THE NATIONAL LIBRARY OF SCOTLAND

~~Math. Club 17~~
SCS. MC. 17

NATIONAL LIBRARY OF SCOTLAND

REGISTRUM

MONASTERII DE PASSELET

CARTAS PRIVILEGIA CONVENTIONES

ALIAQUE MUNIMENTA COMPLECTENS

A DOMO FUNDATA A. D. MCLXIII

USQUE AD A. D. MDXXIX

AD FIDEM CODICIS M.S.

IN BIBLIOTHECA FACULTATIS JURIDICÆ EDINENSIS SERVATI

NUNC PRIMUM TYPIS MANDATUM

EDINBURGI

MDCCCXXXII.

PRESENTED

TO

THE MAITLAND CLUB,

BY

THE EARL OF GLASGOW.

THE MAITLAND CLUB.

M.DCCC.XXXII.

THE EARL OF GLASGOW,

[PRESIDENT.]

HIS ROYAL HIGHNESS THE DUKE OF SUSSEX.
ROBERT ADAM, ESQ.
ROBERT AIRD, ESQ.
JOHN BAIN, ESQ.
ROBERT BELL, ESQ.
WALTER BUCHANAN, ESQ.
THE MARQUIS OF BUTE.
ALEXANDER CAMPBELL, ESQ.
LORD JOHN CAMPBELL.
JOHN DONALD CARRICK, ESQ.
HENRY COCKBURN, ESQ.
JAMES DENNISTOUN, ESQ.
JAMES DOBIE, ESQ.
RICHARD DUNCAN, ESQ. [TREASURER.]
WILLIAM JAMES DUNCAN, ESQ.
JAMES DUNLOP, ESQ.
JAMES EWING, ESQ., LL.D.
KIRKMAN FINLAY, ESQ.

REV. WILLIAM FLEMING, D.D.

WILLIAM MALCOLM FLEMING, ESQ.

JOHN FULLARTON, ESQ.

RIGHT HON. THOMAS GRENVILLE.

JAMES HILL, ESQ.

LAURENCE HILL, ESQ.

JOHN KERR, ESQ. [VICE-PRESIDENT.]

ROBERT ALEXANDER KIDSTON, ESQ.

GEORGE R. KINLOCH, ESQ.

JOHN GIBSON LOCKHART, ESQ., LL.B.

ALEXANDER MACDONALD, ESQ.

WILLIAM MACDOWALL, ESQ.

THE VERY REV. PRINCIPAL MACFARLAN, D.D.

ANDREW MACGEORGE, ESQ.

ALEXANDER MACGRIGOR, ESQ.

DONALD MACINTYRE, ESQ.

JOHN WHITEFOORD MACKENZIE, ESQ.

GEORGE MACINTOSH, ESQ.

ALEXANDER MACNEILL, ESQ.

JAMES MAIDMENT, ESQ.

THOMAS MAITLAND, ESQ.

JAMES HOUSTON MAXWELL, ESQ.

WILLIAM MEIKLEHAM, ESQ.

WILLIAM HENRY MILLER, ESQ.

WILLIAM MOTHERWELL, ESQ.

WILLIAM MURE, ESQ.

ALEXANDER OSWALD, ESQ.

JOHN MACMICHAN PAGAN, ESQ., M.D.

WILLIAM PATRICK, ESQ.

EDWARD PIPER, ESQ.
ROBERT PITCAIRN, ESQ.
JAMES CORBET PORTERFIELD, ESQ.
HAMILTON PYPER, ESQ.
PHILIP A. RAMSAY, ESQ.
WILLIAM ROBERTSON, ESQ.
SIR WALTER SCOTT, BARONET.
ANDREW SKENE, ESQ.
JAMES SMITH, ESQ.
JOHN SMITH, ESQ.
JOHN SMITH, YOUNGEST, ESQ. [SECRETARY.]
WILLIAM SMITH, ESQ.
GEORGE SMYTHE, ESQ.
MOSES STEVEN, ESQ.
DUNCAN STEWART, ESQ.
SYLVESTER DOUGLAS STIRLING, ESQ.
JOHN STRANG, ESQ.
THOMAS THOMSON, ESQ.
PATRICK FRASER TYTLER, ESQ.
ADAM URQUHART, ESQ.
SIR PATRICK WALKER, KNIGHT.
WILSON DOBIE WILSON, ESQ.

PREFACE.

The Monastery of Paisley was founded about the year 1163,[a] by Walter the son of Alan, first of that family Steward of Scotland, for monks of the Cluniac order of reformed Benedictines brought from the Priory of Wenlock in Shropshire. The order of Cluny,[b] of high antiquity in France, was introduced into England soon after the

a The exact date of the foundation charter cannot perhaps be ascertained with certainty. Crawford places it in 1160, Hay in 1163, each without assigning any reason. From the phrase, '*pro salute corporis et animæ regis Malcolmi*,' occurring in the charter, it is evident that it was granted during Malcolm's reign, who succeeded in 1153. Of the witnesses, Ingelram the chancellor became Bishop of Glasgow in 1164, and was afterwards so styled in deeds; and Richard the king's chaplain, was elected Bishop of St. Andrews in 1163, from which time he must have been styled *Electus* if not Bishop, and would, in virtue of that rank, have been placed higher in the list of witnesses. The period in which the charter must necessarily have been granted being thus narrowed, a reasonable conjecture is afforded of its exact date, by the place at which it was granted. This is without doubt Fotheringhay in Northamptonshire, written *Fodrīgeia* in Domesday and other old records, a castle and manor inherited along with the Earldom of Huntingdon by King Malcolm; and we know of no other occasion within the time limited, which could bring together at this castle the Chancellor and Steward of Scotland, and the King's chaplain, persons usually in attendance on the King, with other Scotchmen, except Malcolm's visit to England in 1163, when he did homage to Henry II. on the first day of July at Wodstoke, a place not distant from his own Castle of Fotheringhay. —*Hailes, quoting R. de Diceto.*

The Chronicle of Melros bears that *Hunbandus Prior de Wenloc adduxit conventum apud Passelet qui est juxta Renfriu, anno* 1169. A suspicion of the accuracy of the printed copy having arisen from the old M.S. transcript in the Advocates' Library, assigning this as the year of the death of *Hunbandus* qui *adduxit conventum &c.* the original in the Cotton collection has been collated, and, in this instance, is found to support the reading of Gale. The date, if it relates to the actual settlement of the monks at Paisley, is not inconsistent with that assigned for the foundation charter above. The same authority records the death of Aldred, Abbot of Rievalle, (who was witness of the foundation charter,) in 1167.

b The order derived its name from the Abbey of Cluni, in Burgundy, the first and always the chief house of the brotherhood. So magnificent was that foundation, that after the first council of Lyons in 1245, we are told the Abbey received within its walls at one time, the Pope, (Innocent IV.) Baldwin Emperor of Constantinople, the King of France (St Louis) and his mother, Robert Duke of Artois his brother, Hugh Duke of Burgundy, the Princes of Castile and Arragon, the two Patriarchs of Constantinople and Antioch, twelve cardinals, three archbishops, fifteen bishops, six earls, and many other great lords and abbots,—and that without depriving the brethren of their chambers, their refectory, chapter house, and other ordinary apartments.

The Monastery of Wenlock was peopled from the Priory of La Charité on the banks of the Loire, the first in rank of the Priories of the Cluniac order; and the perfectly organized subordination preserved through all the institutions of this great society, rendered it necessary that the new colony should have the sanction not only of its immediate parent, but of the mother church, and the head of the order. For explanation of one or two of the following documents, it may be proper to mention that Berno the founder of the order, and St. Odo his successor in the Abbacy of Cluny, were held in especial respect and veneration by the Cluniac monks.—*Du Chêne et Marrier Biblioth. Cluniac.—Dugdale Monast.*

conquest, and had several establishments in that country. Of these, the Priory of Wenlock was founded by Roger the great Earl of Montgomery, on the ruins, it was said, of a former convent, where Milburga, grand-daughter of Penda Saxon king of Mercia, had presided and was buried in the odour of sanctity. Her tomb, which had been neglected and forgotten since the coming in of the Normans, was accidentally discovered in building the new monastery, by the balsamic perfume issuing from it; and numerous miracles wrought by her relics, with crowds of pilgrims flocking to her shrine, soon brought the Saxon saint and consequently her place of interment into such repute, that the foreign monks conciliated the natives by taking her for their patroness. A century after, the colony from Wenlock carried with it to Paisley the same reverence for its patron saint, and the new monastery was dedicated to her, together with Saint James, the patron of an older church where the new monks had first settled, and Saint Mirinus, Bishop and Confessor, whose history also speaks the country of his origin. This other peculiar patron Saint of Paisley was educated, says the Scottish Breviary,[c] under Saint Congallus in the Abbey of Bangour. Resisting the temptations of wealth and rank to which he was born, he devoted himself to a monastic life, and became Prior of the Monastery of Bangour, under the Abbot Congallus. Nothing more of his life is added by this apocryphal chronicle, except the details of a few of his miracles, which are not in general distinguished by much originality. At one time, a holy Bishop, a guest in the abbey, requiring milk *propter molliorem sui corporis qualitatem*, when there was none in the monastery, it was miraculously supplied by the intervention of Mirinus. On another occasion, he restored by his prayers one of his brethren who had fallen down from extreme labour and thirst, after he had lain lifeless for many hours. A third exertion of the Saint's miraculous powers is somewhat more singular. Travelling on a religious mission, he arrived at the castle of the King of Ireland, and prayed to be admitted. It happened that the queen was then in the pains of childbirth, and on that account or for other reasons the Saint was denied admittance and treated with disrespect; upon which, departing in indignation, he intreated of heaven that the King might suffer the pains of labour instead of his wife. This fearful malediction was immediately fulfilled, so that for three days and nights the miserable monarch was heard by all the subjects of his kingdom to cry incessantly like a woman in travail, until at length, finding all remedies of physicians vain, he took means to appease the saint, and was by him delivered from his sufferings. We are not informed when Mirinus became a bishop, nor even at what time he lived,[d] but the

c Breviar. Aberdon. tom. ii. fol. 106.

d Dempster, with his usual rashness, makes him Benedictine Abbot of Paisley.—'*abbas Benedictinus, multis annis piissime Pasletum cœnobium rexit*,' meaning apparently the Benedictine or Cluniac abbey founded by the Steward, although the earliest charters of the founder speak of Mirinus as the patron of the new monastery.

venerable breviary states that 'full of miracles and sanctity, he fell asleep in the Lord at Paisley, and the church there was dedicated to his honour.'

There seems reason to believe, that Paisley was not the first situation of the new convent. A charter of Malcolm confirms a grant of Walter the founder to the monks of St. Milburga of Wenlock, of the Cluniac order, seated at the church of St. Mary and St. James in the inch beside Renfrew;[e] and a recorded charter of Walter himself, grants to the monks of Paisley, among other property in Renfrew, "terram quam monachi prius habitaverunt."[f] It is certain however that within a very short time, and probably before the death of King Malcolm, the new colony was settled in its permanent abode.

Though munificently endowed by its founder, who also purchased by a grant of lands its independence of the mother house of Wenlock, and the right of appointing a superior, which he reserved to himself, Paisley continued for more than eighty years after its institution, in the secondary rank of monastic societies, being denied by the head of the order the privileges of an abbot's government, to the great detriment of the monks, who were thus debarred of the means of making regular profession and receiving canonical benediction.[g] Repeated complaints were made of this grievance, not without allegations that Humbald the prior of Wenlock had overreached the Steward in their transaction, and had at least concealed the defect in the constitution of the convent. At length, in the year 1245,* the superior house of Cluny, probably induced by an attempt of the Cistercians to establish themselves in the rich foundation, yielded to the entreaties of the Bishop of Glasgow and other Scottish bishops then at Lyons, and consented to the election of an abbot by the monks of Paisley, which privilege had been sometime before conferred conditionally by Pope Honorius III. at the desire of the king and Walter bishop of Glasgow. A century later (probably in the year 1334,) pope Benedict XII. granted to the abbot the privilege of using a mitre and ring, the insignia of a bishop, and of exercising the episcopal functions in all churches and other places subject to the Monastery; and we find the abbot of Paisley sitting as a prelate

e P. 249. *f* P. 5.

g How jealously the head of the order of Cluny asserted his superiority over the other houses of the order, is seen from a bull of Pope Lucius II. 1141, preserved in the Roman collection. It is addressed to Peter Abbot of Cluny, and ordains 'in omnibus prioratibus et cellis quæ sine proprio Abbate vestro regimini subjecta sunt, nullus futuris unquam temporibus Abbatem ordinare presumat, sed tam prioratus ipsi et cellæ, quam et cetera in quibuslibet locis omnia quibus Cluniacensis ecclesia investita erat,...tam tibi quam successoribus tuis in pace semper et quiete serventur.' The following passage of a bull of Nicholas IV. 1289, shews that this extensive jurisdiction had been somewhat tyrannically exercised. 'Quoniam Abbas Cluniacensis necnon Abbates et Priores ejusdem ordinis, prioratus sibi subjectos exactionibus et extorsionibus consueverunt adeo aggravare, quod in eisdem prioratibus antiquus et consuetus monachorum numerus est nimium diminutus, nos id de cetero fieri sub attestatione divini judicii prohibemus, injungentes dicto Abbati Cluniacensi et aliis abbatibus et prioribus ejusdem ordinis, in virtute sanctæ obedientiæ, ut deinceps novos census subjectis sibi prioratibus vel decanatibus non imponant, absque licentia sedis apostolicæ speciali; cum liqueat prioratus ipsos non ad destructionem sed ad conservationem ordinis et correctionem sibi esse subjectos, et eisdem prioratibus, pro sustentatione monachorum inibi domino famulantium, possessiones pia devotione fidelium fuisse concessas.'

* The year of the great Council of Lyons, which serves to ascertain the date of this transaction;—p. 15.

in Parliament, as early as we have any notice of the persons forming the *sederunt* of the Scottish Parliaments.

The property of the Abbey, derived chiefly from the grants of the first three Stewards and their dependants, and from the earlier members of the two great families of the Isles and Lennox, was not materially increased in later times.[h]

An imperfect and inaccurate list of the successive Priors and Abbots of Paisley,[i] is given by Crawfurd in his History of Renfrewshire, and with only less inaccuracy by father Hay in a *breve chronicon* appended to his transcript of the Chartulary.[k] John Hamilton, the last ordained Abbot, elected in 1525, resigned the abbacy on being raised to the Archbishoprick of St Andrews, in favour of his nephew the Lord Claud Hamilton, fourth son of James second Earl of Arran, who after an interrupted possession as commendator, had a charter of the Lordship of Paisley with the dignity of a Lord of Parliament, 29th July 1587. The Abbey and Lordship continued the property of his descendants, till sold by James second Earl of Abercorn to the Earl of Angus, from whom it was purchased by William first Lord Cochrane of Dundonald in 1653 for L.160,000 Scots. The family of Dundonald held the Lordship, and chiefly resided at Paisley, for more than a century, until in 1764 it was again sold by Thomas eighth Earl of Dundonald, to James eighth Earl of Abercorn, in whose family it still continues.

h It was intended to give here some account of the extent and value of the property of the Abbey. As, however, the principal materials for such an account, must have been drawn from the old rental book of the Abbey, which can hardly fail to attract the attention of some contributor to the Maitland Club, it has been thought injudicious to anticipate by a partial abstract, the full publication of a document of great statistical importance and much local interest. That volume, which is preserved in the Advocates Library, contains rentals of the Abbacy from 1460 to 1529, several of them incomplete, but two or three which give the whole lands, and the terms on which they were held by the tenants. On pages 87 and 88 is a code of regulations to be observed by the tenants of the Abbey, affording a curious picture of the state of the Scottish tenantry at the period.

i Two of these deserve to be had in remembrance, —Thomas Tarvas, a person in high estimation and much employed in public affairs, and whose benefactions to the Abbey are thus recorded by a contemporary, and as it would seem a neighbouring chronicler. "The yer of God MCCCCLIX, the penult day of Junii, decessit at Paslay Thomas Tarvas Abbot of Paslay, the quhilk was ane richt gud man, and helplyk to the place of ony that ever was. For he did mony notable thingis, and held ane noble hous, and was ay wele purvait. He fand the place all out of gud rewle and destitut of leving, and all the kirkis in lordis handis, and the Kirk unbiggit. The body of the kirk fra the bricht stair up he biggit, and put on the ruf and theckit it with sclait, and riggit it with stane, and biggit ane gret porcioun of the steple, and ane staitlie yet-hous, and brocht hame mony gud jowellis, and clathis of gold, silver and silk, and mony gud bukis, and maid staitlie stallis, and glasynit mekle of all the kirk, and brocht hame the staitliest tabernakle that was in all Scotland, and the mast costlie. And schortlie he brocht all the place to fredome, and fra nocht till ane mychti place, and left it out of all kynd of det, and at all fredome till dispone as thaim lykit; and left ane of the best myteris that was in Scotland, and chandillaris of silver, and ane lettren of bras, with mony uthir gud jowellis."—*Auchinlek Chronicle.*

The other was Abbot George Schaw, who obtained from Pope Sixtus IV. authority to grant leases and feu-rights for the purpose of founding the town of Paisley, (p. 258, 264,) and to whom king James IV. granted the charter of erection of the borough, on account of the singular love and favour which he bore him, and chiefly for his faithful service in the charge and education of his dearest brother, James Duke of Ross, in his tender age, (p. 263;) and who was scarcely less celebrated for the wall which he built round the Abbey precincts, which continued until comparatively a recent period, the admiration of the country.—*Crawfurd's and Hamilton's Renfrewshire.*

The rental book of Paisley furnishes information concerning several of the Abbots, with the assistance of which, it may be possible to give a complete and correct list of them.

k Adv. Lib. W. 2. 6.

The Register of the Monastery of Paisley, preserved in the Library of Advocates at Edinburgh, from which the present work is printed, is a manuscript on paper of a small folio size, consisting of 274 leaves, written in a uniform character apparently of the earlier part of the 16th Century. The pages have been ruled in a faint ink, so accurately and with so much uniformity, (each page containing twenty-eight lines,) as to leave little doubt that the operation was performed by means of a frame or machine, of which some marks remain. Although its present binding is comparatively recent, it would appear that the sheets were made up into a book before the scribe performed his work, as he has left two commencements, which appear to have been unsatisfactory, previous to the beginning of the record as it now stands completed, and not included in the numbering of the leaves of the volume. It is remarkable that the unsuccessful attempts, as well as the actual register, commence in the same order, and strangely take the foundation charter only second,—suggesting the suspicion that this manuscript is only a transcript of a record of higher antiquity, in which such an arrangement had been accidentally adopted. It was indeed so much the custom from a very early period, to record the charters of religious houses, that it appears highly probable the earlier part was copied from some previous collection; but the character in which it is written, corresponding with the dates of the later deeds, leaves no room to suppose that this part of the work was taken from any other source than the original documents. The Chartulary must have passed into the hands of the Dundonald family when they became proprietors of the Abbey and lordship of Paisley, as we find the writers of the earlier part of the last Century, constantly quoting it as in their possession.[l]

Although it may be questioned whether the Register now preserved was really the book of record of the Monastery,[m] it does not appear that any chartulary of Paisley in a more ancient shape has been known to our historians and antiquaries. Richard Augustin Hay of Drumboote, a canon of St Genevieve, who made a collection of Scottish charters[n] in the year 1696, the third volume of which contains the charters of the Abbey of Paisley, appears to have used this manuscript as his text, altering the order of the documents to suit his ideas of chronology, but neither omitting any thing nor adding to its contents.[o] Sir James Dalrymple, who began to form his collections concerning

l Bishop Nicolson, *(Hist. Lib.)* Sir James Dalrymple, *(Hist. Coll.)* G. Crawfurd, &c.

m There are one or two circumstances which may be thought to support the belief that the present MS. was really used by the convent of Paisley. Thus, at folio 259 of the register, we find on the margin a note (printed at page 413,) where the writer has called attention to the papal prohibition to alienate any of the possessions of the monastery without the consent of the chapter, as if he and his readers were alike interested in the matter. He has in like manner, by the word *nota*, directed the reader's attention to a prohibition occurring in the same page, against unlicensed chapels; and in another and somewhat later hand, at folio 200 *verso*, *nota* is written against a clause (printed at p. 321, l. 26.) obliging the vicars of the churches belonging to the Abbey to relieve the Abbey of the procurations due to the bishop,—an arrangement to which the inhabitants of the monastery, more than any other party, might desire to have their attention called.

n In the Library of Advocates.

o There are some points of coincidence between these two MS. too close to be accounted for by a common origin. Thus, among the multitude of papal

the Scottish History, soon after the publication of Lloyd's historical account of the British churches, (1684,) makes numerous references to the Chartulary of Paisley in the possession of the Earl of Dundonald as a record of known authenticity, and without alluding to the existence of any other copy. With that precision which he was almost the first to introduce into the discussion of Scottish antiquities, he uniformly refers to the folio of the Chartulary where the charter quoted occurs, and with a single excep-

rescripts contained in this Register, only two have preserved the formal attestation of the Pope and Cardinals, with a representation of the papal seal or bulla: The same bulls, and no others, have these additions in father Hay's transcript. In two charters (printed at p. 209,) granted by Amelec and his brother Malduin Earl of Lennox, the common clause noticing the affixing of the seal has been omitted by the engrosser of the Register, and by father Hay's transcriber (p. 356-7.) That the original charters, however, had that clause, is established by the transcript of the Chartulary of Lennox, where the same deeds occur, each with the words, '*in cujus rei testimonium sigillum meum presenti charte (confirmationis,) mee est appensum,*' affording a strong presumption that neither the original charters, nor any other earlier register of them, were the source of father Hay's transcript. Numerous peculiarities and inaccuracies of the rubrics of our MS. are adopted by father Hay. Thus, a charter of *Robertus Porter dominus de Porterfield*, containing a grant of an annual rent from Renfrew, is entitled in the register *Carta Roberti Portarfield* (p. 374,) and this is the title given in Hay's MS. (p. 242.) although it plainly could not be the indorsement of the original charter. The grants of the chapel and land of Kilmor at Lochgilp in the Register, have the latter syllable of that name uniformly written in a contracted shape. Hay's MS. always gives this *Kilma*, evidently mistaking the force of the abbreviation, but as it occurs frequently, it can hardly be supposed to have been found in that contracted shape invariably either in the original charters or in another Register. Again, the Chartulary (p. 289.) has imitated the subscription of the Cluniac notary who attests the bulls of Popes Clement and Innocent, and Hay has repeated a fac-simile of that signature as it appears in the Register. (Hay's MS. p. 465.)

The latter part of M'Farlan's collection of Lennox charters, preserved in the Advocates' Library, is composed of extracts from the Chartulary of Paisley. The references by the transcriber are to the pages of father Hay's MS., but that accurate collector having afterwards, as it would seem, obtained access to the Register then in the possession of the Earl of Dundonald, has marked in his own hand on the commencement of his transcript, *Collata cum autog. Chartulario, Sep.* 1763, (p. 103.) And in reference to a charter of Earl Malduin, (p. 105.) he writes, '*This compared with the original Chartulary*, 1763, *Ch. Paslay folio recto* 104,' corresponding with the folio and side on which this charter is entered in our Register. In like manner the curious inquisition concerning the lands of Monachkenneran is noted in M'Farlan's hand, (p. 117,) '*Collata cum apographo penes comitem de Dundonald, ubi extat folio recto* 10,' at which page accordingly of the Register it is found. There is a MS. note in a copy of David Stewart's History of the Royal Family in the Advocates library (at page 56) in M'Farlan's writing, quoting a charter of King Robert II. to the Abbey of Paisley, dated at Cluny 20th July 1361, with a reference to *Char. Paisley folio verso xxxix*, where it is found in our Register, (printed at page 67.) There is no doubt, therefore, that this accurate and well informed antiquary considered the Register then in the possession of Lord Dundonald, and from which the present work is printed, as the original of father Hay's transcript.

It would not have been necessary to point out at such length the grounds for concluding Hay's third volume of diplomata to be a transcript from our Register, had not some doubt been thrown on the fact by that person himself. In his letter to the Duke of Perth, which he thought it necessary to write in answer to Matthew Kennedy's deduction of the royal family of Stewart from the Milesian Irish, (*Paris* 1712,)—in his essay on the origin of the royal family of the Stewarts, (*Edin.* 1722,)—as well as in the vindication of Elizabeth More, (printed at Edinburgh 1723), he has occasion frequently to quote the Chartulary of Paisley, and his references are carefully made to the pages of a Chartulary in his own library, or as he is pleased occasionally to term it, *in bibliotheca Hayana*, which he thus describes in a note of the last work, p. 9. "The Chartulary of 'Paisley extant in my library, contains the several 'deeds granted to that Monastery from the first foun-'dation to Queen Mary's time. 'Tis a large folio, 'writ on paper in glorious characters. My Lord Dun-'donald hath a copy thereof in 4to, yet not so full and 'ample as mine, transcribed a little before the Refor-'mation." The references to the pages of his Chartulary correspond accurately with the pages of the transcript which forms, as above mentioned, one of the volumes of his collection of diplomata, and these are far too numerous to be accounted for by a mere accidental coincidence. As a Register of Paisley, it is certainly not more full and ample than the Dundonald Register. It contains precisely the same charters as that volume, and no others. The additional matter consists of an-

tion,[p] (probably attributable to the error of the printer,) those references correspond with the folios of our Register. But of all the writers on Scottish antiquities, none have drawn their materials so largely from the Chartulary of Paisley, as George Crawfurd, and it is therefore peculiarly important to ascertain what record or copy was used by him. Fortunately he leaves no doubt of the identity of his authority with our Register, by repeatedly quoting it as in the possession of the Earl of Dundonald, although the extreme inaccuracy of his description of this record,[q] and of his occasional particular references to its folios, might otherwise create a doubt on the subject. Sir Robert Douglas in his Peerage frequently quotes the Chartulary of Paisley, sometimes as the property of the Earl of Dundonald, sometimes as in the hands of Macfarlan the

notations concerning the institution of monachism, and especially the order of St Benedict; '*Breve Chronicon Pasletensis abbatiæ*,'—a meagre and incorrect sketch of the foundation and the series of its abbots,—apparently compiled by Hay himself; and '*Stemma Senescalli Scotiæ ex MS. codicibus*,' principally directed to the proofs of the legitimacy of Robert III. Acquitting father Hay of any intention to deceive, it is very difficult to account for the way in which he describes his Chartulary of Paisley, placing it on a footing in point of authority with 'my Lord Dundonald's copy.' If it is allowed to conjecture, the collection formed at his expense and for his use, being made while he was abroad, was perhaps occasionally taken from sources with which he was unacquainted, and his copyist, who from some trifling errors appears to have been a foreigner, may have transcribed the volume of Paisley charters from the Chartulary of Lord Dundonald, without sufficiently explaining the original which he followed. But be that as it may, it appears only short of absolute certainty, that the Chartulary of Paisley quoted by father Hay as in his own library, was the third volume of the *veterum diplomatum collectio* now in the Advocates Library, and that that volume is a transcript, in a new order, of the Register from which the present work is printed.

p At p. 217, Dalrymple quotes a charter of Dungal filius Christine judicis de Levenax as occurring at folio 105 of the Chartulary, which is to be found on folio 106.

q It is in these terms, "My best acknowledgements are ever due to the Right Honourable John Earl of Dundonald, who was pleased to allow me the perusal of the Register of the Monastery of Pasly, by which I had some special advantages of discovering the antiquities of the most of the noble and ancient families in the Shire of Renfrew, and of the illustrious family of Stewart. Having so often mentioned the Register or Chartulary of Pasly, I shall presume so far upon the reader's patience, as to give a brief account of the same. In the old monasteries of Scotland there were three sort of Register books; as, I. A general one, which by way of annals or chronicle, gave the yearly occurrences relating to the public. II. Their obituaries, wherein were recorded the times of the death and the places of interment of their Abbots, Priors, and other great men of their respective houses, and their chief benefactors. III. Their Chartulary or Register, wherein were recorded the charters of the Kings, and other great men, bulls of the Popes, and the more private grants of inferiour benefactors, which had passed in their favours, such as this book I am now to give account of, which is a large folio, all writ on Lombard paper, in a fair legible hand. The first leaf begins with an alphabetical index of all the charters therein contained. Then follows the charter of foundation, which is confirmed by the Pope's bull, with another from King William, as also several privileges and exemptions from the bishops of Glasgow, Argile, and the Isles. Then we have through the whole book promiscuously, Popes bulls, grants from the Sovereigns, and donations of the High Stewards of Scotland, who were its patrons and greatest benefactors. In the 161 leaf we have *carta erectionis villæ de Pasleto in liberum burgum*, by King James IV. anno 1488; the grounds of the erection are his devotion to St. Mirin the holy confessor, and his high love and respect to the venerable father, George Shaw Abbot of the Monastery of Pasly. Then we have several grants by the Abbots to their vassals, brought down to the year 1545." It may serve as a useful warning against placing implicit confidence in this author's accuracy, to point out the singular combination of mistakes contained in this passage. The general account of the three sorts of registers, which cannot be held as applicable to all Scottish monasteries, nor perhaps was exactly true of any, is copied verbatim from Nicolson's Historical Library. With regard to the particular description of the Chartulary of Paisley, which from its minuteness might be expected to be accurate,—so far from being a large folio, it is, although certainly a *folio* in shape, of so small a size, as to lead Father Hay, as we have seen, to describe it as a *quarto*; next, the index, which begins at the first leaf, (and which is printed under the title of *Tabula*,) is not in *alphabetical* arrangement, but in the order of the position of the charters; neither is it immediately followed by the

well-known antiquary. In the former quotations, the folios referred to coincide with those of our Register: in the latter, the pages are those of Father Hay's transcript, which seems to have been acquired by Macfarlan, and to have passed with his other collections into the library of the Faculty of Advocates.

It is certain then that our manuscript is the same which has been consulted and quoted by Scottish historical writers as the original and genuine Chartulary of Paisley; and although it may be presumed that a house so old and wealthy must have had earlier collections of its muniments, yet from the character in which it is written, approaching so near to the date of many of the deeds recorded in it, any such older registers must have been defective in comparison with this, which presents the charters and privileges of the Monastery from its foundation till within a few years of its dissolution.

The record, unfortunately, by no means deserves to stand so high for accuracy and care of formation, as it does for genuineness and authenticity. The scribe employed was evidently ignorant of the language in which he wrote and careless of orthography and of correctness of transcribing. In cases where the documents recorded are liable to suspicion, perhaps his simplicity may be considered a favourable circumstance in estimating his credibility. Fortunately there are still in our power other means of judging of the general fidelity of this record. It has been already mentioned, that Macfarlan's transcript of the Chartulary of Lennox, made before he had seen the Char-

charter of foundation, which happens singularly to stand only second on the Record: The charter of erection of the borough of barony of Paisley, occupies the 161 leaf of the Register certainly, but even this notice regarding it is not altogether accurate, since it does not commence on that leaf, but on the folio preceding. The statement, that 'then we have several grants by the abbots to their vassals, brought down to the year 1545,' is wholly incorrect; the record is not of grants by the Abbey, but of such as were made in its favour, and it is only to record and explain some equivalent benefit to the convent, that charters of the abbot are at all engrossed; and the latest date of any deed occurring in the volume is 1529, (*Commissio regalitatis, p.* 435.) if that be really a copy of an actual deed, drawn with blanks for the commissioners' names, and not rather a style inserted for convenience on a fly-leaf of the Abbey Register. But these are venial errors, when compared with the inaccuracy of some of Crawfurd's after references and extracts from the Chartulary. At page 3. of the History of the family of Stewart, speaking of the foundation of the monastery, to which he fixes a specific date without assigning any reason or authority, he inserts what he calls the foundation charter, 'which,' says he, 'I transcribed from the Register of that Monastery, courteously afforded me by the favour of John Earl of Dundonald.' It is, however, in reality, an inaccurate and awkward compound of two separate charters of the chartulary, certainly of very different dates, the one being in the reign of Malcolm, the other in that of William, (printed at pages 1 and 5.) This blunder, arising probably from loose and hasty notes of reading without after verifying the references, may perhaps explain another error of the author, where (at p. 6. of the History of Renfrew) he quotes the foundation charter as at fol. 3. of the Chartulary, on which leaf, according to his calculations in other cases, the latter of the two charters which he has so strangely combined does occur though commencing on the previous page, but the foundation charter is found on folio 1.

r One circumstance may be thought to throw suspicion even over the genuineness of this record. Several of the charters of Alan the second High Steward bear, not only in the rubrics but in the body of the deeds, the style of '*Alanus filius Walteri fundatoris*, (as at p. 13 and 14.) a designation which certainly, or at least most probably, could not stand in the originals. Perhaps the writer of this register, or of the previous chartulary from which it was copied, anxious to distinguish between the two Walter Fitz Alans, has added the style which distinguished the first Steward most satisfactorily in the estimation of the monks of Paisley. It is evident how much this was aimed at, by the careful marking which has been represented at p. 71, l. 1. That the originals have been to this extent tampered with, there can be little doubt.

tulary of Paisley, contains several charters,[r] which are also recorded in this Register. In these there is no material discrepancy, while those slight varieties occur which are considered by critics rather to confirm the genuineness of parallel records. On a fly leaf at the end of a volume of original ancient charters, preserved in the Advocates' Library, we find a copy, in the hand-writing of Thomas Ruddiman, of the charter of Alan the Stewart (printed at p. 11.) accompanied by the following attestation: "*Edin. March* 20, 1705. *This is faithfully copied off the original by me, Thos. Ruddiman.*" Although that accurate person has unfortunately omitted to say where the original was preserved, it is highly satisfactory to find that there is no difference between this copy and our Register: even the contracted names of the witnesses are in a similar shape in both, and the numerous names of lands, of which Ruddiman and the Paisley scribe were probably equally ignorant, have undergone scarcely any variation. Again at page 403 of the Register, is a decree of the Lords Auditors, professedly extracted from the Registers of Parliament, which agrees in every thing with the decree recorded in the books of Parliament recently published by authority.[t] Perhaps a yet stronger proof of the general accuracy of our record is drawn from the occurrence (p. 278) of a bull of Calixtus II. in 1120, confirming the privileges of the Cluniac order, which is also preserved in the Roman collection of bulls. When it is considered through what a series of transcripts these two copies must be traced to their common original, it is certainly surprising to find that they afford only one or two discrepancies,[u] except in the spelling of a long list of French abbeys and bishoprics, which are almost equally incorrect in both, and which it has therefore been thought allowable to correct from the accurate Mabillon's history of the Benedictine order.

These extensive materials, consisting of the muniments and evidences of the principal transactions in which the Abbey was concerned for nearly four centuries, or at least that part by which it considered itself benefited, are arranged not quite so 'promiscuously' as Crawfurd imagined, and as a hasty reader might at first sight be led to believe. The first twenty-one deeds[v] consist of the charters and confirmations relating to the foundation of the monastery, its change from a Priory to the government

[r] Charters of Earl Alwin, p. 157, of Maldwin, p. 160, of Malcolm, p. 203, 204, 205, of Amelech, p. 209, and of Maldwin, p. 209 of the present work.

[s] For example, the omission in the one, of the clause of affixing the seals to the two last mentioned charters, which is given in the other record;—the occurrence of the wor' *quoniam* 'n the Paisley Register, (p. 160, l. 23.) where *quia* stands in the Lennox chartulary;—the first witness to Amelec's charter of Roseneath, (p. 209.) having the designation of *Waltero filio Alani Senescalli* in the former, and *Waltero filio Alani Senescallo* in the latter, &c.

[t] Acta Dominorum Auditorum, p. 176.

[u] There are a few trifling variations in which our Register appears to have adopted at least as good readings as the Bullarium. In two instances where they differ materially, the Chartulary is unquestionably the more correct. At p. 279, l. 24, *sine Cluniacensis abbatis precepto abbas nullatenus eligatur*, is in the Bullarium, *sine Cluniacensis abbatis præcepto nullatenus eligant*. At p. 280, l. 23, for *alioquin, et consecrator tanquam constitutionis apostolice prevaricator, graviori subjaceat ultioni, &c.* the Bullarium reads, *alioquin consecrator et tanquam constitutionis Apostolicæ prævaricator gravioris subjacere ultioni, &c.* —*Bullarum &c amplissima collectio, Romæ*, 1739. *tom. 2. p.* 167.

[v] P. 1-20.

of an independent Abbot, and of grants of lands and churches in its favour by the three first Stewards.[w] In addition to its own proper importance, this part of the Register has derived a high degree of interest from the light which it throws on the early history and descent of the family of Stewart. It has been said that the great exploit of Walter, the first Steward, was founding the Abbey of Paisley;[x] perhaps it might be more correctly called the one of his acts of which the record has been best preserved; and in an investigation founded on so small a body of facts, the most minute circumstance is not to be overlooked. It may be remarked that the English origin of that family is supported by an exchange which took place between the Priory of Wenloc and the first Steward. He had originally covenanted to give the house of Wenloc, in consideration of its obtaining certain privileges for his new foundation, a tenement in his burgh of Renfrew, with extensive rights of fishing.[y] This grant was probably found inconveniently distant from the monastery, and the parties agreed to an excambion of the possessions in Renfrew, for property in *Menewde*,—a name which seems to bear no affinity to any place in Scotland, nor does the Priory of Wenloc appear to have continued to possess any property in this kingdom. It is probable that the situation of the property given in exchange to the Prior was not very distant from his monastery, and if a conjecture may be hazarded on so slight a foundation as the similarity of names, that place may have been *Mynyw*, the ancient name of the Welsh Bishopric of St. Davids, written in English *Menew*, and Latinized *Menevia*; any of which forms might, in the hands of an ignorant transcriber, assume the shape of the name in our Register. It is by no means improbable, that the Lords of Oswestry had possessions round St. Davids, where a powerful colony of the Norman conquerors of England had established themselves before the date of this transaction.[z]

The next eighteen charters relate to the foundation and endowment by Walter, the second of that name Steward of Scotland, of a house of Canons and Nuns of the order of Sempringham at Dalmulin on the river Air, and of the subsequent transference of their possessions to the Monastery of Paisley.[a] It will be observed, that by the terms of the convention between Sempringham and Paisley,[b] all the deeds granted in favour of Dalmulin were made over to the Abbey; and we have here, probably, the whole muniments of that short-lived institution.

[w] From this description must be excepted a charter to Syxle, by Walter 2d, (p. 19) which ought to be classed along with other deeds connected with it occurring at p. 401—2.

[x] Caledonia, I. 572.

[y] P. 2.

[z] P. 3.—The date of this final settlement between the Prior and the High Steward, was probably that assigned by the Chronicle of Melros, (see note on p. I. of Preface.) We know very little of the early Priors of Wenloc. Peter de Leia, a subsequent, if not the immediately succeeding Prior to Humbald, was raised to the bishoprick of St. Davids in 1176.—*Girald. Cambr.—Browne Willis, &c.*

[a] P. 21–7. The order of Sempringham or Gilbertines, instituted in the beginning of the 12th century, is interesting, not so much from its real importance as from its being of purely English origin, and from its founder having bequeathed to us, in the code of institutions of his new order, a very complete and curious picture of monastic observances. *(Dugdale Mon: ord: Gilb:)*

[b] P. 25, and p. 27.

The next in order are the charters of Pennuld or Fultoun,[c] Ingliston,[d] and Aldhus,[e]—grants to the monastery by dependants of the Stewards, whose zealous care of their foundation naturally directed the bounty of their followers.

These are followed by general confirmations by Robert II. while Steward,[f] and his son Robert III.[g] of all the possessions of the Abbey; between which and a charter of Regality of James II.[h] stand, somewhat out of place, writs of Auchinchos,[i] Symontoun,[j] and Newtoun of Are.[k]

Immediately after the charter of James II. (which, besides the common privileges of Regality, especially concedes jurisdiction in the four points of the crown,) come the charters of the lands of Molla,[l] given to the convent by Eschina lady of Molla, the wife of Walter the first Steward, for the health of her lord King William and David his brother,[m] and her lord and husband Walter, and for the souls of Henry King of England and King David and King Malcolm and Earl Henry,[n] and for the soul of her daughter Margaret, who lies buried in the chapter at Paisley.[o]

After two grants to Robert Croc and Henry Nes,[p] especial friends of the Monastery, which are chiefly remarkable for their anxious provisions against chapels within the Abbey's jurisdiction diverting the dues of the mother church, there follow a series of the writs of Thornlee[q] granted to the Abbey by Hugh Wallace of Cragyn, knight; A bull of Pope Alexander IV.; several Royal confirmations of the possessions and privileges of Paisley, mixed with grants of minor consequence by the Stewards.[r]

A great number of deeds relating to the right of the Abbey to its dependent churches, are next collected together. Many of these were granted along with other possessions, and of such the original gifts are not to be found in this part of the Register. We find here however, the first grants of the churches of Mernes and Polloc by the two sons of Fulbert, and other deeds connected with these, illustrating the very ancient family of Polloc;[s] the original grants of the churches of Neliston,[t] Cormannoc,[u] Ruthglen;[v] a grant of the church of Innerkyp by Baldwin de Bigres, the ancestor of the noble family of Fleming, and confirmations and evidences relating to the possession of these, together with the two churches of Prestwic, the churches of Cragin, Turnbery, Kath-

c P. 48–56. *d* P. 58–61. *e* P. 63–66.
f P. 67. *g* P. 68. *h* P. 72.
i P. 70. *j* P. 70. *k* P. 71.
l P. 74–77. *m* Earl of Huntingdon.
n Son of King David, father of Malcolm and William.
o P. 74. *p* P. 77–8. *q* P. 79–83.
r P. 84–97. Two of these (p. 88) contain notices of a park enclosed by Walter the Second, and his son,—perhaps the earliest notice of that kind of civilization in Scotland. If it was attached to their castle of Renfrew, it must, from the terms of these deeds, have been of considerable extent. A later charter (of James the High Steward,) has some curious regulations respecting the preservation of his kept forest. The monks and their dependants are allowed to pass and repass, to carry swords and bows and arrows and other arms, at all times of the year, and to take greyhounds and other dogs with them by the usual tracks of the country people, always with reservation of the birds and beasts of chace or game; but in passing through the preserved forest *(foresta prohibita,)* they are to lead their dogs in leash and to undo the strings from their bows, doubtless for fear of sudden temptation. The same charter, in granting a general right of fishing, reserves the Steward's proper lakes, stanks and fish-ponds.—p. 92.
s P. 98–104. *t* P. 104. *u* P. 105. *v* P. 106.

kert, Kilberhan, Houston, Kilellan, Kilmacolm, Neveth, (Rosneth,) and Kilpatrick.[w] Then follow a series of deeds, chiefly by successive Bishops of St Andrews, confirming to the Abbey the churches of Innerwic and Lygardwod, in Haddington and Berwickshire,[x] and the grant and confirmation of the church of Kilcolmanel in Cantyre.[y]

Those deeds ought perhaps to have been followed by the charters and other documents relative to the Abbey's possession of the churches of Kilkeran (in Cantyre,) and Kilfinan, and the chapel of the Virgin at Kilmory on Lochgilp;[z] but with natural enough connexion, the compiler of the Chartulary has placed before the gift of the first of these, the other charters granted by the family of the donor, in chronological series. These charters of the Lords of the Isles, form what must generally be considered the most interesting portion of the work, both from their intrinsic peculiarities, and from the great family whose history they tend to illustrate.

The family of *De Insulis* commands our interest, not more from its great power and consequence, than from the impenetrable mystery which involves its origin, the obscurity and doubt attending its extinction, and the clashing pretensions of the numerous races which have parcelled out its possessions, to be held its descendants and representatives. Exercising extensive sovereign power and frequently asserting a regal style, those princes appear in history, at long intervals, treating almost on equal terms with the greatest crowned heads, while in the intermediate times, their remote existence is marked only by the ravages of their fierce followers on every coast where a prey was to be taken. It is not to be hoped that any new light can be thrown on the history of a race which has been so eagerly discussed, by the publication of a record already so familiar to the historian and the genealogist as the Chartulary of Paisley; but it may tend to the encreased accuracy of future discussions of the subject, to present, in an authentic shape, charters of four successive generations of that great family.[a]

These charters are also interesting from their substance and singular terms; the granters stipulating for a certain commodity of prayers in exchange for a penny annually from every house from which smoke issues within their territories, while Fonia, the wife of Reginald, grants to the Abbey, in an unusual manner, the tithe of all property which God has given her, as well of those things which she has for her own use as of those which she sends by sea or land *for sale*; and the assurance of payment, as well as of brotherly maintenance and protection, is enforced by an oath, (by Saint Columba) that the party transgressing shall have the malediction of the granter. In return, the liberal benefactor is to be admitted as a brother to the full privileges of

[w] P. 104–115. [x] P. 116–120. [y] P. 120–124.
[z] P. 127–156.
[a] P. 125–128, and p. 147. It is necessary here to correct an error in the conjectural date affixed to the charter of Angus son of Donald, (*tabula, p. xii. l.* 2.) It was obviously granted during the life of Alexander, prince of Scotland, who died January 1283–4. But James the High Steward, one of the granters in its confirmation, having succeeded only in 1283, fixes it to have been granted in that year.

the order; and the wife of Reginald is declared a sister of the house of Paisley. Nor was this a mere respectful form of words employed by a lordly benefactor, nor only for the purpose of securing the prayers of a religious community. In those times of violence, it was an object, even for the highest, to provide a safe retreat for age or adversity, and it was often held an advantageous investment of the fruits of rapine to purchase the means of devoting to a tardy penitence the years unfit for violence.[a]

After the deeds relating to the churches of Kilcolmanel, Kilkeran, and Kilfinan and the chapel of Kilmorye at Lochgilp,[b] and a grant of timber from all his woods, for building and repairing the Monastery, given by Donaldus Makgilcriste, Lord of Tarbard,[c] the Register presents a great mass of deeds connected with the acquisition and tenure of the possessions of the Abbey in the Lennox.[d] These, besides contributing more than any other source to our information concerning the great family of Lennox, and illustrating the state of property within their wide territory, have fortunately preserved for the curious antiquary some of the most interesting specimens of early legal procedure, which have come down to us in Scotland. The *litera examinationis de terra Monachkennaran injuste alienata* [e] consists of a short, definite and formally recorded declaration, *(intentio,)* and of the evidence of a large body of witnesses strictly confined to its proof with an accuracy worthy of a more advanced age; and the Judges could assuredly have no difficulty in determining on the evidence, that the Abbot and

a Besides the picturesque example cited by Hailes, from the Chronicle of Melros, (1232,) of the venerable Patrick Earl of Dunbar,—who, in the prospect of approaching death, assembled his children, relations and neighbours to celebrate with him the joyous festivities of Christmas, and after four days so spent, summoned his friend and kinsman the Abbot of Melros, assumed the religious dress, received extreme unction, and, bidding a last farewell to all, expired,—it would be easy to collect numerous instances of fierce soldiers and unscrupulous politicians retiring at last into the quiet of the cloister. Walter l'Espec, the founder of Rievalle Abbey, took the monastic habit there two years before his death in 1153.—*Dugd. Monast. I.* 728. Walter Fitz-Alan, Steward of Scotland, the founder of Paisley, who had secured his admission to the Cluniac order, and to the participation in the benefit of their prayers and exercises, whether he should assume the habit of the order or not, (p. 3.) eventually died a monk of Melrose in 1177, to which house he had also been a liberal benefactor. Richard de Morville, Constable of Scotland, in his old age, retired to the Abbey of Melrose, and died there in 1189. Peter de Curri, already a considerable benefactor, in 1205, on the narrative that he had of divine suggestion become a brother of the convent, and had been kindly received by the Abbot, renounced all controversy which formerly existed between them and calling God and his faith to witness, offered on the high altar, a grant of the third part of all his substance.—Robert de Kent, about the same period, concludes a grant of lands to Melros in the following terms. *Et sciendum quod hanc donationem feci ecclesie de Melros. cum meipso. ita quod monachi concesserunt mihi cimiterium suum et servitium monachi in decessu meo. et si ita liber et expeditus fuero ut ante et velim et possim meipsum reddere. monachi me suscipient.—Munimenta de Melros, in the press.*—Nor is our Chartulary without similar instances. Henry de St Martin obtains his lord's leave to grant certain lands to the Abbey when he should assume the religious habit there; and his grant of those lands follows accordingly (p. 48, 49). Robert de Polloc, (p. 378), Hugo Boyl Lord of Ryscholm, and John Kelsow of Kelsowland (p. 366, 9.) covenant, in return for certain gifts to the monastery, that they and their wives shall be admitted to the participation of the spiritual benefit arising from all the pious exercises of the whole Cluniac order. The commodity had now however somewhat fallen in value, for the price paid is only twelve pence by the first, and a half stone of wax by each of the other benefactors, yearly. One other instance it would be inexcusable here to omit. John Earl of Ross, the last Lord of the Isles, is said to have concluded his life of romantic adventure by retiring into the monastery of Paisley, where he died in 1498, directing his body to be buried beside King Robert.—*Copy of a MS. of the 17th century, pen. Macdonald of Knock.*

b P. 120–156. *c* P. 157. *d* P. 157–221.
e P. 166.

convent *intentionem suam sufficienter probasse*.[f] A still more interesting document to the Scottish legal antiquary is the brief and retour of the inquest concerning the succession of Dugald of Lennox,[g] which carries back to the reign of Alexander the third, a very peculiar and accurate form of procedure, and altogether without that connexion with church-courts, to which in general may be traced the early introduction of legal technicalities in a remote and otherwise barbarous country.

After the Lennox deeds follow documents and evidences of the possession of the churches of Dundonald, Sanchar, Auchinlec, Kyllenan, Prestwic,[h] Cragyn,[i] and Largis;[j] transactions between the Abbey and the borough of Renfrew,[k] an early charter of Malcolm granted to the Monks, apparently before their settlement at Paisley,[l] probably placed here from its containing a right of fishing, and followed immediately by other grants of fishings.[m]

These are succeeded by Royal charters of Lochwynnoch[n] and Hastendean;[o] Royal confirmations with encreased extent of the Abbey jurisdiction and privileges;[p] and by the papal commission, the deliverance of the commissioners, the crown charter, and the charter of the Abbot, with other deeds relative to the erection of the borough of Regality of Paisley.[q]

The next class consists of papal bulls and rescripts, granting or confirming the privileges of the Cluniac order,[r] followed by those granted particularly to Paisley,[s] and by a great mass of documents, relating to the clashing jurisdictions of the Abbot and the Bishop of his diocese, in which the regulation of the stipends payable to the vicars of the churches belonging to the Abbey,[t] the procurations and other episcopal dues[u] and the precise extent of the Bishop's jurisdiction over the Monastery and its churches,[v] are the prominent subjects. This, which the monks undoubtedly considered as one of the most important parts of their collection of muniments, and which may perhaps now be generally regarded as altogether uninteresting, is not to be passed over lightly by the student of Scottish antiquities. The history of the Church, with which the history of the middle ages is so much bound up that the study of the one must be imperfect without a knowledge of the other, presents nothing more remarkable than the struggles for superiority between the secular clergy and the monastic orders, that well-organized and disciplined militia of the papal power, which fought its battles and at length established its supremacy all over Europe. The commencement of parochial divisions, the first endowment of churches, the original appropriation of tithes, the history of patronage

f P. 168, 169. *g* P. 191. *h* P. 225–231.
i P. 231–235. The second of these, (p. 232.) is remarkable as containing the earliest mention of the name of Hamilton in Scotland.
j P. 237–245. The confirmation by John Bishop of Glasgow of the church of Largs (p.238.) about 1330, records the injury suffered by the Abbey, '*propter diram guerram inter regna Anglie et Scotie diutius habitam*,' during which the monastery was burned.
k P. 247–8. *l* P. 249. *m* P. 249–253.
n P. 253–4. *o* P. 254. *p* P. 255–7.
q P. 258–274. *r* P. 274–305. *s* P. 308–317.
t P. 318. *u* P. 323–336. *v* P. 337–357.

and of episcopal jurisdiction, which are illustrated by this part of the Register, are subjects worthy of a more accurate and learned investigation than has yet been directed towards Scottish antiquities.

Three charters of Auchinleck,[w] which follow immediately after the great body of documents regarding the Abbey privileges and exemptions, are strongly characteristic of a fierce and lawless age. They are succeeded by charters of an annual rent of Russalland, a right of water-course through Adamton, a gift of an annual payment of wax by Hugh Boyl Lord of Ryseholm and John Kelsow of Kelsowland, with numerous confirmations of these classed together;[x] after which are recorded charters of Howstoun,[y] of borough lands of Renfrew[z] and Ruthglen,[a] and of small possessions in Polloc. Mernes,[b] and Stewardton.[c]

These are followed by a series, if possible still more uninteresting to all but the zealous local antiquary, of the evidences of property in several tenements in Glasgow,[d] after which we find three deeds relative to a grant by Walter II. of a rent charge to the Convent of St Mary of Syxle,[e] which probably came to the Abbey of Paisley along with the other possessions of the Gilbertines in Scotland. This is the subject of a deed occurring earlier in the Register,[f] and these cannot be considered uninteresting, if they shall be held to give an additional fact to the evidence of the Steward's connexion with England.

The Scottish documents immediately following, relate to certain disputes between the Abbey of Paisley and the Borough of Renfrew, concerning customs claimed by the borough within the town of Paisley,[g] and the landmeres or marches, which divided their respective lands and jurisdictions.[h] Then follows another series of papal bulls granted in favour of Paisley, some of which are interesting as forming the earliest records of the united property and of the privileges of the monastery, and occasionally, as if designed to gratify after antiquaries, expressing the names of the donors of the different lands and churches confirmed.[i]

w P. 359–362. The originals of these are known to exist in the charter chest of the Marquis of Abercorn, but the editor has not had an opportunity of collating them. It is believed that no account nor tradition has been preserved of the motive for the mutilation recorded and atoned for in these curious grants.

x P. 363–371. *y* P. 372–3. *z* P. 374–6.
a P. 376–7. *b* P. 378–379. *c* P. 380–1.
d P. 382, 399.

e P. 401-2.—'Abbathia de Sixill in agro Lincolniensi.—Est ibidem quædam abbathia ordinis de Sempringham vocata le Sixle, quæ est de tam antiquo feofamento quod pro certo nescitur discutere quomodo feofata fuit, eo quod ficte disclamant facta recognita.'—*ex veteri rotulo de extenta manerii de Sixill facta* 15 *Ed.* 2. *apud Dugdale monast. v.* II. *p.* 810.

If ever the disputed origin of the Stewarts shall be established as a certainty, it will probably be from some of the records of English religious houses, of which such abundant stores are still preserved, rather than from Scottish sources.

f P. 19. *g* P. 403–4. *h* P. 406–7.

i P. 407–421. One of these possessions,—the carrucate of land called *Tibirov apud Dumals in Hibernia* (p. 412.) granted by the Earl of Carric, is worthy of investigation by the Irish antiquary. It may possibly be at *Dunamase* in the Queen's County, an early settlement of the De Lacy's, who were connected with the Lords of Galloway by marriage. The Abbey of Dundrenan in Galloway, (which Archdall is pleased to place in the county Galway, Ireland,) had lands by their gift in Meath.

The connexion existing between the Abbeys of Paisley and Crosraguel, which led to the insertion of the succeeding writs,[k] is somewhat obscure. It appears that Duncan Earl of Carric, (who was allied to Walter the first Steward by the marriage of their children,) founded and endowed the house of Crosraguel for monks of Paisley, and so richly that the new colony aspired immediately to independence, while the mother house endeavoured to keep it as a cell or *oratorium* to be enjoyed by brethren of their convent, and under their immediate control. The dispute was ineffectually referred to the Bishop of Glasgow as diocesan, and finally settled, probably by a papal commission, which seems to have secured the independence of Crosraguel, reserving to Paisley a right of visitation[l] and three churches of Carric.[m]

After the writs relative to Crosraguel, there follow two bulls, one by Benedict XI. granting to the Abbot of Paisley the privilege of using the mitre, ring, and other episcopal insignia, and of granting the benediction after service in absence of a Bishop;[n] the other the duplicate of a bull of Pope Alexander III. which occurred previously,[o] and which is repeated only to give the additional authentication of the subscriptions of the Pope and Cardinals.[p] An instrument of the settlement of the marches between Caldorhauch and the Abbey lands of Bar,[q] and two writs regarding property in Glasgow,[r] conclude the record of real deeds contained in the Register. The remainder,[s] which are not contained in the original table of contents, appear rather to have been styles, inserted for the convenience of reference on the blank leaves of the chartulary, than copies of really existing documents.

Composed of such materials, free at least from all suspicion of wilful vitiation, the chartulary of Paisley presents one important distinction and superiority over the greater part of the registers of religious houses, in embodying the whole of the deeds recorded, without omitting, as in too many cases, the conclusions of charters and their witnesses. This is not merely serviceable in aiding the researches of genealogists. In charters of high antiquity, where dates are rarely given, it furnishes the only means of approximating to the time of granting the deed, and, which is even a higher advantage, furnishes numerous criteria by which to detect any imposition, and to establish the authenticity of genuine documents. So successfully has the study of this department of antiquities been prosecuted in France and in England, that probably no charter with a long list of witnesses can be so ingeniously forged as to escape detection, and although the same degree of learning has not been brought to bear upon Scottish diplomacy, and many of the tests are lost in the formation of a register, yet great additional weight must in all cases attend a charter where the witnesses are fully expressed.

k P. 422–428. *l* Of the exercise of this right, a record is preserved at p. 425.

m Turnberry, Stratton, and Dalmakeran:—at least it does not appear on what other ground the charters of these churches should be here preserved,—p. 427.

n P. 429.

o P. 408.

p P. 430.

q P. 430.

r P. 431. and P. 433.

s P. 435. *ad fin.*

In bringing forward the first, and what from several causes may be esteemed one of the most interesting, of the Scottish Chartularies, it may be permitted shortly to draw the attention of those who have not made them their study, to the information to be derived from this class of records. Their historical importance is very generally admitted. The numerous charters of our earlier kings, not elsewhere preserved, and those of persons only second to them in rank and interest, present the most authentic materials of the history of a dark period, in which may be traced the foundation and early progress of our remarkable constitution. Doubtful dates are fixed; the position and mutual relation of the actors on the historical stage are ascertained; incidental mention occurs of contemporary historical events; if these authentic documents do not furnish a connected detail of affairs, they afford the surest means of testing the accuracy of the accounts of the chronicler and annalist, and frequently the most satisfactory correction of their errors. In the early history of all countries,—but especially of one whose history has been obscured not so much even by the loss of its national records, as by the folly of writers attempting to supply that loss by fabulous inventions,—it is of the first consequence to assemble as a foundation *all* historical facts, however trivial; and the collector will often be astonished to find these, singly so unimportant, when placed together, arranging themselves in the lucid order and full detail of true history. But, however necessary as a ground-work, the detail of public events does not in truth form the most important part of the early history of a people. To ascertain the first recognition of individual and national rights; to trace the rising of the free husbandman out of the serf chained to the soil, and the growth of societies for mutual support and protection against violence; to mark the steps of advancement towards complete security of property, and, dependent upon it, the rise of commerce and the ingenious machinery devised for transferring and bequeathing wealth; to study the mutual relation between the sovereign and the subject, not merely as the governor and the governed, but as the great lord of the soil and the vassal bound by his tenure to do him service; in a word, to observe the careful building up of the pile of modern society, the antique and cumbrous decorations of which are now falling fast asunder,—such are the legitimate objects of history, at a period when the motives of the actors, the policy of statesmen, the causes of happy or adverse fortune, and the results of different lines of conduct, can hardly be guessed at,—while the commonplace historian finds nothing to record but a rapid and confused succession of questionable kings, attempts of usurpers, wars of hostile nations marked by the usual details of violence and rapine, or battles of kindred tribes where each claims the victory, and where now the chief dispute is who were the combatants.

The student who takes an extensive view of the field of early history, will not fail to

derive benefit from such materials as compose the Scottish chartularies. He will find there the oldest writings that have been preserved, and some that may be fairly esteemed contemporary with the first grants of land, perhaps with the first use of writing, in Scotland,—containing the details of the foundation of religious houses, which may be called the first step in civilization, and marking their rapid acquisition of wealth, until the church accumulated property disproportioned to the narrowness of the country, and formed a counterbalance to the whole power of the aristocracy. Such of these records as extend back to a high antiquity, afford the surest information on the much vexed question of the successive settlers of the different districts of Scotland; and if they do not furnish a consistent and unimpugnable system, will at least, if fairly studied, enable us to avoid the confident and rash assertions of contending theorists, while we trace with sufficient accuracy the gradual disappearance of the native inferior race before the more energetic strangers, and the partial prevalence and more unaccountable extinction of a system of servitude exercised by the new lords over the original inhabitants of the soil.

The incidental occurrence of traits of manners, and notices of the mode of life of a period unillustrated by contemporary literature, gives an interest to these records perhaps even greater than the occasional mention of public events. In particular, they form a mine of unexplored materials for illustrating the monastic life, in times when the monastery furnished not only the statesman, the lawyer, the chronicler, and the keeper of the consciences of the people, but the only architects, gardeners, and rural improvers, as well as probably the chief artists and artisans.[t] While the grants of property bring us more immediately into contact with the lords of the soil, we meet at the same time with minute descriptions of the dwellings of the agricultural population, intimations of their modes of tillage and pasturage, the early formation of roads and bridges, the vehicles and modes of conveyance and travelling, the customs, privileges, and restrictions of hunting and fishing—at a time when the former was the distinction of the noble, and the latter furnished an important part of the subsistence of the people,—the varying prices of provisions and other staple articles, the changes in the value of money, and a

[t] A bull of Pope John XIX. (1032,) granting a general confirmation and protection to the Cluniac order, affords so beautiful an idea of the intention of the monastic life, that it has been thought allowable, though somewhat out of place, to subjoin a short extract from it. It should be premised, that the bull rests on questionable authority, though Duchesne admits its authenticity; but as it is of undoubted high antiquity, it matters little whether it expresses the Pope's opinion, or that of some more benevolent and enlightened individual, concerning the true duties and virtues of the monastery. 'Idem locus omnibus ad se ob salutem confugientibus sit misericordiæ sinus, sit totius pietatis et 'salutis portus. Obtineat in eo locum justus, nec 'repellatur pœnitere volens iniquus. Præbeatur in- 'nocentibus charitas mutuæ fraternitatis, nec negetur 'offensis spes salutis et indulgentiæ pietatis. Et si 'aliquis, cujuscunque obligatus anathemate, eundem 'locum expetierit, sive pro corporis sepultura, seu alterius suæ utilitatis et salutis gratia, minime a venia 'et optata misericordia excludatur, sed oleo medica- 'menti salutaris fovendus benigniter colligatur: Quia 'et justum sic est ut in domo pietatis et justo præ- 'beatur dilectio sanctæ fraternitatis, et ad veniam con- 'fugienti peccatori non negetur medicamentum indul- 'gentiæ.

multitude of other matters illustrative of the early statistics and general antiquities of Scotland.

The lawyer has long recognised these Church Registers as valuable collections of ancient styles, even when a portion of the record was not set apart for that purpose. The mode of conveyance and transmission of property in early times, showing, by its similarity to the conveyancing of England and the continent of Europe, a common and certainly an Italian origin; the gradual development of the feudal tenures; the discussion and settlement of legal disputes; the scattered notices of forgotten courts and judicatures, and their forms of procedure often wonderfully systematic and accurate, contrasted with the wordy and involved style of church forms in the century preceding the Reformation,—present very curious subjects of study for the legal antiquary; while, to the student of language, these transcripts, themselves of venerable antiquity, of documents far more early than any other records, give valuable assistance. The names of the great features of the country, with the minuter divisions and landmarks contained in bounding charters preserving the original orthography, the frequent occurrence of descriptions and phrases in the vulgar language of the district, accompanied sometimes with translations into Latin, may be said to allow us to trace our strangely mixed language to one at least of its great sources; for these, in conjunction with the reciprocal adoption of surnames from land, and the nomenclature of places from their early settlers, carry us back to the first intercourse between our country and the Norman conquerors of England, while, in remote districts, we seem to observe traces of earlier German or Scandinavian settlers, pushing back the native inhabitants, and importing their speech as well as their manners, arts and arms.

It is a very common mistake to imagine that genealogical information alone is to be derived from this source.[u] Even if that impression were correct, it would not warrant their entire neglect. The study of genealogy has fallen into disrepute and contempt not altogether justly, in part from the base purposes to which it is occasionally turned, but more from its being so frequently raised into the importance of an end and object of research instead of serving as a road of connexion and guidance to the historian, the antiquary and the chronologist. Without wishing to claim undue importance for a very captivating pursuit, it may be questioned whether those who so much undervalue the study of the succession of families, have sufficiently considered its use-

[u] The present work is a favourable example of the genealogical stores treasured in the Scottish chartularies. Besides the Royal family of Stewart, with many of its cadent houses, the Chartulary of Paisley illustrates the origin or contributes our chief and most authentic information regarding the early descent of the once illustrious families of Lennox, Carric and De Insulis, the noble houses of Flemyng, Hamilton, Montgomery, Maxwell, Boyd, Cathcart, Lyle, Drummond, Sempill, Ross, Napier, Cochran, Boyle,—and the baronial and knightly names of Colquhoun, Constentin, Croc, Fultoun, Galbraith, Hose, Houstoun, Kelso, Lamont, Lockhart, More, Polloc, Porterfield, Ralstoun, and others of the Shires of Renfrew, Ayr, Lanark and Dumbarton.

fulness in filling up the meagre details of early history. Forming their opinions from the working of civilized society, they overlook how much depends, among a rude people, upon the influence of individual character and actions, as well as the necessity of drawing from the more definite facts of family history, in conjunction with the ascertained average length of life, an accuracy of dates and of the calculation of epochs, which will in vain be sought for in the ancient chronicler.

It must not be supposed from the Chartularies being thus spoken of in the aggregate, that these records are of the same degree of authority, or of nearly equal weight. The Registers of Scottish religious houses may be said to hold all ranks from the full evidence of a record of high antiquity, corroborated by the preservation of many of the original documents from which it had been constructed, to the questionable authority of a twice or thrice copied manuscript, of which the materials have altogether perished. Although the subject of the latter may be, of its nature, as important as that of the former, it is of course less interesting and, for many of the objects of study that have been pointed out, infinitely less useful; and perhaps this distinction affords the best rule for the mode of publishing these records. Where the manuscript is of sufficient antiquity to claim somewhat of the authority of a writing contemporary with the most important deeds recorded,—still more where the original writs or part of them are preserved, it seems to be the editor's duty to give, as nearly as printing will allow, a correct representation of the words and letters used by the writer, without supplying or lengthening, and without the gloss of conjectural punctuation, that the authority of the record itself may be transferred to the publication. On the other hand, when the manuscript is a comparatively recent transcript, not approaching the orthography of the original documents, and pointed ignorantly or rashly, it appears absurd to adopt the imperfections which add nothing to its authority or character of genuineness. Although the Chartulary of Paisley boasts a respectable antiquity, it evidently falls under the latter class. The writer has not pretended to represent the orthography of his earlier materials; the system of pointing, as well as the forms of contraction, are uniform, from the charters of the reign of Malcolm IV. down to the latest deeds entered in the Register. It appeared in this instance, therefore, to be desirable to prefer the meaning of the writer where that was obvious, to his errors of negligence or evident misconceptions of his original, and so far as possible to make him furnish his own correction, by collating with the faulty passage the same deed or the same formula occurring in a different part of his compilation.

As the manifest errors of the manuscript have in many instances been thus silently superseded in the text, by what appeared to be a more correct and intelligible reading, it has been deemed fit to annex a list of all such corrections. In other cases where the reading of the manuscript, although apparently erroneous, has been adopted in the text,

it has been thought adviseable to insert it in the List, with the suggestion of a preferable reading, which will serve at least to indicate that the apparent error of text has not been the result of oversight or negligence. In a considerable number of instances, while the words of the original have been suffered to remain, that which appeared to be the true or more intelligible reading has been also inserted in the text, within brackets, and frequently where the sense was incomplete, one or more words have been supplied from a similar document occurring in a different part of the work, distinguished in the same way by brackets, and as the reader has thus been put on his guard, the introduction of these into the List of corrections has been deemed unnecessary.

The table of contents, printed accurately from the manuscript, has been as in the original prefixed to the Register, and is made to serve the double purpose of a reference to the pages of the printed work, and the means of comparing them with the corresponding folios of the original. With more questionable utility, the date, certain or conjectural, or an approximation to the date of each charter, has been affixed to its entry in the table, within brackets. These have been adjusted with considerable care, and may be of use to the general reader. The more accurate investigator will not take such facts on the authority of conjecture. Much is still wanting, and much will assuredly be done by the researches of future antiquaries, and the publication of other records, to facilitate and give accuracy to what is at present a laborious and unsatisfactory process.

The Appendix consists of the charter[x] of Malcolm IV. granting to Walter fitz-Alan the hereditary office of Steward, together with numerous lands which afforded the subjects of his munificent benefactions to Paisley recorded in this volume;—and of two deeds,[y] of considerable intrinsic interest, relating to the tenure of the heritable

[x] I. It is printed from a collection in the handwriting of Sir James Balfour, preserved in the Harleian Library, (4693. fol. 45.) On the preceding folio is the following note. '*Thir subsequent charters I had out of ane litell manuscripte wrettin with the hand of Sir John Skeene clerk Register, copied by him off the principalles.*' It had already been printed with more than his usual inaccuracy by Crawfurd, (*Fam. of Stewart, p. 2.*) and more correctly by Andrew Stewart, (*Hist. of Stewarts, p. 4.*)—from the same MS. although Crawfurd quotes it ambiguously, as if he would have it believed he had seen the original charter.

[y] II. and III. From a folio register on vellum, consisting chiefly of the feu-charters granted by the convent to the burgesses of Paisley, of borough tenements, from 1489, the year after the erection of the borough, till 1547,—in the possession of Messieurs Wilson and Macintyre of Glasgow,—fol. 100, 102. This volume presents nothing else of general interest.

It may be proper to correct a popular mistake regarding another record connected with the Monastery of Paisley. *The Black Book of Paisley*, quoted by Buchanan and our earlier historians, and which (having disappeared,) was raised by later antiquaries into undue importance as a distinct and original chronicle, was nothing more than a copy of Fordun with Bower's continuation. It appears to have been acquired by Thomas Lord Fairfax, but when Gale and Hearne wrote, had already been deposited in the Royal Library, where it is still preserved, (13. E. X.) Hearne particularly notices the inscription on this volume,—'*Iste liber est Sancti Jacobi et Sancti Mirini de Pasleto.*' In describing its former possessor, the old nonjuror's partialities and prejudices are violently disturbed; but these never overcome his honesty, and he records the general of the armies of the Parliament as the man of learning, and the patron and friend of scholars and literature.—*Præfatio ad Fordun, p. lxvi.*—*Casley Catal. MS. Bibl. Reg. p. 229.*

bailliary of the Regality of Paisley by Robert Master of Sempill, afterwards third Lord Sempill, the powerful rival of the family of Abercorn for the spoils of the rich abbacy.[z]

An Index of the names of persons and places is added, which it is feared is not so complete and correct as was to be desired.

It does not appear necessary to say much in defence of the anomaly (although contrary to almost unbroken custom) of these prefatory remarks appearing in a different language from the book to which they relate. Even when Latin was the only language of the learned, and in the hands of those who wielded it as masters, it served but poorly to express modern barbarous names and customs, and modes of thinking which we would not willingly change for what is classical. It is needless to enquire whether this arose from the singular unwieldiness of that language, or that nations must have common principles of thought, feeling, and action, to render the language of the one fit for expressing the sentiments of the other. The present work can hardly come into the hands of foreigners, for whom it would have no interest; and now, when Latin is superseded even in works of science by another and more universal tongue, it approaches to affectation to cramp the free course of thought and give ambiguity to its expression, by using a dead language, merely from deference to old editorial usage.

z In the Charter chest of the Marquis of Abercorn, are a small number of the ancient muniments of Paisley, which it would have been desirable to collate with their copies in our Register, and some deeds which would have formed a useful addition to those given in the Appendix. The Editor has only had an opportunity of examining an inventory of Lord Abercorn's title deeds, among which the following are entered.

A Bull of Honorius III. (printed at p. 111.)

A Bull of Gregory IX. (p. 342.)

A Bull of Clement IV. (p. 418.)

A Bull of Clement IV. (p. 345.)

Transumpt of a Bull of Clement IV. (p. 308.)

A Bull of Sixtus IV. (p. 314.)

A Bull of Julius III, granting to the Lord Claud Hamilton, (then 14 years old,) all the profits of the Abbacy of Paisley, on the resignation of John Hamilton, Archbishop of St Andrew's and Abbot of Paisley, —9 Dec. 1553.

An obligation by John de Wardroba and his wife Mary, (printed at p. 183.)

A Charter of Confirmation by Robert III. (p. 80.)

A Confirmation by John of Achinleck, (p. 361.)

An Instrument of Appeal by Robert Abbot of Paisley, (p. 354.)

'Declaratio Reverendissimi in Christo Patris (Gaufridi de Ambosia,) Abbatis generalis Cluniacensis, super jurisdictione sua quam habet in subditos suos totius ordinis Cluniacensis, tam mediatos quam immediatos,' —2 Jul. 1517,—relating to disputes between the Abbots of Paisley and Crosraguel.

A Papal remit in a cause depending at Rome between the said Abbots, 27 Sept. 1520.

TABULA.

Carta Walteri filii Alani senescalli Scotie de ordinatione primi abbatis, fo. i. (circa annum 1220,) P. 1

Carta fundationis monasterii de Pasleto, fo. i. (ante annum 1163,) 1

Confirmatio Humbaldi prioris de Wenloc, et super compositione fundationis de Paslet, fo. i. (1163—9,) 2

Confirmatio Stephani abbatis Cluniacensis de fundatione ejusdem loci Paslai, fo. i. (post annum 1163,) 3

Confirmatio Sauarici prioris de Caritate super libertatibus de Pasleto, fo. ii. (p. 1163,) 3

Confirmatio domini Innocentii pape iii. super compositione predicta, fo. ii. (1209,) 4

Hec est copia literarum super libertatibus domus de Pasleto, fo. ii. (1250—60,) 4

Carta Walteri fundatoris filii Alani, de diversis terris et ecclesiis collatis tam citra moram quam ultra, fo. ii. (1165—73,) 5

Donatio ecclesiarum de Ennyrwic et de Ligerwod, et de carrucata terre de Hastenden, et de omnibus ecclesiis in Stragrif, fo. iii. (1165—73,) 7

De faciendo abbatem in monasterio de Pasleto, et conventione inter Wenloc et Paslet, fo. iiii. (1219—22, ubi exscribitur bulla Honorii iii. data anno 1219,) 8

Instrumentum de creatione abbatis, fo. iiii. (1346, in quo continetur scriptum predictum, 1219—22, cum eadem bulla Honorii iii. 1219,) 9

Confirmatio Alani filii Walteri fundatoris, de omnibus ecclesiis et terris et de decimis denariis, fo. vi. (1177—99,) 11

De donatione molendini de Pasleto per Alanum filium Walteri fundatoris, fo. vii. (1202—4,) P. 13

Carta Alani filii Walteri fundatoris, de donatione Moniabroc et libertatibus ejusdem, fo. vii. (c. 1202,) 13

Carta Alani filii Walteri fundatoris, de decimis denariis de Maphelin, fo. vii. (1202—3,) 14

Confirmatio de Fulton, et donatio ecclesie et capellarum de Boite per cartam Alani filii Walteri fundatoris, fo. viii. (a. 1204,) 15

De auctoritate faciendi Abbatem monasterii de Passelet, fo. viii. (1243—58,) 15

Carta Walteri secundi filii Alani de terris inter Haldpatric et Espedare, et Maue et Caldor, fo. ix. (1208—18,) 17

Confirmatio ecclesiarum de Dundonald, Sanchar et Auchinlec, fo. x. (a. 1239,) 18

Confirmatio et carta Walteri secundi filii Alani, de donatione trium marcarum, fo. x. (1207—14,) 19

De resignatione insule de Renfru pro Dorscath et Mukylrigis, fo. x. (1223—33,) 19

De multura de burgo de Renfru [ad] molendinum de Renfru, et de mora, fo. xi. (1204—46,) 20

Carta de Hyllington ex donatione Walteri filii Alani, fo. xi. (1204—46,) 20

Carta Walteri secundi filii Alani, de terra Dalmulyn, et de piscariis inter Are et Irwyn, fo. xi. (1208—14,) 21

Carta Walteri secundi filii Alani, de ecclesiis de Dundonald cum capellis, et de Sanchar, fo. xii. (1208—14,) 22

Carta Walteri secundi filii Alani, de Drumgrane, Drumley et Petihaucingowin, fo. xii. (1208—14,) 23

Carta Walteri secundi filii Alani, de donatione omnium bonorum de canonicis de Simpringham, fo. xiii. (1246,) 24

Carta inter nos et magistrum de Simpringham, de Are, fo. xiii. (1246,) 24

Alia conventio et resignatio inter nos et Simpringham, fo. xiii. (1238,) 25

Resignatio Magistri domus de Simpringham, de Dalmulin et de Dumgrain, et omnium aliorum bonorum, fo. xiiii. (1238,) 26

Littera, testimonium inter Reginaldum Mor et Andream de Calco, fo. xiiii. 1328. 27

Carta Roberti senescalli Scotie comitis de Strathern, et Johannis primogeniti et heredis ipsius, fo. xv. (1367,) P. 29

Obligatio annui redditus facta Reginaldo More per Simpringham, fo. xvii. (1330,) 31

Carta Roberti senescalli Scotie comitis de Strathern, fo. xvii. (1367.) 32

Commissio facta per dominos Abbates de Dunfermilyne et de Neubotil dominis Abbati de Kylwynnin et Priori de Lasmahagw, fo. xviii. (1367, ubi exscribitur bulla Clementis VI. 1344,) 33

Alia commissio missa et deputata ad certos abbates et priores diocesum Sancti-andree, Glasguensis et Dumblanensis, de exhibitione alienationis bonorum monasterii de Pasleto contra Wilelmum More, fo. xx. (1367, ubi etiam iterum scribitur commissio antedicta, 1367, cum bulla Clementis VI. 1344,) 37

Carta resignationis predicti annui redditus facta inter Wilelmum magistrum ordinis de Simpringham et Reginaldum More, fo. xxiii. (1368,) 42

Compositio annui redditus facta inter Abbatem et conventum de Pasleto et dominum Wilelmum More, fo. xxiiii. (1373,) 43

Alia conventio facta anno Domini M° CCC° LXXIIII, fo. xxvi. (1374,) 46

Compositio facta inter Abbatem et conventum de Pasleto, et dominum Wilelmum More et moniales de Simpringham, fo. xxvi. (1378,) 47

Confirmatio Alexandri regis Scotie super terris de Dalmulyn, Drumgran et Petithachyngoyn, fo. xxvii. (1230,) 47

Carta Walteri fundatoris filii Alani data Henrico de Sancto Martino, fo. xxvii. (a. 1177,) 48

Carta Henrici de Sancto Martino de donatione terrarum de Pennuld, fo. xxvii. (p. 1177,) 49

Carta concessionis Gilberti filii Henrici, de terra de Fulton, fo. xxviii. (1208—33,) 49

Carta quiete clamationis de Fulton per dominum Antonium militem, fo. xxviii. (1272,) 50

Conventio inter dominum Abbatem et conventum de Pasleto facta ex parte una, et Thomam et Matildem uxorem suam et heredes eorum ex altera, fo. xxix. (c. 1272,) 51

Assedatio terrarum de Fulton magistro Antonio Fysic', fo. xxx. (a. 1204,) 53

Littera inter domum de Paslet et Thomam de Fulton, fo. xxxi. (p. 1272,) 55

Instrumentum resignationis Wilelmi Urri, de assedatione terrarum de Fulton, fo. xxxii. (1409,) 56

De donatione quondam Ade de Aldhingliston, fo. xxxiii. (c. 1260,) P. 58

Littera Thome filii predicti Ade de Aldhingliston, fo. xxxiii. (c. 1276,) 59

Confirmatio ejusdem per Alexandrum senescallum Scotie, fo. xxxiiii. (c. 1260,) 59

Alia confirmatio ejusdem per Jacobum regem Scotie, fo. xxxiiii. (1490,) 60

Summonitio Jacobi regis Scotie super dominum de Halkhed, fo. xxxv. (1504,) 61

Resignatio terre de Aldhus per Rogerum filium Reginaldi, fo. xxxvi. (1265,) 63

Alia Resignatio de Aldhus per Johannem filium Rogeri de Aldhus, fo. xxxvii. (c. 1284,) 64

Conventio facta inter Abbatem et conventum de Pasleto et Johannem de Aldhus filium Rogerii, fo. xxxvii. (1284,) 65

Preceptum Roberti senescalli Scotie, terre de Aldhus, fo. xxxviii. (1361,) 66

Carta confirmationis, ratificationis et approbationis omnium terrarum et ecclesiarum per Robertum secundum senescallum Scotie, fo. xxxix. (1361,) 67

Confirmatio Roberti tertii regis Scotie de omnibus terris et annuis redditibus monasterii de Pasleto et ij celdris farine de Ingliston, fo. xxxix. (1396, ubi iterum scribitur carta predicta, 1361,) 68

Inter Abbatem et conventum de Pasleto ex una parte et Goldfridum de Nesbit ex altera parte, de terris Auchinchos, fo. xl. (1424,) 70

Carta Macolmi Loccard de vj acris terre in Symontoun de Kyil, fo. xli. (c. 1210,) 70

Littera cujusdam terre de Newtoun de Are, fo. xli. (c. 1280,) 71

Donatio regalitatis per Jacobum 2^{m} regem Scotorum, fo. xlii. (1451,) 72

Carta domine Eschine uxoris Walteri senescalli Scotie, de terra de Molla, fo. xliii. (a. 1177,) 74

In hac carta continentur mete terre de Molla, fo. xliii. (1165—77,) 75

Confirmatio Wilelmi regis Scotorum, de Molla, fo. xliiii. (1165—77,) 76

De terra de Molla, fo. xliiii. (1225—35,) 76

Resignatio terrarum de Molla, fo. xlv. (1278,) 77

De capella Roberti Croc, infirmorum, fo. xlv. (c. 1180,) 77

Scriptum de capellis Roberti Croc et Henrici de Nes, fo. xlv. (c. 1180,) 78

Carta decem marcatarum terrarum de Thornle Walas, fo. xlvi. (1403,) 79

Sasina terrarum de Thornle Walas, fo. xlvi. (1403,) 80

Confirmatio Roberti regis, de terra de *le* Thornle, fo. xlvii. (1404, iterum scripta carta Hugonis Walas quæ extat supra, p. 79, 1403,) P 80

Instrumentum renunciationis domini Johannis Walas, et qualiter recognovit suum errorem de injusta spoliatione terrarum de Thornle monachorum de Paslay, fo. xlviii. (1449,) 82

Regalitas regis Jacobi quarti, fo. xlix. (1488,) 84

Confirmatio Alexandri pape iiii, super libertatibus de Pasleto, fo. l. (1254,) 86

Relaxatio duarum celdrarum farine molendini de Pasleto, fo. li. (1164—77,) 86

Carta Walteri filii Alani, de plenaria secta molendini de Pasleto et Rais, fo. li. (1164—77,) 87

Carta Alexandri filii Walteri, de duabus celdris farine de firma Inchinnan pro multura de Ras, fo. li. (1246,) 87

Carta Alexandri filii Walteri de terra infra parchum inclusa, et viii celdris farine annue pensionis de Inchinnan, fo. lii. (p. 1246,) 88

Carta licentie trahendi aquam a rivulo Espdayr, fo. lii. (p. 1246,) 88

Confirmatio Wilelmi regis Scotie, de toto, fo. lii. (1179—89,) 89

Confirmatio Wilelmi regis Scotie de omnibus terris infra Aldpatrik et Espdayr, et de terra prope molendinum de Pasleto, et de piscaria de Renfrw, fo. liii. (1211–4,) 89

Confirmatio domini Alexandri filii Walteri de omnibus terris, fo. liii. (1252,) 90

Donatio regalitatis Roberti tertii regis Scotie, de Kyll et de omnibus terris monasterii de Pasleto in unam baroniam, fo. liii. (1396,) 91

Confirmatio Jacobi senescalli Scotie, de certis privilegiis concessis monasterio de Pasleto, videlicet lapidicinia frangendi tam [ad] edificandum quam ad calcem comburendam infra baroniam de Renfrw, fo. liv. (1294,) 92

Robertus Dei gratia rex Scotorum. Perpetua protectio trium clausarum, fo. lvii. (1398,) 96

Confirmatio generaliter facta de omnibus donationibus tam in terris quam in aliis redditibus per regem Robertum tertium, fo. lvii. (1396,) 97

Carta confirmationis Petri de Polloc, de Mernes, fo. lviii. (1177—99,) 98

Donatio Petri, ecclesie de Polloc, fo. lviii. (1177—99.) 98

Confirmatio Jocelini episcopi, ecclesie de Polloc, fo. lix. (1177—99,) 99

Carta Petri filii Fulberti, ecclesie de Polloc, fo. lix. (1189—99,) 99

Donatio ecclesie de Mernes per Heliam clericum, fo. lx. (1189—99,) P. 100

Confirmatio Wilelmi regis Scotie, ecclesie de Mernes, fo. lx. (1189—99,) 100

Confirmatio Jocelini episcopi, ecclesie de Mernes, fo. lx. (1175—99,) 101

Carta terrarum in *le* Mernes, fo. lx. (1272—1316,) 101

Carta donationis sex marcarum annui redditus per Herbertum de Maxwel, fo. lxi. (c. 1300,) 103

Littera obligatoria per Herbertum Maxwel Abbati et conventui de Pasleto, fo. lxii. (c. 1300,) 104

Donatio ecclesie de Neliston per Wilelmum Hertford, fo. lxii. (c. 1230,) 104

De calumpnia ecclesie de Neliston per Robertum Croc, fo. lxiii. (a. 1246,) 105

Carta ecclesie de Cormannoc per Henricum filium Anselmi, fo. lxiii. (1177–80,) 105

Confirmatio de Catkart et Cormannoc per Wilelmum regem Scotorum, fo. lxiii. (1177—80,) 106

Donatio et concessio ecclesie de Ruthglen per Wilelmum regem Scotorum, fo. lxiii. (1177—89,) 106

Concordia inter Abbatem et conventum monasterii de Pasleto, et Rectorem de Camislang, de ecclesia supradicta et ecclesia de Ruthglen, fo. lxiiii. (1394,) 107

Confirmatio domini Jocelini episcopi, de quatuor ecclesiis, fo. lxv. (1175—99,) 109

Confirmatio electi Florentii de vj ecclesiis, videlicet Cathkert, Ruthglen, Cormannoc, Kelberchan, Mernes, Polloc, cum terris et decimis, fo. lxv. (1202–7,) 109

Confirmatio capituli Glasguensis de ecclesiis subscriptis, fo. lxvi. (1202—7,) 110

De protectione ecclesiarum de Cathkert, Ruthglen, Cormannoc, Polloc et Mernes, fo. lxvi. (1209,) 111

Protectio omnium bonorum, et confirmatio ecclesiarum infra baroniam de Renfrw, fo. lxvi. (1219,) 111

Donatio ecclesie de Innyrkyp, fo. lxvii. (c. 1170,) 112

Carta domini Alexandri senescalli Scotie de escambiis terre de Innyrkyp, fo. lxvii. (1246,) 113

Confirmatio electi Florentii, omnium ecclesiarum, fo. lxviii. (1202—7,) 113

Confirmatio Walteri episcopi Glasguensis de xvii ecclesiis, fo. lxviii. (1220—32,) 114

Confirmatio Decani et capituli Glasguensis, de xvii ecclesiis, fo. lxviii. (1220–32,) 114

Confirmatio Ingeranni episcopi, de toto quod Walterus filius Alani dedit monasterio de Pasleto, fo. lxix. (1170—4,) P. 115

Carta Nicholai de Costentin de una cultura terre de Innyrwic, fo. lxix. (c. 1200,) 116

Confirmatio ecclesiarum de Innyrwic et Legardwod per Ricardum episcopum Sanctiandree, fo. lxix. (1163—73,) 116

Confirmatio Ricardi episcopi Sanctiandree, de ecclesia Innyrwe, fo. lxx. (1163—73,) 117

Confirmatio ecclesiarum de Innyrwic et Legerdwod per Wilelmum episcopum Sanctiandree, fo. lxx. (1209—33,) 117

Confirmatio ecclesiarum de Innyrwic et Legardwod per Wilelmum episcopum Sanctiandree, fo. lxxi. (1272—9 ?,) 118

Confirmatio ecclesiarum de Innyrwic et Lygardwod per [David] episcopum Sanctiandree, fo. lxxi. (1247,) 119

Confirmatio ecclesiarum de Innerwic et Ligardwod per Johannem priorem Sancti Andree et conventum ejusdem loci, fo. lxxii. (1247,) 120

Donatio super jure patronatus ecclesie Sancti Colmaneli per Dufgallum filium Syfin', in Kentiyr, fo. lxxii. (1261,) 120

Confirmatio Walteri comitis de Menthet, super donatione Dufgalli ecclesie Sancti Colmaneli in Kentyir, fo. lxxiii. (1262,) 121

Donatio ecclesie Sancti Colmaneli per Alanum episcopum, fo. lxxiii. (1261,) 122

Transcriptum munimentorum super ecclesia Sancti Colmaneli in Kentiyr, fo. lxxiiii. (1272—1316,) 123

Confirmatio Innocentii pape quarti, de terra denariata et ecclesia Sancti Colmaneli in Kentiyr, fo. lxxiiii. (1247,) 123

Scriptum super instauratione ecclesie Sancti Colmaneli in Kentiyr, fo. lxxiiii. (1285, complectens cartam Laurentii episcopi Ergadiensis, 1284,) 124

Carta Reginaldi filii Sumerled domini Inchegal, de uno denario ex qualibet domo in terra sua de quibus exit fumus, fo. lxxv. (1164—1210,) 125

Carta Douenalli filii Reginaldi Sumerled, de uno denario capiendo ex qualibet domo in terra sua unde exit fumus, fo. lxxvi. (p. 1210,) 126

Carta dimidie marce, et unius denarii annuatim de singulis domibus de quibus exit fumus in terra Angusii filii Douenaldi, fo. lxxvi. (a. 1295,) 127

Copia donationis et etiam confirmationis ecclesie Sancti Querani in Kentiyr, fo. lxxvii. (p. 1283, ubi extat carta Engusii filii Dovenaldi, 1283—95,) P. 127

Donatio ecclesie Sancti Querani in Kentiyr per Alexandrum de Hile, fo. lxxvii. (c. 1294,) 128

Donatio ecclesie Sancti Querani in Kentiyr per Alanum episcopum, fo. lxxvii. (1253,) 129

De eodem episcopo tractando, [De pensione solvenda ab ejusdem ecclesie Rectore,] fo. lxxviii. (1261,) 130

Presentatio ecclesie de Kylkeran, fo. lxxviii. (1299,) 131

Donatio ecclesie Finani per Duncanum filium Ferchardi, fo. lxxix. (1230—46,) 132

Carta ecclesie de Kylfynnan, fo. lxxix. (1230—46,) 132

Confirmatio ecclesie de Kyllenan per Engusium filium Duncani, [filii Ferkardi,] fo. lxxx. (1260, ubi iterum scribitur carta Duncani, p. 132, 1230—46,) 133

Institutio ecclesie de Kyllenan per Mauricium officialem Ergadie, de mandato episcopi Alani, fo. lxxx. (1250,) 134

Donatio super ecclesia de Kylfynnan per Alanum episcopum Ergadiensem, fo. lxxxi. (1253,) 134

Confirmatio ecclesie Sancti Finani per Stephanum episcopum Sodorensem, ecclesie Lesmoriensis [cure gestorem,] fo. lxxxi. (1253,) 135

Donatio trium ecclesiarum per Laurentium episcopum Ergadiensem, fo. lxxxii. (1269,) 136

Confirmatio predictarum trium ecclesiarum per Andream episcopum Ergadiensem, fo. lxxxii. (1327,) 137

Scriptum saisine et possessionis de nummata terre de Kylmoyr, per Engusium filium Duncani Farkardi, fo. lxxxii. (1270,) 137

Carta dimidietatis nummate terre ad ecclesiam de Kyllenan pertinentis data per Malcolmum filium et heredem Laumanni, fo. lxxxiii. (1295,) 138

Scriptum renunciationis nummate terre de Kylmoyr apud Louchgilp cum capella beate Marie Virginis per vicarium Malmorem de Kyllenan, fo. lxxxiii. (1268,) 139

Conservatoria contra Episcopum Ergadiensem, penes ecclesias, fo. lxxxiiii. (1351, ubi iterum scribitur bulla Clementis vi. p. 33, & p. 37, 1344,) 140

Littera suspensionis Martini episcopi Ergadiensis, fo. lxxxvii. (1362,) 144

Indentura facta inter Episcopum Ergadiensem et Abbatem de Pasleto, fo. lxxxviii. (1362,) P. 145

Instrumentum de denariis quos Dominus de Inchegal dedit de omnibus domibus in terris suis unde exit fumus, fo. lxxxix. (1426, in quo iterum scribitur carta Reginaldi filii Sumerled, p. 125, 1164—1210,) 147

Instrumentum ecclesie Sancti Finani, inter Abbatem et conventum de Pasleto et Johannem Lawmund, fo. xc. (1466,) 149

Instrumentum inter Abbatem et conventum de Pasleto et Robertum episcopum Lesmorensem, fo. xcii. (1491, in quo continentur literæ subdelegatorum, et conservatoris a Papa deputati, 1488,) 152

Littera Johannis comitis de Ross penes ecclesias infra suas bondas, fo. xciiii. (1455,) 156

Carta Donaldi Makgilcriste domini de Tarbard, fo. xcv. (c. 1250,) 157

Carta Alwini comitis de Lennax, fo. xcv. (a. 1199,) 157

Carta nobilis viri Maldoveni comitis de Lennax super collatione ecclesie de Kylpatrik, fo. xcvi. (1225—46,) 158

Carta Maldoveni comitis de Lennax, de terris Drumthoker et Drumthglunan, fo. xcvi. (1225—70,) 158

Carta Maldoveni comitis de Lennax, de terris Drumthoker et Drumthglunan, fo. xcvi. (1225—70,) 159

Carta Maldoveni comitis de Lennax, de Drumdinanis, Cultbothe et Reinfode, fo. xcvii. (1225—70,) 159

Carta Maldoveni comitis de Lennax, ad ecclesiam primam vacantem in comitatu de Lennax, fo. xcvii. (1230,) 160

Carta Maldoveni comitis de Lennax, de terris et ecclesia de Kylpatrik, fo. xcvii. (1238,) 160

Concordia inter Malcolmum filium Maldoveni comitis de Lennax et Abbatem et conventum de Pasleto, fo. xcviii. (1239,) 161

Donatio Dungalli, de terra que vocatur Sedes Patricii, fo. xcviii. (1225—70,) 162

Donatio Dungalli fratris domini Maldoveni comitis de Lennax, de Fimbelach, Duncrene, Cragynbrentalach et aliis terris, fo. xcviii. (1225—70,) 162

Donatio Dufgalli rectoris ecclesie de Kylpatrik, de Edynbernan, fo. xcix. (1225–70,) 163

Sententia delegata de terris de Kylpatrik, contra Dufgallum rectorem ecclesie de Kylpatrik, fo. xcix. (1234, in qua scribitur bulla Gregorii ix. 1233,) 164

Resignatio Dufgalli rectoris ecclesie de Kylpatrik, de terris quas injuste detinebat, fo. c. (1234,) P. 165

Littera examinationis de terra Monachkannaran injuste alienata, fo. ci. (1233,) 166

Littera delegata condempnationis, Episcopo Glasgwensi, fo. cii. (c. 1233,) 168

Littera condempnationis missa domino regi Alexandro contra Gilbertum filium Samuelis, de terra Monachkannaran, fo. cii. (c. 1233, exscripta iterum bulla Gregorii IX. p. 164, 1233,) 169

Conventio facta inter Maldovenum comitem de Lennax ex parte una, et Gilbertum filium Samuelis ex altera, fo. ciii. (1236,) 170

Carta confirmationis Maldoveni comitis de Lennax, de omnibus terris in Lennax nobis pertinentibus, fo. ciiii. (1250,) 171

Carta confirmationis domini Alexandri regis Scotie super terris de Lennax et ecclesia de Kylpatrik, fo. ciiii. (1228,) 172

Confirmatio terrarum de Drumtober et Drumthglunan in Lennax per Alexandrum regem, fo. ciiii. (1228,) 172

Carta resignationis Fergusii Cuningham et Malcolmi heredis sui in manu Maldoveni comitis de Lennax, de terris Drumdinanis, Cultbuche et Reinfode, fo. cv. (1225—70,) 173

Littera delegata super terra Cultbuche et aliis terris, fo. cv. (c. 1233.) 173

Littera delegata contra Dungallum filium Cristini judicis de Lennax et contra Robertum Redhuc de Cultbuche, fo. cv. (1234, ubi iteram extat bulla Gregorii IX. p. 164 et p. 169, 1233,) 174

Carta resignationis Dungalli filii Cristini judicis de Lennax, de terris Cultbuche, fo. cvi. (p. 1234,) 175

Commissio exhibitionis de Dunnottir et multis aliis, fo. cvi. (p. 1488?.) 176

Littera directa Vicecomiti de Dunbertan per David regem Scotie, fo. cviii. (1363,) 177

Alia litera inhibitionis regis David ad Vicecomitem de Dunbertain, fo. cviii. (1363,) 177

Resignatio et mutatio terre Dungalli et Matildis sponse sue, fo. cviii. (p. 1234.) 178

Conventio facta est inter Abbatem et conventum de Pasleto et Johannem de Wardroba et Mariam sponsam suam, super certis terris de Lennax, fo. cx. (c. 1270.) 180

Resignatio Johannis Wardroba et Marie sponse sue in plena curia de Lennax, fo. cxi. (c. 1270,) 183

Resignatio Johannis de Wardroba et Bernardi de Erth et Norini de Monnorgund, fo. cxii. (1270,) P. 189

Quieta clamatio Johannis de Wardroba et Marie sponse sue, fo. cxiii. (c. 1271,) 190

Littera domini Regis et Vicecomitis de Dunbertan, de inquisitione, fo. cxiiii. (1271,) 191

Conventio facta est inter Abbatem et conventum de Pasleto, et Bernardum de Ert et Elenam sponsam suam, super certis terris de Lennax, fo. cxiiii. (c. 1272,) 192

Littera resignationis Bernardi de Erth et Elene sponse sue, fo. cxvi. (c. 1272,) 195

Quieta clamatio Bernardi et Elene sponse sue coram Episcopo, fo. cxvii. (c. 1273.) 197

Conventio facta est inter Abbatem et conventum de Pasleto, et Norrinum de Monnorgund et Forvelech sponsam suam, super certis terris de Lennax, fo. cxviii. (c. 1273,) 198

Resignatio Norrini de Monnorgunde et Forvelech sponse sue, fo. cxx. (c. 1273.) 201

Quieta clamatio Norrini Monnorgund et sponse sue Forvelech, fo. cxxi. (c. 1273.) 203

Carta Malcolmi comitis de Lennax, quod nulle captiones fiant, fo. cxxi. (1273.) 203

Confirmatio Malcolmi comitis de Lennax, de omnibus terris ad ecclesiam Sancti Patricii pertinentibus, fo. cxxii. (1273,) 204

Inhibitio domini Roberti Dei gratia episcopi Glasguensis, fo. cxxii. (1294,) 201*

Inhibitio domini Roberti Dei gratia episcopi Glasguensis, super certis terris de Lennax, fo. cxxiiii. (1296,) 204*

Carta Malcolmi comitis de Lennax, fo. cxxiiii. (1318,) 204*

Ratificatio Malcolmi comitis de Lennax super terris et ecclesia de Kylpatrik, fo. cxxv. (1330,) 205

Confirmatio Roberti regis Scotie, terrarum de Kylpatrik in Lennax, fo. cxxvi. (1381,) 206

Littera de tribulatione terrarum de Kylpatrik per castrum de Dunbertan, fo. cxxvii. (1348,) 208

Carta Amelech fratris Maldoveni comitis de Lennax, de ecclesia Rosneth, fo. cxxvii. (a. 1225,) 209

Confirmatio Maldoveni comitis de Lennax, de ecclesia Rosneth, fo. cxxvii. (c. 1225,) 209

Confirmatio domini Alexandri regis Scotie, de ecclesia Rosneth, fo. cxxviii. (1225,) 210

Carta Amelech fratris Maldoveni comitis de Lennax, de donatione salin Rosneth et Garloch per totum, fo. cxxviii. (c. 1230,) P. 210

Confirmatio Maldoveni comitis de Lennax, de una salina in Rosneth et de tractibus in Garloch, fo. cxxviii. (c. 1230,) 211

Carta Hanel' fratris Maldoveni comitis de Lennax, de una salina in Rosneth, fo. cxxviii. (c. 1230,) 211

Carta donationis terre et piscarie de Lynbren per Robertum Hertford, fo. cxxix. (a. 1225,) 211

Donatio et confirmatio Maldoveni comitis de Lennax, terre et piscarie de Lynbren quas dedit Robertus Hertford, fo. cxxix. (1225,) 212

Carta piscarie ad unum rete in aqua de Leven per Maldovenum comitem de Lennax, fo. cxxix. (c. 1224,) 213

Confirmatio Alexandri regis, de medietate piscarie unius *yare* in Leven, Roberto Hartfort, fo. cxxx. (1228,) 213

Confirmatio Alexandri regis Scotie, de uno *yar* super Leven quod Maldovenus comes de Lennax fecit Abbati et conventui de Pasleto, fo. cxxx. (1224,) 214

Confirmatio de terra Dolenlenrach per Alexandrum regem facta Roberto Hartford, fo. cxxx. (1228,) 214

Littera licentie et plenarie potestatis reficiendi stangnum piscarie sue in Leven, per dominum Alexandrum regem Scotie, fo. cxxxi. (1250,) 215

Donatio Malcolmi comitis de Lennax super medietate piscarie de Lynbren, fo. cxxxi. (1273,) 215

Secunda concessio Maldoveni comitis, de Lynbren, fo. cxxxii. (a. 1224,) 216

Confirmatio Maldoveni comitis de Lennax Roberto Hertford, de Dalmaunoch, fo. cxxxii. (a. 1224,) 217

Preceptum cancellario directum super confirmatione habenda de omnibus cartis et confirmationibus, fo. cxxxii. (1316,) 217

Preceptum domini regis Alexandri Scotie de deliberatione fili aque de Leven in stangno molendini de Dunbertan, fo. cxxxiii. (1237,) 218

Littera actornati pro Abbate et conventu de Pasleto, fo. cxxxiii. (1521,) 218

Preceptum Johannis comitis de Lennax, piscarie de Lynbren, fo. cxxxiii. (1521,) 219

Carta Johannis comitis de Lennax, piscarie de Lynbren, fo. cxxxiiii. (1521, ubi iterum scribitur carta comitis Maldoveni, p. 212, 1225,) 219

Instrumentum status et saisine de piscaria Lynbren, fo. cxxxv. (1521, ubi exscribitur carta Jacobi v. Regis, ejusdem anni,) P. 221

Confirmatio Alexandri filii Walteri, de ecclesiis de Dundonal, Sanchar et Awchinlec, cum pertinentiis, fo. cxxxvii. (1250—80, in qua continetur carta Walteri senescalli secundi,) 225

Confirmatio ecclesiarum de Dundonal, Sanchar et Awchinlec, cum pertinentiis, fo. cxxxviii. (1239,) 225

Confirmatio ecclesiarum de Dundonal, Sanchar, Awchinlec et Kyllenan, fo. cxxxviii. (1253,) 226

Carta divisionis terrarum domus de Paslet et Wilelmi de Sanchar, fo. cxxxviii. (1280,) 227

Carta obligationis ne impediantur fosse vel cruces erigende apud Sanchar, fo. cxxxix. (1280,) 228

Scriptum sententie late super ecclesia de Prestwic, fo. cxl. (p. 1212, in quo exscribitur bulla Innocentii III. 1212,) 229

Bulla de Sanchar et Awchinlec pro presentatione, fo. cxl. (1265,) 230

De eodem. Et de eodem, fo. cxli. (1265,) 231

Donatio ecclesie de Cragyn per Walterum Hose de Cragyn, fo. cxli. (a. 1177,) 231

Confirmatio ecclesie de Cragyn per Thomam de Cragyn, fo. cxli. (1272,) 232

Alia confirmatio de Cragyn per Walterum de Lyndesai et Matild' Hose, fo. cxlii. (c. 1272,) 233

Confirmatio Jocellini episcopi Glasgwensis, de ecclesia Cragyn, fo. cxlii. (1175–99,) 234

Institutio ecclesie de Cragyn, fo. cxliii. (1276, ubi exscribitur preceptum Roberti Episcopi Glasguensis, 1276,) 234

Bulla ecclesie de Cragyn, fo. cxliii. (1267,) 235

Alia bulla ecclesie de Cragyn, fo. cxliiii. (1267,) 235

Donatio ecclesie de Largis per Walterum senescallum Scotie, fo. cxliiii. (p. 1316,) 237

Institutio ecclesie de Largis per Decanum de Cunyngham, fo. cxlv. (1318,) 238

Confirmatio ecclesie de Largys per Johannem episcopum Glasguensem, fo. cxlv. (1325—35,) 238

Confirmatio domini Wilelmi episcopi Glasgwensis, ecclesie de Largys, fo. cxlvi. (1335—67,) 239

Alia confirmatio ecclesie de Largys per Johannem episcopum et capitulum Glasgwense, fo. cxlvi. (1319—35,) . P. 240

Confirmatio capituli Glasgwensis, sede vacante, ecclesie de Largys, fo. cxlvi. (1318,) 240

Bulla confirmationis ecclesie de Largys, fo. cxlvii. (1381.) 241

Confirmatio Johannis officialis Glasgwensis super bullam domini Clementis pape VII. de privilegiis concessis post combustionem monasterii de Pasleto, scilicet ecclesia de Largys et capella de Cumray, fo. cxlviii. (1387,) 242

Carta de Langlebank in parrochia de Largyss, fo. cxlix. (1403.) 244

Sententia lata sive instrumentum per episcopum Glasgwensem contra Robertum Boyd super ecclesia de Largys, fo. cl. (1450,) 245

Indentura inter burgenses de Reinfrw et Abbatem et conventum de Pasleto, de molendino juxta capellam Sancti Marie de Reinfrw, fo. cli. (1414,) 247

De eodem molendino, fo. cli. (1414,) 248

Donatio Malculmi regis Scotie, de insula juxta oppidum Reinfrw, cum piscatura inter insulam et Perthic, et de quinque marcis argenti molendini de Innyrwic, cum ejusdem ecclesia, fo. clii. (a. 1165,) 249

Preceptum domini Roberti domini de Lyle honorabili viro ballivo [suo] in hac parte Wilelmo Sympyll, ad tradendum saisinam hereditariam de tertia parte piscarie de Crukytshot, fo. clii. (1452,) 249

Carta piscarie de *le* Crukshot, fo. cliii. (1452,) 250

Confirmatio domini Wilelmi regis Scotie, de Moniabrok et de piscatura Lowcwynok, fo. cliiii. (1180—1214,) 253

Confirmatio domini Alexandri regis Scotie terrarum de Moniabrok et de foresto inter Machyt et Kalledouer, fo. cliii. (1224—34,) 253

Carta Jacobi senescalli Scotie super libero transitu aque de Lowcwynok, fo. clv. (1283—1303,) 254

Confirmatio domini Wilelmi regis Scotie de terra Hastenden, fo. clv. (1165-77,) 254

Donatio regalitatis per Jacobum secundum regem Scotie, fo. clv. (1451,) 255

Carta replegiandi homines ab itinere camerarie per Jacobum regem concessa abbati Thome Terwas et conventui de Pasleto, fo. clvii. (1451,) 257

Commissio papalis super assedatione terrarum circa monasterium de Pasleto, fo. clviii. (1483, in qua continetur bulla Pauli II. 1465,) 258

Instrumentum commissariorum seu delegatorum domini nostri Pape, super assedatione burgi de Pasleto, fo. clix. (1488,) P. 261

Carta libertatis burgi de Pasleto et de erectione ejusdem, fo. clx. (1488,) 263

Indentura et erectio burgi de Pasleto, fo. clxi. (1490,) 264

Preceptum et carta domini regis Scotie Jacobi quarti, pro Abbate et conventu ejusdem loci et burgo de Pasleto, fo. clxiiii. (1512,) 269

Commissio &c, justiciarie &c, fo. clxv. (1513,) 271

Littera est visa pro omnibus hominibus in ista regalitate de Pasleto per Ricardum Lauson, fo. clxvi. (1487,) 272

Littera confirmationis domini Regis, fo. clxvi. (1488,) 273

Preceptum sub sigillo privato, penes libertatem burgi, fo. clxvii. (1488,) 274

Privilegia approbata et concessa per officialem et curiam Parisiensem, fo. clxviii. (1324, ubi exscribitur bulla Johannis xxii. 1324,) 274

Copia privilegii Cluniacensis, cum membris suis, fo. clxx. (1327, ubi exscribitur bulla Calixti ii. 1120,) 278

Transumptum sive copia quarundam literarum apostolicarum, sub forma instrumenti, fo. clxxii. (1404, ubi exscribitur bulla Clementis vi. 1342,) 282

Aliud transumptum sive copia quarundam literarum apostolicarum, sub forma instrumenti, fo. clxxiiii. (1414, in quo exscribitur bulla eadem Clementis vi. 1342, et bulla Innocentii iv. 1251,) 285

Littera conservatoria monasterii de Pasleto quo ad privilegia, directa Abbatibus de Dunfermling, Cupro, et Newbotill, sub forma instrumenti, fo. clxxvi. (1437,) 289

Littera exemptionis monasterii Cluniacensis et membrorum ejusdem ab omni jurisdictione diocesani ac omnium archiepiscoporum et quorumlibet ordinariorum, fo. clxxvii. (1446,) 290

Processus privilegiorum ordinis Cluniacensis et aliorum membrorum, fo. clxxvii. (1451, ubi iterum scribitur bulla Clementis vi. pp. 33, 37, 140, 1344,) 291

Privilegia monasterii Cluniacensis, fo. clxxxii. (1482, ubi scribitur bulla Pauli ii. 1467,) 299

Bulle privilegiorum Clementis, Honorii, et Nicholaii, super diversis privilegiis &c, ordini Cluniacensi et membris suis, fo. clxxxiii. (1483, bulla Honorii iv. 1285, et bulla Nicholai iii. 1279,) 301

Privilegia Honorii, Gregorii, Nicholai et Alexandri [necnon Urbani] pro ordine Cluniacensi et membris ejusdem, fo. clxxxvii. (1484; bulla Gregorii IX. 1229; bulla Nicholai III. 1279; bulla Alexandri IV. 1256; necnon bulla Urbani IV. 1261,) P. 305

Transumptum [confirmationis] Clementis pape quarti omnium ecclesiarum, terrarum et aliorum privilegiorum &c. fo. cxc. (1469, bulla vero data 1265,) 308

Littera conservatoria optima, fo. cxciiii. (1344,) 314

Littera conservatoria principalis, fo. cxcvi. (1483,) 314

Ut monasterium Pasleti habeat omnia privilegia ordini et monasterio Cluniacensi concessa, fo. cxcviii. (1483,) 317

Transumptum taxationum ecclesiarum sive vicariarum Pasleti, fo. cxcix. (1469, ubi exscribitur indentura taxationum, 1227, in se continens bullam Honorii III. 1226,) 318

De procurationibus ecclesiarum infra diocesim Glasgwensem, fo. ccii. (1227,) 323

Quod prefatum monasterium a procurationibus et sinodalibus semper fuit exemptum, fo. cciii. (1220,) 325

Conventio inter Episcopum Glasgwensem et Abbatem de Pasleto, penes taxationes ecclesiarum, fo. cciii. (a. 1227,) 325

Taxatio procurationis confirmatur per capitulum et Decanum Glasguensem, fo. cciii. (1227,) 326

Taxatio procurationum inter nos et Glasgw, fo. cciiii. (1239,) 327

Instrumentum de ostensione privilegiorum nostrorum domino Episcopo Glasgwensi, fo. ccv. (1368,) 328

Instrumentum inter Episcopum Glasgwensem et Abbatem de Pasleto, de visitatione, fo. ccvi. (1384,) 330

Instrumentum super petitione copiarum processuum, fo. ccvii. (1388,) 331

Instrumentum de appellatione contra Matheum episcopum Glasgwensem, fo. ccvii. (1388,) 332

De taxatione ecclesiarum infra diocesim Glasgwensem, fo. ccviii. (1388,) 334

Confirmatio capituli Glasgwensis super taxatione vicariarum, fo. ccix. (1227,) 336

Notificatio et traditio appellationis, fo. ccx. (1388,) 336

De visitatione monasterii per Episcopum Glasgwensem, fo. ccxi. (1408,) 337

Aliud instrumentum de eodem, fo. ccxi. (1408,) P. 338

Instrumentum septimum, fo. ccxii. (1388,) 340

Bulla de sequestratione, fo. ccxiii. (1265,) 341

Bulla contra procurationes indebitas, fo. ccxiii. (1233,) 341

Bulla de confirmatione super vicariis et procurationibus, fo. ccxiii. (1233,) 342

Bulla contra procurationes indebitas, per Honorium papam, fo. ccxiii. (1226,) 343

Bulla confirmationis omnium privilegiorum concessorum monasterio de Pasleto, fo. ccxiiii. (1483,) 343

Transumptum confirmationis taxationum ecclesiarum de Pasleto, fo. ccxv. (1470, ubi exscribuntur duæ bullæ, altera Gregorii IX. 1229, altera vero Clementis IV. 1265,) 344

Exoneratio Episcopi Glasgwensis Abbati de Pasleto, fo. ccxviii. (1484,) 348

Instrumentum inter Robertum episcopum Glasgwensem et nos Abbatem et conventum, penes suam jurisdictionem et nostram exemptionem, fo. ccxviii. (1485,) 348

Renunciatio subsidii Roberti episcopi Glasgwensis, fo. ccxix. (1487,) 349

Instrumentum Abbatis et conventus de Pasleto, inter eosdem [et] magistrum David Cunigham decanum ruralem, ad instantiam eorum excitatum, fo. ccxx. (1489,) 351

Quoddam transumptum Abbatis et conventus de Pasleto, fo. ccxxi. (1493,) 353

Appellatio inter dominum Abbatem de Pasleto et dominum Robertum Archiepiscopum Glasgwensem, sub forma instrumenti, fo. ccxxii. (1500,) 354

Facultas concessa ab Andrea archiepiscopo Sanctiandree, legato a latere, de non visitando monasterium de Pasleto nec quicquid aliud eidem subjectum, fo. ccxxiiii. (1515,) 357

Carta donationis viginti solidorum sterlingorum annui redditus per dominum de Auchinlek, pro violatione cujusdam monachi, fo. ccxxv. (1385,) 359

Ratificatio et confirmatio Johannis de Auchinlec, de donatione annui redditus viginti solidorum de Auchinlek percipiendorum, fo. ccxxvi. (1404,) 361

Instrumentum de xx. solidis annui redditus de Auchinlec, fo. ccxxvi. (1408,) 362

Carta Ade Fullerton de Corsby, annui redditus xl. denariorum de Russalland, fo. ccxxvii. (1392,) 363

Carta licentie trahendi aquam per Adamton, fo. ccxxviii. (1390,) 364

Ratificatio et confirmatio domini Roberti regis Scotie de donatione Johannis Auchinlek de viginti solidis sterlingorum; et confirmatio de donatione Ade Fullerton xl. denariorum annui redditus; et etiam ratificatio et confirmatio de donatione Johannis Blare de licentia trahendi aquam per terras suas de Adamton, fo. ccxxviii. (1396,) P. 365

Carta Johannis Blare domini de Adamton pro summa quadraginta solidorum, fo. ccxxix. (1397,) 366

Carta dimidie petre cere debite per Ryseholm, fo. ccxxix. (1399,) 368

Donatio dimidie petre cere per dominum Johannem de Kelswland, fo. ccxxxi. (1432,) 369

Confirmatio domini Roberti regis Scotie, de donationibus quondam Adam Fullerton de Corsby, de Ryseholm, et de Kelsowland, fo. ccxxxii. (1404,) 370

Confirmatio domini Roberti regis Scotie, de donatione quam quondam Adam Fullerton de Corsby donavit, et de duabus dimidiis petris cere de Ryseholm et Kelsowland, fo. ccxxxii. (1404,) 371

Carta de dimidia marca de Howston, fo. ccxxxiii. (1225,) 372

Carta confirmationis Episcopi Glasgwensis, de dimidia marca de Howston, fo. ccxxxiii. (1305,) 373

Carta Roberti Portarfeild, de donatione xviii denariorum, et xii denariorum de donatione patris sui, in burgo de Renfrw, fo. ccxxxiiii. (1399,) 374

Carta Johannis Smalwod burgensis de Renfrw, fo. ccxxxv. 375

Carta terre de villa Renfrw, fo. ccxxxv. (1280,) 375

Littera Johannis Pride de Renfrw, fo. ccxxxv. (1313,) 376

Carta burgagii in Ruthglen, fo. ccxxxvi. (1262,) 376

Carta de tendehows in Ruthglen, fo. ccxxxvi. (1305,) 377

Carta domini Roberti de Polloc de xii denariis in terris ejusdem, fo. ccxxxvii. (c. 1230,) 378

Carta de nostra terra in *le* Mernes, fo. ccxxxvii. (c. 1300,) 379

Carta nostra de Stewardton, fo. ccxxxix. (1281,) 380

Resignatio terre Stewarton, fo. ccxxxix. (1303,) 381

Carta Gilberti de Camera de uno tenemento in *le* Ratonraw de Glasgw, fo. ccxl. (1283,) 382

De eodem in excambio, fo. ccxl. (1283,) P. 383

Resignatio burgagii in *le* Ratonraw infra Glasgw, fo. ccxli. (c. 1283,) 384

Adhuc de eodem in excambio, fo. ccxli. (1283,) 384

Carta nostra burgagii in *le* Ratonraw de Glasgw, fo. ccxli. (c. 1283,) 385

Ratificatio venditionis burgagii in *le* Ratonraw de Glasgw, fo. ccxlii. (1321,) 386

Indentura inter nos et Patricium Glowar burgensem de Glasgw, fo. ccxlii. (1413,) 387

Instrumentum alienationis de tenemento Mariote Wilelmi in Glasgw, fo. ccxliii. (1477,) 388

Instrumentum de eodem tenemento, fo. ccxliiii. (1477,) 390

Adhuc de eodem, fo. ccxliiii. (1481,) 391

Aliud instrumentum Thome Card de Glasgw, fo. ccxlvi. (1482,) 392

Instrumentum resignationis tenementorum in manibus ballivorum de Glasgw in favorem venerabilis patris domini Roberti abbatis de Pasleto et conventus ejusdem, fo. ccxlvi. (1509,) 394

Procuratoria, fo. ccxlvii. (1509,) 395

Ultimum instrumentorum trium tenementorum in Glasgw, fo. ccxlviii. (1509,) 397

Carta de burgagio in *le* Fischargait de Glasgw, fo. ccxlix. (1285,) 399

Carta Walteri filii Alani domini Regis Scotie senescalli, de redditu trium marcarum, fo. ccli. (1207—14,) 401

Carta Adam de Ness de tribus marcis supradictis, fo. ccli. (1207—14,) 401

Carta confirmationis domini Alexandri regis Scotie, de supradictis tribus marcis, fo. ccli. (1228,) 402

De Renfrw. Confirmatio acti sive decreti, fo. cclii. (1493,) 403

Citation of the bailȝes and communite of Renfrw for the custumys in the thoun of Paslay wrangwsly thayn, fo. cclii. (1495,) 404

Indenture maid betuixs ws Abbot and convent of Paslay and the bailliez and communite of Renfrw in the reddyng of the richt marchez at the landymer, fo. ccliiii. (1488,) 406

Of the samyng, delyverans and decrete, fo. ccliiii. (1488,) 407

Confirmatio Alexandri pape de ecclesiis et terris, fo. cclvi. (1172,) 408

Confirmatio Honorii pape de omnibus ecclesiis et terris, fo. cclvii. (1225—7,) 410

Ne aliqui invadant bona monasterii de Pasleto, fo. cclx. (1301,) P. 414

De eodem, fo. cclx. (1301,) 415

De officiis revocandis, fo. cclx. (1226,) 415

Ut bona monasterii injuste assedata, possint revocari, fo. cclx. (1446,) 416

Ne trahamini ultra duas dietas a monasterio vestro, fo. cclxi. (1233,) 417

Ut nullus in personas vestras vel in vicarios vestros vel in ecclesias vestras, interdicti sententiam audeat promulgare, fo. cclxii. (1208,) 417

Super taxationibus ecclesiarum, fo. cclxii. (1265,) 418

Ne conveniantur coram judicibus secularibus, fo. cclxii. (1265 ?,) 418

De eodem, ut supra immediate, fo. cclxii. 419

Si aliqua bona fuerint alienata ab usu monasterii, fo. cclxii. (1444,) 419

De eodem, fo. cclxii. 419

De eodem, fo. cclxiii. 420

De eodem, fo. cclxiii. (1450,) 420

De firmariis ecclesiarum, fo. cclxiii. (1265 ?,) 421

Ne bona monasterii obligentur pro alicujus debito, fo. cclxiii. (1265 ?,) 421

Confirmatio terre de Petglassy, fo. cclxiii. 421

Contra Abbatem de Crosragmol, fo. cclxiii. (1265,) 422

De eodem, fo. cclxv. (1265,) 424

Scriptum de Corsragmol, fo. cclxv. (1244,) 424

Instrumentum visitationis et resignationis abbatie de Crosragmol, fo. cclxv. (1370,) 425

Confirmatio domini Alexandri regis Scotie, de tribus ecclesiis in Karryc, videlicet de Tornbire, de Stratton et de Dalmakeran, et de donatione denariate terre de Crosragmol, et de Sutblan in Carryk, fo. cclxvi. (1236,) 427

Confirmatio ecclesiarum de Tornbyre, Cragyn et de Dalyell, fo. cclxvii. (1209,) 428

Ut nulli seculares infra septa monasterii tenere placita vel congregationes [presumant], fo. cclxvii. (1265,) 428

Ut Abbas uti possit mitra et annulo, fo. cclxvii. (1334,) 429

Alexander papa tertius, de erectione monasterii, fo. cclxviii. (1172,) P. 430

Instrumentum limitum de Caldorhauch et Bar in Lochquhyngok, fo. cclxviii. (1509,) 430

Instrumentum annui redditus novem solidorum et viii denariorum pro una roda terre jacente in longa crofta de Glasgw, fo. cclxix. (1511,) 431

Carta Alani Steward de Cardonald de uno tenemento in *le* Stokwell de Glasgw, fo. cclxx. (1505,) 433

Commissio regalitatis de Pasleto, fo. cclxxi. (1529,) 435

[Citatio super Episcopum Glasguensem, fo. 272, 436

Subdelegatio Abbatis de Cupro, fo. 272, 436

Citatio super seculares personas, fo. 272, 437

Subdelegatio, fo. 273, 438

Littera licentie sub instrumenti forma, fo. 273,] 439

Confirmacio Humbaldi prioris de Wenloc de fundacione de Passelet

Humbaldus Wenlocensis ecclesie prior et eiusdem loci conventus omnibus sancte matris ecclesie filiis salutem. Sciant presentes et futuri quod Walterum filium Alani dapiferum Regis Scocie religionis domum apud Passeleth deo cooperante fundasse secundum ordinem Cluniacensem de fratribus scilicet de Wenloc. Quod factum inter nos ratum habemus et cyrographum secundum composicionem inter nos factam quam ei et heredibus suis ratam et inconcussam confirmauimus. Donationem vero quam predictus Walterus pro libertatibus suis habendis domui de Wenloc apud Renfru concesserat nobis assensu habuit apud Wenelocke. Unde cartam suam habemus.

Donatio Malcolmi regis Scocie de insula iuxta opidum Renfrew cum piscatura inter insulam et Perthec et de quinque marcis argenti molendini de Innerwic cum eiusdem ecclesia.

Malcolmus Rex Scottorum Episcopis Abbatibus Comitibus Baronibus Vicecomitibus Ministris omnibusque probis hominibus totius terre sue tam clericis quam laicis salutem. Sciant tam posteri quam presentes me concessisse et hac mea carta confirmasse deo et ecclesie sancte marie et sancti Jacobi de insula iuxta opidum Renfrew et priori eiusdem loci et monachis ibidem deo seruientibus secundum ordinem cluniacensem scilicet de sancta Milburga de Wenelok totam insulam predictam cum piscatura inter insulam et Perthec et ecclesiam de Passelet cum duabus carucatis terre et illam carrucatam terre quam Walterus capellanus tenuit in Kestenesden et ecclesiam de Innerwic cum omnibus appertinentiis suis et quinque marcas argenti de molendino Innerwic pro salute anime mee et antecessorum meorum in perpetuam elemosinam et ab omni seculari seruicio liberam et quietam sicut carta Walteri filii Alani testatur. Testibus Gregorio episcopo de Dunkeld Comite Duncan Comite Ferteth Gillebrid Comite de Angus Malcolmo Comite de Athele Ada Comitissa Willelmo de Veteri ponte Gileberto de Umfrauill Roberto Avenell Gilberto filio Richeri Radulfo filio Dunegal Apud Castellum puellarum.

REGISTRUM

MONASTERII DE PASSELET.

Carta Walteri filii Alani, ſeneſcalli, de ordinatione primi abbatis.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris, Walterus filius Alani, domini Regis Scotorum ſeneſcallus, ſalutem in Domino. Noverit univerſitas veſtra me conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe eccleſie Sancti Jacobi de Paſſeleth et monachis ibidem Deo ſervientibus et in perpetuum ſervituris, liberam et canonicam electionem tam abbatis quam prioris ſuper ſe creandi, ſalvo mihi et heredibus meis jure patronatus quod ad me et ad heredes meos de jure canonico debet pertinere. Teſtibus hiis, domino Waltero epiſcopo Glaſguenſi, domino Ricardo abbate de Kelcou, Hugone de Liam priore de Leſmagw, Johanne decano de valle Clud, Philippo de Pertheyc, Wilelmo de Anſlee canonico Glaſguenſi, Olauo de Mungumbry, Wilelmo de Meringg' et aliis.

Carta fundationis monaſterii de Paſleto.

SCIANT preſentes et futuri, quod ego Walterus filius Alani, dapifer Regis Scotie, pro anima regis David et regis Henrici, et comitis Henrici, et pro animabus omnium parentum meorum et benefactorum, et pro ſalute corporis et anime regis Malcolmi, necnon et mei ipſius, ad honorem Dei, ipſius operante gratia, conſtituam quandam domum religionis infra terram

meam de Paſſelay, ſecundum ordinem fratrum de Wenloc, videlicet ſecundum ordinem monachorum Cluniacenſium, communi conſenſu et aſſenſu Prioris et conventus de Wenloc. Et ad domum illam conſtruendam habeo de domo de Wenloc xiij fratres : et prior qui de illis xiij predicte domui regende preficietur, per me et per meum conſilium eligetur : et ſi contingat ipſum priorem vel per mortem vel per criminalem prevaricationem a prioratu ſuo deponi, per me et per meum conſilium deponetur, et qui ei in prioratum prefatum ſuccedet per me et per meum conſilium eligetur, et hoc de fratribus ipſius domus quam fundabo, ſi in ea inveniri poterit perſona diſcreta et conveniens ad dignitatem talem ſuſcipiendam ; ſin autem, de fratribus predicte domus de Wenloc quemcunque voluero, excepto Priore ipſo, eligam ad regendam domum quam ſtatuam : et ita quod domus illa non erit reſpiciens de ulla re ad domum de Wenloc, niſi tantummodo de recognitione ordinis. Has quidem libertates, ad opus domus illius quam ſtatuam, impetrabit mihi Prior et conventus de Wenloc ab Abbate monachorum Cluniacenſium, et a Priore de Charitate, qui eaſdem libertates religioni de Paſſelet cartis ſuis confirmabunt. Pro hiis autem libertatibus habendis, domui predicte de Wenloc dabo in perpetuam elemoſinam unam plenariam mayſuram in burgo meo de Renfru, et unum rete piſcatorium ad ſalmones capiendos per proprias aquas meas, et vj retia ad allecia capienda, et unum batelum. Libertates autem iſte ſervabuntur illibate inter me et fratres de Wenloc et alios Cluniacenſis ordinis, et poſt deceſſum meum, inter heredes meos et predictos fratres preſentes et futuros. Teſtibus iſtis, Engelrano cancellario Regis Scotie, Abbate de Rievall' nomine Aielred, Simone Cellar de Wardun, Ricardo capellano Regis Scotie, Simone fratre Engelrani cancellarii, Roberto de Coſtentin, Simone fratre Walteri filii Allani, Apud Fodrigeiam.

Confirmatio Humbaldi prioris de Wenloc, et ſuper compoſitione fundationis de Paſſelet.

HUMBALDUS Wenlocenſis eccleſie prior et eiuſdem loci conventus univerſis ſancte matris eccleſie filiis ſalutem. Sciant preſentes et futuri Walterum filium Alani, dapiferum Regis Scotie, religionis domum apud Paſſelet, Deo cooperante, fundaſſe, ſecundum ordinem Cluniacenſem, de

fratribus ſcilicet de Wenloc, unde inter nos ratum habetur cyrographum ſecundum compoſitionem inter nos factam, quam ei et heredibus ſuis ratam et inconcuſſam confirmavimus. Donationem autem quam predictus Walterus, pro libertatibus ſuis habendis, domui de Wenloc apud Renfru concefferat, nobis effcambuit apud Menewde, unde cartam ſuam habemus.

Confirmatio Stephani abbatis Cluniacenſis, de fundatione ejuſdem loci.

STEPHANUS Dei gratia humilis Cluniacenſis abbas omnibus ſancte matris eccleſie filiis et Chriſti fidelibus perpetuam in Domino ſalutem. Univerſitati veſtre innoteſcimus quod petitionem cariſſimi filii noſtri Humbaldi prioris de Wenloc concedimus, et imperpetuum ratam eſſe diſcernimus compoſitionem que facta eſt inter Priorem eccleſie de Wenloc et Walterum filium Alani dapiferum Regis Scotie, de libertate loci qui dicitur Paſſelet et conventus ibidem conſtituti, ut, quemadmodum cyrographum factum de compoſitione, et ſcripta ex utraque parte de confirmatione illius data et accepta, teſtantur, locus ille inviolatam et integram imperpetuum optineat libertatem. Et ne ceca oblivione depereat quod de loci hujus libertate ſancimus, apicibus noſtris et ſigilli noſtri autoritate illud confirmamus, et preſentibus pariter et futuris imperpetuum obſervandum firmiter precipimus. Ipſum etiam Walterum, loci illius fundatorem et tanti beneficii largitorem, in fratrem ſuſcipimus, et omnium orationum totius ordinis Cluniaci participem conſtituimus. Et ſi abſque habitu noſtro vitam finierit, quod abſit, fiat pro eo quantum pro uno fratrum noſtrorum in tricennariis et miſſis et pſalmis et omnibus aliis beneficiis.

Confirmatio Sauarici prioris de Caritate ſuper libertatibus monaſterii de Paſleto.

IN NOMINE Patris et Filii et Spiritus Sancti. Que provide et rationabiliter fiunt, ad poſterorum notitiam ſcripto committere, et uſus et ratio exigit. Cunctis itaque tam preſentibus quam futuris notum facimus quod Walterus filius Alani dapifer Regis Scotie, pro predeceſſorum ſuorum et anime ſue remedio, locum qui dicitur Paſſelet ad ſerviendum Deo conſtruere

volens, a Domino Humbaldo priore et conventu de Wenloc fratres petiit, qui ibidem degentes more Cluniaci monachorum regulariter viverent. Volens autem idem Walterus ut fratres abſque inquietatione aliqua et gravamine ibi manerent, libertates quaſdam et conventiones a prefato Priore et conventu de Wenloc petiit. Cujus petitioni et devotioni Prior et conventus aſſenſum prebentes, ei que petebat conceſſerunt. Unde et ego frater Sauaricus prior de Caritate, ex parte noſtra et totius conventus de Caritate, quicquid Prior de Wenloc et conventus ipſi Waltero conceſſerunt, concedimus, et cartam ab ipſis confirmatam tam ipſi quam heredibus ſuis inperpetuum confirmamus, et ut hoc ratum habeatur et inconvulſum maneat inperpetuum, ſcripto hoc confirmamus et ſigilli noſtri impreſſione munimus.

Confirmatio domini Innocentii pape III ſuper compoſitione predicta.

INNOCENTIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Priori et conventui de Paſſelet Cluniacenſis ordinis ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Juſtis petentium deſideriis dignum eſt nos facilem prebere conſenſum, et vota que a rationis tramite non diſcordant effectu proſequente complere. Ea propter, dilecti in Domino filii, veſtris juſtis precibus inclinati, compoſitionem inter vos ex parte una, et dilectos filios Priorem et monachos de Wenloc ex altera, ſuper immunitate domus veſtre, rationabiliter initam, ſicut ſine pravitate provide facta eſt, et ab utraque parte ſponte recepta et hactenus obſervata, autoritate apoſtolica confirmamus, et preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Datum Lateran. II Idus Maii, pontificatus noſtri anno decimo.

Hec eſt copia litterarum ſuper libertatibus domus de Paſſelet.

WILELMUS ET ALANUS permiſſione divina Glaſguenſis et Ergadienſis epiſcopi, omnibus Chriſti fidelibus ad quorum notitiam preſens ſcriptum pervenerit, ſalutem in Domino ſempiternam. Sciatis quod talis eſt tenor

litterarum quondam Walteri filii Alani, et quondam Humbaldi prioris de Wenloc et conventus fui, ſuper libertatibus et immunitatibus domus de Paſſelet, cum confirmationibus bone memorie Stephani abbatis Cluniacenſis et domini Innocentii pape tertii. In cujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigilla noſtra appoſuimus.

Carta Walteri filii Alani, fundatoris, de diverſis terris et eccleſiis collatis, tam citra moram quam ultra.

WALTERUS filius Alani, dapifer Regis Scotie, univerſis ſancte matris eccleſie filiis ſalutes tam preſentibus quam futuris. Sciatis me dediſſe et conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et Sancte Marie et eccleſie Sancti Jacobi et Sancti Mirini et Sancte Myldburge de Paſſelet et Priori ejuſdem loci et monachis ibidem Deo ſervientibus ſecundum ordinem Cluniacenſem, pro anima Henrici regis Anglie, et pro anima David regis et regis Macolmi et comitis Henrici et anteceſſorum meorum defunctorum, et pro ſalute domini mei Wilelmi regis et David fratris ejus, et mei et uxoris mee et heredum meorum, in perpetuam elemoſinam, et ab omni ſervitio temporali liberam et quietam, eccleſiam de Ennyrwic cum omnibus pertinentiis ſuis; Et molendinum de Ennyrwic totum preter unam marcam argenti quam dedi in eo Radulfo de Kent; Et eccleſiam de Ledgerdwode cum omnibus pertinentiis ſuis; Et unam carrucatam terre in Haſtendene quam tenuit Walterus capellanus per eaſdem diviſas per quas eam tenuit; Et eccleſiam de Katkert cum omnibus pertinentiis ſuis; Et omnes eccleſias de Stragrif cum omnibus pertinentiis ſuis, excepta eccleſia de Inchinan; Et illam carrucatam terre, quam Grimketel tenuit per eaſdem diviſas per quas eam tenuit; Et le Drep cum omnibus pertinentiis ſuis in terris et in aquis per eaſdem diviſas quibus Wilelmus illam tenuit; Et eccleſiam de Paſſelet cum omnibus pertinentiis ſuis; Et duas carrucatas terre menſuratas et perambulatas circa aquam Kert juxta eccleſiam; Et illam terram ultra Kert ex parte nemoris quam ego et Alanus filius meus eis perambulavimus per eaſdem diviſas per quas eam cum probis hominibus perambulavimus; Et illam portionem terre que eſt ſub dormitorio monachorum; Et totam terram quam tenuit Scerlo et per eaſdem diviſas, cum illa maiſura ſuper rupem ubi aula mea erat fundata; Et

totam inſulam juxta oppidum meum de Renfru cum piſcatura inter ipſam inſulam et Perthec ; Et unum toftum plenarium in Renfru ; Et dimidiam marcam argenti de firma ipſius burgi ad luminare eccleſie ; Et unum rete ad ſalmonem ; Et molendinum de Renfru ; Et terram ubi monachi prius habitaverunt ; Et illam carrucatam terre que eſt inter Kert et Grif ; Et eccleſiam de Preſtwic, cum tota terra illa quam Dovenaldus filius Yweni eis perambulavit inter terram Simonis Loccardi et terram de Preſtwic uſque Pulpreſtwic et ſecundum Pulpreſtwic, uſque in mare et a mari ſecundum torrentem inter terram Arnaldi et terram de Preſtwic uſque ad diviſas Simonis Loccardi ; Et illam eccleſiam de burgo meo de Preſtwic cum omnibus pertinentiis ſuis ; Et totam ſalinam in Kalenter que fuit Herberti camerarii. Dedi eis ſimiliter et confirmavi decimam plenariam de venatione mea cum corriis, et preter hec, omnia corria cervarum quas cepero in Forineiſun ; Et quatuor ſolidos ad luminare eccleſie de molendino de Paſſelet ; Et ut molant ibi abſque multura, proximi illi quem molentem invenerint, preter meipſum de blado quod exierit de proprio granario meo ; Et preter hec, plenariam decimam de ipſo molendino de Paſſelet, et de omnibus molendinis que habeo vel habiturus ſum. Dedi eis inſuper et conceſſi et hac mea carta confirmavi decimas de cunctis vaſtis meis, et de omnibus terris que in foreſto meo edificate ſunt vel edificabuntur ; Et omnia aiſiamenta foreſti mei de Paſſelet ; Et paſturam in eo, domui ſue et animalibus ſuis et porcis ſuis propriis, ſicut mihi, et ſuis hominibus ut meis. Si autem contigerit quod ego vel aliquis heredum meorum peccora noſtra infra foreſtum habere voluerimus, providebitur eis una pars de foreſto que ſibi et animalibus ſuis ſufficere poſſit. Huic autem predicte elemoſine mee, cum ceteris dignitatibus ſuis, has libertates concedo et confirmo, ſcilicet, ſac et ſoke, tol et them et infangentheof. Teſtibus, Engelrano Glaſguenſi epiſcopo, Ricardo epiſcopo Sancti Andree, Johanne abbate de Kelcou, Oſberto abbate de Jedwrte, Magiſtro Marco Salomone decano, Elia clerico, Magiſtro Johanne, Alano filio meo, Roberto de Mundegumbri, Baldwino de Bigres, Roberto de Coſtentin, Gaufrido de Coſtentin, Roberto filio Fulberti, Yweno filio Dovenaldi, Waltero de Coſtentin, Nigello de Coſtentin, Alexandro de Heſting, Hugone de Pad'inan, Ricardo Wal', Roberto Croc, Rogerio de Nes, Ricardo clerico meo, et multis aliis.

Donatio eccleſiarum de Ennyrwic et de Ligerdwode, et de carrucata terre de Haſtenden, et de omnibus eccleſiis in Stragrif.

WALTERUS filius Alani, dapifer Regis Scotie, univerſis ſancte matris eccleſie filiis ſalutes. Sciatis me dediſſe et conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et Sancte Marie et eccleſie Sancti Jacobi et Sancti Mirini et Sancte Milburge de Paſſelet et Priori ejuſdem loci et monachis ibidem Deo ſervientibus ſecundum ordinem Cluniacenſem, pro anima Henrici regis Anglie et pro anima David regis et regis Macolmi, et comitis Henrici et anteceſſorum meorum defunctorum, et pro ſalute domini mei Wilelmi regis et David fratris ejus, et mei et uxoris mee et heredum meorum, in perpetuam elemoſinam, et ab omni ſervitio temporali liberam et quietam, eccleſiam de Ennyrwic cum omnibus pertinentiis ſuis ; Et molendinum totum, preter unam marcam argenti quam dedi in eo Radulfo de Kent ; Et unam carrucatam terre ad ſuſtentationem eorundem illis aſſignatam inter mare et eccleſiam de Ennyrwic ; Et eccleſiam de Lidgerdwode cum omnibus pertinentiis ſuis ; Et carrucatam terre in Haſtenden quam tenuit Walterus capellanus per eaſdem diviſas per quas eam tenuit ; Eccleſiam de Ketkert cum omnibus pertinentiis ſuis ; Et omnes eccleſias de Stragrif cum omnibus pertinentiis ſuis, excepta eccleſia de Inchinan. Preterea dedi eis et conceſſi et hac carta mea confirmavi decimum denarium de omnibus redditibus meis totius terre mee, excepto de Kyle. Volo itaque et precipio quod predicti monachi hec omnia prenominata teneant et poſſideant ita libere, quiete et pacifice, ſicut aliqua abbatia elemoſinas ſibi datas in regno Scotie liberius, quietius et honorificentius tenet et poſſidet. Hiis teſtibus, Ricardo epiſcopo Sancti Andree, Engelranno Glaſguenſi epiſcopo, Johanne abbate de Kelcou, Oſberto abbate de Jedwrte, Magiſtro Marco Salomone decano, Alano filio meo, Baldwino de Bigres, Roberto de Mundegumbri, Roberto de Coſtentin, Roberto filio Fulberti, Yweno filio Dovenaldi, et multis aliis.

De faciendo abbatem in monaſterio de Paſſelet, et conventione inter Wenloc et Paſſelet.

UNIVERSIS Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris, Walterus Dei gratia Glaſguenſis epiſcopus, et Ricardus ejuſdem permiſſione abbas de Kelcou, eternam in Domino ſalutem. Noverit univerſitas veſtra nos mandatum domini Pape in hec verba ſuſcepiſſe. Honorius epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabili fratri Waltero Glaſguenſi epiſcopo, et dilectis filiis de Melros et Kelcou Abbatibus, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Cariſſimus in Chriſto filius Alexander rex Scotie illuſtris, ac tu, frater Epiſcope, veſtris nobis litteris ſupplicaſtis, ut, cum dilecti filii Prior et conventus de Paſſelet, ex defectu abbatis cui profeſſionem facere poſſint regularem, animarum pericula, diſſolutionem ordinis, et rerum patiantur gravia detrimenta, providere ipſis ſuper hoc paterna ſollicitudine dignaremur. Cum igitur inſtantia noſtra quotidiana ſit omnium eccleſiarum ſollicitudo continua, dicti Regis, atque tuis, frater Epiſcope, qui loci dioceſanus exiſtis, necnon ipſorum Prioris et conventus poſtulationibus inclinati, vobis per apoſtolica ſcripta mandamus, quatinus, ſi veritas premiſſis ſuffragatur, eis, auctoritate noſtra, ſine juris prejudicio alieni, facultatem concedatis ſibi providendi de cetero per canonicam electionem de perſona ydonea in abbatem. Quod ſi non omnes hiis exequendis potueritis intereſſe, tu, frater Epiſcope, cum eorum altero, ea nihilominus exequaris. Datum Reate, Idus Julii, pontificatus noſtri anno tertio. Hujus igitur auctoritate mandati, nos tanquam filii obedientie apud Jeddewort convenimus, ubi nobis a quibuſdam viris juris peritis fuit conſultum, ut Priori et conventui de Wenloc, unde primi monachi de Paſſelet exierunt, formam hujus mandati faceremus tranſmitti, auctoritate apoſtolica precipiendo, eis mandantes ut die et loco competentibus coram nobis comparerent, ſi quid per hujuſmodi creationem abbatis juri ſuo crederent derogari, propoſituri. Quod utique ad inſtantiam patroni loci ipſius de Paſſelet fuit adimpletum. Ipſis autem ad diem ſibi prefixum non venientibus, licet per aliquot dies ſuperſedimus, Abbate de Melros conjudice noſtro ad totum negotium ſufficienter excuſato, cum de predictis periculis et majoribus, per teſtes omni exceptione majores, necnon et de plena exemptione eorundem monachorum a domo de Wenloc, per fidelia ſcripta et autentica, nobis manifeſte conſtaret, ordine juris in

omnibus obſervato, eis, auctoritate apoſtolica qua fungimur, ſine juris prejudicio alieni, facultatem conceſſimus ſibi providendi de cetero per canonicam electionem de perſona ydonea in abbatem. Et ut hec conceſſio noſtra in perpetuum robur optineat firmitatis, hoc ſcriptum, ſignorum noſtrorum appenſione, roboravimus.

Inſtrumentum de creatione abbatis.

IN DEI NOMINE, Amen. Tenore preſentis publici inſtrumenti cunctis pateat evidenter quod ego Johannes notarius publicus infra ſcriptus, coram teſtibus infra ſcriptis, perlegi et diligenter inſpexi quandam litteram ſigillatam cum duobus ſigillis oblongis in cera alba, quorum unum habet ut mihi apparebat imaginem unius epiſcopi veſtiti in pontificalibus dantis benedictionem, et in circumferentia ipſius ex una parte ſculptum erat GLASGUENSIS EPISCOPI, alia pars fracta erat; et retro in dorſo dicti ſigilli erat impreſſio minoris ſigilli habentis etiam imaginem unius epiſcopi veſtiti in pontificalibus, et in circumferentia ejuſdem ex una parte SIGILLUM WALTERI erat ſculptum; et aliud ſigillum habet quandam imaginem ad ſimilitudinem unius abbatis mitrati veſtiti quaſi ad celebrandum, cum caſula ſua, cum libro in manu ſiniſtra et pedo paſtorali in manu dextra, et in circumferentia ipſius ſculptum erat SIGILLUM RICARDI ABBATIS DE CALCHO; et retro in dorſo ipſius ſigilli erat impreſſio unius parvi ſigilli in quo ſculptum erat, ut mihi apparebat, imago unius monachi orantis, genubus flexis, tenentis crucem in manibus, ſculpturam vero circumferentie ejuſdem in litteris legere non potui: Que quidem litera omni vitio et ſuſpicione carebat, cujus tenor noſcitur eſſe talis. Univerſis Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris, Walterus, Dei gratia Glaſguenſis epiſcopus, et Ricardus ejuſdem permiſſione abbas de Kelkou eternam in Domino ſalutem. Noverit univerſitas veſtra nos mandatum domini Pape in hec verba ſuſcepiſſe. Honorius epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabili fratri Waltero Glaſguenſi epiſcopo, et dilectis filiis de Melros et Kelkou abbatibus, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Cariſſimus in Chriſto filius Alexander rex Scotie illuſtris, ac tu, frater Epiſcope, veſtris nobis litteris ſupplicaſtis, ut, cum dilecti filii Prior et conventus de Paſſelet, ex defectu abbatis cui profeſſionem facere poſſint regularem, animarum pericula, diſſolutionem ordinis, et rerum patiantur gravida detri-

menta, providere ipſis ſuper hoc paterna ſolicitudine dignaremur. Cum igitur inſtantia noſtra quotidiana ſit omnium eccleſiarum ſolicitudo continua, dicti Regis atque tuis, frater Epiſcope, qui loci dioceſanus exiſtis, necnon ipſorum Prioris et conventus poſtulationibus inclinati, vobis per apoſtolica ſcripta mandamus, quatinus ſi veritas premiſſis ſuffragatur, eis, auctoritate noſtra, ſine juris prejudicio alieni, facultatem concedatis ſibi providendi de cetero per canonicam electionem de perſona ydonea in abbatem. Quod ſi non omnes hiis exequendis potueritis intereſſe, tu frater Epiſcope, cum eorum altero, ea nihilominus exequaris. Datum Reate, Idus Julii, pontificatus noſtri anno tertio. Hujus igitur auctoritate mandati, nos tanquam filii obedientie apud Jedworde convenimus, ubi nobis a quibuſdam viris juris peritis fuit conſultum, ut Priori et conventui de Wenloc, unde primi monachi de Paſſelet exierunt, formam hujus mandati faceremus tranſmitti, auctoritate apoſtolica precipiendo, eis mandantes ut die [et] loco competentibus coram nobis comparerent, ſi quid per hujuſmodi creationem abbatis juri ſuo crederent derogari, propoſituri. Quod utique ad inſtantiam patroni loci ipſius de Paſſelet fuit adimpletum. Ipſis autem ad diem ſibi prefixum non venientibus, licet per aliquot dies ſuperſedimus, Abbate de Melros conjudice noſtro ad totum negotium ſufficienter excuſato, cum [de] predictis periculis et majoribus, per teſtes omni exceptione majores, necnon et de plena exemptione eorundem monachorum a domo de Wenloc, per fidelia ſcripta et autentica, nobis manifeſte conſtaret, ordine juris in omnibus obſervato, eis, auctoritate apoſtolica qua fungimur, ſine juris prejudicio alieni, facultatem conceſſimus ſibi providendi de cetero per canonicam electionem de perſona ydonea in abbatem. Et ut hec conceſſio noſtra inperpetuum robur optineat firmitatis, hoc ſcriptum, ſignorum noſtrorum appenſione, roboravimus. Acta fuerunt hec in capitulo monaſterii de Paſſelet, ſub anno a nativitate Domini milleſimo trecenteſimo quadrageſimo ſexto, octava die menſis Auguſti, indictione decima quarta, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini, domini Clementis divina providentia pape ſexti, anno quinto, Preſentibus diſcretis viris Magiſtro Johanne de Paſſelet clerico, Jacobo de Raulyſton domino ejuſdem, Johanne de Coweran, Johanne dicto Moſcrop, et Nicholao Ferur, teſtibus ad hec vocatis ſpecialiter et rogatis.

Et ego Johannes de Kulnehath, clericus Glaſguenſis dioceſeos, publicus apoſtolica et imperiali auctoritate notarius, viſa prius [et] cum deliberatione

perlecta littera prenotata, totum ipſius tenorem de verbo ad verbum manu propria tranſſcripſi, nil addendo vel minuendo quod poſſit ſenſum mutare vel intellectum variare, et in hanc publicam formam redegi, ac ſigno meo conſueto in teſtimonium ſignavi, rogatus.

Confirmatio Alani filii Walteri, fundatoris, de omnibus eccleſiis, et de terris, et de decimis denariis.

ALANUS filius Walteri, dapifer Regis Scotie, univerſis ſancte matris eccleſie filiis, tam preſentibus quam futuris, ſalutem. Sciatis me dediſſe et conceſſiſſe et hac mea carta confirmaſſe Deo et Sancte Marie et eccleſie Sancti Jacobi et Sancti Mirini et Sancte Mildburge de Paſſelet, et Priori ejuſdem loci et monachis ibidem Deo ſervientibus ſecundum ordinem Cluniacenſem, pro anima patris mei et anima Henrici regis Anglie et pro anima David regis et regis Macolmi et comitis Henrici, et anteceſſorum meorum defunctorum, et pro ſalute domini mei Wilelmi regis et David fratris ejus, et mei et uxoris mee et heredum meorum, in perpetuam elemoſinam et ab omni ſervitio temporali liberam et quietam, eccleſiam de Ennyrwic cum omnibus pertinentiis ſuis; Et molendinum de Ennyrwic totum preter unam marcam argenti quam dedit pater meus Radulfo de Kent; Et eccleſiam de Lidgerdwode cum omnibus pertinentiis ſuis; Et unam carrucatam terre in Haſtendene quam tenuit Walterus capellanus per eaſdem diviſas per quas eam tenuit; Et eccleſiam de Katkert cum omnibus pertinentiis ſuis; Et omnes eccleſias de Stragrif cum omnibus pertinentiis ſuis, excepta eccleſia de Inchinan; Et illam carrucatam terre quam Grimketel tenuit; Et le Drip cum omnibus pertinentiis ſuis in terris et in aquis, per eaſdem diviſas quibus Wilelmus illam tenuit; Et eccleſiam de Paſſelet cum omnibus pertinentiis ſuis; Et carrucatas terre duas menſuratas et perambulatas circa aquam Kert juxta eccleſiam; Et illam terram ultra Kert ex parte nemoris, per eaſdem diviſas per quas eam cum probis hominibus ego et pater meus eis perambulavimus; Et illam portionem terre que eſt ſub dormitorio monachorum; Et totam terram quam tenuit Serlo et per eaſdem diviſas, cum illa maiſura ſuper rupem ubi aula patris mei erat fundata; Et totam inſulam juxta oppidum meum de Renfru, cum piſcatura inter ipſam inſulam et Perthec; Et unum toftum plenarium in

Renfru; Et dimidiam marcam argenti de firma ipſius burgi ad luminare eccleſie; Et unum rete ad ſalmonem; Et molendinum de Renfru; Et terram ubi prius monachi habitaverunt; Et illam carrucatam terre que eſt inter Kert et Grif; Et eccleſiam de Preſtwic, cum tota terra illa quam Dovenaldus filius Yweni eis perambulavit inter terram Simonis Locardi et terram de Preſtwic uſque ad Pulpreſtwic, et ſecundum Pulpreſtwic uſque in mare, et a mari ſecundum torrentem inter terram Arnaldi et terram de Preſtwic uſque ad diviſas Simonis Locardi; Et illam eccleſiam de burgo meo de Preſtwic cum omnibus pertinentiis ſuis; Et totam ſalinam in Kalenter que fuit Herberti camerarii. Dedi eis ſimiliter et confirmavi decimam plenariam de venatione mea cum corriis; Et preter hec, omnia corria cervarum quas cepero in Ferineiſun; Et quatuor ſolidos ad luminare eccleſie, de molendino de Paſſelet; Et ut molant ibi abſque multura, proximi illi quem molentem invenerint, preter meipſum de blado quod exierit de proprio granario meo; Et preter hec, plenariam decimam de ipſo molendino de Paſſelet, et de omnibus molendinis que habeo vel habiturus ſum. Dedi eis inſuper et conceſſi et hac carta mea confirmavi decimam de cunctis vaſtis meis et de omnibus terris que in foreſto meo edificate ſunt vel edificabuntur; Et omnia aiſiamenta foreſti mei de Paſſelet; Et paſturam in eo, domui ſue et animalibus ſuis et porcis ſuis propriis, ſicut mihi, et ſuis hominibus ut meis. Si autem contigerit quod ego vel aliquis heredum meorum peccora noſtra infra foreſtum habere voluerimus, providebitur eis una pars de foreſto que ſibi et animalibus ſuis ſufficere poſſit. Preterea dedi eis et conceſſi et hac carta mea confirmavi decimum denarium de cunctis redditibus meis totius terre mee, excepto de Kile. Huic autem predicte elemoſine mee, cum ceteris dignitatibus ſuis, libertates concedo et confirmo, ſilicet, ſac et ſoke, tol et them, et infongenthof. His teſtibus, Jocelino epiſcopo Glaſguenſi, Herberto decano, Simone archidiacono, Helia de Perthec, Fulcon' Olifard, Roberto de Coſtentin, Waltero de Coſtentin, Roberto Croc, Roberto filio Fulberti, Roberto de Kent, Henrico de Cormannok, Simone de Scoll', Rolland', Henrico de Sancto Martino, Alano cammerario, Wilelmo filio Roberti, Alano de Mungumri, Gaufrido Britt', Ricardo filio Wlbrand, Arnaldo de Perthec, Rainaldo de Ketkert, et multis aliis.

De donatione molendini de Paſſelet, per Alanum filium Walteri, fundatoris.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris, Alanus filius Walteri, fundatoris, dapifer Regis Scotie, ſalutem. Sciatis me dediſſe, conceſſiſſe et hac mea carta confirmaſſe Priori de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, molendinum meum de Paſſelet cum ſua plenaria ſecta, in feudam firmam, tenendum imperpetuo de me et heredibus meis; Reddendo inde ſingulis annis michi et heredibus meis quatuor celdras farrine avenarum, et quatuor celdras et dimidiam braſii avenarum, ad eandem menſuram ad quam alii reddere conſuerunt. Conceſſi etiam eis unum meſagium ad manſionem molendinarii faciendam. Hec itaque eſt finalis compoſitio ideo inter nos ita facta, ut ego et heredes mei ſimus quieti de decimis omnium molendinorum noſtrorum, et Henricus de Nes quietus ſit de multura ſua et hominum ſuorum, et predicta redditio, ſcilicet de farina et braſio, perſolvetur ad vincula Sancti Petri. Hiis teſtibus Wilelmo epiſcopo Sancti Andree, Roberto archidiacono Teu'dalie, Herberto decano, Henrico de Cormannock, Thoma Thancard, Roberto Croc, Alano filio ſuo, Henrico de Nes, Alano filio ſuo, et multis aliis.

Carta Alani filii Walteri, fundatoris, de donatione Muniabroc et libertatibus ejuſdem.

ALANUS filius Walteri, dapifer regis Scotie, univerſis ſancte matris eccleſie filiis tam clericis quam laicis ſalutem. Sciant preſentes et futuri, quod ego Alanus filius Walteri dono et concedo, et hac carta mea confirmo Deo et Sancte Marie, et eccleſie Sancti Jacobi et Sancti Mirini de Paſſelet, et monachis ibidem Deo ſervientibus, in liberam et perpetuam elimoſinam, pro ſalute domini mei Wilelmi regis, et pro ſalute mea et heredum meorum, illam terram de Moniabroc in Stragrif, cum ejuſdem diviſis per quas Robertus Croc et Henricus de Nes, Wilelmus filius Maidi, cum aliis probis hominibus, per preceptum meum eis illam perambulaverunt, ſcilicet, ſicut torrens qui currit ſubtus Craghenbroc deſcendit in Lughor, et ſic per Lughor uſque Cragmenan, et ſic per unum wacellum de Weſt de Gragmenan uſque in Caldouere, et per Caldouere uſque ad torren-

tem qui dicitur Cloghari, et per eundem torrentem uſque ad rupem de Bardriſtrenach, et per proximum ſicum ſubtus illam rupem uſque in rivulum de Logan, et per rivulum illum uſque ad diviſas de Cloghrodric, et ſic per diviſas de Cloghrodric uſque ad predictum torrentem qui currit ſubtus Craghenbroc. Preterea concedo eis ut faciant et habeant dimidiam piſcaturam in exitu lacus de Loghwinnoc, et concedo eis libertatem piſcandi in ipſo lacu, quotiens ego vel heredes mei in ipſo piſcari faciemus. Hec autem omnia prenominata, dono et concedo predictis monachis ita libere, quiete, plenarie et honorifice, ſicut alias elemoſinas ſuas, liberius, quietius, plenius et honorificentius, tenent et poſſident. Hiis teſtibus, Henrico de Curmannoc, Roberto Croc, Wilelmo Paſſelewe, Henrico de Nes, Jacobo capellano, Ricardo clerico, Wilelmo filio Maidi, Fulcono camerario, Hugone de Malleville, et multis aliis.

Carta Alani filii Walteri, fundatoris, de decimis denariis de Maphelin.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis, tam preſentibus quam futuris, Alanus filius Walteri, fundatoris, dapifer Regis Scotie, ſalutem. Sciatis me dediſſe, conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie Sancti Jacobi de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, pro adquietatione decimi denarii reddituum meorum imperpetuum, illas quinque marcas argenti quas monachi de Melros ſolebant reddere michi annuatim de Maphelim, et ego [et] heredes mei erimus quieti imperpetuum apud illos de decimo denario reddituum noſtrorum. Et ipſi monachi de Melros erunt liberi erga me et heredes meos de firma ipſorum denariorum, et reſpondebunt amodo monachis de Paſſelet de ipſis denariis; Libertas autem foreſte de Maphelin remanebit michi et heredibus meis, prefatis monachis de Paſſelet tantum denarios quos ego [a] dictis monachis de Melros percepi imperpetuum recepturis. Hiis teſtibus, Wilelmo epiſcopo Sancti Andree, Oſberto abbate de Kelkou, Roberto Croc, Magiſtro Alwin, Alano de Mungumri, Wilelmo de Paſſelet, Henrico de Nes, Alano filio ſuo, Ranulfo de Ketkert, Wilelmo filio Maidi, et aliis teſtibus.

Confirmatio de Fultone, et donatio ecclefie et capellarum de Bote, per cartam Alani filii Walteri, fundatoris.

SCIANT prefentes et futuri, quod ego Alanus filius Walteri, dapifer Regis Scotie, concedo et hac mea carta confirmo domui mee de Paffelet et monachis ibidem Deo fervientibus et imperpetuum fervituris, donationem illam quam Henricus de Sancto Martino eis fecit per confilium meum et voluntatem, et confenfu Gilberti filii fui et heredis, de tota terra fua inter Kert et Grif, in liberam et perpetuam elemofinam eis femper habenda, ita plene et integre, ficut idem Henricus dictam terram plenius et integrius tenuit vel tenere debuit ex dono Walteri filii Alani patris mei. Preterea ego ipfe pro anima regis David et pro anima regis Macolmi et pro anima patris mei Walteri et matris mee Efchene, et pro falute domini noftri Wilelmi regis Scotie et heredum fuorum, et pro falute meiipfius et heredum meorum, dono, concedo et hac mea carta confirmo eidem domui de Paffelet, et monachis ibidem Deo fervientibus, eccleiam de Kengaif in infula de Bote, cum omnibus capellis et tota parochia ejufdem infule, et cum tota terra quam Sanctus Blanifficum dicitur, [Sanctus Blanus per ficum, ut dicitur, ?] olim cinxit a mari ufque ad mare, per metas certas et apparentes, ita libere et quiete ficut aliqua ecclefia in toto regno Scotie tenetur liberius et quietius. Hiis teftibus, Waltero de Coftentin, Nigello fratre ejufdem, Roberto filio Fulberti, Petro fratre ejufdem, Galfrido de Coftentin, Roberto Croc, Rolando de Mernis, Rogero de Nes, Macolmo Lockart, et multis aliis.

De eadem auctoritate faciendi Abbatem monafterii de Paffelet.

VENERABILI patri reverendo et diligendo femper in Chrifto, Stephano Dei gratia Cluniacenfi abbati, Wilelmus permiffione divina Glafguenfis ecclefie minifter, cum fincera caritate et reverentia et honore, falutem in Domino fempiternam. Cum quondam Humbaldus prior et conventus de Wenloc, conceffiffent bone memorie Waltero filio Alani feneícallo Scotie, volenti domum religionis in propria terra fua conftruere et fundare, et libertates et immunitates fufficientes, ficut eo tempore ei videbatur, per

ſcripta eorum autentica ; tamen quia in dictis ſcriptis nulla mentio fiebat de profeſſione monachali, contigit quod per multorum annorum curricula, omnes monachi, in dicta domo fundata, ſine profeſſione facta deceſſerunt, propter defectum abbatis, contra intentionem fundatoris, qui potuit dicte domui ſue de abbate providiſſe de quocunque ordine tunc volebat eligere ; ita quod in hoc ſolo articulo circumventus fuit et deceptus, dicto Humbaldo et ſuo conventu defectum profeſſionis dicte optime ſcientibus et minime monſtrantibus ; unde cum dicta domus fundata per octaginta annos et amplius, non ſine gravi ſcandalo, diſſolutione ordinis, et rerum gravibus detrimentis, dictum defectum periculoſe ſuſtinuiſſet, quouſque, auctoritate apoſtolica, in dicta domo abbas fuit creatus, ſine prejudicio juris alieni, ad preces et teſtimonium Alexandri illuſtris regis Scotie et domini Walteri Glaſguenſis epiſcopi, anteceſſoris noſtri, dicte domus dioceſani. Nos igitur dictam domum propter religionis et honeſtatis ſue meritum in Domino diligentes, jam treſdecim annis elapſis, apud Lugdunum conſtituti cum aliis coepiſcopis noſtris de regno Scotie, verſus dominum Hugonem predeceſſorem veſtrum precibus optinuimus, ad conſentiendum in poſterum creationi abbatis in domo ſupradicta per electionem canonicam ; qui etiam monachis in dicta domo degentibus promiſit conſilium et auxilium ordinis quotiens indigerent, ſuſcipiens in ſe onus defenſionis pro eiſdem contra plurimos eorum perſecutores, dictam domum, mutato ordine veſtro et habitu, ad ordinem Ciſterſienſem tranſferre, modis omnibus machinantes. Et nos pro dicte domus monachis dicto anteceſſori veſtro, per litteras noſtras patentes, tunc nos obligaſſe meminimus ad ſolutionem duarum mercarum faciendam, ſingulis annis imperpetuum, Cluniacenſis monaſterio apud Pontem fractum in Anglia, in feſto ſancti Petri ad vincula. Quam obligationem noſtram, dicte domus monachi, licet gratam et ratam habuiſſent per omnia, caſu inopinato et inſperato prepediti, monaſterio veſtro dictas duas marcas non ſolverunt, parati tamen et prompti illas vobis ſolvere ad veſtrum bene placitum. Cum igitur ad vos pertineat providere paci, quieti et ſaluti omnium filiorum veſtrorum tam longe quam prope poſitorum, celſitudini veſtre pro dictis monachis devotiſſime ſupplicamus, quatinus vos et capitulum veſtrum auctoritatem et favorem preſtare dignemini, ut abbas in dicta domo perpetuis temporibus habeatur, et ut ille abbas ſemper infra annum ſeptimum poſt ſuam [electionem,] per ſeipſum vel certum nuntium, Cluniacenſis viſitet monaſterium, et ad hec et alia que circa hoc negotium

a vobis impetranda et concedenda fuerint competenter, procuratores dictorum Abbatis et conventus ad vos deſtinati poteſtatem habebunt ad conſentiendum et obligandum dictum monaſterium de Paſſelet ſicut viderint expedire. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum appoſuimus ſcripto preſenti una cum ſigillo capituli dictorum Abbatis et conventus.

Carta Walteri ſecundi, filii Alani, de terris inter Hauldpatric, et Eſpedare, et Mauc, et Caldor.

VALTERUS filius Alani, dapifer Regis Scotie, univerſis ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris, ſalutem in Domino. Sciatis me dediſſe et conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus ſecundum ordinem Cluniacenſem, in puram et liberam et perpetuam elemoſinam, totam terram inter Hauldpatric et Eſpedare, ſicut Hauldpatric deſcendit in Kertlochwinnoc et Eſpedare deſcendit ad terram monachorum jacentem inter *le* Linne et Kert, in aquis et ſtagnis, in pratis et paſcuis, in viis et ſemitis, per rectas diviſas ſuas, et ſicut Robertus Croc et Henricus de Nes, et Wilelmus Maidus, cum aliis probis hominibus meis, illam perambulaverunt; ita quod infra predictas diviſas affartabunt, arabunt et edificabunt ſine omni moleſtia, et ſepes facient et clauſuras infra terminos predicte terre per circuitum, ſecundum quod voluerint et viderint majorem utilitatem inde ſibi poſſe omnimodo provenire; exceptis avibus meis et feris. Si vero contigerit animalia eorum predictas tranſire diviſas infra Forineiſim cum facta cuſtodia, in miſericordia erunt de quinque vaccis; et ſi capta fuerint niſi facta cuſtodia, pro quinque animalibus unus dabitur denarius; et ſi extra Forineiſim tranſierint, pro decem animalibus unus dabitur denarius. Preterea conceſſi eis, in foreſto meo ultra predictas diviſas, meremium ſufficiens de viridi ad neceſſaria edificia, et focalium de ſicco et mortuo boſco ſine diſtrictione. Conceſſi etiam eis ut habeant centum porcos in foreſto meo ultra diviſas ſuas per menſem, tempore de peſſun, et ut homines eorum meremium habeant ad edificandum, et focalium de mortuo boſco, per conſiderationem foreſtarii mei. Ipſi autem monachi nichil habebunt ultra diviſas ſuas in foreſto meo preter illa que preſens carta mea commemorat. Et ſciendum quod dedi eis et conceſſi totam terram inter Mach et Cale-

douere de foreſta tam ad edificandum et quiete poſſidendum, et ad omnimodam eorum utilitatem faciendam, ſicut viderint majorem utilitatem inde ſibi poſſe omnimodo provenire. Inſuper et dedi eis unam partem terre ex orientali parte molendini de Paſſelet uſque ad waſcellum ex occidentali parte crucis Domini, ſicut waſſellus oritur de diviſa monachorum et cadit in Kert. Conceſſi etiam eis terram quam habent apud Renfru ubi monachi prius habitabant, ad habitandum et ad edificandum in burggagium, cum omnibus aſiamentis ville. Inſuper et dedi eis, in Kile in foreſto meo de Scanccathre, meremium et focalium propriis uſibus ſuis ſine diſtrictione, et hominibus eorum, ſervientium meorum conſideratione. Hec autem omnia prenominata dedi eis et conceſſi tenenda imperpetuum et habenda de me et heredibus meis in puram et liberam et quietam elemoſinam, ſicut aliqua elemoſina ex dono comitis vel baronis liberius quietius et honorificentius in regno Scotie tenetur et habetur. Preterea quietam clamavi ſepedictis monachis calumpniam quam habui in Clochari. Et concedo et confirmo eis omnes donationes et libertates quas Walterus avus meus et Alanus pater meus eis dederunt et cartis ſuis confirmaverunt. Et ſciatis quod ipſi monachi quietam clamaverunt inſulam juxta opidum meum de Renfru, ſalva eis piſcatura ſua et libertate ad faciendam, ex utraque parte aque ut voluerint, piſcaturam. Hiis teſtibus Wilelmo epiſcopo Sancti Andree, Waltero Glaſguenſi epiſcopo, Adam abbate de Melros, Henrico abbate de Kelkou, Nigello abbate de Kilwinin, Waltero de Lindeſai, Wilelmo de Linſai, Alano de Mungumeri, Macolmo Loccard, Roberto Croc, Wilelmo de Ylle, Henrico de Nes, Alano Croc, Rogerio Avenel, magiſtro Petro de Dribur, Radulfo capellano, Wilelmo filio Maidi, et multis aliis.

Confirmatio eccleſie de Dundonald, Senechar et Auchinlec.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris, Walterus filius Alani, domini Regis Scotie ſeneſcallus, ſalutem. Sciatis nos, divine caritatis intuitu, dediſſe, conceſſiſſe, et hac carta noſtra confirmaſſe, Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, eccleſiam de Dondonald, eccleſiam de Senechar, et eccleſiam de Achinlec, cum omnibus earun-

dem juſtis pertinentibus ; Tenendas et habendas in puram, liberam et perpetuam elemoſinam, adeo libere ſicut alique ecclefie ex donatione comitis vel baronis in regno Scotie liberius et quietius tenentur et poſſidentur. Hiis teſtibus, domino Malcolmo comite de Fif, domino Malcolmo filio comitis de Levenax, Eumero de Makiſwell', Toma Croc, Adam Waleng', Galfrido Marſcallo, Wilelmo Scoto, Wilelmo de Perthic, Laurentio clerico, et multis aliis.

Confirmatio et carta Walteri ſecundi, filii Alani, de donatione trium marcarum.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſentibus et futuris, Walterus filius Alani, domini Regis Scotie ſeneſcallus, ſalutem ; noverit univerſitas veſtra me aſſignaſſe Adam de Nes et heredes ſuos, Deo et beate Marie et conventui de Syxle, ad redditum trium marcarum eis annuatim ſolvendum, quem eis in puram et perpetuam elemoſinam contuli de redditu meo quem idem Adam et heredes ſui mihi et heredibus meis annuatim ſolvere tenebantur pro terra quam eidem Ade et heredibus ſuis de me et heredibus meis hereditarie tenendam per cartam meam contuli, quam etiam Henricus Walenſis quondam tenuit ; Et ad hujus aſſignationis majorem ſecuritatem predicto Ade hoc ſcriptum ſigillo meo munitum fieri feci. Hiis teſtibus, domino Adam abbate de Melros, Hugone ſuppriore de eadem domo, Rogerio filio Glay, Hectore, Johanne de Mungumri milite, Nicholaio perſona de Dundouenald, Wilelmo fratre ſuo, Wilelmo, Luca, Roberto, capellanis, Malcolmo filio Maldoueny comite de Levenax, Wilelmo de Perthec, Roberto de Elleſham, Alano de Wineligam, clericis, Wilelmo Scoto, et multis aliis.

De reſignatione inſule de Renfru pro Dorſcath et Mukylrigis.

OMNIBUS ſancte matris ecclefie filiis, Rogerius prior de Paſſelet et ejuſdem loci conventus ſalutem. Sciatis nos quietam clamaſſe domino noſtro Waltero filio Alani, ſeneſcallo domini Regis Scotie, inſulam juxta opidum meum de Renfru, Salva nobis piſcatura noſtra, Et totum jus quod habuimus in foreſta mea de Renfru, de dono Walteri avi ſui ; ſibi et heredibus

ſuis de nobis et ſucceſſoribus noſtris imperpetuum, ſcilicet et pro terra inter Maic et Calder, et terra de Durchat, et Mickelregis, et pro ceteris terris et libertatibus quas nobis dedit et conceſſit, ſicut carta ejus teſtatur quam penes nos habemus. Hiis teſtibus, Waltero Glaſguenſi epiſcopo, Wilelmo de Lynſay, Roberto Croc, Wilelmo de Lile, Henrico de Nes, Alano de Croc, Rogerio Avenell, magiſtro Petro de Driburc, Radulfo capellano, Luca capellano, Wilelmo filio Maidi, et multis aliis.

De multura de burgo de Renfru molendino de Renfru, et de mora.

WALTERUS filius Alani, ſeneſcallus Scotie, juſticiario Galfrido Marſcallo et prepoſitis de Renfru fidelibus ſuis ſalutem. Mandamus vobis et precipimus quatinus diſtringatis burgenſes de Renfru ad ſolvendam multuram plenariam monachis noſtris de Paſſelet et molendino eorundem de Renfru, ſicut multura ſolvitur in aliis burgis per quatuor partes in circuitu. Et faciatis ut ipſi monachi habeant partem ſuam de mora, et nullo modo omittatis. Valete.

Carta de Hyllington ex donatione Walteri filii Alani.

WALTERUS filius Alani, domini Regis Scotie ſeneſcallus, omnibus hominibus et amicis ſuis tam preſentibus quam futuris ſalutem. Sciatis me dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, in eſcambium totius terre quam apud Ennyrwic habuerunt et michi et heredibus meis per cartam ſuam quietam clamaverunt, excepta una acra terre pertinente ad vicariam ex aquilonari parte cimiterii, et exceptis meſſuagiis circa cimiterum uſque ad rivulum, cum orto et aliis aſiamentis que habere ſolebant ad decimas garbarum colligendas, illam carrucatam terre apud Hillington quam Radulphus capellanus tenuit, cum omnibus juſtis pertinentiis et diviſis ſuis; Et triginta bollas farine annuatim percipiendas de Ada de Kent et heredibus ſuis, pro terra ſua de Inglifton, et totum ſervitium ipſius Ade et heredum ſuorum imperpetuum, cum libertate habendi infra foreſtam meam ultra Kert, per viſum foreſtariorum meorum, focalium ad

comburendum, et meremium ad edificandum in predictis terris. Tenendum et habendum in puram et perpetuam elemosinam, adeo libere et quiete sicut aliqua elemosina in toto regno Scotie de dono comitis vel baronis, liberius et quietius tenetur et possidetur. Hiis testibus, Malcolmo Loccard, Malcolmo filio domini Maldovei comitis de Levenax, Rogerio filio Glay, David de Lyndesay, Roberto de Mungumbry, Johanne fratre suo, Hugone filio Reginaldi, Alano de Insula, Wilelmo, Udard, capellanis, Roberto clerico, et multis aliis.

Carta Walteri secundi, filii Alani, de terra de Dalmulin, et de piscariis inter Are et Irwin.

OMNIBUS Christi fidelibus presentibus et futuris, Walterus filius Alani, domini Regis Scotie senescallus, salutem. Noveritis me divine caritatis intuitu fundasse quamdam domum canonicorum et monialium ordinis de Simpringham, in loco qui dicitur Dalmulin super Are in terra de Mernes, meque, conventui ibidem Deo et beate Marie servienti et imperpetuum secundum formam ordinis prefati servituro, concessisse, dedisse et hac carta mea confirmasse totam terram de Mernes, cum omnibus infra istas divisas contentis, scilicet et sicut rivulus descendit in Are inter novam villam et fundum capelle Sancte Marie, et sic assendendo per eundem rivulum usque ad divisas de Hachenratheny, et sic per rectas divisas de Mernes et de Hachenratheny usque ad terram Ricardi Walensis de Hachencrw, et sic per divisas ipsius Ricardi de Hachencro usque in Are. Preterea liberam et plenam communiam in turbariis de Prestwic, et medietatem omnium piscariarum mearum que sunt inter castrum de Are et villam de Irwin, videlicet, et medietatem piscarie de Wohar, et medietatem piscarie de Spetelcrag, et medietatem piscarie de Selecrag, et medietatem piscarie versus Yrewyne, et molendinum de Prestwic cum sequela sua et omnibus pertinentiis suis, et toftum Edok in nova villa super Are, quod jacet inter toftum Matildis Gesting', et toftum Walteri filii ipsius Edok, cum libero servitio ipsius Edok. Hec omnia concessi, dedi et hac carta mea confirmavi Deo et conventui beate Marie ordinis de Simpringham apud Dalmulin super Are. Tenenda et habenda cum omnibus pertinentiis suis, libertatibus et asiamentis sine aliquo retinemento, in puram et perpetuam elemosi-

nam, liberam et quietam ab ſeculari ſervicio, conſuetudine et exactione, ſicut aliqua elemoſina liberius et quietius datur et confirmatur pro Deo viris religioſis in regno Scotie. Ego vero Walterus et heredes mei warantizabimus adquietabimus et defendemus imperpetuum, Deo et conventui beate Marie de Dalmulin ſuper Are, univerſa ſupradicta cum omnibus pertinentiis ſuis, de omnibus ſervitiis, et exactionibus, occaſionibus et conſuetudinibus, et generaliter de omnibus rebus que aliquomodo accidere poterunt in poſterum, contra omnes homines. Ut ſibi hec mea donatio perpetuam obtineat ſtabilitatem, preſenti ſcripto in teſtimonium, ſigilli mei appoſui impreſſionem. Hiis teſtibus, domino Waltero Glaſguenſi epiſcopo, Adam abbate de Melros, Johanne abbate de Kilwinyn, Waltero Olifard juſticiario Laudonie, David fratre ſuo, Reginaldo de Crawford vicecomite de Are, Macolmo Loccard, Macolmo filio ſuo, Hugone filio Reginaldi, Rogerio filio Glay, Ricardo Walenſi, Johanne de Mungumri, Hectore de Carric, magiſtro Hugone de Normavilla, magiſtro Neſſo, Wilelmo, Luca, Odardo, capellanis, Wilelmo de Pertheyc, Roberto de Elleſam, clericis, et aliis multis.

Carta Walteri ſecundi, de eccleſiis de Dundonald cum capellis, et de Sanchar.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſentibus et futuris, Walterus filius Alani, domini Regis Scotie ſeneſcallus, ſalutem in Domino. Noveritis me, divine pietatis intuitu, conceſſiſſe, dediſſe et hac mea carta confirmaſſe Deo et conventui canonicorum et monialium beate Marie de Dalmulin ſuper Are qui ſunt de ordine de Simpringham, eccleſiam de Dundonald cum capellis de Croſby et Ricardton, et eccleſiam de Sanchar quantum ad laicam pertinet donationem. Tenendas et habendas, cum omnibus pertinentiis ſuis, ſine aliquo retenemento, in puram et perpetuam elemoſinam, liberam et quietam ab omni ſeculari ſervitio et exactione, ſicut aliqua elemoſina liberius datur pro Deo viris religioſis in regno Scotie; Et ego Walterus et heredes mei warantizabimus Deo et prefato conventui beate Marie hanc meam donationem contra omnes homines imperpetuum; Et ut hec mea donatio ſtabilis et inconcuſſa permaneat, preſenti ſcripto ſigilli mei appoſui impreſſionem. Hiis teſtibus, venerabili patre domino Waltero Glaſguenſi epiſcopo, Adam abbate de Melros, Johanne abbate de Kilwinyn, Waltero

Olifard juſticiario Laudonie, Reginaldo de Crauford vicecomite de Are, Macolmo Loccard, Macolmo filio ejus, Reginaldo filio Glay, Johanne de Mungumri, Hectore de Carric, magiſtro Hugone de Normavilla, Wilelmo, Luca, Odardo, capellanis, Wilelmo de Pertheyc et Roberto Elleſam, clericis, et aliis multis.

Carta Walteri ſecundi, filii Alani, de Drumgrane, Drumley, et Petihaucingowin.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſentibus et futuris, Walterus filius Alani, domini Regis Scotie feneſcallus, ſalutem. Noveritis me, divine caritatis intuitu, conceſſiſſe, dediſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et conventui beate Marie de Dalmulin ſuper Are, totam terram et paſturam de Drumley et Swyneſhales, cum omnibus infra iſtas diviſas contentis; ſcilicet et ſicut rivulus cadit de Cunigham inter Barbeth et Cnoccheyad, et ſicut ille rivulus deſcendit uſque in rivulum de Drumgran, et inde aſcendendo uſque in Silreth, qui deſcendit ſubtus veterem domum meam verſus aquilonem, et ſicut idem Silreth cadit in tranſverſum in Laveran, et per Laveran aſcendendo uſque ad diviſas terre que fuit Roberti Croc de Neliſton, et ſic per eaſdem diviſas terre Roberti Croc uſque ad diviſas de Cunigham: Item totam terram et paſturam de Petihaucingowin, cum omnibus infra iſtas diviſas contentis; ſcilicet et ſicut rivulus de Ardecapel deſcendit in lacum de Locwinnoc, et ſic aſcendendo per eundem rivulum uſque in Merburen per ipſas diviſas, per quas Alexander filius Hugonis ipſam terram de me aliquando tenuit, et ſic per Merburen deſcendendo uſque in rivulum qui deſcendit de Loctancu, et per eundem rivulum deſcendendo uſque in Locwinnock, et inde per ripam de Locwinnock uſque in predictum rivulum de Ardecapel; Tenendas et habendas, cum omnibus pertinentiis ſuis, libertatibus, et aiſimentis, in puram et perpetuam elemoſinam, liberam et quietam ab omni ſeculari ſervitio et exactione; Retentis mihi et heredibus meis, in hiis terris et paſturis predictis, feris et avibus tantummodo: Ita tamen quod liceat prefato conventui, ubicunque voluerint infra predictas diviſas, edificare, [et] eſſartare ut domui ſue viderint expedire, abſque moleſtia et impedimento. Ego vero Walterus et heredes mei warantizabimus, adquietabimus, et defendemus imperpetuum Deo et prefato conventui beate Marie de Dal-

mulin ſuper Are, predictas terras et paſturas, cum omnibus pertinentiis ſuis, et de omnibus rebus, contra omnes homines. Hiis teſtibus, domino Waltero Glaſguenſi epiſcopo, Adam abbate de Melros, Johanne abbate de Kilwinnin, Waltero Olifard juſticiario Laudonie, David fratre ſuo, Reginaldo de Crawford vicecomite de Are, Macolmo Loccard, Macolmo filio ſuo, Hugone filio Reginaldi, Rogerio filio Glay, Ricardo Valenſi, Johanne de Mungumri, Hectore de Carric, magiſtro Hugone de Normavilla, magiſtro de Nes, Wilelmo, Luca, Odardo, capellanis, Wilelmo de Perthic, Roberto de Elleſam, clericis, et multis aliis hominibus.

Carta Walteri ſecundi, filii Alani, de donatione omnium bonorum de canonicis de Simpringham.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis, tam preſentibus quam futuris, Walterus filius Alani, domini Regis Scotie ſeneſcallus, ſalutem. Sciatis nos, divine caritatis intuitu, dediſſe, conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſſelet, et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, omnes redditus in terris, molendinis, paſturis, piſcariis, et aliis bonis, que canonicis et monialibus de Simpringham prius contulimus, et que ipſi poſtmodum reſignaverunt ſua voluntate ſpontanea; Tenendum et habendum in puram liberam et perpetuam elemoſinam, adeo libere et quiete, ſicut aliqua elemoſina ex donatione comitis vel baronis in regno Scotie, liberius et quietius tenetur et poſſidetur. Reddendo ſingulis annis imperpetuum, quadraginta marcas in domo de Driburch predictis canonicis et monialibus, vel eorum procuratori. Hiis teſtibus, domino Macolmo comite de Fif, Macolmo filio comitis de Levenax, Eimer' de Makiſwell', Thoma Croc, Adam Valenſi, Galfrido Marſcall', Wilelmo de Perthic, et multis aliis.

Carta inter nos, et Magiſtrum de Simpringham de Are.

OMNIBUS has litteras viſuris vel audituris, Ricardus Dei miſericordia magiſter ordinis de Simpringham et capitulum ejuſdem ordinis, ſalutem in

Domino. Univerſitati veſtre notificamus quod cum aliquando inter nos et Abbatem et conventum de Paſſelet, coram viris venerabilibus de Kyrkham et Novo burgo Prioribus, et Magiſtro ſcolarum Maltuum, judicibus a domino papa Innocentio quarto delegatis, ipſius auctoritate, ſua moveretur ſuper detentione cujuſdam ſumme pecunie de quadraginta marcis annuis, nobis de bonis domus ſue debitis, tandem lis mota ſub hac forma quievit; videlicet, quod nos ad religionis favorem et caritatis conſervationem, medietatem pecunie detente ipſis plene relaxavimus, cum laboribus noſtris, et expenſis ipſis omnino ab illius litis inſtantia, quietam remittentes, et ſpecialiter renunciantes beneficio reſtitutionis in integrum ſuper preteritis detentionibus, dum modo iidem Abbas et conventus, de cetero, dictas quadraginta marcas nobis ſine aliqua diminutione annuatim perſolvant in domo de Driburch, juxta formam litterarum per quas nobis erant prius obligati, et ſecundum adjectionem obligationis quam poſtmodum nobis per litteras ſuas patentes fecerunt. Actis die Jovis proxima poſt nativitatem beate Marie Virginis, apud Driburch anno gratie milleſimo ducenteſimo quadrageſimo ſexto. In hujus rei teſtimonium preſens ſcriptum ſigillorum noſtrorum appoſitione roboravimus.

Alia conventio et reſignatio inter Nos et Simpringham.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſentibus et futuris, Wilelmus de Maltona, et Wilelmus de Sancto Andrea Eboraci, priores, pro ordine de Simpringham procuratores in Scotia conſtituti, ſalutem. Noveritis nos, auctoritate Magiſtri [ordinis noſtri, reſignaſſe et imperpetuum quietum clamaſſe totum jus quod] ordini noſtro competiit vel competere potuit, ex dono nobilis viri Walteri filii Alani, domini Regis Scotie ſeneſcalli, in terris, piſcariis et omnibus aliis redditibus ſuis, ſine aliqua retentione. Unde volumus et concedimus ut Abbas et conventus de Paſſelet, quibus dictus nobilis Walterus poſt reſignationem noſtram illa omnia pie contulit et liberaliter, perpetuis temporibus, abſque omni inquietatione, ea habeant, teneant et poſſideant inconcuſſe. Et ad hujus rei majorem evidentiam reſtituimus eiſdem omnia inſtrumenta que ordo noſter a quocunque optinuit ſuper predictis univerſis; renuntiantes, nomine ordinis noſtri, quo ad repetitionem vel inquietationem predictorum, omnibus impetratis et impetrandis, et omni juris re-

medio canonici et civilis, et omni ſtatuto et ſtatuendo. Et ſi forſan reperta fuerint alicubi aliqua inſtrumenta, per que hec noſtra reſignatio poſſet inquietari vel enervari, volumus et concedimus ut nullius ſint firmitatis vel virtutis, nec aliquo tempore ordini noſtro valitura. Et ad plenam ſecuritatem eis inde faciendam, tradidimus eis procurationis noſtre litteras quas a Magiſtro et capitulo ordinis noſtri ad hec et alia facienda habuimus. Acta apud Driburch, anno gratie milleſimo ducenteſimo tricesimo octavo, vigilia Sancti Andree apoſtoli. Manucepimus etiam efficaciter, quod Magiſter ordinis noſtri et capitulum, infra Pentecoſten proximo venturam, dictis Abbati et conventui de Paſſelet mitti facient cartam ſuam in hec verba. R. Dei miſericordia magiſter ordinis de Simpringham, et capitulum, omnibus Chriſti fidelibus preſentibus et futuris, ſalutem. Sciatis nos reſignaſſe et imperpetuum quietum clamaſſe totum jus quod nobis competiit vel competere potuit, ex dono nobilis viri Walteri ſecundi, filii Alani, Scotie ſeneſcalli, in terris, piſcariis et omnibus aliis redditibus ſine aliqua retentione. Unde volumus et concedimus ut illa omnia tranſeant in jus et proprietatem Abbatis et conventus et monaſterii de Paſſelet, quibus dictus nobilis poſt hanc reſignationem noſtram eas contulit, intuitu pietatis; et ut perpetuis temporibus ea omnia habeant, teneant et poſſideant ſine omni inquietatione. Et reſtitui fecimus omnia inſtrumenta que a quocumque habuimus ſuper predictis univerſis; renunciantes pro nobis et ſucceſſoribus noſtris, quo ad repetitionem vel inquietationem predictorum, omnibus impetratis et impetrandis, et omni juris remedio canonici et civilis, et omni ſtatuto et ſtatuendo. Et ſi reperta fuerint alicubi aliqua inſtrumenta per que hec noſtra reſignatio poſſet inquietari vel enervari, volumus ut nullius ſint firmitatis vel virtutis, nec nobis vel ſucceſſoribus noſtris aliquo tempore valitura. In hujus rei teſtimonium preſens ſcriptum ſignorum noſtrorum appoſitione roboravimus.

Reſignatio Magiſtri domus de Simpringham, de Dalmulin, et de Dungrain et omnium aliorum bonorum.

R. Dei miſericordia magiſter ordinis de Simpringam, et capitulum, omnibus Chriſti fidelibus preſentibus et futuris, ſalutem. Sciatis nos reſignaſſe et imperpetuum quietum clamaſſe totum jus quod nobis competiit vel com-

petere potuit, ex dono nobilis viri Walteri filii Alani, Scotie feneſcalli, in terris, piſcariis et omnibus aliis redditibus ſine aliqua retentione. Unde volumus et concedimus, ut illa omnia tranſeant in jus et proprietatem Abbatis et conventus monaſterii de Paſſelet, quibus dictus nobilis poſt hanc reſignationem noſtram ea contulit, intuitu pietatis ; Et ut perpetuis temporibus ea omnia habeant, teneant et poſſideant ſine omni inquietatione, eis reſtitui fecimus omnia inſtrumenta que a quocunque habuimus ſuper predictis univerſis ; renuntiantes pro nobis et ſucceſſoribus noſtris, quo ad repetitionem vel inquietationem predictorum, omnibus impetratis et impetrandis, et omni juris remedio canonici et civilis, et omni ſtatuto et ſtatuendo. Et ſi reperta fuerint alicubi aliqua inſtrumenta per que hec noſtra reſignatio poſſet inquietari vel enervari, volumus ut nullius ſint firmitatis vel virtutis, nec nobis vel ſucceſſoribus noſtris aliquo tempore valitura. In hujus vero rei teſtimonium preſens ſcriptum ſignorum noſtrorum appoſitione roboravimus.

Littera, teſtimonium inter Reginaldum More et Andream de Kalco procuratorem.

UNIVERSIS preſentes litteras inſpecturis, Officialis curie Glaſguenſis ſalutem in Domino. Noveritis, quod anno gratie milleſimo trecenteſimo viceſimo octavo, tertiodecimo die menſis Februarii, in preſentia noſtra, in eccleſia cathedrali Glaſguenſi conſtituti Andreas de Kelkou prior monaſterii de Paſſelet, procuratorio nomine Abbatis et conventus dicti monaſterii ex parte una, habens ad infraſcripta ſpeciale mandatum ; Et Reginaldus More procurator Magiſtri, canonicorum et monialium domus de Simpringham ex altera, generale tantum habens procuratorium, de lite ſeu controverſia, inter dictum Reginaldum nomine procuratorio dicte domus de Simpringham et Abbatem et conventum de Paſſelet, ſuper quadam penſione annua quadraginta marcarum per dictum Reginaldum petitarum, per non modicum tempus non ſolutarum a dictis Abbate et conventu de Paſſelet, ac ſuper arreragiis dicte penſionis et penis appoſitis ; dictus Reginaldus quia mandatum ſpeciale non habuit ad compromittendum, tranſignandum, componendum et pacificandum, ſub pena centum librarum, quod tale procuratorium cum ſpeciali mandato, ſigillo communi domus de Simpringham ſigillatum, procuratori Abbatis et

conventus de Paſſelet exhiberet, ante feſtum apoſtolorum Philippi et Jacobi; Compromiſerunt in perſonas infraſcriptas tanquam in amicabiles compoſitores, videlicet in venerabilem patrem dominum Jacobum Dei gratia Sancti Andree epiſcopum, et dominum Robertum de Lawdyr juſticiarium Laudonie, ex parte dicti Reginaldi electos; et nobiles viros dominos Jacobum de Duglas dominum de eodem et Alexandrum de Meynes ex parte procuratoris dicti monaſterii electos; et in nobilem virum dominum Thomam Ranulphum comitem Moravie comuniter a dictis partibus electum ſi dicti quatuor concordare non poterunt ſuper dictis arreragiis et penis per procuratorem dicti monaſterii de Paſſelet negatis, quia principale fatebatur, videlicet penſionem quadraginta marcarum, et eam debere preſtare a tempore pacis inter regna Scotie et Anglie proclamate; ita quod quicquid ipſi quatuor, vel quinque ſi neceſſe fuerit, ſuper premiſſis arreragiis et penis ordinaverint vel fecerint ſeu arbitrati fuerint de plano, alte et baſſe, juris ordine ſervato vel non ſervato, diebus feriatis vel non feriatis, ſtando vel ſedendo, prout ipſis viſum fuerit de jure, ſecundum diſcretionem eorundem, [obſervetur]: et ad illud obſervandum quod per ipſos ordinatum ſeu arbitratum fuerit, utraque pars corporale preſtitit juramentum; et conſenſerunt quod octavo die poſt feſtum ſancte Trinitatis, quelibet pars ſuos arbitros ſeu amicabiles compoſitores predictos, vel alios loco illorum ſi ipſos habere non poterint, apud Berwycum adducat, ſub pena amiſſionis dictorum arreragiorum et penarum ex parte dicti procuratoris de Simpringham et dominorum ſuorum, et ſub pena ſolutionis eorundem ex parte dicti procuratoris monaſterii de Paſſelet et Abbatis et conventus ejuſdem. Si vero dictus Comes non poterit vel noluerit intereſſe, dicte partes, ſi neceſſe fuerit, eligent quintum loco ipſius Comitis; et ſi ipſi eligendo concordare non poterunt, predicti quatuor arbitri ſeu amicabiles compoſitores quintum ſibi eligent. Et infra ſex ſeptimanas ab octavis ſancte Trinitatis predicte, dicta controverſia per dictos arbitros terminabitur, ſub pena amiſſionis dictorum arreragiorum et penarum, et ſolutionis eorundem, ut premittitur, ex parte illius cujus arbitri dictam controverſiam non terminaverint ſeu ſteterint per ipſos quominus infra predictum tempus terminetur, In cujus rei teſtimonium ſigillum officii noſtri ad requiſitionem dictarum partium preſentibus eſt appenſum.

Carta Roberti feneſcalli Scotie comitis de Stratherne, et Johannis primogeniti et heredis ipſius.

OMNIBUS hanc cartam viſuris vel audituris, Robertus feneſcallus Scotie comes de Stratherne, et Johannes Seneſcallus, primogenitus et heres ipſius, dominus barronie de Kyle, ſalutem in Domino ſempiternam. Cum dudum Reginaldus More pater domini Wilelmi More militis, conceſſerit, et pro ſe et heredibus ſuis firmiter obligaverit omnes terras ſuas ſubſcriptas in baronia de Kyle et de Cowell' videlicet terram de Sanakar, de Camceſkane, de Dowlargis, de Cowdane, de Stafflour, et terram de Hormyſdall, et quaſcunque alias terras ſuas aut poſſeſſiones infra dominium noſtrum exiſtentes, religioſis viris Abbati [et] conventui monaſterii de Paſſeleto ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis diocefis, fore applicandas et perpetuis eorum uſibus apropriandas, in caſu quo, ante primam ſolutionem ſibi faciendam cujuſdam annui redditus quadraginta marcarum, in quo dicebat idem Reginaldus dictos Abbatem et conventum Magiſtro canonicis et monialibus de Simpringham in Anglia ſingulis annis obligari, litteras quiete clamationis et perpetue ſecuritatis a predictis Magiſtro canonicis et monialibus de Simpringham non procuraret, ac eiſdem Abbati et conventui monaſterii de Paſſeleto deportaret et exhiberet, ſic quod dicti Abbas et conventus de Paſſeleto predictarum litterarum pretextu et virtute muniti, predictis Magiſtro, canonicis et monialibus de Simpringham, de predicto annuo redditu in toto vel in parte, non tenerentur imperpetuum ulterius reſpondere; ac ſuper hoc predictus Reginaldus pro ſe et heredibus ſuis ſubjecerit dictas terras voluntati ordinationi et coh Scotie qui pro tempore fuerit patronus dicti monaſterii de Paſleto, quod libere poſſit in favorem dictorum religioſorum virorum Abbatis et conventus monaſterii de Paſſeleto, et ad requiſitionem eorundem, ſine aliqua difficultate, ipſis dare ſeyſinam de terris et poſſeſſionibus ſupradictis; prout hec et alia in patentibus litteris Reginaldi More, [ſub] ſigillo ſuo, ac ſigillo noſtro Roberti feneſcalli Scotie ſupradicti, nec non ſigillo officialis curie Glaſguenſis, plenius vidimus contineri. Nos vero Robertus feneſcallus Scotie ſupradictus, et Johannes Seneſcallus, primogenitus ipſius, dominus de Kyle, per Abbatem et conventum monaſterii de Paſſeleto cum inſtantia requiſiti, quod cum dictus Reginaldus, et dominus Wilelmus filius ſuus et heres, predictum annuum

redditum per plures annos a tempore dicte obligationis et promiſſionis factarum a dictis religioſis percepit, ac ipſi per captionem namorum et compulſionem terrarum ſuarum aliquando, maxime per dictum Dominum Wilelmum More coacti et compulſi, ipſum annuum redditum perſolverint, nulla littera quitationis aut ſecuritatis promiſſe, pro parte dicti Reginaldi, aut dicti domini Wilelmi, juxta formam dicte ſue obligationis eiſdem Abbati et conventui monaſterii de Paſſeleto deportata, exhibita, vel oſtenſa; procederemus ad dandam ſeyſinam eiſdem religioſis viris Abbati et conventui monaſterii de Paſſeleto, de terris et poſſeſſionibus ſupradictis, juxta dictarum litterarum continentiam atque formam. Volentes ad requiſitionem eorundem, et virtute obligationis predicte et ſubmiſſionis in nos facte, predictis Abbati et conventui monaſterii de Paſſeleto, ſuper premiſſis de remedio debito providere, ipſas terras, videlicet, terram de Sankar, de Camceſkane, de Dowlargis, de Cowdane, de Stafflour, terram de Hormiſdalle, in manibus noſtris ex unanimi noſtro conſenſu propter hoc prius ſeyſytas ad tempus et ex cauſa, Deo, beate Marie, Sancto Jacobo, Sancto Mirino, et religioſis viris Abbati et conventui monaſterii de Paſſeleto ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, damus, concedimus, et hac preſenti carta noſtra confirmamus. Tenendum et habendum, eiſdem religioſis viris, et eorum ſucceſſoribus, de nobis et heredibus noſtris in puram et perpetuam elemoſinam, adeo libere, quiete, pacifice et honorifice, per omnes rectas metas ſuas et diviſas, in boſcis, planis, pratis, paſcuis et paſturis, viis, ſemitis, moris, moraſiis, aquis, ſtagnis, multuris, molendinis, et eorum ſequelis, piſcationibus, aucupationibus et venationibus, et cum omnimodo aliis libertatibus, commoditatibus, aiſiamentis et juſtis pertinentiis ad predictas terras et earum quamlibet ſpectantibus ſeu juſte ſpectare valentibus in futurum, ſicut dicti religioſi viri aliquam terram elemoſinatam de nobis vel predeceſſoribus noſtris liberius poſſident ſive tenent, tenuerunt vel poſſiderunt. Et in caſu quo dictus Wilelmus More, vel aliquis heredum ſuorum poſſit docere aut docuerit, per aliquas evidentias quas exhibere vel oſtendere poterit, pro parte Magiſtri canonicorum et monialium de Simpringham, quod jus et proprietas percipiendi dictam penſionem quadraginta marcarum annuatim, in dictum quondam Reginaldum et heredes ſuos, vel in dictum dominum Wilelmum et ſuos heredes, ſint titulo

vel aliis quomodolibet per dictos Magiſtrum canonicos et moniales imperpetuum et omnino vel ad tempus quod nondum tranſivit tranſlata,

volumus, et pro nobis et heredibus noſtris imperpetuum concedimus, ac, virtute ſupradicte ſubmiſſionis in nos facte, declaramus, et pro declarato haberi volumus, quod ipſa penſio quadraginta marcarum ſic in ipſos per dictos Magiſtrum canonicos et moniales tranſ[lata,] cenſeatur et computari debeat et cenſeri inter alias poſſeſſiones ipſorum quondam Reginaldi et domini Wilelmi et heredum ſuorum noſtre ordinationi et diſpoſitioni ſubmiſſas, et ipſis religioſis Abbati et conventui perpetuo applicandas, ut ſupra; ipſamque penſionem, ipſius ſubmiſſionis pretextu, eiſdem, cum aliis ſupradictis terris et poſſeſſionibus, imperpetuum applicamus, ſic pro [ea] nec dicto domino Wilelmo vel heredibus ſuis, aut ipſis Magiſtro canonicis et monialibus de Simpringham in hoc caſu teneantur aliquibus futuris temporibus aliqualiter reſpondere. In cujus rei teſtimonium preſenti carte noſtre ſigilla noſtra ſunt appenſa. Hiis teſtibus, venerabili patre domino Roberto abbate de Kilwynine, domino Hugone de Eglynton domino ejuſdem, domino Alexandro Seneſcallo domino Crukſton, domino Johanne de Daniotſton domino ejuſdem, domino Ade de Fowlerton domino de Corſbi, militibus, Thoma Sympyl domino de Egliſton, Johanne de Maxwel domino de Polloc, Gloſmo de Cowran', et multis aliis.

Obligatio annui redditus facta Reginaldo More per Simpringham.

UNIVERSIS Chriſti fidelibus preſentes litteras inſpecturis, Philippus permiſſione divina magiſter ordinis de Simpringham, canonicique et moniales predicti ordinis, ſalutem in omnium ſalvatore. Cum nos per cartam noſtram hereditarie conceſſerimus Reginaldo dicto More, illum annuum redditum quadraginta marcarum ſtirlingorum, quem religioſi viri Abbas et conventus monaſterii de Paſſelet nobis et domui noſtre de Simpringham annis ſingulis reddere tenebantur; noveritis nos pro nobis et ſucceſſoribus noſtris teneri et per preſentes litteras firmiter obligari ad faciendum quaſcunque litteras reſignationis ſuper dicto annuo redditu prefatis Abbati et conventui de Paſſelet, ſub quacunque forma ſibi placuerit, cum per dictum Reginaldum heredes ſuos vel ſuos aſſignatos fuerimus requiſiti. Necnon ad conſignandum quaſcunque cartas ſeu munimenta quas vel que idem Reginaldus vel heredes ſui aut aſſignati, ſuper dicta conceſſione noſtra in competentiori forma pro majori ſecuritate habere voluerint et viderint

expedire. Et ſi prefatus Reginaldus heredes ſui vel ſui aſſignati confirmationem ſedis apoſtolice ſuper annuo redditu predicto decreverint impetrare, volumus, et obligamus nos ad conſignandum quaſcunque litteras ſummo pontifici dirigendas, quas ſibi viderint poſſe competere; Et hec omnia et ſingula pro nobis et ſucceſſoribus noſtris promittimus bona fide. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum, Philippi predicti, quo in officio utimur, una cum ſigillo Prioris de Wattone preſentibus litteris eſt appenſum. Data apud Wattone die Jovis in vigilia Sancti Laurentii martiris, anno gratie milleſimo tricenteſimo triceſimo.

Carta Roberti ſeneſcalli Scotie comitis de Stratherne.

UNIVERSIS ſancte matris eccleſie filiis has litteras inſpecturis, Robertus ſeneſcallus Scotie comes de Stratherne, ſalutem in Domino. Cum anteceſſores et progenitores noſtri, quendam locum religioſum videlicet monaſterium de Paſſeleto, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis dioceſis, in honorem Dei, Sancte Marie matris ejus, Sanctorum Jacobi, Mirini, et Omnium Sanctorum, ac pro ſalute animarum anteceſſorum et ſucceſſorum ſuorum, pie devotionis affectu ducti ac divini cultus augmentatione, fundaverunt, ipſumque de propria ſubſtantia, tam ſcilicet eccleſiis quam terris et aliis poſſeſſionibus, honorifice dotaverunt, et multis privilegiis et libertatibus muniverunt, ac ad ſerviendum Deo, beate matri ſue, beatis Jacobo, Mirino et Omnibus Sanctis, et ad celebrandum pro animabus ſuis, anteceſſorum et ſucceſſorum ſuorum, necnon et pro animabus omnium fidelium defunctorum, numerum monachorum non modicum perpetuis temporibus duraturis ſpecialiter ordinarunt; quondam Abbas dicti monaſterii, quo neſcimus ſpiritu ductus, quamdam immenſam donationem ſeu alienationem quadraginta marcarum ſtrilingorum annuæ penſionis, nulla cauſa utili vel neceſſaria ſuadente nec etiam aliqua cauſa, Magiſtro canonicis et monialibus de Simpringham in Anglia, ſine licentia, conſenſu vel auctoritate alicujus ſui ſuperioris eccleſiaſtici vel ſecularis, auctoritate propria, ymmo verius facilitate vel temeritate, de facto, cum de jure non poſſet, facere preſumpſerit; quod in divini cultus deminutionem, et dicti monaſterii dampnum non modicum et leſionem, et egentium animarum derogamen, et noſtrum prejudicium et gravamen, redundare dubium non exiſtit. Unde nos volentes

dicti monaſterii indempnitati conſulere et providere, et incommoditatibus, inopportunitatibus et inconvenientiis que ex dicta alienatione ſecuntur, pro ut nobis ex alto datum fuerit, obviare, dictam alienationem dicte penſionis quadraginta marcarum facte dictis Magiſtro canonicis et monialibus de Simpringham ſic de facto preſumptam, et quicquid ex dicta alienatione vel ob eam ſecutum fuerit, quatenus dictum monaſterium noſtrum de Paſſelet, cujus ſumus patronus et defenſor ſpecialis, vel eidem prejudicialis exiſtat, pro nobis et ſucceſſoribus noſtris, in hiis ſcriptis penitus revocamus, ac nullum et irritum ipſo jure haberi et cenſeri tenore preſentis volumus et pronunciamus. Et ne dictam penſionem quadraginta marcarum aliquibus dicti religioſi de Paſſelet ulterius ſolvant, cum noſtra in hoc interſit, ipſis ſtrictius quo poterimus per preſentes inhibemus, cum jam per nos dicta penſio quadraginta marcarum, cum omnibus aliis poſſeſſionibus et terris quas quondam Reginaldus More et dominus Wilelmus More infra dominium noſtrum habuerunt, virtute cujuſdam ſubmiſſionis per predictum Reginaldum in nos facte, in dictos Abbatem et conventum de Paſſelet perpetuo ſit tranſlata, et eorum uſibus penitus applicata, pro ut in carta noſtra dictis religioſis de Paſſelet ſuper hoc facta plenius continetur. Et hoc omnibus et ſingulis quorum intereſt notum facimus preſentis per tenorem. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus, penes Abbatem et conventum monaſterii de Paſſeleto imperpetuum remanſuris, fecimus apponi, apud caſtrum de Raythyſay, quinto die menſis Aprilis, anno Domini milleſimo trecenteſimo ſexageſimo ſeptimo.

Commiſſio facta per dominos Abbates de Dunfermilyne et de Neubotill, dominis Abbati de Kylwinnyn et Priori de Laſmahagw.

JOHANNES ET HUGO de Dunfermilyne et de Neubotil monaſteriorum abbates, conſervatores et judices Sancti Andree dioceſis, ad infraſcripta per ſedem apoſtolicam cum clauſula opportuna deputati, venerabili patri in Chriſto domino Roberto Dei gratia abbati monaſterii de Kilwynnyn, ac reverendo viro domino Willelmo priori de Laſmahagw, ſalutem et mandatis noſtris ymmo verius apoſtolicis firmiter obedire. Noveritis nos mandatum apoſtolicum in modo et forma qui ſequitur recepiſſe, cujus tenor talis eſt; CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis de Dun-

fermiline et de Cupro ac de Neubotil Sancti Andree dyoceſis monaſteriorum Abbatibus, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Etſi quibuſlibet religioſis perſonis et locis ex injuncte nobis ſervitutis officio aſſiſtere defenſionis preſidio teneamur, illis tum ſpecialius et efficacius adeſſe nos convenit, qui, ſedi apoſtolice immediate ſubjecti, non habent preter Romanum pontificem alium defenſorem. Sane dilectorum filiorum Abbatis et conventus monaſterii Cluniacenſis, ad Romanam eccleſiam nullo medio pertinentis, Matiſconenſis dioceſis, nec non abbatum, priorum et decanorum monaſteriorum, prioratuum et decanatuum Cluniacenſis ordinis et conventuum eorundem conqueſtione, percepimus quod nonnulli archiepiſcopi et epiſcopi, abbates, priores, et alii clerici, et eccleſiaſtice perſone tam religioſe quam ſeculares, nec non duces, comites, et barones, milites, et univerſitates ac ſingulares perſone civitatum et dioceſum ac partium vicinarum, in quibus dictum monaſterium, et cetera monaſteria, prioratus, decanatus, domus, et alia loca et membra eidem monaſterio Cluniacenſi ſubjecta, conſiſtere dignoſcuntur, occuparunt et occupari fecerunt domos, eccleſias, grangias, molendina, decimas, obedientias, caſalia, terras, vineas, poſſeſſiones, cenſus, redditus et proventus, juriſdictiones et jura, ac nonnulla bona mobilia et immobilia, ad dictum Cluniacenſe, et alia monaſteria ſibi ſubjecta, necnon prioratus, decanatus, et domos, et prelibata ejus membra, ſpectantia, et ea detinent indebite occupata, ſeu eadem detinentibus preſtant auxilium, conſilium et favorem ; nonnulli etiam partium diverſarum, qui nomen Domini in vacuum recipere non formidant, dictis abbatibus et prioribus ac decanis et conventibus monaſteriorum et prioratuum eorundem, in eccleſiis, grangiis, molendinis, decimis, caſalibus, caſtris, terris, juriſdictionibus, juribus, bonis, et rebus aliis ad monaſteria, prioratus, et domos predicta ſpectantibus, multiplices moleſtias et injurias inferunt et jacturas ; quare pro parte dictorum Abbatis et conventus ejuſdem monaſterii Cluniacenſis nobis extitit humiliter ſupplicatum, ut cum valde difficile reddatur eiſdem et aliis abbatibus, prioribus, decanis, et eorum membris, pro ſingulis querelis ad apoſtolicam ſedem habere recurſum, providere eis ſuper hoc paterna diligentia curaremus. Nos igitur, conſideratione cariſſimi filii noſtri Philippi regis Francie illuſtris ſuper hiis nobis humiliter ſupplicantis, illo, volentes adverſus occupatores, detentores, preſumptores, moleſtatores et injuriatores hujuſmodi, eis, remedio ſubvenire, per quod ipſorum compeſcatur temeritas, et aliis aditus committendi ſimilia precludatur, diſcretioni veſtre per apoſtolic

ſcripta mandamus, quatenus vos vel duo aut unus veſtrum, per vos vel alium ſeu alios, etiam ſi ſint extra loca in quibus deputati eſtis conſervatores et judices, abbatibus, prioribus, decanis, conventibus et domibus ac membris predictis, efficacis defenſionis preſidio aſſiſtentes, non permittatis, ſuper premiſſis et quibuſlibet aliis bonis et juribus ad ipſos ſpectantibus, ab eiſdem et quibuſcunque aliis, ipſis gravamina ſeu dampna vel injurias irrogari; facturi ipſis, cum ab eis vel eorum aliquo, ſeu procuratore vel procuratoribus eorundem vel alicujus eorum, fueritis requiſiti, de predictis et aliis perſonis quibuſlibet, ſuper reſtitutione prioratuum, decanatuum, eccleſiarum, grangiarum, caſtrorum, caſalium, terrarum, poſſeſſionum, juriſdictionum, jurium, et bonorum mobilium et immobilium, reddituum quoque et conventuum, et aliorum quorumcunque bonorum, necnon de quibuſlibet injuriis et moleſtiis, preſentibus et futuris in perſonis et rebus ipſorum, in illis videlicet que judicialem requirunt indaginem, ſimpliciter et de plano, ſine ſtrepitu et figura judicii, in aliis vero prout qualitas eorum exegerit, juſtitie complementum; occupatores ſeu detentores, moleſtatores, preſumptores et injuriatores hujuſmodi, necnon contradictores quoſlibet et rebelles cujuſcunque ſtatus, ordinis vel conditionis, etiam ſi archiepiſcopalis vel epiſcopalis dignitatis extiterint, quandocunque et quotieſcunque expedierit, auctoritate noſtra, per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſecularis; non obſtantibus felicis recordationis Bonefacii pape octavi predeceſſoris noſtri, in quibus cavetur ne aliquis extra ſuam civitatem et dioceſem, niſi in certis exceptis caſibus, et in illis ultra unam dietam a fine ſue dioceſis, ad judicium evocetur, ſeu ne judices et conſervatores, a ſede deputati predicta, extra civitatem et dioceſem in quibus deputati fuerint, contra quoſcunque procedere, ſive alio vel aliis vices ſuas committere, aut aliquos ultra unam dietam a fine dioceſis eorundem trahere preſumant, ſeu quod de aliis quam manifeſtis injuriis et violentiis, ac aliis que judicialem indaginem exigunt, penis, in eos ſi ſecus egerint, et in id procurantes, adjectis, conſervatores ſe nullatenus intromittant, et tam de duabus dietis in conſilio generali, dummodo ultra tertiam vel quartam dietam aliquis extra ſuam civitatem et dioceſem, auctoritate preſentium, ad judicium non trahatur, quam aliis quibuſcunque conſtitutionibus a predeceſſoribus noſtris Romanis pontificibus, tam de judicibus delegatis et conſervatoribus quam perſonis ultra certum numerum ad judi-

cium non vocandis, et aliis, editis, que noſtre poſſent in hac parte juriſdictioni aut poteſtati, ejuſque libero exercitio, quomodolibet obviare; ſeu ſi aliquibus communiter vel diviſim a predicta ſit ſede indultum quod excommunicari ſuſpendi vel interdici, ſeu extra vel ultra certa loca ad judicium evocari, non poſſint, per litteras apoſtolicas non faciendas plenam et expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi, et eorum perſonis et locis, ordinibus et nominibus propriis mentionem, et qualibet alia dicte ſedis indulgentia generali vel ſpeciali, cujuſcunque tenoris exiſtat, per quam preſentibus non expreſſam vel totaliter non inſertam noſtre juriſdictionis explicatio in parte valeat quomodolibet impediri, et de qua cujuſque toto tenore de verbo ad verbum in noſtris habenda ſit litteris mentio ſpecialis; Ceterum volumus et apoſtolica auctoritate decrevimus quod quilibet veſtrum proſequi valeat articulum etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento canonico prepeditus; quodque a datis preſentium ſit vobis et unicuique veſtrum, in premiſſis omnibus et eorum ſingulis, ceptis et non ceptis, preſentibus et futuris, perpetuata poteſtas, et juriſdictio attributa, ut eo vigore et ea firmitate poſſitis in premiſſis omnibus, ceptis et non ceptis, preſentibus et futuris, et pro predictis, procedere, ac ſi predicta omnia et ſingula coram vobis cepta fuiſſent, et juriſdictio veſtra et cujuſlibet veſtrum, in predictis omnibus et ſingulis, per citationem vel modum alium perpetuata legittimum extitiſſet, conſtitutione predicta ſuper conſervatoribus et alia qualibet in contrarium edita non obſtante. Datum Avinion' Idibus Aprilis, pontificatus noſtri anno ſecundo. Unde conqueſti ſunt nobis religioſi viri Abbas et conventus monaſterii de Paſſeleto, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis diocesis, quod dominus Wilelmus More miles dominus Abircorne eiſdem et monaſterio ſuo ſepius et multipliciter eſt injuriatus, dictum monaſterium ſuum contra voluntatem eorum intrando, hoſtia et feneſtras frangendo, homines et famulos ſuos ſibi in hoc reſiſtentes verberando, ac etiam infra villam de Paſſeleto hominem mutilando, necnon et ad terras ſuas eccleſiaſticas in diverſis locis exiſtentes cum ſuis ſequacibus illicite accedendo, homines eorum verberando, capiendo, bonis ſuis illos ſpoliando, ac dictas terras injuſte namando, animalia dictorum hominum ſecum abducendo, mactando, vendendo, et pro ſue libito voluntatis de eiſdem diſponendo, ac aliis injuriis et gravaminibus innumeris ipſos et monaſterium ſuum ſine cauſa vera vel legittima inquietando: ſupplicantes nobis tanquam ſuis conſervatoribus et judicibus a ſede apoſtolica ſic

deputatis, ut eis de opportuno remedio ſuper predictis injuriis et gravamine, virtute officii nobis commiſſi, duceremus providere. Nos vero mandatum apoſtolicum reverenter ut tenemur exequi cupientes, in cauſa vel in cauſis quam vel quas dicti religioſi monaſterii de Paſſeleto contra dictum dominum Wilelmum More militem, necnon et contra quaſcunque alias perſonas eccleſiaſticas vel ſeculares, cujuſcunque ſtatus vel conditionis extiterint, movere intendunt, vobis vel uni veſtrum conjunctim ſeu diviſim, vices noſtras, quatenus poſſumus, quouſque eas duxerimus revocandum, cum canonica cohibitione, per preſentes, committimus et ſubdelegamus, vobis auctoritate qua fungimur in hac parte firmiter precipientes, quatenus in cauſa predicta vel aliis ſi quas habuerint contra ipſum vel alias perſonas quaſcunque, quotiens per dictos religioſos fueritis requiſiti, ſecundum tenorem bulle papalis prenotate, legittime procedatis. Datum ſub ſigillis officiorum noſtrorum apud Eddynburg viceſimo die menſis Auguſti, anno Domini milleſimo trecenteſimo ſexageſimo ſeptimo.

Alia commiſſio miſſa et deputata ad certos abbates et priores dioceſum Sancti Andree, Glaſguenſis, et Dunblanenſis, de exhibitione alienationis bonorum monaſterii de Paſleto contra dominum Wilelmum More.

ROBERTUS permiſſione divina abbas monaſterii de Kylwinyn, et Wilelmus prior de Leſſemahagw, ordinis Teronenſis, Glaſguenſis dioceſis, commiſſarii venerabilium in Chriſto patrum dominorum Johannis et Hugonis Dei gratia de Dunfermeline et de Neubotle Sancti Andree dioceſis monaſteriorum abbatum, conſervatorum et judicum ad infra ſcripta per ſedem apoſtolicam ſpecialiter deputatorum, omnibus et ſingulis abbatibus, prioribus, archidiaconis, officialibus, decanis, rectoribus, vicariis, et capellanis, tam non curatis quam curatis, per dioceſes Sancti Andree, Glaſguenſem, et Dunblanenſem conſtitutis, ſalutem et mandatis noſtris ac dictorum conſervatorum et judicum ymmo verius apoſtolicis firmiter obedire. Nuper litteras commiſſionis dictorum dominorum abbatum, conſervatorum et judicum ad infra ſcripta per ſedem apoſtolicam deputatorum, recepimus in hec verba; JOHANNES ET HUGO de Dunfermelyne et de Neubotill monaſteriorum abbates, conſervatores et judices Sancti Andree dioceſis ad infra ſcripta per ſedem apoſtolicam cum clauſula opportuna deputati, venerabili patri

in Chriſto domino Roberto Dei gratia abbati monaſterii de Kylwymmyne, ac reverendo viro domino Wilelmo priori de Leſſmahagw, ſalutem et mandatis noſtris ymmo verius apoſtolicis firmiter obedire. Noveritis nos mandatum apoſtolicum in modo et forma qui ſequitur recepiſſe, cujus tenor talis eſt; CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis de Dunfermelyne et de Cupro ac de Neubotill ſancti Andree diocefis monaſteriorum abbatibus, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Etſi quibuſlibet religioſis perſonis et locis ex injuncte nobis ſervitutis officio aſſiſtere defenſionis preſidio teneamur, illis tum ſpecialius et efficacius adeſſe nos convenit qui ſedi apoſtolice immediate ſubjecti, non habent preter Romanum pontificem alium defenſorem. Sane dilectorum filiorum Abbatis et conventus monaſterii Cluniacenſis, necnon abbatum, priorum et decanorum monaſteriorum, prioratuum et decanatuum Cluniacenſis ordinis, et conventuum eorundem conqueſtione, percepimus, quod nonnulli archiepiſcopi, et epiſcopi, abbates, priores, et alii clerici, et eccleſiaſtice perſone tam religioſe quam ſeculares, necnon duces, comites et barones, milites, et univerſitates ac ſingulares perſone civitatum et dioceſium ac partium vicinarum in quibus dictum monaſterium, et cetera monaſteria, prioratus, decanatus, domus, et alia loca et membra eidem monaſterio Cluniacenſi ſubjecta, conſiſtere dignoſcuntur, occuparunt et occupari fecerunt domos, eccleſias, grangias, molendina, decimas, obedientias, caſalia, terras, vineas, poſſeſſiones, cenſus, redditus, et proventus, juriſdictiones et jura, ac nonnulla bona mobilia et immobilia ad dictum Cluniacenſe et alia monaſteria ſibi ſubjecta, necnon prioratus, decanatus, et domos, et alia prelibata ejus membra, ſpectantia, et ea detinent indebite occupata, ſeu eadem detinentibus preſtant auxilium, conſilium et favorem; nonnulli etiam partium diverſarum qui nomen Domini in vacuum recipere non formidant, dictis abbatibus et prioribus ac decanis et conventibus monaſteriorum et prioratuum eorundem, in eccleſiis, grangiis, molendinis, decimis, caſalibus, caſtris, terris, juriſdictionibus, juribus, bonis, et rebus aliis ad monaſteria, prioratus, et domos predicta, ſpectantibus, multiplices moleſtias et injurias inferunt et jacturas; quare pro parte dictorum Abbatis et conventus ejuſdem monaſterii Cluniacenſis nobis extitit humiliter ſupplicatum, ut cum valde difficile reddatur eiſdem et aliis abbatibus, prioribus, decanis, et eorum membris, pro ſingulis querelis ad apoſtolicam ſedem habere recurſum, providere eis ſuper hoc paterna diligentia curaremus. Nos igitur, conſideratione

cariſſimi filii noſtri Philippi regis Francie illuſtris, ſuper hiis nobis humiliter ſupplicantis, illo, volentes adverſus occupatores, detentores, preſumptores, moleſtatores et injuriatores hujuſmodi, eis, remedio ſubvenire, per quod ipſorum compeſcatur temeritas, et aliis aditus committendi ſimilia precludatur, diſcretioni veſtre per apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vos vel duo aut unus veſtrum, per vos vel alium ſeu alios, etiam ſi ſint extra loca in quibus deputati eſtis conſervatores et judices, abbatibus, prioribus, decanis, conventibus et domibus ac membris predictis, efficacis defenſionis preſidio aſſiſtentes, non permittatis, ſuper premiſſis et quibuſlibet aliis bonis et juribus ad ipſos ſpectantibus, ab eiſdem et quibuſcunque aliis, ipſis gravamina ſeu dampna vel injurias irrogari; facturi ipſis, cum ab eis vel eorum aliquo, ſeu procuratore vel procuratoribus eorundem vel alicujus eorum, fueritis requiſiti, de predictis et aliis perſonis quibuſlibet, ſuper reſtitutione prioratuum, decanatuum, eccleſiarum, grangiarum, caſtrorum, caſalium, terrarum, poſſeſſionum, juriſdictionum, jurium, et bonorum mobilium et immobilium, reddituum quoque et conventuum, et aliorum quorumcunque bonorum, necnon de quibuſlibet injuriis et moleſtiis preſentibus et futuris in perſonis et rebus ipſorum, in illis videlicet que judicialem requirunt indaginem, ſimpliciter et de plano, ſine ſtrepitu et figura judicii, in aliis vero prout qualitas eorum exegerit, juſtitie complementum; occupatores ſeu detentores, moleſtatores, preſumptores, et injuriatores hujuſmodi, necnon contradictores quoſlibet et rebelles cujuſcunque ſtatus, ordinis vel conditionis, etiam ſi archiepiſcopalis vel epiſcopalis dignitatis extiterint, quandocunque et quotienſcunque expedierit, auctoritate noſtra, per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis; non obſtantibus felicis recordationis Bonefacii pape octavi predeceſſoris noſtri, in quibus cavetur ne aliquis extra ſuam civitatem et dioceſem, niſi in certis exceptis caſibus, et in illis ultra unam dietam a fine ſue dioceſis, ad judicium evocetur, ſeu ne judices et conſervatores a ſede deputati predicta, extra civitatem et dioceſem in quibus deputati fuerint, contra quoſcunque procedere, ſive alio vel aliis vices ſuas committere, aut aliquos ultra unam dietam a fine dioceſis eorundem trahere preſumant, ſeu quod de aliis quam manifeſtis injuriis et violentiis, ac aliis que judicialem indaginem exigunt, penis, in eos ſi ſecus egerint, et in id procurantes, adjectis, conſervatores ſe nullatenus intromittant; et tam de duabus dietis in conſilio generali, dummodo ultra

tertiam vel quartam dietam aliquis extra ſuam civitatem et dioceſem auctoritate preſentium non trahatur, quam aliis quibuſcunque conſtitutionibus a predeceſſoribus noſtris Romanis pontificibus, tam de judicibus delegatis et conſervatoribus, quam perſonis ultra certum numerum ad judicium non vocandis, et aliis, editis, que noſtre poſſent in hac parte juriſdictioni aut poteſtati, ejuſque libero exercitio, quomodolibet obviare; ſeu ſi aliquibus communiter vel diviſim a predicta ſit ſede indultum quod excommunicari ſuſpendi vel interdici, ſeu extra vel ultra certa loca ad judicium evocari, non poſſint, per litteras apoſtolicas non faciendas plenam et expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi et eorum perſonis et locis, ordinibus et nominibus propriis mentionem, et qualibet alia dicte ſedis indulgentia generali vel ſpeciali, cujuſcunque tenoris exiſtat, per quam preſentibus non expreſſam vel totaliter non inſertam noſtre juriſdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, et de qua cujuſcunque toto tenore de verbo ad verbum in noſtris habenda ſit litteris mentio ſpecialis; Ceterum volumus et apoſtolica auctoritate decrevimus quod quilibet veſtrum profequi valeat articulum, etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento canonico prepeditus; quodque a datis preſentium ſit vobis et unicuique veſtrum, in premiſſis omnibus et eorum ſingulis, ceptis et non ceptis, preſentibus et futuris, perpetuata poteſtas et juriſdictio attributa, ut eo vigore et ea firmitate poſſitis in premiſſis omnibus, ceptis et non ceptis, preſentibus et futuris, et pro predictis, procedere, ac ſi predicta omnia et ſingula coram vobis cepta fuiſſent, et juriſdictio veſtra et cujuſlibet veſtrum, in predictis omnibus et ſingulis, per citationem vel modum alium perpetuata legittimum extitiſſet, conſtitutione predicta ſuper conſervatoribus et alia qualibet in contrarium edita non obſtante. Datum Avinion' Idibus Aprilis, pontificatus noſtri anno ſecundo. Unde conqueſti ſunt nobis religioſi viri Abbas et conventus monaſterii de Paſſeleto, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis dioceſis, quod dominus Wilelmus More de Abircorne, eiſdem et monaſterio ſuo ſepius et multipliciter eſt injuriatus, dictum monaſterium ſuum contra voluntatem eorum intrando, hoſtia et feneſtras frangendo, homines et famulos ſuos ſibi in hoc reſiſtentes verberando, ac etiam infra villam de Paſſeleto hominem mutilando, necnon et ad terras ſuas eccleſiaſticas in diverſis locis exiſtentes cum ſuis ſequacibus illicite accedendo, homines eorum verberando, capiendo, bonis ſuis illos ſpoliando, ac dictas terras injuſte namando, animalia dic-

torum hominum ſecum abducendo, mactando, vendendo, et pro ſue libito voluntatis de eiſdem diſponendo, ac aliis injuriis et gravaminibus innumeris ipſos et monaſterium ſuum ſine cauſa vera vel legittima inquietando: ſupplicantes nobis tanquam ſuis conſervatoribus et judicibus a ſede apoſtolica ſic deputatis, ut eis de opportuno remedio ſuper dictis injuriis et gravamine, virtute officii nobis commiſſi, duceremus providere. Nos vero, mandatum apoſtolicum reverenter ut tenemur exequi cupientes, in cauſa vel in cauſis quam vel quas dicti religioſi monaſterii de Paſſelet contra dictum dominum Wilelmum More militem, necnon et contra quaſcunque alias perſonas eccleſiaſticas vel ſeculares, cujuſcunque ſtatus vel conditionis extiterint, movere intendunt, vobis vel uni veſtrum conjunctim ſeu diviſim, vices noſtras, quatenus poſſumus, quouſque eas duxerimus revocandas, cum canonica cohibitione, per preſentes, committimus et ſubdelegamus, vobis auctoritate qua fungimur in hac parte firmiter precipientes, quatenus in cauſa predicta vel aliis ſi quas habuerint contra ipſum vel alias perſonas quaſcunque, quotienſcunque per dictos religioſos fueritis requiſiti, ſecundum tenorem bulle papalis prenotate, legittime procedatis. Datum ſub ſigillis officiorum noſtrorum apud Eddynbwrg viceſimo die menſis Auguſti anno Domini milleſimo trecenteſimo ſexageſimo ſeptimo. Nos autem Robertus et Wilelmus, dictorum conſervatorum et judicum commiſſarii in cauſa vel cauſis per dictos religioſos contra dictum dominum Wilelmum More militem, Gilcriſtum fratrem dicti domini Wilelmi, et Johannem filium Johannis burgenſis de Lynlitqw, movendis, ſecundum mandatum dictorum conſervatorum et judicum, ymmo verius apoſtolicum, ad requiſitionem dictorum religioſorum, legittime procedere ac inter eoſdem jus volentes reddere, vobis omnibus et ſingulis abbatibus, prioribus, archidiaconis, officialibus, decanis, rectoribus, vicariis, et capellanis, tam non curiatis quam curiatis, totius epiſcopatus Sancti Andree, Glaſguenſis, et Dunblanenſis, ſupra dictis, et veſtrum cuilibet per ſe, ad quem preſentes littere pro executione habenda fuerint preſentate, auctoritate qua fungimur in hac parte, ac ſub pena excommunicationis majoris, quam, in vos et quemlibet veſtrum qui preſens mandatum debite recipere et adimplere neglexeritis aut neglexerit, vel illud, infra tres dies a tempore receptionis ejuſdem immediate ſequentes, quorum primum pro prima, ſecundum pro ſecunda, et tertium pro tertia et peremptoria monitione vobis et veſtrum cuilibet per preſentes aſſignamus, executioni debite non demandaveritis, vel circa illud dolum

aliquem, fictionem, machinationem commiſeritis aut commentum, proferimus in hiis ſcriptis, firmiter precipiendo mandamus quatenus ad preſentiam dicti domini Wilelmi, Gilcriſti, et Johannis perſonaliter accedentes, ipſum dominum Wilelmum, Gilcriſtum, et Johannem citetis nominatim, quod compareant coram nobis vel uno noſtrorum conjunctim ſeu diviſim, apud Glaſgw in eccleſia cathedrali ejuſdem, in loco conſiſtorii, ubi poteſt habere copia peritorum, primo die menſis Octobris proximum futuri, predictis Abbati et conventui monaſterii de Paſſeleto vel eorum procuratoribus aut procuratori, ſuper predictis gravaminibus, dampnis et injuriis, ac aliis ſi que ſibi objicere voluerint, reſponſuri, ac omnia et ſingula facturi que poſtulaverit ordo juris et rationis ; et ſi predicti dominus Wilelmus, Gilcriſtus, et Johannes inveniri non poterint in locis in quibus communiter habitare conſueverint vel conſueverit, in eccleſiis ſuis parochialibus ipſos per vos, modo quo ſupra, ad comparendum coram nobis, ut premittitur, citari volumus et mandamus : Et in ſignum hujuſmodi citationis per vos ſic facte, vos, abbates, priores, archidiaconi, officiales, et decani, ad quos preſentes littere pervenerint, necnon et vos ſinguli vicarii et capellani dictarum dioceſum, qui ex parte dictorum religioſorum de Paſſeleto ſuper hoc fueritis requiſiti, ſigilla veſtra magis autentica et notiora preſentibus apponatis, eaſdem, facta citatione hujuſmodi, latori earundem libere reddentes et deliberantes. Datum ſub ſigillis noſtris apud Glaſgw, tertio die menſis Septembris anno Domini milleſimo trecenteſimo ſexageſimo ſeptimo.

Carta reſignationis predicti annui redditus facta inter Wilelmum magiſtrum ordinis de Simpringhame et Reginaldum More.

UNIVERSIS Chriſti fidelibus preſentes litteras inſpecturis, Wilelmus permiſſione divina magiſter ordinis de Simpringham, priores et canonici ac moniales ordinis predicti, ſalutem in omnium ſalvatore. Cum nos per cartam noſtram hereditarie conceſſerimus Reginaldo dicto More illum annuum redditum quadraginta marcarum ſterlingorum quem religioſi viri Abbas et conventus monaſterii de Paſſeleto nobis et domui noſtre de Simpringham annis ſingulis reddere tenebantur ; noveritis nos, unanimi noſtro conſenſu et aſſenſu, pro nobis et ſucceſſoribus noſtris, predictum annuum redditum quadraginta marcarum, ac totum jus

et clameum quod ratione vel occaſione hujuſmodi annui redditus ſive annue penſionis, erga predictos religioſos de Paſſeleto, unquam habuimus ſeu vendicavimus, aut habere ſeu vendicare poterimus in futurum, totaliter reſignaſſe et quietum clamaſſe imperpetuum, ac omni juri in dicto annuo redditu ſive annua penſione, nobis ſeu ſucceſſoribus noſtris competenti ſeu competituro, renunciaſſe, ipſumque annuum redditum quadraginta marcarum, ex certis cauſis nos ad hoc moventibus, ex nunc penitus reſignamus, et eidem cedimus et renunciamus, tam tacite quam expreſſe, ceſſantibus in hac parte dolo et fraude quibuſcunque ; obligantes nos, priores, canonicos et moniales predictos, et ſucceſſores noſtros qui pro tempore erunt, quod ſupradictos viros religioſos de Paſſeleto aut monaſterium eorundem, ob aliquam cauſam predictum annuum redditum concernentem ſeu in poſterum concernere valentem, nullatenus moleſtabimus aut inquietabimus ſeu erga ipſos religioſos aut monaſterium eorundem, alicujus litis queſtionem vel controverſiam aliquatenus movebimus in futurum, dummodo ipſi religioſi viri Abbas et conventus de Paſſeleto predicti, hujuſmodi annuum redditum quadraginta marcarum nobili viro domino Wilelmo dicto More militi, heredibus et aſſignatis ſuis, ſingulis annis, de cetero, imperpetuum ſolvant, ac ipſi et ipſis amodo correſpondeant et ſatiſfaciant de eadem, prout tenentur et ad hoc ſunt aſtricti. In cujus rei teſtimonium has patentes litteras ſigilli communis noſtri ordinis de Simpringham appenſione, et noſtri quo utimur in officio noſtro, coroborari fecimus et communiri. Datum apud Simpringham in domo noſtra capitulari, decimo tertio kalendas Maii anno Domini milleſimo trecenteſimo ſexageſimo octavo.

Compoſitio annui redditus facta inter Abbatem et conventum de Paſleto, et dominum Wilelmum More.

UNIVERSIS ad quorum notitiam preſentes litere pervenerint Johannes regis Scotie primogenitus comes de Carric et ſeneſcallus Scotie, Wilelmus comes de Douglas, Hugo de Eglynton, Alanus Seneſcallus, milites, Johannes de Carric canonicus Glaſguenſis cancellarius Scotie, magiſter Wilelmus de Dalgarnoc canonicus de Dunkeld, Adam Foreſt aldirmannus de Edynburgh, et Alanus de Lawedre, ſalutem in Domino ſempiternam. Cum nuper ſuper queſtione ſeu controverſia mota inter dominum Wilelmum More

militem, nomine et ex parte Magiſtri et monialium domus de Simpringham ex parte una, et religioſos viros Abbatem et conventum monaſterii de Paſſelet ordinis Cluniacenſis ex altera, ſuper petitione annue penſionis quadraginta marcarum ſterlingorum prefato domino Wilelmo More, nomine quo ſupra, debite, ut aſſeruit, per prefatos Abbatem et conventum de Paſſeleto; poſt nonnullas lites, controverſias et altercationes, tam in Romana curia quam in partibus, hinc inde agitatas et habitas, compromiſſum fuiſſet finaliter in nos tanquam in compoſitores amicabiles per partes predictas; Nos, attentis et conſideratis laboribus et expenſis ac dampnis quas et que hactenus utraque predictarum partium fecit et ſuſtinuit, occaſione litis ſive controverſie predicte, et quas et que ipſarum quamlibet opportebit ſuſtinere et facere ſi lis ſuper hoc continuata fuerit ulterius inter partes, onus compromiſſi hujuſmodi in nos ad inſtantiam earundem partium aſſumentes, recepta ab utraque parte prius juratoria cautione quod earum quelibet ſtabit ordinationi, diffinitioni et determinationi noſtre in hac parte, quodque ipſas ordinationem, diffinitionem et determinationem ratas et firmas habebit perpetuo; viſis, lectis et diligenter examinatis litteris, evidentiis et inſtrumentis per utramque partem coram nobis exhibitis et productis, ac auditis rationibus hinc inde tam ſcripto quam verbo propoſitis, deindeque intra nos ſolicito et diligenti tractatu ſive deliberatione prehibito, in ipſo compromiſſi negotio juxta formam nobis traditam procedentes, ordinavimus, diffinivimus, et pronuntiavimus quod lis ſive controverſia predicta omnino quieſcat ac ſopita ſit penitus, et extincta, ſub modis forma et conditionibus infraſcriptis: Et primo quod terre de Sanchare infra vicecomitatum de Are que fuerunt dicti domini Wilelmi More, ad manus et proprios uſus dictorum religioſorum applicate, pretextu et virtute cujuſdam obligatorii, ſigillo quondam Reginaldi More patris ejuſdem domini Wilelmi More ſigillati, et coram nobis inter alia ibidem exhibiti, ac poſtmodum nobis Johanni comiti de Carric predicto, de conſenſu domini patris noſtri Regis Scotie tunc ſeneſcalli Scotie, donate et conceſſe per cartam eorundem religioſorum virorum, et in manu noſtra per dies et annos exiſtentes, reddantur et reſtituantur predicto domino Wilelmo More; tenendum, habendum et poſſidendum ſibi et heredibus ſuis adeo libere ſicut, ante applicationem, donationem et conceſſionem de ipſis ſibi factas, ipſas terras liberius juſte tenuit ſeu poſſedit; quodque per nos Comitem predictum, et auctoritate noſtra, in poſſeſſionem ſeu ſayſinam earundem mittatur ac mitti debeat, ſicut

prius. Item quod dictus dominus Wilelmus More, ante primam ſolutionem ſibi faciendam de ſumma pecunie ſubſcripta, omnes literas, cartas et evidentias ac inſtrumenta tam publica quam privata, per quas et que ipſam annuam penſionem quadraginta marcarum nomine quo ſupra petiit ſeu petere aut habere nitebatur ſeu debuit, ſurſum reddat, ac ipſis et eorum ſingulis, ac omni juri ſibi et heredibus ſuis aut dictis Magiſtro et monialibus in ipſa annua penſione quadraginta marcarum competenti ſeu debito ſeu quod ſibi aut eis competere potuit aut poterit in futurum, eiſdem Abbati et conventui de Paſſeleto omnino ac perpetuo renunciet, pro ſe et heredibus ſuis ac pro Magiſtro et monialibus ſupradictis. Item ordinatum fuit et diffinitum et pronuntiatum per nos compoſitores amicabiles predictos, quod prefatus dominus Wilelmus More, ad reddendum prefatos religioſos viros perpetuo indempnes a petitione dictorum Magiſtri et monialium domus de Simpringham quo ad annuam penſionem predictam, ipſos religioſos Abbatem et conventum de Paſſelet habere faciet omnes litteras evidentias et inſtrumenta que in hac parte neceſſaria fuerint ad enervationem et annullationem juris et petitionis predictorum Magiſtri et monialium in hac parte. Item ordinatum fuit et diffinitum ac pronuntiatum per nos compoſitores amicabiles predictos, quod prefati religioſi Abbas et conventus de Paſſelet ad redimendum labores et vexationes ipſorum, et etiam jus quod afferuit dictus dominus Wilelmus More ſe habuiſſe ad annuam penſionem quadraginta marcarum predictam, ſolvant eidem domino Wilelmo More, heredibus vel aſſignatis ſuis, apud monaſterium de Paſſelet, trecentas marcas ſtrelingorum ad terminos infraſcriptos, videlicet centum marcas ſtrelingorum ad feſtum Pentecoſtes proxime futurum, centum marcas ſtrelingorum ad feſtum Sancti Martini immediate ſequens, et centum marcas ſtrelingorum ad feſtum Pentecoſtes anno Domini milleſimo trecenteſimo ſeptuageſimo quarto. Item ordinatum fuit et diffinitum ac pronuntiatum, quod ſi alique littere inſtrumenta vel carte aut alique alie evidentie quecunque, penes aliquam partium predictarum aut penes Magiſtrum et moniales predictos aut alios quoſcunque, reperte ſeu reperta fuerint de cetero, continentes ſeu continentia prefatam annuam penſionem quadraginta marcarum apud aliquam partium predictarum, ipſe littere, carte, inſtrumenta et evidentie ſint perpetuo caſſe, nulle et irrite, caſſa, nulla et irrita, nullamque optineant perpetuo roboris firmitatem. Et in premiſſorum omnium teſtimonium, ac ad perpetuam memoriam futurorum,

nos prefati compoſitores amicabiles preſenti ſcripto ſive inſtrumento noſtra fecimus apponi ſigilla, et nichilominus prefati Abbas et conventus ac prefatus dominus Wilelmus More, in ſignum et teſtimonium utriuſque partis conſenſus, ſigilla ſua appoſuerunt etiam juxta noſtra. Acta fuerunt hec in eccleſia Sancti Egidii de Edynburg, in capella Sancte Katerine virginis, viceſimo quarto die menſis Aprilis anno Domini milleſimo trecenteſimo ſeptuageſimo tertio.

Alia conventio facta anno Domini M° CCC° LXXIIII°.

UNIVERSIS pateat per preſentes me Wilelmum More dominum de Abircorne recepiſſe per manus religioſorum virorum Abbatis et conventus monaſterii de Paſſeleto, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis dioceſis, treſcentas marcas ſterlingorum in pecunia numerata bonorum et legalium, michi debitas ratione cujuſdam compoſitionis, per quoſdam arbitros ſeu amicabiles compoſitores ad hoc ſpecialiter electos, prout in quadam littera inde confecta et ſigillata ſigillis dictorum arbitrorum ſive amicabilium compoſitorum plenius continetur, inter predictos religioſos et me inite, ſuper quadam annua penſione quadraginta marcarum, quibuſdam temporibus retroactis, patri meo et michi tanquam ipſius heredi, per ſupradictos religioſos, nomine et ex parte Magiſtri domus canonicorum et monialum de Simpringham in Anglia, ſolvi ſolitarum; de quibus treſcentis marcis ſterlingorum fateor me plenarie perſolutum et bene contentum, et prefatos Abbatem et conventum ac eorum monaſterium, pro me et heredibus meis ac etiam ſucceſſoribus meis quibuſcunque, quietos clamo et imperpetuum abſolvo: et facio cum religioſis ſupradictis, pro me et heredibus meis ac etiam ſucceſſoribus quibuſcunque, pactum de dictis treſcentis marcis et annua penſione quadraginta marcarum predictarum ulterius non petendis. In cujus rei teſtimonium, ſigillum meum preſentibus eſt appenſum. Datum apud Qwarell die Martis proxima poſt feſtum ſancte Trinitatis anno Domini milleſimo treſcenteſimo ſeptuageſimo quarto.

Compoſitio facta inter Abbatem et conventum de Paſleto, et dominum Wilelmum More et moniales de Simpringham.

UNIVERSIS ad quorum notitiam preſentes littere pervenerint Johannes regis Scotie primogenitus comes de Carric et ſeneſcallus Scotie, ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra nos quamdam amicabilem compoſitionem factam inter dominum Wilelmum More militem ex parte una, et religioſos viros Abbatem et conventum monaſterii de Paſſeleto ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis diocefis, ex altera, non abolitam, non cancellatum, nec in aliqua parte ſui vitiatam, ſigillo noſtro et ſigillis nobilis viri domini Wilelmi comitis de Douglas, domini Hugonis de Eglynton, domini Alani Seneſcalli, militum, Johannis de Carric canonici Glaſguenſis tunc temporibus cancellarii Scotie, magiſtri Wilelmi de Dalgarnoc canonici Dunkeldenſis, Adam Foreſter aldermanni de Edynburg, et Alani de Lawedre, amicabilium compoſitorum, necnon et ſigillis prefati Abbatis et conventus et predicti domini Wilelmi More, ut prima facie videbatur, ſignatam, de verbo ad verbum inſpexiſſe, in hec verba: UNIVERSIS ad quorum notitiam preſentes littere pervenerint Johannes regis Scotie primogenitus comes de Carric et ſeneſcallus Scotie, Wilelmus comes de Douglas, Hugo de Eglynton, Alanus ſeneſcallus, milites, Johannes de Carric canonicus Glaſguenſis cancellarius Scotie, magiſter Wilelmus de Dalgarnoc canonicus Dunkeldenſis, Adam Foreſter aldermannus de Edynburg, et Alanus de Lawedre, ſalutem in Domino ſempiternam. Cum nuper, *et cetera, ut supra in folio xxiiii usque ad istam clausulam,* et quia bonum et rationi conſonum eſt teſtimonium veritati perhibere, hoc omnibus quorum intereſt vel intereſſe poterit, tenore preſentium, ſignificamus. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum eſt appenſum. Datum apud Dundonald viceſimo die menſis Februarii anno Domini milleſimo treſcenteſimo ſeptuageſimo octavo.

Confirmatio Alexandri regis ſuper terris de Dalmulin, Drungran, et Petithachengon.

ALEXANDER Dei gratia rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laycis ſalutem. Sciant preſentes et futuri nos

conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe donationem illam quam Walterus filius Alani ſeneſcallus fecit Deo et conventui beate Marie de Dalmulin ſuper Are, de tota terra de Mernes, cum omnibus contentis infra diviſas ſcriptas in carta ipſius Walteri filii Alani, cum libera et plena communia in turbariis de Preſtwic, et medietate omnium piſcariarum ſuarum que ſunt inter caſtrum de Are et villam de Yrewin ; Et de molendino de Preſtwic cum ſequela ſua et omnibus juſtis pertinentiis ſuis ; Et de tofto Edoc in nova villa ſuper Are, qui jacet inter toftum Matilde Geſtinger et toftum Walteri filii ipſius Edoc, cum libero ſervitio ipſius Edoc ; Et de tota terra et paſtura de Drumloy et Swineſhales, cum omnibus contentis infra diviſas ſcriptas in carta predicti Walteri filii Alani ; Et de tota terra et paſtura de Petithachengon, cum omnibus contentis infra diviſas ſcriptas in eadem carta ; Retentis ſibi et heredibus ſuis, in hiis terris et paſturis predictis, feris et avibus tantummodo ; Ita tamen quod liceat prefato conventui ubicunque voluerint infra predictas diviſas edificare et eſſartare, ut domui ſue viderint expedire, abſque moleſtia et impedimento ; Et de eccleſia de Dundonald cum capellis de Croſſeby et de Ricardeſton ; Et de eccleſia de Sanſchar quantum ad laycam pertinet donationem : Tenendas et habendas predicto conventui in liberam puram et perpetuam elemoſinam imperpetuum, adeo libere et quiete, plenarie et honorifice ſicut carte ejuſdem Walteri filii Alani ſeneſcalli inde facte predicto conventui juſte teſtantur ; Salvo ſervitio noſtro. Teſtibus Alano filio Rollandi conſtabularii, Ingeramo de Baill', Henrico de Baill', Johanne de Makiſwel, Thoma filio Ran', Waltero Cumin, Waltero Byſet, Wilelmo Lyndes', David de Lyndes', apud Are, viceſimo octavo die Maii anno regni domini Regis ſextodecimo.

Carta Walteri fundatoris filii Alani data Henrico de Sancto Martino.

VALTERUS filius Alani dapifer Regis Scotie omnibus hominibus et amicis ſuis ſalutem. Sciatis me dediſſe, conceſſiſſe, et hac preſenti carta mea confirmaſſe Henrico de Sancto Martino, quandocunque habitum religionis inter monachos meos de Paſſelet ſuſcipere voluerit, licentiam et poteſtatem donandi eiſdem in puram et perpetuam elemoſinam illas duas carucatas terre quas ei dedi in feuodo de Penuld, per iſtas diviſas ; Incipi-

endo ſcilicet ab aqua de Grif et aſſendendo per rivulum qui vocatur Lochoc uſque ad parvum torrentem qui cadit in rivulum eundem, et ſic per dictum torrentem verſus auſtrum inter duos colles uſque ad magnam viam per quam itur apud Penuld, et ab illa magna via in longum, per latus illius magni collis qui vocatur Barpennald, prope ſitum cujuſdam antique capelle, uſque ad torrentem propinquiorem qui cadit in aquam Kert, et per aquam de Kert uſque in aquam de Grif, et per aquam de Grif uſque ad predictum rivulum de Lochoc. Hiis teſtibus, Alano filio meo, Roberto de Coſtentin, Waltero de Coſtentin, Roberto de Mungumri, Wilelmo de Nes, Dovenaldo filio Ewyn, Hugone de Padinnan, Roberto filio Mathei, Wilelmo filio Roberti, Ricardo clerico, et multis aliis.

Carta Henrici de Sancto Martino, de donatione terrarum de Penuld.

SCIANT preſentes et futuri quod ego Henricus de Sancto Martino pro ſalute mea et meorum, et pro anima domini mei Walteri filii Alani, et pro ſalute heredum ſuorum, per conſilium et aſſenſum heredis mei, dono et hac mea carta confirmo Deo et eccleſie Sancti Jacobi et Sancti Mirini de Paſſelet et monachis in eadem eccleſia Deo ſervientibus ſecundum ordinem Cluniacenſem, illas duas carucatas terre in Penuld quas ipſe Walterus filius Alani dominus meus dedit michi pro ſervitio meo. Hanc terram volo ut habeant et teneant in liberam et perpetuam elemoſinam, cum omnibus aiſiamentis ſuis, in paſcuis, in pratis, in boſco et plano, per eaſdem diviſas quas carta domini mei Walteri michi conceſſit et teſtatur. Hiis teſtibus, Alano filio Walteri, Gilberto filio et herede meo, Roberto Croc, Wilelmo Paſſelet, Alano Mungumri, Rodlanno de Mernes, Gilberto prepoſito, Wilelmo filio Meidus', Johanne diſpenſatore, Wilelmo de Berkeleia, Hugone de Malavilla, Ricardo Rieſt, Johanne filio ſuo, Wilelmo fratre ſuo, Normano de Renfru, et multis aliis.

Carta conceſſionis Gilberti filii Henrici, de terra de Fulton.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris, Gilbertus filius Henrici de Sancto Martino ſalutem in Domino. Noverit

univerſitas veſtra me gratam et ratam habere donationem et conceſſionem quas predictus Henricus pater meus, in legia poteſtate ſua et plena ſanitate, fecit domui de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, per conſenſum et aſſenſum mei, heredis ſui, et aliorum amicorum ſuorum, de duabus ſcilicet carrucatis terre in Penuld quas Walterus filius Alani, dominus ſuus et meus, dedit ei pro ſervitio ſuo. Concedo etiam predictam terram ſupradictis monachis, et hac preſenti carta mea illam eis confirmo, liberam et abſolutam penitus de me et de omnibus heredibus meis imperpetuum, cum omnibus libertatibus quas carta domini Walteri patri meo donavit, et carta patris mei ipſis monachis conceſſit; Et ne ego vel aliquis heredum meorum huic conceſſioni et confirmationi mee aliquando innovare poſſit, coram Roberto Croc, et filio ſuo Alano, et Radulfo et Luca capellanis, et Radulfo Ruſſell, et Matheo filio ſuo, Brennild, et multis fidelibus, affidavi, et coram aliis, tactis ſacroſanctis, juravi, quod nec ego nec aliquis heredum meorum aliquam reclamationem contra hanc preſentem conceſſionem et confirmationem predicte terre imperpetuum faciemus. Hiis teſtibus Waltero Glaſguenſi epiſcopo, Alano de Montegriminum, [de Montegumeri?] Wilelmo de Lindeſaye, Roberto de Croc, et filio ſuo Alano, Johanne Oſe, Henrico de Neſe, Symone filio Bertolof, et multis aliis.

Carta quiete clamationis de Fulton per dominum Antonium militem.

OMNIBUS has litteras viſuris vel audituris, dominus Antonius Lumbardus miles ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me conceſſiſſe, dediſſe et hac preſenti ſcripto quietum clamaſſe domino Abbati et conventui de Paſſelet totum jus quod michi competit ſeu competiit vel competere poterit in poſterum, in tota terra de Fulton, cum omnibus pertinentiis ſuis, et in annuo redditu quatuor marcarum quas de camerario eorundem percipere conſuevi annuatim, propter quandam pecunie ſummam quam predicti Abbas et conventus ad inſtantiam precum mearum michi ſoluerunt pre manibus, ad exonerationem debitorum meorum. Quare volo et concedo quod predicti Abbas et conventus prenominatam terram eorum de Fulton pacifice teneant, habeant et poſſideant de cetero, ſine omni calumpnia, perturbatione vel moleſtia, ex parte mea vel alicujus alterius nomine mei, et a ſolutione annui redditus predictarum quatuor marcharum

perpetuo quieti ſint abſoluti ; et cartam eorum quam habui de premiſſis, eiſdem ſpontanea voluntate mea reddidi et reſtitui, quare volo et concedo quod ſi aliquod ſcriptum de cetero repertum fuerit, quod de premiſſis, nomine mei, fecerit mentionem, nullius ſit valoris vel virtutis, nec michi vel alicui alteri nomine mei in poſterum valiturum. Et ut premiſſa fideliter et integre per me obſerventur, ad ſancta Dei evangelia ſacramentum preſtiti corporale, et in hujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum meum duxi apponendum. Datum apud Paſſelet, die Jovis proxima ante feſtum Sancti Barnabe apoſtoli, anni gratie milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi ſecundi. Hiis teſtibus, domino Roberto tunc capellano de Paſſelet, Johanne de Knoc, Thoma de Fulton, Alexandro de Rutheglen, Nicholaio de Rauilſton, Walter Pytnot, et multis aliis.

Conventio inter dominum Abbatem et conventum de Paſleto facta, ex parte una, et Thomam et Matildam uxorem ſuam et heredes eorum, ex altera.

NOTUM ſit omnibus preſens ſcriptum inſpicientibus conventionem factam eſſe inter Abbatem et conventum de Paſſeleto ex parte una, et Thomam de Fulton et Matildam uxorem ſuam et heredes eorum ex altera, in hec verba ; OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris frater Stephanus dictus abbas de Paſſelet, et ejuſdem loci conventus, ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra quod, cum eſſemus gravi onere eris alieni obligati, et ſine inpignoratione partis rerum noſtrarum a predictis debitis exonerari non potuimus, nos de communi conſilio et conſenſu capituli noſtri dedimus conceſſimus et preſenti ſcripto confirmamus Thome de Fulton et Matilde uxori ſue, propter quandam pecunie ſummam quam in utilitatem monaſterii noſtri profitemur eſſe converſam, totam terram noſtram de Fulton quam de nobis tenet dominus Antonius miles, poſt ceſſum vel deceſſum predicti domini Antonii, per illas diviſas per quas Nicholaius de Fulton eam de nobis tenuit ; ita quod terra ad pontem de Kert, et alie terre quas Laurentius carpentarius quondam de nobis tenuit, et quas predicti Thomas et Matilda uxor ſua ſeu heredes ſui de nobis tenent, ad nos et monaſterium noſtrum libere et pacifice reverterentur poſt ceſſum vel deceſſum predicti domini Antonii : Tenendam et habendam predictis Thome et Matilde uxori ſue et eorum tribus heredibus

eis inmediate ſuccedentibus, de nobis et monaſterio noſtro libere, quiete, plenarie et honorifice, cum omnibus libertatibus, pertinentiis et aiſiamentis et placitis de *wot*, de *wrang*, et *hunlaue*, cum eorum eſcaetis: Salva nobis piſcaria noſtra de Lincleve, et poteſtate pacifica eam reficiendi et firmandi ex parte terre de Fulton, quotiens neceſſe fuerit et nobis expedire viderimus: Et ſalvis nobis placitis et querelis vite et membrorum et de *blodwite* cum eſcaetis ſuis, de hominibus predictam terram inhabitantibus. Et predicti Thomas et Matilda uxor ſua et eorum heredes preſcripti, ſingulis annis, ſolvent nobis et monaſterio noſtro pro predicta terra de Fulton, omni caſu contingente, octo marchas ſterlingorum ad duos anni terminos, medietatem videlicet ad Pentecoſten, et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini, pro omni ſervitio et ſeculari demanda, et pro relevio vel duplicatione firme: et ſectam facient ad curiam noſtram quotiens ſic moniti fuerint legittime. Nec habebunt prenominati auctoritatem vel poteſtatem predictam terram de Fulton alicui perſone eccleſiaſtice vel ſeculari obligare, impignorare, vel ad firmam dare alicui ditiori vel potentiori annuo redditu ſex marcharum, ſeu aliquomodo ab ipſis alienare ſine conſenſu et aſſenſu noſtro; Quod ſi facere voluerint et nitantur, cadat a jure ſuo, et predicta terra ad nos et monaſterium noſtrum libere et pacifice revertetur. Poſt dies vero predictorum trium heredum Thome et Matilde, predicta terra de Fulton ad uſus noſtros, proprietatem et poſſeſſionem pacificam, libere et ſine omni moleſtia, gravamine et inquietatione, devolvetur, ita quod nullus, poſt deceſſum trium heredum preſcriptorum, nomine ſeu ratione ipſorum, occaſione hujus conventionis, ſeu aliquo jure, judicio, caſu vel ſtatuto contingentibus, aliquid juris in predicta terra exigere poterit vel clamare: et ſi forte contingat aliquem, ulterius quam ſcriptum eſt, nomine dictorum Thome et Matilde ſeu heredum ſuorum preſcriptorum, aliquomodo jus ſibi in predicta terra vendicare, ducentas libras nomine pene, medietatem domino epiſcopo Glaſguenſi, et aliam medietatem monaſterio noſtro, ante litis ingreſſum et ex parte noſtra reſponſum, plenarie perſolvet: et ſi nos vel aliquis ſucceſſorum noſtrum contra hanc conceſſionem et donationem venire voluerimus, predictis Thome et Matilde et eorum heredibus preſcriptis, ante litis ingreſſum vel antequam in aliqua curia audiamur, ducentas libras ſterlingorum, nomine pene, plenarie perſolvemus. Et hanc conventionem fideliter obſervandam in verbo ſacerdotii promittimus: et ad majorem ſecuritatem hujus conventionis, utraque pars,

pro ſe et ſucceſſoribus ſuis et heredibus, juriſdictioni et cohertioni domini epiſcopi Glaſguenſis qui pro tempore fuerit, vel archidiaconi ſi ſedes vacaverit, ſe et omnia bona ſua mobilia et immobilia ubicunque reperta fuerint ſubjecit, ut poſſit, partem contra hanc conventionem venire volentem, de plano et abſque ſtrepitu judicii, monitione premiſſa, per cenſuram eccleſiaſticam, modis omnibus quibus melius viderit expedire, tam ad ſolutionem pene ſi committatur, quam ad obſervationem omnium premiſſorum, compellere, nullo jure canonico vel civili, ſpeciali, generali ſtatuto vel ſtatuendo, parti contra hanc conventionem venire volenti, valituro. Confectum eſt preſens ſcriptum in modum cyrographi, cujus una pars remanet penes predictos Thomam et Matildam uxorem ſuam, ſigillo capituli noſtri de Paſſelet roborata, et altera pars remanet penes Abbatem et conventum de Paſſelet, ſigillo predicti Thome ſignata. Hiis teſtibus, domino Thoma Croc, Johanne de Knoc, Nicholaio clerico, Eimert de Nes, Thoma de Polloc, magiſtro Alexandro Kenedi, Rogerio clerico, et multis aliis.

Aſſedatio terrarum de Fulton magiſtro Antonio Fiſic'.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris, magiſter Antonius Fiſic' ſalutem. Noverit univerſitas veſtra dominum Abbatem et conventum de Paſſelet, ad inſtantiam et petitionem domini mei Alani ſeneſcalli Scotie, conceſſiſſe et ad firmam dediſſe michi, fideli et jurato eorum, totam terram de Fulton per omnes diviſas per quas Thomas filius Nicholai et pater ejus eandem terram prius de dictis Abbate et conventu ad firmam tenuerunt; Salvis dicto Thome terminis ſuis ejuſdem terre pro ſexdecim marcis argenti de annuo redditu illarum viginti marcarum quas michi ad preces et ſupplicationem predicti domini mei Alani ſeneſcalli, in tota vita mea, de camera ſua, prius contulerunt. Tenendam et habendam michi in tota vita mea, libere, quiete, plenarie et honorifice, cum omnibus libertatibus, aiſiamentis et juſtis pertinentiis, ſine omni onere et ſeculari demanda, et ſequela curie. Salvis predictis Abbati et conventui in curia ſua, predicte terre placitis vite et membrorum, cum eſcaetis ſuis; et ſalvis eiſdem omnimodis decimis totius terre ejuſdem. Solvendo apud Paſſelet, in meo perpetuo, per me vel actornatum meum, dictis Abbati et conventui, ſingulis annis infra [tempus] nundinarum Glaſguenſium, unam libram

piperis vel ſex denarios, nomine firme predicte terre. Et ſi forte per dictos Abbatem et conventum alia pars terre de Fulton ad valentiam quatuor marcarum vel amplius fuerit perqueſita, per metas et diviſas in carta domini Henrici de Sancto Martino contentas, totam terram perqueſitam, cum omnibus utilitatibus, fructibus, libertatibus, pertinentiis et aiſiamentis, in manu ſua, per biennium vel triennium pro voluntate ſua, tanquam veri domini et juſti poſſeſſores, libere et pacifice tenebunt, ita quod poſtmodum predictam terram michi firmario ſuo, pro ſolutione quatuor marcarum reſiduarum de ſupraſcriptis viginti marcis, aſſignabunt, in meo perpetuo tenendam, ſine aliquo prejudicio exheredationis ſue. Unde volo et bona fide concedo ut tota terra preſcripta, tam per eos adqueſita quam prius ab eis obtenta et poſſeſſa, poſt deceſſum meum, incontinenti ad predictos Abbatem et conventum revertatur hereditarie, ſine omni calumpnia, gravamine, moleſtia et contradictione ex parte mea vel alicujus de meis ; ita quod nemo ex parte mea aliquid juris hereditarie in predicta terra poſt deceſſum meum, aliquo jure, judicio vel caſu contingentibus, exigere poſſit vel clamare ; Nec ego Antonius habeo vel habebo, nec aliquis nomine meo habebit, poteſtatem vel auctoritatem obligare vel inpignorare vel ad firmam dare predictam terram, in parte vel in toto, alicui perſone ſeculari vel eccleſiaſtice potentiori vel ditiori annuo redditu viginti marcarum, et hoc alicui manenti in baronia de Renfru, ſine conſenſu et aſſenſu capituli ſui ; renuncians expreſſe tam per me quam pro me, in hoc facto, omni cavillationi, contradictioni, appellationi, privilegio fori, regie prohibitioni, et omnibus legibus et conſuetudinibus regni ſtatutis vel ſtatuendis, et omnibus gratiis, indulgentiis, privilegiis, litteris generalibus vel ſpecialibus, a ſede apoſtolica vel ab aliquo gerente vices ipſius, conceſſis vel concedendis, et omnibus aliis que dictis Abbati et conventui prejudicare poſſint vel obeſſe, contra tenorem carte ſue de predicta terra michi confecte : Et ad majorem hujus rei ſecuritatem, ſubjeci me juriſdictioni domini mei Alani ſeneſcalli Scotie, et domini decani Glaſguenſis qui pro tempore fuerit, ut ambo vel alter eorum, ſi ambo non ſuperſint, poſſint vel poſſit me compellere ad obſervationem omnium premiſſorum, modis omnibus et cohibitionibus quibus melius viderint vel viderit expedire. In hujus rei teſtimonium dominus meus Alanus ſeneſcallus, auctoritatem, conſenſum et aſſenſum ad hec omnia facienda preſtans, a me requiſitus, ſigillum ſuum una cum ſigillo meo huic ſcripto appoſuit : Hiis teſtibus, domino David de Lindſay, Nicholaio de Sullis, Thoma de Beſſat, Gwydo de Nor-

manwill, militibus, dominis Simone et Roberto capellanis, Wilelmo et Johanne clericis, et multis aliis.

Littera inter domum de Paſſelet et Thomam de Fulton.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris, Thomas de Fulton ſalutem in Domino. Noverit univerſitas veſtra me ſcriptum habere de Abbate et conventu de Paſſelet, ſigillo capituli ſignatum, in hec verba: OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris, frater Stephanus dictus abbas de Paſſelet et ejuſdem loci conventus, ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra nos, cum eſſemus gravi onere eris alieni obligati, dediſſe, conceſſiſſe et preſenti carta noſtra confirmaſſe, de communi conſilio et conſenſu totius capituli noſtri, Thome de Fulton, pro quadam pecunie ſumma, quam in utilitatem monaſterii noſtri et exonerationem debitorum noſtrorum profitemur eſſe converſam, totam terram ad pontem de Kert quam Stephenus Mareſcall quondam de nobis tenuit, et illas duas terras quas Laurentius Carpentarius de nobis tenuit dum viveret; Tenendas et habendas predictis Thome et Matilde uxori ſue et eorum heredibus, de nobis et monaſterio noſtro, libere, quiete, plenarie et honorifice, cum omnibus pertinentiis, libertatibus et aiſiamentis, et per diviſas die hujus conventionis inite obtentas, quouſque terra de Fulton quam de nobis tenet dominus Antonius miles, per ceſſum vel deceſſum ipſius, ad uſus noſtros et proprietatem revertatur, et quam terram de Fulton predicti Thomas et Matilda uxor ſua et eorum heredes, tunc de nobis et monaſterio noſtro tenebunt pro ut in ſcripto ſuper hoc inter nos confecto plenius continetur; Et tunc predicte terre ad pontem de Kert, et quas prenominatus Laurentius de nobis tenuit, ad nos et monaſterium noſtrum libere et ſine omni contradictione, inquietatione et perturbatione ex parte dictorum Thome et Matilde uxoris ſue et heredum ſuorum revertentur, ita quod predicti Thomas et Matilda uxor ſua ſeu eorum heredes, poſt ceſſum vel deceſſum predicti domini Antonii, in predictis terris ad pontem de Kert, et quas predictus Laurentius tenuit, nichil juris, ratione hujus conventionis ſeu auctoritate ſcripti preſentis, vel aliquo jure, judicio, calu ſeu ſtatuto contingentibus, exigere poterunt vel clamare; et predicti Thomas et Matilda uxor ejus et eorum heredes ſolvent uſque

ad tempus preſcriptum ſingulis annis de predictis terris, nobis et monaſterio noſtro, viginti ſolidos sargenti, ad duos anni terminos, videlicet medietatem ad feſtum Sancti Martini, et aliam medietatem ad feſtum Pentecoſtes, pro omni ſervitio et demanda; ſalvis nobis, de omnibus hominibus infra predictas terras habitantibus, placitis vite et membrorum et *blodwite*, cum eſcaetis ſuis; et ſalva nobis piſcaria noſtra de Lincleve, et poteſtate pacifica eam firmandi et reficiendi quotiens totiens neceſſe fuerit et nobis viderimus expedire: Et predicti Thomas et heredes ſui ſectam facient ad curiam noſtram continue quamdiu de nobis terras tenent prenominatas. Et ſi forte nos vel aliquis ſucceſſorum noſtrorum contra hanc conceſſionem venire voluerimus, predictis Thome et Matilde uxori ſue et eorum heredibus, nomine pene, centum libras ſterlingorum, ante litis ingreſſum, perſolvemus: Et ad hanc conceſſionem et collationem firmiter obſervandam ſubjecimus nos, monaſterium noſtrum et omnia bona noſtra juriſdictioni et coertioni domini epiſcopi Glaſguenſis qui pro tempore fuerit, vel capituli ſi ſedes vacaverit, ut nos poſſit per cenſuram eccleſiaſticam, modis omnibus quibus melius viderit expedire, tam ad ſolutionem pene ſi committatur quam ad obſervationem omnium premiſſorum compellere, nullo juris canonici vel civilis beneficio nobis reniti volentibus valituro. Et ad majorem ſecuritatem, preſens ſcriptum ſigillo capituli noſtri fecimus roborari. Hiis teſtibus, domino Galfrido capellano, Wilelmo Logan, et Johanne de Knoc, preſens ſcriptum roborari feci.

Inſtrumentum reſignationis Wilelmi Urry de aſſedatione terrarum de Fulton.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis evidenter appareat quod anno ab incarnatione Domini milleſimo quadringenteſimo nono, menſis Januarii die nono, indictione tertia, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Benedicti divina providentia pape decimi quarti [decimi tertii ?] anno decimo ſexto, in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia, perſonaliter conſtitutus Wilelmus Urri, non vi nec metu ductus, nec errore lapſus, ſed mera et ſpontanea voluntate, per fuſtem et baculum ſurſum reddidit, pureque ſimpliciter et libere, ſine fraude vel dolo reſignavit totas terras de Fulton, cum omnibus juſtis pertinentiis

et libertatibus ad ipſas terras ſpectantibus, vel ſibi et heredibus ſuis de dictis terris ſpectare valentibus quomodolibet in futurum, in manibus religioſorum virorum Abbatis et conventus monaſterii de Paſleto, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis dioceſis, a ſe et heredibus ſuis imperpetuum : Et dicti Abbas et conventus aſſedabunt, ſub ſigillo communi capituli ſui et etiam ſub ſigillo ipſius Abbatis, dictas terras de Fulton cum curiis et omnibus aliis libertatibus ſecundum quod eas ante habuit, ſalva tamen reſignatione feuodi et tenementi principalis, dicto Willelmo Urri, pro tempore vite ſue tantum, pro octo marcis uſualis monete regni Scotie, ſolvendis annuatim per equales portiones ad duos anni terminos, videlicet, ad feſtum Pentecoſtes et Sancti Martini in yeme, Abbati et conventui antedictis ; Et inſuper dictus Wilelmus Urri renunciavit coram dictis Abbate et conventu omnibus evidentiis, litteris, cartis ſive indenturis quas de dictis terris qualitercunque habuit, et ſi de ipſis terris aliquas evidentias in poſterum in ſua cuſtodia vel alibi reperire vel habere poterit, eas deliberabit dictis Abbati et conventui ſine fraude, dolo vel cavillatione quacunque ; ad quod etiam fideliter faciendum idem Wilelmus Urri eiſdem Abbati et conventui juramentum preſtitit corporale. Ad hujuſmodi vero reſignationis fidem et teſtimonium firmiorem, dictus Willelmus Urri ſigilla iſtorum dominorum ſequentium, videlicet, nobilium virorum Johannis Simpil domini Elyotiſton, domini Roberti de Maxwel militis domini de Caldarwod, et Johannis Walas domini de Ellerriſle, huic preſenti inſtrumento apponi, cum inſtantia procuravit : Super quibus omnibus et ſingulis dicti Abbas et conventus petierunt ſibi fieri publicum inſtrumentum vel publica inſtrumenta a me notario publico infraſcripto. Acta ſunt hec apud dictum monaſterium de Paſleto, in eccleſia ejuſdem, ad magnum altare, anno, die, menſe, indictione et pontificatu ſupradictis ; Preſentibus dictis Johanne Seneſcallo de Caſtilmylk, Johanne Simpil domino Elyoſton, domino Roberto Makiſwel domino de Caldorwod, Johanne Wallas de Ellerifle, Thoma de Crawfurd de Hauinnamys, Johanne Logan de Raſs, magiſtro Criſtofero Pownfret, et domino Waltero Bricii, rectore et vicario eccleſiarum de Glaſſurd et Kylpatrik, Glaſguenſis dioceſis, teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Et ego Johannes de Hawhe preſbiter Glaſguenſis dioceſis, publicus auctoritate imperiali notarius, dictis reſignationibus ſic factis, omnibuſque aliis et ſingulis dum ſic, ut premittitur, agerentur et fierent, una cum

prenominatis teſtibus preſens fui, eaque fieri vidi et audivi, in notam recepi et hoc preſens publicum inſtrumentum propria manu ſcriptum inde confeci, publicavi, et in hanc publicam formam redegi, hic me ſubſcripſi ſignoque ſolito ſignavi, una cum appenſione ſigillorum dominorum ſupradictorum, rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium omnium premiſſorum, una cum appenſione ſigilli ejuſdem Wilelmi Urri ſupradicti.

De donatione quondam Ade, de Aldhingleſton.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris, Adam dictus Carpentarius, ſalutem in domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me, neceſſitate paupertatis compulſum que legem non patitur, conceſſiſſe, vendidiſſe et preſenti carta mea confirmaſſe dominis Abbati et conventui de Paſſelet, totam terram meam de Haldhingleſton ultra propinquiorem waſcellum ſubtus domum meam verſus occidentem, inter predictum waſcellum et terram Ade de Kent, propter quandam pecunie ſummam competentem quam prenominati Abbas et conventus mihi ſolverunt, in magna neceſſitate mea, ad exonerationem debitorum meorum, et relevationem paupertatis mee et familie mee: Tenendam et habendam predictis Abbati et conventui imperpetuum, libere, quiete, pacifice et hereditarie de me et heredibus meis, cum omnibus pertinentiis, libertatibus, et aiſiamentis ſine aliquo retenemento; Nihil nobis inde faciendo preter communes orationes tanquam pro quolibet de populo. Et ego et heredes mei predictam terram in omnibus ſicut ſcriptum eſt predictis Abbati et conventui warantizabimus, adquietabimus, et defendemus imperpetuum. In cujus rei teſtimonium, preſente Eva ſponſa mea et auctoritatem et aſſenſum ad premiſſa facienda preſtante, que tactis ſacroſanctis ſpontanea voluntate et ſine aliqua cohibitione, ſacramentum preſtitit corporale quod nunquam contra predictos Abbatem et conventum, ſuper predicta terra, poſt deceſſum meum, ratione vel occaſione ſeu jure dotis, movebit queſtionem, preſenti ſcripto ſigillum meum duxi apponendum. Hiis teſtibus, domino Wilelmo Comite de Menteth, dominis Johanne de Montegumery et Johanne de Irſkyne, militibus, et Radulfo de Inſula domino de Duchyl, Nicholao filio Alani clerico, Duncano Flandrenſi, Johanne de Cnok, Thoma de Fulton, et aliis multis.

Littera Thome filii predicti Ade, de Inglifton.

OMNIBUS Chrifti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Thomas filius et heres Ade dicti Carpentarii, ſalutem in domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me conceſſiſſe et preſenti ſcripto meo confirmaſſe religioſis viris dominis Abbati et conventui de Paſſelet, illam portionem terre de Haldehingleſton quam predictus Adam pater meus eiſdem vendidit, et carta ſua confirmavit: Tenendam et habendam predictis Abbati et conventui imperpetuum, libere, quiete, pacifice, honorifice et hereditarie, de me et heredibus meis, cum omnibus pertinentiis, libertatibus et aiſiamentis, ſine aliquo retinemento, adeo libere et quiete ſicut carta predicti Ade patris mei ſuper predicta portione predicte terre eis confecta plenius proportat et teſtatur; et ad hanc conceſſionem et confirmationem meam fideliter obſervandam, tactis ſacroſanctis evangeliis, corporale preſtiti ſacramentum. Preterea volo et pro me et heredibus meis concedo, quod carta quam de predicta portione terre habeo, quo ad illam portionem, de cetero irrita ſit et inanis, nec mihi nec heredibus meis, nec alicui alio impoſterum valitura. In cujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum meum appoſui: Hiis teſtibus, domino Mauricio capellano de Paſſelet, Johanne de Knoc, Roberto filio et herede domini Roberti de Cunnygam, Thoma de Fulton, Waltero Marſcall' et aliis.

Confirmatio ejuſdem per Alexandrum ſeneſcallum Scotie.

OMNIBUS Chrifti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Alexander ſeneſcallus Scotie ſalutem in domino. Noverit univerſitas veſtra nos conceſſiſſe et preſenti ſcripto noſtro confirmaſſe Abbati et conventui de Paſſelet, ut habeant, teneant et poſſideant hereditarie illam portionem terre quam Adam dictus Carpentarius, de nobis et anteceſſore noſtro Waltero bone memorie, tenuit in Aldhingliſton, vendidit et carta ſua confirmavit imperpetuum, cum omnibus pertinentiis, libertatibus et aiſiamentis, ſine aliquo retenemento, adeo quiete, libere, pacifice, ſicut carta predicti Ade eiſdem Abbati et conventui ſuper hoc confecta plenius in omnibus proportat et teſtatur; ita tamen quod ſi heredes predicti Ade, poſt deceſſum ſuum,

pro reſiduo terre prenotate quam ſibi et heredibus ſuis reſervavit et tenuit verſus orientem, et quam predicti heredes de nobis tenere debent, unam marcam argenti, ſecundum tenorem carte ſue, reddere annuatim nobis et heredibus noſtris contradixerint ſeu recuſaverint vel non poterint, reſiduum predicte terre prenominate predictis Abbati et conventui remanebit totaliter imperpetuum. Habendam et tenendam in liberam et perpetuam elemoſinam, de nobis et heredibus noſtris; Solvendo nobis annuatim unam marcam argenti ad duos anni terminos, videlicet, medietatem ad Pentecoſten et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini, pro omnibus ſervitiis, conſuetudinibus, exactionibus et demandis. In cujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum noſtrum duximus apponendum. Teſtibus, domino Ricardo Walenſe, dominis Simone et Gilberto, capellanis, Nicholao filio Alani clerico, Gilberto et Lamberto, clericis, et aliis multis.

Alia confirmatio de Inglifton per Jacobum regem Scotie.

JACOBUS Dei gratia rex Scotorum omnibus probis hominibus ſuis ad quos preſentes littere pervenerint, ſalutem. Sciatis nos quoddam actum ſive decretum per dominos noſtri conſilii inferius deſcriptos datum et promulgatum utique intellexiſſe, ſub hac forma; AT EDINBURGH the xij day of November the ȝere of God J$^{(m)}$ iiij^{c} lxxxx ȝeris, the lordis of the conſale underwrittin that is to ſay reverend faderis in God Robert biſchop of Glaſgw, Wilȝame biſchop of Aberdene, noble and michty lordis, Coline erle of Ergile &c. chancellare of Scotland, Patrik erle of Boithuile, James erle of Buchayn, Wilȝame lord of Sanct Johnne maiſtyr of howlhald to our ſoverane lord, Robert lord Lyle, Laurence lord Oliphant, Wilȝame lord Ruthven, a venerable fader in God Johnne prior of Sanctandrois, Matho Stewart ſon and apperand ayr to Johnne erle of Levenax, maiſtyr Alexander Inglis' archidene of Sanctandrois, Sr James Allerdes proveſt of Sanctandrois, and maiſtyr Richard Lawſon, In the actioun and caus perſewit be a venarable fader in God George abbot of Paſla and convent of the ſamyn on the ta parte, aganis Sr Johnne the Roſſ' of Halkheid knycht on the tothir parte, for the wrangwis detentioun and withhalding fra the ſadis abbot and convent of xj chalder of mele and iiij bollis, price of the boll x ſ., aucht to thame of ane ȝerelie annuell of the landis of Inglifton

withhaldin be the ſaid Sr Johnne be the ſpace of vj ȝeris as wes allegit; baith the ſaid partiis beand preſent be thame ſelf and thare procuratoris, thare richtis reſſons and allegations at lenth ſene herid and underſtandin; The lordis of conſale therwith ripely aviſit, decretis and deliveris, that the ſaid Sr Johnn the Roſſ' ſall deliver and pay to the ſaidis abbot and convent xxx bollis of ſufficient mele ȝerlie of the ſaid vj ȝeris for the ſaid landis of Ingliſton, efter the forme of the charter maid therapon ſchauyn and producit befor the lordis, in ſafer as thai may ſufficiently preif that the ſaid Sr Johnne has takin up and intromittit with, of the ſaid vj ȝeris; to the productioun of the quhilk preif the lordis aſſignis to the ſaid Abbot and convent the viij day of Merche nixt to cum, with continuatioun of days, and ordanis tham to have lettres to ſummond ther witnes; and baith the partiis ar ſummond apud acta; and ordanis the witnes now takin to be cloſit in the mene tyme. Extractum de libro actorum per me Johannem Tyri clericum deputatum venerabilis viri magiſtri Ricardi Murehede decani Glaſguenſis clerici rotulorum et regiſtri ac concilii ſupremi domini noſtri Regis, ſub meis ſigno et ſubſcriptione manualibus; Quod quidem actum ſeu decretum, ac omnia et ſingula in eodem contenta, in omnibus ſuis punctis et articulis, approbamus, ratificamus, et per preſentes, ut premiſſum eſt, confirmamus. Datum ſub teſtimonio magni ſigilli noſtri apud Edinburgh duodecimo die menſis Novembris anno regni noſtri tertio.

Summonitio Jacobi regis Scotie ſuper dominum de Halkhed.

JACOBUS Dei gratia rex Scotorum dilectis noſtris Henrico Schaw de Gartuly militi, Ricardo Schaw de Crago, Henrico Carnis, Georgio Craufurd, Alano Stewart, Roberto Smyth, Ricardo Brigton, Johanni Broun, et Roberto Smyth, ac eorum cuilibet conjunctim et diviſim, vicecomitibus noſtris in hac parte, ſalutem. Mandamus vobis et precipimus quatenus ſummoneatis legittime et peremptorie, coram teſtibus, conſanguineum noſtrum Johannem dominum Roſſ' de Halkhed, Alanum Or, Ninianum Or, Johannem Or, Johannem Or, Willelmum Glennay, Johannem Dunlop, et Johannem Quhitefurd, quod compareant coram nobis et conſulibus noſtris apud Edinburgh, vel ubi nos pro tempore contigerit reſidere, penultimo die menſis Januarii proximo futuri ſi dies illa juridica fuerit, alioquin proxima

die juridica inde ſequente, hora cauſarum cum continuatione dierum, ad inſtantiam venerabilis in Chriſto patris Roberti abbatis monaſterii noſtri de Paſleto et religioſorum virorum conventus ejuſdem; videlicet dictos Johannem dominum Roff', Alanum Or, Ninianum Or, Johannem Or, et Johannem Or, pro injuſtis intromiſſione, occupatione, laboratione et manuratione terrarum de Moniabrok cum pertinentiis, jacentium in parochia de Lochwynzok, a termino Pentecoſtes ante datam preſentium ultimo preterito, abſque aſſedatione ſeu licentia dictorum Abbatis aut conventus, eis, in patrimonio et proprietate dicti noſtri Monaſterii, ut aſſeritur, ſpectantium; et pro injuſtis perceptione et detentione ab eiſdem, proficuorum feni et graminis dictarum terrarum a dicto tempore, extendentium ad viginti libras uſualis monete ad bonam eſtimationem, ut aſſeritur; Et dictos Johannem dominum Roff', Wilelmum Glennay, Johannem Dunlop, et Johannem Quhiteſurd, pro injuſtis intromiſſione, occupatione, laboratione et manuratione terrarum de Thornle cum pertinentiis jacentium in perochia de Paſleto, per dictum tempus, abſque aſſedatione ſeu licentia dictorum Abbatis aut conventus, eis ratione predicta ut aſſeritur ſpectantium; et pro injuſtis perceptione ab eiſdem proficuorum feni et graminis earundem terrarum per dictum tempus, extendentium ad viginti marcas monete predicte, ut aſſeritur; Et dictum Johannem dominum de Roff' pro injuſta detentione a dictis Abbate et conventu ſexdecim bollarum farrine, pretium bolle vi ſ. viii d., quatuor bollarum ordei, pretium bolle viii ſ., de decimis terrarum de Halkhed de anno jam ultimo elapſo, nec non duodecim bollarum farrine et duarum bollarum ordei, pretii predicti, de decimis terrarum de Thornle de dicto anno, prefatis Abbati et conventui, ratione qua ſupra, ut aſſeritur, pertinentium; Et ſuper damnis et expenſis per ipſos inde ſuſtentis et factis; et ulterius in premiſſis reſponſuros et juri perituros; intimantes perſonis predictis quod, ſive dictis die et loco cum continuatione dierum comparuerint ſive non, nos nichilominus in premiſſis, juſtitia mediante, procedemus. Inſuper ſummoneatis legittime coram teſtibus, quod compareant coram nobis et conſulibus noſtris, predictis die et loco, cum continuatione dierum, ad perhibendum fidele teſtimonium veritati ſuper inquirendis ab eis in premiſſis. Et preſentes litteras debite executas et indorſatas earundem reddite latori: ad quod faciendum vobis et veſtrum cuilibet conjunctim et diviſim in hac parte committimus poteſtatem. Da-

tum ſub teſtimonio magni ſigilli noſtri apud Edinburgh, viceſimo octavo die menſis Decembris, anno regni noſtri decimo-ſeptimo.

The vii day of Januare the zere of God J^{m} v^{c} iiij zeris I Georg of Craufurd ſchireff in that part ſummond Johnne Lorde Roſſ' at his duelling place of the Halkhed, Alane Or, Ninianne Or, Johnne Or, William Glennay, Johnne Dunlop, and Johnne Quhitefurd, perſonaly apprehendit at their awyn houſes, to comper day and place within writtin, to anſuir to the inſtance of Robert abbot of Paſſay and the convent of the ſamyn, to all poyntis and articulis contenit in this ſummondis. And this I did befor thir witnes, Andro Mekleriggis, Thomas Robiſon, and Henry Beveragh. In witnes of this executioun to this indorſing I affixt at Paſſay the xii day of Januar and zere forſaid my aſſingnat.

Reſſignatio terre de Aldhus per Rogerium filium Reginaldi.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris, Rogerius filius Reginaldi de Aldhous ſalutem. Noverit univerſitas veſtra me dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea quietum clamaſſe, Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, totum jus quod mihi vel heredibus meis competit vel aliquo tempore competiit vel competere potuit vel debuit in tota terra de Aldhus, quam quidem terram ego et pater meus alio tempore ad firmam tenuimus de monachis prenominatis: et quia divinam ultionem timui ſi predictam terram, que dos eſt eccleſie Sancti Convalli de Polloc, in periculum anime mee, detinerem occupatam, volo et pro me et heredibus meis concedo, ut predicti monachi totam terram predictam, cum omnibus libertatibus pertinentiis et aiſiamentis ſuis, ſine omni inquietatione, perturbatione, calumpnia vel gravamine ex parte mea et heredum meorum, imperpetuum teneant, habeant et poſſideant, adeo libere, quiete, plenarie et honorifice ſicut aliquam terram liberius tenent et poſſident. Inſuper volo et pro me et heredibus meis concedo, quod ſi aliquo tempore aliquod inſtrumentum repertum fuerit, quod nomine meo vel heredum meorum de predicta terra fecerit mentionem, ſeu per quod aliquod jus mihi vel heredibus meis exigi poterit vel vendicari in eadem, nullius ſit momenti nec

mihi nec heredibus meis ſeu alicui alio aliquo tempore valiturum. Et ad hanc donationem conceſſionem et quietam clamationem fideliter obſervandam et tenendam, tactis ſacroſanctis, corporale preſtiti juramentum, et ad majorem ſecuritatem, preſenti ſcripto ſigillum meum duxi apponendum. Hiis teſtibus, dominis Galfrido et Thoma, de Paſſelet, et Thoma, de Polloc, capellanis, Thoma de Polloc, et Thoma de Burg', Waltero filio Roberti, Seth clerico de Kilpatric ad Gaugi, Thoma Stute, Rogerio clerico, et aliis. Datum apud Paſſelet, dominica proxima poſt feſtum Sancti Hillarii, anno gratie milleſimo ducenteſimo ſexageſimo quinto.

Alia reſignatio de Aldhus per Johannem filium Rogerii de Aldhus.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Johannes de Aldhus, filius Rogerii de Aldhus, ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me dediſſe conceſſiſſe et preſenti ſcripto meo quietum clamaſſe et reſignaſſe religioſis viris Abbati et conventui de Paſſelet, totum jus quod mihi vel heredibus meis competit, vel aliquo tempore competiit vel competere potuit vel debuit, aliquo caſu, jure vel judicio, in quadam portione terre de Aldhus cum pertinentiis quam quidem portionem Patricius filius Nevyn' de predictis religioſis aliquo tempore tenuit ad firmam. Et quia predicta portio terre prenominate dos eſt eccleſie Sancti Convalli de Polloc, fateor me et recognoſco injuſte, ſuper eadem portione terre, predictis Abbati et conventui moviſſe queſtionem : quare volo et pro me et heredibus meis preſenti ſcripto meo concedo quod prenominati Abbas et conventus predictam portionem terre cum pertinentiis habeant, teneant et poſſideant libere, quiete et pacifice imperpetuum, ſine omni perturbatione, inquietatione vel juris vendicatione, ex parte mea vel heredum meorum, omni caſu contingente. Inſuper volo et pro me et heredibus meis concedo, quod ſi aliquod inſtrumentum quocunque tempore repertum fuerit, per quod mihi vel heredibus meis jus competit vel competere poterit vel debeat, in predicta portione terre ſeu in reſiduo terre de Aldhus, nullius ſit roboris vel firmitatis, ſed potius irritum et inane, et nobis vel alicui noſtrum nullo tempore de cetero valiturum. Et ad majorem hujus rei ſecuritatem, ad ſancta Dei evangelia pro me et heredibus meis corporale preſtiti ſacramentum, quod nec ego nec heredes mei ſupra predicta

terra de Aldhus vel aliqua parte ipſius, impoſterum contra predictos Abbatem et conventum movebimus queſtionem, ſub pena centum librarum fabrice eccleſie Glaſguenſis plene et integre ſolvendarum ante litis ingreſſum in aliqua curia movendum ; preſenti ſcripto nichilominus in ſuo robore remanente. Et inſuper ſubpoſui et ſubpono me et heredes meos imperpetuum juriſdictioni et cohercioni domini epiſcopi Glaſguenſis, et ejuſdem loci archidiaconi ſi ſedes vacaverit, ut alter ipſorum poſſit nos vel quemlibet noſtrum, tam ad ſolutionem pene ſi committatur, quam ad obſervationem preſcripte conceſſionis, renunciationis et quiete clamationis, per cenſuram eccleſiaſticam, compellere, de plano et ſine ſtrepitu judiciali, ex ſola inſpectione hujus inſtrumenti, nullo proponendo obſtante vel valituro. In cujus rei teſtimonium, quia ſigillum meum non eſt notorium, preſens ſcriptum ſigillo officialitatis curie Glaſguenſis, una cum ſigillis Nicholai filii Alani et Johannis de Knoc et Thome de Fulton, necnon et cum ſigillo meo proprio, feci roborari. Hiis teſtibus, domino Waltero Lindeſay, domino Reginaldo de Crauforde, domino Simone Flandrenſ', Johanne Prid', Arthuro de Dunhou', Wilelmo de Knoc, Alano de Fulton, Johanne de Schau, Waltero de Picnoc', et multis aliis.

Conventio facta inter Abbatem et conventum de Paſſelet et Johannem de Aldhus filium Rogerii.

HEC EST CONVENTIO facta inter Abbatem et conventum de Paſſelet ex parte una, et Johannem de Aldhus filium Rogerii de Aldhus ex altera, die Martis proxima ante feſtum Sancti Nicholai epiſcopi, anno gratie milleſimo ducenteſimo octogeſimo quarto : videlicet quod predictus Johannes eodem die apud Glaſgu in plena curia, coram domino Wilelmo de Soulys tunc juſtitiario Laudonie et aliis magnatibus, pro ſe et heredibus ſuis dedit, conceſſit et quietum clamavit predictis Abbati et conventui totum jus quod habet vel aliquo tempore habuit vel habere potuit in terra de Aldhus ; et predicti Abbas et conventus, de communi conſenſu et aſſenſu capituli ſui, conceſſerunt et preſenti ſcripto ſuo ad firmam dederunt predicto Johanni illam portionem terre in territorio de Aldhus quam Patricius filius Neuyn' quondam de predictis monachis tenuit ad firmam ; Tenendam et habendam predicto Johanni toto tempore vite ſue, quiete et pacifice, cum bracina et aliis pertinentiis ſuis, propter ſex ſolidos et octo denarios bonorum et lega-

lium ſtirlingorum eis ſingulis annis apud Paſſelet ſolvendos, ad duos anni terminos videlicet medietatem ad Pentecoſten et medietatem ad feſtum Sancti Martini in hyeme, ſine fraude ſeu prorogatione termini longioris. Inſuper conceſſerunt et preſenti ſcripto confirmaverunt quod ſi de predicto Johanne, ante deceſſum Criſtiane ſponſe ſue, contingat humanitus, quod predicta Criſtiana prenominatam portionem terre cum pertinentiis habeat et teneat toto tempore vite ſue, ſolvendo predictis religioſis annuatim pro predicta terra treſdecim ſolidos et quatuor denarios bonorum et legalium ſtrilingorum apud Paſſelet ad terminos preſcriptos. Et predictus Johannes ſeu prenominata Criſtiana ſponſa ſua non habebunt poteſtatem pro tempore ſuo, prenominatam portionem terre vel aliquam partem ejuſdem alicui perſone ad firmam dare, impignorare, vel aliquo titulo alienationis alienare, per quod predictis religioſis dampnum, gravamen, prejudicium vel perturbatio poſſit generari. Et ſciendum eſt quod predicta portio terre cum pertinentiis, poſt deceſſum eorum, ad predictos religioſos et monaſterium eorum libere et ſine omni perturbatione ſeu gravamine revertetur, nullo proponendo obſtante vel valituro. In cujus rei teſtimonium preſens ſcriptum in modum cirographi eſt confectum, cujus parti penes predictos Johannem et Criſtinam ſponſam ſuam remanenti appenſum eſt commune ſigillum capituli de Paſſelet, et altera pars, que penes predictos Abbatem et conventum remanet, ſigillis domini Jacobi ſeneſcalli Scotie, domini Walteri de Lyndeſay, domini Reginaldi de Crauford, et domini Simonis Flandrenſ', una cum ſigillo officialitatis curie Glaſguenſis, et ſigillo predicti Johannis de Aldhus, eſt roborata. Hiis teſtibus, domino Wilelmo de Soulys juſtitiario Laudonie, domino Simone Fricheel, domino Johanne Soulys, domino Herberto de Maxwel, domino Radulfo Heclin', Gilberto de Cunigyſburg', Arthuro de Dunhou', Johanne de Knoc, Thoma de Fulton, et aliis multis.

Preceptum Roberti ſeneſcalli Scotie, terre de Aldhus.

ROBERTUS ſeneſcallus Scotie, domino Johanni Seneſcallo domino de Crukſton ballivo noſtro de Renfru, ſalutem. Quia infeodationes et quaſdam miſticas poſſeſſiones religioſorum virorum domini Abbatis et conventus de Paſſeleto diſtinguendo et nominatim caritative nuper confirmavimus, et libertates priſtinas eiſdem approbando inovavimus, et ob cauſam ; quo ad

terram de Aldhus infra ballivam veſtram, vobis mandamus quatinus in homines dicti domini Abbatis manus veſtras illicite non extendatis, in violationem date et conſuete predicte gratie noſtre, et maxime in homines eorundem de Aldhus, quod quidem tenementum ad baroniam dictorum virorum quo ad libertates cognovimus pertinere. Et hoc non omittatis. Datum apud Cluny viceſimo die Julii anno gratie milleſimo trecenteſimo ſexageſimo primo.

Carta confirmationis ratificationis et approbationis omnium terrarum et eccleſiarum per Robertum ſecundum ſeneſcallum Scotie.

OMNIBUS hanc cartam viſuris vel audituris Robertus ſeneſcallus Scotie ſalutem. Sciatis nos, ad reverentiam Domini noſtri Iheſu Chriſti, beatiſſime Virginis Marie, beati Jacobi, Sancti Mirini, et Omnium Sanctorum, et pro ſalute anime noſtre et anteceſſorum noſtrorum, ratificaſſe, approbaſſe et imperpetuum confirmaſſe religioſis viris Abbati et conventui monaſterii de Paſſeleto ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, in inviolabilem, puram et perpetuam elemoſinam, omnes donationes, conceſſiones, confirmationes et infeodationes quas anteceſſores noſtri eiſdem religioſis viris caritative contulerunt. Et ut voluntatis noſtre lucidius illuceſcat intentio, ac brachii violentia ſecularis in proſequendo, ac cartas eorundem virorum religioſorum ſiniſtre eventu exponendo, tempora non diſtinguendo, deſiſtat et tabeſcat, prenominatis viris religioſis in puram et perpetuam elemoſinam iterando concedimus et donamus, videlicet totales terras de Aldhus, de Arcliſton, de inſula monachorum inter Kert et Grief, de Fulton, de Drumgrane, de Graynis, de Achingown monachorum, terram inter Aldpatrik et Eſpedare ſicut Aldpatrik deſcendit in Kertlochwynnok et Eſpedare deſcendit in terram monachorum jacentem inter *le* Blacklyn et Kert de Paſſeleto, terram de Dalmulyn, Kyrklandholme, et terram de Munkton, una cum duabus celdris farrine de tenemento de Ingliſton, dimidiam marcam argenti de Porterfelde juxta Reynfru, liberum ſervitium wardam et relevium de Ingliſton, tres marcas annui redditus de Adamtone, cum omnimodis libertatibus, commoditatibus, ayſiamentis et juſtis pertinentiis, tam non nominatis quam nominatis, tam ſub terra quam ſuper terram, in omnibus et per omnia ad dictas terras cum pertinentiis ſpectantibus, et annuos redditus, infra videlicet baronias noſtras de Reynfru et de Kyle, cum libertate libere baro-

nie, abſque retinemento, pacifice poſſidendas. Eoſdem etiam viros religiosos, ex gratie noſtre ferventis habundantia, ab omnimodis ſervitiis ſecularibus, auxiliis, exercitibus, captionibus, impoſitionibus, ſectis curie, exactionibus, conſuetudinibus, ac demandis quibuſcunque, exemimus, eruimus, liberamus. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus eſt appenſum apud Cluny vigeſimo die menſis Julii anno Domini milleſimo trecenteſimo ſexageſimo primo. Teſtibus Johanne Seneſcallo domino de Kyle primogenito noſtro, Waltero Seneſcallo dilecto filio noſtro domino de Fyff, Johanne de Roſſ, Stephano de Roſſ, Wilelmo de Lindeſay, Johanne de Balcaſky, et multis aliis.

Confirmatio Roberti tertii regis Scotie, de omnibus terris et annuis redditibus monaſterii de Paſſeleto et ij celdris farine de Inglifton.

ROBERTUS Dei gratia rex Scottorum, omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laycis ſalutem. Sciatis nos quandam cartam confirmationis, ratificationis, approbationis et nove donationis et conceſſionis recolende memorie domini quondam Roberti ſeneſcalli Scotie, progenitoris noſtri, ob reverentiam Domini noſtri Iheſu Chriſti, beatiſſime Virginis Marie, beati Jacobi apoſtoli, beati Mirini, et Omnium Sanctorum, pro ſalute anime ſue et animarum omnium anteceſſorum et ſucceſſorum ſuorum, factam et conceſſam religioſis viris Abbati et conventui monaſterii de Paſleto, in inviolabilem, puram et perpetuam elimoſinam, de mandato noſtro viſam, lectam, inſpectam et diligenter examinatam, non raſam, non abolitam, non cancellatam nec aliqua ſui parte vitiatam, intelleXiſſe ad plenum, in hec verba; OMNIBUS hanc cartam viſuris vel audituris Robertus ſeneſcallus Scotie ſalutem. Sciatis nos ob reverentiam Domini noſtri Iheſu Chriſti, beatiſſime Virginis Marie, beati Jacobi apoſtoli, Sancti Mirini et Omnium Sanctorum, et pro ſalute anime noſtre, anteceſſorum et ſucceſſorum noſtrorum, ratificaſſe, approbaſſe et imperpetuum confirmaſſe, religioſis viris Abbati et conventui monaſterii de Paſleto ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, in inviolabilem puram et perpetuam elimoſinam, omnes donationes, conceſſiones, confirmationes et infeodationes quas anteceſſores noſtri eiſdem religioſis viris caritative contulerunt. Et ut voluntatis noſtre lucidius illuceſcat intentio, ac brachii violentia ſecu-

laris in perſequendo, ac cartas eorundem virorum religioſorum ſiniſtre eventu exponendo, tempora non diſtinguendo, deſiſtat et tabeſcat, prenominatis viris religioſis in puram et perpetuam elimoſinam iterando concedimus et donamus, videlicet totales terras de Aldhus, de Arcliſton, de inſula monachorum inter Kert et Grief, de Fulton, de Drumgrane, de Graynis, de Achyngoun monachorum, terram inter Aldepatrik et Eſpedare ſicut Aldepatrik deſcendit in Kert Lochowynnok et Eſpedare deſcendit in terram monachorum jacentem inter *le* Blaklyn et Kert de Paſleto, terram de Dalmulyn, Kirklandholme, et terram de Munkton, una cum duabus celdris farine de tenemento de Ingliſton, dimidiam marcam argenti de Porterfelde juxta Reynfru, liberum ſervitium wardam et relevium de Ingliſton, tres marcas annui redditus de Adamton cum omnimodis libertatibus, commoditatibus, ayſiamentis et juſtis pertinentiis, tam non nominatis quam nominatis, tam ſub terra quam ſupra terram, in omnibus et per omnia ad dictas terras cum pertinentiis ſpectantibus, et annuos redditus infra videlicet baronias noſtras de Reynfru et de Kyle, cum libertate libere baronie, abſque retinemento, pacifice poſſidendas. Eoſdem etiam viros religioſos, ex gratie noſtre ferventis habundantia, ab omnibus ſervitiis ſeculariibus, auxiliis, exercitibus, captionibus, impoſitionibus, ſectis curie, exactionibus, conſuetudinibus ac demandis quibuſcunque exemimus, eruimus, liberamus. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus eſt appenſum apud Cluny vigeſimo die menſis Julii anno Domini milleſimo trecenteſimo ſexageſimo primo. Teſtibus Johanne Seneſcallo domino de Kyle primogenito noſtro, Waltero Seneſcallo dilecto filio noſtro domino de Fyef, Johanne de Roſſ, Stephano de Roſſ, Wilelmo de Lindeſay, Johanne de Balkaſky, et multis aliis. Quam quidem cartam et omnia in ipſa contenta, in omnibus punctis ſuis et articulis, modis, conditionibus et circumſtantiis quibuſcunque, forma pariter et effectu, in omnibus et per omnia, pro nobis et heredibus noſtris, approbamus, ratificamus et hac preſenti carta noſtra imperpetuum valitura confirmamus: Faciendo inde nobis et heredibus noſtris dicti religioſi et eorum ſucceſſores imperpetuum orationum ſufragia tantum pro omni alio ſervitio ſeculari. In cujus rei teſtimonium preſenti carte noſtre confirmationis noſtrum precepimus apponi ſigillum. Teſtibus venerabilibus in Chriſto patribus Waltero et Matheo Sanctiandree et Glaſguenſis eccleſiarum epiſcopis, Roberto comite de Fiff et de Menteth fratre noſtro cariſſimo, Archebaldo comite de Douglas domino Galwidie, magiſ-

tro Duncano de Petyt archidiacono Glaſguenſi cancellario noſtro, Jacobo de Douglas domino de Dalketh, et Thoma de Erſkyn, conſanguineis noſtris dilectis, militibus, apud Lynlithcu ſexto die menſis Aprilis anno gratie milleſimo trecenteſimo nonogeſimo ſexto et regni noſtri anno ſexto.

Inter Abbatem et conventum de Paſleto ex una parte, et Goldfridum de Neſbit ex altera parte, de terris Auchinchos.

JACOBUS Dei gratia rex Scotorum omnibus probis hominibus totius terre ſue ad quos preſentes littere pervenerint ſalutem. Noveritis nos cauſam que vertebatur inter Abbatem et conventum de Paſleto parte ex una, et Goldfridum de Neſbit ex altera, ſuper terris de Achinche jacentibus in baronia de Renfru, noſtro conſilio commiſimus terminandam; ita tamen quod ipſa determinatio nobis infuturum prejudicium nullatenus generaret. Unde, dictis partibus coram noſtro conſilio comparentibus in judicio, poſt diverſas utriuſque partis altercationes in conſilio habitas, tandem ipſe Goldfridus, conſcientia motus, totum jus et clameum, poſſeſſionem et proprietatem, ſi quedam in dictis terris habet habuit vel habere poterat, pro ſe et heredibus ſuis, dictis Abbati et conventui publice reſignavit. Quam quidem reſignationem, noſtrum invenit et determinavit conſilium, nullum prejudicium nobis poſſe in aliquo generare. Data et acta ſub teſtimonio magni ſigilli noſtri, loco capitulari monaſterii Sancte Crucis de Edinbruch. Preſentibus, Alexandro comite de Mar, Thoma Seneſcallo filio ſuo, Johanne Foreſtarii, Johanne Seneſcallo, Roberto de Lawedre, militibus, Thoma Summyrvil de Carnwith et Alexandro de Levingſton de Calenter, penultimo die menſis Decembris anno Domini milleſimo quadringenteſimo vigeſimo quarto, et regni noſtri decimo nono.

Carta Macolmi Loccard de vj acris terre in Symunton de Kyil.

OMNIBUS qui ſunt et qui venturi ſunt Macolmus Loccard ſalutem. Sciatis me, divine caritatis intuitu et ejuſdem pietatis obtentu, dediſſe et conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et domui de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, pro ſalute anime

Walteri[1] filii Alani[1], et Alani[2] filii ejuſdem, et Walteri[1] filii ejuſdem Alani[2], et pro ſalute anime mee et anteceſſorum meorum et ſucceſſorum, vj acras terre in villa Simonis, de Kyil, proximas terre Roberti Croc verſus orientem, in liberam et perpetuam elimoſinam, ita libere, quiete et honorifice ſicut aliqua elimoſina in regno Scotie ab aliquo milite viris religioſis liberius, quietius et honorificentius, conferri dinoſcitur. Hiis teſtibus, Adam filio Gilberti, Alano de Mungumri, Wilelmo de Lindeſay, Wilelmo Paſſeleue, Petro de Curri, Johanne Huſe, Roberto Croc, Henrico de Nes, magiſtro Hund de Cuthquen, Luca, et Petro filio ſuo, capellanis, et multis aliis.

Littera cujuſdam terre de Newton de Are.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Adam de Burne filius Ade de Burne ſalutem. Noverit univerſitas veſtra quod cum ego Adam et Marjoria ſponſa mea et liberi noſtri, gravi effemus paupertate obpreſſi et debitis quamplurimis onerati, ſine venditione terre quam habuimus de paupertate noſtra reſurgere et debita noſtra adquietare non potuimus ; unde, neceſſitate compulſi que legem non patitur, de communi conſenſu et aſſenſu noſtro, totam terram meam quam in villa de Neuton juxta Are habui et tenui de dominis meis Abbate et conventu de Paſſelet, eiſdem dominis Abbati et conventui vendidi, et preſenti carta mea confirmavi, cum pertinentiis, libertatibus et ayſiamentis, ſine aliquo retinemento ad opus mei vel heredum meorum, propter quinque marcas argenti quas mihi pacaverunt pre manibus, ad debita mea adquietanda ; et reddidi eis per fuſtem et baculum totum jus quod mihi vel heredibus meis competiit vel competere potuit vel debuit in predicta terra totaliter, una cum carta quam de eis habui de predicta terra. Unde volo et pro me et heredibus meis concedo, ut ſi aliquo tempore aliqua carta reperta fuerit que de dicta terra fecerit mentionem ut in illa jus habeamus hereditarium, nullius ſit momenti nec nobis aliquo tempore valitura. Preterea volo et concedo quod nec ego ſeu heredes mei, aliquo jure, judicio, caſu, legibus vel conſuetudinibus intervenientibus, aliquod juris in predicta terra exigere vel clamare poterimus imperpetuum. Et ſi forte contingat quod ego vel predicta Marjoria ſponſa mea ſeu heredes noſtri, aliquo tempore, contra hanc ven-

ditionem et conventionem in alio tempore venire voluerimus vel reclamare, nos dictis Abbati et conventui, nomine pene, viginti libras ſterlingorum, ante litis ingreſſum vel antequam in alia curia vocem habeamus litigandi, de plano et abſque ſtrepitu judiciali, plene perſolvemus. Et ad majorem ſecuritatem, tactis ſacroſanctis, fideliter juravi hanc conventionem in quolibet articulo obſervare illeſam; ſubjeci me juriſdictioni domini epiſcopi Glaſguenſis ſeu ejus officialis vel archidiaconi qui pro tempore fuerint, ut alter eorum poſſit me et predictam Marjoriam ſponſam meam et heredes noſtros tam ad ſolutionem pene ſi committatur quam obſervationem omnium premiſſorum, per cenſuram eccleſiaſticam, compellere, omni appellatione et contradictione ex parte noſtra poſtpoſitis et ſuſpenſis. In hujus rei teſtimonium, ſigillum meum preſenti ſcripto appoſui. Hiis teſtibus, domino Wilelmo capellano, David Syward clerico, Roberto de Kent, Waltero Marſcallo, Hugone, Rolando camerario, Wilelmo Gray, et multis aliis.

Donatio regalitatis per Jacobum ſecundum regem Scotorum.

JACOBUS Dei gratia rex Scotorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciatis nos approbaſſe, ratificaſſe, et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe, illas donationem et conceſſionem quas quondam ſereniſſimus princeps Robertus rex Scotorum fecit Abbati et conventui monaſterii de Paſleto, de certis terris, redditibus et poſſeſſionibus in baronia de Renfru jacentibus, infra vicecomitatum de Lanark, necnon de terris, redditibus et poſſeſſionibus jacentibus in baronia de Kyle infra vicecomitatum de Are, et de quinque marcatis terre de Molle, et de Huntlau in terra de Haſtenden, infra vicecomitatum de Roxburgh, et de terris de Orde jacentibus infra vicecomitatum de Peblis, in unam integram baroniam annexis, ac in puram et perpetuam elimoſinam et in meram regalitatem ſeu regaliam dicto monaſterio alias pro perpetuo datis et conceſſis; Et quaſdam litteras confirmationis ſereniſſimi principis ejuſdem quondam Roberti regis, anteceſſoris noſtri, factas monaſterio ſupradicto, de approbatione, ratificatione et confirmatione donationum et conceſſionum quas quondam Macolmus et Macolmus comites de Levenax fecerunt Deo, beato Mirino, ac Abbati et conventui monaſterii ſupradicti, et ipſi monaſterio, de terris de Kilpatrik, de Cochynnach, de

Edynbernane, de Bachkan, de Fymbalane, de Drynycrene, de Cragbrectholane, de Monanekenrane, de Druncteyglunane, de Cultebuyne, de Dallefenane, de Druncthoher, de Beynfoyde, et de Drundynanys, cum pertinentiis, jacentibus in comitatu de Leuenax infra vicecomitatum de Dunbertane, in unam liberam et integram baroniam annexis ac liberam regalitatem conceſſis. Tenendas et habendas totas et integras prefatas terras, necnon omnes et ſingulas baronias ſupradictas, cum pertinentiis, in unam meram integram et liberam baroniam, baroniam de Paſleto perpetuis futuris temporibus nuncupandam, dictis Abbati et conventui monaſterii de Paſleto eorumque ſucceſſoribus ac monaſterio ſupradicto, in puram et perpetuam elimoſinam, ac in meram regalitatem ſeu regaliam, in feodo et hereditate imperpetuum, per omnes rectas metas ſuas antiquas et diviſas, adeo libere, quiete, plenarie, integre, honorifice, bene et in pace, cum omnibus et ſingulis libertatibus, commoditatibus, ayſiamentis ac juſtis pertinentiis ſuis quibuſcunque, ſicut alique terre redditus et poſſeſſiones in meram regalitatem ſeu regaliam alicui monaſterio aut perſonis religioſis infra regnum noſtrum quibuſcunque temporibus retroactis liberius dantur et conceduntur, aut dari vel concedi poterunt in futurum qualitercunque. Inſuper conceſſimus ac preſentis carte noſtre tenore concedimus dictis Abbati et conventui et eorum ſucceſſoribus, ut ipſi perpetuis futuris temporibus habeant, teneant et poſſideant terras baronie de Kilpatrik ſupradictas in meram, ut prefertur, regalitatem ſeu regaliam, unacum quatuor punctis ad coronam regiam ſpectantibus et pertinentibus, videlicet raptu, rapina, *murthir* et incendio, quos quatuor punctus corone noſtre regie dictus quondam Robertus rex Scotorum ſibi ſuiſque ſucceſſoribus utique reſervavit : Salvis et reſervatis pro nobis et noſtris ſucceſſoribus de omnibus et ſingulis terris ſupradictis, dictorum religioſorum virorum orationum ſuffragiis devotarum tantum, pro omnibus ſervitiis ſecularibus, exactionibus, queſtionibus, demandis aut oneribus quibuſcunque que de totis et integris terris ſupradictis cum pertinentiis, nunc in unam liberam baroniam et regalitatem per nos pro perpetuo ut premittitur annexis, unitis et incorporatis, per quoſcunque juſte exigi poterunt ſeu requiri. In cujus rei teſtimonium preſenti carte noſtre confirmationis magnum ſigillum noſtrum apponi precepimus. Teſtibus reverendis in Chriſto patribus Wilelmo et Thoma, Glaſguenſis et Candidecaſe eccleſiarum epiſcopis, cariſſimo conſanguineo noſtro Wilelmo comite de Douglas de Wigton et de Avandale domino Galwidie, Wilelmo domino

Crechton noſtro cancellario et conſanguineo predilecto, dilectis conſanguineis noſtris Wilelmo domino Somervele, Andrea domino de Gray, magiſtris Johanne Arous archidiacono Glaſguenſi, et Georgeo de Schoriſwod rectore de Cultir, apud Edinburgh decimo tertio die menſis Januarii anno Domini milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo primo, et regni noſtri decimoquinto.

Carta domine Eſchine uxoris Walteri ſeneſcalli Scotie, de terra de Molla.

ESCHINA uxor Walteri filii Alani dapiferi Regis Scotie, omnibus ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris, ſalutem. Sciatis me dediſſe et conceſſiſſe, et hac mea carta confirmaſſe Deo et Sancte Marie et eccleſie Sancti Jacobi, Sancti Mirini et Sancte Milburge de Paſſelet et Priori ejuſdem loci, pro ſalute domini mei Wilelmi regis, et David fratris ſui, et domini mei Walteri, et pro ſalute mea et heredum noſtrorum, et pro anima Henrici regis Anglie, et pro anima regis David et regis Malcolmi et comitis Henrici, et anima Margarete filie mee que apud Paſſelet in capitulo jacet ſepulta, et pro animabus omnium parentum noſtrorum et amicorum, in perpetuam et quietam elimoſinam, unam carucatam terre in Molla, per eaſdem diviſas per quas eis menſurata fuit et perambulata, et paſturam quingentis ovibus, et ayſiamenta alterius pecudis quantum pertinet ad unam carucatam terre, in eadem villa, cum omnibus aliis ayſiamentis, libere, quiete ab omnibus conſuetudinibus et exactionibus et ab omni ſervitio temporali ſicut aliqua abacia in tota terra regis Scotie liberius, quietius et honorificentius tenet aliquam poſſeſſionem imperpetuam elemoſinam ſibi datam. Et ut rata et firma imperpetuum maneat iſta donatio, hac carta mea confirmo, et appoſitione ſigilli domini mei Walteri, iſta predicta confirmata monachis prenominatis concedo in eternum. Hiis teſtibus, Waltero filio Alani domino meo, Alano filio ejus, Oſberto capellano de Oxeham, Luca capellano, Helya capellano, Waltero clerico de Molla, Ricardo clerico, Jacobo clerico, Johanne filio Horum, qui cum Edulfo prepoſito ejuſdem ville, et Gilberto, et aliis probis hominibus, eandem terram precepto meo monachis prefatis menſuratam perambulavit, Waltero de Coſtentin, et Nigello fratre ejus, Roberto de Mungumbry, Rothlando de Merneſſ, Wilelmo de Lannarch, Waltero camerario, Wilelmo filio Roberti, Alano

de Leia, Ricardo fratre ejus, Radulpho prepoſito, Roberto nepote domini mei Walteri, Roberto Croc, Roberto filio Fulberti, Symone Flamench, Ricardo nepote Prioris.

In carta hac continentur mete terre de Molla.

ESCHINA domina de Molla omnibus ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris ſalutem. Sciatis me dediſſe et conceſſiſſe et hac mea carta confirmaſſe Deo et Sancte Marie et eccleſie Sancti Jacobi, Sancti Mirini et Sancte Milburge de Paſſelet et Priori et monachis ibidem Deo ſervientibus, pro ſalute domini mei Wilelmi regis et David fratris ſui, et domini mei Walteri, et pro ſalute mea et heredum noſtrorum, et pro anima regis David et regis Malcolmi et comitis Henrici, et anima Margarete filie mee, et pro animabus omnium parentum noſtrorum et amicorum, imperpetuam et quietam elemoſinam, unam carucatam terre in occidentali parte de Blachedane in territorio meo de Molla, per eaſdem diviſas per quas eis perambulata fuit, ſcilicet ſicut Stelnaburna cadit in Blakburne, et per Blakburne ſurſum uſque ad duos lapides jacentes prope ripam de Blakburne ex oppoſito domus Ulfi ſeneſcaldi in occidentali parte, et ita ſurſum uſque ad foſſam unam, et uſque ad duos lapides ſtantes in eadem foſſa, et ab illis lapidibus uſque ad aliam foſſam cumulatam lapidibus, et ab illa foſſa uſque ad aliam foſſam iterum cumulatam lapidibus, et ab illa foſſa uſque ad Heſelenſahe, et per ſemitam quandam ſubtus Heſelenſahe que tendit uſque ad vadum torrentis de Alernbarhe, et a vado illo ultra uſque ad vadum de Stelenburne, et ſicut Stelenburne deſcendit in Blakburne ; illam vero terram infra predictas diviſas tenebunt pro una carucata terre ; et in villa de Molla in orientali parte, quatuor acras et tres perticatas terre et communem paſturam cum omnibus aliis ayſiamentis ejuſdem ville ad unam carucatam terre pertinentibus ; inſuper paſturam quingentis ovibus. Hanc vero predictam elemoſinam tenebunt de me et heredibus meis libere et quiete ab omnibus conſuetudinibus et exactionibus et ab omni ſervitio ſeculari. Hiis teſtibus, Wilelmo de Vas, Wilelmo de Munfichet, et Ricardo de Nicole, et Ricardo filio ejus, Radulfo capellano, Roberto capellano Gam' vicario de Molla et Humfrido filio ejus, Nicholao filio Adam, Ulfo ſeneſcallo, Wilelmo Nobili, Radulfo Falahe, Gilberto Scoth, Wilelmo clerico, Iuone, et multis aliis.

Confirmatio Wilelmi regis Scotorum, de Molla.

VILELMUS Dei gratia rex Scotorum, epiſcopis, abbatibus, comitibus, baronibus, juſticiariis, vicecomitibus, miniſtris et omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciant preſentes et futuri me conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et Sancte Marie Virgini et eccleſie beati apoſtoli Jacobi, Sancti Mirini et Sancte Milburge de Paſſelet, et Priori et monachis ibidem Deo ſervientibus, in liberam et perpetuam elemoſinam, unam carucatam terre in Molla per eaſdem diviſas per quas eis menſurata fuit et perambulata, et paſturam quingentis ovibus, et aiſiamenta paſture ceteris animalibus quantum pertinet ad unam carucatam terre, in eadem villa, cum omnibus aliis aiſiamentis, ita plenarie et honorifice et ita libere et quiete ab omnibus conſuetudinibus et exactionibus et omni ſervitio ſeculari ſicut carte Walteri filii Alani dapiferi mei et Eſchine uxoris ſue eis teſtantur et confirmant. Teſtibus, Roberto de Quinci juſticiario, Waltero de Berkel' camerario, Wilelmo de Veteri ponte, Gilleberto filio Richerii, Philippo de Valon', Johanne de Londoniis, Roberto de Berkelei, Simone Loccard, apud Lanarcum.

De terra de Molla.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris has litteras viſuris vel audituris, frater Wilelmus dictus abbas de Paſſelet et ejuſdem loci conventus eternam in Domino ſalutem. Sciatis nos de communi conſilio et aſſenſu totius capituli noſtri dediſſe conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Roberto Maleverer, pro homagio ſuo et ſervitio, unam carucatam terre quam in territorio de Molla habemus; Tenendam ſibi et heredibus ſuis de nobis, imperpetuum, adeo libere, quiete, plenarie et honorifice ſicut nos eandem terram liberius, quietius, plenius et honorificentius tenuimus et poſſedimus, per omnes ſuas rectas diviſas, et cum omnibus ſuis juſtis pertinentiis, ſecundum tenorem cartarum quas nos de eadem terra habemus: Reddendo nobis ſingulis annis ad Pentecoſten dimidiam marcam argenti apud Paſſelet pro omni ſervitio, exactione et demanda. Nos vero predictam terram dicto Roberto Maleverer et heredibus ſuis juſte

warantizabimus contra omnes. Hiis teſtibus, Magiſtro Hugone de Potton' archidiacono Glaſguenſi, Simone Maleverer, Ada de Patam, Roberto de Giwrth, Ricardo Gern', Ricardo de Nicol, Ricardo Bluet perſona de Daliel, Galfrido Maleverer, Luca capellano de Paſſelet, Rogero de Linton, Roberto perſona de Glasfruth, et multis aliis.

Reſignatio terrarum de Molla.

OMNIBUS hoc ſcriptum viſuris vel audituris Johannes Maleverer filius et heres quondam domini Henricii Maleverer ſalutem in Domino. Noveritis me pro me et heredibus meis reſignaſſe ac quietum clamaſſe Abbati et conventui de Paſſelet totum jus et clameum quod habui aut habere potui in tota terra quam tenui in tenemento de Molla de dictis Abbate et conventu de Paſſelet; ita ſcilicet quod nec ego nec aliquis heredum meorum aliquod jus vel clameum in dicta terra de cetero exigere valeamus vel vendicare. In cujus rei teſtimonium preſentibus litteris reſignationis ſigillum meum appoſui. Datum apud Klifton die lune proxima poſt Paſcha, anno Domini milleſimo ducenteſimo ſeptuageſimo octavo.

De capella Roberti Croc infirmorum.

UNIVERSIS ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris R. prior et conventus de Paſſelet ſalutem in Domino. Ad univerſitatis notitiam volumus devenire, nos pietatis intuitu conceſſiſſe et preſenti ſcripto confirmaſſe, infirmis fratribus hoſpitalis quod Robertus Croc conſtruxit in terra ſua, ut habeant capellam, et capellanum qui eis divina celebret officia; ita quod predictus Robertus Croc eidem capellano ſtipendia et neceſſaria miniſtrabit, et cetera omnia providebit que divini officii uſibus convenient et fuerint neceſſaria: Salvo in omnibus jure eccleſie noſtre de Paſſelet. Capellanus autem quicunque ad predictum locum fuerit proviſus nobis juramentum prius preſtabit quod ſe fideliter erga nos et eccleſiam matricem habebit, ita quod nichil faciet vel fieri permittet [ab] alio aliquo, per quod eccleſia noſtra dampnum patiatur, ſive in oblationibus ſive in parochianis noſtris recipiendis. Predictus vero Robertus juravit quod per acceſſum ſuum

et ſuorum ad predictam capellam nunquam dampnum matrici eccleſie [eveniet], et hoc idem heredes ſui jurabunt ſi eandem gratiam habere voluerint. Cum vero aliquis de fratribus aut de mercenariis eorum ibi moriatur, corpus defuncti deferatur apud Paſſelet, ſine celebratione miſſe apud capellam. Hiis teſtibus, Herberto decano, Wilelmo capellano Regis, Philippo de Perthec, magiſtro Roberto de Heder.

Scriptum de capellis Roberti Croc et Henrici de Neſ.

UNIVERSIS ſancte matris eccleſie filiis hoc ſcriptum viſuris vel audituris R. prior de Paſſelet et ejuſdem loci conventus eternam in Domino ſalutem. Noverit univerſitas veſtra nos, communi conſenſu capituli noſtri, conceſſiſſe Roberto Croc et Henrico de Neſ, ſpecialibus amicis domus noſtre, divine caritatis intuitu, et ipſorum precis interventu, licentiam conſtruendi duo oratoria in clauſis ſuis, in quibus, ad divina celebranda, tantummodo ſibi et familie ſue et hoſpitibus ſuis, capellanos per nos habebunt, qui nobis ſub ſacramenti religione firmiter jurabunt quod erga matricem eccleſiam de Paſſelet in omnibus fideles exiſtent, et quod quicquid oblationis in ipſis oratoriis provenerit abſque omni diminutione matrici eccleſie deportandum fideliter reſervabunt. Prefati etiam Robertus et Henricus in pleno capitulo tactis ſacroſanctis firmiter juraverunt, quod per illa oratoria matrici eccleſie de Paſſelet ipſis ſcientibus nullum eveniet diſpendium, et quod nullos parochianos in illis oratoriis miſſam audituros recipient. Ipſi autem et familie ſue in omnibus precipuis feſtivitatibus ad matricem eccleſiam, niſi aliqua rationabilis cauſa impediat, accedent. Si vero per illa oratoria eccleſie de Paſſelet diſpendium evenire nobis pro certo conſtiterit, celebratio divinorum in illis funditus ceſſabit. Ad majorem autem hujus noſtre conceſſionis confirmationem et ſecuritatem, nos uni partium preſentis cirographi illis commiſſe autenticum ſigillum noſtrum appoſuimus ; ipſi quidem alteri partium penes nos retente ſigilla ſua appenderunt. Hiis teſtibus, Luca, Radulfo, Petro, capellanis, Philippo de Perthec, Stephano de Kinardeſlec, Stephano prefecto de Renfru, Johanne Ruchep, et Wilelmo fratre ejus, Waltero de Porter, Thoma clerico, Rogerio diacono, et Reinnaldo de Winloch, et multis aliis.

Carta decem marcatarum terrarum de Thornle Walaf'.

OMNIBUS Crifti fidelibus hoc preſens ſcriptum viſuris vel audituris Hugo Walas miles dominus de Cragyne ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra, me, divine caritatis intuitu, et pro ſalute anime quondam bone memorie domini noſtri Roberti regis Scotorum progenitoris domini noſtri Regis, et pro ſalute anime ipſius domini noſtri Regis, et omnium anteceſſorum et ſucceſſorum ſuorum, nec non pro ſalute anime mei ipſius et animarum omnium anteceſſorum et ſucceſſorum meorum, ex conſenſu et aſſenſu Wileluni Walas fratris et heredis mei talliati, dediſſe, conceſſiſſe et hoc preſenti ſcripto meo confirmaſſe Deo omnipotenti, glorioſe Virgini Marie matri ejus, Sanctis Jacobo et Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, decem marcatas terre mee de Thornle cum pertinentiis jacentes in baronia de Renfru infra vicecomitatum de Lanark, in liberam puram et perpetuam elemoſinam : Tenendam et habendam dictam terram dictis viris religioſis et eorum ſucceſſoribus de me et heredibus meis imperpetuum, cum omnibus ſuis rectis metis et diviſis ac juſtis ſuis pertinentiis quibuſcunque, cum libertatibus, commoditatibus et aiſiamentis tam non nominatis quam nominatis, tam ſubtus terram quam ſupra terram, ad dictam terram de jure vel conſuetudine ſpectantibus ſeu quoviſmodo ſpectare valentibus in futurum, adeo libere, quiete, honorifice, integre, bene et in pace, in omnibus et per omnia ſicut aliqua elemoſina in toto regno Scotie cuicunque et per quemcunque datur, conceditur, tenetur ſeu poſſidetur. Et nos vero predicti Hugo et Wilelmus dictam terram cum pertinentiis dictis religioſis viris contra omnes mortales warantizabimus acquietabimus et imperpetuum defendemus. In cujus rei teſtimonium ſigillum meum preſentibus eſt appenſum, apud Dundonald viceſima die menſis Februarii anno Domini milleſimo quadringenteſimo tertio. Et ad majorem hujus rei evidentiam et ſecuritatem imperpetuum obſervandam, ego prefatus Wilelmus iſtam donationem et conceſſionem, ex conſenſu meo ſic factam dictis viris religioſis per predictum dominum Hugonem, confirmo, approbo et ratifico per preſentes, in omnibus ſuis clauſulis punctis et articulis, pro me et heredibus meis imperpetuum. In cujus rei teſtimonium ſigillum meum una cum ſigillo dicti domini mei Hugonis dictis die et loco preſentibus eſt appenſum.

Safina terrarum de Thornle Walas.

HUGO WALAS miles dominus de Cragyne dilecto et ſpeciali meo Johanni Roberti ſerjando meo de Thornle ſalutem in domino. Sciatis me, ex co n ſenſu et aſſenſu Wilelmi Walas fratris et heredis mei talliati, dediſſe, conceſſiſſe et carta mea confirmaſſe Deo omnipotenti, glorioſe Virgini Marie matri ejus, Sanctis Jacobo et Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, pro ſalute anime quondam bone memorie domini noſtri Roberti regis Scotie progenitoris domini noſtri Regis, et pro ſalute anime ipſius domini noſtri Regis et omnium anteceſſorum et ſucceſſorum ſuorum, necnon pro ſalute anime mei ipſius et animarum anteceſſorum et ſucceſſorum meorum, decem marcatas terre mee de Thornle cum pertinentiis, jacentes in baronia de Renfru infra vicecomitatum de Lanark, in liberam puram et perpetuam elemoſinam, prout in carta mea inde confecta plenius continetur. Quare vobis ſtricte precipiendo mando per preſentes, quatenus, viſis preſentibus, indilate dictis viris religioſis vel eorum certo procuratori has litteras ſecum deferenti, ſaſinam hereditariam de dictis terris ſecundum tenorem carte mee inde confecte deliberare faciatis. In cujus rei teſtimonium ſigillum meum una cum ſigillo dicti Wilelmi Walas fratris mei preſentibus eſt appenſum apud Dundonald viceſima tertia die menſis Februarii anno Domini milleſimo quadringenteſimo tertio.

Confirmatio Roberti regis de terra de *le* Thornle.

ROBERTUS Dei gratia rex Scotorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciatis nos quandam cartam dilecti et fidelis noſtri quondam Hugonis Walais de Cragyn militis factam caritative et conceſſam ſub ſigillo ſuo, cum conſenſu Wilelmi Walais fratris et heredis ſui talliati, religioſis viris Abbati et conventui monaſterii de Paſleto et eorum ſucceſſoribus imperpetuum, de et ſuper decem marcatis terrarum de Thornle cum pertinentiis, jacentibus in baronia de Renfru infra vicecomitatum de Lanark, de mandato noſtro viſam, lectam, inſpectam et diligenter examinatam, non raſam, non abolitam, non cancellatam, nec in aliqua ſui parte vitiatam, ſed omni prorſus vitio et ſuſpicione carentem, in-

tellexiſſe ad plenum in hec verba ; OMNIBUS Criſti fidelibus hoc preſens ſcriptum viſuris vel audituris Hugo Walais miles, dominus de Cragyn, ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me, divine caritatis intuitu, et pro ſalute anime quondam bone memorie domini Roberti Dei gratia regis Scotorum progenitoris domini noſtri Regis, et pro ſalute anime ipſius domini noſtri Regis, et omnium anteceſſorum et ſucceſſorum ſuorum, necnon pro ſalute anime mei ipſius et omnium anteceſſorum et ſucceſſorum meorum, ex conſenſu et aſſenſu Wilelmi Walais fratris et heredis mei talliati, dediſſe, conceſſiſſe et hoc preſenti ſcripto meo confirmaſſe Deo omnipotenti, glorioſe Virgini Marie matri ejus, Sanctis Jacobo et Mirino de Paſlay et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, decem marcatas terre mee de Thornle cum pertinentiis, jacentes in baronia de Renfru, infra vicecomitatum de Lanark, in liberam puram et perpetuam elemoſinam ; Tenendam et habendam dictam terram cum pertinentiis dictis viris religioſis et eorum ſucceſſoribus de me et heredibus meis imperpetuum, cum omnibus ſuis rectis metis et diviſis ac juſtis pertinentiis ſuis quibuſcunque, cum omnibus libertatibus, commoditatibus et aiſiamentis tam non nominatis quam nominatis, tam ſubtus terram quam ſupra terram, ad dictam terram de jure vel de conſuetudine ſpectantibus ſeu quoviſmodo ſpectare valentibus infuturum, adeo libere, quiete, honorifice, integre, bene et in pace, in omnibus et per omnia ſicut aliqua elemoſina in toto regno Scotie cuicunque et per quemcunque datur, conceditur, tenetur ſeu poſſidetur. Et nos vero predictus Hugo et Wilelmus dictam terram cum pertinentiis dictis viris religioſis contra omnes mortales warantizabimus, acquietabimus et imperpetuum defendemus. In cujus rei teſtimonium ſigillum meum preſentibus eſt appenſum apud Dundonald viceſima die menſis Februarii anno Domini milleſimo quadringenteſimo tertio. Et ad majorem hujus rei evidentiam et ſecuritatem imperpetuum obſervandam, ego prefatus Wilelmus iſtam donationem et conceſſionem, ex conſenſu meo ſic factam dictis viris religioſis per dictum dominum Hugonem, confirmo, approbo et ratifico per preſentes in omnibus ſuis clauſulis, punctis et articulis, pro me et heredibus meis imperpetuum. In cujus rei teſtimonium ſigillum meum una cum ſigillo dicti domini mei Hugonis, dictis die et loco, preſentibus eſt appenſum. Quam quidem cartam, donationem et conceſſionem in eadem contentas, caritatis intuitu, pro ſalute recolende memorie domini quondam

Roberti Dei gratia regis Scotorum illuſtris progenitoris noſtri, animeque Elizabeth matris noſtre, et ſpecialiter pro ſalute anime noſtre et liberorum noſtrorum, ac omnium anteceſſorum et ſucceſſorum noſtrorum regum Scotie, et omnium fidelium defunctorum, in omnibus punctis ſuis et articulis, conditionibus et modis ac circumſtantiis ſuis quibuſcunque,forma pariter et effectu, in omnibus et per omnia, approbamus, ratificamus et pro nobis et heredibus noſtris ut premiſſum eſt etiam ad manum mortuam imperpetuum confirmamus: Nichil inde faciendo nobis vel heredibus aut ſucceſſoribus noſtris, niſi tantum orationum ſuffragia devotarum. In cujus rei teſtimonium preſenti carte noſtre confirmationis noſtrum precepimus apponi ſigillum. Teſtibus, reverendo in Criſto patre Gilberto epiſcopo Aberdonenſi cancellario noſtro, Roberto duce Albanie comite de Fyfe et de Menteth fratre noſtro germano, David de Lyndeſay comite de Craufurde, Jacobo de Douglas domino de Dalketh, Wilelmo de Conynghame de Kylmauris, militibus, et magiſtro Waltero Foreſtare ſecretario noſtro, apud caſtrum noſtrum de Rotheſaye decimo octavo die menſis Aprilis anno domini milleſimo quadringenteſimo quarto et regni noſtri quartodecimo.

Inſtrumentum renuntiationis domini Johannis Walas, et qualiter recognovit ſuum errorem de injuſta ſpoliatione terrarum de Thornle monachorum de Paſſay.

IN DEI NOMINE amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter et ſit notum, quod anno ab incarnatione Domini milleſimo quadringinteſimo quadrageſimo nono, die vero menſis Januarii antepenultimo, indictione decima tertia, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri domini Nicholay divina providentia pape quinti anno tertio, in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia, perſonaliter conſtitutus nobilis vir Johannes Walas dominus de Cragy miles, proprio motu in ſua conſcientia recognovit quod domino Abbati monaſterii de Paſſeto et conventui ejuſdem diverſa intulit gravamina, et ipſos in ſua poſſeſſione terrarum ſuarum de Thornle, cum pertinentiis, jacentium in baronia de Renfru, ſibi per quondam bone memorie dominum Hugonem Walas militem, et cum conſenſu fratris ſui Wilelmi Walas ac confirmatione domini noſtri Regis, conceſſarum, inquietavit, perturbavit, et de ſuis firmis multimode ſpoliavit, in dampnum ipſius domini Abbatis et conventus non modicum

et gravamen, quod referens dolendo multipliciter penituit ut dicebat. Propterea ſupradictus dominus Johannes, ſuum delictum recognoſcens, renuntiavit, quitavit, ac cum conſenſu filii ſui et heredis hoc idem afferentis omnimode reſignavit, pure et ſimpliciter reddidit predicto domino Abbati et conventui ejuſdem omne jus et clameum juris, proprietatem ſeu poſſeſſionem quod vel que ipſe vel heredes ſui habet, habuit vel habere potuit quoquomodo infuturum, in vel ad dictas terras vel ad aliquam partem earundem, ita quod ipſe nec heredes ſui nec aliquis alius nomine ſuo vel ex parte, aliquid jus vel clameum in eiſdem vendicare poterunt vel clamare. Preterea fecit et conſtituit ibidem Hugonem Walas fratrem ſuum germanum, procuratorem ſuum legittimum cum univerſali et libera poteſtate ad tradendum, dandum et deliberandum predictas terras de Thornle cum pertinentiis ſupradicto domino Abbati, et conventui, et ipſos ad poſſeſſionem realem reſtituere cum ſuis juribus et pertinentiis univerſis: Tenendas et habendas ita libere, quiete, plenarie, integre et honorifice, bene et in pace ſicut in cartis et evidentiis domini noſtri Regis et ſupradicti quondam Hugonis plenius continetur. Super quibus omnibus et ſingulis ſic factis et locutis ut premittitur predictus dominus Abbas petiit a me notario publico ſubſcripto ſibi exinde fieri hoc publicum inſtrumentum ſeu publica inſtrumenta. Acta fuerunt hec in caſtro de Cragy, hora quaſi ſecunda poſt meridiem, anno, menſe, die, indictione et pontificatu quibus ſupra; preſentibus ibidem venerabili in Chriſto patre domino Wilelmo abbate de Kylwenyn, domino Wilelmo Ȝhong vicario de Cragy, et Wilelmo Glen, teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Et ego Johannes Kendale clericus Glaſguenſis diocefis, magiſter in artibus ac publicus auctoritate imperiali notarius, premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur fierent et agerentur, una cum domino notario ſubſcripto ac teſtibus ſupraſcriptis, preſens interfui, eaque omnia ſic fieri vidi et audivi et in notam ſumpſi, ex qua hoc publicum inſtrumentum per manum notarii ſubſcripti fideliter ſcriptum confeci, et hac mea manu propria ſubſcribendo nomineque et ſigno meis ſolitis et conſuetis ſignavi, rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum.

Et ego Wilelmus Snell preſbiter Glaſguenſis diocefis ac publicus autoritate imperiali notarius, premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur fierent et agerentur, una cum domino notario ſupraſcripto ac teſtibus ſupraſcriptis, preſens interfui, eaque omnia et ſingula premiſſa fieri vidi et

audivi ac in notam ſumpſi, ex qua hoc publicum inſtrumentum ſcripſi ſignoque et nomine meis ſolitis et conſuetis ſubſcribendo ſignavi, rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum.

Regalitas regis Jacobi quarti.

JACOBUS Dei gratia rex Scotorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciatis quod ob ſingularem devotionem quam habemus glorioſo confeſſori Sancto Mirino et monaſterio noſtro de Paſleto, per noſtros nobiliſſimos progenitores fundato, ubi plurima progenitorum corpora noſtrorum ſepeliuntur et quieſcunt, et ob ſingulares favorem et amorem quos gerimus venerabili in Criſto patri Georgio Schaw moderno dicti monaſterii abbati, noſtro conſiliario apprime dilecto, ac pro fideli obſequio per dictum venerabilem patrem nobis temporibus retroactis multipliciter preſtito, et precipue ob virtuoſam educationem et nutritionem cariſſimi fratris noſtri Jacobi ducis Roſſenſis in ſua tenera etate, Approbavimus, ratificavimus, admortizavimus, et confirmavimus, et tenore preſentis carte noſtre approbamus, ratificamus, et pro nobis et ſucceſſoribus noſtris admortizamus et ad manum mortuam pro perpetuo confirmamus, omnes et ſingulas donationes, conceſſiones, et infeodationes prius datas, conceſſas et mortificatas per noſtros nobiliſſimos progenitores bone memorie Walterum et Walterum Stewart regni Scotie ſeneſcallos, et per Malcolmum et Malcolmum comites de Levenax, necnon per quoſcunque alios anteceſſores noſtros, et reliquos qui dictis monaſterio, abbatibus et conventui quaſcunque terras, redditus, firmas, annuos redditus, piſcarias, decimas et poſſeſſiones in quacunque parte regni noſtri contulerunt; ac etiam omnes et ſingulas immunitates, privilegia et regalitates prius datas et conceſſas dictis monaſterio, abbatibus et conventui, in omnibus et ſingulis punctis et articulis, conditionibus et modis ac circumſtantiis quibuſcunque in eorum cartis et infeodationibus contentis et ſpecificatis: Tenendas et habendas dictas donationes, conceſſiones, infeodationes, immunitates, regalitates, et privilegia quecunque prius ut premittitur data, conceſſa et mortificata predicto monaſterio ac modernis Abbati et conventui ejuſdem eorumque ſucceſſoribus, de nobis et ſucceſſoribus noſtris, in puram et perpetuam elemoſinam imperpetuum, juxta vim, formam et effectum cartarum et infeoda-

tionum quarumcunque deſuper confectarum, et adeo libere, quiete, plenarie, integre, honorifice, bene et in pace, in omnibus et per omnia, ut in eiſdem cartis et infeodationibus continetur, et ita libere ſicut aliqua elemoſina cuicunque monaſterio, abbati ſeu conventui infra noſtrum regnum datur, conceditur, infeodatur aut poſſidetur, ſeu dari, concedi, infeodari aut poſſedi poterit qualitercunque in futurum, et abſque aliqua revocatione ſeu contradictione quacunque per nos aut ſucceſſores noſtros quoviſmodo inde facienda. Ac inſuper dedimus et conceſſimus et hac preſenti carta noſtra pro nobis et ſucceſſoribus noſtris damus et concedimus dicto venerabili patri et conventui ſuiſque ſucceſſoribus plenam et liberam poteſtatem ut eorum ballivi replegiare poſſint quoſcunque homines, tenentes ſeu inhabitantes terras dicto monaſterio pertinentes, ad curias noſtras juſtitiarie ſeu camerarie attacheatos ſeu arreſtatos, ad libertatem ſuorum itinerum juſtitiarie et camerarie, pro omnibus et ſingulis actionibus indictamenti criminalibus ſeu civilibus ſuper quibus accuſari poterint; et ſpecialiter ac precipue pro quatuor punctis ad noſtram coronam regiam ſpectantibus, videlicet rapina, raptu mulierum, incendio et murthuro, et pro homicidio ex precogitata felonia vel alias, in regalia ſeu regalitate commiſſis, necnon pro apprehenſione ſeu occiſione ſalmonum dictorum *le redfisch* tempore prohibito ſeu indebito, et furtiva deſtructione nemorum viridum, et pro omnibus aliis actionibus indictamenti criminalibus ſeu civilibus quibuſcunque, proditoria traditione in noſtram perſonam regiam ſive regni dumtaxat excepta: Faciendo inde annuatim pro perpetuo dicti venerabilis pater et conventus eorumque ſucceſſores pro nobis ac predeceſſoribus et ſucceſſoribus noſtris orationum ſuffragia devotarum tantum. In cujus rei teſtimonium huic preſenti carte noſtre magnum ſigillum noſtrum apponi precepimus. Teſtibus, reverendis in Chriſto patribus Roberto epiſcopo Glaſguenſi, Georgio epiſcopo Dunkeldenſi, dilectis conſanguineis noſtris Colino comite de Ergile domino Campbell et Lorn cancellario noſtro, Archibaldo comite Anguſie domino Dowglas &c., Patricio domino Halis magiſtro hoſpitii noſtri ſecreti ſigilli cuſtode, Wilelmo Knollis preceptore de Torfichin milite noſtro theſaurario, magiſtris Alexandro Inglis archidiacono Sancti-andree compotorum noſtrorum rotulatore ac clerico noſtri regiſtri &c., et Archibaldo Quhitelaw ſubdecano Glaſguenſi ſecretario noſtro, apud Striveling decimo nono die menſis Auguſti anno Domini milleſimo quadringenteſimo octuageſimo octavo, et regni noſtri primo.

Confirmatio Alexandri pape IIII. ſuper libertatibus de Paſleto.

ALEXANDER epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Priori et conventui de Venloc, Cluniacenſis ordinis, Herefordenſis diocefis, et nobili viro Alexandro feneſcallo Scotie ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Juſtis petentium deſideriis dignum eſt nos facilem prebere conſenſum et vota que a rationis tramite non diſcordant effectu proſequente complere. Sane petitio veſtra nobis exhibita continebat quod cum quondam Walterus filius Alani, cujus tu fili Alexander heres exiſtis, pro anime ſue remedio, quandam terram que dicitur Paſſelet, Glaſguenſis diocefis, ſpectantem ad ipſum, ad divinum cultum, videlicet ut aliqua religionis domus conſtrueretur in ea, duxerit deputandam, vos quaſdam ibidem libertates poſtmodum conceſſiſtis, prout in litteris confectis exinde plenius dicitur contineri; Nos itaque veſtris precibus inclinati, quod a vobis ſuper hoc provide factum eſt et in alterius prejudicium non redundat ratum habentes et gratum, illud auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire; Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Datum Neapoli xii Kalendas Februarii, pontificatus noſtri anno primo.

Relaxatio duarum celdrarum farine molendini de Paſleto.

WALTERUS filius Alani feneſcallus domini Regis Scotie omnibus has litteras viſuris et audituris ſalutem. Sciatis me intuitu caritatis in puram et perpetuam elemoſinam relaxaſſe monachis meis de Paſſelet duas celdras farine quas michi debent et heredibus meis de molendino de Paſſelet, ad ſuſtentationem unius monachi qui faciet ſervitium pro anima Roberti de Brus. Hiis teſtibus, domino Radulfo capellano domini Regis, Wilelmo capellano meo, Alano Croc, Roberto de Mundgumri, Johanne fratre ſuo, Rogerio Glai, Roberto perſon de Bigir, magiſtro Chriſtiano, Roberto clerico, et multis aliis.

Carta Walteri filii Alani de plenaria ſecta molendini de Paſſelet et Raff.

WALTERUS filius Alani ſeneſcallus domini Regis Scotie tam preſentibus quam futuris ſalutem. Sciatis me, pro anima domini Roberti de Brus, relaxaſſe imperpetuum Abbati et conventui de Paſſelet totam firmam quam michi debuerunt pro molendino de Paſſelet. Quare volo ut libere et quiete teneant et poſſideant in puram et perpetuam elemoſinam illud molendinum cum plenaria ſecta ſua, et multura de Raff, et de Nigra aula, et de omnibus aliis terris ad illud pertinentibus. Preterea dedi et conceſſi dictis Abbati et conventui ſex celdras farine ex firma de Inchinnan annuatim percipiendas, uſque ad obitum Radulfi capellani, qui in tota vita ſua per cartam meam tenet illam carucatam terre de Hillynton quam eis dedi in eſcambium terre ſue de Inirwic; de quo eſcambio illi habent cartam meam et ego habeo cartam eorum. Hiis teſtibus, Radulfo, Wilelmo, Udardo, capellanis, Malcolmo Loccard, Rogerio filio Glaii, Galfrido Mariſcallo, Radulfo de Inſula, Waltero Ruſſell, Wilelmo Scot, et multis aliis.

Carta Alexandri filii Walteri de duabus celdris farine de firma [de] Inchinnan pro multura de Raff.

OMNIBUS Criſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Alexander filius Walteri Scotie ſeneſcallus ſalutem. Sciatis me dediſſe, conceſſiſſe et carta mea confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino monaſterii de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſerviturus, duas celdras farine ſingulis annis percipiendas de firma mea de Inchynnan, pro multura terre de Raff que fuit de ſecta molendini de Paſſelet, et quam michi et heredibus meis pro dictis duabus celdris quietam clamaverunt; et ego et heredes mei quieti erimus de multura dicte terre de Raff imperpetuum, ſolvendo dictas celdras eiſdem annuatim. In cujus rei teſtimonium ſigillum meum huic carte appoſui. Hiis teſtibus, magiſtro Wilelmo Lindſai decano Glaſguenſi, Radulfo capellano domini Regis, domino Thoma filio Ranulfi, domino Alano de Inſula, militibus meis, Thoma de Boſco ſeneſcallo meo, Waltero de Karel, Waltero de Threſke, clericis meis, et

multis aliis. Acta apud Linlithcu die lune proxima poſt octavas Epiphanie anno nativitatis dominice milleſimo ducenteſimo quadrageſimo ſexto, coram teſtibus ſupradictis.

Carta Alexandri filii Walteri de terra infra parchum incluſa et de viii celdris farine annue penſionis de Inchynnan.

ALEXANDER filius Walteri Scotie ſeneſcallus dilecto et fideli ſuo Thome de Boſco baronie de Renfru ſalutem. Mando tibi et precipio quatinus per probos et fideles homines menſurari facias totam illam terram que fuit monachorum de Paſſelet, quam dominus pater meus et ego includi fecimus in parco noſtro ex occidentali parte rivuli de Eſpdare : et quot acras ibidem inveneritis, tot acras ſine omni dilatione eis liberari facias propinquiores eccleſie eorum de Innirkyp quas eis dedi in excambium terre ſupradicte. Preterea eiſdem incontinenti faiſinam facias de ſex acris terre propinquioribus capelle de Lochwinhoc quas eis dedi in liberam, puram et perpetuam elemoſinam ex debito et promiſſo domini patris mei, pro terra que fuit Wilelmi Francigeni apud Innirwic, que michi et heredibus meis remanebit imperpetuum. Tibi inſuper precipio quatinus eiſdem monachis ſolvi facias ſingulis annis de firma de Inchynnan octo celdras farine, videlicet duas celdras quas eis debeo per cartam meam pro multura de Raſſ, et ſex celdras quas ego et domina mater mea eis debemus annuatim in vita domini Radulfi capellani, in excambium terre eorum de Innerwic : et nullo modo omittas quin facias eis ſatiſſieri de omnibus arreragiis dictarum ſex celdrarum in quibus ego et domina mater mea eis tenemur. In cujus rei teſtimonium has litteras meas patentes tibi mitto. Vale.

Carta licentie trahendi aquam a rivulo Eſpedayr.

ALEXANDER filius Walteri Scotie ſeneſcallus omnibus hominibus et amicis ſuis ſalutem. Sciatis nos dediſſe, conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe monachis noſtris de Paſſelet licentiam trahendi aquam ſicut ſibi expedire viderint a rivulo qui dicitur Eſpedayr, infra parchum noſtrum, uſque ad molendinum ab ipſis conſtruendum, ſine ejuſdem parchi noſtri

detrimento. In cujus rei teſtimonium hanc cartam noſtram eis dedimus, figilli noſtri munimine roboratam. Hiis teſtibus, domino Johanne priore de Dunfermelyn, domino Radulfo capellano domini Regis, Thoma de Boſco, Wilelmo Galbrath, Alano de Leya, Fynlayo, Richardo, Criſpino, Waltero, et Wilelmo, clericis noſtris, et aliis multis.

Confirmatio Wilelmi regis Scotie, de toto.

WILELMUS Dei gratia rex Scotorum epiſcopis, abbatibus, comitibus, baronibus, juſticiariis, vicecomitibus, prepoſitis, miniſtris, et omnibus probis hominibus totius terre ſue, clericis et laicis, Francis et Anglis, Scotis, Galwidienſibus, ſalutem. Sciant preſentes et futuri me in liberam et perpetuam elemoſinam conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie de Paſſelet et Priori et monachis ibidem Deo ſervientibus et in poſterum ſervituris, omnes terras illas et eccleſias, ceteraſque poſſeſſiones et rectitudines et libertates quas Walterus filius Alani dapifer meus eiſdem monachis imperpetuam elemoſinam dedit et conceſſit et carta ſua confirmavit: Tenendas ita libere et quiete et pacifice ſicut eis teſtatur carta predicti Walteri, et ſicut alique elemoſine in terra mea liberius, quietius, melius et pacificentius tenentur et poſſidentur: Excepta illa carrucata terre quam Ricardus capellanus tenuit in Haſteneſden, quam ipſi ubique remiſerunt et imperpetuum quietam clamaverunt, quando ego unam carrucatam terre eis in eadem villa dedi, quam ſcilicet Eraddus abbas Melroſſ et Philippus de Wallais et Walterus Corb' vicarius meus, precepto meo, eis tradiderunt. Teſtibus, Ricardo de Morevill conſtabulario, Alano dapifero, Wilelmo de Morevill, Waltero de Berk' camerario, Waltero Corbe', Bernardo filio Briem', Adam de Stanford', Herberto de Macceſwell', Wilelmo Paſſelew, apud Seleſchirke.

Confirmatio Wilelmi regis Scotie, de omnibus terris infra Aldpatrik et Eſpdayr, et de terra prope molendinum de Paſleto, et de piſcaria de Renfru.

WILELMUS Dei gratia rex Scotorum omnibus probis hominibus totius

terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciant preſentes et futuri me conceſſiſſe et carta mea confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus totam terram inter Aldpatrik et Eſpdayr quam Walterus filius Alani eis dedit, per rectas diviſas contentas in carta ſua eiſdem monachis inde facta, et cum libertatibus et aiſiamentis maremii et aliorum que continentur in eadem carta ipſius Walteri. Conceſſi etiam eis totam terram inter Mach et Caledouer deforeſtatam quam idem Walterus eis dedit, et unam partem terre ex orientali parte molendini de Paſſelet quam eis ſimiliter dedit, per rectas diviſas contentas in carta ſua. Conceſſi etiam eis terram quam idem Walterus eis conceſſit apud Renfru in liberum burgagium, et maremium et focale eis et hominibus eorum in foreſto ejus de Senecaſtre ſicut in carta ejus continetur: Tenendas in liberam et puram et perpetuam elemoſinam, cum quieta clamantia calumpnie quam idem Walterus habuit in Clohhary, et cum libertate faciendi piſcaturam juxta oppidum de Renfru ex utraque parte aque, et cum omnibus aliis libertatibus et aiſiamentis contentis in carta ipſius Walteri, ita libere et quiete, plenarie et honorifice ſicut carta ejuſdem Walteri inde facta predictis monachis teſtatur: Salvo ſervitio meo. Teſtibus Wilelmo de Boſcho cancellario meo, Wilelmo de Valonſ', Ricardo filio Huguonis, Herinco Mareſcall', Herberto de Camera, magiſtro Martino medico, apud Edinburg' decimo die Auguſti.

Confirmatio domini Alexandri filii Walteri, de omnibus terris et eccleſiis.

ALEXANDER filius Walteri ſeneſcallus Scotie omnibus hominibus et amicis ſuis tam preſentibus quam futuris ſalutem. Sciatis nos, anno gratie milleſimo ducenteſimo quinquageſimo ſecundo dominica prima adventus Domini, apud Paſſelet conſtitutos, a monachis noſtris receſſiſſe, cum licentia et benedictione eorundem, ut limina beati Jacobi Apoſtoli in devotione et peregrinatione ſancta viſitemus; et quia decens eſt et honeſtum ut peregrini ad opera miſericordie et pietatis attingantur, dictis monachis noſtris tam preſentibus quam futuris conceſſimus, et hac carta preſenti confirmavimus, in liberam et perpetuam elemoſinam, omnes donationes quas anteceſſores noſtri eis fecerunt quibus dicti monachi veſtiti erant et ſaiſiti die hujus confirmationis eis collate; videlicet de eccleſiis, decimis, terris, paſ-

cuis et piſcariis, poſſeſſionibus, redditibus et aliis bonis univerſis. Et ſi forte de nobis in hac peregrinatione humanitus contigerit, volumus et precipimus ut heredes noſtri, in periculo animarum ſuarum, hanc confirmationem teneant pro ſalvatione anime noſtre. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum apponi fecimus carte preſenti. Hiis teſtibus, fratre Theobaldo magiſtro de Torpheyn, Wilelmo et Roberto capellanis noſtris, domino fratre noſtro, domino Alano de Inſula, domino Thoma Croc, domino Edwardo de Monte acuto, domino Wilelmo de Karall, domino Ricardo Criſpin, Waltero de Troſt clerico, et multis aliis.

Donatio regalitatis Roberti tertii regis Scotie, de Kyll et de omnibus terris monaſterii de Paſſelet in unam baroniam.

ROBERTUS Dei gratia rex Scotorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciatis nos, pro ſalute anime noſtre et animarum anteceſſorum et ſucceſſorum noſtrorum, regum et ſeneſcallorum Scotie, dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe Deo et beate Marie et beato Jacobo apoſtolo et Sancto Mirino confeſſori, necnon Abbati et monachis de Paſſeleto preſentibus et futuris, omnes et ſingulas terras ſuas, redditus et poſſeſſiones in baronia noſtra de Renfru infra vicecomitatum de Lanark ſituatas; Necnon omnes terras ſuas, redditus et poſſeſſiones in baronia noſtra de Kile Seneſcalli infra vicecomitatum de Are jacentes; Et quinque marcatas terre ſue de Molla, et Huntlaw in terra de Haſſynden, infra vicecomitatum de Roxbruch; Et terras ſuas de Orde infra vicecomitatum de Peblis; In unam integram et liberam baroniam et in puram et perpetuam regaliam ſeu regalitatem; Tenendas et habendas dictis religioſis et eorum ſucceſſoribus imperpetuum de nobis et heredibus noſtris libere, quiete, plenarie, integre et honorifice, bene et in pace, in moris, marreſiis, pratis, paſcuis et paſturis, viis, ſemitis, aquis, ſtagnis et vivariis, aucupationibus, venationibus et piſcationibus, cum molendinis, multuris et eorum ſequelis, cum curiis et curiarum exitibus, cum tenandriis et ſervitiis liberetenentium, cum bondis, bondagiis, nativis et eorum ſequelis, cum fabrinis et braſinis, cum furca et foſſa, ſok, tholl et theame, infangandthef et outfangandthef, et cum aliis omnibus libertatibus, commoditatibus, aiſiamentis et juſtis pertinentiis et emolumentis quibuſcun-

que ad dictas terras cum pertinentiis ſpectantibus ſeu juſte ſpectare valentibus quomodolibet in futurum, tam non nominatis quam nominatis, tam ſub terra quam ſupra terram, ita libere et quiete in omnibus et per omnia ſicut aliqua baronia in regno Scotie per quoſcunque predeceſſores noſtros reges ejuſdem quibuſcunque religioſis domibus in liberam regaliam conceſſa liberius tenetur et poſſidetur ſeu teneri debet vel etiam poſſideri. Quare omnibus et ſingulis juſticiariis, camerariis, vicecomitibus, prepoſitis et eorum ballivis, coronatoribus et ceteris miniſtris regiis, tenore preſentium firmiter prohibemus ne predictos religioſos vel eorum ſucceſſores, terras ſuas predictas aut earum incolas, quibuſcunque futuris temporibus, contra preſentem conceſſionem noſtram ſic ſalubriter per nos factam, vexent, moleſtent, impediant, perturbent, aut aliqualiter inquietent, ſub pena omnium que erga noſtram regiam majeſtatem amitti poterunt quoquomodo: Faciendo inde nobis et heredibus noſtris dicti religioſi et eorum ſucceſſores imperpetuum orationum ſuffragia tantum pro omni alio ſervitio ſeculari. In cujus rei teſtimonium preſenti carte noſtre noſtrum precipimus apponi ſigillum. Teſtibus, venerabilibus in Criſto patribus Waltero et Matheo Sanctiandree et Glaſguenſis eccleſiarum epiſcopis, Roberto comite de Fyf et de Menteth fratre noſtro cariſſimo, Archebaldo comite de Douglas domino Galwidie, magiſtro Duncano Petyt archidiacono Glaſguenſi cancellario noſtro, Jacobo de Douglas domino de Dalketh, et Thoma de Erſkyn, conſanguineis noſtris dilectis, militibus, apud Linlithcu quinto die Aprilis anno regni noſtri ſexto.

Confirmatio Jacobi ſeneſcalli Scotie de certis privilegiis conceſſis monaſterio de Paſleto, videlicet lapidicinia frangendi tam [ad] edificandum quam ad calcem conburendam, infra baroniam de Renfru.

OMNIBUS hanc cartam viſuris vel audituris Jacobus ſeneſcallus Scotie ſalutem in Domino. Quia anteceſſores mei ab initio monaſterium de Paſſelet conſtruendo fundaverunt, et Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris plures donationes et libertates ad eorundem ſuſtentationem, intuitu Dei et [pro] animarum ſuarum perpetua ſalute, caritative contulerunt, Ego predictus Jacobus, ob devotionem et favorem erga predictos religioſos conceptum, volens eo-

rundem jura et libertates tempore meo pro me et heredibus meis ſine apechiamento aliquo imperpetuum augmentare, dictos religioſos et eorum monaſterium in quibuſdam articulis, donationibus et libertatibus, de novo ſpecialiter infeodo ut ſequitur et infeodavi. Sciant tam preſentes quam futuri quod ego predictus Jacobus ſeneſcallus do, concedo et hac preſenti carta mea confirmo dictis religioſis et eorum monaſterio, in liberam puram et perpetuam elemoſinam, donationes et libertates ſubſcriptas, videlicet quod liberam et plenam poteſtatem habeant, per totam foreſtam meam infra baroniam de Renfru, ubi magis eis fuerit aiſiamentoſum et eis videbitur expedire, ſine aliqua perturbatione, diſtrictione vel contradictione, lapidicinia frangendi tam ad edificandum quam ad calcem comburendam in omnibus eorum neceſſariis, apud Nigram aulam et [in] foreſta predicta, ubicunque poterunt predicta inveniri; carbones marinos fodiéndi ad dictam calcem; et dictos carbones comburendos, tam ad opus monaſterii ſui, quam grangiarum ſuarum, fabrorum, braciatorum et braciatricum ſuorum, capiendi; et carbones de mortuo boſco comburendi; et glebas de terra fodiendi ad dictas carbones cooperiendos; et etiam in foreſta mea predicta de viridi boſco omnia aiſiamenta ſua capiendi ad neceſſaria ſua tam ad edificandum pro monaſterio ſuo [et] grangiis ſuis infra dictam baroniam, in quibus de antecefforibus meis in capite ſunt infeodati, quam ad omnem operationem culture et huſbandrie: et piſcariarum quas de nobis tenent infra dictam baroniam; et mortuum boſcum ad comburendum ſine impedimento, apechiamento aliquo vel aliqua diſtrictione; et quod homines eorundem religioſorum, in terris ſuis infra dictam baroniam manentes, habeant de viridi boſco de dicta foreſta ad edificandum et operationem culture eorum neceſſaria, et de mortuo boſco ad comburendum per viſum foreſtarii; exceptis hominibus ſuis in *le* Glen, et hominibus eorum terras illas inhabitantibus quas de dono antecefforum meorum non habent, et exceptis hominibus terras eccleſiarum in dicta baronia inhabitantibus; Salvis tamen parcis meis et foreſta prohibita; Et etiam ſua neceſſaria predicta cariandi, per omnes vias et ſemitas in dicta foreſta, tam plauſtris, bigis, equis et bobus quam omnibus aliis modis cariandi, cum libero introitu et exitu, ſine atachiamento vel aliquo impedimento, tam pro ſe et monaſterio ſuo quam grangiis ſuis infra dictam baroniam de Renfru conſtructis et conſtruendis; Salvis maneriis meis et heredum meorum, pomeriis, parcis, ortis, bladis, foreſta mea prohibita, per has diviſas, videlicet ſicut *le* Ruttanburn deſcendit in Lauerane, et

ſic per aquam de Laueran aſſendendo uſque in *le* Blakburn, et ſic per *le* Blakburne aſſendendo uſque in quoddam ſykcum inter Lochlebokſyd et *le* Wlplayſs, et ſic per illud ſykcum aſſendendo uſque in lacum de Cochlebok, et ſic per predictum lacum verſus occidentem uſque ad metas de Caldwell, et ſic per metas de Caldwell verſus aquilonem, aſſendendo per quoddam foſſecum ex parte occidentali de Carmelcolme inter *le* Langeſawe et Dungeleſmore, et ſic de illo foſſeco ex tranſverſo *le moſſe* uſque ad caput de Haldpatryk, et ſic per Haldpatrik deſſendendo uſque ad metam de Stanley, et ſic per metam de Stanley deſſendendo inter Stanley et *le* Cokplayſs uſque in *le* Ruttanburn, et ſic per *le* Ruttanburn deſſendendo uſque in Laueran. Volo inſuper et concedo pro me et heredibus meis quod Abbas, monachi predicti, converſi, clerici, et proprii homines dictorum religioſorum, videlicet de familia abbatis, monachorum et converſorum monaſterii predicti, libere et ſine atachiamento poſſint ire, tranſire et redire, portare gladios, arcus, ſagittas, et cetera arma ſibi neceſſaria, omni tempore anni, et leperarios et alios canes ducere, eundo et redeundo, per vias de Arlaw, Conwaran, *le* Raſs, et de Stokbryg, et ſemitas huſbandorum aſſuetas; Salvis foreſta mea predicta prohibita, feris et avibus, videlicet aucipitribus, falconibus et niſis ſolummodo exceptis; Et ſi neceſſario contingat ipſos vel eorum aliquos vel aliquem, ire, tranſire, cum canibus vel ſine canibus, per predictam foreſtam prohibitam, canes ducant ligatos, et corde arcuum dum pertranſierint deponantur; Et quod dicti religioſi plenam et liberam habeant poteſtatem canes habendi, tam extra monaſterium ſuum quam infra, in domibus predicto monaſterio proximo prope adjacentibus, ex utraque parte aque de Kert et inſule monachorum; et infra terram ſuam propriam poteſtatem habeant aucupandi; et per omnes rivulos foreſte mee predicte, et per totam aquam de Kert que prope monaſterium predictum currit, et Kertlochwinnok, ſubtus le yare de Hathendonnam, piſcandi, ſalvis lacubus meis propriis, ſtagnis et vivariis. Conceſſi etiam eiſdem religioſis quod nulli ſervientes ſeu ballivi mei vel heredum meorum, ad opus meum vel heredum meorum ſeu alicujus alterius, infra terras dictorum religioſorum, aliquas capiant priſas ſeu captiones, nec aliqua victualia ſeu alia monaſterio ſuo aut hominibus eorundem neceſſaria portantes ſeu cariantes in terra mea et ſua impediant aut perturbant: nec debitores farine decimalis ſeu eorum homines, dictam farinam cariantes ad ſuum monaſterium per vias foreſte aſſuetas vel viſitandas, eundo aut redeundo attachientur vel aggraventur, niſi feris et

avibus dampnum inferant. Preterea do et concedo dictis religiosis quod liberum ductum aque de Espdayr habeant ad molendina sua, sine aliqua diminutione aque predicte per me vel heredes meos facienda ; et quod libere possint facere et reficere dictum aqueductum, et glebas sumere, tam infra parcum Nigre aule quam extra parcum, quo necessarie fuerint, sine aliquo impedimento seu attachiamento mei vel heredum meorum ; ita quod ego et heredes mei potestatem habeamus molere bladum nostrum proprium ad molendina de Espdayr propriis nostris sumptibus ; ita quod, ob hoc, dicti religiosi, in victualibus suis et sui monasterii necessariis, non habeant nec patiantur defectum. Item volo et concedo quod homines eorundem religiosorum terram suam inhabitantes solvant tale parcagium pro animalibus suis in partibus foreste predicte que fuerint in manibus husbandorum, cum metas suas pertransierint, quale husbandi mei seu heredum meorum pro parcagio hominibus dictorum religiosorum solvere consueverunt, videlicet obolum argenti ; et si aliqua pars predicte foreste in manibus meis vel heredum meorum sine assedatione permanserit, et animalia husbandorum dictorum religiosorum illam intraverint, tale parcagium solvent quale dicti monachi de animalibus suis propriis dabunt pro parcagio, videlicet unus dabitur denarius pro quinque animalibus, non facta custodia, extra Forineson, et cum facta custodia, extra Forineson, sex dabuntur denarii ; et si animalia eorundem religiosorum seu hominum suorum dictas metas infra Forineson, cum facta custodia, pertransierint, de uno animali erunt in misericordia ; et, non facta custodia, infra Forineson, duodecim dabuntur denarii pro omnibus animalibus sive animali. Insuper concedo et pro me et heredibus meis [per] presentem cartam meam confirmo dictis monachis tam presentibus quam futuris et eorum monasterio, in liberam, puram et perpetuam elemosinam, omnes donationes, concessiones et libertates quas antecessores mei eisdem religiosis et eorum monasterio fecerunt et contulerunt, videlicet de ecclesiis, decimis, terris, pascuis, piscariis, possessionibus, redditibus, et aliis bonis universis, omnibus cartis antecessorum meorum eis datis et concessis, in omnibus et singulis articulis, possessionibus et libertatibus in eisdem contentis, preter hec, in suo robore et virtute duraturis, quibus dicti monachi vestiti erant et seysiti die hujus concessionis, collationis et confirmationis. In cujus rei testimonium sigillum nostrum presenti carte est appensum. Hiis testibus, venerabili patre domino Roberto Dei gratia tunc episcopo Glasguensi, Johanne Senescallo fratre meo, Andrea Fransi, Jo-

hanne de Soulys, Nicholaio Cambell', Reginaldo de Crauford, Arthuro de Donnon, militibus, Galdfrido de Caldcot, Wilelmo de Schaw, Alexandro de Normavilla, Patricio de Louwell', clericis, Gilberto de Conigburg, Johanne Pride, Gilifio de Eftwode, Waltero filio Gilberti, laycis, et multis aliis. Datum apud Nigram aulam die dominica infra octavas epiphanie Domini, anno gratie milleſimo ducenteſimo nonogeſimo quarto.

Robertus Dei gratia rex Scotorum. Perpetua protectio trium claufularum.

ROBERTUS Dei gratia rex Scotorum omnibus probis hominibus totius terre fue falutem. Sciatis nos religiofos viros Abbatem et conventum monafterii de Paffeleto, terras fuas, homines fuos, et univerfas eorundem poſſeſſiones, ac omnia bona fua, mobilia et immobilia, eccleſiaſtica et mundana, fub firma pace et protectione noftra, juſte ſuſcepiſſe; quare firmiter prohibemus ne quis eis malum, moleſtiam, injuriam ſeu gravamen aliquod inferre preſumat injuſte, ſuper noſtram plenariam foriffacturam. Conceſſimus etiam eiſdem religioſis ut nullus namos ſuos aut hominum ſuorum capiat pro alicujus debito, plegiagio vel foriffacto niſi pro eorundem proprio debito, plegiagio, vel foriffacto; Salvis burgis noſtris: Firmiter inhibentes ne quis contra hanc conceſſionem noſtram ipſos vexare preſumat injuſte, ſuper eandem noſtram plenariam foriffacturam. Mandamus inſuper et firmiter precipimus juſticiariis, vicecomitibus, prepoſitis et eorum ballivis ad quos preſentes littere pervenerint, ut omnes illos in eorum balliis ſeu burgis qui debita debent predictis religioſis, ad eadam debita eis vel eorum certo actornato latori preſentium juſte et ſine dilatione reddenda, ſecundum quod idem religioſi vel dictus eorum actornatus dicta debita ſibi deberi ab eiſdem rationabiliter probare poterunt vel poterit coram eis, prout juſtum fuerit, compellant, ita quod pro eorundem defectu amplius inde juſtam queremoniam non audiamus. In cujus rei teſtimonium has litteras noſtras predictis religioſis imperpetuum duraturas ſibi fieri fecimus patentes; apud Stratyrum undecimo die Januarii anno regni noſtri octavo.

Confirmatio generaliter facta, de omnibus donationibus tam in terris quam aliis redditibus, per regem Robertum tertium.

ROBERTUS Dei gratia rex Scotorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laycis ſalutem. Sciatis nos ad honorem Dei omnipotentis, beatiſſime Virginis Marie genetricis ſue, beati Jacobi apoſtoli, beati Mirini et Omnium Sanctorum, approbaſſe, ratificaſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe ratificationem, approbationem et confirmationem ac etiam novam donationem illas quas quondam Jacobus ſeneſcallus Scotie proavus noſter fecit religioſis viris Abbati et conventui monaſterii de Paſſeleto, in inviolabilem, puram et perpetuam elemoſinam, de omnibus et ſingulis donationibus, conceſſionibus, confirmationibus et infeodationibus quas tam ipſe Jacobus quam predeceſſores ſui eiſdem religioſis viris caritative fecerunt, de omnibus et ſingulis terris et annuis redditibus ac libertatibus quibuſcunque in carta ſua inde confecta ſpecificatis, prout in ipſa carta plenius et clarius continetur; quam quidem cartam et omnia in ipſa contenta, in omnibus punctis ſuis et articulis, modis, conditionibus et circumſtantiis quibuſcunque, forma pariter et effectu, in omnibus et per omnia, pro nobis et heredibus noſtris, approbamus, ratificamus et hac preſenti carta noſtra imperpetuum valitura confirmamus: Faciendo inde nobis et heredibus noſtris dicti religioſi et eorum ſucceſſores imperpetuum orationum ſuffragia tantum pro omni alio ſervitio ſeculari. In cujus rei teſtimonium preſenti carte noſtre confirmationis noſtrum precipimus apponi ſigillum. Teſtibus, venerabilibus in Criſto patribus Waltero et Mattheo Dei gratia Sanctiandree et Glaſguenſis eccleſiarum epiſcopis, Roberto comite de Fyfet de Menteth fratre noſtro cariſſimo, Archibaldo comite de Douglaſ' domino Galwidie, magiſtro Duncano Petyt archidiacono Glaſguenſi cancellario noſtro, Jacobo de Douglaſ' domino de Dalketh, Thoma de Erſken, conſanguineis noſtris dilectis, militibus, apud Linlithcu ſexto die menſis Aprilis anno gratie milleſimo trecenteſimo nonogeſimo ſexto, et regni noſtri anno ſexto.

Carta confirmationis Petri de Pulloc, de Merneſ'.

UNIVERSIS ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris Petrus de Pulloc ſalutem. Sciatis me conceſſiſſe et preſentis ſcripti munimine confirmaſſe Deo et eccleſie Sancti Jacobi de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, in liberam et perpetuam elemoſinam, eccleſiam de Merneſ', ſicut carta Helye fratris mei teſtatur qui illis eandem eccleſiam dedit, cum terris et decimis, pratis et paſcuis, et omnibus aliis aiſiamentis que ad ipſam eccleſiam juſte pertinere debent. Quare volo ut predicti monachi de Paſſelet teneant et poſſideant prenominatam eccleſiam cum omnibus rectitudinibus et juſtis pertinentiis ſuis, ita libere et quiete, plenarie et honorifice, ſicut alii viri religioſi in epiſcopatu Glaſguenſi tenent et poſſident aliquam eccleſiam liberius, quietius, plenius et honorificentius. Hiis teſtibus, Waltero Murpac, Wilelmo fratre epiſcopi Mureive, Waltero filio Arnaldi de Parthec, Adam de Neubotle, Roberto de Lectun, Symone fratre ejus, Frepebaldo filio Hometancardi, Rogerio clerico, et multis aliis.

Donatio Petri, eccleſie de Pulloc.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis et fidelibus tam preſentibus quam futuris Petrus filius Fulburti ſalutes. Sciatis me dediſſe et hac mea carta confirmaſſe Deo et Sancte Marie et eccleſie Sancti Jacobi et Sancti Mirini et Sancte Milburge de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, eccleſiam de Pulloc, cum pertinentiis ſuis in terris et aquis, in planis et paſcuis, libere et quiete, imperpetuam elemoſinam, pro anima domini mei David regis et Malcolmi regis et pro ſalute Wilelmi regis, et David fratris ſui, et pro anima Walteri filii Alani, et pro animabus patris et matris mee, et benefactorum meorum, et pro ſalute mea et uxoris mee Helene, et ſalute patris et matris ejus, et pro ſalute domini Alani advocati mei et fratrum meorum. Hiis teſtibus, Joceline epiſcopo Glaſguenſi, Simone archidiacono, Herberto decano, Robin filio Roberti de Pulloc, Henrico de Neſſe, et Adam fratre ejus, Stephano de Kinardeſleia, Wilelmo de Lyndſay, et multis aliis.

Confirmatio Jocelini epiſcopi, eccleſie de Pulloc.

JOCELINUS Dei gratia Glaſguenſis epiſcopus univerſis ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris ſalutem in Chriſto. Sciatis nos conceſſiſſe et hac noſtra carta confirmaſſe Deo et eccleſie Sancti Mirini de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, eccleſiam de Pulloc, cum omnibus ad eandem eccleſiam juſte pertinentibus, in liberam et perpetuam elemoſinam, ad proprios uſus et ſuſtentationem ipſorum monachorum imperpetuum ; et ipſius eccleſie perſonatum ipſis monachis, auctoritate epiſcopali, damus et hac carta noſtra confirmamus. Quare volumus ut predicti monachi de Paſſelet teneant et poſſideant imperpetuum, ad uſus proprios et ſuſtentationem ſuam, predictam eccleſiam de Pulloc, cum terris et decimis et omnibus obventionibus et rectitudinibus ad eam pertinentibus, ita libere, quiete, plenarie et honorifice, ſicut aliqua conventualis eccleſia aliquam parrochialem eccleſiam in epiſcopatu Glaſguenſi liberius, quietius, plenius et honorificentius tenet et poſſidet. Salvis, eccleſie Glaſguenſi et nobis et noſtris ſucceſſoribus, epiſcopalibus imperpetuum. Hiis teſtibus, Herberto Dicheſon, Simone archidiacono Glaſguenſi, Helya, Bede, Wilelmo, canonicis Glaſguenſibus, Petro decano de Cludeſdele, Waltero et Johanne, clericis noſtris, Ricardo clerico de Dundonald, Philippo clerico, Wilelmo perſona de Drumſirgar, Johanne perſona de Kilbrid, Wilelmo Franc', Cuthberto, Gregorio, Laurentio, Nicholao, et Petro, capellanis, Nicholaio clerico, et Gilberto filio Eadgari, Alexandro de Hirdmaneſtun, et Alexandro filio ſuo, Alano de Mungumry, David de Stubhou, et pluribus aliis.

Carta Petri filii Fulberti, eccleſie de Pulloc.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis et fidelibus tam preſentibus quam futuris Petrus filius Fulberti ſalutes. Sciatis me dediſſe et hac mea carta confirmaſſe Deo et Sancte Marie et eccleſie Sancti Jacobi et Sancti Mirini et Sancte Milburge de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, eccleſiam de Pulloc, cum omnibus pertinentiis ſuis in terris et aquis, in planis et paſcuis, libere et quiete, imperpetuam elemoſinam, pro anima domini mei

Malcolmi regis, et pro anima Walteri filii Alani, et pro animabus patris et matris mee et benefactorum meorum, et pro ſalute mea et uxoris mee Helene, et ſalute patris et matris ejus, et pro ſalute domini Alani advocati mei et fratrum meorum. Hiis teſtibus, Jocelino epiſcopo Glaſguenſi, Simone archidiacono, Herberto decano, Johanne de Huntendun, Waltero, Wilelmo, Nicholaio, clericis Epiſcopi, domino Alano advocato noſtro, Roberto Croc, Robin filio Roberti de Pulloc, Henrico de Neſſe, et Adam fratre ejus, Stephano de Kinardeſleia, Wilelmo de Lyndſay, Gocelino fratre Hugonis Granger.

Donatio eccleſie de Merneſ' per Heliam clericum.

HELIAS clericus filius Fulberti omnibus ſancte matris eccleſie filiis et fidelibus ſalutem. Sciatis me dediſſe et hac mea carta confirmaſſe eccleſie Sancti Jacobi et Sancti Mirini et Sancte Milburge de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, eccleſiam de Merneſ', cum omnibus pertinentiis ſuis, in terris et aquis, in planis et paſcuis, libere et quiete, imperpetuam elemoſinam, pro anima Walteri filii Alani et pro anima Herberti Glaſguenſis epiſcopi, et pro animabus patris et matris mee, et benefactorum meorum, et pro animabus anteceſſorum meorum et ſucceſſorum, et pro ſalute mea et Alani advocati noſtri et fratrum meorum. Hiis teſtibus, Roberto filio Fulberti, et fratre ejus Petro, Roberto Croc, Radulfo de Inſula, Wilelmo filio Meid', Ernaldo de Pertec, Philippo nepote ſuo.

Confirmatio Wilelmi regis Scotie, eccleſie de Merneſ'.

WILELMUS Dei gratia rex Scotorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciant preſentes et futuri me conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie Sancti Mirini de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, donationem illam quam Helias de Pertheic eis fecit per conceſſionem Petri de Polloc fratris ſui, de eccleſia de Merneſ': Tenenda in liberam et perpetuam elemoſinam ita libere, quiete, plenarie et honorifice ſicut alias eccleſias ſuas liberius, quietius, plenius, et honorificentius tenent, et ſicut carta predicti Helye teſtatur. Teſtibus hiis, Alano abbate de Dunfermelyn, Hugone cancellario meo, Rollando

filio Ucdred, comite Patricio, Wilelmo de Lyndſay, Philippo de Walonſ' Roberto de Londe, Henrico de Cormannoc, apud Lanryk.

Confirmatio Jocelini epiſcopi, eccleſie de Mernef'.

JOCELINUS Dei gratia Glaſguenſis epiſcopus univerſis ſancte matris eccleſie filiis tam futuris quam preſentibus ſalutem in Chriſto. Sciatis nos conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Deo et eccleſie Sancti Mirini de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, eccleſiam de Mernef', cum omnibus ad eandem eccleſiam juſte pertinentibus, in liberam et perpetuam elemoſinam, ad proprios uſus et ſuſtentationem ipſorum monachorum imperpetuum ; et ipſius eccleſie perſonatum ipſis monachis, autoritate epiſcopali, damus et hac carta noſtra confirmamus. Quare volumus ut predicti monachi de Paſſelet teneant et poſſideant imperpetuum, ad uſus proprios et ſuſtentationem ſuam, predictam eccleſiam de Mernef', cum terris et decimis et omnibus obventionibus et rectitudinibus ad eam pertinentibus, ita libere et quiete, plenarie et honorifice, ſicut aliqua conventualis eccleſia aliquam parrochialem eccleſiam in epiſcopatu Glaſguenſi liberius et quietius, plenarius et honorificentius, tenet et poſſidet ; Salvis eccleſie Glaſguenſi et nobis noſtriſque ſucceſſoribus epiſcopalibus imperpetuum. Hiis teſtibus, Herberto decano, et Simone archidiacono Glaſguenſi, Helya, Beda, Wilelmo, canonicis Glaſguenſibus, Petro decano de Cludeſdale, Waltero et Johanne clericis noſtris, Ricardo clerico de Dundonald, Philippo clerico, Wilelmo perſona de Drumſirgar, Johanne perſona de Kylbrid, Wilelmo Francig', Cutberto, Gregorio, Laurentio, Nicholaio, et Petro, capellanis, Nicholaio clerico, et Gilberto filio Eadgari, Alexandro de Hirdmaneſton, et Alexandro filio ſuo, Alano de Mungumry, David de Stobhou, et pluribus aliis.

Carta terrarum in le Mernef'.

OMNIBUS Criſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Herbertus de Maxwell miles ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et

eccleſie Sancti Jacobi et Sancti Mirini de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam, et ab omni ſeculari ſervitio et demanda quietas et ſolutas, octo acras et dimidiam et viginti octo perticatas terre in nova villa de Mernes, quas menſurari feci, et que jacent inter has diviſas, videlicet ſicut rivulus eccleſie tranſverſatur altam viam que tendit de eccleſia de Merneſ' ad novam villam, et ſic aſcendendo per illum rivulum ex parte aquilonali uſque ad quendam lapidem ſtantem qui eſt in quodam viridi radio terre in *le* Croſteſlatt, et ſic per illum viridem radium terre verſus aquilonem uſque in quendam ſicum qui extendit ſe verſus occidentem uſque ad quendam lapidem ſtantem, et ab illo lapide directe verſus aquilonem uſque in decurſum ſub capite unius fontis, et ſic per decurſum illius fontis uſque in Poddocford, et abinde per altam viam uſque ad rivulum preſcriptum eccleſie tranſverſantem altam viam ; Excepta terra ad domum de Thorphichin pertinenti infra preſcriptas diviſas : Tenendas et habendas ſibi et ſucceſſoribus ſuis, de me et heredibus meis imperpetuum, adeo libere, quiete et pacifice, ſicut reſiduum terre eccleſie de Merneſ' liberius et quietius tenent et poſſident, cum communibus aiſiamentis prout hactenus habuerunt ; Propter octo acras et dimidiam et viginti octo particatas terre quas habuerunt in territorio de Aldton, quarum quinque acre et dimidia et viginti octo particate terre jacent inter ſicum qui eſt ad fines croftorum ex orientali parte ville de Aldton, et inter ſicum qui eſt ex occidentali parte de *le* Thorniſlat deſcendendo in Kirkilgat et abinde in altam viam, et tres acre jacent juxta lacum de Aldton ex parte orientali, que vocantur Spragunflat ; quas mihi dederunt in permutatione octo acrarum et dimidie et viginti octo particatarum terre preſcriptarum, hereditarie tenendas et poſſidendas. Et obligo me et heredes meos et ſucceſſores, ad ſolutionem mille librarum ſterlingorum predictis Abbati et conventui et eorum ſucceſſoribus ſolvendarum pro dampnis ſuis et expenſis, de plano et ſine ſtrepitu judiciali, ſi aliquo tempore per nos vel aliquem noſtrum ſuper hanc donationem et permutationem predictis Abbati et conventui queſtio moveatur. Et ego et heredes mei et ſucceſſores hanc donationem et permutationem predictis Abbati et conventui contra omnes homines et feminas warantizabimus, adquietabimus et imperpetuum defendemus. Et ad majorem ſecuritatem ſubpoſui et ſubpono me, heredes meos et ſucceſſores perpetue juriſdictioni et cohercioni domini epiſcopi Glaſguenſis qui pro tempore fuerit, et capituli ſi ſedes vacaverit, ut alter ipſorum poſſit nos et

quemlibet noſtrum, tam ad ſolutionem pecunie preſcripte faciendam, quam ad obſervationem hujus ſcripti in quolibet articulo, per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam, compellere, ex ſola inſpectione hujus inſtrumenti, ſine alterius cauſe cognitione, nullo impetrato vel proponendo obſtante vel valituro. In cujus rei teſtimonium preſens ſcriptum ſigillo meo, una cum ſigillo venerabilis patris domini Roberti Dei gratia epiſcopi Glaſguenſis, feci roborari. Hiis teſtibus, domino Johanne, et Alexandro, fratribus meis, dominis Wilelmo et Bricio capellanis de Paſſelet, Johanne dicto Pride burgenſi de Renfru, Alano de Fulton, Wilelmo de Knok, et aliis.

Carta donationis ſex marcarum annui redditus per Herbertum de Maxwell.

OMNIBUS has litteras viſuris vel audituris Herbertus de Maxwell miles ſalutem in Domino. Noverit univerſitas veſtra me dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et glorioſe Virgini Marie matri ſue, pro ſalute anime mee et animarum anteceſſorum meorum et ſucceſſorum, ſex marcas argenti annui redditus de proventibus molendinorum meorum de Merneſ' in *le* Aldton, vel de proventibus aliorum molendinorum meorum de Merneſ' de quibus melius et citius dicte ſex marce annui redditus levari poterunt, percipiendas, ad terminos qui ſecuntur, videlicet tres marcas ad feſtum Pentecoſtes et tres marcas ad feſtum Sancti Martini in hyempme : Tenendas et habendas libere et pacifice et quiete, in puram et perpetuam elemoſinam, abſque omni ſervitio ſeculari, exactione vel demanda, pro ſuſtentatione invenienda cuidam capellano qui annuatim imperpetuum celebrabit divina in honorem beate Virginis Marie in eccleſia parrochie de Merneſ', pro vivis et defunctis. Et volo, concedo et ordino, quod quotiens capellanus, qui ad hujuſmodi officium exequendum fuerit deputatus, ceſſerit vel deceſſerit, licebit mihi et heredibus meis alium capellanum loco ipſius ſubſtituere, irrequiſito conſenſu dioceſani et cujuſlibet alterius judicis eccleſiaſtici vel ſecularis, pro libito noſtre voluntatis, prout viderimus expedire [et] magis ſecundum Dominum et honeſtatem eccleſie fuerit oportunum. Predictas donationem et conceſſionem ego et heredes mei manutenebimus, warantizabimus, acquietabimus et defendemus imperpetuum, contra omnes homines et feminas, ut premiſſum eſt; et ad hoc volumus obligari per preſentes. Hiis teſtibus domino Ada rectore eccleſie

de Liberton, domino Alano perpetuo vicario de Merneſ', Johanne de Maxwell domino de Polloc inferiori, domino Alano de Glaſſrud milite, Waltero filio Gilberti, Johanne clerico, Gilberto de Malotiſhok, et Matheo de Flandre, et aliis. In cujus rei teſtimonium preſentibus ſigillum meum, una cum ſigillo officialitatis curie Glaſguenſis, eſt appenſum.

Littera obligatoria per Herbertum Maxwell, Abbati et conventui de Paſſeleto.

OMNIBUS has litteras viſuris vel audituris Herbertus Maxwell miles ſalutem in Domino. Noverit univerſitas veſtra nos et heredes noſtros teneri et obligari ad inveniendum capellanum quendam celebraturum divina imperpetuum in honorem beate Virginis Marie, pro nobis et anteceſſoribus et ſucceſſoribus, in eccleſia de Merneſ', juxta tenorem littere cujuſdam a nobis confecte que penes Abbatem et conventum de Paſſelet dignoſcitur reſidere. Et ſi contingat nos vel heredes noſtros contra ordinationem noſtram contentam in dicta littera aliquo modo vel tempore totaliter vel in parte venire, quod abſit, volumus teneri predictis Abbati et conventui in decem marcis, nomine pene, in utilitatem monaſterii de Paſſelet convertendis, pro qualibet vice qua contra dictam ordinationem noſtram duxerimus veniendum, dum tamen nos vel heredes noſtri, poſt menſem poſt quam dicta ordinatio nobis fuerit oſtenſa, abſque cauſa rationabili eidem ordinationi duxerimus reſiſtendum : ita quod ſoluta pena predicta ordinatio noſtra in ſuo robore nichilominus perſeveret. In cujus rei teſtimonium preſentibus ſigillum noſtrum appoſuimus.

Donatio eccleſie de Neliſton per Wilelmum Hertford.

OMNIBUS has litteras viſuris vel audituris Wilelmus de Hertford ſalutem. Noverit univerſitas veſtra me dediſſe ad firmam Abbati et conventui de Paſſelet eccleſiam de Neleſton, pro qua firma recepi ab eodem Abbate et conventu de Paſſelet medietatem decimarum garbarum de Thornton : Tenendam et habendam omnibus diebus vite mee, libere, quiete, integre, plenarie et pacifice, prout carta predicti Abbatis et conventus de Paſſeletde hac

conventione facta atteſtatur. Renuntiavi etiam ego Wilelmus de Hertford omnibus impetratis et impetrandis contra predictum Abbatem et conventum de Paſſelet, et contra Philippum de Perthec clericum predicti Abbatis et conventus de Paſſelet, que me contigerunt ratione eccleſie de Neliſton. Et in hujus rei teſtimonio ego predictus Wilelmus huic ſcripto ſigillum meum appoſui. Hiis teſtibus, magiſtro Matheo cancellario domini Regis, dominis Radulfo et Roberto capellanis domini Regis, Wilelmo de Bondigton, Wilelmo de Nidin, clericis domini Cancellarii, Andrea de Strivelin clerico Camerarii, et multis aliis.

De calumpnia eccleſie de Neliſton per Robertum Croc.

SCIANT tam preſentes quam futuri quod ego Robertus Croc, audito et intellecto jure monachorum de Paſſelet quod habent in eccleſia de Neliſton, coram domino Waltero filio Alani et aliis probis hominibus, recognovi injuriam qua ipſos monachos ſuper eadem eccleſia aliquando vexabam ; et cum per inſtrumenta legittima intellexi eandem eccleſiam ad me nullo jure pertinere, omnem calumpniam quam me in ipſa eccleſia habere putabam vel dicebam pro ſalute anime mee eis remiſi, et a me et heredibus meis imperpetuum quietam clamavi. In cujus rei teſtimonium preſentem cartam ſcribi feci et ſigillo meo muniri. Hiis teſtibus, domino Waltero filio Alani domini Regis ſeneſcallo, Radulfo capellano ſuo, Malcolmo Loccard, Wilelmo de Meringif', Hugone filio Reginaldi, Luca capellano de Paſſelet, Rogerio, Nicholaio, clericis, et multis aliis.

Carta eccleſie de Cormannoc per Henricum filium Anſelmi.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis Henricus filius Anſelmi ſalutem. Sciatis tam futuri quam preſentes quod ego Henricus dedi et conceſſi et hac mea carta confirmavi Deo et eccleſie Sancti Mirini de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, pro anima patris mei et matris mee, et pro ſalute mea et heredum meorum, eccleſiam de Cormannoc, cum dimidia carrucata terre in eadem villa aſſignata in perpetuam elemoſinam, liberam et quietam ab omni temporali ſervitio, et communem paſturam, et omnia

aiſiamenta terre mee, in boſco et plano, in pratis et paſcuis et aquis et ſtagnis, mecum et cum hominibus meis. Cum autem contigerit quod ego Henricus et Johanna uxor mea vitam noſtram finierimus, corpora noſtra et tertiam partem ſubſtantie noſtre eccleſie Sancti Mirini de Paſſelet reddidimus. Si autem contigerit quod perſonatum predicte eccleſie alicui perſone conceſſerint, domino feudi fidelitatem faciat. Hiis teſtibus, Herberto decano de Glaſgu, magiſtro Roberto de Hedun, Luca capellano, Petro capellano de Cormannoc, Radulfo, Patricio, capellanis, Wilelmo filio decani, Ada de Wedale, et Thoma fratre ejus, Stephano fratre domine Johanne, Rogerio de Barton, et multis aliis.

Confirmatio de Catkert et Cormannoc per Wilelmum regem Scotorum.

WILELMUS Dei gratia rex Scotorum epiſcopis, abbatibus, comitibus, baronibus, juſticiariis, vicecomitibus, prepoſitis, miniſtris, et omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciant preſentes et futuri me conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie Sancti Mirini de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, eccleſiam de Catkert, et eccleſiam de Cormannoc, cum terris et decimis et omnimodis oblationibus, et cum omnibus aliis ad predictas eccleſias juſte pertinentibus: Tenendas in liberam et perpetuam elemoſinam, ita libere et quiete, plenarie et honorifice, ſicut alias elemoſinas ſuas liberius, quietius, plenius et honorificentius tenent. Teſtibus, David fratre meo, Ricardo de Morevill conſtabulario, Roberto de Quinci, Alano dapifero meo, Waltero Oliphart, Philippo de Vallon', Rogerio de Vallon', Roberto de Berk', Bernardo filio Brien', apud Trauequair.

Donatio et conceſſio eccleſie de Ruthglen per Wilelmum regem Scotorum.

WILELMUS Dei gratia rex Scotorum, epiſcopis, abbatibus, comitibus, baronibus, juſticiariis, vicecomitibus, prepoſitis, miniſtris et omnibus probis hominibus totius terre ſue, clericis et [laicis] ſalutem. Sciant preſentes et futuri me dediſſe et conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie Sancti Mirini de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, eccleſiam de Ruthglen, cum terris et decimis et omnimodis oblationibus, et cum om-

nibus aliis ad predictam eccleſiam juſte pertinentibus : Tenendam in liberam et perpetuam elemoſinam, ita libere et quiete, plenarie et honorifice, ſicut alias elemoſinas ſuas liberius, quietius, plenius et honorificentius tenent. Teſtibus, David fratre meo, Ricardo de Morvill conſtabulario, Roberto de Quinci, Alano dapifero meo, Waltero Oliphart, Philippo de Valon', Rogerio de Valon', Roberto de Berk', Bernardo filio Brien', Simone filio Melbech, apud Trauequair.

Concordia inter Abbatem et conventum monaſterii de Paſleto et Rectorem de Camyſlang, de eccleſia ſupradicta, et eccleſia de Ruthglen.

IN NOMINE DOMINI amen. Orta nuper diſcordia ſive rixa magna inter religioſos viros Abbatem et conventum monaſterii de Paſſeleto, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis dioceſis, ex parte una, et venerabilem virum magiſtrum Johannem de Merton rectorem eccleſie de Camyſlang, ejuſdem dioceſis, ex altera, ſuper decimis garbarum cujuſdam predii jacentis ex parte orientali ville de Ruthglen in confinio parrochiarum eccleſiarum de Camyſlang et de Ruthglen, ejuſdem dioceſis, ad firmam beate Marie Virginis pertinentis, partibus ambabus contendentibus ſe in poſſeſſione eſſe hujuſmodi decimarum, dictaſque decimas ad ſe de jure, ratione dictarum eccleſiarum parrochialium, pertinere ; tandem pro bono pacis et ad parcendum laboribus et expenſis, mutuo inter ſe convenerunt quod ſi dicti Abbas et conventus, coram nobis Matheo miſeratione divina epiſcopo Glaſguenſi, probare poſſint ſufficienter monaſterium ſuum antedictum fuiſſe in poſſeſſione percipiendi decimas ſepedictas a tanto tempore quod de ejus contrario memoria hominum non exiſteret, eis adjudicarentur abſque alio judiciario proceſſu quocunque. Deinde productis coram nobis nonnullis teſtibus pro parte dictorum Abbatis et conventus, et in preſentia partis adverſe et ſui procuratoris juratis, et diligenter poſtea examinatis, atteſtationibuſque publicatis, ac termino peremptorio pro ſententia ferenda aſſignato, parte dictorum Abbatis et conventus per procuratorem ſuum, parte vero prefati magiſtri Johannis per ſubſtitutum a procuratore ſuo, coram nobis in judicio comparente, et procuratore dictorum Abbatis et conventus ſententiam ferri cum inſtantia poſtulante ; Nos, hujuſmodi probationibus, atteſtationibus, et dictis teſtium, perprius diligenter viſis et inveſtigatis, Criſti nomine invo-

cato, pro tribunali ſedentes, et habentes pre oculis ſolum Deum, de peritorum conſilio et aſſenſu, in hiis ſcriptis per hanc noſtram diffinitivam ſententiam pronunciamus, decrevimus et declaramus, prefatas decimas garbarum ad ipſum monaſterium de Paſſeleto, ratione dicte ſue parrochialis eccleſie de Ruthglen, et ad dictos Abbatem et conventum ratione dicti monaſterii, pertinuiſſe et pertinere a tanto tempore cujus initii memoria hominum non exiſtit; dictoque magiſtro Johanni rectori eccleſie de Camyſlang et eccleſie ſue predicte, in et ſuper dictis decimis, necnon occupationibus, detentionibus, et impedimentis quibuſcunque, perpetuum ſilentium imponendum fore, et imponimus per preſentes. In quorum omnium et ſingulorum teſtimonium, preſentes litteras ſive preſens publicum inſtrumentum hujuſmodi noſtram diffinitivam ſententiam in ſe continentes ſeu continens, exinde fieri, et per Patricium notarium noſtrum publicum infraſcriptum ſcribi et publicari mandavimus, noſtrique ſigilli juſſimus et fecimus appenſione muniri. Lecta et in ſcriptis promulgata fuit hec preſens et preſcripta noſtra diffinitiva ſententia, in capella manerii noſtri de Lacu per nos Matheum epiſcopum ſupradictum, ſub anno a nativitate Domini milleſimo trecenteſimo nonageſimo quarto, indictione ſecunda, menſis Septembris die xvii, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Clementis divina providentia pape ſeptimi anno ſextodecimo; Preſentibus, diſcreto viro domino Wilelmo Watſon vicario eccleſie de Moffet, religioſo viro domino Thoma Pryde monacho dicti monaſterii de Paſſeleto, Simone de Carrutheris, et Thoma de Glendunwyne, ſcutiferis, Glaſguenſis dioceſis, teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Et ego Patricius de Huyſton clericus Glaſguenſis, publicus apoſtolica et imperiali auctoritate notarius, premiſſe ſententie diffinitive lectioni, lationi, et in ſcriptis promulgationi, omnibuſque aliis et ſingulis, dum ſic ut premittitur, per reverendiſſimum patrem in Chriſto et dominum meum dominum Matheum Dei gratia epiſcopum Glaſguenſem predictum et coram eo, fierent et agerentur, unacum prenominatis teſtibus preſens interfui, eaque ſic fieri vidi et audivi, et de mandato ejuſdem domini mei Epiſcopi ſcripſi, publicavi, et in hanc publicam formam redegi, ſignoque meo ſolito, unacum appenſione ſigilli prefati domini mei Epiſcopi, ſignavi, rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium omnium premiſſorum. Illud interlineare inter tertiam et quartam lineas a capite, in hoc vocabulo, *Marie*, approbo et volo omni ſuſpicione carere.

Confirmatio domini Jochelini epiſcopi, de quatuor eccleſiis.

JOCHELINUS Dei gratia Glaſguenſis epiſcopus univerſis ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris ſalutem in Domino. Noverit univerſitas veſtra nos, divine caritatis intuitu et paupertatis domus de Paſſeled, conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe monachis in eccleſia Sancti Jacobi de Paſſelet ſervientibus et ſervituris, eccleſiam de Katkert, eccleſiam de Ruthglen, eccleſiam de Cormannoc, et eccleſiam de Kylberhan, cum terris et decimis et ceteris omnibus ipſarum eccleſiarum proventibus et juſtis pertinentiis ſuis, in uſus proprios et ad ſuſtentationem eorundem monachorum imperpetuum : Tenendas in liberam et perpetuam elemoſinam ita libere, quiete, plenarie et honorifice, ſicut aliqui viri religioſi in epiſcopatu noſtro aliquas eccleſias ad uſus proprios ſibi datas, et epiſcopali auctoritate confirmatas, liberius, quietius, plenius et honorificentius, tenent et poſſident : Salvis epiſcopalibus, et ſalvis poſſeſſionibus eorum qui in predictis eccleſiis, per nos, perſone fuerunt, tempore hujus conceſſionis, aut vicarii, ſubſtituti. Hiis teſtibus, Herberto decano Glaſguenſi, Helya, Beda, Wilelmo canonicis Glaſguenſibus, Fulcone Olifard, Johanne perſona de Kelbrid, Wilelmo Francigena, magiſtro Nicholaio, capellanis Glaſguenſibus, Johanne de Montegumeri, Gerv' clerico noſtro, et multis aliis, apud Glaſgu.

Confirmatio electi Florentii, de eccleſiis, videlicet Kathkert, Ruthglen, Cormannoc, Kilberchan, Merneſ', Polloc, cum terris et decimis.

FLORENTIUS Dei gratia Glaſguenſis electus omnibus ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris ſalutem in Domino. Sciatis nos, Dei intuitu et paupertatis domus de Paſſelet, ad exemplum felicis memorie Jocelini epiſcopi predeceſſoris noſtri, de communi conſilio et conſenſu capituli noſtri, conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Deo et eccleſie Sancti Jacobi et Sancti Mirini de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, in liberam et quietam et perpetuam elemoſinam, ad uſus ſuos et domus ſue ſuſtentationem, eccleſiam de Kathkert, eccleſiam de Ruthglen, eccleſiam de Cormannoc, eccleſiam de Kelberchan, eccleſiam de Merneſ', et eccle-

ſiam de Polloc, cum terris et decimis et omnibus ipſarum eccleſiarum proventibus et juſtis pertinentiis ſuis, et perſonatum earundem eccleſiarum: Tenendas imperpetuum ita libere, quiete, plenarie et honorifice, ſicut aliqui viri religioſi in epiſcopatu Glaſguenſi aliquas eccleſias ad uſus proprios ſibi datas, liberius, quietius, plenius et honorificentius, tenent et poſſident, et ſicut carte bone memorie Jocelini epiſcopi juſte teſtantur et confirmant; Salvis nobis noſtriſque ſucceſſoribus epiſcopalibus imperpetuum. Hiis teſtibus, Herberto decano, Roberto archidiacono Glaſguenſi, magiſtro Johanne officiali noſtro, Beda, Elia, Jocelino, canonicis noſtris Glaſguenſibus, Philippo de Perthec, et magiſtro Theoderico, et Mauricio Luvell, clericis noſtris, Benedicto capellano, Johanne de Kilbrid, et multis aliis.

Confirmatio capituli Glaſguenſis, de eccleſiis ſubſcriptis.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis Herbertus decanus et capitulum Glaſguenſis eccleſie ſalutem in Domino. Sciatis nos intuitu divine caritatis conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Priori et monachis de Paſſelet ibidem Deo ſervientibus, libertatem a domino noſtro Florentio Glaſguenſi electo eis, de eccleſia de Kathkert, eccleſia de Ruthglen, eccleſia de Cormannoc, eccleſia de Kilberhan, eccleſia de Merneſ', et eccleſia de Polloc, conceſſam et carta ſua confirmatam; ſcilicet ut perpetualiter teneant et poſſideant omnes illas prenominatas eccleſias ſuas in ſuos uſus proprios et in domus ſue ſuſtentationem. Ad autoritatem vero hujus noſtre confirmationis confirmandam et corroborandam, dominus Robertus archidiaconus Glaſguenſis, dominus Johannes de Hunddun officialis, huic ſcripto ſigilla ſua apponi fecerunt. Hiis teſtibus, Nigello abbate de Kilwinyn, Macraht decano de Carric, Wilelmo decano de Cunigham, Alexandro capellano de Cunigham, Alano capellano Archidiaconi, Idello capellano dicti Officialis, Philippo de Perthec, Mauricio clerico domini Electi, Henrico de Cormannoc, Waltero Murthac, Michaele clerico domini Herberti decani, Wilelmo et Georgio filiis Meiduf', et pluribus aliis.

De protectione ecclefiarum de Katkert, Ruthglen, Cormannoc, Polloc, et de Merneff.

INNOCENTIUS epifcopus fervus fervorum Dei, dilectis filiis Priori et conventui de Paffelet, Cluniacenfis ordinis, falutem et apoftolicam benedictionem. Solet annuere fedes apoftolica piis votis, et honeftis petentium precibus favorem benevolum impertiri; eapropter dilecti in Domino filii, veftris juftis poftulationibus grato concurrentes affenfu, perfonas veftras et monafterium ipfum, in quo divino mancipati eftis obfequio, cum omnibus bonis que impreſentiarum rationabiliter poffidetis et in futurum juftis modis preftante Domino poteritis adipifci, fub beati Petri et noftra protectione fufcipimus; Specialiter autem de Katkert, de Ruthglen, de Cormannoc, de Kilbarhan, de Merneſ', et de Polloc, eccleſias, a bone memorie Jocelino Glaſguenfi epifcopo, de capituli Glaſguenfis affenfu, et dilecto filio Florentio quondam Glaſguenfi electo, dum curam gereret ecclefie Glaſguenfis, ad veftram, hofpitum veftrorum, et pauperum, fuftentationem, pia vobis liberalitate conceffas, cum omnibus pertinentiis fuis, decimis videlicet, redditibus, terris et poffeffionibus aliis, ficut ea omnia juſte ac pacifice poffidetis, vobis et per vos eidem monafterio veftro auctoritate apoftolica confirmamus, et preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam noftre protectionis et confirmationis infringere vel ei auſo temerario contraire: ſi quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Datum Lateran' Idibus Maii pontificatus noſtre anno decimo.

Protectio omnium bonorum, et confirmatio ecclefiarum infra baroniam de Renfrw.

HONORIUS epifcopus fervus fervorum Dei, dilectis filiis Priori et conventui de Paffelet, Cluniacenfis ordinis, falutem et apoftolicam benedictionem. Solet annuere fedes apoftolica piis votis, et honeftis petentium precibus favorem benevolum impertiri; eapropter, dilecti in Domino filii, veftris juftis poftulationibus grato concurrentes affenfu, ad exemplar felicis recordationis Innocentii pape predeceſſoris noſtri, perſonas veſtras et monaſterium

ipſum, in quo divino mancipati eſtis obſequio, cum omnibus bonis que impreſentiarum rationabiliter poſſidet aut in futurum juſtis modis preſtante Domino poterit adipiſci, ſub beati Petri et noſtra protectione ſuſcipimus. Specialiter autem conceſſionem eccleſiarum de Katkert, de Ruthglen, de Cormannoc, de Kilberhan, de Merneſ', et de Polloc, a bone memorie Jocelino Glaſguenſi epiſcopo, de capituli Glaſguenſis aſſenſu, et Florentio Glaſguenſi electo, dum curam gereret eccleſie Glaſguenſis, ad veſtram, hoſpitum veſtrorum, et pauperum, ſuſtentationem, liberaliter vobis factam, cum omnibus pertinentiis ſuis, decimis videlicet, redditibus, terris, et poſſeſſionibus aliis, ſicut pie et provide facta eſt et in autenticis eorundem plenius continetur, vobis et per vos eidem monaſterio veſtro, auctoritate apoſtolica confirmamus, et preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli hominum omnino liceat hanc paginam noſtre protectionis et confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire: ſi quis autem hoc attemptare preſumſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Datum Reate ii Idus Junii pontificatus noſtri anno tertio.

Donatio eccleſie de Innyrkyp.

NOTUM SIT omnibus tam preſentibus quam futuris quod ego Baldwinus vicecomes de Lanharc dono et in perpetuum concedo Deo et eccleſie Sancti Mirini de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, eccleſiam de Innyrkyp ultra mores, cum tota illa numnata terre inter rivulos ubi ipſa eccleſia eſt fundata, et cum integritate parochie ſue et omnibus aliis pertinentiis ſuis: Tenendam in liberam et perpetuam elemoſinam ita libere et quiete ſicut liberius et quietius tenent et poſſident reliquas eccleſias de Stragrif ex dono Walteri filii Alani dapiferi Regis Scotie: Salvo tenemento Roberti capellani de Renfru quoad vixerit, niſi vitam ſuam, religioſum capiens indumentum, mutaverit. Et ut rata et ſtabilis imperpetuum ſit iſta donatio, cartam iſtam in preſentia proborum virorum ſcribi facio, et eam ſigilli mei appoſitione confirmo, quod ad omnium poſterorum notitiam pervenire deſidero. Hujus carte ſunt teſtes, Robertus de Coſtentin, Walterus de Coſtentin, Dovenald filius Ewein, Nigellus de Coſtentin, Swein filius Thori, Robertus de Mongummeri, Robertus Croc, Robertus de Haſtingiſ', Ra-

dulfus de Inſula, Dunecanus, Wilelmus prefectus de Lanharc, Ulkil filius Swein filii Thori, Robertus capellanus de Renfrw, Ricardus clericus de Dundouenaud, Wlbrand, Johannes nepos Epiſcopi, et multi alii.

Carta domini Alexandri ſeneſcalli Scotie, de eſcambiis terre de Innyrkyp.

OMNIBUS Criſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Alexander filius Walteri Scotie ſeneſcalli [ſalutem.] Sciatis me de voluntate et conſenſu monachorum meorum de Paſſelet includiſſe in parco meo quandam partem terre ſue ex occidentali parte rivuli de Eſpdar; et in ejuſdem terre eſcambium eis dedi, conceſſi et hac carta mea confirmavi tantundem terre juxta eccleſiam eorum de Innyrkyp. In cujus rei teſtimonium ſigillum meum huic carte appoſui. Hiis teſtibus, magiſtro Wilelmo de Lindſay decano Glaſguenſi, Radulfo capellano domini Regis, Thoma filio Ranulfi, Alano de Inſula, Thoma de Boſco, Waltero clerico, et aliis. Acta apud Linlithcu die lune proxima poſt octavas Epiphanie anno nativitatis dominice M·CC·XL· ſexto, coram teſtibus ſupradictis.

Confirmatio electi Florentii, omnium eccleſiarum.

FLORENTIUS Dei gratia Glaſguenſis electus omnibus ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris ſalutem in Domino. Sciatis nos conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Deo et eccleſie Sancti Jacobi et Sancti Mirini de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, in liberam et quietam et perpetuam elemoſinam, eccleſias et capellas in epiſcopatu Glaſguenſi eis pia devotione collatas, ſcilicet eccleſiam de Irſchin, eccleſiam de Kilpatric, eccleſiam de Kelenan, eccleſiam de Kilmacolm, eccleſiam de Innyrkyp, capellam de Lochwinnoc, eccleſiam de Daliel, eccleſiam burgi de Preſtwic, eccleſiam de altera Preſtwic, eccleſiam Sancti Oſwaldi de Thurnbery, cum terris et decimis et omnibus ipſarum eccleſiarum proventibus et juſtis pertinentiis: Tenendas ita libere, quiete, plenarie et honorifice, ſicut alie conventuales [eccleſie] parochiales eccleſias ſuas in epiſcopatu Glaſguenſi liberius, quietius, plenius et honorificentius tenent et poſſident: Salvis epiſcopalibus. Hiis teſtibus, Herberto decano, et Roberto archi-

diacono Glaſguenſi, magiſtro Johanne officiali noſtro, Beda, Elia, Jocelino, canonicis Glaſguenſibus, Philippo de Perthec, Benedicto capellano, et magiſtro Theodoro, et Mauricio Lupell, clericis noſtris, Johanne de Kilbrid, et multis aliis.

Confirmatio Walteri epiſcopi Glaſguenſis de xvii eccleſiis.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis preſentibus et futuris Walterus miſeratione divina eccleſie Glaſguenſis miniſter eternam in Domino ſalutem. Noverit univerſitas veſtra nos pietatis intuitu conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe dilectis filiis Abbati et conventui de Paſſelet, de Preſtwic burgo, de altera Preſtwic, de Cragin, de Turnbery, de Ruthglen, de Curmannoc, de Katkert, de Polloc, de Merneſ', de Nilſton, de Kilberhan, de Houſton, de Kylhelan, de Kylmacolm, de Innyrkip, de Neueth, de Kylpatrik, eccleſias, in uſus proprios cum vacaverint convertendas. Quare volumus et concedimus ut dicti monachi prefatas eccleſias cum omnibus pertinentiis ſuis teneant et poſſideant, ita libere, quiete, plenarie et honorifice, ſicut aliqui viri religioſi in epiſcopatu noſtro aliquas eccleſias, ſibi in proprios uſus conceſſas, liberius, quietius, plenius et honorificentius tenent et poſſident; Salva taxatione vicariarum earundem eccleſiarum; Salvis etiam nobis et ſucceſſoribus noſtris ſynodalibus et procurationibus ab eiſdem eccleſiis recipiendis, ſicuti in ſcriptis inter nos et ipſos monachos confectis plenius continetur. Et ut hec noſtra conceſſio perpetuam obtineat firmitatem, de aſſenſu capituli noſtri preſenti ſcripto ſigillum noſtrum duximus apponendum. Hiis teſtibus, magiſtro Hugone archidiacono Glaſguenſi, domino Roberto precentore Glaſguenſi, domino Radulfo capellano domini Regis, magiſtro Criſtino de Stratheren, domino Philippo de Perthec, magiſtro Ricardo de Brade, magiſtro Radulfo de Brada, Warino, Benjamin, et Waltero, clericis noſtris, et multis aliis.

Confirmatio Decani et capituli Glaſguenſis, de xvii eccleſiis.

UNIVERSIS Criſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Hugo decanus et capitulum Glaſguenſe eternam in Domino ſalutem. Sciatis nos, intuitu

pietatis, ad petitionem venerabilis patris noſtri Walteri Glaſguenſis epiſcopi, conceſſiſſe et confirmaſſe Abbati et conventui monaſterii de Paſſelet, de Preſtwic burgo, de altera Preſtwic, de Cragin, de Turnebery, de Ruthglen, de Curmannoc, de Kathkert, de Polloc, de Merneſ', de Nelſton, de Kylberhan, de Houſton, de Kilhelan, de Kylmalcolm, de Innyrkyp, de Neueth, de Kylpatric, eccleſias, in uſus proprios cum vacaverint convertendas ; imperpetuum habendas et poſſidendas ita libere, quiete, plenarie et honorifice, ſicut aliqui viri religioſi in epiſcopatu Glaſguenſi alias eccleſias, ſibi in uſus proprios conceſſas, liberius, quietius, plenius et honorificentius tenent et poſſident ; Salva taxatione vicariarum, et ſalvis ſynodalibus et procurationibus ab eiſdem eccleſiis recipiendis, ſicut plenius continetur in ſcriptis inter predictum Epiſcopum et ipſos monachos confectis. Ad cujus rei perpetuam firmitatem hanc noſtre conceſſionis et confirmationis cartam ſigillo capituli noſtri fecimus communiri. Hiis teſtibus, domino Waltero epiſcopo Glaſguenſi, magiſtro Hugone archidiacono Glaſguenſi, domino Radulfo capellano domini Regis, magiſtro Criſtino de Stratheren, domino Philippo de Perthec, magiſtro Radulfo de Brade, Warino, Benjamin, et Waltero, clericis domini Epiſcopi Glaſguenſis, Radulfo, Petro, Simone, capellanis, et aliis vicariis Glaſguenſibus, cum multis aliis.

Confirmatio Ingeranni epiſcopi, de toto quod Walterus filius Alani dedit monaſterio de Paſſeleto.

INGERANNUS Dei gratia Glaſguenſis epiſcopus omnibus ſancte matris eccleſie filiis ſalutem. Sciatis me conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et monachis ſervientibus eccleſie Sancti Mirini de Paſſelet, omnes donationes quas Walterus filius Alani eis dedit, in eccleſiis, in decimis, in omnibus elemoſinis eiſdem eccleſiis pertinentibus, in aquis, in boſco et plano, ſicut carta Walteri filii Alani teſtatur. Quare firmiter precipio ut ita libere teneant ſicut aliquod monaſterium in epiſcopatu noſtro liberius tenet ; Salvo epiſcopali jure. Hiis teſtibus, Jocelino abbate de Meilroſſ, Waltero priore de Kelſokt, Simone archidiacono, Waltero filio Alani, Roberto capellano de Rocuber, Johanne filio decani, Henrico capellano Dapiferi, Waltero clerico Epiſcopi. Valete.

Carta Nicholai de Coſtentin, de una cultura terre de Innyrwic.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis Nicholaus de Coſtentin ſalutem. Sciant preſentes et futuri tam clerici quam laici quod ego Nicholaus de Coſtentin dedi et conceſſi et hac mea carta confirmavi Deo et Sancte Milburge et eccleſie Sancti Mirini de Paſſelet, et Priori ejuſdem loci et monachis in eodem loco Deo ſervientibus ſecundum ordinem Cluniacenſem, unam culturam de terra mea de Innyrwic, illam ſcilicet que jacet inter terram eorundem monachorum et terram Radulfi de Kent, juxta cimiterium Sancti Michaelis, in perpetuam elemoſinam, libere et quiete et pacifice tenendam et poſſidendam ſicut aliqua abatia liberius et quietius tenet aliquam elemoſinam ſibi datam. Hiis teſtibus, Rodberto de Coſtentin, Rodberto de Mungumry, Waltero de Coſtentin, Roberto de Kent, Alano camerario, Gaufrido de Coſtentin, Wilelmo filio Rodberti, et multis aliis, et Henrico de Sancto Martino, et Rodlanno de Merneſſ, Wilelmo Franceis.

Confirmatio eccleſiarum de Innyrwic et Legerwod per Ricardum epiſcopum Sancti Andree.

RICARDUS Dei gratia Sancti Andree epiſcopus omnibus ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris ſalutem in Domino. Sciatis preſentes et poſteri nos, ad preſentationem Walteri filii Alani dapiferi domini Regis, divine caritatis intuitu, dediſſe, conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Deo et monachis domus de Paſſelet tam preſentibus quam futuris, eccleſias de Innyrwic et Legarwod, cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis; ipſoſque in eiſdem eccleſiis canonice inſtituiſſe perſonas. Quare volumus ut dictas eccleſias pleno jure teneant et poſſideant imperpetuam elemoſinam ad uſus ſuos et ſuſtentationem domus ſue, pro optione ſua in manibus propriis vel alienis, per procuratores vel firmarios, ita libere et quiete ſicut ceteri viri religioſi in epiſcopatu Sancti Andree aliquas eccleſias liberius et quietius tenent et poſſident; Salvis nobis et ſucceſſoribus noſtris epiſcopalibus. Hiis teſtibus, Wilelmo abbate de Sancta cruce, Andrea archidiacono Laudonie, Roberto fratre Epiſcopi, Anilfo decano, Ada de Dunbar, Nigillo, et Alexandro, capellanis, magiſtro Herberto, magiſtro Abraham, Galfrido clerico de Tinigham, et multis aliis.

Confirmatio Ricardi epiſcopi Sancti Andree, de eccleſia Innyrwic.

RICARDUS Dei gratia eccleſie Sancti Andree humilis miniſter omnibus ſancte matris eccleſie filiis ſalutem. Sciant tam poſteri quam preſentes nos conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe eccleſie de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus eccleſiam de Innyrwic cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis, in uſus proprios ad ſuſtentationem eorundem monachorum imperpetuum. Tenendam in liberam et perpetuam elemoſinam, ita libere, quiete et honorifice ſicut aliqui viri religioſi in epiſcopatu noſtro aliquas eccleſias ad uſus proprios ſibi datas, et epiſcopali auctoritate confirmatas, liberius, quietius et honorificentius tenent et poſſident; Salvis epiſcopalibus. Hiis teſtibus, Andrea archidiacono de Laudonia, Matheo archidiacono Sancti Andree, Anilfo decano, magiſtro Herberto, Johanne nepote Roberti epiſcopi, Fulcone canonico, Roberto canonico de Sancto Andrea, Alexandro capellano Epiſcopi, Stephano clerico, magiſtro Abraham, Reginaldo capellano, et multis aliis.

Confirmatio eccleſiarum de Innyrwic et Ligerwod per Wilelmum epiſcopum Sancti Andree.

WILELMUS Dei gratia epiſcopus Sancti Andree omnibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris eternam in Domino ſalutem. Sciatis nos intuitu pietatis dediſſe, conceſſiſſe et epiſcopali auctoritate confirmaſſe, Deo et Sancto Jacobo de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, de Innyrwic et Ligerwod eccleſias, in uſus proprios, ita libere et quiete ſicut aliqui viri religioſi aliquas eccleſias in epiſcopatu Sancti Andree liberius et quietius tenent et poſſident; Salvis portionibus que ad ſuſtentationem vicariorum perpetuo remanebunt, quas nos autoritate epiſcopali hoc modo taxavimus et ordinavimus, videlicet ut vicarius de Innyrwic habeat alteragium cum una acra terre ex occidentali parte cimiterii, reddendo inde ſingulis annis dictis monachis ſeptem marcas argenti nomine penſionis, vicarius vero de Ligerwod habeat nomine vicarie totum alteragium preter terram; Salva tamen poſſeſſione Roberti capellani domini Regis, qui, ſecundum quod nos de aſſenſu dictorum monachorum or-

dinavimus, in tota vita ſua dictam eccleſiam tenebit, reddendo inde ſingulis annis dictis monachis quindecim libras argenti nomine penſionis. Vicarii autem qui pro tempore in dictis eccleſiis deſervient, nobis vel ſucceſſoribus noſtris preſentabuntur, et reſpondebunt de epiſcopalibus et de omnibus oneribus ordinariis. Et ut hec donatio noſtra robur optineat perpetue firmitatis, eam preſentis pagine teſtimonio et ſigilli noſtri munimine roboravimus. Hiis teſtibus, magiſtro Lauyr archidiacono Sancti Andree, domino Andrea de Moravia, Roberto de Haya, magiſtro Thoma de Tinmut, magiſtro Ada Ovid', magiſtro Stephano de Lilliſclive, magiſtro Ricardo de Moravia, et multis aliis.

Confirmatio eccleſiarum de Innyrwic et Lygerwod, per Wilelmum epiſcopum Sancti Andree.

OMNIBUS Criſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Wilelmus Dei gratia Sancti Andree epiſcopus eternam in Domino ſalutem. Noveritis nos, divine caritatis intuitu, ad exemplar felicis recordationis Wilelmi predeceſſoris noſtri, conceſſiſſe et epiſcopali autoritate confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, de Innyrwic et Ligerwod eccleſias, in uſus proprios, ita libere et quiete ſicut aliqui viri religioſi aliquas eccleſias in epiſcopatu Sancti Andree liberius et quietius tenent et poſſident; Salvis portionibus que ad ſuſtentationem vicariorum perpetuo remanebunt, quas bone memorie dictus predeceſſor noſter autoritate epiſcopali hoc modo taxavit et ordinavit, videlicet ut vicarius de Innyrwic alteragium habeat cum una acra terre ex occidentali parte cimiterii, reddendo inde ſingulis annis predictis monachis ſeptem marcas argenti nomine penſionis, vicarius vero de Lygerwod habeat nomine vicarie totum alteragium preter terram. Vicarii vero qui pro tempore in dictis eccleſiis deſervient, nobis vel ſucceſſoribus noſtris preſentabuntur, et reſpondebunt de epiſcopalibus et de omnibus oneribus ordinariis. Et ut hec conceſſio et confirmatio noſtra robur optineat perpetue firmitatis hanc cartam noſtram gratia teſtimonii ſcribi fecimus, et eam ſigilli noſtri appoſitione roboravimus. Hiis teſtibus, magiſtris Wilelmo de Egliſham archidiacono Laudonie, Thoma de Ayton, Alexandro de Riclington, Johanne de Kynkel, clericis, dominis Henrico de Sancto Claro,

Hugone Gourlay, Hugone Kenedy, Alexandro de Lamberton, militibus, Wilelmo Baly, Roberto Bard, et multis aliis.

Confirmatio eccleſiarum de Innyrwic et Lygardwod per David epiſcopum Sancti Andree.

OMNIBUS Criſti fidelibus tam preſentibus quam futuris David Dei gratia epiſcopus Sancti Andree eternam in Domino ſalutem. Noveritis nos, divine caritatis intuitu, ad exemplar felicis recordationis Wilelmi predeceſſoris noſtri, conceſſiſſe et epiſcopali autoritate confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, de Innyrwic et Lygardwod eccleſias, in uſus proprios, ita libere et quiete ſicut aliqui viri religioſi aliquas eccleſias in epiſcopatu Sancti Andree liberius et quietius tenent et poſſident; Salvis portionibus que ad ſuſtentationem vicariorum perpetuo remanebunt, quas bone memorie dictus predeceſſor noſter auctoritate epiſcopali hoc modo taxavit et ordinavit, videlicet ut vicarius de Innyrwic alteragium habeat cum una acra terre ex occidentali parte cimiterii, reddendo inde ſingulis annis dictis monachis ſeptem marcas argenti nomine penſionis, vicarius vero de Lygardwod habeat nomine vicarie totum alteragium preter terram. Vicarii autem qui pro tempore in dictis eccleſiis deſervient, nobis vel ſucceſſoribus noſtris preſentabuntur, et reſpondebunt de epiſcopalibus et de omnibus oneribus ordinariis. Et ut hec conceſſio et confirmatio noſtra robur optineat perpetue firmitatis, hanc cartam noſtram gratia teſtimonii ſcribi fecimus et eam ſigilli noſtri appoſitione roboravimus. Hiis teſtibus, domino Alexandro ſeneſcallo Scotie, Wilelmo de Brechin, Thoma filio Randyl, David de Graham, baronibus et militibus, magiſtris Alexandro de Sancto Martino, Wilelmo de Cunyngham, Alexandro de Edynburgh, domino Roberto de Meyffen, Gilberto clerico, et aliis. Datum apud Sanctam crucem, die Jovis proxima ante feſtum Sancti Andree anno gratie milleſimo ducenteſimo quadrageſimo ſeptimo.

Confirmatio eccleſiarum de Innyrwic et Lygardwod per Johannem priorem Sancti Andree et conventum ejuſdem loci.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis preſens ſcriptum viſuris vel audituris Johannes Dei gratia prior eccleſie ſancti Andree apoſtoli in Scotia ejuſdemque loci conventus humilis eternam in Domino ſalutem. Sciatis quod, inſpectis cartis quas dilecti fratres noſtri Abbas et conventus de Paſſelet habent a bone memorie Wilelmo et venerabili patre noſtro David Dei gratia Sancti Andree epiſcopis, ſuper eccleſiis de Innyrwic et Lygarwod in proprios uſus habendis, et ſuper taxatione vicariarum in eiſdem eccleſiis, nos, factum eorum ſuper premiſſis approbantes, et operibus pietatis quantum in nobis eſt auctoritatem et aſſenſum preſtantes, eaſdem eccleſias dictis Abbati et conventui preſentibus et futuris auctoritate preſentium concedimus et confirmamus: Tenendas et habendas adeo libere et quiete ſicut aliqui viri religioſi aliquas eccleſias, ſibi in proprios uſus datas et conceſſas, in epiſcopatu Sancti Andree liberius et quietius tenent et poſſident; Salvis portionibus que ad ſuſtentationem vicariorum, dictorum epiſcoporum auctoritate, taxate ſunt et aſſignate, videlicet ut vicarius de Innyrwic habeat alteragium cum una acra terre ex occidentali parte cimiterii, reddendo inde ſingulis annis dictis Abbati et conventui ſeptem marcas argenti, vicarius vero de Lygardwod habeat totum alteragium preter terram. Vicarii vero qui pro tempore in eiſdem eccleſiis deſervient, preſentabuntur epiſcopis, et reſpondebunt de epiſcopalibus et omnibus oneribus ordinariis. Et ut hec conceſſio et confirmatio noſtra robur optineat perpetue firmitatis, hanc paginam ſcribi fecimus gratia teſtimonii, auctoritatis et aſſenſus, et ei ſigillum capituli noſtri auctenticum appoſuimus. Datum anno gratie milleſimo ducenteſimo quadrageſimo ſeptimo, die purificationis beate Virginis, apud Sanctum Andream, teſte capitulo.

Donatio ſuper jure patronatus Sancti Colmaneli, per Dufgallum filium Syfyn', in Kentir.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis et fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Dufgallus filius Syfyn' ſalutem. Noverit veſtra univerſitas me,

caritatis intuitu et de mera voluntate mea et de aſſenſu Johannis heredis mei, dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe, pro ſalute anime mee, Juliane et Johanne ſponſarum mearum, et anteceſſorum meorum et ſucceſſorum, Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, jus patronatus eccleſie Sancti Colmaneli que ſita eſt in terra mea de Kentyr, in liberam puram et perpetuam elemoſinam, cum omnibus pertinentiis, terris, libertatibus et ayſiamentis predicte eccleſie ſpectantibus vel ſpectandis; et cum capella Sancti Columbe que ſita eſt juxta caſtrum meum de Schepehinche, poſt deceſſum Clementis rectoris ejuſdem eccleſie; Tenendum et habendum predictis monachis de Paſſelet imperpetuum, adeo libere, quiete, pacifice et honorifice, ſine omni onere ſeculari, ſicut predicti monachi aliquas eccleſias in toto regno Scotie de dono alicujus, liberius, quietius, plenius et honorificentius tenent et poſſident. Inſuper dedi et legavi corpus meum eccleſiaſtice ſepulture in monaſterio de Paſſelet ſepeliendum, ubicunque in fata deceſſerim, ſine ſpe mutandi propoſitum et tale legatum per aliquod teſtamentum ſubſequens in poſterum conditurum. In cujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum meum appoſui. Hiis teſtibus, domino Waltero Seneſcallo comite de Menteth, dominis Thoma Croc, et Fynleio de Stragrif, militibus, magiſtro Symone de Bygref' precentore Glaſguenſi, magiſtro Ada de Lochmaban, domino Wilelmo capellano de Paſſelet, David Syward clerico, et multis aliis. Datum apud Paſſelet die dominica in ramis palmarum anno gratie milleſimo ducenteſimo ſexageſimo primo.

Confirmatio Walteri comitis de Menthet, ſuper donatione Duſgalli, eccleſie Sancti Colmaneli in Kentyr.

OMNIBUS Chriſti fidelibus hoc preſens ſcriptum viſuris vel audituris Walterus Seneſcallus comes de Menthet ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me, caritatis intuitu, pro ſalute animarum anteceſſorum meorum in monaſterio de Paſſelet ſepultorum, conceſſiſſe et hac preſenti carta confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino predicti loci et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, donationem quam Duſgallus filius Syfyn' predictis monachis fecit et carta ſua confirmavit, priuſquam terram ſuam de Schyphinche mihi contulit, ſuper eccleſia

Sancti Colmaneli infra predictam terram ſita, cum una nummata terre ad predictam eccleſiam ſpectante ; cum capella juxta caſtrum de Schyphinche. Quare volo et pro me et heredibus meis concedo quod dicti monachi predictam eccleſiam cum omnibus pertinentiis, libertatibus et aiſiamentis ſuis, in liberam puram et perpetuam elemoſinam imperpetuum teneant, habeant et poſſideant, adeo libere, quiete et pacifice, ſicut aliquam aliam eccleſiam de dono baronis vel militis liberius et quietius tenent et poſſident. In cujus rei teſtimonium huic preſenti ſcripto ſigillum meum duxi apponendum. Hiis teſtibus, dominis Fynleio de Stragrif, Johanne de Irſchyn, militibus, Dufgallo filio Sewen', Murchardo filio Malcmur, Johanne Portar, Dunſlene fratre Murchardi, Reginaldo clerico, et aliis multis. Datum apud parcum de Irſchyn die Jovis proxima poſt feſtum Sancti Illarii anno gratie milleſimo ducenteſimo ſexageſimo ſecundo.

Donatio eccleſie Sancti Colmaneli per Alanum epiſcopum.

OMNIBUS Chriſti fidelibus ad quos preſens ſcriptum pervenerit Alanus Dei gratia epiſcopus Ergadienſis, ſalutem in Domino ſempiternam. Noveritis nos caritatis intuitu conceſſiſſe, dediſſe et hac carta noſtra preſenti confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino et monaſterio de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, eccleſiam Sancti Colmaneli in Kentyr, cum capellis et omnibus juſtis pertinentiis ſuis, ſibi in uſus proprios convertendam. Quare volumus et concedimus quod predicti monachi predictam eccleſiam cum capellis et pertinentiis ſuis imperpetuum teneant et poſſideant ita libere, quiete, plenarie et honorifice, ſicut aliqui viri religioſi aliquam eccleſiam, cum capellis et pertinentiis, ſibi in uſus proprios conceſſam et collatam, liberius, quietius, plenius et honorificentius in regno Scotie tenent et poſſident ; Salva portione vicarii in illa eccleſia ſicut in aliis eccleſiis ejuſdem epiſcopatus, et etiam ſalvis nobis et ſucceſſoribus noſtris quarta parte illius eccleſie que ad menſam epiſcopalem dignoſcitur pertinere, et jure epiſcopi in omnibus, et aliorum ordinariorum. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus litteris eſt appenſum. Teſtibus hiis, domino Gilberto archidiacono Ergadienſi, magiſtris Ada de Lochmaban, et Roberto de Carric, clericis, domino Wilelmo capellano de Kylmacolm, David Syward clerico,

et aliis. Datum apud Paſſelet die circumciſionis Domini, anno gratie milleſimo ducenteſimo ſexageſimo primo.

Tranſcriptum munimentorum ſuper eccleſia Sancti Colmaneli in Kyntyr.

OMNIBUS Criſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Robertus miſeratione divina Glaſguenſis epiſcopus ſalutem. Quum par delictum dignoſcitur veritati teſtimonium ſubtrahere et mendacio conſentire, ne falſitas prejudicet veritati aut iniquitas prevalcat equitati; univerſitati veſtre preſentibus ſignificamus nos palpaſſe et inſpexiſſe cartas, confirmationes et cetera inſtrumenta religioſorum virorum Abbatis et conventus de Paſſelet, non raſas, non laniatas, non abolitas, nec in aliqua parte ſui vitiatas, ſed integris ſigillis ſignatas, in hec verba, OMNIBUS ſancte matris eccleſie, *ut ſupra in folio lxxij; cum ſequentibus.*

Confirmatio Innocentii pape quarti de terra denariata, et eccleſia Sancti Colmaneli in Kentyir.

INNOCENTIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilecto filio Rectori eccleſie Sancti Colmaneli in Kentyir, Liſmorenſis dioceſis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod juſtum et honeſtum eſt, tam vigor equitatis quam ordo exigit rationis ut id per ſolicitudinem officii noſtri ad debitum perducatur effectum. Cum igitur, ſicut ex parte tua fuit propoſitum coram nobis, Duſgallus laicus eccleſie Sancti Colmaneli in Kentyir patronus, quandam terram ſuam que denariata vulgariter dicitur prope eccleſiam ipſam eidem eccleſie, pro anime ſue remedio, provida liberalitate donarit, nos tuis precibus inclinati donationem eandem, ſicut pie ac provide facta eſt et in alicujus prejudicium non redundat, ratam habentes, auctoritate apoſtolica confirmamus, et preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire; ſi quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Lugduni xiii Kalendas Aprilis pontificatus noſtri anno quarto.

Scriptum ſuper inſtauratione eccleſie Sancti Colmaneli.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Oddo decanus Criſtianitatis de Glaſrod, et Mauricius capellanus parochialis eccleſie Sancti Finani ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra nos litteras patris domini Laurentii Dei gratia Ergadienſis eccleſie epiſcopi, non raſas, non abolitas, non cancellatas, nec in aliqua parte vitiatas, recepiſſe in hec verba; FRATER LAURENTIUS miſeratione divina Ergadienſis eccleſie miniſter humilis Oddoni decano Criſtianitatis de Glaſrod ſalutem in Domino ſempiternam. Diſcretioni veſtre mandamus firmiter injungentes quatinus perſonaliter accedentes, aſſumpto vobiſcum domino Mauricio capellano eccleſie Sancti Finani, ad eccleſiam Sancti Colmaneli in Kentyir, dominos Bricium et Wilelmum commonachos de Paſſelet, procuratores dominorum Abbatis et conventus de Paſſelet, conjunctim et diviſim, ſalva quarta noſtra et procurationibus epiſcopalibus ceteriſque honoribus et oneribus ordinariis, et portione in eadem eccleſia vicarie aſſignata, in corporalem poſſeſſionem ejuſdem eccleſie, et capelle de Chypehinche de eadem eccleſia dependentis, cum omnibus aliis pertinentiis, ſalvo jure cujuſlibet, induci faciatis. In cujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum noſtrum eſt appenſum. Datum apud eccleſiam Sancti Finani die ſabbati proxima poſt feſtum decollationis Sancti Johannis Baptiſte anno gratie milleſimo ducenteſimo octogeſimo quarto. Hujus igitur auctoritate mandati, nos prenominatos procuratores predictorum Abbatis et conventus in corporalem poſſeſſionem predicte eccleſie cum capella prenominata et omnibus aliis pertinentiis, die dominica proxima ante nativitatem beate Virginis Marie anni preſcripti, induximus et inſtituimus. In cujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigilla noſtra appoſuimus. Acta in capitulo de Paſſelet vigilia nativitatis beate Virginis Marie, anno quo ſupra.

Inſpeximus inſuper litteram papalem predictis religioſis ſuper predicta eccleſia Sancti Colmaneli conceſſam, integro filo et vera bulla bullatam. In cujus rei teſtimonium et gratia majoris teſtimonii, preſens ſcriptum ſigillo noſtro una cum ſigillo officialitatis curie Glaſguenſis fecimus roborari. Datum apud Glaſgu die Mercurii proxima poſt feſtum aſſumptionis beate Virginis Marie anno gratie milleſimo ducenteſimo octogeſimo quinto.

Carta Reginaldi filii Sumerled domini Inchegal, de uno denario ex qualibet domo in terra ſua de quibus exit fumus.

SCIANT omnes tam preſentes quam futuri quod ego Reginaldus filius Sumerled dominus de Inchegal factus ſum frater, et uxor mea Fonie ſoror, in capitulo domus de Paſſelet et in toto ordine Cluniacenſi; et ego verus frater et bonus amicus predictis monachis fratribus meis de Paſſelet imperpetuum manſurus, cum heredibus meis et hominibus meis, teſtimonio ſigilli mei, conceſſi eis me daturum ſibi, pro ſalute mea et uxoris mee et heredum meorum et hominum, in hoc anno octo boves et duos denarios ex qualibet domo unde fumus exit, et poſt hunc annum ſingulis annis unum denarium ex qualibet domo totius terre mee unde fumus exit dabo illis, et poſt me heredes mei dabunt, aut maledictionem meam habebunt niſi promptiſſime dederint. Preterea uxor mea Fonia conceſſit eis ſe daturam illis in elemoſinam decimam omnium rerum que ſibi Deus dederit, ſcilicet tam ex ipſis que apud ſe retinere voluerit quam ex illis que per terram vel per mare ad vendendum imperpetuum miſerit. Et quia ego et heredes mei participes ſumus et imperpetuum erimus omnium bonorum que in domo de Paſſelet et in toto ordine fiunt vel imperpetuum fient, tam in orationibus quam in ceteris divine ſervitutis obſequiis, dedi eis et conceſſi et hoc preſenti ſcripto auctoritate ſigilli mei roborato confirmavi, firmam pacem meam et omnium heredum meorum et hominum, cum manutenemento bone fraternitatis, ubicunque ipſi vel homines eorum fuerint aut venerint, in terra vel in mari; ſupplicans amicis meis et precipiens omnibus hominibus meis ut ubicunque invenerint predictos monachos fratres meos aut eorum homines, ipſos manuteneant, et in ſuis auxilientur negotiis, ſcientes pro certo quod per Sanctum Columbam ſi aliquis heredum meorum eis malefecerit, maledictionem meam habebit, vel ſi quid mali forte ab hominibus meis, vel ab aliis de quibus eos vindicare potero, ſibi vel ſuis factum fuerit, mortis pena punientur. Hiis teſtibus, Ameleo filio Gillecolmi, Gillecolmo filio Gilmihel, Mauricio capellano meo, et multis aliis, ibi tunc preſentibus.

Carta Douenaldi filii Reginaldi Sumerled, de uno denario capiendo ex qualibet domo in terra ſua unde fumus exit.

SCIANT omnes tam preſentes quam futuri quod ego Douenaldus filius Reginaldi filii Sumerled factus ſum frater, et uxor mea ſoror, in capitulo domus de Paſſelet et in toto ordine Cluniacenſi ; et ego verus frater et bonus amicus predictis monachis fratribus meis de Paſſelet imperpetuum manſurus, cum heredibus meis et hominibus meis, quibus fraternitatem predicte domus et participationem orationum et omnium beneficiorum totius ordinis Cluniacenſis a jamdictis monachis adquiſivi, conceſſi eis me daturum ſibi, teſtimonio ſigilli mei, octo vaccas, pro ſalute mea et uxoris mee, [et de qualibet domo] unde fumus exit me daturum ſibi ſingulis annis unum denarium, vel quolibet anno pro ipſis denariis octo vaccas. Et quia ego et heredes mei et homines mei participes ſumus et imperpetuum erimus omnium bonorum que in domo de Paſſelet et in toto ordine fiunt vel imperpetuum fient, tam in orationibus quam in ceteris divine ſervitutis obſequiis, dedi eis et conceſſi, et hoc preſenti ſcripto auctoritate ſigilli mei roborato confirmavi, firmam pacem meam et omnium heredum meorum et hominum meorum, cum manutenemento bone fraternitatis ubicunque ipſi vel homines eorum fuerint aut venerint, in terra vel in mari ; Supplicans amicis meis et precipiens omnibus hominibus meis ut ubicunque invenerint predictos monachos fratres meos et eorum homines, ipſos manutencant et in ſuis auxilientur negotiis, ſcientes pro certo quod per Sanctum Columbam ſi quid mali forte ab hominibus meis vel ab aliis de quibus eos vindicare potero ſibi vel ſuis factum fuerit, mortis pena punientur. Et notandum quod ubicunque ego vel heredes mei aut aliqui ex hominibus meis mortui fuerimus, in terra vel in mari, predicti monachi orabunt pro nobis imperpetuum ut ſalvi ſimus, et per totum ordinem Cluniacenſem orationes pro nobis fieri facient. Hiis teſtibus, Amelco filio Gilcolmi, Gilcolmo filio Gilmihel, Mauricio capellano, et multis aliis ex propriis hominibus meis.

Carta dimidie marce et unius denarii annuatim de ſingulis domibus de quibus fumus exit in terra Angus filii Douenaldi.

SCIANT omnes tam preſentes quam futuri quod ego Angus filius Douenaldi, verus frater et amicus domus de Paſſelet, ad exemplum avi mei et patris mei, dedi, conceſſi et hac preſenti carta mea confirmavi, Deo et monaſterio de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, in puram et perpetuam elemoſinam, dimidiam marcam argenti de domo mea propria et heredum meorum annuatim, et de ſingulis domibus per omnes terras meas de quibus fumus exit unum denarium ſingulis annis imperpetuum. Dedi etiam et conceſſi dictis monachis et hominibus ſuis firmam pacem meam et heredum et hominum meorum cum manutenemento bone fraternitatis, ubicunque fuerint aut venerint per poteſtatem noſtram in terra vel in mari; Supplicans amicis meis, et precipiens omnibus hominibus meis ſuper meam plenariam foriſfacturam, ut ubicunque invenerint predictos monachos fratres meos et eorum homines, ipſos manuteneant et in ſuis auxilientur negotiis. Et ſi dicti monachi, vel eorum litteras Abbatis vel conventus deferentes, ad partes noſtras cauſa piſcandi aliquando venire voluerint, dedi et conceſſi eiſdem licentiam et facultatem piſcandi ubique in poteſtate mea et heredum meorum pro ſue voluntatis arbitrio, cum omnibus aiſiamentis terre mee et heredum meorum congruentibus piſcature et piſcatoribus. In cujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum meum appoſui. Hiis teſtibus, Alexandro fratre meo, Ferchardo de Buit, Duncano frâtre ſuo, Throſino, Gilberto filio Samuelis, Petro clerico, Henrico Ruſſel, Thoma piſtore, Wilelmo de Stragrif, Laurentio clerico, et multis aliis.

Copia donationis et etiam confirmationis eccleſie Sancti Querani in Kentyir.

VENERABILI patri in Chriſto domino Laurencio Dei gratia Ergadienſi epiſcopo ceteriſque Chriſti fidelibus ad quorum aſpectum preſens ſcriptum pervenerit, Jacobus ſeneſcallus Scotie, dominus Robertus theſaurarius eccleſie Glaſguenſis, magiſter Thomas Nicholay' ſubdecanus ejuſdem loci, et magiſter Alexander Kenedi canonicus ejuſdem eccleſie, ſalutem in Do-

mino ſempiternam. Quia par peccatum eſt mendacio conſentire et veritati teſtimonium ſubtrahere, ne falſitas prevaleat veritati, vel iniquitas prejudicet equitati, univerſitati veſtre preſentibus ſignificamus nos inſpexiſſe cartam domini Engus filii Douenaldi ſuper [eccleſia] Sancti Querani in Kentyir, necnon et confirmationes venerabilium patrum dominorum Alani et Laurentii Ergadienſium epiſcoporum ſuper eadem eccleſia, religioſis viris Abbati et conventui de Paſſelet conceſſas et roboratas, non raſas, non abolitas, non laniatas nec in aliqua parte vitiatas, in hec verba ; OMNIBUS Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Engus filius Douenaldi eternam in Domino ſalutem. Sciatis me, intuitu pietatis, et pro ſalute domini mei Alexandri illuſtris regis Scotie, et pro ſalute Alexandri filii ejus, et pro ſalute mea propria et heredum meorum, dediſſe, conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino monaſterii de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, eccleſiam Sancti Querani in terra mea [que] Kentyir appellatur : Tenendam et habendam in liberam, puram et perpetuam elemoſinam, cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis, ita libere et quiete ſicut aliqua eccleſia tenetur et poſſidetur liberius et quietius in regno Scotie ex donatione comitis vel baronis habentis jus patronatus in eccleſiis. Hiis teſtibus, domino Alano de Nef' milite, Ferchar filio Nigilli de Buyt, Douenaldo clerico de Kildufbenin, Gilhis Macdunſith, Kennauth Macgilruth, Gilleſchop nuntio, et aliis.

Donatio eccleſie Sancti Querani in Kentyir per Alexandrum de Hyle.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Alexander de Hyle, filius et heres domini Engufii filii Douenaldi domini de Hyle, ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me inſpexiſſe et palpaſſe cartam domini patris mei, non raſam, non abolitam nec in aliqua parte ſui vitiatam vel reprehenſibilem, in hec verba ; OMNIBUS Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Engus filius Douenaldi eternam in Domino ſalutem. Sciatis me, intuitu pietatis, et pro ſalute domini mei Alexandri illuſtris regis Scotie, *et cetera omnia de verbo ad verbum ut preſcribitur uſque illuc*, habentis jus patronatus in eccleſiis. Hanc ſiquidem donationem, conceſſionem et confirmationem, ratam et firmam habere volens imperpetuum, eam ſigillo meo duxi roborandam ; et nichilominus ex

habundanti, ut omnis materia controverſie tollatur de cetero, predictis monachis prenominatam eccleſiam ſicut ſcriptum eſt in omnibus do, concedo et preſenti ſcripto meo confirmo. Et ne ceca depereat oblivione aliquo tempore quod per me pia devotione geſtum eſt et recognitum, preſens ſcriptum ſigillo meo una cum ſigillo domini Laurencii Dei gratia Ergadienſis epiſcopi, et domini Roberti Bruſ' comitis de Carric, gratia majoris teſtimonii, roborari procuravi. Hiis teſtibus, domino Patricio Dei gratia abbate monaſterii de Croſragal, domino Roberto Bruſ' comite de Carric, Roberto filio ejuſdem et herede, domino Roberto Anglico milite, domino Maricio vicario de Aran, Patricio clerico de Kentyir, domino Nicholao monacho de Croſragal, et aliis.

Donatio eccleſie Sancti Querani per Alanum epiſcopum.

ALANUS Dei gratia Ergadienſis epiſcopus omnibus Criſti fidelibus tam preſentibus quam futuris ad quorum notitiam preſens ſcriptum pervenerit eternam in Domino ſalutem. Inſpeximus cartam nobilis viri Engus filii Dovenaldi ſuper eccleſia de Kelkeran in Kentyir quam contulit, intuitu pietatis, Abbati et conventui de Paſſelet et eorum monaſterio, in liberam et perpetuam elemoſinam, cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis, longe antequam nos ad curam eccleſie Ergadienſis vocati fuimus et electi. Nos igitur attendentes hoſpitalitatem et alia opera miſericordie que in dicto monaſterio fiunt et creſcunt quotidie, dictam eccleſiam de Kelkeran cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis, auctoritate epiſcopali, concedimus et confirmamus, in proprios uſus cum vacaverit convertendam ; ita libere et quiete tenendam et habendam imperpetuum ſicut aliquas eccleſias ſibi in proprios uſus datas et conceſſas tenent et poſſident liberius et quietius ; Salva quarta parte ejuſdem eccleſie ad menſam epiſcopalem pertinente ; et ſalvis epiſcopalibus in omnibus, de quibus dicti Abbas et conventus facient nobis et ſucceſſoribus noſtris reſponderi, et dicte eccleſie honeſte et debite deſerviri. In cujus rei teſtimonium hoc ſcriptum conceſſionis et confirmationis noſtre ſigilli noſtri impreſſione fecimus communiri. Hiis teſtibus, magiſtro Henrico rectore eccleſie de Cuthquen, Johanne de Sancto Andrea rectore eccleſie de Dulfinſton, magiſtro Ambroſio organiſta, magiſtro Godefrido de Wintonia, Philippo et Johanne capellanis, Roberto et Ricardo clericis

noſtris, et multis aliis. Datum apud Paſſelet die ſanctorum martyrum Coſme et Damiani anno gratie milleſimo ducenteſimo quinquageſimo tertio.

[De penſione ſolvenda ab ejuſdem eccleſie Rectore.]

OMNIBUS Criſti fidelibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris Alanus Dei gratia epiſcopus Ergadienſis ſalutem in Domino. Sciatis quod cum Malcolmus rector eccleſie Sancti Querani in Kentyir, quam nobilis vir dominus Engus filius Dovenaldi ejuſdem eccleſie verus patronus monaſterio de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et perpetualiter ſervituris contulit, intuitu caritatis, de conſenſu et voluntate ejuſdem nobilis viri, in tempore predeceſſoris noſtri, ſe obligaſſet ad ſolvendum annuatim de predicta eccleſia predicto monaſterio penſionem unius ponderis ferri quod petra vulgariter appellatur; nec tamen plenarie perſolviſſet, propter quod in cauſam trahebatur coram judicibus delegatis; poſtmodum ſue inobedentie et inconſtantie penitens, de predicte penſionis ſolutione minus completa humiliter ſatiſfecit, ac preſtito corporali ſuper ſacroſanctis evangeliis ſacramento, ſe noſtre ordinationi, ſuper annua penſione predicto monaſterio ſolvenda, necnon Abbas et conventus ejuſdem loci, ſubpoſuerunt. Nos vero, quia dictus Malcolmus primam quam promiſerat penſionem ſicut debuit non perſolvit, ita duximus ordinandum; ſcilicet quod idem Malcolmus monaſterio de Paſſelet de predicta eccleſia ſua unam libram cere vel ſex denarios annuatim perſolvet apud Paſſelet, infra tempus nundinarum de Glaſgu, nomine penſionis, et quod ab omni actione et lite mota et que poſſet moveri per Abbatem et conventum de Paſſelet, dictus Malcolmus uſque ad diem hujus ordinationis, ratione penſionis minime perſolute, remaneat penitus abſolutus. In cujus ordinationis teſtimonium preſens ſcriptum ſigilli noſtri munimine fecimus roborari. Datum apud Ar die purificationis Beate Marie, anno gratie milleſimo ducenteſimo ſexageſimo primo. In cujus rei teſtimonium, preſens ſcriptum ſigillis noſtris una cum ſigillo officialitatis curie Glaſguenſis, gratia majoris teſtimonii, fecimus roborari.

Preſentatio eccleſie de Kylkeran.

MEMORANDUM quod die Jovis proxima poſt feſtum apoſtolorum Simonis et Jude anno Domini milleſimo ducenteſimo nonogeſimo nono, coram Dominis Roberto theſaurario et Roberto de Stampet canonicis Glaſguenſibus, commiſſariis domini Sancti Andree Epiſcopi, unici judicis a ſede apoſtolica delegati, in cauſa que vertitur ſeu verti ſperatur inter Abbatem et conventum de Paſſelay actores ex una parte, et dominum Laurentium Ergadienſem epiſcopum reverendiſſimum ex altera, in eccleſia majori Glaſguenſi, Comparuit predictus Laurentius Ergadienſis epiſcopus per magiſtrum Nicholaum rectorem eccleſie Sancti Modani procuratorem ſuum legittime conſtitutum ex parte una, et dicti Abbas et conventus de Paſſelay ex altera per Venaldum monachum de Paſſelet procuratorem eorundem legittime conſtitutum; Ceſſata eſt cauſa in hunc modum, videlicet quod dictus magiſter Nicholaus procurator dicti domini Epiſcopi in jure fatebatur quod jus preſentandi ad vicariam eccleſie Sancti Querini in Kentyir pertinet de claro predictis Abbati et conventui, et quod dominus Epiſcopus jus preſentandi non habet nec vendicat in eadem; ac promiſit idem procurator per fidem datam, quod dominus Angus qui ſe gerebat pro vicario in dicta eccleſia, reſignaret dictam vicariam in manu venerabilis patris Ergadienſis epiſcopi, ac eandem reſignationem, ſigillo ejuſdem domini Epiſcopi conſignatam, citra feſtum Sancti Andree apoſtoli anno Domini ſuperius annotato ad dictos Abbatem et conventum de Paſſelay ſe promiſerat deſtinaturum. Procurator vero dictorum Abbatis et conventus fide interpoſita ſimiliter promiſit quod, prebita ſic reſignatione predicta et ſigillo dicti Epiſcopi conſignata, dicti Abbas et conventus predictum Anguſium capellanum ad dictam vicariam preſentabunt. Promiſit etiam procurator predicti domini Epiſcopi per fidem ut prius, quod dictus Epiſcopus Ergadienſis concedat dictis Abbati et conventui conſimilem litteram ſuper vicariam eccleſie Sancti Querani qualem ſibi conceſſerat ſuper vicaria eccleſie Sancti Finani in Kethromecongal. In cujus rei teſtimonium preſentibus ſigilla dictorum judicum ſunt appenſa: juriſdictione judicum nichilominus reſervata donec premiſſa adimpleantur. Datum ut ſuperius.

Donatio eccleſie Sancti Finani per Duncanum filium Fercherdi.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris Duncanus filius Fercher et Laumannus filius Malcolmi nepos ejuſdem Duncani eternam in Domino ſalutem. Sciatis nos dediſſe, conceſſiſſe et hac carta noſtra preſenti confirmaſſe Deo et ſancto Jacobo et ſancto Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus in puram et perpetuam elemoſinam, eccleſiam de Killinan cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis, et cum toto jure quod nobis in eadem eccleſia competiit ratione patronatus. Dedimus etiam eis et conceſſimus illam nummatam terre de Kilmor que jacet ſuper Louchgilp, cum capella Sancte Marie in eadem terra fundata. Preterea contulimus et conceſſimus eiſdem, intuitu pietatis, illas tres dimidias nummatas terrequas nos et anteceſſores noſtri apud Kilmun habuimus, cum piſcariis et omnibus aliis juſtis pertinentiis ſuis et diviſis, et cum toto jure quod nobis in eccleſia de Kilmun competiit ratione patronatus : Tenendum et habendum adeo libere et quiete ſicut alias elemoſinas eis datas liberius et quietius tenent et poſſident. Hiis teſtibus, domino Waltero filio Alani ſeneſcallo Scotie juſticiario, domino Malcolmo filio comitis de Levenax, domino Symone Flandrenſi, et domino Hugone fratre ipſius, Luca capellano de Paſſelet, Rogerio ſeneſcallo de Paſſelet, Nechten rectore eccleſie de Killinan, Rogerio vicario de Kilbarchan, Alexandro de Smalham, et Wilelmo de Cadiou, clericis, Johanne de Perthec, et multis aliis.

Carta eccleſie de Kilfynnan.

OMNIBUS Criſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Laumannus filius Malcolmi eternam in Domino ſalutem. Noverit univerſitas veſtra me, divine caritatis intuitu, et pro ſalute domini mei Alexandri illuſtris regis Scotie, dediſſe, conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et ſancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam, eccleſiam ſancti Finani que Kylfinnan appellatur. Tenendam et habendam imperpetuum cum omnibus pertinentiis ſuis, et cum toto jure patronatus quod mihi in eadem eccleſia competiit. Et [in] hujus rei teſtimonium ſigillum meum huic ſcripto appoſui. Hiis

teſtibus, domino Waltero filio Alani ſeneſcallo et juſticiario Scotie, domino Radulfo capellano domini Regis, Dufgallo filio Moyſi, Dufgallo filio Syvin Johanne conſtabulario de Dunnon, Gilpatrik filio Gilcriſt, et multis aliis.

Confirmatio eccleſie de Kyllinan per Enguſium filium Duncani.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Engus filius Duncani filii Ferkardi ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me inſpexiſſe cartam predicti Duncani patris mei et Laumanni nepotis ipſius, ſigillis eorum ſingnatam, non raſam, non abolitam, nec in aliqua parte ſui vitiatam, in hec verba: OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris Duncanus filius Ferkardi et Laumannus filius Malcolmi nepos ejuſdem Duncani eternam in Domino ſalutem. Sciatis nos dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, in puram et perpetuam elemoſinam, eccleſiam de Kyllinan cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis, et cum toto jure quod nobis in eadem eccleſia competiit ratione patronatus. Dedimus etiam eis et conceſſimus illam nummatam terre de Kilmor que jacet ſuper Louchgilp cum capella Sancte Marie in eadem terra fundata. Preterea contulimus et conceſſimus eiſdem, intuitu pietatis, illas tres dimidias nummatas terre quas nos et anteceſſores noſtri apud Kilmun habuimus, cum piſcariis et omnibus aliis juſtis pertinentiis ſuis et diviſis, et cum toto jure quod nobis in eccleſia de Kilmun competiit ratione patronatus: Tenendum et habendum adeo libere et quiete ſicut alias elemoſinas eis datas liberius et quietius tenent et poſſident. Hanc ſiquidem donationem et conceſſionem ego Engus ratam habens et firmam, predictis Abbati et conventui omnia premiſſa, pro me et heredibus meis quatenus nos contingunt vel contingere poterunt, Illis exceptis que ad predictum Laumannum vel heredes ſuos pertinent vel pertinere poterunt de premiſſis, concedo, et hac preſenti carta mea confirmo: Tenenda et habenda imperpetuum in puram et perpetuam elemoſinam, ab omni ſeculari ſervitio, exactione et demanda libera et quieta, adeo libere et quiete ſicut aliqua elemoſina in regno Scotie liberius et quietius tenetur et poſſidetur. Et ego et heredes mei premiſſa, quatenus ad nos pertinent vel pertinere poterunt, predictis Abbati et conventui ut preſcriptum eſt, in

omnibus et per omnia contra omnes warantizabimus et defendemus. Et ne ceca oblivione depereat quod pia devotione per me factum eſt, in majori teſtimonio, ſigillum venerabilis patris Domini Laurentii Ergadienſis epiſcopi, una cum ſigillis magiſtri Walteri de Mortuo mari decani Glaſguenſis, et domini Roberti theſaurarii ejuſdem loci, cum appoſitione ſigilli mei, preſenti ſcripto apponi procuravi. Datum apud Paſſelet die Martis proxima poſt inventionem ſancte crucis, anni gratie milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi. Hiis teſtibus, magiſtris Adam de Locmaban, Alexandro Mackennedy, domino David capellano filio Ferkardi, Mauricio de Luſſ, Ricardo de Dumdomur, Malmur filio Laumanni, et aliis.

Inſtitutio eccleſie de Kyllinan per Mauricium officialem Ergadie, de mandato epiſcopi Alani.

UNIVERSIS has litteras viſuris vel audituris Mauricius officialis Ergadie ſalutem. Sciatis me, auctoritate et mandato venerabilis viri Alani Dei gratia electi Ergadienſis, Abbatem et conventum et monaſterium de Paſſelet miſiſſe in corporalem poſſeſſionem eccleſie de Kyllinan ; ſalva quarta parte omnium decimarum ejuſdem eccleſie que ad menſam epiſcopalem vel archidiaconatum noſcitur pertinere, et ſalvis epiſcopalibus in omnibus aliis ; et ſalva vicaria mea que mihi taxata eſt in meo perpetuo ad quartam partem omnium decimarum, oblationum et aliorum proventuum, et herbagio xii vaccarum, et xl ſulcis ad vicariam pertinentibus. Anno gratie milleſimo ducenteſimo quinquageſimo, menſe Septembre, die beatorum martirum Coſme et Damiani. Hiis teſtibus, Johanne capellano de Kilmodan, Georgio perſona de Kyllivinor, et Ricardo de Sticlaw ballivo domini Regis, et Elia perſona de Araſech, et David canonico de Liſmor, et multis aliis.

Donatio ſuper eccleſia de Kylfinan per Alanum epiſcopum Ergadienſem.

OMNIBUS Criſti fidelibus has litteras viſuris vel audituris Alanus Dei gratia Ergadienſis epiſcopus ſalutem in Domino. Sciatis nos pietatis intuitu conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum

ſervituris, eccleſiam Sancti Finani que eſt in Kethromecongal: Tenendam et habendam in proprios uſus, cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis, in puram et perpetuam elemoſinam, ita libere et quiete ſicut liberius et quietius aliqua eccleſia in uſus proprios conceſſa a viris religioſis in regno Scotie poſſidetur; Salva quarta parte omnium decimarum ſpectantium ad eandem que ad menſam epiſcopalem vel ad archidiaconum, de conceſſione et ordinatione dioceſanorum dignoſcitur pertinere, et ſalvis nobis et ſucceſſoribus noſtris in dicta eccleſia omnibus epiſcopalibus: Proviſo tamen quod honeſte et debite dicte eccleſie perpetuo deſerviatur. In cujus rei teſtimonium hoc ſcriptum conceſſionis noſtre et confirmationis appoſitione ſigilli noſtri roboravimus. Acta apud Paſſelet in fine menſis Septembris anno gratie milleſimo ducenteſimo quinquageſimo tertio. Hiis teſtibus, magiſtro Henrico rectore eccleſie de Cuthquen', Johanne de Sancto Andrea rectore eccleſie de Dolfinſton, magiſtro Ambroſio organiſta, magiſtro Godefrido de Wintonia, Philippo et Johanne capellanis de Paſſelet, et multis aliis.

Confirmatio eccleſie Sancti Finani per Stephanum epiſcopum Sodorenſem, eccleſie Leſmorienſis [cure geſtorem.]

OMNIBUS Chriſti fidelibus has litteras viſuris vel audituris Stephanus Dei gratia Sodorenſis epiſcopus, eccleſie Leſmorenſis per dominum Papam cure geſtor, eternam in Domino ſalutem. Sciatis nos pietatis intuitu dediſſe, conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus eccleſiam Sancti Finani que vulgariter appellatur Kylinan in Kethromecongal, in proprios uſus cum vacaverit convertendam. Tenendam et habendam ita libere et quiete et honorifice ſicut aliqui viri religioſi in regno Scotie aliquas eccleſias ſibi in proprios uſus datas et conceſſas liberius, quietius et honorificentius tenent et poſſident; Salva quarta parte omnium decimarum de eadem eccleſia que ad archidiaconatum ſpectare dignoſcitur; et ſalva vicaria ejuſdem eccleſie que per nos tanquam loci dioceſanum taxata eſt perpetuo ad quartam partem decimarum, oblationum, obventionum et omnium aliarum rectitudinum de predicta eccleſia provenientium, cum aiſiamentis tam terre quam herbagii que Mauricius ejuſdem eccleſie vicarius tempore hujus noſtre conceſſionis tenuit et poſſidet. Hiis teſtibus, domino Waltero filio Alani

domini Regis Scotie ſeneſcallo tunc juſticiario totius Scotie, Anguſio filio Dovenaldi, domino Henrico filio Reginaldi, domino Thoma Croc, domino Alano Walenſ', domino Simone filio Simonis, domino Criſtino archidiacono Leſmorienſi, domino Wilelmo capellano, domino Wardo capellano, Roberto de Elleſham perſona de Inverkelan, et multis aliis.

Donatio trium eccleſiarum per Laurentium epiſcopum Ergadienſem.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſentes litteras viſuris vel audituris frater Laurentius Dei gratia epiſcopus Ergadie ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra nos inſpexiſſe cartas domini Enguſii filii Dovenaldi, et Dufgalli filii Sifyn', necnon Duncani filii Ferkardi, et Laumanni filii Malcolmi nepotis ejuſdem Duncani, ſuper collatione juriſpatronatus eccleſiarum, Sancti Querani in Kentyir que Kilkeran appellatur, Sancti Colmaneli in Kentyir, et Sancti Finani in Kethromecongal, facta Deo, Sancto Jacobo, Sancto Mirino monaſterii de Paſſelet, et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, ac confirmationes bone memorie domini Alani predeceſſoris noſtri, ad optinendum et ad convertendum predictas eccleſias cum vacaverint ad uſus ſuos proprios, dictis Abbati et conventui conceſſas et datas, non raſas, non abolitas, nec in aliqua ſui parte vitiatas. Nos igitur, meritis eorundem religioſorum exigentibus, propter hoſpitalitatem et alia opera miſericordie que in dicto monaſterio fiunt et de die in diem ſumunt incrementum, preſcriptas tres matrices eccleſias cum capellis ſuis et omnibus aliis libertatibus ſuis et juſtis pertinentiis, auctoritate epiſcopali eiſdem Abbati et conventui concedimus, damus et preſenti ſcripto noſtro confirmamus, in proprios uſus ſuos optinendas et convertendas imperpetuum cum ipſas vel aliquam ipſarum vacare contigerit, ita libere, quiete, ſicut liberius et quietius alique eccleſie in uſus proprios conceſſe a viris religioſis in regno Scotie poſſidentur ; Salvis quartis earundem eccleſiarum ad menſam epiſcopalem et ad vicarios ſpectantibus, et ſalvis nobis et ſucceſſoribus noſtris in dictis eccleſiis omnibus epiſcopalibus ; Proviſo tamen quod dictis eccleſiis honeſte et debite deſerviatur. In cujus rei teſtimonium hoc ſcriptum conceſſionis noſtre et confirmationis appoſitione ſigilli noſtri roboravimus. Datum apud Are die Mercurii proxima poſt feſtum Sancti Luce evangeliſte anno gratie milleſimo ducenteſimo ſexage-

ſimo nono. Hiis teſtibus, fratre Patricio tunc priore conventus fratrum predicatorum de Are, dominis Radulfo de Par' decano de Are, Alano capellano noſtro, Andrea vicario de Symonton, Alexandro Mackenedy, et Henrico de Irwin, clericis, et multis aliis.

Confirmatio predictarum eccleſiarum trium per Andream epiſcopum Ergadienſem.

FRATER ANDREAS permiſſione divina Ergadienſis eccleſie miniſter humilis reverendo et diſcreto viro domino Johanni Dei gratia abbati et conventui de Paſſelet ordinis Cluniacenſis necnon et ejuſdem monaſterii Deo ſervientibus ac imperpetuum ſervituris ſalutem et gratiam ſalvatoris. Compatientes veſtre communis menſe non modice paupertati, que non ſufficit, prout afferitis, ad veſtram ſuſtentationem in divinis obſequiis et ad reſpondendum de hoſpitalitate et aliis oneribus incumbentibus, ſicut lex exigit caritatis, ſupplicatoriis veſtris devotis precibus inclinati, habita deliberatione conſilii, de communi conſenſu et aſſenſu totius capituli noſtri, vobis diſpenſative duximus concedendum et concedimus per preſentes ut fructus et obventiones qui ad rectorem pertinere dignoſcuntur in eccleſiis de Kylfynan de Kylkeran et de Kylcolmanel noſtre dioceſis poſſitis convertere in uſus veſtros proprios ad ſuſtentationem veſtre communis menſe; Salva quarta noſtra epiſcopali, Salvaque portione vicarii in eccleſiis memoratis. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum una cum ſigillo dicti noſtri capituli preſentibus eſt appenſum. Datum apud eccleſiam noſtram cathedralem in octavis Sancti Martini epiſcopi anno domini milleſimo trecenteſimo viceſimo ſeptimo.

Scriptum faiſine et poſſeſſionis de nummata terre de Kylmor per Enguſium filium Duncani Ferkardi.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Engus filius Duncani filii Ferkardi ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me conceſſiſſe et preſenti ſcripto meo dediſſe Abbati et conventui monaſterii de Paſſelet plenariam et pacificam poſſeſſionem et faiſi-

nam nummate terre ſue de Kilmor apud Louchgilp, cum capella Sancte Marie in eadem nummata terre fundata, et cum omnibus aliis pertinentiis, libertatibus et aſiamentis ad predictam terram ſpectantibus, ſine aliquo retinemento. Quare volo et concedo quod predicti Abbas et conventus per ſe vel per procuratorem ſuum, vice mea et auctoritate, ingrediantur et ſaiſinam et poſſeſſionem predicte nummate terre cum pertinentiis percipiant, habeant, teneant et poſſideant, libere, quiete et pacifice, et de eadem diſponant prout melius ſibi viderint expedire. In cujus rei teſtimonium huic ſcripto, ad inſtantiam meam, ſigillum venerabilis patris domini Laurencii Ergadienſis epiſcopi una cum ſigillo meo eſt appenſum. Datum apud Paſſelet die Mercurii proxima poſt tranſlationem Sancti Thome martiris, anni gratie milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi. Hiis teſtibus, domino Gilberto archidiacono Ergadienſi, magiſtris Adam de Louchmaban, et Alexandro Mackennedy, domino Alano capellano domini epiſcopi Ergadienſis, Reginaldo filio Macrath, Mauricio filio Gilmeheſſeoch, Johanne ſcriptore, Alexandro de Ruthglen, Fynlaio de Clourotrich, Malmor filio Laumanni, Waltero Pycnoch, et aliis multis.

Carta dimidietatis nummate terre ad eccleſiam de Kyllinan pertinentis, data per Malcolmum filium et heredem Laumanni.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Malcolmus filius et heres domini quondam Laumanni ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me, pro me et heredibus meis et pro ſalute animarum anteceſſorum meorum, dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, in puram et perpetuam elemoſinam, dimidietatem nummate terre ad eccleſiam de Kyllinan pertinentem, cum jure patronatus ejuſdem eccleſie, et cum omnibus aliis juſtis pertinentiis ſuis ad predictam terram et eccleſiam pertinentibus ſeu de jure aliquo tempore pertinere valentibus, et cum omni jure quod mihi vel heredibus meis in eadem terra et eccleſia cum omnibus ſuis pertinentiis competit vel competiit vel aliquo tempore vel alio aliquo jure competere poterit imperpetuum. Et ut omnia et ſingula premiſſa robur optineant perpetue firmitatis, preſenti ſcripto ſigillum meum appoſui, et

quia ſigillum meum minus notum eſt, ſigillum domini Jacobi ſeneſcalli Scotie preſenti ſcripto apponi procuravi. Data apud Paſſelet die ſabbati in craſtino Sancte Marie Magdalene anno gratie milleſimo ducenteſimo nonageſimo quinto. Hiis teſtibus, magiſtro Gilberto de Tempilton rectore eccleſie de Rothir', Fynlaio capellano domini Jacobi ſeneſcalli Scotie perpetuo vicario de Kyllinan, Alpino filio Douenaldi, Stephano de Kent vicario de Inyrkyp, domino Hugone capellano parochiali de Paſſelet vicario de Kylmacolm, et aliis multis.

Scriptum renuntiationis nummate terre de Kylmor apud Louchgilp cum capella beate Marie, per vicarium Malmorem de Kyllinan.

OMNIBUS Chriſti fidelibus ad quos preſens ſcriptum pervenerit magiſter Robertus de Lanarc ſubdecanus eccleſie Glaſguenſis et Robertus de Edynburg ejuſdem eccleſie canonicus, gerentes vices domini Abbatis de Kylwynyn judicis a domino Papa delegati, in cauſa que vertebatur inter dominos Abbatem et conventum de Paſſelet ex parte una, et Malmorem dictum Hobolan perpetuum vicarium de Kyllinan ex altera, ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra quod cum dominus Yſaac monachus de Paſſelet procurator predictorum Abbatis et conventus propoſuiſſet coram nobis in judicio quod predictus Malmor vicarius injuſte et ſine cauſe cognitione ſpoliaverat predictos Abbatem et conventum nummata terre de Kylmor apud Kenlouchgilp et capella beate Marie in eadem terra fundata, in cujus erant poſſeſſione pacifica percipiendo firmam predicte nummate terre per aliquod tempus, prenominatus Vicarius de jure ſuo diffidens in judicio coram nobis confeſſus fuit ſe dictos Abbatem et conventum predicta nummata terre cum capella indebite ſpoliaſſe; unde cum nobis plene conſtaret in judicio de jure predictorum Abbatis et conventus, tum per confeſſionem predicti Vicarii, tum per legittima inſtrumenta, prenominatum procuratorem nomine dictorum Abbatis et conventus ad poſſeſſionem dicte nummate terre et capelle cum omnibus pertinentiis ſuis ſententialiter decrevimus et duximus reſtituendum ac in poſſeſſionem mittendum; et dictus Vicarius omni juri quod in dicta terra et capella cum omnibus pertinentiis ſuis habuit vel habere potuit, coram nobis, in manibus predicti procuratoris nomine predictorum Abbatis et conventus, pro

ſe et ſuis, ſolempni aſſenſu et ſpontanea voluntate, renuntiavit, et conceſſit quod ſi aliquo tempore aliquod inſtrumentum repertum eſſet quod de predicta terra nomine ſuo faceret mentionem, irritum eſſet et inane, nec ſibi ſeu alicui alio aliquo tempore valiturum. Predicti Abbas et conventus ad inſtantiam noſtram predicto Vicario miſericordiam facientes, conceſſerunt eidem predictam nummatam terre cum omnibus pertinentiis ſuis ad firmam in tota vita ſua tenendam, Solvendo ſingulis annis eiſdem in monaſterio de Paſſelet, infra octo dies nundinarum Glaſguenſium, dimidiam marcam argenti bonorum et legalium ſterlingorum, omni caſu contingente. Et renuntiavit predictus Vicarius pro ſe et ſuis omni juris beneficio canonici et civilis, et omnibus litteris a quocunque foro impetratis et impetrandis, et privilegiis cruceſingnatis et cruceſingnandis conceſſis ſeu concedendis, et ſpecialiter beneficio reſtitutionis in integrum; et, reſervata nobis poteſtate judiciaria nobis commiſſa, ſubjecit ſe juriſdictioni et poteſtati noſtre ut ambo vel alter noſtrum ipſum ad obſervationem omnium premiſſorum, ſi aliquo tempore contra hec vel aliquod premiſſorum per ſe vel alium venire voluerit, ſeu predictis Abbati et conventui judicio poſſeſſorio vel petitorio ſuper premiſſis movere queſtionem, per cenſuram eccleſiaſticam, de plano et abſque ſtrepitu judicii, monitione premiſſa, poſſint vel poſſit compellere. In cujus rei teſtimonium preſens ſcriptum ſigillis noſtris una cum ſigillo predicti Vicarii fecimus roborari. Datum apud Glaſgu die lune proxima ante feſtum Sancti Johannis Baptiſte anno gratie milleſimo ducenteſimo ſexageſimo octavo. Hiis teſtibus, Wilelmo de Cadiou, Edgero vicario de Glaſgu, Wilelmo de Cunigam capellano, Petro capellano, Waltero Marſchall, Wilelmo de Fyf, et aliis multis.

Conſervatoria contra epiſcopum Ergadienſem, penes eccleſias.

JOHANNES et Andreas de Dunfermelyn ac de Neubotle Sancti Andree dioceſis monaſteriorum abbates, conſervatores et judices ad infraſcripta per ſedem apoſtolicam ſpecialiter [deputati], viris venerabilibus et diſcretis magiſtris Johanni Penny ſubdecano, Nigello de Carrotherys, Malcolmo Kenedy et Henrico de Mundavilla, canonicis eccleſie Glaſguenſis, ſalutem et mandatis noſtris ymmo verius apoſtolicis firmiter obedire. Noveritis nos mandatum apoſtolicum in modo et forma qui ſequuntur recepiſſe, cujus tenor talis

eſt; CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis de Dunfermelyn et de Cupro ac de Neubotle Sancti Andree dioceſis monaſteriorum Abbatibus ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Et ſi quibuſlibet religioſis perſonis et locis ex injuncte nobis ſervitutis officio aſſiſtere defenſionis preſidio teneamur, illis tamen ſpecialius et efficacius adeſſe nos convenit qui ſedi apoſtolice immediate ſubjecti non habent preter Romanum pontificem alium defenſorem. Sane dilectorum filiorum Abbatis et conventus monaſterii Cluniacenſis ad Romanam eccleſiam nullo medio pertinentis, Matiſconenſis dioceſis, necnon abbatum, priorum et decanorum monaſteriorum, prioratuum et decanatuum Cluniacenſis ordinis et conventuum eorundem conqueſtione, percipimus quod nonnulli archiepiſcopi et epiſcopi, abbates, priores et alii clerici et eccleſiaſtice perſone tam religioſe quam ſeculares, necnon duces, comites et barones, milites et univerſitates ac ſingulares perſone civitatum et dioceſum ac partium vicinarum in quibus dictum monaſterium et cetera monaſteria, prioratus, decanatus, domus et alia loca et membra eidem monaſterio Cluniacenſi ſubjecta, conſiſtere dignoſcuntur, occuparunt et occupari fecerunt domos, eccleſias, grangias, molendina, decimas, obedientias, caſalia, terras, vineas, poſſeſſiones, cenſus, redditus et proventus, juriſdictiones et jura, et nonnulla bona mobilia et immobilia, ad dictum locum Cluniacenſem et alia monaſteria ſibi ſubjecta necnon prioratus, decanatus et domos et alia prelibata ejus membra, ſpectantia, et ea detinent indebite occupata ſeu eadem detinentibus preſtant auxilium, conſilium et favorem; nonnulli etiam partium diverſarum qui nomen Domini invacuum recipere non formidant, dictis abbatibus et prioribus ac decanis et conventibus monaſteriorum et prioratuum eorundem, in eccleſiis, grangiis, molendinis, decimis, caſalibus, caſtris, terris, juriſdictionibus, juribus, bonis et rebus aliis ad monaſteria, prioratus et domos predicta ſpectantibus, multiplices moleſtias et injurias inferunt et jacturas; Quare, pro parte dictorum Abbatis et conventus ejuſdem monaſterii Cluniacenſis, nobis extitit humiliter ſupplicatum ut, cum valde difficile reddatur eiſdem et aliis abbatibus, prioribus, decanis et eorum membris pro ſingulis querelis ad apoſtolicam ſedem habere recurſum, providere eis ſuper hoc paterna diligentia curaremus, Nos igitur, conſideratione cariſſimi filii noſtri in Chriſto Philippi regis Francie illuſtris, ſuper hiis nobis humiliter ſupplicantis, illo volentes, adverſus occupatores, detentores, moleſtatores et injuriatores hujuſmodi, eis remedio ſubvenire, per quod ipſorum compeſcatur

temeritas, et aliis aditus committendi ſimilia precludatur, diſcretioni veſtre per apoſtolica ſcripta mandamus quatinus vos vel duo aut unus veſtrum per vos vel alium ſeu alios, etiam ſi ſint extra loca in quibus deputati eſtis conſervatores et judices, abbatibus, prioribus, decanis, conventibus et domibus ac membris predictis, efficacis defenſionis preſidio aſſiſtentes, non permittatis, ſuper premiſſis et quibuſlibet aliis bonis et juribus ad ipſos ſpectantibus, ab eiſdem et quibuſcunque aliis, ipſis gravamina ſeu dampna vel injurias irrogari ; facturi ipſis, cum ab eis vel eorum aliquo ſeu procuratore vel procuratoribus eorundem vel alicujus eorum fueritis requiſiti, de predictis et aliis perſonis quibuſlibet, ſuper reſtitutione prioratuum, decanatuum, eccleſiarum, grangiarum, caſtrorum, caſalium, terrarum, poſſeſſionum, juriſdictionum, jurium et bonorum mobilium et immobilium, reddituum quoque et proventuum et aliorum quorumcunque bonorum, necnon de quibuſlibet injuriis et moleſtiis preſentibus et futuris in perſonis et rebus ipſorum, in illis videlicet que judicialem requirunt indaginem ſimpliciter et de plano, ſine ſtrepitu et figura judicii, in aliis vero prout qualitas eorum exigerit, juſtitie complementum ; occupatores ſeu detentores, moleſtatores, preſumptores et injuriatores hujuſmodi, necnon contradictores quoſlibet et rebelles, cujuſcunque ſtatus, ordinis vel conditionis, etiam ſi archiepiſcopalis vel epiſcopalis dignitatis extiterint, quandocunque et quotienſcunque expedierit, auctoritate noſtra, per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſecularis ; non obſtantibus felicis recordationis Bonefacii pape viii predeceſſoris noſtri in quibus cavetur ne aliquis extra ſuam civitatem et dioceſem, niſi in certis exceptis caſibus et in illis ultra unam dietam a fine ſue dioceſis, ad judicium evocetur, ſeu ne judices vel conſervatores a ſede deputati predicta, extra civitatem et dioceſem in quibus deputati fuerint contra quoſcunque procedere, ſive alio vel aliis vices ſuas committere, aut aliquos ultra unam dietam a fine dioceſis eorundem trahere, preſumant, ſeu quod de aliis quam manifeſtis injuriis et violentiis ac aliis que judicialem indaginem exigunt, penis in eos ſi ſecus egerint et in id procurantes adjectis, conſervatores ſe nullatenus intromittant, et tam de duobus dietis in conſilio generali, dummodo ultra tertiam vel quartam dietam aliquis extra ſuam civitatem et dioceſem auctoritate preſentium ad judicium non trahatur, quam aliis quibuſcunque conſtitutionibus a predeceſſoribus noſtris Romanis pontificibus, tam de judicibus, delegatis et conſervatoribus quam perſonis ultra certum numerum

ad judicium non vocandis, et aliis, editis, que veſtre poſſent in hac parte juriſdictioni aut poteſtati ejuſque libero excercitio quomodolibet obviare ; ſeu ſi aliquibus communiter vel diviſim a predicta ſit ſede indultum quod excommunicari, ſuſpendi vel interdici ſeu extra vel ultra certa loca ad judicium evocari non poſſint per litteras apoſtolicas non facientes plenam et expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi et eorum perſonis et locis, ordinibus et nominibus propriis mentionem, et qualibet alia dicte ſedis indulgentia generali vel ſpeciali, cujuſcunque tenoris exiſtat, per quam, preſentibus non expreſſam vel totaliter non inſertam, veſtre juriſdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, et de qua cujuſque toto tenore de verbo ad verbum in noſtris habenda ſit litteris mentio ſpecialis. Ceterum volumus et apoſtolica auctoritate decrevimus quod quilibet veſtrum proſequi valeat articulum etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento canonico prepeditus, quodque a datis preſentium ſit vobis et unicuique veſtrum in premiſſis omnibus et eorum ſingulis, ceptis et non ceptis, preſentibus et futuris, perpetuata poteſtas et juriſdictio attributa, ut eo vigore et ea firmitate poſſitis in premiſſis omnibus, ceptis et non ceptis, preſentibus et futuris, et pro predictis procedere, ac ſi predicta omnia et ſingula coram vobis cepta fuiſſent, et juriſdictio veſtra et cujuſlibet veſtrum in predictis omnibus et ſingulis per citationem vel modum alium perpetuata legittimum extitiſſet, conſtitutione predicta ſuper conſervatoribus et alia qualibet in contrarium edita non obſtante. Datum Avinion', Idibus Aprilis pontificatus noſtri anno ſecundo. Unde conqueſti ſunt nobis religioſi viri Abbas et conventus monaſterii de Paſſelet, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis diocesis, quod venerabilis in Chriſto pater dominus Martinus Dei gratia Ergadienſis epiſcopus eccleſias ſuas Sancti Colmaneli, Sancti Querani et Sancti Finani infra diocesim Ergadienſem conſtitutas, ac decimas et fructus earundem contra eorum voluntatem occupat et uſurpat, ac alia plura eis infert gravamina, contra privilegia et libertatem ordinis ſui Cluniacenſis ; ſupplicantes nobis tanquam ſuis conſervatoribus et judicibus a ſede apoſtolica ſic deputatis, ut eis de oportuno remedio ſuper predictis injuria et gravamine, virtute officii nobis commiſſi, duceremus providere. Nos vero mandatum apoſtolicum reverenter ut tenemur exequi cupientes, conſiderantes tamen quod multum difficile eſt et nocivum dicto domino Epiſcopo, propter locorum diſtantiam et viarum diſcrimina, ad nos ubi moramur vocari ad judicium, et in ſingulis actibus coram nobis

comparere, volenteſque ut ambarum partium laboribus parcatur pariter et expenſis, in cauſa vel cauſis quam vel quas dicti religioſi monaſterii de Paſſelet contra dictum dominum Epiſcopum Ergadienſem, necnon et contra quaſcunque alias perſonas eccleſiaſticas vel ſeculares cujuſcunque ſtatus vel conditionis extiterint, movere intendunt, vobis vel veſtrum tribus, duobus aut uni conjunctim ſeu diviſim vices noſtras quatenus poſſumus, quouſque duximus revocandas, cum canonica cohertione, per preſentes committimus et ſubdelegamus, vobis auctoritate qua fungimur in hac parte firmiter precipientes, quatinus in cauſa vel cauſis ſupradictis, quotiens per dictos religioſos fueritis requiſiti, ſecundum tenorem bulle papalis prenotate, legitime procedatis. Datum ſub ſigillis officiorum noſtrorum apud Edynburgh viceſimo ſeptimo die menſis Novembris anno Domini milleſimo trecenteſimo quinquageſimo primo.

Littera ſuſpenſionis Martini epiſcopi Ergadienſis.

JOHANNES Penny ſubdecanus, et Wilelmus de Curry canonicus Glaſguenſis eccleſie, commiſſarii venerabilium in Chriſto patrum dominorum Johannis et Wilelmi Dei gratia de Dunfermelyn et de Nwbotyll monaſteriorum abbatum, Sancti Andree diocefis, conſervatorum et judicum religioſis viris Abbati et conventui monaſterii de Paſſelet, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis diocefis, a ſede apoſtolica ſpecialiter deputatorum, omnibus et ſingulis abbatibus, prioribus, decanis, archidecanis, officialibus, decanis ruralibus, rectoribus, vicariis et capellanis, tam curatis quam non curatis, per totas Ergadienſes et Sodorenſes civitates et dioceſes conſtitutis, necnon et diſcretis viris dominis Ricardo Daurog', Waltero Rwl et Thome de Arthurly rectori et vicariis de Kyrkmichel, Herſkyn et de Dalyel, ſalutem et mandatis noſtris ac dictorum conſervatorum et judicum, immo verius apoſtolicis, obedire. Quia venerabilis in Criſto pater dominus Martinus Dei gratia epiſcopus Ergadienſis, ad inſtantiam et petitionem dictorum religioſorum Abbatis et conventus monaſterii de Paſſelet, de mandato noſtro, citatus ad comparendum coram nobis apud Glaſgw in eccleſia cathedrali ejuſdem, treceſimo die menſis Maii anni preſentis, predictis Abbati et conventui vel eorum procuratoribus ſeu procuratori, ſuper certis cauſis in dicto citatorio expreſſis, et aliis que ſibi obicere voluerint, reſponſur', etiam

juriparitur', dicto die non comparuit, licet in dicta villa Glaſguenſi, tunc et per plures dies ante, preſens fuerat, ſed ſe contumaciter abſentavit; propter quod, ipſum contumacem reputamus, ac ipſum a pontificalibus tantum, ut in hoc eidem deferatur, ſuſpendimus; in hiis ſcriptis vobis et veſtrum cuilibet, auctoritate qua fungimur in hac parte, et ſub pena excommunicationis majoris, quam in vos et veſtrum quemlibet, ſi preſens mandatum noſtrum debite recipere et implere neglexeritis, vel illud infra tres dies poſt receptionem ejuſdem immediate ſequentes, quorum primum pro prima, ſecundum pro ſecunda, et tertium pro tertia et peremptoria monitione, vobis et veſtrum cuilibet per preſentes aſſignamus, executioni debite non demandaveritis, vel circa illud dolum, aliquam fictionem, machinationem commiſeritis vel commentum, proferimus; in hiis ſcriptis firmiter precipiendo mandamus quatinus ad preſentiam dicti domini Epiſcopi Ergadienſis perſonaliter accedentes, ipſum ſic per nos a pontificalibus proper ſuam contumacionem ſuſpenſum, teſtibus vobiſcum adhibitis, auctoritate noſtra immo verius apoſtolica qua fungimur in hac parte, publice denuncietis, citantes eundem nichilominus, auctoritate predicta, quod compareat coram nobis, ſecundum formam et tenorem prime citationis, ſeu collegis noſtris uno vel pluribus, apud Glaſgw in eccleſia cathedrali ejuſdem, decimo quarto die inſtantis menſis Junii, dictis Abbati et conventui de Paſſelet vel eorum procuratoribus vel procuratori, ſuper gravamine et injuria in prima citatione nominatis, et aliis ſi quas ſibi obicere voluerint reſponſur' et juriparitur'; et in ſignum hujus citationis facte, adhibitis teſtibus quorum nomina hec ſunt, videlicet Alexander ſacriſta et Wilelmus filius David Scolar, facta infra clauſuram fratrum predictorum de Glaſgw, citantes preſens mandatum noſtrum, ſigillorum ſuorum appoſitione, faciant communiri, idem mandatum citatione facta latoribus ejuſdem libere reſtituentes. Datum ſub ſigillis noſtris dicto triceſimo die menſis Maii anno Domini milleſimo trecenteſimo ſexageſimo ſecundo.

Indentura facta inter Epiſcopum Ergadienſem et Abbatem de Paſſelet.

APUD GLASGW in eccleſia majori ejuſdem, nono die menſis Junii anno Domini milleſimo trecenteſimo ſexageſimo ſecundo, inter venerabilem patrem dominum Martinum Dei gratia epiſcopum Ergadienſem ex parte una, et

religioſos viros Abbatem et conventum monaſterii de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis dioceſis, ex altera, ſuper articulis ſive queſtionibus infra ſcriptis, intervenientibus amicabilibus compoſitoribus, compoſitum extitit et in forma que ſequitur concordatum. In primis videlicet quod dictus venerabilis pater, zelo bone concordie, promiſit fideliter quod triginta tres ſolidos quatuor denarios quos ipſe dominus Epiſcopus arreſtare ſive ſub ſequeſtro teneri precepit, ex eo quod dictus dominus Abbas ad ſynodum ſuam non acceſſit, qui ad hoc ut dicebat non tenebatur, obſtante ſua exemptione et ſuo previlegio, eidem domino Abbati vel ſuo procuratori ſeu ad hoc deputato per eum reſtitui faciet et ſine dilatione qualibet liberari. Item quod terra de Kylmor cum capella de Loucgylp permittat dictus dominus Epiſcopus ſine impetitione qualibet dictos Abbatem et conventum libere et pacifice, abque onere quocunque dicte terre imponendo, gaudere, non obſtante inquiſitione quam dictus dominus Epiſcopus ſe feciſſe ad ipſius informationem aſſeruit, ignorantibus Abbate et conventu predictis ; hoc adjecto quod ſi aliquis contra eos queſtionem ſuper aliquo onere predicte terre de Kylmor Loucgylp imponendo movere voluerit, equam juſtitiam utrique parti faciet, vel concordiam inter partes pro viribus reformabit. Item quod ſequeſtrationem fructuum eccleſiarum de Kylfelan et de Kylkeran, factam per ipſum dominum Epiſcopum propter defectum reparationis ipſarum eccleſiarum, faciet relaxari, et eiſdem religioſis ſeu deputato ab ipſis ſuper hoc debite reſponderi. Et dictus dominus Abbas promiſit nomine ſuo et ſui conventus quod omnes defectus dictarum eccleſiarum qui per ipſos reparari tenentur, reparari faciet competenter ; et dictus dominus Epiſcopus perſonas, que ad reparationem dictarum eccleſiarum tenentur ex pacto inito cum dicto domino Abbate, faciet ad ſervandum pactum ſive conventionem hujuſmodi per cenſuram eccleſiaſticam coherceri. Item dictus dominus Epiſcopus voluit et promiſit quod ſi perſonam preſentatam per dictos religioſos ad eccleſiam ſive curam eccleſie de Kylelan, Ergadienſis dioceſis, ad ipſam obtinendam indignam ſive inſufficientem ex cauſis legittimis judicaverit, intimabit propter hoc vacationem ipſius eccleſie ſive cure eiſdem religioſis, tanquam patronis ejuſdem, per ſuas patentes litteras, ut ipſi tanquam patroni ipſius eccleſie ſive cure perſonam idoneam eidem domino Epiſcopo tanquam loci dioceſano iterato preſentent. Et dictus dominus Abbas nomine quo ſupra promiſit, quod perſonam illam quam dictus dominus Epiſcopus ſibi et conventui ſuo nominaverit per litteras

ſuas patentes, ad eandem eccleſiam ſive curam preſentabit hac vice duntaxat, jure tamen preſentandi perſonam quam voluerint ad eandem eccleſiam de Kylſenan, cum extunc vacaverit, penes dictos Abbatem et conventum de Paſſelet inantea ſemper libere remanente. Item promiſit dictus dominus Epiſcopus quod poſſidentem eccleſiam de Kylkeran, per litteras preſentationis dictorum religioſorum ad eandem eccleſiam noviter recipiet, et ipſarum litterarum virtute introduci denuo faciet et inſtitui in eandem; item quod dictorum religioſorum tanquam verorum patronorum preſentationes faciendas inpoſterum, ad eccleſias quas infra epiſcopatum Ergadienſem optinent, de cetero dictus dominus Epiſcopus non repellet, ſed potius benigne admittet, dum tamen infra tempus juris perſonas ydoneas, eidem domino Epiſcopo tanquam dioceſano, ad eaſdem cum vacaverint fecerint preſentari. Proteſtabatur nichilominus dictus dominus Epiſcopus quod intentionis vel voluntatis ſue non exiſtit, per iſtam conventionem ſive amicabilem compoſitionem, ſuis ſucceſſoribus prejudicare in aliquo, ſi et quatenus ſua ulterius crediderint intereſſe. Et ne de articulis, concordia et compoſitione premiſſis aliquid a quibuſcunque valeat inpoſterum indubium revocari, promiſit dictus dominus Epiſcopus quod preſentem compoſitionem ſive concordiam, in ſingulis eccleſiis et locis ſue dioceſis in quibus fiebat queſtio de premiſſis, in materna lingua, populo ad hoc vel alias congregato, faciet exponi et publice proclamari. In cujus rei teſtimonium, preſenti ſcripto ad modum indenture confecto, ſigilla dictarum partium hinc inde ſunt appenſa. Acta ſunt hec, loco, die et anno ſupradictis.

Inſtrumentum de denariis quos dominus de Inchegald dedit, de omnibus domibus in terris ſuis unde fumus exit.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno ab incarnatione Domini milleſimo quadringenteſimo viceſimo ſexto, menſis vero Octobris die nona, indictione quinta, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini domini noſtri Martini divina providentia pape quinti anno nono, in mei notarii publici ac ſubſcriptorum teſtium preſentia perſonaliter conſtitutus religioſus vir dominus Andreas Stuart prior conventualis monaſterii de Paſſelet michi ſubſcripto notario preſentavit quandam litteram in pargameno ſcriptam,

perlegendam et diligenter examinandam ac ſub publica forma fideliter copiandam, cujus quidem littere tenor ſequitur et eſt talis. SCIANT omnes tam preſentes quam futuri quod ego Reginaldus filius Sumerled dominus de Inchegal factus ſum frater et uxor mea Fonia ſoror in capitulo domus de Paſſelet et in toto ordine Cluniacenſi; et ego verus frater et bonus amicus predictis monachis fratribus meis de Paſſelet imperpetuum manſurus cum heredibus meis et hominibus meis, teſtimonio ſigilli mei conceſſi eis me daturum ſibi, pro ſalute mea et uxoris mee et heredum meorum et hominum, in hoc anno octo boves, et duos denarios ex qualibet domo unde fumus exit, et poſt hunc annum ſingulis annis unum denarium ex qualibet domo totius terre mee unde fumus exit dabo illis, et poſt me heredes mei dabunt, aut maledictionem meam habebunt niſi promptiſſime dederint. Preterea uxor mea domina Fonia conceſſit eis ſe daturam illis in elemoſinam decimam omnium rerum que ſibi Deus dederit, ſcilicet tam ex ipſis que apud ſe retinere voluerit quam ex illis que per terram vel per mare ad vendendum imperpetuum miſerit. Et quia ego et heredes mei participes ſumus et imperpetuum erimus omnium bonorum que in domo de Paſſelet et in toto ordine fiunt vel imperpetuum fient, tam in orationibus quam in ceteris divine ſervitutis obſequiis, dedi eis et conceſſi et hoc preſenti ſcripto, auctoritate ſigilli mei roborato, confirmavi, firmam pacem meam et omnium heredum meorum et hominum, cum manutenemento bone fraternitatis ubicunque ipſi vel homines eorum fuerint aut venerint in terra vel in mari: ſupplicans amicis meis et precipiens omnibus hominibus meis, ut ubicunque invenerint predictos monachos fratres meos aut eorum homines, ipſos manuteneant et in ſuis auxilientur negotiis, ſcientes pro certo quod per Sanctum Columbam ſi aliquis heredum meorum eis malefecerit, maledictionem meam habebit, vel ſi quid mali forte ab hominibus meis vel ab aliis de quibus eos vindicare potero, ſibi vel ſuis factum fuerit, mortis pena punientur. Hiis teſtibus, Ameleo filio Gilcolmi, Gilcolmo filio Gilmichael, Mauricio capellano meo, et multis aliis ibi tunc preſentibus. Poſt cujus littere lecturam et diligentem inſpecturam, ſupplicatum fuit mihi per predictum virum religioſum quatenus eam tranſcriberem et ſub forma publica redigerem. Acta fuerunt hec in monaſterio predicto de Paſſelet hora quaſi decima ante meridiem, anno, die, menſe, indictione, et pontificatu quibus ſupra. Preſentibus providis et diſcretis viris, dominis Vilelmo Mak, Gilberto de Drumry, Wilelmo de Lyn, preſbyteris, Wilelmo Wiſchart, et

Johanne Belhouf', cum multis aliis, teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Et ego Robertus de Hopprew preſbiter Glaſguenſis dioceſis, publicus apoſtolica auctoritate notarius, quia ſupraſcriptam litteram originalem in pargameno ſcriptam in manu mea tenui et palpavi, ac de verbo in verbum legi et diligenter examinavi, non raſam, non abolitam, non cancellatam, non vitiatam, non ſuſpectam, ſed omni prorſus vitio et ſuſpicione carentem, ſigillatam quantum mihi aparuit vero et indubitato ſigillo quondam Reginaldi filii Sumerled domini Inchegal in cera alba impreſſo, in cujus ſigilli medio ex una parte ſculpta fuit una navis plena hominibus armorum et ex alia parte ymago hominis armati ſedentis ſuper equum cum gladio vibrato in manu ſua; ideo de verbo in verbum illam per alium mihi fidum tranſcribi feci et copiari, et collatione facta cum preſenti tranſſumpto ad litteras originales, nullam reperi diſcordantiam ſeu diſcrepantiam que in aliquo mutare aut valere poterit intellectum; ideo hic me mea propria manu ſubſcripſi, ſignumque meum ſolitum et conſuetum appoſui, in fidem et teſtimonium veritatis omnium et ſingulorum premiſſorum, rogatus pariter et requiſitus.

Inſtrumentum eccleſie Sancti Finani, inter Abbatem et conventum de Paſſeleto et Johannem Lawmund.

IN DEI NOMINE Amen. Tenore hujus publici inſtrumenti ad perpetuam future rei memoriam, ne lapſu decurſus temporum a memoria depereat quod caritatis intuitu piis locis et Dei miniſtris pie erogatum eſt ſucceſſive per Chriſti fideles, et quod per poſteros eorum fidelium ſucceſſores, in laudem Dei omnipotentis et divini cultus augmentum, confirmatum, roboratum et noviſſime approbatum et ratificatum fuerit, quatenus ipſi Dei miniſtri quietius juſte queſitis pacifice gaudeant, Cunctis tam preſentibus quam futuris pateat evidenter et ſit notum quod anno ab incarnatione Domini milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo ſexto, menſis Auguſti die vero quinto, indictione decima quarta, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Pauli divina providentia pape ſecundi anno ſecundo, in noſtrum notariorum publicorum teſtiumque infraſcriptorum preſentia venerabilis in Chriſto pater Henricus permiſſione divina abbas monaſterii

de Paſſelet et ejuſdem loci conventus ex una, et nobilis vir Johannes Lawmund de eodem, partibus ab altera, in unum ut infraſcribitur convenientes, perſonaliter conſtituti, inter quas equidem partes dudum ſuperioribus diebus, occaſione juris patronatus eccleſie Sancti Finani de Killenan Ergadienſis dioceſis, vigore commiſſionis et tranſcripti apoſtolici nonnullis judicibus delegatis directi, et per ipſum Johannem a ſede apoſtolica deſuper impetrati, lis quamdiu agebatur, et queſtio inde ſuborta penderet indeciſa, ac nonnullis juribus, allegationibus et rationibus vallatis quibus ipſe partes uti et ſe tueri vellent hinc inde per ipſas partes in judicio prius exhibitis; et jam nunc partes hujuſmodi ad experiendum in judicio coram dictis judicibus delegatis efficacius ſe inſtruerent; Tandem prelibatus in Chriſto pater, ad ſopiendam et terminandam preſcriptam ſubortam queſtionem abſque ſtrepitu judicii, ne ipſe partes difficiles ſe in premiſſis reddentes laboribus nimiis et expenſis fatigarentur, et noxiales differentie inter ſe, ac gravia ſubſequerentur futura, omnes et ſingulas litteras, cartas, munimenta, donationes, conceſſiones et deſuper confirmationes preſcripte eccleſie Sancti Finani de Killenane, per colende memorie anteceſſores et progenitores prefati Johannis Lawmund, Abbati et conventui de Paſſelet pro tempore exiſtentibus Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, in laudem Dei et augmentationem divini cultus, datas, factas et conceſſas, ac deſuper nonnullorum ſacroſancte Romane eccleſie ſummorum pontificum, ordinariorum epiſcoporum, ac inclitorum et illuſtrium Scotorum regum confirmationes regias et apoſtolicas et epiſcopales, prefato Johanni Lawmund, ad ſe aviſandum et informandum efficacius, ad extinguendas lites et contentiones ut premittitur, ut vere pacis amator, exhibuit et oſtendit: quibus omnibus viſis et ad plenum intellectis, matura et degeſta deliberatione prehabita, conſilio honorabilium peritorum amicorum ſuorum ſubſecuto et habito, conſideravit idem Johannes Lawmund, plenarie perpendebat et recognovit ſe et ſuos heredes ad jus patronatus dicte eccleſie Sancti Finani nullum jus habere aut aliquale juris clameum vel intereſſe aliquod ad id pretendere vel competere poſſe; unde ipſe Johannes, nuſquam circumventus, ſed ut fas eſt credere pie et ſalubriter recogitans et mente revolvens quam nepharium ſit minus juſte Dei ſervos laboribus et expenſis fatigare, aut alias ſuis juſtis poſſeſſionibus ſpoliare, mera ſua et ſpontanea voluntate, liti et cauſe hujuſmodi inter ipſum et preſcriptos Abbatem et conventum, occaſione juris patronatus dicte eccleſie ut premittitur motis, cum ſingulis ſuis de-

pendentiis et annexis, ac omni juri et juris clameo ac intereſſe que ipſe Johannes habuit, habet ſeu habere poterit in futurum, in et ad jus patronatus preſcripte eccleſie Sancti Finani, ceſſit et renuntiavit imperpetuum penitus et omnino ; et ſi quid juris ſibi Johanni aut ſuis heredibus et poſteris ad id competiit ſeu competere poterit in futurum, in preſcriptos Abbatem et conventum a ſe tranſtulit, donavit et conceſſit : et preterea ipſe idem Johannes Lawmund omnes et ſingulas cartas, litteras, evidentias, donationes et confirmationes, ut premittitur prefatis dominis Abbati et conventui per ſuos anteceſſores et progenitores, occaſione premiſſorum et ſuper dicta eccleſia, datas, factas, et conceſſas, pro ſe et ſuis heredibus approbavit, ratificavit et confirmavit. De quibus omnibus et ſingulis prelibatus venerabilis in Chriſto pater Henricus abbas petiit a nobis notariis publicis infraſcriptis ſibi fieri, et ſuo conventui et ſucceſſoribus ſuis, publicum et publica inſtrumentum et inſtrumenta. Acta erant hec in eccleſia capitulari monaſterii de Paſſeleto, anno, menſe, die, indictione et pontificatu quibus ſupra ; preſentibus ibidem venerabilibus, nobilibus, et circumſpectis viris, dompnis Roberto priore, Andrea ſubpriore, ſinguliſque aliis confratribus ſuis monachis dicti monaſterii de Paſſeleto, Jacobo Hammylton de Torrens, Georgio Waleſs de Elyriſſe, Johanne Knok de eodem, Johanne Hammylton de Kyngiſhalche, Jacobo Campbel filio et apparente herede domini Johannis Canbell domini de Lowdon, Johanne Sympill, Patricio Lawmund, Duncano Lawmund fratre dicti Johannis Lawmund, et Duncano Gilberti, ſcutiferis, teſtibus ad premiſſa, cum multis aliis, vocatis pariterque ac requiſitis,

et me Johanne Miryngton preſbitero Glaſguenſis dioceſis, publico auctoritate imperiali notario, qui premiſſis juri, liti et cauſe, ceſſioni et renunciationi, donationi, conceſſioni, et juris tranſlationi, litterarum et cartarum ratificationi omnibus, et aliiſque ſingulis, dum ſic ut premittitur agerentur et fierent, una cum notario infraſcripto prenominatiſque teſtibus preſens interfui, eaque ſic fieri vidi et audivi et in notum cepi ex qua hoc preſens publicum inſtrumentum confeci, ſcripſi, publicavi et in hanc publicam formam redegi, ſignoque ſubſcriptione et nomine meis conſuetis ſignavi in fidem premiſſorum, requiſitus.

Et enim quia ego Jacobus Lermonth vicarius de Renfrew Glaſguenſis dioceſis, imperiali auctoritate publicus notarius, premiſſis omnibus et ſingulis dum ut premittitur agerentur, dicerentur et fierent, una

cum notario ſubſcripto et teſtibus infraſcriptis perſonaliter preſens interfui, eaque ſic fieri vidi et audivi ac in notam ſumpſi. Ideo preſens inſtrumentum manu precedentis notarii fideliter ſcriptum confeci, ſigno, ſubſcriptione et nomine meis ſolitis et conſuetis ſingnavi in fidem et teſtimonium veritatis omnium premiſſorum, rogatus.

Inſtrumentum inter Abbatem et conventum de Paſſelet et epiſcopum Robertum Leſmorenſem.

UNIVERSIS ſancte matris eccleſie filiis ad quorum notitias preſentes littere pervenerint Johannes Dei patientia abbas monaſterii de Culroſ', ordinis Ciſtercienſis, Dunblanenſis diocefis, judex et conſervator privilegiorum conceſſorum religioſis viris Abbati et conventui de Paſſelet, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis diocefis, unacum noſtris in hac parte collegis, cum illa clauſula, *quatenus vos tres, duo aut unus vestrum*, a ſede apoſtolica deputatus, ſalutem in omnium ſalvatore. Noveritis nos litteras venerabilium virorum videlicet Duncani Bulle archidiaconi eccleſie Dunblanenſis, Jacobi Browff et Alexandri Cant, Brechinenſis et Moravienſis eccleſiarum canonicorum, ac judicum commiſſariorum et ſubdelegatorum venerabilis in Chriſto patris Jacobi Dei patientia abbatis monaſterii de Culroſ', ac noſtri predeceſſoris immediati ejuſdem loci, eadem auctoritate conſtituti, in cauſa alias mota inter venerabilem patrem Georgium abbatem de Paſſelet et conventum ejuſdem, ac reverendum in Chriſto patrem Robertum epiſcopum Leſmorenſem, ſanas, integras, non raſas, non cancellatas, nec in aliqua ſui parte ſuſpectas, ſed omni prorſus vitio ſuſpicioneque carentes, inſpexiſſe et ad plenum intellexiſſe, quarum quidem litterarum tenor ſequitur de verbo in verbum et eſt talis : DUNCANUS BULLE archidiaconus eccleſie Dunblanenſis, Jacobus Browff et Alexander Cant, Brechinenſis et Moravienſis eccleſiarum canonici, venerabilis in Chriſto patris Jacobi Dei patientia abbatis de Culroſ', Dunblanenſis diocefis, judicis et conſervatoris a ſede apoſtolica ſuper privilegiis conceſſis religioſis viris Abbati de Paſſeleto et conventui ejuſdem, cum aliis ſuis in hac parte collegis, deputati, judices ſubdelegati et commiſſarii cauſe et partibus infraſcriptis ſpecialiter conſtituti, cujus ſubdelegationis tenor ſequitur in hec verba, JACOBUS Dei patientia abbas monaſterii de Culroſſ, ordinis Ciſtercienſis, Dunblanenſis

diocefis, judex et confervator a fede apoftolica deputatus fuper privilegiis conceffis Abbati et conventui de Paffelet et monafterio eorundem, ordinis Cluniacenfis, Glafguenfis diocefis, unacum quibufdam aliis noftris in hac parte collegis, cum illa clauſula, *quatenus vos duo aut unus vestrum, &c.* venerabilibus et circumfpectis viris magiftris Johanni Drummond decano eccleſie Dunblanenſis, Duncano Bulle archidiacono ejufdem, Jacobo Broiff canonico Brechinenfi, et domino Alexandro Cant canonico Moravienfi, falutem in Domino. Quia, in cauſa mota coram nobis per dictos Abbatem et conventum de Paffelet contra et adverſus reverendum in Chriſto patrem Robertum epiſcopum Lefmorenſem et in aliis movendis per eofdem cauſis contra quofcunque alios, in omnibus terminis judicialibus et judicialiter obfervandis, fenio confracti, et aliis prepediti negotiis, commode intereffe non poffumus, de veſtris prudentiis igitur, fcientiis et difcretionibus plurimum confidentes, ad miniſtrandum juſticie complementum juxta vim, formam et tenorem litterarum apoſtolicarum nobis directarum in dicta cauſa, ſic ut premittitur coram nobis mota inter dictos Abbatem et conventum de Paffelet et prefatum reverendum patrem Robertum epiſcopum Leſmorenſem, et aliis cauſis quibufcunque per eofdem Abbatem et conventum contra quafcunque perſonas movendis, cognofcendi, procedendi, teſtes ad partium inſtantiam vocandi et jurare faciendi, examinandi, et ſi ſe odio vel amore ſubtraxerint per cenſuram eccleſiaſticam teſtimonio perhibere veritati compellendi, ſingulos terminos judiciales obſervandi, necnon omnia et ſingula faciendi, gerendi et exercendi, ſecundum formam dictarum litterarum apoſtolicarum, que in premiſſis neceſſaria fuerint et oportuna, et que nos faceremus ſi in premiſſis perſonaliter intereſſemus, uſque ad ſententie diffinitive prolationem excluſive: quotiens nos abeſſe contigerit, auctoritate apoſtolica nobis commiſſa, vices noſtras vobis conjunctim et diviſim tenore preſentium committimus, cum canonica coertione in premiſſis ac ceteris clauſulis neceſſariis et requiſitis. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus eſt affixum apud monaſterium noſtrum de Culroff primo die menſis Februarii anno milleſimo [quadringenteſimo] octogeſimo octavo; Curatis eccleſiarum de Dunbartan, Donwne, et Kylmon, necnon univerſis et ſingulis preſbiteris, capellanis, curatis et non curatis infra regnum Scotie ubilibet conſtitutis, noſtris in hac parte ymmo verius apoſtolicis firmiter obedire mandatis, et ſalutem in Domino. Quia alias ad inſtantiam procuratoris Abbatis et conventus de Paffelet coram nobis judicialiter comparentis,

in penam contumacie dicti reverendi patris Roberti epiſcopi Leſmorenſis ac ejus procuratoris, citati, vocati, et non comparentis, juxta formam acti coram dicto venerabili patre Jacobo judice ac conſervatore prenominato inter dictas partes deſuper confecti, preſtita prius per eorundem Abbatis et conventus procuratorem cautione juridica de ſtando et parendo juri erga dictum reverendum patrem Epiſcopum Leſmorenſem, et cauſam ſequeſtrationis fructuum eccleſiarum de Colmanell Kylkeran et Kyllelan, ſue dioceſis, dictis Abbati et conventui de Paſſelet pertinentium, facte, ipſam ſequeſtrationem fructuum earundem eccleſiarum de Colmanel Kylkeran et Kyllelan, ſic ut premittitur per predictum reverendum patrem injuſte et citra juris ordinem ut aſſeritur impoſitam, de juriſperitorum conſilio habito et ſecuto, judicialiter relaxavimus prout tenore preſentium relaxamus. Vobis igitur et veſtrum cuilibet, in virtute ſancte obedientie et ſub pena ſuſpenſionis a divinis, auctoritate apoſtolica qua fungimur in hac parte, quam in vos et in quemlibet veſtrum, ſi noſtris in hac parte mandatis non parueritis, ferimus, in hiis ſcriptis ſtricte precipiendo mandamus quatenus prefate ſequeſtrationis relaxationem ſic ut premittitur per nos factam prefato reverendo in Chriſto patri Epiſcopo Leſmorenſi palam et publice intimetis et inſinuetis, prout tenore preſentium intimamus et inſinuamus, eidemque reverendo in Chriſto patri Epiſcopo Leſmorenſi et aliis quorum intereſt ſpecialiter inhibentes ne ipſi aut eorum aliquis hujuſmodi ſequeſtrationis relaxationem juri conſonam infringere preſumat ſeu preſumant, ſub pena excommunicationis majoris, quam in contrarium facientibus et devenientibus, niſi infra ſex dies immediate ſequentes, quos ſex dies eis et eorum cuilibet pro trina et canonica monitione ac termino peremptorio aſſignamus et per vos aſſignari volumus, emendaverint, ferimus in hiis ſcriptis, per vos excommunicatos denunciari mandamus omnibus diebus dominicis et feſtivis aliis infra miſſarum ſolennia, campanis pulſatis, candelis accenſis et extinctis &c. ut moris eſt, non ceſſantes donec a nobis aut ſuperiore noſtro ad ceſſandum habueritis in mandatis. Et preſentes debite executas, diem, locum, formam veſtre executionis et nomina teſtium ſubſcribentium earundem reddite latori. Datum apud burgum de Striwelyng ſub ſigillis noſtrum Duncani et Jacobi et procuratoris per dictum dominum Alexandrum, die quarta menſis Februarii anno Domini milleſimo quadringenteſimo octuageſimo octavo, coram hiis teſtibus, dominis Dungallo Coſnor notario publico, Thoma Scott, preſbiteris, et Johanne Schaw laico, cum diverſis aliis. Se-

quitur tenor executionis, primo in monitionibus, qui talis eſt: EGO Alexander Clugſton preſbiter Candidecaſe diocefis ac notarius publicus acceſſi ad prefatum reverendum patrem Robertum epiſcopum Leſmorenſem perſonaliter apprehenſum apud villam de Dunbartan, Glaſguenſis diocefis, et ſibi reverendo patri preſentes ſupraſcriptas litteras de verbo ad verbum perlegi; quibus perlectis, eidem reverendo patri, juxta vim, formam et tenorem earundem, eaſdem manifeſtavi, inſinuavi et notificavi, et ſub penis et cenſuris in eiſdem contentis inhibui, et eaſdem debite executioni demandavi in ſuis ſingulis punctis et articulis, decimo nono die menſis Martii anno Domini milleſimo [quadringenteſimo] octogeſimo octavo, coram hiis teſtibus, Matheo Stewart filio et apparente herede nobilis et potentis domini Johannis Stewart comitis de Lennax, Alano Stewart filio carnali dicti Comitis, Patricio Colquhown, magiſtro David Cwnygham et domino Roberto Petcon, cum diverſis aliis, *&c.* Hic habetur alia forma executionis in denunciationibus erga prefatum reverendum patrem que talis eſt. PRETEREA ego Alexander Clugſton, preſbiter Candidecaſe diocefis ac notarius publicus, prefatum reverendum in Chriſto patrem ac dominum Epiſcopum Leſmorenſem ſic ut premittitur perſonaliter apprehenſum, legittime monitum et requiſitum, juxta vim, formam et tenorem litterarum auctoritate apoſtolica emanatarum, et hujuſmodi monitionibus et inhibitionibus ut mihi legittime conſtabat non parentem nec obedientem, juxta tenorem earundem, excommunicatum in preſentia populi palam denunciavi, in eccleſia Glaſguenſi, apud altare parrochianorum, parrochianis ad divina audienda inibi congregatis, coram hiis teſtibus, videlicet magiſtris Johanne Goldſmyt rectore alme univerſitatis Glaſguenſis, Patricio Maſon rectore de Mynto, Archibaldo Crawfurde, Johanne Scot curato preſcripte eccleſie Glaſguenſis, et Georgio Ramſay miniſtro in loco clerici parrochialis preſcripte eccleſie; Et hoc publice feci ut predicitur decimo ſeptimo die menſis Aprilis anno Domini milleſimo quadringenteſimo nonogeſimo primo, *&c.* Quibuſquidem litteris per nos ut premittitur receptis, inſpectis, et ſane intellectis, poſtquam nobis conſtabat de earundem copia tradita prefato reverendo patri Roberto epiſcopo Leſmorenſi eaſdem in forma publica per notarium publicum ſubſcriptum redegi ac tranſumpſi decrevimus, ob majorem fidem eiſdem adhibendam. In quorum omnium et ſingulorum fidem et teſtimonium premiſſorum, preſentes juſſimus et mandavimus. Datum et actum apud monaſterium noſtrum de Culroſ' die anno Do-

mini milleſimo quadringenteſimo nonogeſimo primo, coram hiis teſtibus, *ut ſupra.*

Et ego Alexander Clugſton preſbiter Candidecaſe diocefis, publicus auctoritatibus imperiali et regali Notarius, preſcriptarum litterarum receptioni, inſpectioni et decreto, ceteriſque omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur et fierent, unacum prenominatis teſtibus interfui, eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi et audivi ac in notam cepi, ex qua hoc preſens publicum inſtrumentum ſive hoc preſens tranſumptum, manu mea propria ſcriptum, feci et in hanc publicam formam redegi, ſignoque nomine meis ſolitis et conſuetis ſignavi, rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium veritatis omnium et ſingulorum premiſſorum.

Littera Johannis comitis de Roſſ, penes eccleſias infra ſuas bondas.

JOANNES de Yle comes Roſſie et dominus inſularum univerſis et ſingulis ad quorum notitias preſentes littere pervenerint ſalutem in omnium ſalvatore. Noverit univerſitas veſtra nos dimiſiſſe, necnon per preſentes libere, quiete et pacifice dimittimus, venerabilibus et religioſis viris Abbati et conventui de Paſleto, preſentibus conſervatoribus, ob reverentiam, gloriam et honorem omnipotentis Dei ac beatiſſime Virginis Marie matris ejus et Sancti Mirini omniumque ſanctorum, rectorias eccleſiarum Sancti Kylkeran et Colmaneli in Kyntire et Knapdal, Ergadienſis diocefis, per predeceſſores noſtros eiſdem, pro ſalute animarum ipſarum et noſtra, conceſſas temporibus retroactis, ſicut in cartis ſuper hoc confectis plenius continetur; permittentes eiſdem Abbati et conventui dictas rectorias aſſedare et de eiſdem libere diſponere et providere futuris temporibus ſicut eis melius videbitur expedire, atque mandantes firmiter et diſtricte univerſis et ſingulis noſtris hominibus quatenus prefatis domino Abbati et conventui aut eorum procuratoribus in hac parte in aſſedatione dictarum eccleſiarum nullum impedimentum preſtare preſumant, ſub pena omni quam erga noſtram donationem amittere poterint quoviſmodo. In cujus rei teſtimonium noſtrum ſigillum preſentibus eſt affixum. Datum apud Cleandaghallagan in Knapadal xxi° die menſis Maii anno Domini milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo quinto.

Carta Donaldi Makgilcriſte domini de Tarbard.

UNIVERSIS ſancte matris eccleſie filiis preſentibus et futuris Douenaldus Makgilcriſte dominus de Tarbard eternam in Domino ſalutem. Noveritis me devota mente conceſſiſſe et per preſentem cartam meam, pro ſalute animarum anteceſſorum meorum et pro ſalute anime mee, in puram et perpetuam elemoſinam dediſſe pro me et heredibus meis Deo, Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſſelet ac monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, liberam licentiam amputandi, capiendi et abducendi omnimodum meremium eiſdem religioſis placens, pro edificatione et ſuſtentatione monaſterii ſui et domus de Paſſelet, infra omnes ſilvas totius terre mee. Do etiam et concedo pro me et heredibus meis eiſdem religioſis et hominibus ſuis imperpetuum tam liberum introitum et exitum cum omnimodis meremiis ſuis amputatis, amputandis et abducendis, quam liberam licentiam, ſine viſu ſerjantis, amputandi, capiendi et abducendi. In cujus rei teſtimonium preſenti carte mee ſigillum meum appoſui. Hiis teſtibus, domino Hugone de Parcliner perpetuo vicario de Kylmacolme, domino Nicholaio capellano, domino Macolmo capellano.

Carta Alwini comitis de Leuenax.

SCIANT preſentes et futuri quod ego Alwinus comes de Leuenax conceſſi et confirmavi eccleſie de Kilpatrik omnes terras de Cochinach, de Edenanernan, de Baccan, de Finbealach, de Drumcreue, de Graguentalach, de Monachkenneran, de Drumtechglunan, de Cuiltebut, et de Dallenenach, cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis et diviſis: Tenendas imperpetuum ita libere ſicut liberius concedi poſſunt et teneri, cum illa terra de Cateconnen per omnes rectas diviſas ſuas. Quare volo ut tam illa terra de Cateconnen, quam ego ipſe dedi ad honorem Sancti Patricii, quam omnes alie terre predicte habeant omnimodas libertates quas ego dare poſſum et concedere vel aliqui pares mei. Hiis teſtibus, Maldoveno, Malcolmo, filiis meis, Maldoveno decano de Levenax, Rodarco nepote meo, magiſtro Michaele Gilmodyn perſona de Nenet, Ewarnerdo filio Gileſcop, Adam de Fintref, Gilcriſto de Drummyn capellano meo, et multis aliis, coram Jocelino epiſcopo, apud Glaſgw.

Carta nobilis viri Maldoveni comitis de Levenax ſuper collatione eccleſie de Kilpatrik.

UNIVERSIS ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris Maldovenus comes de Levenax ſalutem. Sciatis me, divine charitatis intuitu et pro ſalute domini mei Alexandri regis Scotie, necnon et pro ſalute mei ipſius et heredum meorum, et pro animabus patris mei et matris mee et omnium parentum meorum defunctorum, dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſleto et monachis ibidem Deo ſervientibus, eccleſiam de Kilpatrik cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis: Tenendam et poſſidendam in liberam et perpetuam elemoſinam, adeo libere, quiete et honorifice ſicut aliqua eccleſia in toto regno Scotie ex dono patronorum liberius, quietius et honorificentius tenetur et poſſidetur. Hiis teſtibus, Waltero filio Alani domini Regis Scotie ſeneſcallo, Radulfo capellano domini Regis, Alano Crok, Rogerio filio Glaii, Macolmo Beg, Nicholaio Cochet, Wilelmo filio Bede, et multis aliis.

Carta Maldoveni comitis de Levenax, de terris Drumthoker et Drumthglunan.

UNIVERSIS Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Maldovenus comes de Levenax eternam in Domino ſalutem. Noverit univerſitas veſtra me intuitu pietatis dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe, Deo et eccleſie Sanctorum Jacobi et Mirini de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, pro ſalute domini mei Alexandri regis Scotie, et pro ſalute mei ipſius et heredum meorum, et pro anima Elizabeth ſponſe mee, et pro animabus omnium parentum meorum, in puram, liberam et perpetuam elemoſinam, totam illam terram de Drumthocher, et totam illam terram de Drumthecglunan cum omnibus earundem pertinentiis et rectis diviſis ita plene ſicut Radulfus capellanus domini Regis Scotie aliquo tempore illas terras plenius tenuit: Tenendas imperpetuum et habendas, in ſtagnis et molendinis, in pratis, paſcuis et piſcariis, in boſco et plano, in viis, ſemitis, in moris et mareſiis, et in omnibus aliis aiſiamentis

et libertatibus adeo libere et quiete ſicut aliqua elemoſina in toto regno Scotie de dono comitis vel baronis liberius et quietius tenetur et poſſidetur ; Salvo tenemento predicti Radulfi capellani domini Regis in vita ſua, dummodo ſingulis annis quoad vixerit predictis monachis de Paſſelet reddiderit tres marcas argenti et unam celdram farine et unam celdram braſii quas de illis terris per predictum Radulfum ſolebam percipere. Reddidi etiam corpus meum domui ſupradicte, et ibidem elegi ſepulturam ; et volo ut poſt obitum meum, de firma predictarum terrarum, in domo de Paſſelet fiat anniverſarium meum et uxoris mee. Hiis teſtibus, magiſtro Michaele decano de Levenax, Macolmo filio meo, Amelec, Macolmo, Duncano, fratribus meis, Simone filio Simonis filii Bertulfi, Gilberto et Luca de Levenax, clericis, Rogero vicario de Kyllenan, Rogero vicario de Kylberchan, Macolmo Beg, Wilelmo filio Bede, Galfrido Marſcallo, Alexandro de Smalham clerico, et multis aliis.

Carta Maldoveni comitis de Levenax, de terris Drumtocher et Drumthglunan.

OMNIBUS has litteras viſuris vel audituris Maldovenus comes de Levenax ſalutem in Domino. Sciatis me dediſſe monachis de Paſſelet in puram et perpetuam elemoſinam, totam illam terram de Drumtocher et totam illam terram de Drumthglunan per rectas diviſas earundem, et totum jus quod habui in ipſis terris predictis monachis quietum clamaſſe. Quare volo et precipio ut Radulfus capellanus domini Regis qui ipſas terras tenet in tota vita ſua, de tribus marcis argenti et de una celdra farine et de una celdra braſii, ſingulis annis de cetero, predictis monachis reſpondeat, ſicut mihi reſpondere ſolebat. Volo etiam ut ſine aliqua contradictione ipſe terre cedant in uſus predictorum monachorum poſt deceſſum vel ceſſionem ejuſdem Radulfi. Et in cujus rei teſtimonium preſentibus litteris ſigillum meum appoſui. Valete.

Carta Maldoveni comitis de Levenax, de Drumdinanis, Cultenſuthe et Reinfode.

SCIANT preſentes et futuri quod ego Maldovenus comes de Levenax dedi, conceſſi et hac preſenti carta mea confirmavi, Deo et Sanctis Jacobo

et Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, ambas Drumdinanis et Cultenſuthe, et Reinfode, cum omnibus rectis diviſis ſuis et pertinentiis; Quas quidem terras Fergus filius Cuning' et Malcolmus heres ipſius mihi in plena curia mea per fuſtum et baculum reſingnaverunt et imperpetuum quietas clamaverunt: Tenendas ſibi in liberam puram et perpetuam elemoſinam, ita libere, quiete, plenarie et honorifice ſicut aliqua elemoſina ex dono comitis vel baronis in regno Scotie liberius, quietius, plenius et honorificentius tenetur et poſſidetur. Hiis teſtibus, Amelec et Dunegallo fratribus meis, Abſalon ſeneſcallo meo, Gilberto clerico meo, Hugone filio Simonis, Warino et Baldrico, burgenſibus de Dunberthan, Germano clerico, et multis aliis.

Carta Maldoveni comitis de Levenax, ad eccleſiam vacantem primam in comitatu de Levenax.

SCIANT preſentes et futuri quod ego Maldovenus comes de Levenax dedi, conceſſi et hac carta mea confirmavi, venerabili viro domino Wilelmo abbati de Paſſelet, anno gratie milleſimo ducenteſimo triceſimo ad feſtum Sancti Michaelis, jus preſentandi prima vice ad primam eccleſiam in comitatu de Levenax vacantem, dummodo jus patronatus ipſius eccleſie ad me pertineat. In cujus rei teſtimonium preſentibus litteris ſigillum meum appoſui.

Carta Maldoveni comitis de Levenax, de terris et eccleſia de Kylpatrik.

OMNIBUS Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Maldovenus comes de Levenax ſalutem. Quoniam uſus eſt et ratio ut ea que provide et rationabiliter fiunt, in ſcriptis redigantur ad notitiam poſterorum, ſciatis nos recognoviſſe et conceſſiſſe Deo et Abbati et conventui monaſterii de Paſſelet totas terras de Cochmanach, de Edinbernach, de Baccan, de Fimbelach, de Craguentalach, de Dumcreve, et de Dallevenach, per omnes rectas diviſas ſuas in moris et mariſiis, in prato et paſcuis, in ſtagnis et molendinis, in aquis et piſcariis, in boſcis et planis, et in omnibus aliis aiſiamentis ſuis; quas quidem terras, divinam ultionem timentes ſi rei veritas

per nos occultaretur, ne falſitas prejudicet veritati aut iniquitas prevaleat equitati, ſolempniter concedimus et recognoſcimus eſſe et fuiſſe de jure et proprietate eccleſie eorum de Kylpatrik, utpote ab anteceſſoribus noſtris Deo et Sancto Patricio antiquis temporibus oblatas et collatas, et ab omni exactione temporali liberas et quietas: quare volumus ut Abbas et conventus predicti monaſterii prenominatas terras, nomine dicte eccleſie eorum de Kylpatrik, teneant et poſſideant in puram et perpetuam elemoſinam, adeo libere, quiete, plene et honorifice ſicut liberius, quietius, plenius et honorificentius alique elemoſine in regno Scotie tenentur et poſſidentur ex dono comitis vel baronis. Volumus etiam ut ſi aliqua inſtrumenta aliquo tempore vel loco reperta fuerint, que contra hanc recognitionem et conceſſionem noſtram aliquam fecerint mentionem, nullius ſint firmitatis, nec nobis nec aliquibus aliis valitura. Et ne ceca oblivione depereat quod ſuper hiis per nos vere et pie recognitum eſt et conceſſum, hoc ſcriptum fecimus ſcribi et ſigilli noſtri impreſſione muniri. Hiis teſtibus, Johanne de Glendocher, Amelec fratre meo, magiſtro Criſtino de Strathern, Abſalone, Iſaac capellano Sumerlede, Macolmo Beg, Gilberto clerico meo, et Laurentio clerico domini Abbatis de Paſſelet. Actum apud Belach tertia die Martii anno gratie milleſimo ducenteſimo triceſimo octavo, coram preſcriptis teſtibus et multis aliis.

Concordia inter Malcolmum filium Maldoveni comitis de Levenax, et Abbatem et conventum de Paſſelet.

ANNO gratie milleſimo ducenteſimo triceſimo nono in ſecunda ebdomada quadrageſime, apud Paſſelet coram domino Waltero filio Alani ſeneſcallo Scotie juſticiario, et Domino Maldoveno comite de Levenax et pluribus aliis, monachis, clericis et laicis, facta eſt hec pax et concordia inter Abbatem et conventum de Paſſelet ex parte una, et dominum Malcolmum filium comitis de Levenax ex altera, ſuper terris de Cochmanach, de Fimbelach, et de Edinbernan, quas dicti monachi poſſidebant et poſſident nomine eccleſie eorum de Kylpatrik, et quas idem Malcolmus ſibi vendicavit contra ipſos; videlicet quod dicti Abbas et conventus pro bono pacis dederunt dicto Malcolmo ſexaginta marcas, de quibus ſeptem marcas et quadraginta denarios in manus ipſius locaverunt, in quibus idem Malcolmus eis tene-

batur, et per assignationem ipsius Malcolmi dicto domino Waltero filio Alani, quinquaginta duas marcas et decem solidos pacaverunt et solverunt; pro qua pecunia idem Malcolmus sibi hereditarie comparavit reddendo octo marcas cum toto servitio illius terre de Achincloch quam Adam filius Edulfi tenuit et tenet per cartam dicti comitis de Levenax; et dictus Malcolmus pro dicta pecunia quietam clamavit imperpetuum totam calumpniam quam habuit vel habere potuit in dictis terris de Cochmanach, de Fimbelach et de Edinbernan, et dabit dictis Abbati et conventui, cum voluerint, in liberam et perpetuam elemosinam, confirmationem suam de ipsis terris et de omnibus aliis que tunc tenebant et possidebant in comitatu de Levenax. Et ad hec fideliter observanda idem Malcolmus fidem dedit in manu dicti Abbatis de Passelet, et plegios constituit dictum dominum Walterum filium Ala[ni seneschallum Scotie, et Maldove]num comitem de Levenax, et ad hujus concordie firmitatem et corroborationem dictus Comes de Levenax huic scripto sigillum suum apposuit, gratia testimonii.

Donatio Dungalli, de terra que vocatur Sedes Patricii.

SCIANT omnes tam presentes quam futuri quod ego Dufgallus frater domini Comitis de Levenax dedi, concessi et hac mea carta confirmavi, Deo et Sanctis Jacobo et Mirino de Passelet et monachis ibidem Deo servientibus, in liberam, puram et perpetuam elemosinam, illam terram que vocatur Sedes Patricii, cum suis pertinentiis; Tenendam imperpetuum ita libere et quiete sicut alias elemosinas sibi datas liberius tenent et quietius. Hiis testibus, domino Maldoveno comite de Levenax, Amelec fratre ipsius, Absalone, Gilberto, Sumerled, clericis domini Comitis de Levenax, Rogero vicario de Kylberchan, Malcolmo Beg, et multis aliis.

Carta Dufgalli fratris domini Maldoveni comitis de Levenax, de Fimbelach, Duncreue, Craginbrentalach, et aliis terris.

OMNIBUS Christi fidelibus tam presentibus quam futuris Dufgallus frater domini Comitis de Levenax salutem. Sciatis me dedisse, concessisse et hac carta mea confirmasse Deo, Sanctis Jacobo et Mirino de Passelet et mona-

chis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam, totam terram de Fimbelach, cum medietate de Duncreue, et cum quibuſdam terrulis que Craginbrentalach et Drunloſſet appellantur, cum omnibus juſtis pertinentiis et per omnes ſuas rectas diviſas: Tenendas et habendas libere et quiete, plene et honorifice, ſicut alias elemoſinas ſibi a fidelibus datas et conceſſas, liberius, quietius, plenius et honorificentius tenent et poſſident. Unde volo et concedo ut carta dictorum monachorum quam mihi et heredibus meis conceſſerunt, ſuper quieta clamatione quarundem terrarum in ipſa carta expreſſarum, nullius ſit firmitatis nec aliquo tempore valitura ad predictam donationem meam infirmandam ſuper terris predictis. Hiis teſtibus, Luca, Andrea, capellanis de Paſſelet, Patricio capellano de Kylpatrik, Rogero ſeneſcallo de Paſſelet, Rogero diacono vicario de Kylberchan, Nicholao de Renfru, Gilberto clerico meo, Wilelmo de Cram, et Wilelmo de Kenmor, ſervientibus de Paſſelet, Alexandro de Smalham, Henrico Ruſſel, et multis aliis.

Donatio Dufgalli rectoris eccleſie de Kylpatrik, de Edinbernan.

SCIANT preſentes et futuri quod ego Dufgallus rector eccleſie de Kilpatrik, frater domini Maldovini comitis de Levenax, dedi, conceſſi et hac carta mea confirmavi Deo et Sanctis Jacobo et Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, totam illam terram que Edinbernan appellatur, cum omnibus juſtis pertinentiis et diviſis ſuis, in puram et perpetuam elemoſinam, quam quidem terram concedo et recognoſco ad eccleſiam eorum de Kylpatrik de jure debere pertinere: unde volo et concedo ut dicta terra eis, nomine dicte eccleſie ſue de Kylpatrik, imperpetuum remaneat; et ut carta quieteclamationis, quam dicti monachi mihi et heredibus meis de prefata terra conceſſerunt, vel aliqua alia carta que de ipſa terra fecerit mentionem, nullius momenti ſit vel firmitatis, nec aliquo tempore mihi vel heredibus meis valitura. Hiis teſtibus, domino Radulfo capellano domini Regis, Andrea capellano de Paſſelet, Rogero ſeneſcallo de Paſſelet, Radulfo clerico, Gilberto clerico meo, Ada de Neſſ, Wilelmo et Gwardo, clericis, et multis aliis.

Sententia delegata de terris de Kylpatrik contra Dufgallum rectorem eccleſie de Kylpatrik.

OMNIBUS Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris de Carric et de Cunigham Decani et Magiſter ſcolarum de Are ſalutem. Mandatum domini Pape in hec verba ſuſcepimus; GREGORIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis de Carric et de Cunigham Decanis et Magiſtro ſcolarum de Are, Glaſguenſis diocefis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Dilectorum filiorum Abbatis et conventus monaſterii de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, precibus inclinati, preſentium vobis auctoritate mandamus quatinus ea que de bonis ejuſdem monaſterii et eccleſiarum ſuarum alienata inveneritis illicite et diſtracta, ad jus et proprietatem ejuſdem monaſterii et eccleſiarum ipſarum legittime revocetis, contradictores per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcentes. Quod ſi non omnes hiis exequendis potueritis intereſſe, duo veſtrum ea nichilominus exequantur. Datum Spoleti vj Idus Junii pontificatus noſtri anno ſexto. Hujus igitur auctoritate mandati cum dicti Abbas et conventus Dufgallum rectorem eccleſie de Kylpatrik coram nobis traxiſſent in cauſam, ſuper terris de Dallevenach, de Cochmanach, de Edinbernan, de Bacchan, de Fimbelach, de Drumcreue, de Loſſet, et de Cragbentalach, ad dictam eccleſiam de Kylpatrik de jure pertinentibus, quas idem Dufgallus, ſicut dicebant, contra ſalutem propriam et contra fidelitatem dicte eccleſie debitam, procuravit ſe poſſe hereditarie poſſidere per quaſdam cartas adulterinas et illicitas, tum per caliditatem tum per extroſionem impetratas, de facto tum et non de jure, cum res eccleſiaſtice, que patrimonium ſunt crucifixi, non debeant hereditarie poſſideri; unde petebant dictum Dufgallum ab dicta eccleſia amoveri, propter fraudem commiſſam in eandem, et predictas cartas caſſari et irritari, et terras premiſſas juxta mandatum apoſtolicum ad jus et proprietatem ejuſdem eccleſie revocari. Cumque idem Dufgallus poſt plurimas citationes ei factas in judicio coram nobis comparuiſſet, timens ſibi periculum imminere tam in corpore quam in anima ſi premiſſa probata fuiſſent contra ipſum, conſcientie ſue conſulens, litem non audebat conteſtari, immo miſericordiam non judicium poſtulans, in manus Abbatis dicti monaſterii pro ſe et conventu ſuo in dicta cauſa procuratoris conſtituti, omnes dictas terras coram nobis ſolempniter reſignavit, concedens ut ab

illa hora inantea omnes predicte carte que de dictis terris in hereditate optinendis fecerint mentionem, penitus sint cassate nec cuiquam hominum valiture. Unde dictus Abbas de consilio nostro ei misericordiam faciens quam petebat, liti mote contra ipsum Dufgallum ex toto renuntiavit, et eidem dictam ecclesiam de Kylpatrik, salva monasterio de Passelet annua pensione, pro se et conventu suo absque inquietatione concessit, cum illa dimidia carrucate terre de Cochmanach, in vita sua tenendam. Nos igitur quicquid sic inter partes factum est ratione pacis et concordie stabilire volentes, auctoritate apostolica qua fungimur, confirmamus tam resignationem terrarum factam per Dufgallum, quam gratiam ei factam per Abbatem. Acta in parrochiali ecclesia de Are die sabbati proxima post dominicam qua cantatur *Quasi modo geniti* anno gratie millesimo ducentesimo tricesimo quarto. In hujus etiam rei testimonium sigilla nostra presenti scripto appossuimus.

Resignatio Dufgalli rectoris ecclesie de Kylpatrik, de terris quas injuste detinebat.

SCIANT presentes et futuri quod cum ex delegatione apostolica coram de Carric et de Cunigham Decanis et Magistro scolarum de Are, causa mota fuisset inter Abbatem et conventum de Passelet ex parte una, et Dufgallum rectorem ecclesie eorum de Kylpatrik ex altera, super terris de Dalleuenach, de Cochmanach, de Edinbernan, de Baccan, de Fimbelach, de Drumcreue, de Losset, et de Craguentalach, ad ecclesiam dictam de jure spectantibus, quas idem Dufgallus sicut ipsi dicebant, contra salutem propriam et fidelitatem dicte ecclesie debitam, nitebatur hereditarie possidere per quasdam cartas adulterinas et illicite adquisitas, ob quam causam petierunt dictum Dufgallum a dicta ecclesia juste amoveri, et predictas terras ad jus et proprietatem ejusdem ecclesie legittime revocari; tandem partibus in presentia dictorum judicum constitutis, cum idem Dufgallus contendere non auderet, timens sibi periculum imminere si premissa probata fuissent contra ipsum, misericordiam postulavit, non judicium, resignans sollempniter omnes predictas terras in manus Abbatis dicti monasterii, pro se et conventu suo in dicta causa procuratoris constituti, concedens ut ab illa hora inantea, omnes carte que de dictis terris hereditarie possidendis

fecerint mentionem, penitus ſint caſſate et nulli hominum valiture. Dictus igitur Abbas de conſilio judicum ei fecit miſericordiam quam petebat, ex toto renuntians liti mote contra ipſum, et dictam eccleſiam de Kylpatrik ei concedens, cum illa dimidia carrucata terre de Cochmanach abſque inquietatione in vita ſua tenenda. Acta in parochiali eccleſia de Are die ſabbati proxima poſt dominicam qua cantatur *Quasi modo geniti*, anno gratie milleſimo ducenteſimo triceſimo quarto, predictis judicibus omnia que ſuper premiſſis facta ſunt inter partes approbantibus et auctoritate apoſtolica confirmantibus; huic etiam ſcripto in modum cyrographi confecto ſigillis partium alternatim appoſitis, gratia teſtimonii.

Littera examinationis de terra Monnachkennaran injuſte alienata.

INTENTIO Abbatis et conventus de Paſſelet eſt probare quod tota illa terra de Monachkennaran ſuper amnem de Clud injuſte in Gilbertum filium Samuelis alienata eſt, quia de jure ad eccleſiam eorum de Kylpatrik debet pertinere; unde petunt ipſum Gilbertum a dicta terra amoveri, et eandem terram ad jus et proprietatem dicte eccleſie legittime revocari. PRIMA productio teſtium per Abbatem et conventum contra dictum Gilbertum die lune proxima ante feſtum Sancti Mathei in parrochiali eccleſia de Yrewin anno gratie milleſimo ducenteſimo triceſimo tertio. Alexander filius Hugonis juratus dicit quod, ſexaginta annis et eo amplius elapſis, vidit quendam nomine Bede Ferdan habitantem in quadam domo magna fabricata de virgis juxta eccleſiam de Kylpatrik verſus Orientem; et tenuit illam terram de Monachkennaran quam Gilbertus filius Samuelis nunc tenet. Interrogatus cujus nomine dictam terram poſſedit, dicit quod tantum nomine eccleſie, nullum aliud ſervitium faciendo pro dicta terra niſi tantummodo recipiendo et paſcendo hoſpites illic venientes. Dicit etiam quod cum puer eſſet, aliquando receptus eſt ibi cum patre ſuo ſicut hoſpes, et quod dictus Beda eodem jure et ſervitio tenuit terram de Cultbuthe et de Dumtechglunan. Thomas Gaſkel juratus dicit quod vidit dictum Bedam Ferdan manentem in eadem domo, in terra eccleſie Sancti Patricii ſita, tenentem eaſdem terras eodem modo, eodem jure, et idem ſervitium faciendo ſicut Alexander teſtatus eſt: addidit etiam quod vidit poſtmodum Criſtinum filium dicti Bede poſſidentem eaſdem terras eodem jure quo pater

ejus poſſidebat, et quod totalis terra eccleſie diviſa erat in quatuor partes, quarum unam partem dictus Beda Ferdan poſſedit, et tres alii tres alias partes quorum quilibet nomine eccleſie reſpondebat hoſpitibus inter ſe diviſis. Requiſitus de tempore, dicit quod pluſquam quadraginta anni elapſi ſunt, quia ibidem nutritus eſt ab infantia. Interrogatus que alie terre pertinent ad eccleſiam, dicit quod Cochmanach, Fimbelach, Edinbernan, et Craguentalach, et quedam alie terre quas Dufgallus filius Comitis nunc tenet. Dufgallus filius Comitis juratus dicit idem per omnia quod Thomas Gaſkel et adjecit quod dicta terra de Monachkennaran et plures alie terre per defectum et negligentiam ipſius a dicta eccleſia fuerunt alienate, quia noluit patrem vel fratrem ſuum vel parentes ſuos offendere. SECUNDA productio teſtium per Abbatem et Conventum de Paſſelet contra dictum Gilbertum filium Samuelis, die ſabbati proxima poſt feſtum Sancti Martini, in parrochiali eccleſia de Are, anno ſupradicto. Malcolmus Beg juratus dicit quod vidit Bedam Ferdan habentem domum ſuam ſitam juxta cimiterium eccleſie de Kylpatrik ex orientali parte, et tenuit nomine eccleſie illam terram de Monachkennaran quam Gilbertus filius Samuelis modo tenet, et pro dicta terra et aliis quas tenebat de eccleſia recipiebat hoſpites ad eccleſiam venientes, nullum aliud ſervitium faciendo pro eis. Requiſitus in tempore cujus Comitis hoc vidit, dicit quod in tempore Alwini comitis, et quod idem Comes dedit Sancto Patricio et eccleſie illam terram de Kachconnen quam ipſe Malcolmus poſtea tenuit et vendidit pre timore; et dicit quod omnes terre eccleſie quas dictus Beda tenuit et quas Dufgallus et alii modo tenent, libere et quiete erant ab omni temporali ſervitio, et quod homines in illis terris manentes et habitantes defenſi erant ſemper per eccleſiam et in curia eccleſie contra omnes. Anekol juratus, idem dicit per omnia quod Malcolmus Beg, et adjecit quod comes Dauid frater regis Wilelmi, eo tempore quo habuit comitatum de Levenax et poſſedit, voluit de dictis terris eccleſie de Kylpatrik habere auxilium ſicut de ceteris terris comitatus, et non potuit quia defenſe erant per eccleſiam. Gilon juratus, idem dicit per omnia quod Malcolmus Beg. Gilbethoc juratus, concordat in omnibus cum Malcolmo et Anecol, et adjecit quod dictus Beda interfectus erat pro jure et libertate eccleſie. Fergus filius Cunigham juratus, concordat cum Gilbethoc in omnibus. Hilarius juratus, dicit idem per omnia quod Fergus et Gilbethoc. Nemias juratus, idem dicit per omnia quod Anecol, et adjecit de tempore, quod quinquaginta anni et

eo amplius elapſi ſunt poſtquam hoc vidit, et pro certo habet quicquid dicit, quia natus fuit in illa parrochia. Reffin juratus, idem dicit per omnia quod Nemias. Gillemor juratus idem dicit per omnia quod Reffin et Nemias. Rotheric Beg de Carric juratus, concordat in omnibus cum Malcolmo Beg fratre ipſius. Requiſitus qualiter hoc ſcivit, dixit quod hoc vidit ab adoleſcentia ſua, quia natus et nutritus erat in parrochia de Kylpatrik. Rathel juratus, concordat in omnibus cum predicto Rotheric. Gillekonel Manthac frater comitis de Carric juratus, dicit idem per omnia quod Malcolmus Beg.

Littera delegata condempnationis epiſcopo Glaſgwenſi.

VENERABILI patri Wilelmo Dei gratia Glaſgwenſi epiſcopo Laurentius et Ricardus de Carric et de Cunigham decani et Allanus magiſter ſcolarum de Are ſalutem et debitam reverentiam. Paternitati veſtre ſignificamus quod cum eſſemus judices a domino Papa delegati in quadam cauſa que vertebatur inter Abbatem et conventum de Paſſelet ex parte una, et Gilbertum filium Samuelis de Renfrw ex altera, ſuper illa terra de monachkennaran quam dictus Gilbertus tenuit et adhuc tenet, lite coram nobis rite conteſtata, teſtibus productis, atteſtationibus viſis, allegationibus partium auditis, et totali cauſa ſufficienter examinata, quia conſtabat nobis dictos Abbatem et conventum intentionem ſuam ſufficienter probaſſe, de conſilio virorum prudentium et juris peritorum, poſſeſſionem petite terre eidem ſententialiter adjudicavimus, et dictum Gilbertum in expenſis legittimis eiſdem condempnavimus, videlicet in triginta libris a parte monachorum juratis et a nobis taxatis et moderatis. Veſtre igitur paternitati, auctoritate apoſtolica qua fungimur, mandamus et injungimus quatinus ob reverentiam domini Pape et obedientiam ei debitam, ſententiam noſtram contra predictum Gilbertum latam executioni demandare dignemini, reſiſtentes per cenſuram eccleſiaſticam compeſcentes. Valeat paternitas veſtra ſemper in Domino.

Littera condempnationis miſſa domino regi Alexandro contra Gilbertum filium Samuelis, de terra Monachkennaran.

EXCELLENTISSIMO et reverendiſſimo domino ſuo Alexandro Dei gratia illuſtri regi Scotie, ſui devoti et fideles de Carric et de Cunigham Decani et Magiſter ſcolarum de Are, ſalutem in eodem qui dat ſalutem regibus. Noverit excellentia veſtra nos mandatum domini Pape in hec verba ſuſcepiſſe; GREGORIUS epiſcopus ſervorum Dei dilectis filiis de Carric et de Cunigham Decanis et Magiſtro ſcolarum de Are, Glaſgwenſis dioceſis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Dilectorum filiorum Abbatis et conventus de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, precibus inclinati, preſentium vobis auctoritate mandamus quatinus ea que de bonis ejuſdem monaſterii et eccleſiarum ſuarum alienata inveneritis illicite ac diſtracta, ad jus et proprietatem ejuſdem monaſterii et eccleſiarum ſuarum legittime revocetis, contradictores per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcentes: quod ſi non omnes hiis exequendis potueritis intereſſe, duo veſtrum ea nichilominus exequantur. Datum Spoleti vj. Idus Junii, pontificatus noſtri anno ſexto. Hujus igitur auctoritate mandati, cum dicti Abbas et conventus Gilbertum filium Samuelis de Renfrw laicum coram nobis traxiſſent in cauſam, ſuper tota illa terra de Monachkennaran quam in comitatu de Levenax tunc tenebat, quam dicti Abbas et conventus dicebant ad eccleſiam eorum de Kylpatrik de jure pertinere, et in eundem Gilbertum illicite alienatam; premiſſis citationibus et datis induciis legittimis, poſt intentionem monachorum fundatam, et poſt litem inter eos rite conteſtatam, partibus preſentibus, et teſtibus ex parte monachorum productis, admiſſis et diligenter examinatis; cum idem Gilbertus primo et ſecundo per intervalla legittima citatus ut die prefixa ad atteſtationes publicandas compareret, quod jus dictaret facturus, per contumaciam ſe abſentaſſet, ipſas atteſtationes nichilominus publicavimus et inſpeximus, et eundem Gilbertum iterum ex habundanti citavimus, quo, nec per ſe nec per procuratorem, ad diem ſtatutum comparente, ſed in contumacia ſua perſeverante, Nos, in nomine Domini noſtri Ihesu Chriſti, ipſum ſolum habentes pre oculis, cum nobis de cauſa liqueret et ſufficienter conſtaret, per teſtes fidedignos et omni exceptione majores, intentionem dictorum Abbatis et conventus plene fuiſſe probatam, de conſilio virorum pruden-

tum et tam in jure canonico quam civili peritorum nobis in judicio aſſedentium, dictis Abbati et conventui de Paſſelet, nomine eccleſie eorum de Kylpatrik, poſſeſſionem predicte terre de Monachkennaran quam petebant ſententialiter adjudicavimus, et in legittimis expenſis predictum Gilbertum eiſdem condempnavimus, et domino Epiſcopo Glaſgwenſi executionem ſententie noſtre demandavimus : et quoniam dictus Gilbertus, a die Jovis proxima ante feſtum Sancti Dunſtani hucuſque, ſententie excommunicationis ligatus permanſit, quia ſententie noſtre parere contempſit, vos in ipſum, ob reverentiam Dei et eccleſie, ſecundum juris et conſuetudinis approbate obſervantiam, brachium ſeculare extendiſtis, ſuper quo vobis gratiarum referimus actiones : regie majeſtati veſtre ſignificantes, quod cum alias ob contumaciam aliquis excommunicatione innodatur, preſtita cautione de parendo juri, abſolvitur ; cum autem ſententie diffinitive non paret condempnatus, et ob hoc excommunicatur, etiam preſtita cautione de parendo juri, non abſolvitur, niſi primo ſatiffaciat judicatis. Hinc eſt quod excellentie veſtre ſupplicamus, quatinus brachium ſeculare quod in ipſum Gilbertum extendiſtis, in excommunicatione perſeverantem non laxet, donec ſententie paruerit et judicatis ſatiffaceret. Valeat excellentia veſtra ſemper in Domino.

Conventio facta inter Maldovenum comitem de Levenax ex parte una, et Gilbertum filium Samuelis ex altera.

ANNO ab incarnatione Domini milleſimo ducenteſimo triceſimo quinto, die Sancti Marci evangeliſte, apud Nigram aulam, facta eſt conventio inter Maldovenum comitem de Levenax ex parte una, et Gilbertum filium Samuelis ex altera, coram dominis Waltero filio Alani ſeneſcallo, juſticiario Scotie, Wilelmo abbate de Paſſelet, Malcolmo filio Maldoveni comitis de Levenax, Thoma Croc, Hugone filio Simonis, Simone filio Petri, et aliis ; videlicet quod dictus Gilbertus quietum clamat de ſe et heredibus ſuis imperpetuum, totum jus et totum clameum quod habuit et habere potuit in quadam terra de Levenax que Monachkennaran nuncupatur, de qua terra idem Gilbertus predictum Comitem impetebat per litteras domini Regis, ita quod nec ipſe Gilbertus nec heredes ſui, ullo tempore in poſterum, predictum Comitem nec aliquem alium, ſuper demanda ipſius terre de Monachkennaran, in aliquo moleſtabunt. Et ſciendum quod dictus Gil-

bertus reddidit predicto Comiti cartam et confirmationem quas de dicta terra de Monachkennaran habuit, renuncians omnimodis inſtrumentis, pro ſe et heredibus ſuis, ſiqua poſtmodum inventa fuerint aliquo tempore facientia mentionem de dicto Gilberto vel heredibus ſuis, que ſi inventa fuerint, caſſa erunt et vana et nullum locum alicui optinebunt. Pro hac ſiquidem quieta clamatione predictus Comes ad ſolutionem ſexaginta marcarum argenti dicto Gilberto tenetur, de quibus perſolvet dicto Gilberto viginti marcas in nundinis de Glaſgw proximis, et alias viginti marcas ad feſtum Sancti Martini in hyeme, et reſiduas viginti marcas ad Pentecoſten anno incarnationis dominice M° CC° triceſimo ſexto. Ad hanc conventionem fideliter tenendam, predictus Comes predicto Gilberto plegios invenit, ſcilicet Malcolmum filium ſuum, Thomam Croc, et Hugonem filium Simonis, et Simonem filium Bercolf. In hujus teſtimonium Walterus filius Alani feneſcallus juſticiarius Scotie, et Wilelmus abbas de Paſſelet ſigilla ſua ſimul cum ſigillo predicti Comitis huic ſcripto appoſuerunt.

Carta confirmationis Maldoveni comitis de Levenax, de omnibus terris de Levenax.

OMNIBUS Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Maldovenus comes de Levenax ſalutem. Sciatis nos anno incarnationis dominice M° ducenteſimo quinquageſimo, ſecunda dominica quadrageſime, apud Belach, dediſſe, conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe, Deo et Sanctis Jacobo et Mirino et monachis monaſterii de Paſſelet, in puram, liberam et perpetuam elemoſinam, unam paſturam terre de Levenax ex aquilonari parte terre ſue de Backan, ſicut Radulfus capellanus domini Regis quondam in vita ſua eandem tenuit, per iſtas diviſas, ſcilicet ſicut quidem wacellus exit de Lochbeth et cadit verſus aquilonem in illam aquam que vocatur Cornenade, et per eandem aquam verſus occidentem uſque ad rivulum qui currit ex parte aquilonari de Salvari ubi homines Dufgalli fratris mei quondam habuerunt ſcalinga, et ſic uſque ad rectas diviſas terre ſue de Fimbelach. Preterea conceſſi eiſdem monachis tam modernis quam poſteris, ſine omni inquietatione, et calumpnia, et ſine omni diminutione, et abſque aliquo retenemento, ut habeant, teneant et poſſideant omnes alias terras ſuas in comitatu de Levenax, per omnes rectas diviſas ſuas, ſicut ipſi vel aliqui alii

plenius et melius tenuerunt vel poſſiderunt eas, tempore hujus conceſſionis mee vel ante, ita libere et quiete et honorifice ſicut aliqua elemoſina in toto regno Scotie liberius, quietius et honorificentius ex dono comitis vel baronis tenetur et poſſidetur. Hiis teſtibus, domino Waltero Cumin comite de Menteth, Amelech, Gilcriſt, Duncano, fratribus meis, Mauricio Machgal, Mauricio de Luff, Umfrido Kylpatrik, Sumerledo de Dalcru, Amelech juniore, Mauricio capellano meo, Michaele filio Edolf, et multis aliis.

Carta confirmationis domini Alexandri regis Scotie, ſuper terris de Levenax et eccleſia de Kylpatrik.

ALEXANDER Dei gratia rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciant preſentes et futuri nos conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe donationem illam quam Maldovenus comes de Levenax fecit Deo et Sanctis Jacobo et Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, de eccleſia de Kylpatrik cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis: Tenendam et habendam in liberam et perpetuam elemoſinam, ita libere, quiete et honorifice ſicut carta predicti Comitis predictis monachis inde confecta juſte teſtatur. Teſtibus, magiſtro Matheo cancellario, Wilelmo Cumin comite de Buchain juſticiario Scotie, Waltero Olifart juſticiario Laudonie, Waltero filio Alani ſeneſcallo, Johanne Maxwell, Petro de Valon', Bernardo Freſer, Apud Stervelyn viceſimo ſecundo die menſis Octobris anno regni noſtri quartodecimo.

Confirmatio terrarum de Drumtocher et Drumtglunan in Levenax, per Alexandrum regem.

ALEXANDER Dei gratia rex Scotorum omnibus probis hominibus totius terre ſue ſalutem, clericis et laicis. Sciant preſentes et futuri nos conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe donationem illam quam Maldovenus comes de Levenax fecit Deo et eccleſie Sanctorum Jacobi et Mirini de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, de tota terra illa de Drumtocher et de tota illa terra de Drumtechglunan, cum omnibus earundem pertinentiis et divilis rectis, ita plene ſicut Radulfus capellanus meus illas

plenius tenuit aliquo tempore : Tenendas et habendas predictis monachis imperpetuum ita libere et quiete, plenarie et honorifice, ficut carta predicti Maldoveni comitis predictis monachis confecta juſte teſtatur : Salvo ſervitio noſtro, et ſalvo tenemento predicti Radulfi capellani noſtri in vita ſua. Teſtibus, magiſtro Matheo cancellario, Wilelmo Cumin comite de Buchan juſticiario Scotie, Waltero Olifart juſticiario Laudonie, Waltero filio Alani ſeneſcallo, Johanne Maxwell, Petro de Valon', Bernardo Freſer Vicecomite de Streuelyn, apud Striuelyn viceſimo ſecundo Octobris anno regni noſtri quarto decimo.

Carta reſignationis Fergufii Cunigham et Malcolmi heredis ſui, in manu Maldoveni comitis de Levenax, de terris Drumdinanis et Cultbuhe et Reinfode.

SCIANT omnes tam preſentes quam futuri quod ego Fergus filius Cunigham et ego Malcolmus heres ipſius reſignavimus domino noſtro Maldoveno comiti de Levenax, per fuſtum et baculum, in plena curia ſua, totam terram quam de ipſo in territorio de Kylpatrik tenuimus, videlicet ambas Drumdinanis et Cultbuche et Reinfode, cum omnibus earundem juſtis pertinentiis et diviſis, renunciantes imperpetuum pro nobis et heredibus noſtris omni juri quod nobis competiit vel competere potuit in terris predictis. Et ſi forſan aliqua carta aliquo tempore inventa fuerit que de dictis terris faciat mentionem, volumus ut nullam habeat firmitatem nec ſit nobis valitura. Et in hujus rei teſtimonium has litteras ſcribi fecimus et eiſdem ſigilla noſtra appoſuimus. Hiis teſtibus, Amelec et Dufgallo fratribus domini Maldoveni comitis de Levenax, Abſolon ſeneſcallo ejuſdem Comitis, Gilberto clerico ejuſdem Comitis, Hugone filio Simonis, Warino et Baldrico burgenſibus de Dunbartan, Germano clerico, et multis aliis.

Littera delegata ſuper terris Cultbuche et aliis terris.

DE CARRIC et de Cunigham Decani, et Magiſter ſcolarum de Are, judices a domino Papa delegati, magiſtro Michaeli decano de Levenax ſalutem. In auctoritate apoſtolica qua fungimur, vobis precipiendo mandamus

quatinus perſonaliter accedatis ad terram illam ſuper amnem de Clud que Cultbuche nuncupatur, et ad quandam aliam terram quam Duugallus filius Criſtini quondam judicis de Levenax habuit ex orientali parte eccleſie de Kylpatrik, et, auctoritate noſtra, in poſſeſſionem ipſarum terrarum inducatis Abbatem et conventum de Paſſelet vel eorum procuratorem, quibus veram poſſeſſionem ipſarum terrarum ex ſecundo decreto adjudicavimus, quia predictus Duugallus, infra annum, cautionem de parendo juri non optulit, poſtquam dicti monachi, propter ejus contumaciam manifeſtam, in ipſarum terrarum poſſeſſionem, cauſa cuſtodie, fuerunt inducti; reſiſtentes autem per cenſuram eccleſiaſticam compeſcatis. Mittimus etiam vobis decretum noſtrum cum reſcripto domini Pape et actis coram nobis confectis per que vobis plene poterit conſtare de noſtro proceſſu. Valete in Domino.

Littera delegata contra Duugallum filium Criſtini judicis de Levenax, et contra Robertum Redhuc de Cultbuche.

OMNIBUS Chriſti fidelibus hoc ſcriptum viſuris vel audituris, de Carric et de Cunigham Decani et Magiſter ſcolarum de Are, eternam in Domino ſalutem. Mandatum domini Pape in hec verba ſuſcepimus; GREGORIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis de Carric et de Cunigham Decanis et Magiſtro ſcolarum de Are, Glaſguenſis dioceſis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Dilectorum filiorum Abbatis et conventus monaſterii de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, precibus inclinati, preſentium vobis auctoritate mandamus, quatinus ea que de bonis ejuſdem monaſterii et eccleſiarum ſuarum alienata inveneritis illicite et diſtracta, ad jus et proprietatem ejuſdem monaſterii et eccleſiarum ſuarum legittime revocetis, contradictores per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcentes: quod ſi non omnes hiis exequendis potueritis intereſſe, duo veſtrum ea nichilominus exequantur. Datum Spoleti vj. Idus Junii, pontificatus noſtri anno ſexto. Cum ergo, hujus auctoritate mandati, dicti Abbas et conventus de Paſſelet Duugallum filium Criſtini quondam judicis de Levenax coram nobis in judicio conveniſſent, ſuper quadam terra quam habuit ex orientali parte eccleſie de Kylpatrik, et ſuper quadam alia terra ſuper amnem de Clud que Cultbuthe nuncupatur, quas quidem terras dicti monachi dicebant ab eccleſia de Kylpatrik in ipſum et in predeceſſores ſuos

injuſte fuiſſe alienatas ; cum et idem Duugallus in diem a nobis preciſe prefixum ad litem ſine omni exceptione [vel] cavillatione conteſtandam, conſenſiſſet, dicto die coram nobis comparens, intentioni monachorum reſpondere noluit, ſed contumaciter receſſit, unde nos de conſilio virorum prudentum et juris peritorum, propter contumaciam ipſius manifeſtam, partem monachorum in poſſeſſionem terrarum petitarum, cauſa cuſtodie, induci decrevimus, et de Renfru et de Guvan Capellanis decreti noſtri executionem demandavimus. Cum igitur dictus Duugallus infra annum cautionem de parendo juri offerre non curaſſet, nos, ſecundum juris ordinem contra ipſum procedentes, veram poſſeſſionem predictarum terrarum ex ſecundo decreto memoratis monachis adjudicavimus ; Salva predicto Duugallo ſuper ipſis terris queſtione proprietatis. Actum in parrochiali eccleſia de Are in craſtino Sancti Michaelis anno gratie M° ducenteſimo triceſimo quarto.

Carta reſignationis Duugalli filii Criſtini judicis de Lennax, de terris Cultbuthe.

OMNIBUS Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Duugallus filius quondam Criſtini judicis de Levenax ſalutem. Sciatis quod ego Abbati et conventui et monaſterio de Paſſelet et eccleſie eorundem de Kylpatrik pro me et heredibus meis reſignavi et quietum clamavi imperpetuum, totum jus quod nobis competiit vel competere poterit in quadam terra de Levenax que Cultbuthe appellatur, et in quadam alia terrula juxta eccleſiam de Kylpatrik verſus orientem inter eccleſiam et rivulum, in qua terra tam ego quam pater meus manere ſolebamus, volens et concedens ut eaſdem terras ſicut terras predicte eccleſie ſue libere et quiete ſemper habeant et teneant ſine omni calumpnia ; et cartam quam de dictis terris habui in manus eorum reſignavi. Et ſi forſan aliqua carta que de dictis terris faciat mentionem reperta fuerit vel oſtenſa, volo et promitto quod mihi vel heredibus meis nullo tempore valebit. Promitto etiam firmiter quod ego vel heredes mei contra dominum Comitem de Levenax vel heredes ſuos, vel contra predictum Abbatem et conventum, ſuper dictis terris vel eſcambiis, nullo tempore litem movebimus ; ita quod nullum juris beneficium nobis contra hec venire volentibus poſſit valere. Et quia ſigillum proprium non habui, Alanus de Cathkert a me rogatus litteris preſentibus ſigillum ſuum appo-

fuit, et ad inftantiam meam, gratia auctoritatis et teftimonii, feci apponi figillum venerabilis patris Wilelmi Dei gratia Glafgwenfis epifcopi. Hiis teftibus, domino Radulfo capellano domini Regis, domino Andrea capellano de Paffelet, Rogero de Lynton fenefcallo de Paffelet, Galfrido Marefcall', Alano de Kathkert, Petro de Polloc, et Thoma de Polloc, Wilelmo de Cadiou, et Warino, clericis, Simone cimentario, Wilelmo de Kenmor, et multis aliis.

Commiffio exhibitionis de Dunnotir et multis aliis.

DECANUS et Archidecanus Dunblanenfes difcreto viro amico et focio Laurentio decano de Levenax falutem. Auctoritate apoftolica qua fungimur, quam vobis infpiciendam mittimus, difcretioni veftre precipiendo mandamus, quatinus, affumptis vobifcum capellanis et clericis, ad placita domini Regis apud Dunbertan perfonaliter accedatis, et ibidem, femel, fecundo, et tertio, inhibeatis folempniter fub pena excommunicationis, ex parte domini Pape et prelatorum ecclefie fcoticane, ne aliquis Abbatem et conventum de Paffelet extra curiam Criftianitatis ad forum laicale trahere prefumat invitos, fuper terris fuis eccleſiafticis et elemofinatis quas hactenus pacifice poffederunt; maxime cum ifte articulus fit determinatus in litteris domini Pape impetratis per prelatos ecclefie fcoticane; et cum littere domini Regis de perambulatione vel recognitione contra eccleſiaſticas perfonas vel terras fint fufpenfe per confilium domini Regis et per conſenſum prelatorum, cum quibufdam aliis articulis fufpenſis fimiliter; et cum nos ad querelam Abbatis et conventus, auctoritate apoftolica nobis commiffa, dominum Hugonem Flandrenfem jam pridem citaverimus ad refpondendum et juri parendum eifdem fuper terra de Dunnotyr quam dicunt ad ecclefiam fuam de Kylpatrik de jure pertinere, et fuper tota paftura que eft inter terram eorum de Bachan et terram dicti Hugonis de Kynmunchayr; et cum determinatum fit in quodam decretali, rem non effe integram poft citationis emiffionem. Valete femper in Domino.

Littera directa Vicecomiti de Dunbertan per David regem Scotie.

DAVID Dei gratia rex Scottorum fideli noſtro Malcolmo Flemyng vicecomiti de Dunbertan ſalutem. Quia, ut concepimus, recolende memorie dominus progenitor noſter conceſſit religioſis viris Abbati et conventui monaſterii de Paſſelet quod omnes terre ſue infra partes de Levenax exiſtentes libere exiſterent ab omnimodis exactionibus, talliagiis, carriagiis, impoſitionibus ac aliis oneribus quibuſcunque imperpetuum ; Solventes duntaxat annuatim quinque celdras farine avenarum ad munitionem caſtri de Dunbertan pro terris predictis ſuis : Igitur predictos religioſos viros in ſuis libertatibus predictis fovere volentes, vobis firmiter precipimus et mandamus, quatinus predictos religioſos viros et eorum terras predictas, homines terras inhabitantes, et cetera bona et catalla infra eaſdem, manuteneatis, foveatis et defendatis in ſuis libertatibus ſupradictis, nec ab ipſis vel eorum hominibus dictas terras ſuas inhabitantibus, aliquas imponentes, talliagia, carriagia, vel alia quecunque onera quoviſmodo exigatis, dummodo ad munitionem predicti caſtri noſtri de Dunbertan predictas quinque celdras farine avenarum annuatim perſolvant, et hoc non omittant. In cujus rei teſtimonium, preſentibus, poſt exhibitionem earundem penes predictos religioſos viros remanentibus, ſigillum noſtrum ſecretum apponi fecimus apud Are viceſimo die Julii anno regni noſtri triceſimo quinto.

Alia littera inhibitionis regis David ad Vicecomitem de Dunbertan.

DAVID Dei gratia rex Scottorum dilecto et fideli noſtro Malcolmo Flemyng vicecomiti noſtro de Dunbertan ſalutem. Cum alias vobis in itinere noſtro apud Are ſcripſerimus pro conſervatione cujuſdam compoſitionis ac libertatis, tempore celebris memorie progenitoris noſtri, hominibus religioſorum virorum Abbatis et conventus monaſterii de Paſſelet infra comitatum de Levenax habitantibus conceſſe, prout plenius continetur in litteris ejuſdem progenitoris noſtri, Reddendo inde annuatim pro munitione caſtri noſtri de Dunbertan predicti quinque celdras farine avenarum tantum pro omnimodis aliis oneribus ; et jam de novo ad noſtram pervenit notitiam quod vos et alii, ſerjandi ſive miniſtri veſtri, contra tenorem litterarum noſ-

trarum vobis oſtenſarum, predictos homines conſtringitis et moleſtatis; quare vobis et omnibus aliis firmiter prohibemus, ſub pena que ſequitur, ne de cetero a predictis hominibus aliquid exigatis aut exigere permittatis quoquomodo, niſi tantummodo predictas quinque celdras farine pro munitione caſtri noſtri predicti; et ſi quid recepiſtis aut levare feciſtis de predictis hominibus poſt receptionem litterarum noſtrarum, omnino reſtituatis aut reſtituere faciatis, ne de cetero inde juſtam queremoniam audiamus. Datum ſub ſigneto noſtro apud Linlitqw decimo die menſis Decembris anno regni noſtri triceſimo quinto; preſentibus poſt earum oſtenſionem penes prędictos Abbatem et conventum remanentibus.

Reſignatio et mutatio terre Duugalli et Matildis ſponſe ſue.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Duugallus filius Criſtini judicis de Levenax ſalutem in Domino. Noverit univerſitas veſtra quod cum ego dictus Duugallus et Matildis ſponſa mea et heredes noſtri apparentes infra annos legittime etatis exiſtentes, gravi effemus paupertate oppreſſi et debitis quamplurimis onerati, ſine venditione vel alienatione hereditatis noſtre a dicta paupertate reſurgere vel debita noſtra acquietare non potuimus, omnibus mobilibus noſtris prius expoſitis et venditis, tandem neceſſitate compulſi que legem non patitur, totam terram noſtram de Cnoc quam ab Abbate et conventu de Paſſelet tenuimus hereditarie, eiſdem Abbati et conventui dedimus, conceſſimus et hac preſenti carta noſtra confirmavimus, pro eſcambiis cujuſdam terre in inſula ſua que jacet inter Kert Louchwynnoc et Grif juxta Walkeinſchaw, ſicut Adam Galgon eandem terram prius de dictis Abbate et conventu tenuit ad firmam; et pro quieta clamantia dimidie marce annuatim quam nos et heredes noſtri ſingulis annis dictis Abbati et conventui pro predicta terra de Cnoc in feodifirma reddere tenebamur; et pro duabus celdris farine avenarum ſingulis annis nobis et heredibus noſtris imperpetuum ſolvendis de granario ſuo de Paſſelet ad duos anni terminos, videlicet unam celdram farine ad feſtum Sancti Martini et unam celdram ad Pentecoſten; amicis noſtris et propinquis heredum noſtrorum apparentium predictam terram pro minori pretio prius recuſantibus. Quare volumus et preſenti ſcripto concedimus, ut dicti Abbas et conventus totam terram predictam ſine aliquo

retenemento, cum omnibus pertinentiis, libertatibus, aſiamentis et diviſis, habeant, teneant et poſſideant hereditarie imperpetuum, libere, quiete, plenarie et honorifice, ſine omni moleſtia, gravamine vel calumpnia ex parte noſtra vel heredum noſtrorum in poſterum; ita quod nos vel heredes noſtri preſentes vel futuri, vel aliquis nomine noſtro, nichil in predicta terra, nomine dotis, vel aliquo judicio, jure vel caſu contingentibus, exigere vel clamare poterimus de cetero; eandem terram et cartam quam habuimus, et totum jus quod nobis vel heredibus noſtris competiit vel competere potuit ſeu debuit in poſterum in predicta terra, dictis Abbati et conventui per fuſtum et baculum in curia ipſorum reddidimus, reſignavimus et, tactis ſacroſanctis, ſolempniter abjuravimus, volentes et concedentes ut ſi alique carte aliquo tempore reperte fuerint mentionem facientes ut in illa terra hereditatem habeamus, nullius ſint momenti vel roboris, ſet irrite et inanes et nobis vel heredibus noſtris nullo tempore valiture. Et ſi forte aliquo tempore nos vel heredes noſtri contra hanc redditionem, reſignationem vel abjurationem in aliquo venire voluerimus, nos dictis Abbati et conventui, ante litis ingreſſum vel antequam in alia curia audiamur, de plano et ſine ſtrepitu judiciali, centum libras nomine pene plenarie perſolvemus, ita quod tunc non valebunt nobis, quantum ad ſupradicta infirmanda, aliqua juris canonici vel civilis beneficia, generalia vel ſpecialia, ſtatuta vel ſtatuenda. Et ad omnia predicta in quolibet articulo fideliter obſervanda, ſubjecimus nos et heredes noſtros juriſdictioni domini Epiſcopi Glaſgwenſis vel Archidiaconi vallis de Clud qui pro tempore fuerit, ut ambo vel alter eorum poſſint vel poſſit nos, de plano et abſque ſtrepitu judiciali, monitione premiſſa, per ſententiam excommunicationis, vel modis aliis quibus melius viderint vel viderit expedire, ad obſervationem omnium premiſſorum compellere, remota qualibet appellatione et contradictione ex parte noſtra et heredum noſtrum imperpetuum; renunciantes tam pro nobis quam pro heredibus noſtris imperpetuum omni cavillationi, contradictioni, appellationi, exceptioni, impetrationi, et omnibus legibus, conſuetudinibus regni, ſtatutis et ſtatuendis, et omnibus gratiis, indulgentiis, privilegiis generalibus vel ſpecialibus, et omnibus litteris a ſede apoſtolica vel ab aliquo gerente vices ipſius conceſſis et concedendis, impetratis et impetrandis, et ſpecialiter beneficio reſtitutionis in integrum, et omnibus aliis que contra preſens ſcriptum obici poſſunt vel proponi. Et nos et heredes noſtri predictam terram de Cnoc, in omnibus ut predictum eſt, dictis Abbati

et conventui contra dotes et omnes homines et feminas imperpetuum varantizabimus et defendemus. In cujus rei teſtimonium, preſente herede meo et conſentiente, et de conſenſu Matildis uxoris mee, Ego Duugallus ſigillum meum appoſui huic ſcripto. Teſtibus, domino Thoma Croc, magiſtro Henrico Hendbode, domino Wilelmo capellano de Paſſelet, Thoma de Polloc, Wilelmo de Cathkert, Alano filio ejus, Stephano filio Thor', Wilelmo Bwrel, et aliis multis.

Conventio facta eſt inter Abbatem et conventum de Paſſelet, et Johannem de Wardroba et Mariam ſponſam ſuam, ſuper certis terris de Levenax.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Johannes de Wardroba et Maria ſponſa ſua ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra quod nos per litteras regias trahere fecimus in litem Abbatem et conventum de Paſſelet, coram Malcolmo comite de Levenax et ballivis ſuis in curia ſua, ſuper terris de Cocmanach, Edynbernan, Fimbalauch, Backan, et de Druncreue, quas nomine et jure Dufgalli quondam rectoris eccleſie de Kylpatrik vendicavimus: predictis Abbate et conventu ſufficienter comparentibus, oſtenderunt quedam inſtrumenta bona et legittima tam ex parte predicti Dufgalli quam Alwyni patris ſui, ſuper predictis terris confecta, per que tam nobis quam toti curie predicte conſtabat predictas terras eſſe et fuiſſe de jure, proprietate et poſſeſſione eccleſie ſupradicte, a tempore a quo non extat memoria; unde plene confitebamur in judicio et confitemur, quod nichil jure nobis vel heredibus noſtris in predictis terris competiit, competit ſeu competere poterit impoſterum, propter quod nos et heredes noſtri juſte et vero judicio de prenominatis terris in noſtra preſentia abjudicati fuimus, ſumus, et eſſe concedimus imperpetuum: quare volumus [et] pro nobis et quolibet noſtrum ac heredibus noſtris et quolibet ipſorum concedimus, quod predicti Abbas et conventus omnes et ſingulas terras predictas cum omnibus pertinentiis ſuis ſine aliquo retenemento habeant, teneant et poſſideant imperpetuum, pacifice et quiete, ſine omni calumpnia, gravamine et perturbatione ex parte noſtra vel heredum noſtrorum, ſeu alicujus alterius nomine noſtro. Et renunciavimus ac renunciamus expreſſe in hoc facto, pro nobis et quolibet noſtrum ac heredibus noſtris et quolibet ipſorum, omni juri, ſi quod habuimus ſeu habemus

vel impoſterum habere poterimus, in premiſſis terris vel aliqua earum, et totaliter predictis Abbati et conventui quietum clamavimus et clamamus imperpetuum. Et ut preſens ſcriptum robur perpetue firmitatis optineat in poſterum, volumus et concedimus pro nobis et quolibet noſtrum ac heredibus noſtris et quolibet ipſorum, et preſenti ſcripto confirmamus, juriſdictionem, auctoritatem et plenariam poteſtatem domino Comiti de Levenax qui pro tempore fuerit, prout liberius, melius et plenius dari poterit vel concedi, ut propria auctoritate ſua, de plano et ſine ſtrepitu judiciali, ingredi poſſit poſſeſſionem, proprietatem et ſayſinam omnium terrarum noſtrarum in Levenax, et cujuſlibet noſtrum et heredum noſtrorum et cujuſlibet ipſorum qui de cetero contra predictos Abbatem et conventum moverint ſeu moverit queſtionem ſuper premiſſis terris vel aliqua ipſarum, et ut ipſas terras noſtras jure hereditario teneat ſine aliquo retenemento, et ſibi et heredibus ſuis apropriet imperpetuum ſine omni calumpnia, contradictione, inquietatione vel perturbatione ex parte noſtra vel heredum noſtrorum ſeu alicujus ipſorum, ſeu alicujus alterius nomine noſtro ſeu ipſorum ; et quod nichilominus predictus Comes per poteſtatem ſuam ſecularem poſſit nos et quemlibet noſtrum ac heredes noſtros et quemlibet ipſorum, per bona noſtra et ſua mobilia, ubicunque in terra de Levenax reperta fuerint, compellere, nulli hominum aliquo jure vel judicio replegianda, quouſque quadringentas libras bonorum et legalium ſterlingorum predictis Abbati et conventui, in quibus eiſdem confitemur teneri tanquam in debito principali et ſpecialiter eiſdem debito pro dampnis et expenſis que et quas ipſi fecerunt et incurrerunt occaſione predicte litis per nos mote, integre ſolverimus : omnimodis litteris domini Regis Scotie ſeu cujuſcunque alterius a quocunque foro ſeculari vel eccleſiaſtico contra hanc donationem, conceſſionem, confirmationem et quietationem et clamationem noſtram impetratis ſeu impetrandis, minime nobis vel alicui noſtrum vel heredum noſtrorum valituris. Quam compulſionem ſi predictus dominus Comes de Levenax, in omnibus ſicut preſcriptum eſt, recuſaverit, prorogaverit vel diſſimulaverit, damus, concedimus et preſenti ſcripto confirmamus, premiſſam juriſdictionem, auctoritatem et poteſtatem in omnibus et per omnia, domino noſtro Regi Scotie qui pro tempore fuerit, compellendi nos et quemlibet noſtrum et heredes noſtros et quemlibet ipſorum, ſine alicujus temporis intervallo, tam ad ſolutionem predicte ſumme pecunie faciendam termino ſuperius contento, quam ad obſervationem omnium aliorum premiſſorum

in quolibet articulo, tam per terras noſtras de Levenax quam per alias quas in regno ſuo nos habere contingat, nec non et per omnia bona noſtra et ſua mobilia, modis omnibus prout ſuperius in hoc ſcripto plenius in quolibet articulo continetur, quotiens neceſſe fuerit. Et ad hec in quolibet articulo fideliter obſervanda, nos et quilibet noſtrum pro nobis et quolibet noſtrum ac heredibus noſtris et quolibet ipſorum, ad ſancta Dei evangelia, ſponta-nea voluntate et ſine aliqua cohercione, coram venerabili patre domino Roberto Dei gratia Glaſgwenſi epiſcopo, ſacramenta preſtitimus corporalia. Et nichilominus ſuppoſuimus et ſupponimus et quemlibet noſtrum et here-des noſtros et quemlibet ipſorum imperpetuum juriſdictioni et cohercioni domini Epiſcopi Glaſgwenſis qui pro tempore fuerit, Decani et capituli ejuſ-dem ſi ſedes vacaverit, et Abbatis de Paſſelet, ut omnes, duo, vel unus eorum, conjunctim et diviſim, habita ſummaria cognitione, ex ſola inſpec-tione hujus inſtrumenti, ſine alia cauſe cognitione, poſſint vel poſſit nos et quemlibet noſtrum ac heredes noſtros et quemlibet ipſorum, qui contra pre-miſſa aliquo modo reclamare vel ea infirmare preſumpſerit, propria auc-toritate quotiens neceſſe fuerit excommunicare, et tamdiu excommunicatos, conjunctim et diviſim, tam in capella domini Regis Scotie quam per totum regnum, denunciare, et terras noſtras ubicunque fuerint, generali et ſpeciali interdicto ſupponere, predictis ſententia et interdicto, nullius perſone, pri-vilegii, litterarum, gratie ſeu indulgentie auctoritate relaxandis, quouſque predictis Abbati et conventui pro dampnis ſuis et expenſis prenotatis de predicta ſumma pecunie, ad quam ſolvendam tenemur, ex debito plene et integre ſatiſſecerimus totaliter; et donec predicto domino Epiſcopo et capitulo Glaſgwenſi ducentas marcas plene perſolverimus, in quibus eiſ-dem confitemur teneri propter tranſgreſſionem noſtri juramenti et ſubjec-tionis; et donec liti, ſi quam de cetero nos vel aliquem noſtrum ſeu heredes noſtros vel ipſorum, vel aliquem nomine noſtro vel alicujus noſtrum, contra predictos Abbatem et conventum movere contingat, ſuper premiſſis vel aliquo premiſſorum, renunciaverimus totaliter; preſenti ſcripto nichilomi-nus extunc in ſuo robore permanente. Inſuper renunciavimus ac renun-ciamus nos et quilibet noſtrum, pro nobis et quolibet noſtrum ac heredibus noſtris et quolibet ipſorum, expreſſe in hoc facto imperpetuum, quo ad in-firmandum premiſſa vel aliquod premiſſorum, omnimodis placitis et litteris tam a domino Rege Scotie quam a quocunque alio loco et foro eccleſiaſtico vel ſeculari impetratis ſeu impetrandis, et omnibus juribus, conſuetudinibus,

judiciis, ſtatutis et ſtatuendis, exceptionibus et juris canonici et civilis remediis, viduis vel conjugatis conceſſis vel concedendis, et exceptioni virilis compulſionis, et ſpecialiter beneficio reſtitutionis in integrum, et omni previlegio cruceſingnatis vel cruceſingnandis conceſſo vel concedendo, et omnibus aliis indulgentiis, gratiis, privilegiis, generalibus vel ſpecialibus, et omnibus appellationibus, contradictionibus, cavillationibus, et aliis per que intentio ſeu tenor preſentis ſcripti in parte vel in toto impediri poſſit vel impugnari. In cujus rei teſtimonium ad inſtantiam noſtram, gratia majoris teſtimonii, huic ſcripto appenſum eſt commune ſigillum capituli Glaſgwenſis, et ſigilla dominorum Alexandri ſeneſcalli Scotie, et Wilelmi Cumyn de Kylbrid, et magiſtri Thome de Abirden tunc officialis domini Roberti Dei gratia Glaſgwenſis epiſcopi, una cum ſigillis noſtris. Hiis teſtibus.

Reſignatio Joannis Wardroba et Marie ſponſe ſue, in plena curia Comitis de Levenax.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Johannes de Wardroba et Maria ſponſa ſua ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra nos teneri [et] preſenti ſcripto obligari quod quandocunque citati fuerimus litteratorie ſeu ore tenus per dominum Robertum Dei gratia epiſcopum Glaſgwenſem vel aliquem ejus officialem ut in curia Malcolmi comitis de Levenax compareamus, ad proximum placitum ſuum poſt citationem nobis factam ad terram noſtram de Camſy in Levenax, ſine omni excuſatione, dilatione, prorogatione, cavillatione, exceptione et fraude, ubicunque in comitatu predicto placitum fuerit, ibidem veniemus perſonaliter, et plene et expreſſe pro nobis et heredibus noſtris in plena curia confitebimur quod nichil jure nobis ſeu heredibus noſtris aliquo tempore competiit, competit ſeu competere poterit, in terris de Cocmanach, Edynbernan, Fimbalach, Backan et de Drumtcreue, licet aliquando Abbatem et conventum de Paſſelet ſuper premiſſis terris vocari injuſte fecimus in judicio, et quod nos et heredes noſtri abjudicati ſumus de predictis terris ſententialiter imperpetuum ; et ſi quid juris habuimus vel habere poterimus in poſterum in premiſſis terris vel aliqua ipſarum, pro nobis et heredibus noſtris eidem renunciabimus, et predictis Abbati et conventui ſeu eorum procuratori per fuſtum et baculum reſignabimus et quietum clamabimus

imperpetuum ; et ad primam citationem nobis alias faciendam per predictum dominum Robertum epiſcopum vel aliquem ejus officialem, coram domino Rege noſtro Scotie, ſine omni contradictione, exceptione, excuſatione, cavillatione et fraude, comparebimus perſonaliter, et predictas renuntiationem, reſignationem et quietam clamationem ibidem predictis Abbati et conventui ſeu eorum actornato, modo ſupradicto in omnibus, faciemus, et omnem aliam ſecuritatem quam Bernerdum de Erth et Elenam ſponſam ſuam, ſeu Norrinum de Monorgund et Forueleth ſponſam ſuam, pro ſe et heredibus ſuis facere contigerit predictis Abbati et conventui ſuper premiſſis terris, nos pro nobis et heredibus noſtris, ad voluntatem iporum Abbatis et conventus de Paſſelet, de plano et ſine ſtrepitu judiciali faciemus. Et ad omnia et ſingula premiſſa facienda et adimplenda, obligavimus et obligamus nos et quemlibet noſtrum per ſacramentum noſtrum corporaliter ad ſancta Dei evangelia preſtitum, ſub pena quadraginta librarum bonorum et legalium ſterlingorum qualibet ſeptimana ſolvendarum, medietatem domino Epiſcopo Glaſgwenſi et medietatem fabrice eccleſie ejuſdem loci, quamdiu, poſt premiſſas citationes nobis factas, premiſſa omnia et ſingula in quolibet articulo plene perficere et complere prorogaverimus, omiſerimus ſeu neglexerimus, aliquo caſu contingente. Et inſuper ſuppoſuimus et ſupponimus nos et quemlibet noſtrum juriſdictioni et cohertioni domini Epiſcopi Glaſgwenſis et ejus officialis, ut ambo vel alter eorum poſſint vel poſſit nos et quemlibet noſtrum, tam ad ſolutionem pene ſi committatur, quam ad premiſſa omnia et ſingula obſervanda et adimplenda compellere, per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam tam in perſonis noſtris quam in terris et aliis ferendis, habita ſummaria cognitione ex ſola inſpectione hujus inſtrumenti, ſine alia cauſe cognitione, nullo juris remedio canonici vel civilis, nobis vel alicui noſtrum remitti volentibus vel volenti, valituro. Et renunciavimus ac renunciamus expreſſe in hoc facto pro nobis et quolibet noſtrum, quo ad infirmandum premiſſa vel aliquod premiſſorum, omnimodis placitis et litteris [tam] a domino Rege Scotie quam a quocunque alio loco et foro eccleſiaſtico vel ſeculari impetratis ſeu impetrandis, et omnibus juribus, conſuetudinibus, judiciis, ſtatutis et ſtatuendis, exceptionibus, et juris canonici et civilis remediis, viduis et conjugatis conceſſis et concedendis, et exceptioni virilis compulſionis, et ſpecialiter beneficio reſtitutionis in integrum, et omni privilegio cruceſingnatis et cruceſingnandis conceſſo vel concedendo, et omnibus aliis indulgentiis, gratiis, pri-

vilegiis generalibus vel ſpecialibus, et omnibus appellationibus, contradictionibus, cavillationibus et aliis per que intentio ſeu tenor preſentis ſcripti in parte vel in toto impediri poſſit vel impugnari. In cujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum magiſtri Thome de Abeirden tunc officialis domini Roberti Dei gratia Glaſgwenſis epiſcopi, una cum ſigillis noſtris, apponi fecimus. Hiis teſtibus.

Reſingnatio Johannis de Wardroba, et Bernardi de Erth, et Norini de Monorgund.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Johannes dominus de Wardroba, Bernardus de Erth, et Norinus de Monorgund, ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra quod lis inter nos ac Mariam, Helenam, et Forveleth, ſponſas, ex parte una, et Abbatem et conventum de Paſſelet ex altera, aliquamdiu in curia Malcolmi comitis de Levenax agitata, ſuper terris de Cocmanach, Fimbalach, Edynbernan, Backan, ac Druncreue, in hunc modum quievit, videlicet quod nos, pro nobis et predictis ſponſis noſtris ac heredibus noſtris, predicte liti totaliter et integre renunciavimus imperpetuum, propter centum et quadraginta marcas quas dicti Abbas et conventus nobis ſolvent pro bono pacis ad terminos ſubſcriptos, videlicet viginti libras infra octabas Sancti Martini anni gratie milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi, et quinquaginta quinque marcas infra nundinas Glaſgwenſes anni gratie milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi primi, et quinquaginta quinque marcas infra octabas Sancti Martini anni ejuſdem. Et nos predictis Abbati et conventui omnem renunciationem, quietam clamationem et ſecuritatem quas ſibi ſuper terris premiſſis poterunt et ſciverint ordinare vel providere, pro nobis et predictis uxoribus et heredibus noſtris preſentibus et futuris, quandocunque voluerint faciemus prout melius ſibi viderint expedire. Et ante primam ſolutionem dicte pecunie termino ſtatuto nobis faciendam, in curia predicti Comitis de Levenax, omni juri quod nobis, ſponſis noſtris predictis et heredibus noſtris in predictis terris competit vel competere poterit aliquo jure vel judicio, imperpetuum renunciabimus, et predictas terras predictis Abbati et conventui quietas clamabimus, ſub pena centum librarum incontinenti ſolvendarum, medietatem fabrice eccleſie Glaſgwenſis, medietatem fabrice eccle-

ſie de Paſſelet, ſi contra hanc conventionem nos vel ſponſe noſtre predicte ſeu heredes noſtri vel aliquis noſtrum contradicere vel reclamare voluerimus vel voluerit ; preſenti ſcripto nichilominus in ſuo robore permanente. Et ad hanc conventionem in quolibet articulo fideliter obſervandam, pro nobis et predictis ſponſis noſtris et heredibus noſtris, ſacramentum preſtitimus corporale, et ſubjecimus nos juriſdictioni et cohertioni domini Electi Glaſgwenſis et Decani cathedralis ejuſdem loci, ut ambo vel alter poſſint vel poſſit nos omnes et ſingulos tam ad ſolutionem pene ſi committatur, quam ad obſervationem hujus conventionis in quolibet articulo, per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam compellere, nullo juris beneficio canonici vel civilis, generalis vel ſpecialis, nobis vel alicui noſtrum contra hanc conventionem reclamare volentibus vel volenti, valituro. In cujus rei teſtimonium preſens ſcriptum appoſitione ſigillorum noſtrorum roboravimus. Hiis teſtibus, domino Roberto vicario de Innerkyp, domino Johanne capellano de Paſſelet, domino Wilelmo de Swynford ſacriſta eccleſie Glaſgwenſis, domino Lamberto clerico rectore eccleſie de Dunhoven, domino Henrico de Irwyn clerico, Thoma de Polloc, Johanne de Knoc, Fynlaio de Clochotrich clerico, Johanne filio Alani, et aliis. Datum apud Paſſelet die dominica proxima poſt feſtum Sancti Dyoniſii anni gratie milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi.

Quieta clamatio Johannis de Wardroba et Marie ſponſe ſue.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Johannes de Wardroba et Maria ſponſa ſua ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra nos plene et integre recepiſſe, de dominis Abbate et conventu de Paſſelet, quadraginta ſex marcas, octo ſolidos, decem denarios et obolum, nos contingentes de illis centum quadraginta marcis in quibus nobiſcum et cum Bernardo de Erth et Elena ſponſa ſua, et Norrino de Monnorgund et Forveleth ſponſa ſua, convenerunt ad litem ſopiendam inter nos et predictos Abbatem et conventum motam, ſuper terris de Cocmanach, Edinbernan, Fimbalach, Backan et Druncreue, de quibus quadraginta ſex marcis, octo ſolidis, decem denariis et obolo confitemur nos bene et plene eſſe pacatos : unde exceptioni pecunie non tradite, non ſolute, non numerate, renuntiamus expreſſe, volentes et concedentes ut

ſcriptum ſuper totali pecunia prenominata confectum, quatenus nos tangit vel nobis competit, nullius ſit virtutis vel valoris, nec nobis vel alicui noſtrum de cetero valiturum, ſed potius cujuſlibet actionis carens virtute. In cujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum magiſtri Thome de Abeirden tunc officialis domini Roberti Dei gratia Glaſgwenſis epiſcopi, una cum ſigillis noſtris apponi fecimus. Hiis teſtibus.

Littera domini Regis, et vicecomitis de Dunbartan, de inquiſitione.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Walterus feneſcallus comes de Menthet ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me mandatum domini mei Alexandri Dei gratia illuſtris regis Scotie recepiſſe, in hec verba; ALEXANDER Dei gratia rex Scotie Waltero comiti de Menthet dilecto et fideli ſuo vicecomiti et ballivis ſuis de Dunbretan ſalutem. Mandamus vobis et precipimus quatinus per probos et fideles homines patrie diligenter et fideliter inquiri faciatis ſi Maria ſponſa Johannis de Wardroba et Elena ſponſa Bernardi de Erth ac Forveleth ſponſa Norrini de Monorgund, filie quondam Finlai de Camſi, ſint legittime et vere heredes quondam Dufgalli fratris Maldoveni comitis de Levenax; et dictam inquiſitionem diligenter factam et in ſcriptis redactam ſub ſigillo veſtro et ſigillis eorum qui dicte inquiſitioni faciende intererint, ad capellam noſtram mitti faciatis, et hoc breve. Teſte meipſo apud Kynclewyn, xxiiii die Aprilis anno regni noſtri xx ſecundo. Hujus igitur auctoritate mandati, per ſacramenta dominorum Hugonis Flandrenſis, Alexandri de Dunhon, Roberti de Culchon, militum, Gilberti filii Abſolonis, Duncani filii Ameledy, Malcolmi de Drumman, Malmor dicti Juvenis, Gilmychel Mac Hedolf, Ade dicti Juvenis, Duncani filii Gilcriſt, Thome filii Somerledy, Newyn Mac Keſſan, Maldoveni Mac Dawy, Hectoris Mac Souhyn, Ewgenii aurifabri, ſuper premiſſis diligentem feci inquiſitionem, per quorum ſacramenta ad ſancta Dei evangelia corporaliter preſtita, veraciter didici et compertus ſum predictas mulieres veras et legittimas heredes eſſe prenominati Dufgalli, per lineam conſanguinitatis deſcendendo ex parte Malcolmi fratris predicti Dufgalli et avi predictarum mulierum; et ipſum Dufgallum uxorem deſponſatam minime habuiſſe. Et ne dicta inquiſitio per me facta ceca oblivione depereat, gratia majoris

teſtimonii, tam ego quam predicti milites necnon et Duncanus filius Ameledy et Malcolmus de Drumman preſens ſcriptum ſigillorum noſtrorum appoſitione roboravimus. Acta apud Dumbertan die Veneris proxima ante feſtum Sancti Dunſtani archiepiſcopi, anni gratie milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi primi. Hiis teſtibus, domino Johanne de Herchyn milite, domino Adam capellano caſtri de Dumbertan, Gilpatrik Mac Molbrid, Ricardo de Dunnydover, Nicholaio filio Germani, Wdardo dicto Selyman Wilelmo de Cragbayth, Clemente de Dumbertan, Waltero de Orreis Hyngelramo de Monte acuto, et aliis multis.

Conventio facta eſt inter Abbatem et conventum de Paſſelet, et Bernardum de Erth et Elenam ſponſam ſuam, ſuper certis terris de Levenax.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Bernardus de Erth et Elena ſponſa ſua ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra quod nos per litteras regias trahere fecimus in litem Abbatem et conventum de Paſſelet, coram Malcolmo comite de Levenax et ballivis ſuis in curia ſua, ſuper terris de Cochmanach, Edynbernam, Fimbalach, Backan, et de Drumcreue, quas nomine et jure Dufgalli quondam rectoris eccleſie de Kylpatrik vendicavimus. Predictis Abbate et conventu ſufficienter comparentibus, oſtenderunt quedam inſtrumenta bona et legittima tam ex parte predicti Dufgalli quam Alwyni patris ſui, ſuper predictis terris confecta, per que tam nobis quam toti curie predicte conſtabat predictas terras eſſe et fuiſſe de jure, proprietate et poſſeſſione eccleſie ſupradicte, a tempore a quo non extat memoria; unde plene confitebamur in judicio et confitemur quod nichil jure nobis et heredibus noſtris in predictis terris competiit, competit ſeu competere poterit in poſterum, propter quod, nos et heredes noſtri juſte et vero judicio de prenominatis terris in noſtra preſentia abjudicati fuimus, ſumus et eſſe concedimus imperpetuum. Quare volumus [et] pro nobis et quolibet noſtrum ac heredibus noſtris et quolibet ipſorum concedimus, quod predicti Abbas et conventus omnes et ſingulas predictas terras cum omnibus pertinentiis ſuis ſine aliquo retenemento habeant, teneant et poſſideant imperpetuum, pacifice et quiete, ſine omni calumpnia, gravamine et perturbatione ex parte noſtra vel heredum noſtrum ſeu alicujus alterius nomine noſtro; et renunciavimus ac renuncia-

mus expreſſe in hoc facto, pro nobis et quolibet noſtrum ac heredibus noſtris et quolibet ipſorum, omni juri ſi quod habuimus ſeu habemus vel in poſterum habere poterimus in premiſſis terris vel aliqua earum, et totaliter predictis Abbati et conventui quietum clamavimus et clamamus imperpetuum. Et ut preſens ſcriptum robur perpetue firmitatis optineat impoſterum, volumus et concedimus, pro nobis et quolibet noſtrum ac heredibus noſtris et quolibet ipſorum, et preſenti ſcripto confirmamus, juriſdictionem, auctoritatem et plenariam poteſtatem domino Comiti de Levenax qui pro tempore fuerit, prout liberius, melius et plenius dari poterit vel concedi, ut propria auctoritate ſua, de plano et ſine ſtrepitu judiciali, ingredi poſſit poſſeſſionem, proprietatem et ſaiſinam omnium terrarum noſtrarum in Levenax et cujuſlibet noſtrum et heredum noſtrorum et cujuſlibet ipſorum qui de cetero contra predictos Abbatem et conventum moverint ſeu moverit queſtionem ſuper premiſſis terris vel aliqua ipſarum, et ut ipſas terras noſtras jure hereditario teneat ſine aliquo retenemento, et ſibi et heredibus ſuis apropriet imperpetuum, ſine omni calumpnia, contradictione, inquietatione vel perturbatione ex parte noſtra vel heredum noſtrorum ſeu alicujus ipſorum ſeu alicujus alterius nomine noſtro ſeu ipſorum; et quod nichilominus predictus Comes per poteſtatem ſuam ſecularem poſſit nos et quemlibet noſtrum ac heredes noſtros et quemlibet ipſorum, per bona noſtra et ſua mobilia, ubicunque in terra de Levenax reperta fuerint, compellere, nulli hominum aliquo jure vel judicio replegianda, quouſque quadringentas libras bonorum et legalium ſterlingorum predictis Abbati et conventui, in quibus eiſdem confitemur teneri tanquam in debito principali et ſpecialiter eis debito pro dampnis et expenſis que et quas ipſi fecerunt et incurrerunt occaſione predicte litis per nos mote, integre ſolverimus; omnimodis litteris domini Regis Scotie ſeu cujuſcunque alterius a quocunque foro ſeculari vel eccleſiaſtico contra hanc donationem, conceſſionem, confirmationem et quietam clamationem noſtram impetratis ſeu impetrandis minime nobis vel alicui noſtrum vel heredum noſtrorum valituris. Quam compulſionem ſi predictus dominus Comes de Levenax in omnibus ſicut preſcriptum eſt facere recuſaverit, prorogaverit vel diſſimulaverit, damus, concedimus et preſenti ſcripto confirmamus premiſſam juriſdictionem, auctoritatem et poteſtatem in omnibus et per omnia, domino Regi noſtro Scotie qui pro tempore fuerit, compellendi nos et quemlibet noſtrum ac heredes noſtros et quemlibet ipſorum, ſine alicujus temporis intervallo, tam ad ſolutionem

predicte ſumme pecunie faciendam termino ſuperius contento, quam ad obſervationem omnium aliorum premiſſorum in quolibet articulo, tam per terras noſtras de Levenax quam per alias quas in regno ſuo nos habere contingat, necnon et per omnia bona noſtra et ſua mobilia, modis omnibus prout ſuperius in hoc ſcripto plenius in quolibet articulo continetur, quotiens neceſſe fuerit. Et ad hec in quolibet articulo fideliter obſervanda nos et quilibet noſtrum, pro nobis et quolibet noſtrum ac heredibus noſtris et quolibet ipſorum, ad ſancta evangelia, ſpontanea voluntate, et ſine aliqua cohertione, coram venerabili patre domino Roberto Dei gratia Glaſgwenſi epiſcopo, ſacramenta preſtitimus corporalia; et nichilominus ſuppoſuimus et ſupponimus nos et quemlibet noſtrum ac heredes noſtros et quemlibet ipſorum impertuum juriſdictioni et cohertioni domini Epiſcopi Glaſgwenſis qui pro tempore fuerit, Decani et capituli ejuſdem ſi ſedes vacaverit, et Abbatis de Paſſelet, ut omnes, duo, vel unus eorum conjunctim et diviſim, habita ſummaria cognitione, ex ſola inſpectione hujus inſtrumenti, ſine alia cauſe cognitione, poſſint vel poſſit nos et quemlibet noſtrum ac heredes noſtros et quemlibet ipſorum qui contra premiſſa aliquo modo reclamare vel ea infirmare preſumpſerit, propria auctoritate quotiens neceſſe fuerit excommunicare, et tamdiu excommunicatos conjunctim et diviſim tam in capella domini Regis Scotie quam per totum regnum denunciare, et terras noſtras ubicunque fuerint generali et ſpeciali interdicto ſupponere, predictis ſententia et interdicto nullius perſone, privilegii, gratie, litterarum ſeu indulgentie auctoritate relaxandis, quouſque predictis Abbati et conventui pro dampnis ſuis et expenſis prenotatis, de predicta ſumma pecunie, ad quam ſolvendam tenemur ex debito, plene et integre ſatiſfecerimus totaliter, et donec predicto domino Epiſcopo et capitulo Glaſgwenſi ducentas marcas plene ſolverimus, in quibus confitemur teneri propter tranſgreſſionem noſtri juramenti et ſubjectionis, et donec liti, ſi quam de cetero nos vel aliquem noſtrum ſeu heredes noſtros vel aliquem ipſorum vel aliquem nomine noſtro vel alicujus noſtrum contra predictos Abbatem et conventum movere contingat ſuper premiſſis vel aliquo premiſſorum, renunciaverimus totaliter; preſenti ſcripto nichilominus extunc in ſuo robore permanente. Inſuper renunciavimus ac renunciamus nos et quilibet noſtrum, pro nobis et quolibet noſtrum ac heredibus noſtris et quolibet ipſorum, expreſſe in hoc facto imperpetuum, quo ad infirmandum premiſſa vel aliquod premiſſorum, omnimodis placitis et litteris tam a domino Rege Scotie quam a

quocunque alio loco et foro, eccleſiaſtico vel ſeculari, impetratis ſeu impetrandis, et omnibus juribus, conſuetudinibus, judiciis, ſtatutis et ſtatuendis, exceptionibus et juris canonici et civilis remediis, viduis et conjugatis conceſſis et concedendis, et exceptioni virilis compulſionis, et ſpecialiter beneficio reſtitutionis in integrum, et omni privilegio cruceſingnatis vel cruceſingnandis conceſſo vel concedendo, et omnibus aliis indulgentiis, gratiis, privilegiis, generalibus vel ſpecialibus, et omnibus appellationibus, contradictionibus, cavillationibus, et aliis per que intentio ſeu tenor preſentis ſcripti in parte vel in toto impediri poſſit vel impugnari. In cujus rei teſtimonium, ad inſtantiam noſtram, gratia majoris teſtimonii, huic ſcripto appenſa ſunt ſigilla domini Roberti Dei gratia Glaſgwenſis epiſcopi, et commune ſigillum capituli ejuſdem loci, et ſigilla dominorum Alexandri ſeneſcalli Scotie, et Wilelmi Cumyn de Kylbrid, una cum ſigillis noſtris. Hüs teſtibus, magiſtro Wilelmo Freſel decano Glaſgwenſi, domino Roberto theſaurario ejuſdem eccleſie, magiſtro Johanne de Lyndſay, magiſtro Thoma de Abeirden, magiſtro Gilberto de Cancia, magiſtro Waltero de Grimhyſby, domino Wilelmo capellano predicti Epiſcopi, domino Mauricio capellano de Paſſelet, domino Wilelmo de Swynford clerico, et multis aliis.

Littera reſignationis Bernardi de Erth et Elene ſponſe ſue.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Bernardus de Erth et Elena ſponſa ſua ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra nos teneri et preſenti ſcripto obligari quod quandocunque citati fuerimus litteratorie ſeu oretenus per dominum Robertum Dei gratia epiſcopum Glaſgwenſem vel aliquem ejus officialem ut in curia Malcolmi comitis de Levenax compareamus, ad proximum placitum ſuum poſt citationem nobis factam ad terram noſtram de Camſy in Levenax, ſine omni excuſatione, dilatione, prorogatione, cavillatione, exceptione et fraude, ubicunque in comitatu predicto placitum fuerit, ibidem veniemus perſonaliter, et plene et expreſſe pro nobis et heredibus noſtris in plena curia confitebimur quod nichil juris nobis ſeu heredibus noſtris aliquo tempore competiit ſeu competere poterit in terris de Cochmanach, Fimbalach, Edinbernan, Bakchan, et Drumcreue, licet aliquando Abbatem et conventum de Paſſelet ſuper premiſſis terris vocari injuſte fecimus in judicio, et quod

nos et heredes noſtri abjudicati ſumus de predictis terris ſententialiter imperpetuum; et ſi quid juris habuimus vel habere poterimus in poſterum in premiſſis terris vel aliqua ipſarum, pro nobis et heredibus noſtris eidem renunciabimus, et predictis Abbati et conventui ſeu eorum procuratori per fuſtum et baculum reſingnabimus et quietum clamabimus imperpetuum, et ad primam citationem nobis alias faciendam per predictum dominum Epiſcopum vel aliquem ejus officialem, coram domino noſtro Rege Scotie, ſine omni contradictione, exceptione, excuſatione, cavillatione et fraude, comparebimus perſonaliter, et predictas renunciationem, reſingnationem et quietam clamationem ibidem predictis Abbati et conventui ſeu eorum actornato modo ſupraſcripto in omnibus faciemus, et omnem aliam ſecuritatem quam Johannem de Wardroba et Mariam ſponſam ſuam, ſeu Norrinum de Monorgund et Forveleth ſponſam ſuam, pro ſe et heredibus ſuis facere contigerit predictis Abbati et conventui ſuper premiſſis terris, nos pro nobis et heredibus noſtris ad voluntatem ipſorum Abbatis et conventus, de plano et ſine ſtrepitu judiciali, faciemus. Et ad omnia et ſingula premiſſa facienda et adimplenda obligavimus et obligamus nos et quemlibet noſtrum, per ſacramentum noſtrum corporaliter ad ſancta Dei evangelia preſtitum, ſub pena quadraginta librarum bonorum et legalium ſterlingorum, qualibet ſeptimana ſolvendarum, medietatem domino Epiſcopo Glaſgwenſi et aliam medietatem fabrice eccleſie ejuſdem loci, quamdiu poſt premiſſas citationes nobis factas premiſſa omnia et ſingula in quolibet articulo plene perficere et complere prorogavimus, omiſerimus ſeu neglexerimus aliquo caſu contingente. Et inſuper ſuppoſuimus et ſupponimus nos et quemlibet noſtrum juriſdictioni et cohertioni domini Epiſcopi Glaſgwenſis et ejus officialis, ut ambo vel alter eorum poſſint vel poſſit nos et quemlibet noſtrum tam ad ſolutionem pene ſi committatur, quam ad premiſſa omnia et ſingula obſervanda et adimplenda, compellere per omnidam cenſuram eccleſiaſticam tam in noſtris perſonis quam in terris et aliis ferendis, habita ſummaria cognitione, ex ſola inſpectione hujus inſtrumenti, ſine alia cauſe cognitione, nullo juris remedio canonici vel civilis, nobis vel alicui noſtrum reniti volentibus vel volenti, valituro. Et renunciavimus ac renunciamus expreſſe in hoc facto, pro nobis et quolibet noſtrum, quo ad infirmandum premiſſa vel aliquod premiſſorum, omnimodis placitis et litteris tam a domino Rege Scotie quam a quocunque alio loco et foro eccleſiaſtico vel ſeculari impetratis ſeu impe-

trandis, et omnibus juribus, conſuetudinibus, judiciis, ſtatutis et ſtatuendis, exceptionibus, et juris canonici et civilis remediis, viduis et conjugatis conceſſis et concedendis, et exceptioni virilis compulſionis, et ſpecialiter beneficio reſtitutionis in integrum, et omni privilegio cruceſingnatis et cruceſingnandis conceſſo et concedendo, et omnibus aliis indulgentiis, gratiis, privilegiis, generalibus vel ſpecialibus, et omnibus appellationibus, contradictionibus, cavillationibus, et aliis per que intentio ſeu tenor preſentis ſcripti in parte vel in toto impediri poſſit vel impugnari. In cujus rei teſtimonium, preſenti ſcripto, gratia majoris teſtimonii, appenſum eſt ſigillum predicti domini Epiſcopi, una cum ſigillis noſtris. Hiis teſtibus.

Quieta clamatio Bernardi de Erth et Elene ſponſe ſue, coram Epiſcopo.

OMNIBUS Chriſti fidelibus ſcriptum preſens viſuris vel audituris Bernardus de Erth et Elena ſponſa ſua ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra nos plene et integre recepiſſe de dominis Abbate et conventu de Paſſelet quadraginta ſex marcas, octo ſolidos, decem denarios et obolum nos contingentes de illis centum quadraginta marcis in quibus nobiſcum, et cum Johanne de Wardroba et Maria ſponſa ſua, et Norrino de Monnorgund et Forveleth ſponſa ſua, convenerunt, ad litem ſopiendam inter nos et predictos Abbatem et conventum motam, ſuper terris de Cochmanach, Edynbernan, Fimbalach, Backan et Drumcreue, de quibus quadraginta ſex marcis, octo ſolidis, decem denariis et obolo confitemur nos bene et plene eſſe pacatos; unde exceptioni pecunie non tradite, non ſolute, non numerate, renunciamus expreſſe, volentes et concedentes ut ſcriptum ſuper totali pecunia prenominata confectum, quatenus nos tangit vel competit, nullius ſit virtutis vel valoris, nec nobis nec alicui noſtrum de cetero valiturum, ſed potius cujuſlibet actionis carens virtute. In cujus rei teſtimonium, preſenti ſcripto ſigillum venerabilis patris domini Roberti Dei gratia Glaſgwenſis epiſcopi una cum ſigillis noſtris apponi fecimus. Hiis teſtibus, magiſtris Johanne de Lynſay, Adam Symmyngham rectore eccleſie de Jeſrych, Roberto de Merley, Thoma de Abeirden, Wilelmo Capellano predicti domini Epiſcopi, dominis Vilelmo de Synwefortd et Patricio Paſſelet, clericis. Datum apud Paſſelet die tranſlationis Sancti Benedicti anni gratie M^{i} CC^{i} ſeptuageſimi tertii.

Conventio facta eſt inter Abbatem et conventum de Paſſelet, et Norrinum de Monnorgund et Forvelech ſponſam ſuam, ſuper certis terris de Levenax.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Norrinus de Monnorgund et Forvelech ſponſa ſua ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra quod nos per litteras regias trahere fecimus in litem Abbatem et conventum de Paſſelet, coram Malcolmo comite de Levenax et ballivis ſuis in curia ſua, ſuper terris de Cochmanach, Edynbernan, Fimbalach, Backan et Drumcreue, quas nomine et jure Dufgalli quondam rectoris eccleſie de Kylpatrik vendicavimus; Predictis Abbate et conventu ſufficienter comparentibus, oſtenderunt quedam inſtrumenta bona et legittima, tam ex parte predicti Dufgalli quam Alwini patris ſui, ſuper predictis terris confecta; per que tam nobis quam toti curie predicte conſtabat predictas terras eſſe et fuiſſe de jure, proprietate et poſſeſſione, eccleſie ſupradicte a tempore a quo non extat memoria; unde plene confitebamur in judicio et confitemur quod nichil juris nobis vel heredibus noſtris in predictis terris competiit, competit ſeu competere poterit impoſterum; propter quod, nos et heredes noſtri juſte et vero judicio de prenominatis terris in noſtra preſentia abjudicati fuimus, ſumus et eſſe concedimus imperpetuum; Quare volumus [et] pro nobis et quolibet noſtrum ac heredibus noſtris et quolibet ipſorum concedimus, quod predicti Abbas et conventus omnes et ſingulas terras predictas cum omnibus pertinentiis ſuis ſine aliquo retenemento habeant, teneant et poſſideant imperpetuum, pacifice et quiete, ſine omni calumpnia, gravamine et perturbatione ex parte noſtra vel heredum noſtrorum ſeu alicujus alterius nomine noſtro; et renunciavimus et renunciamus expreſſe in hoc facto, pro nobis et quolibet noſtrum ac heredibus noſtris et quolibet ipſorum, omni juri ſi quod habuimus ſeu habemus vel impoſterum habere poterimus, in premiſſis terris vel aliqua earum, et totaliter predictis Abbati et conventui quietum clamavimus et clamamus imperpetuum. Et ut preſens ſcriptum robur perpetue firmitatis optineat impoſterum, volumus et concedimus, pro nobis et quolibet noſtrum ac heredibus noſtris et quolibet ipſorum, et preſenti ſcripto confirmamus juriſdictionem, auctoritatem et plenariam poteſtatem domino Comiti de Levenax qui pro tempore fuerit, prout liberius, melius et plenius dari poterit vel concedi, ut propria auctoritate ſua, de plano et ſine ſtrepitu judiciali,

ingredi poſſit poſſeſſionem, proprietatem et ſayſinam omnium terrarum noſtrarum de Levenax, et cujuſlibet noſtrum et heredum noſtrorum et cujuſlibet ipſorum qui de cetero contra predictos Abbatem et conventum moverint ſeu moverit queſtionem ſuper premiſſis terris vel aliqua ipſarum, et ut ipſas terras noſtras jure hereditario teneat ſine aliquo retenemento, et ſibi et heredibus ſuis appropriet imperpetuum, ſine omni calumpnia, contradictione, inquietatione vel perturbatione ex parte noſtra vel heredum noſtrorum ſeu alicujus ipſorum, ſeu alicujus alterius nomine noſtro ſeu ipſorum ; et quod nichilominus predictus Comes per poteſtatem ſuam ſecularem poſſit nos et quemlibet noſtrum ac heredes noſtros et quemlibet ipſorum per bona noſtra et ſua mobilia, ubicunque in terra de Levenax reperta fuerint, compellere, nulli hominum aliquo jure vel judicio replegianda, quouſque quadringentas libras bonorum et legalium ſterlingorum predictis Abbati et conventui, in quibus eiſdem confitemur teneri tanquam in debito principali, et ſpecialiter eis debito pro dampnis et expenſis que et quas ipſi fecerunt et incurrerunt occaſione predicte litis per nos mote, integre ſolverimus, omnimodis litteris domini Regis Scotie ſeu cujuſcunque alterius a quocunque foro ſeculari vel eccleſiaſtico contra hanc donationem, conceſſionem, confirmationem et quietam clamationem noſtram impetratis ſeu impetrandis, minime nobis vel alicui noſtrum vel heredum noſtrorum valituris. Quam compulſionem ſi predictus dominus Comes de Levenax in omnibus ſicut preſcriptum eſt facere recuſaverit, prorogaverit vel diſſimulaverit, damus, concedimus et preſenti ſcripto confirmamus premiſſam juriſdictionem, auctoritatem et poteſtatem in omnibus et per omnia domino Regi Scotie qui pro tempore fuerit, compellendi nos et quemlibet noſtrum ac heredes noſtros et quemlibet ipſorum, ſine alicujus temporis intervallo, tam ad ſolutionem predicte ſumme pecunie faciendam termino ſuperius contento, quam ad obſervationem omnium aliorum premiſſorum in quolibet articulo, tam per terras noſtras de Levenax quam per alias quas in regno ſuo nos habere contingat, necnon et per omnia bona noſtra et ſua mobilia, modis omnibus prout ſuperius in hoc ſcripto plenius in quolibet articulo continetur, quotiens neceſſe fuerit. Et ad hec in quolibet articulo fideliter obſervanda, nos et quilibet noſtrum pro nobis et quolibet noſtrum ac heredibus noſtris et quolibet ipſorum, ad ſancta Dei evangelia, ſpontanea voluntate et ſine aliqua cohercione, coram venerabili patre domino Roberto Dei gratia Glaſgwenſi epiſcopo, ſacramenta preſtitimus corporalia ; et ni-

chilominus ſuppoſuimus et ſupponimus nos et quemlibet noſtrum ac heredes noſtros et quemlibet ipſorum imperpetuum, juriſdictioni et cohercioni domini Epiſcopi Glaſgwenſis qui pro tempore fuerit, Decani et capituli ejuſdem ſi ſedes vacaverit, et Abbatis de Paſſelet, ut omnes, duo, vel unus eorum, conjunctim et diviſim, habita ſummaria cognitione, ex ſola inſpectione hujus inſtrumenti, ſine alia cauſe cognitione, poſſint vel poſſit nos et quemlibet noſtrum et heredes noſtros et quemlibet ipſorum qui contra premiſſa aliquomodo reclamare vel ea infirmare preſumpſerit, propria auctoritate quotiens neceſſe fuerit excommunicare, et tamdiu excommunicatos conjunctim et diviſim tam in capella domini Regis Scotie quam per totum regnum denunciare, et terras noſtras ubicunque fuerint generali et ſpeciali interdicto ſupponere, predictis ſententia et interdicto nullius perſone, privilegii, gratie, litterarum ſeu indulgentie auctoritate relaxandis, quouſque predictis Abbati et conventui, pro dampnis ſuis et expenſis prenotatis, de predicta ſumma pecunie ad quam ſolvendam tenemur ex debito, plene et integre ſatiſfecerimus totaliter, et donec predicto domino Epiſcopo et capitulo Glaſgwenſibus ducentas marcas plene perſolverimus, in quibus confitemur teneri propter tranſgreſſionem noſtri juramenti et ſubjectionis, et donec liti ſi quam de cetero nos vel aliquem noſtrum ſeu heredes noſtros vel aliquem ipſorum vel aliquem nomine noſtro vel alicujus noſtrum contra predictos Abbatem et conventum movere contingat ſuper premiſſis vel aliquo premiſſorum, renunciaverimus totaliter; preſenti ſcripto nichilominus extunc in ſuo robore permanente. Inſuper renunciavimus ac renunciamus nos et quilibet noſtrum pro nobis et quolibet noſtrum ac heredibus noſtris et quolibet ipſorum expreſſe in hoc facto imperpetuum, quo ad infirmandum premiſſa vel aliquid premiſſorum, omnimodis placitis et litteris tam a domino Rege Scotie quam a quocunque alio loco et foro eccleſiaſtico vel ſeculari impetratis vel impetrandis, et omnibus juribus, conſuetudinibus, judiciis, ſtatutis et ſtatuendis, exceptionibus, et juris canonici et civilis remediis, viduis vel conjugatis conceſſis et concedendis, et exceptioni virilis compulſionis, et ſpecialiter beneficio reſtitutionis in integrum, et omni privilegio cruceſingnatis vel cruceſingnandis conceſſo vel concedendo, et omnibus aliis indulgentiis, gratiis, privilegiis generalibus vel ſpecialibus, et omnibus appellationibus, contradictionibus, cavillationibus, et aliis per que intentio ſeu tenor preſentis ſcripti in parte vel in toto impediri poſſit vel impugnari. In cujus rei teſtimonium ad inſtantiam noſtram, gratia majoris

teſtimonii, huic ſcripto appenſum eſt commune ſigillum capituli Glaſgwenſis et ſigilla dominorum Alexandri ſeneſcalli Scotie, et Wilelmi Cumyn de Kylbrid, et magiſtri Thome de Abyrden tunc officialis domini Roberti Dei gratia Glaſgwenſis epiſcopi, una cum ſigillis noſtris. Hiis teſtibus.

Reſignatio Norrini de Monnorgunde et Forveleth ſponſe ſue.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Norrinus de Monnorgunde et Forveleth ſponſa ſua ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra nos teneri et preſenti ſcripto obligari quod quandocunque citati fuerimus litteratorie ſeu oretenus per dominum Robertum Dei gratia epiſcopum Glaſgwenſem vel aliquem ejus officialem, ut in curia Malcolmi comitis de Levenax compareamus ad proximum placitum ſuum poſt citationem nobis factam ad terram noſtram de Camſy in Levenax, ſine omni excuſatione, dilatione, prorogatione, cavillatione, exceptione et fraude, ubicunque in comitatu predicto placitum fuerit, ibidem veniemus perſonaliter, et plene et expreſſe, pro nobis et heredibus noſtris, in plena curia confitebimur quod nichil juris nobis ſeu heredibus noſtris aliquo tempore competiit, competit ſeu competere poterit in terris de Cocmanach, Fymbalach, Edinbernan, Backan et de Drumcreue, licet aliquando Abbatem et conventum de Paſſelet ſuper premiſſis terris vocari injuſte fecimus in judicio, et quod nos et heredes noſtri abjudicati ſumus de predictis terris ſententialiter imperpetuum ; et ſi quid juris habuimus vel habere poterimus inpoſterum in premiſſis terris vel aliqua ipſarum, pro nobis et heredibus noſtris eidem renunciabimus, et predictis Abbati et conventui ſeu eorum procutori per fuſtum et baculum reſingnabimus et quietum clamabimus imperpetuum. Et ad primam citationem nobis alias faciendam per predictum dominum Epiſcopum vel aliquem ejus officialem coram domino noſtro Rege Scotie, ſine omni contradictione, exceptione, excuſatione, cavillatione et fraude, comparebimus perſonaliter, et predictas renunciationem, reſingnationem et quietam clamationem ibidem predictis Abbati et conventui ſeu eorum actornato, modo ſupraſcripto in omnibus, faciemus ; et omnem aliam ſecuritatem quam Johannem de Wardroba et Mariam ſponſam ſuam, ſeu Bernardum de Erth et Helenam ſponſam ſuam pro ſe et heredibus ſuis facere contigerit predictis Abbati et conventui ſuper pre-

miſſis terris, nos pro nobis et heredibus noſtris ad voluntatem ipſorum Abbatis et conventus, de plano et ſine ſtrepitu judiciali, faciemus. Et ad omnia et ſingula premiſſa facienda et adimplenda, obligavimus et obligamus nos et quemlibet noſtrum, per ſacramentum noſtrum corporaliter ad ſancta Dei evangelia preſtitum, ſub pena quadraginta librarum bonorum et legalium ſterlingorum qualibet ſeptimana ſolvendarum, medietatem domino Epiſcopo Glaſgwenſi et medietatem fabrice eccleſie ejuſdem loci, quamdiu poſt premiſſas citationes nobis factas premiſſa omnia et ſingula in quolibet articulo plene perficere et complere prorogaverimus, omiſerimus ſeu necglexerimus, aliquo caſu contingente. Et inſuper ſuppoſuimus et ſupponimus nos et quemlibet noſtrum juriſdictioni et cohertioni domini Epiſcopi Glaſgwenſis et ejus officialis, ut ambo vel alter eorum poſſint vel poſſit nos et quemlibet noſtrum tam ad ſolutionem pene ſi committatur, quam ad premiſſa omnia et ſingula obſervanda et adimplenda compellere, per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam tam in perſonis noſtris quam in terris et aliis ferendis, habita ſummaria cognitione ex ſola inſpectione hujus inſtrumenti, ſine alia cauſe cognitione, nullo juris remedio canonici vel civilis, nobis vel alicui noſtrum reniti volentibus vel volenti, valituro. Et renunciavimus ac renunciamus expreſſe in hoc facto pro nobis et quolibet noſtrum, quo ad infirmandum premiſſa vel aliquod premiſſorum, omnimodis placitis et litteris tam a domino Rege Scotie quam a quocunque alio loco et foro eccleſiaſtico vel ſeculari impetratis ſeu impetrandis, et omnibus juribus, conſuetudinibus, judiciis, ſtatutis, ſtatuendis, exceptionibus et juris canonici et civilis remediis, viduis et conjugatis conceſſis et concedendis, et exceptioni virilis compulſionis, et ſpecialiter beneficio reſtitutionis in integrum, et omni privilegio cruceſingnatis vel cruceſingnandis conceſſo et concedendo, et omnibus aliis indulgentiis, gratiis, privilegiis generalibus vel ſpecialibus, et omnibus appellationibus, contradictionibus, cavillationibus et aliis per que intentio ſeu tenor preſentis ſcripti in parte vel in toto impediri poſſit vel impugnari. In cujus rei teſtimonium, preſenti ſcripto, gratia majoris teſtimonii, appenſum eſt ſigillum magiſtri Thome de Abyrden tunc officialis domini Roberti Dei gratia Glaſgwenſis epiſcopi, una cum ſigillis noſtris. Hiis teſtibus.

Quieta clamatio Norrini Monnorgund et ſponſe ſue Forveleth.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Norrinus de Monnorgund et Forveleth ſponſa ſua ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra nos plene et integre recepiſſe de dominis Abbate et conventu de Paſſelet quadraginta ſex marcas, octo ſolidos, decem denarios et obolum nos contingentes de illis centum quadraginta marcis in quibus, nobiſcum et cum Johanne de Wardroba et Maria ſponſa ſua, et Bernardo de Erth et Elena ſponſa ſua, convenerunt, ad litem ſopiendam inter nos et predictos Abbatem et conventum motam ſuper terris de Cocmanach, Edynbernan, Fimbalach, Backan et Drumcreue, de quibus quadraginta ſex marcis, octo ſolidis, decem denariis et obolo confitemur nos bene et plene eſſe pacatos; unde exceptioni pecunie non tradite, non ſolute, non numerate, renunciamus expreſſe, volentes et concedentes ut ſcriptum ſuper totali pecunia prenominata confectum, quatenus nos tangit vel nobis competit, nullius ſit virtutis, valoris, nec nobis nec alicui noſtrum de cetero valiturum, ſed potius cujuſlibet actionis carens virtute. In cujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum magiſtri Thome de Abyrden tunc officialis domini Roberti Dei gratia Glaſgwenſis epiſcopi, una cum ſigillis noſtris, apponi fecimus. Hiis teſtibus.

Carta Malcolmi comitis de Levenax, quod nulle captiones fiant.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Malcolmus comes de Levenax ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me conceſſiſſe et preſenti carta mea confirmaſſe Deo, Sanctis Jacobo et Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, ad pacem et quietem eorum impoſterum, ob devotionem quam erga ipſos concepi, quod ſervientes mei nec aliquis ipſorum nullas captiones facient nec capient ad opus meum, nec alicujus alterius nomine mei vel auctoritate, de bonis hominum predictorum religioſorum in terris ſuis de Levenax manentium, nec terras ſuas ingredientur ad aliquas moleſtias, injurias ſeu gravamina hominibus ſuis inferenda, nec ibidem pernoctabunt, nec aliqua aliquo modo capient, petent vel extorquent ab

hominibus ſuis, niſi gratis ſibi fuerint oblata: et ſi aliquis ipſorum hanc meam conceſſionem et confirmationem in aliquo premiſſorum tranſgrediatur, pena pecuniaria vel corporali ipſum attrociter caſtigabo, et nichilominus delinquentem ad ſatiſfactionem faciendam competenter, tam ipſis religioſis quam eorum hominibus contra quos deliquit, compellam infra viginti dies ad eccleſiam de Kylpatrik, probatis ibidem injuriis et dampnis tam per ſacramenta hominum predicti Comitis quam predictorum religioſorum. Hanc vero meam conceſſionem et confirmationem pro me et heredibus meis imperpetuum concedo et preſenti carta mea confirmo, et volo ut perpetue firmitatis robur teneat et habeat de cetero. In cujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum meum duxi apponendum. Datum apud Renfru die Sancti Valentini martiris anni gratie milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi tertii. Hiis teſtibus, domino Eugenio capellano, Alano de Ruthvan, Gilberto filio Abſolonis, Malcolmo de Drumyd, Thoma filio Summerledi, Johanne de Knoc, Thoma de Fulton, Johanne Pride, Stephano filio Ricardi Thor, Petro filio Malcolmi, Henrico filio Euſemie, Petro de Inſula, Alano de Fulton, Wilelmo de Knoc, Johanne filio Alani, et aliis.

Confirmatio Malcolmi comitis de Levenax, de omnibus terris ad eccleſiam Sancti Patricii pertinentibus.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Malcolmus comes de Levenax ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me, antequam arma militie recepi, conceſſiſſe et preſenti carta mea confirmaſſe Deo, Sanctis Jacobo et Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris pro ſalute domini Alexandri illuſtris regis Scotie, anteceſſorum meorum et ſucceſſorum, et meipſius, eccleſiam de Kylpatrik cum omnibus pertinentiis, libertatibus et aſiamentis, et terras de Cocmanach, Edynbernan, Backan, Fymbalach, Drumcreue, Cragbrecholach, Monaukenran, Drumthglunan, Cultbouy, Dalleſnan, Drumthouher, Reynfode, et Drumdynanis, cum omnibus pertinentiis ſuis, et omnia alia in quorum poſſeſſione fuerunt die hujus conceſſionis et confirmationis, cum molendinis et omnibus aliis eorum pertinentiis, libertatibus et aſiamentis de jure ſibi pertinentibus vel pertinendis, et cum omni jure mihi vel heredibus meis pertinente in premiſſis vel aliquo premiſſorum,

ſine aliquo retenemento. Tenendas et habendas predictis religioſis imperpetuum de me et heredibus meis, in liberam puram et perpetuam elemoſinam, libere, quiete et pacifice, ſine omnimodis ſervitiis, auxiliis, exercitibus, captionibus, ſectis curie, conſuetudinibus, exactionibus, et ſecularibus demandis in poſterum, aliquo caſu vel judicio exigendis de premiſſis vel aliquo premiſſorum. In cujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum meum duxi apponendum. Datum apud Renfru die Sancti Valentini martiris anni gratie milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi tertii. Hiis teſtibus, domino Eugenio capellano, Alano de Ruthuan, Gilberto filio Abſolonis, Malcolmo de Drumynd, Thoma filio Summerledi, Johanne de Knoc, Thoma de Fulton, Johanne Pride, Stephano filio Ricardi Thor, Petro filio Malcolmi, Henrico filio Euſemie, Petro de Inſula, Alano de Fulton, Wilelmo de Knoc, Johanne filio Alani, et multis aliis.

Inhibitio domini Roberti Dei gratia epiſcopi Glaſgwenſis.

ROBERTUS miſeratione divina Glaſgwenſis eccleſie miniſter humilis, dilectis in Chriſto filiis de Curmannoc, de Cathkert, de Pollog, de Kylmacolme et de Kylberchan vicariis, ſalutem, gratiam et benedictionem. Memininus nos alias mandatum noſtrum, contra nobilem virum dominum Malcolmum comitem de Levenax, ejus vices gerentes, Walterum Spreuwl feneſcallum ſuum, ac ceteros curiam ſecum tenentes, direxiſſe, quod ipſi a cognitione cauſarum ſuper quibus trahi fecerunt, auctoritate regia, religioſos viros Abbatem et conventum de Paſſelet, ſuper eorum terris elemoſinatis et poſſeſſionibus ex donatione diverſorum Comitum de Levenax eorum eccleſie de Kylpatrik collatis, et in puram et perpetuam elemoſinam conceſſis et obtentis, prout in inſtrumentis ſuper hoc confectis plenius vidimus contineri, et hoc ſit publicum et notorium in comitatu de Levenax ubi terre ſupradicte ſunt ſite, in curia ſua laicali omnino ceſſarent; Et contra Robertum Reddehow et Johannam uxorem ſuam, quod ipſi a proſecutione cauſarum earundem, ſuper eiſdem terris elemoſinatis in curia predicti Comitis contra eoſdem religioſos penitus deſiſterent et ceſſarent, ſub pena majoris excommunicationis per nos in eoſdem late ſi contra tenorem mandati noſtri ſupradicti temere proceſſiſſent. Qui quidem dominus Comes, Walterus Spruul, ballivi ſui, ac ceteri ſecum curiam tenentes, contra man-

datum noſtrum et inhibitionem noſtram ac monitiones eis legittime factas, de cauſis predictis ſuper eiſdem terris congnoverunt, ſeu in eiſdem cauſis et querelis proceſſerunt, contra Deum et juſtitiam, in eccleſiaſtice libertatis quamplurimum prejudicium et gravamen, et binas diſtrictiones pro duobus merciamentis de bonis eorundem religioſorum capi fecerunt et captas detinent injuſte, contra libertates eccleſie, pro eo quod dicti religioſi in curia ſua laycali ſuper eiſdem terris elemoſinatis minime reſpondere voluerunt, prout de jure non tenebantur: Ac iidem Robertus et Johanna uxor ſua, contra predictum mandatum noſtrum, in dicta curia ſuper eiſdem terris elemoſinatis, eoſdem religioſos proſecuti fuerunt, et ad hec de die in diem proſequi non verentur minus juſte, prout per certificatorium nobis ſuper hoc tranſmiſſum conſtitit evidenter, ſententiam excommunicationis majoris in ipſos per nos latam incurrendo, ac animo indurato diu ſuſtinendo, claves eccleſie tanquam filii perditionis irreverenter contempnendo. Et quia creſcente contumacia creſcere debet et pena, vobis ſub pena excommunicationis, quam in perſonas veſtras in hiis ſcriptis proferimus ſi in preſentis mandati noſtri executione negligentes fueritis vel remiſſi, firmiter precipiendo mandamus, quatinus, aſſumptis vobiſcum ſeptem vel ſex veſtri ordinis ad quoſcunque diem et locum contingat predictos religioſos trahi vel citari ad curiam dicti Comitis vel ejus vices gerentis, vel ad quodcunque forum aliud laycale, per quaſcunque perſonas, ſuper dictis terris elemoſinatis, videlicet deCocmanach, Edinbernan, Fimbalach, Backan et Drumcrewe, eis [ratione] eccleſie eorum de Kylpatrik in puram et perpetuam elemoſinam datis, conceſſis, et a quadraginta annis et amplius cum omni jure optentis et integre poſſeſſis, perſonaliter accedentes, dictum Comitem et ejus vices gerentes ac ballivos ſuos et ceteros curiam tenentes, ad hec iterato et legittime nominatim moneatis, quod a cognitione cauſarum predictarum ſuper terris ſupradictis penitus deſiſtant, nec de eiſdem aliqualiter in foro laycali ſe intromittant, cognoſcant, vel curiam teneant, et dictas diſtrictiones pro dictis merciamentis, contra libertates eccleſie captas, eiſdem religioſis deliberent ſine difficultate ſeu liberari faciant, deficut cognitio dictarum cauſarum et querelarum ſuper predictis terris, in puram et perpetuam elemoſinam ut dictum eſt collatis, ad forum eccleſiaſticum de jure pertineant, nec curia eccleſiaſtica eis ſuper hoc directo defecit. Moneatis etiam iterato et legittime dictum Robertum et Johannam uxorem ſuam nominatim, et quoſcunque alios contra predictos religioſos ſuper eiſdem terris elemoſinatis proſe-

quentes in dicto foro vetito ſeculari, quod a profecutione cauſarum predictarum ceſſent omnino, deficut nos fuimus, ſumus et erimus parati, de predictis religioſis et eorum terris elemoſinatis, cuilibet conquerenti in foro eccleſiaſtico juſtitie facere complementum. Quod ſi monitionibus veſtris legittime factis et iteratis ſepe et ſepius non paruerint in hac parte, tam profequentes quam curiam tenentes ſuper eiſdem terris elemoſinatis, quos exnunc ut extunc, prius tamen per vos legittime nominatim monitos, in hiis ſcriptis excommunicamus, ac eorum terras et capellas interdicimus, a nobis ſic excommunicatos, in plena curia, in albis veſtimentis ſacerdotalibus induti, ſi videritis expedire, quod per omnes eccleſias decanatus de Levenax ac archidiaconatus Glaſgwenſis, ſpecialiter ſingulis diebus dominicis et feſtivis, candelis accenſis, campanis pulſatis, poſt miſſarum offertoria, publice et nominatim denuncietis et denunciari faciatis, in omnibus curiis et extra, ſic interdictos excommunicatos a Chriſti fidelibus evitari faciatis, eorum terras et capellas ut prius ſpeciali interdicto ſubponentes; Monentes inſuper nominatim dominos Patricium de Graham, Duncanum filium Ameledy, Dovenaldum Cambell, Wilelmum Olifard, milites, Arthurum dictum Galbrath, Malcolmum de Drummund, Thomam de Crumenan, Johannem de Luſſ, Humfredum de Kylmon, Alwynum filium domini Ameledy, Morthan Mac Korc, Malmor Hoge, Mauricium de Ardcapell, Johannem Naper, Eugenium filium Michaelis Groſſ, Maldovenum MacHudy, Dovenaldum MacAnecol, Betherum fratrem ejuſdem Dovenaldi, Gilcriſt MacMolbrid, Eugenium filium Duncani, Rogerium de Monte alto, Johannem MacGilmothan, Dunbeger', Giliſmum MacNalbain, Giliſmum Ruphum, Thomam de Kantyir, et Gilcolmum filium Dovenaldi Macbref, quod cum dictis excommunicatis vel eorum aliquo, in curia vel extra, ope, favore vel conſilio, cibo, potu, furno, molendino, emendo, vendendo, ſeu quovis alio modo, in caſibus a jure non permiſſis, communicare [non] preſumant; et etiam omnes rectores, vicarios, preſbiteros parochiales decanatus de Levenax, et etiam archidiocanatus Glaſgwenſis, ſub pena excommunicationis majoris ex nunc late in perſonas eorundem, quod nullus audeat ſeu preſumat divina officia celebrare in aliquibus eccleſiis ſeu capellis quamdiu dicti excommunicati in eiſdem extiterint, exceptis preſentiis morientium et baptiſmate parvulorum, niſi ſubmiſſa voce tantum, januis clauſis, excommunicatis et interdictis excluſis; omnes etiam extunc cum eiſdem excommunicatis ſcienter communicantes, perſonis domini Regis et filii ſui et aliis a jure permiſſis duntaxat

exceptis, ac eorum terras et capellas interdictas eſſe, ſimili interdicto ſuppoſitos eſſe denunciantes; et hoc quotiens per predictos religioſos ad quoſcunque diem et locum fueritis requiſiti, nullatenus omittatis: Ita quod ſi omnes hiis exequendis non interfueritis, quatuor, tres, duo, unus veſtrum preſens mandatum noſtrum exequantur vel exequatur. Qualiter autem preſens mandatum noſtrum fueritis executi nos per litteras veſtras patentes reddatis certiores. In cujus rei teſtimonium preſentibus litteris ſigillum noſtrum apponi fecimus. Datum apud Caſteltaris, dominica proxima ante feſtum beati apoſtoli Bartholomei, anni gratie milleſimi ducenteſimi nonogeſimi quarti.

Inhibitio domini Roberti Glaſgwenſis epiſcopi ſuper certis terris de Levenax.

ROBERTUS miſeratione divina Glaſgwenſis eccleſie humilis miniſter dilecto filio in Chriſto Decano criſtianitatis de Levenax ſalutem, gratiam et benedictionem. Vobis mandamus ſub pena canonice diſtrictionis quatinus legittime moneatis nobilem virum Malcolmum comitem de Levenax et ballivos ac ſectatores curie ſue, aſſumptis vobiſcum quatuor vel quinque ſociis veſtre ordinis, ne religioſos viros Abbatem et conventum de Paſſelet, ſuper eorum terris elemoſinatis ad eccleſiam eorundem de Kylpatrik ſpectantibus, ad forum vetitum ſeu ſeculare trahere vel fatigare preſumant; deſicut querele talium terrarum elemoſinatarum ad forum eccleſiaſticum ſecundum libertates eccleſie Scoticane hucuſque uſitatas et [per] dominum noſtrum Regem conceſſas, ſpectare dignoſcuntur, et nos parati ſumus prout debemus ſuper hiis et aliis cuilibet conquerenti juſtitie exhibere complimentum. Datum apud Parthech die Veneris proxima poſt feſtum Sancti Yllarii epiſcopi anno gratie milleſimo ducenteſimo nonageſimo ſexto.

Carta Malcolmi comitis de Levenax.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſentes litteras inſpecturis Malcolmus comes de Levenax ſalutem in Domino ſempiternam. Sciatis quod conceſſimus fratri Rogerio Dei gratia abbati de Paſſelet et ejuſdem loci conventui, quod quicquid ſpontanea voluntate ſua, de aliquo nobis tradito auxilio, hactenus fecerunt vel ex nunc facient, nullum prejudicium ultra tenorem carte ſue

ſibi generabit. In cujus rei teſtimonium has litteras noſtras ſibi tradidimus patentes. Datum apud Belach die Mercurii proxima poſt feſtum beati Marci Evangeliſte anno gratie milleſimo trecenteſimo decimo octavo.

Ratificatio Malcolmi comitis de Levenax, ſuper terris et eccleſia de Kylpatryk.

OMNIBUS Chriſti fidelibus hanc cartam viſuris vel audituris Malcolmus comes de Levenax ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me pro me et heredibus meis dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et Sanctis Jacobo et Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, pro ſalute domini mei domini Roberti regis Scotie illuſtris, anteceſſorum meorum et ſucceſſorum, et mei ipſius, eccleſiam de Kylpatrik in Levenax, cum omnibus pertinentiis ſuis, libertatibus et ayſiamentis, et terras de Cocmanach, de Edynbernan, de Backan, de Fymbalach, de Drumcrewe, de Cragbrecholan, de Monakeneran, de Drumthglunan, de Cultboye, de Dalleſnan, de Drumthoucher, de Renſode, de Drumdinanis, in Levenax, cum omnibus pertinentiis ſuis et diviſis, cum molendinis, moris, mareſiis, pratis, paſcuis, ſtagnis, aquis, piſcariis, aucupationibus, venationibus, ayeriis, boſcis, planis et cum omnibus aliis libertatibus, commoditatibus, pertinentiis, et ayſiamentis, tam non nominatis quam nominatis, predictis eccleſie et terris de jure pertinentibus vel pertinere valentibus. Dedi etiam [et] conceſſi eiſdem religioſis et hac preſenti carta mea confirmavi pro me et heredibus mei, totum *le yare* de Lenbren cum terris, piſcariis, paſturis et ceteris pertinentiis, libertatibus et ayſiamentis dicto *yare* et ejuſdem piſcature pertinentibus vel pertinendis, prout in cartis anteceſſorum meorum et regum Scotie ſuper donatione et confirmatione dicti *yare* et piſcature ejuſdem plenius continetur et proteſtatur; Preterea do, concedo et hac preſenti carta mea confirmo pro me et heredibus meis dictis religioſis, quod habeant et teneant curiam vite et membrorum, et eſchaetam de morte hominis, de omnibus terris ſuis et tenementis quas et que dicti religioſi tenent in libera, pura et perpetua elemoſina in comitatu meo de Levenax, cum omnibus libertatibus ad dictam curiam ſpectantibus vel ſpectare valentibus: Excepto tamen quod quandocunque fuerit calumpniatus aliquis de querela tangente vitam et membra, judicialiter determinaretur in curia dictorum

religioſorum Abbatis et conventus in Levenax, et corpus judicati pro delicto, ſecundum formam juris, ad furcas noſtras de Levenax mortem ſuſtinebit. Tenendas et habendas dictis religioſis imperpetuum de me et heredibus meis, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam, libere, quiete et pacifice, ſine omnimodis ſervitiis, auxiliis, exercitibus, captionibus, fectis curie, conſuetudinibus, exactionibus, et ſine captione teſtium de eorum hominibus dictas terras ſuas inhabitantibus, et ſine omnimodis ſecularibus demandis in poſterum aliquo caſu vel judicio exigendis de premiſſis vel aliquo premiſſorum. Inſuper volo et concedo et pro me et heredibus meis per preſentem cartam meam confirmo dictis religioſis tam preſentibus quam futuris et eorum monaſterio, in liberam puram et perpetuam elemoſinam, omnes donationes, conceſſiones et libertates quas anteceſſores mei eiſdem religioſis et eorum monaſterio fecerunt et contulerunt, videlicet de dicta eccleſia de Kylpatrik, terris, poſſeſſionibus, redditibus, ſeu aliis bonis univerſis et quibuſcunque in Levenax ; omnibus cartis anteceſſorum meorum eis datis et conceſſis, in omnibus et ſingulis articulis, poſſeſſionibus et libertatibus in eiſdem contentis, preter hec, in ſuo robore et virtute duraturis, quibus dicti monachi veſtiti erant et ſeyſiti die hujus conceſſionis, collationis et confirmationis mee. Ego vero Malcolmus et heredes mei predictis religioſis de Paſſelet omnia et ſingula preſcripta, et in hac preſenti carta mea in omnibus et ſingulis articulis, poſſeſſionibus et libertatibus contenta, contra omnes homines et feminas varantizabimus, acquietabimus et defendemus imperpetuum. In cujus rei teſtimonium ſigillum meum preſenti carte eſt appenſum. Hiis teſtibus, venerabili patre domino Johanne Dei gratia epiſcopo Glaſgwenſi, domino Malcolmo Flemyng, domino Jacobo Seneſcallo fratre quondam domini Walteri quondam ſeneſcalli Scotie, domino Alano Seneſcallo, Waltero filio Gilberti, militibus, Gilberto de Drummane, Patricio Galbrath, Adam filio Alani, Adam filio Hutredy, Wilelmo Sympill, et multis aliis. Datum apud Dunbratan die Martis proxima ante feſtum Sancti Martini in hyeme anno gratie milleſimo treſcenteſimo treceſimo.

Confirmatio Roberti regis, terrarum de Kylpatryk in Levenax.

ROBERTUS Dei gratia rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laycis ſalutem. Sciatis nos approbaſſe, ratificaſſe et

hac preſenti carta noſtra confirmaſſe donationes illas et conceſſiones quas quondam Malcolmus et Malcolmus comites de Levenax fecerunt et conceſſerunt Deo et beato Jacobo et beato Mirino ac religioſis viris Abbati et conventui monaſterii de Paſſelet, ordinis Cluniacenſis, Glaſgwenſis diocefis, de terris de Kylpatryk, de Cocmanach, de Edynbernan, de Backan, de Fymbalac, de Drumcrewe, de Cragbrecholan, de Monakenran, de Drumtglunan, de Cultbuy, de Dalfenan, de Drumthouher, de Reynfode, et de Drumdynanis, cum pertinentiis, in comitatu de Levenax, infra vicecomitatum de Dunbertan : Tenendas et habendas eiſdem religioſis et eorum ſucceſſoribus in dicto monaſterio de Paſſelet Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, omnes et ſingulas dictas terras cum pertinentiis, per omnes rectas metas et diviſas ſuas, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam, cum omnibus et ſingulis libertatibus, commoditatibus, ayſiamentis et juſtis pertinentiis quibuſcunque ad dictas terras ſpectantibus ſeu ſpectare valentibus quomodolibet in futurum, adeo libere et quiete in omnibus et per omnia, forma pariter et effectu, ſicut carte dictorum Comitum exinde confecte in ſe plenius juſte continent et proportant. Et quia dictum monaſterium de Paſſelet per recolende memorie Walterum filium Alani ſeneſcalli Scotie anteceſſorem noſtrum fundatum extitit, et per ipſum ac alios noſtros anteceſſores et diverſos alios Chriſti fideles terris [et] poſſeſſionibus pia liberalitate dotatum ; nos, premiſſorum conſideratione, volentes ipſis monaſterio et religioſis uberiorem gratiam facere et favorem, volumus et concedimus de novo pro nobis et heredibus noſtris, et carta noſtra confirmari volumus eiſdem religioſis omnes et ſingulas terras predictas cum pertinentiis ; Tenendas et habendas dictis religioſis et eorum ſucceſſoribus imperpetuum, liberas et exemptas ab omnibus et ſingulis cariagiis, talliagiis, priſis, captionibus et aliis quibuſcunque impoſitionibus et oneribus eiſdem terris per nos vel heredes noſtros imponendis, in unam integram et liberam baroniam, et in adeo liberam regalitatem, exceptis quatuor punctis corone noſtre videlicet raptu, rapina, murthir et incendio, que nobis et heredibus noſtris regibus Scotie ſpecialiter reſervamus, ſicut aliqui religioſi viri aliquas terras in regalitate tenent liberius infra regnum noſtrum, cum furcha et foſſa, ſok et ſak, toll et theme, infangandthef et outfangandthef, ac cum omnibus aliis et ſingulis libertatibus, commoditatibus et ayſiamentis ad liberam regalitatem et liberam baroniam ſpectantibus ſeu juſte ſpectare valentibus in futurum : Reddendo inde annuatim nobis et heredibus noſ-

tris prefati religioſi et eorum ſucceſſores illam ſummam quinque celdrarum farine avenatice ſolvi conſuetam, ad ſuſtentationem illorum qui pro tempore fuerint vigiles in caſtro noſtro de Dunbertan, pro omni alio ſervitio, conſuetudine, exactione ſeu demanda, preterquam duntaxat orationum ſuffragia devotarum. Quare juſticiariis, vicecomitibus, burgorum prepoſitis et eorum ballivis, ceteriſque noſtris et heredum noſtrum miniſtris qui pro tempore fuerint, damus tenore preſentium firmiter in mandatis, ne aliquem incolarum vel huſbandorum dictarum terrarum, in liberam regalitatem et baroniam per nos ut premittitur redactarum, ad perhibendum extra dictas terras teſtimonium aliquo modo compellant de cetero, aut ipſos vel eorum aliquem contra formam carte noſtre confirmationis et nove conceſſionis de noſtra ſpeciali gratia per nos conceſſe, vexare, gravare, ſeu quoquomodo inquietare preſumant, ſub omni pena que inde debeat aut poterit provenire. In cujus rei teſtimonium preſenti carte noſtre confirmationis et nove conceſſionis noſtrum apponi ſigillum precepimus. Teſtibus venerabilibus in Chriſto patribus Wilelmo, et Johanne cancellario noſtro, Sancti Andree et Dunkeldenſis eccleſiarum epiſcopis, Johanne primogenito noſtro de Carryk ſeneſcallo Scotie, Roberto de Fyf et de Menteth filio noſtro dilecto, Wilelmo de Douglas et de Marr conſanguineo noſtro, comitibus, Jacobo de Lyndſay nepote noſtro cariſſimo, et Alexandro de Lyndſay conſanguineo noſtro, militibus, apud Kyndrochyt viceſimo ſeptimo die menſis Octobris anno regni noſtri decimo.

Littera de tribulatione terrarum de Kylpatrik per caſtrum de Dunbertan.

ROBERTUS ſeneſcallus Scotie, locum tenens domini noſtri Regis, Vicecomiti caſtri de Dunbertan, ſalutem et amorem ſpecialem. Conqueſti ſunt nobis religioſi viri Abbas et conventus monaſterii de Paſſelet quod olim inter vos ex parte una et illos ex altera extitit conventum et concordatum quod homines ſui terras ſuas inhabitantes infra vicecomitatum de Levenax quandam ſummam farine cuſtodibus caſtri de Dunbertan ſingulis annis, pro omni exactione, talliis et collectis que ab ipſis exigi poterunt, ſolvere deberent ; et vos nichilominus, prefatam ſummam farine levantes, ipſos ultra conventionem prefatam perturbatis, eorum martas, farinam et braſeum et alias res ſuas levando et capiendo. Quare vobis ex parte noſtra ſupplica-

mus, et ex parte domini noſtri Regis firmiter precipiendo mandamus, quatinus ab hujuſmodi exactionibus et injuſtis gravaminibus, viſis preſentibus, deſiſtatis, et de veſtris miniſtris ceſſari faciatis; prefatis hominibus de injuſte ab eis receptis congruam ſatiſfactionem ſeu reſtitutionem faciendo. Datum ſub ſigillo noſtro apud Renfru die lune proxima ante feſtum Sancti Barnabe apoſtoli, anno Domini milleſimo trecenteſimo quadrageſimo octavo.

Carta Amelec fratris Maldoveni comitis de Levenax, de eccleſia Roſneth.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris Amelec frater Maldoveni comitis de Levenax ſalutem. Sciatis me divine caritatis intuitu dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, eccleſiam de Roſneth cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam; Tenendam et poſſidendam ita libere, quiete et honorifice, ſicut alias eccleſias ſuas ex dono patronorum liberius, quietius et honorificentius tenent et poſſident. Hiis teſtibus, domino Waltero filio Alani ſeneſcalli Scotie, Archebaldo de Dufglas, Rogerio filio Glaii, Alano Croc, Simone Croc, Wilelmo capellano Seneſcallo, Rogerio de Linton vicario de Kylelan, et multis aliis.

Confirmatio Maldoveni comitis de Levenax, de eccleſia Roſneth.

UNIVERSIS ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris Maldovenus comes de Levenax ſalutem. Sciatis me conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe donationem illam quam Amelec frater meus fecit Deo et Sanctis Jacobo et Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, de eccleſia Roſneth cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis; Tenendam et poſſidendam predictis monachis in liberam, puram et perpetuam elemoſinam, ita libere, quiete et honorifice, ſicut carta predicti Amelec fratris mei eis inde facta teſtatur. Hiis teſtibus, Waltero filio Alani domini Regis Scotie ſeneſcallo, Radulfo capellano domini Regis, Alano Croc, Rogerio filio Glaii, Malcolmo Beg, Nicholaio Cochet, Wilelmo filio Bede, et multis aliis.

Confirmatio domini Alexandri regis Scotie, de eccleſia Roſneth.

ALEXANDER Dei gratia rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciant preſentes et futuri nos conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe donationem illam quam Amelec frater Maldoveni comitis de Levenax fecit Deo et Sanctis Jacobo et Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, de eccleſia Roſneth cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis; Tenendam et poſſidendam predictis monachis in liberam, puram et perpetuam elemoſinam, ita libere, quiete et honorifice, ſicut carta predicti Amelec inde facta predictis monachis juſte teſtatur, Salvo ſervitio noſtro. Teſtibus, Thoma de Stirleyn cancellario noſtro, Waltero Olifart juſticiario Laudonie, Radulfo capellano noſtro, Thoma de Haia, Henrico de Eſkyn, Alexandro de Stirleyn, David de Lyndſay, apud Treſquer duodecimo die Marcii anno regno noſtri duodecimo.

Carta Amelec fratris Maldoveni comitis de Levenax, de donatione ſaline in Roſneth, et Garloch per totum.

OMNIBUS has litteras viſuris vel audituris tam preſentibus quam futuris Amelec frater Maldoveni comitis de Levenax ſalutem. Sciatis me imperpetuam elemoſinam dediſſe, conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe, unam ſalinam cum aiſiamentis ſuis et pertinentiis, Deo et domui de Paſſelet et monachis, ubicunque voluerint per terram meam in Levenax, et meremium in boſcho meo uſibus ſuis imperpetuum. Dedi etiam predictis monachis et domui imperpetuum, per totum Garloch omnes tractus retium ad ſalmonem et alium piſcem capiendum, Salvo mihi et heredibus meis ſingulis annis imperpetuum quarto ſalmone qui capietur per tractus eoſdem. Hiis teſtibus, Maldoveno comite de Levenax, Radulfo capellano domini Regis, Simone filio Simonis filii Berthmow, Thoma Calkel, Rogerio vicario de Kylhelyn, Rogerio vicario de Kilberchan, Wilelmo filio Bede, Alexandro de Smalham, et multis aliis.

Confirmatio Maldoveni comitis de Levenax, de una ſalina in Roſneth, et de tractibus in Garloch.

SCIANT tam preſentes quam futuri quod ego Maldovenus comes de Levenax conceſſi et hac carta mea confirmavi Deo et domui de Paſſelet et monachis, in perpetuam elemoſinam, unam ſalinam quam Amelec frater meus eis dedit per terram ſuam de Levenax ubicunque voluerint, cum libertate habendi meremium uſibus eorum de boſcho ipſius imperpetuum, et cum omnibus tractibus retium per totum Garloch ad ſalmonem et alium piſcem capiendum, Salvo predicto Amelec et heredibus ſuis ſingulis annis quarto ſalmone qui per eoſdem tractus capietur, ſicut in carta predicti Amelec eis exinde facta continetur. Hiis teſtibus, Dufgallo fratre meo, Abſalone feneſcallo meo, Wilelmo filio Bede, Malcolmo Beg, David de Renfru, Alexandro de Smalham, et multis aliis.

Carta Hauel' fratris Maldoveni comitis de Levenax, de una ſalina in Roſneth.

UNIVERSIS has litteras viſuris vel audituris Hauel' frater Maldoveni comitis de Levenax ſalutem. Noverit univerſitas veſtra me intuitu caritatis dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et Sanctis Jacobo et Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, in puram et perpetuam elemoſinam, unam ſalinam in terra mea de Roſneth; Habendam et poſſidendam, ad libitum eorum faciendam in quacunque parte terre melius voluerint et commodius eis fuerit ad habenda ejuſdem ſaline aiſiamenta. Hiis teſtibus, Luca capellano de Paſſelet, Neuino perſona de Neueth, Rogerio vicario de Kylberchan, Gilmothan filio ſacriſte de Neueth, Benedicto, Udardo, ſervientibus de Paſſelet, et multis aliis.

Carta donationis terre et piſcarie de Lynbren per Robertum Hertford.

OMNIBUS has litteras viſuris vel audituris Robertus Hertford precentor Glaſgwenſis ſalutem in Domino. Sciatis quod corpus meum reddidi do-

mui de Paſſelet et ibidem elegi ſepulturam : Terram vero et piſcariam de Lynbren quas in Levenax hereditarie adquiſivi, monachis ejuſdem domus de Paſſelet, de aſſenſu Galfridi nepotis et heredis mei, dedi, conceſſi et hac carta mea confirmavi [cum] omnibus cartis quas inde habui et cum omni jure quod mihi et heredibus meis inde competiit. In cujus rei teſtimonium tam ego quam predictus Galfridus preſentes litteras ſignorum noſtrorum appoſitione roboravimus. Hiis teſtibus, domino Roberto Thyndal theſaurario Glaſgwenſi, magiſtro David Brade, magiſtro Roberto de Sancto Albano, Jurdano Prepoſito Caſteltaref', Roberto ſervo meo, et multis aliis.

Donatio et confirmatio Maldoveni comitis de Levenax, terre et piſcarie de Lynbren quas dedit Robertus Hertford.

OMNIBUS Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Maldovenus comes de Levenax ſalutem. Sciatis me conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et Sanctis Jacobo et Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam, donationem illam quam Robertus Hertford clericus eis fecit dum laboraret in extremis, de medietate piſcarie que Lynbren nuncupatur, cum tota illa terra Dallenlenrath que jacet inter dictam piſcariam et magnam viam verſus Dunbertan, ſicut illam eis dedi et aſſignavi in eſcambium illius acre terre quam dedi Roberto Hertford cum medietate dicte piſcarie. Quare volo et concedo ut dicti monachi totaliter et integre dictas terram et piſcariam teneant et habeant imperpetuam elemoſinam tam ex donatione mea quam confirmatione, firmandam et faciendam ex utraque parte aque Leveyn et per tranſverſum aque ſicut viderint ſibi melius expedire ; cum paſtura ad octo boves et duos equos in terra mea de Buchlul ubi fuerit eis utilius ; et cum libertate capiendi et habendi petram et meremium ad edificandum, et focalium ad comburendum in terra mea ubicunque voluerint. Preterea dedi eiſdem poteſtatem piſcandi per totum lacum meum de Leven ſine omni impedimento, cum libertate ſiccandi retia ſua et faciendi domos et ſcalingas piſcatoribus ſuis tam in inſulis predicti lacus quam in terris meis circumjacentibus. Hiis teſtibus, domino Waltero ſeneſcallo Scotie, Radulfo capellano domini Regis, Malcolmo filio meo, Amelec fratre meo, Roberto Mundgumry, Alano de Inſula, Rogero filio Glay, Galfrido

Marffell, Humfrido de Kylpatrik, anno gratie milleſimo ducenteſimo viceſimo quinto in feſto Sancti Petri ad vincula, apud Paſſelet.

Carta piſcarie ad unum rete in aqua de Leven, per Maldovenum comitem de Levenax.

UNIVERSIS Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Maldovenus comes de Levenax ſalutem. Noverit univerſitas veſtra me, divine caritatis intuitu, pro anima regis Wilelmi, et pro animabus patris mei et matris mee et omnium anteceſſorum meorum necnon et heredum meorum, dediſſe et conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et Sanctis Jacobo et Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, piſcariam ad unum rete in aqua mea de Leven tam ſurſum quam fluctus maris aſcendit, ad domus ſue caritatem ſuſtentandam, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam. Preterea ipſos monachos et ipſorum homines in mea poteſtate tam per mare quam per terram venientes, in mea firma pace et protectione ſuſcepi, omnibus hominibus meis prohibens ne aliquam injuriam eis facere preſumant, ſuper plenariam meam foriffacturam. Hiis teſtibus, Waltero filio Alani ſeneſcallo Regis Scotie, Dufgallo et Malcolmo fratribus meis, Gilleſcopo Galbrat, Rodrico fratre ſuo, Criſtin' et Mordach filiis Ferdan, Fergufio filio Cumyng', et pluribus aliis.

Confirmatio Alexandri regis, de medietate piſcature unius *yare* in Leven facta Roberto Hertford.

ALEXANDER Dei gratia rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciant preſentes et futuri nos conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe donationem illam quam Maldovenus comes de Levenax fecit Roberto Herthford clerico, de omni medietate piſcature unius *yare* in Leven ex orientali parte de Leven, cujus alteram medietatem monachi de Paſſelet tenent de dicto Comite et heredibus ſuis; Tenendam predicto Roberto Hertford et heredibus ſuis de dicto Comite et heredibus ſuis imperpetuum, cum una acra terre propinquiori amni de Leven in terra Seueglaſs inter Lochan et Crakan, in feodo et hereditate, cum

omnibus communibus ayſiamentis, ita libere et quiete, plenarie et honorifice ſicut carta predicti Comitis inde facta dicto Roberto juſte teſtatur; Salvo ſervitio noſtro. Teſtibus, magiſtro Marſchel [Matheo?] cancellario, Waltero Olifart juſticiario Laudonie, Waltero filio Alani ſeneſcallo, Johanne Maxſwell, Johanne Haya, Waltero Cumyng, apud Muſhelbrucht ſextodecimo die Aprilis anno regni noſtri quartodecimo.

Confirmatio Alexandri Regis de uno *yar* ſuper Leven quod Maldovenus comes de Levenax fecit Abbati et conventui de Paſſelet.

ALEXANDER Dei gratia rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciant preſentes et futuri nos conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe donationem illam quam Maldovenus comes de Levenax fecit Deo et Sanctis Jacobo et Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, de uno *yar* ſuper amnem de Leven ex utraque parte amnis faciendo et habendo in terra predicti Comitis ubi melius voluerint et viſum fuerit eis expedire; ita quod predictus Comes et heredes ſui habebunt unam medietatem illius piſcarie et monachi predicti alteram: Tenendam eis in liberam, puram, quietam et perpetuam elemoſinam, ita libere et quiete, plenarie et honorifice ſicut carta predicti Comitis inde confecta predictis monachis juſte teſtatur; Salvo ſervitio noſtro. Teſtibus, Mauricio comite de Menteth, Thoma de Stervlen, Arthuro Glaſgw et Radulfo, capellanis, Waltero Cumyng, Petro de Valon', Wilelmo Biſſeth, Apud Strevlen quinto Septembris anno regni noſtri decimo.

Confirmatio de terra Dollenlenrach per Alexandrum regem facta Roberto Hertford.

ALEXANDER Dei gratia rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciant preſentes et futuri nos conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe donationem illam quam Duugallus filius Alwyni comitis de Levenax fecit Roberto Hertford clerico, de illa terra que dicitur Dollenlenrach: Tenenda et poſſidenda eidem Ro-

berto et heredibus ſuis de dicto Duugallo et heredibus ſuis in feodo et hereditate, ita libere et quiete, plenarie et honorifice ſicut carta dicti Duugalli et confirmatio predicti Comitis inde facta predicto Roberto juſte teſtantur et confirmant; Salvo ſervitio noſtro. Teſtibus, magiſtro Merſhel [Matheo?] cancellario, Waltero Olifart juſticiario Laudonie, Waltero filio Alani ſeneſcallo, Johanne Maxſwel, Johanne de Haya, Waltero Cumyng, apud Muſhelbrucht, ſexto decimo die Aprilis anno regni noſtri quartodecimo.

Littera licentie et plenarie poteſtatis reficiendi ſtangnum piſcarie ſue in Leven, per Alexandrum regem.

ALEXANDER Dei gratia rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue ſalutem. Sciatis nos de conſilio magnatum noſtrorum dediſſe Abbati et conventui de Paſſelet dilectis et fidelibus noſtris, licentiam et plenariam poteſtatem reficiendi et reparandi ſtangnum piſcarie ſue quam habere ſolebant ſuper aquam de Leven juxta Dunbertan, et exinde ſuum commodum faciendi; Ita tamen quod relinquant in filo aque ejuſdem piſcarie liberum [introitum] et exitum ſecundum leges et aſſiſas regni noſtri. In cujus rei teſtimonium, ſigillum noſtrum apponi fecimus huic ſcripto. Teſtibus, venerabili patre epiſcopo Wilelmo Glaſgwenſi, Waltero Cumyng, Wilelmo de Menteth, Alexandro Seneſcallo, Roberto de Roſſ, et Roberto de Merneſſ, apud Edynburg primo die Junii anno regni noſtri primo.

Donatio Malcolmi comitis de Levenax, ſuper medietate piſcarie de Linbren.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Malcolmus comes de Levenax ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo, Sanctis Jacobo et Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, medietatem piſcarie de Linbren ſuper aquam de Leven in Levenax, et medietatem omnium piſcium et aliorum omnium que in tota piſcaria predicta capiuntur, cum terra hactenus ad ipſam pertinente, ſcilicet inter viam regalem verſus Dunbertan et dictam

piſcariam. Inſuper dedi et hac carta mea confirmavi dictis religioſis, meremium ſufficiens de nemore meo de Bohtlul vel alibi ubi melius et propinquius poterunt adquirere, ſine diſtrictione, et petram ubi propinquius poterunt invenire, ad conſtruendum et emendandum dictam piſcariam; et paſturam octo boum vel tot aliorum animalium in communi paſtura de Bohtlul ad cariandum dictum meremium et petram quotienſcunque neceſſe fuerit, et focale ad ſuſtentationem piſcatorum dictam piſcariam cuſtodientium, de mortuo boſcho et jacente in nemore de Bohtlul. Tenendas et habendas de me et heredibus meis predictis religioſis imperpetuum, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam, libere, quiete et pacifice, et ſine omni perturbatione vel gravamine mei vel heredum meorum; Salva mihi et heredibus meis in perpetuum medietate omnium piſcium et aliorum omnium que in dicta piſcaria capiuntur. Et predicti religioſi predictam piſcariam propriis ſumptibus ſuis in omnibus et ſingulis facient, emendabunt et ſuſtinebunt, quamdiu ego et heredes mei dictos religioſos ad hoc faciendum warantizare poterimus et defendere. In cujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum meum duxi apponendum. Datum apud Renfru die Sancti Valentini martiris anni gratie milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi tertii. Hiis teſtibus, Eugenio capellano, Alano de Duochnan, Gilberto filio Abſolonis, Malcolmo de Drummund, Thoma filio Summerledi, Johanne Knoc, Thoma de Fulton, Johanne Pride, Stephano filio Ricardi Thoyr, Petro filio Malcolmi, Henrico filio Ewſemie, Petro de Inſula, Alano de Fulton, Wilelmo de Knoc, Johanne filio Alani, et multis aliis.

Secunda conceſſio Maldoveni, de Lynbren.

MALDOVENUS comes de Levenax omnibus amicis et hominibus ſuis preſentibus et futuris ſalutem. Sciatis me pro ſalute Domini mei regis Alexandri, et pro ſalute anime mee et anteceſſorum et heredum meorum, dediſſe, conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et Sanctis Jacobo et Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, unum *iar* ſuper amnem de Leven ex utraque parte amnis faciendum et habendum in terra mea ubi melius voluerint et viſum fuerit eis expedire; Ita quod ego et heredes mei habebimus unam medietatem illius piſcarie et monachi pre-

dicti alteram ; Tenendam eis in liberam, puram, quietam et perpetuam elemoſinam, ita libere, quiete, plenarie et honorifice ſicut alias elemoſinas ſibi datas liberius, quietius et honorificentius tenent et poſſident. Conceſſi etiam eis quod nullum aliud *iar* fiet ſuper dictam amnem de Leven inter illud *iar* quod eis dedi et lacum meum de Leven. Hiis teſtibus, domino Duncano Karryc, Duncano filio Dungalli de Ergadia, Dufgallo et Hamelen, fratribus meis, Gilberto et Abſalon, clericis meis, Wilelmo filio Vede, Thoma Galkell, et multis aliis.

Confirmatio Maldoveni comitis de Levenax Roberto Herthford, de Dalmaunoch.

SCIANT tam preſentes quam futuri quod ego Maldovenus comes de Levenax conceſſi et hac carta mea confirmavi donationem illam quam Dufgallus frater meus fecit domino Roberto Herthford clerico, de terra illa que dicitur Dalmaunoch ; Tenendam et poſſidendam ſibi et heredibus ſuis de dicto Galloduf fratre meo et heredibus ſuis in feodo et hereditate, libere, quiete, plenarie et honorifice per omnia ſicut carta ipſius Dufgalli ei inde confecta plenius teſtatur. Hiis teſtibus, Dufgallo, Duncano, Hamelino, Malcolmo, Gillecriſto, fratribus meis, Gilleſcop Gallebrad, Rochero fratre ejus, Malcolmo Beg, domino Jocelino de Perthec, domino Abſalone de Buchkan, Gillecriſto et Maldoveno filiis David, Nicholdaue Comyn, burgenſibus de Glaſgw, et multis aliis.

Preceptum Cancellario directum, ſuper confirmatione habenda de omnibus cartis et confirmationibus.

ROBERTUS Dei gratia rex Scotorum Bernardo abbati de Abyrbroith cancellario ſuo ſalutem. Mandamus vobis et precipimns quatinus faciatis religioſos viros Abbatem et conventum de Paſleto habere confirmationem de capella noſtra in debita forma factam, de omnibus cartis et confirmationibus ſuis quas habeant tam de datoribus terrarum et eccleſiarum eiſdem, quam de bone memorie Alexandro rege Scotie predeceſſore noſtro, prout dicte carte et confirmationes plenius in ſe proportant et teſtantur.

Datum apud Clacmannan ſeptimodecimo die menſis Decembris anno regni noſtri undecimo.

Preceptum domini regis Alexandri Scotie, de deliberatione fili aque de Leven in ſtangno molendini de Dunbertan.

ALEXANDER Dei gratia rex Scottorum Wilelmo Byſet vicecomiti et ballivis ſuis de Dunbretan ſalutem. Mandamus vobis et precipimus quatinus juſte et ſecundum aſſiſam regni deliberari faciatis filum aque de Leven in ſtangno molendini de Dunbertan ſuper eandem aquam de Leven conſtructo. Teſtibus, Wilelmo [Waltero] filio Alani ſeneſcallo juſticiario Scotie, Bernardo Fraul', apud Kadihou iii die Junii anno regni noſtri vicesimo tertio.

Littera actornati pro Abbate et conventu de Paſleto.

JACOBUS Dei gratia rex Scottorum omnibus probis hominibus ſuis ad quos preſentes littere pervenerint ſalutem. Sciatis quod ſuſcepimus dilectum conſanguineum noſtrum Wilelmum dominum Sympill, Georgeum Schaw de Knokhyll, Robertum Spreull, Jacobum Douglas, et dominum Thomam Panter monachum de Paſleto, vel eorum aliquos vel aliquem, actornatos vel actornatum venerabilis in Chriſto patris Roberti abbatis monaſterii noſtri de Paſleto et religioſorum virorum conventus ejuſdem, in omnibus negotiis et loquelis, placitis et querelis motis ſeu movendis, ipſos Abbatem et conventum tangentibus ſeu tangere valentibus, quibuſcunque diebus et locis, contra quoſcunque et coram quibuſcunque. Quare vobis precipimus et mandamus quatinus dictos Wilelmum, Georgeum, Jacobum et Thomam, vel eorum aliquos vel aliquem, [quos vel quem] preſentes vel preſentem eſſe contigerit, tanquam actornatos vel actornatum dictorum Abbatis et conventus in premiſſis recipiatis ; preſentibus poſt annum minime valituris. In cujus rei teſtimonium has litteras noſtras ſibi fieri fecimus patentes apud Edinburgh undecimo die menſis Januarii anno regni noſtri nono.

Preceptum Johannis comitis de Levenax, piſcarie de Lenbren.

JOHANNES comes de Levenax ac dominus de Dernle dilectis noſtris nobili et potenti domino Wilelmo domino Sympill, Patricio Houſton de eodem, Georgeo Houſton, et Roberto Spreull, ballivis noſtris in hac parte et eorum alteri conjunctim et diviſim ſalutem. Quia dedimus et in puram et perpetuam elemoſinam conceſſimus Deo, Sancto Jacobo et Sancto Mirino, monachis et monaſterio de Paſleto, totam et integram piſcariam noſtram de Lenbreyn cum terris ſequentibus et pertinentiis ejuſdem, jacentem ſuper aquam de Levyn et infra vicecomitatum noſtrum de Levenax, prout [in] carta noſtra eis deſuper confecta plenius continetur; quare vobis et veſtrum cuilibet conjunctim et diviſim precipimus et mandamus quatinus, viſis preſentibus, indilate ſtatum, ſaiſinam et perpetuam poſſeſſionem totius et integre dicte piſcarie de Lenbreyn cum terris ſequentibus et pertinentiis ejuſdem, prefatis monachis de Paſleto vel eorum certo actornato latori preſentium, ſecundum vim, formam et tenorem carte quam inde habent, juſte deliberetis et haberi faciatis et ſine dilatione, et [hoc] nullo modo omittatis; ad quod faciendum vobis et veſtrum cuilibet conjunctim et diviſim noſtram plenariam et omnimodam in hac parte committimus poteſtatem per preſentes. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus eſt appenſum apud Paſletum ſecundo die menſis Januarii anno milleſimo quingenteſimo viceſimo primo. Coram hiis teſtibus, nobili et potenti domino Wilelmo domino Sympill, Patricio Houſton de eodem, Alano Steward de Cardonald, Wilelmo Sterling, et magiſtro Roberto Maxuell, cum diverſis aliis.

Carta piſcarie de Lenbren.

OMNIBUS hanc cartam viſuris vel audituris Johannes comes de Levenax ac dominus Dernle ſalutem in Domino ſempiternam. Sciant univerſi preſentes et futuri nos vidiſſe, inſpexiſſe ac veraciter et diligenter examinaſſe quandam cartam et donationem in eadem contentam, confectam et datam monaſterio et conventui de Paſleto per quondam dominum Maldovenum comitem de Lennax predeceſſorem noſtrum, de tota et integra piſcaria de Lenbreyn cum terris annexis, adjacentiis et pertinentiis ejuſdem; quam

cartam vidimus et ad plenum intelleximus ſub hac forma ut ſequitur; OMNIBUS Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Maldovenus comes de Lennax ſalutem. Sciatis me conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſleto et monachis ibidem Deo ſervientibus et in perpetuum ſervituris, in liberam et perpetuam elemoſinam, donationem illam quam Robertus de Hertford clericus eis fecit dum laboraret in extremis, de medietate piſcarie que Lenbreyn nuncupatur, cum tota illa terra que jacet inter dictam piſcariam et magnam viam verſus Dunbertan ſicut illam eis dedi et aſſignavi in excambium illius acre terre quam dedi dicto Roberto cum dimidietate dicte piſcarie. Quare volo et concedo ut dicti monachi totaliter et integre dictam piſcariam cum terris ſequentibus teneant et habeant imperpetuam elemoſinam, tam ex donatione mea quam confirmatione, firmandam et faciendam ex utraque parte aque de Lenbreyn et per tranſverſum aque ſicut viderint ſibi melius expedire; cum paſtura ad octo boves et duos equos in terra mea de Buthlul ubi fuerit eis utilius, et cum libertate capiendi et habendi petram et meremium ad edificationem, et focalium ad comburendum in terra mea ubicunque voluerint. Preterea dedi eiſdem poteſtatem piſcandi per totum lacum meum de Leveyn ſine omni impedimento, cum libertate ſiccandi retia ſua et faciendi domos et ſcalingas piſcatoribus ſuis tam in inſulis predicti lacus quam terris meis circumjacentibus. Hiis teſtibus, domino Waltero filio Alani ſeneſcallo Scotie, Radulfo capellano domini Regis, Malcolmo filio meo, Amelech fratre meo, Roberto Mungumery, Alano de Inſula, Rogero filio Glay, Galfrido Mariſcheall, Umfredo de Kylpatrik, anno gratie milleſimo ducenteſimo viceſimo quinto in feſto Sancti Petri ad vincula apud Paſletum. Quamquidem cartam et donationem totius et integre dicte piſcarie de Lenbreyn cum terris ſequentibus et pertinentiis ejuſdem et ceteris ſupra ſpecificatis, ut ſaluberius animabus predeceſſorum et ſucceſſorum noſtrorum piis ſuffragiis dicti monaſterii et conventus de Paſleto futuris temporibus auxilietur, nec non ut dicti conventus et ſui ſucceſſores, abſque quibuſcunque moleſtatione, inquietatione et perturbatione ſucceſſorum noſtrorum, dicta piſcaria de Lenbreyn, cum terris ſequentibus et pertinentiis ejuſdem, uti temporibus futuris poſſint, habito prius peritorum conſilio, ob ſalutem anime noſtre ac animarum anteceſſorum et ſucceſſorum noſtrorum, dictam piſcariam de Lenbreyn ex utraque parte cum terris ſequentibus et ſuis pertinentiis, Deo, Sancto Jacobo, Sancto Mirino, dicto monaſterio de Paſleto

et conventui ejuſdem de novo damus et concedimus, et pro nobis et ſucceſſoribus noſtris in puram et perpetuam elemoſinam ratificamus : Tenendam et habendam totam et integram dictam piſcariam de Leueyn brenyn cum terris ſequentibus, pertinentiis et adjacentiis ejuſdem dicto monaſterio et conventui de Paſleto et ſucceſſoribus ſuis in puram et perpetuam elemoſinam, libere, quiete, plenarie, integre, honorifice, bene et in pace, cum libero introitu et exitu ac cum omnibus aliis et ſingulis libertatibus, commoditatibus, proficuis et aiſiamentis ac juſtis pertinentiis quibuſcunque, et adeo libere, quiete, plenarie, integre, honorifice, bene et in pace in omnibus et per omnia, ſicut aliqua piſcaria et terra ſequens infra regnum Scotie alicui per aliquem in puram et perpetuam elemoſinam liberius datur ſeu conceditur aut dari ſeu concedi qualitercunque poterit infuturum, ac ſine retinemento, revocatione aut obſtaculo aliquali : necnon prefatam cartam dicti predeceſſoris noſtri in omnibus ſuis punctis, conditionibus et circumſtantiis quibuſcunque, in omnibus et per omnia approbamus, ratificamus et pro nobis et heredibus noſtris in puram et perpetuam elemoſinam confirmamus ; et nos vero dictus Johannes comes de Levenax et dominus Dernle et heredes noſtri predictam piſcariam de Lenbren et terram ſequentem cum ſuis proficuis et pertinentiis, dictis monaſterio et monachis de Paſleto et ſuis ſucceſſoribus ut predicitur, contra omnes mortales varantizabimus ac in puram et perpetuam elemoſinam imperpetuum defendemus. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus eſt appenſum apud Paſletum primo die menſis Januarii anno Domini milleſimo quingenteſimo viceſimo primo ; coram hiis teſtibus, nobili et potenti domino Wilelmo domino Sympill, Patricio Houſton de eodem, Alano Steward, et magiſtro Roberto Maxvell rectore de Terbolton, cum diverſis aliis.

Inſtrumentum ſtatus et ſaiſine de piſcaria Lenbreyn.

IN DEI NOMINE amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter et ſit notum quod anno dominice incarnationis milleſimo quingenteſimo et, ſecundum compotum eccleſie Scoticane, viceſimo primo, die vero menſis Januarii viceſimo, indictione decima, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri domini Adriani divina providentia Pape ſexti anno primo, in mei notarii publici et teſtium infraſcripto-

rum preſentia perſonaliter conſtitutus diſcretus religioſus vir dominus Thomas Panter prior clauſtralis monaſterii de Paſleto, actornatus venerabilis in Chriſto patris Roberti permiſſione divina abbatis monaſterii de Paſleto et conventus ejuſdem, de cujus actornati poteſtate, littera ſigillata ſigillo ſupremi domini noſtri Regis alba cera, publice oſtenſa et per me notarium publice perlecta in preſentia teſtium, plenarie conſtabat, cujus littera actornati ſequitur in hac forma; JACOBUS Dei gratia rex Scottorum omnibus probis hominibus ſuis ad quos preſentes littere pervenerint ſalutem. Sciatis quod ſuſcepimus dilectum conſanguineum noſtrum Wilelmum dominum Sympill, Georgium Schaw de Knochill, Robertum Sprewll, Jacobum Douglaſs, et Dominum Thomam Panter monachum de Paſleto, vel eorum aliquos vel aliquem, actornatos vel actornatum venerabilis in Chriſto patris Roberti abbatis monaſterii noſtri de Paſleto et religioſorum virorum conventus ejuſdem, in omnibus negotiis et loquelis, placitis et querelis motis ſeu movendis ipſos Abbatem et conventum tangentibus ſeu tangere valentibus, quibuſcunque diebus et locis, contra quoſcunque et coram quibuſcunque: quare vobis precipimus et mandamus quatinus dictos Wilelmum, Georgium, Robertum, Jacobum et Thomam, vel eorum aliquos vel aliquem quos vel quem preſentes vel preſentem eſſe contigerit, tanquam actornatos vel actornatum dicti Abbatis et conventus in premiſſis recipiatis; preſentibus poſt annum minime valituris. In cujus rei teſtimonium has litteras noſtras ſibi fieri fecimus patentes apud Edinburg undecimo die menſis Januarii anno regni noſtri nono. Virtute cujus [littere] actornati prefatus Dominus Thomas Panter actornatus dictorum dominorum Abbatis et conventus monaſterii de Paſleto quoddam preceptum ſtatus et ſaiſine de tota et integra piſcaria de Lenbreyn cum terris ſequentibus et pertinentiis eidem adjacentibus, ſigillatum ſigillo nobilis et potentis domini Johannis comitis de Levenax et domini Dernle, honorabili viro Georgio Houſton ballivo ipſius domini Comitis de Levenax et domini Dernle, in prefato precepto contento, oſtendit et deliberavit; quam etiam litteram balliatus ſive preceptum ego notarius publicus, ad requeſtum et mandatum ipſius ballivi in hac parte, in teſtium ſubſcriptorum preſentia perlegi et in vulgari expoſui; forma cujus littere balliatus ſive precepti ſequitur et eſt talis; JOHANNES comes de Levenax ac dominus Dernle dilectis noſtris nobili et potenti domino Wilelmo domino Sympill, Patricio Houſton de eodem, Georgio Houſton, et Roberto Sprewll, ballivis noſtris in hac parte et eorum alteri conjunctim

et diviſim ſalutem. Quia dedimus et in puram et perpetuam elemoſinam conceſſimus Deo, Sancto Jacobo, Sancto Mirino, monachis et monaſterio de Paſleto, totam et integram piſcariam noſtram de Lenbreyn, cum terris ſequentibus et pertinentiis ex utraque parte ejuſdem, jacentem ſuper aquam de Leveyn et infra vicecomitatum noſtrum de Levenax, prout in carta noſtra eis deſuper confecta plenius continetur; quare vobis et veſtrum cuilibet conjunctim et diviſim precipimus et mandamus quatinus, viſis preſentibus, indilate ſtatum, ſaiſinam et perpetuam poſſeſſionem totius et integre dicte piſcarie de Lenbreyn cum terris ſequentibus et pertinentiis ejuſdem, prefatis monachis de Paſleto vel eorum certo actornato latori preſentium, ſecundum vim, formam et tenorem carte quam inde habent, juſte deliberetis et haberi faciatis et ſine dilatione, et hoc nullo modo omittatis; ad quod faciendum vobis et veſtrum cuilibet conjunctim et diviſim noſtram plenariam et omnimodam in hac parte committimus poteſtatem per preſentes. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus eſt appenſum apud Paſletum ſecundo die menſis Januarii anno Domini milleſimo quingenteſimo viceſimo primo; coram hiis teſtibus, nobili et potenti domino Wilelmo domino Sympill, Patricio Houſton de eodem, Alano Steward de Cardonald, Wilelmo Sterulyng, et magiſtro Roberto Maxwell, cum diverſis aliis. Secundum cujus precepti tenorem prefatus dominus Thomas Panter prior clauſtralis de Paſleto, actornatus dictorum Abbatis et conventus de Paſleto, actornati nomine, requiſivit dictum Georgium Houſton in hac parte ballivum, nomine et ex parte dictorum Abbatis et conventus, ſibi inde dare ſtatum et ſaiſinam perpetuam totius et integre dicte piſcarie de Lenebreyne cum terris ſequentibus et pertinentiis eidem adjacentibus, unacum proficuis et libertatibus contentis in carta prefati Comitis de Levenax eis deſuper confecta. Quiquidem dictus Georgius Houſton in hac parte ballivus, volens ut decuit obtemperare et obedire ipſius nobilis et potentis domini Johannis comitis de Levenax et domini Dernle ſupplicationibus et mandatis, acceſſit unacum teſtibus infraſcriptis ad dictam piſcariam de Lenebreyn, et ibidem ſuper litus aque de Lewyn, infra ipſam aquam, totius et integre dicte piſcarie de Lenbreyn, cum terris annexis, adjacentiis et pertinentiis ex utraque parte ejuſdem jacentibus infra, ſuper et ſupra aquam de Lewyn, in comitatu de Levenax et vicecomitatu de Dunbertan, cum ceteris commoditatibus et libertatibus, contentis in carta per dictum dominum Comitem de Levenax deſuper con-

fecta, ſtatum, ſaiſinam et perpetuam poſſeſſionem, per terre, lapidis, aque, ligni et ſabuli traditionem, prefato domino Thome Panter priori clauſtrali de Paſleto actornato dictorum dominorum Abbatis et conventus de Paſleto, nomine, auctoritate, utilitate et proficuo ipſorum dominorum Abbatis et conventus imperpetuum, ſecundum vim, formam et tenorem carte quam inde habent, dedit, tradidit, contulit et donavit, ac dictum actornatum, nomine et ex parte dictorum Abbatis et conventus monaſterii de Paſleto, ſuper litus dicte aque de Lewyn, in tota et integra dicta piſcaria de Lenbreyn cum terris adjacentibus, commoditatibus, proficuis et aiſiamentis ejuſdem, impoſuit et inveſtivit. Super quibus omnibus et ſingulis premiſſis petiit ſepedictus dominus Thomas Panter actornatus a me notario publico ſubſcripto, nomine et ex parte dictorum dominorum Abbatis et conventus de Paſleto, ſibi et eis inde fieri unum et plura publicum et publica inſtrumentum et inſtrumenta. Acta erant hec in loco dicte piſcarie de Lenbreyn ubi piſces capiuntur ſuper litus dicte aque de Lewyn, hora undecima ante meridiem vel eocirca, ſub anno, die, menſe, indictione et pontificatu quibus ſupra. Preſentibus ibidem diſcretis et providis viris, Roberto Watſon notario, domino Johanne Merſchell cellerario de Paſleto, domino Ricardo Watſon magiſtro operis monachis, Roberto Sprewll armigero, Jacobo Anguſs, et Wilelmo Donald, cum diverſis aliis teſtibus ad premiſſa audienda et videnda vocatis pariter et rogatis.

Et ego vero magiſter Wilelmus Steward, preſbiter Glaſgwenſis diocefis, publicus ſacra auctoritate apoſtolica notarius, quia premiſſis omnibus et ſingulis dictorum actornati et precepti preſentationibus et perlectionibus, ac deſuper ſtatus et ſaiſine donationibus, ceteriſque preſcriptis dum ſic ut premittitur dicerentur, agerentur et fierent, una cum prenotatis teſtibus, preſens interfui, atque omnia et ſingula ſic fieri vidi, dici ſcivi et audivi, ac in notam cepi, ex qua hoc preſens publicum inſtrumentum manu alterius, me aliis occupato, fideliter ſcriptum exinde confeci et in hanc publicam formam redegi, ſignoque nomine ac ſubſcriptione meis ſolitis et conſuetis ſubſcripſi et ſignavi, rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium veritatis omnium et ſingulorum premiſſorum.

Wilelmus Steward.

Confirmatio Alexandri filii Walteri, de eccleſiis de Dundonald, Sanchar et Awchinlec cum pertinentiis.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris Alexander filius Walteri ſeneſcalus Regis Scotie ſalutem in Domino. Noverit univerſitas veſtra nos inſpexiſſe cartam domini Walteri filii Alani patris noſtri ſeneſcalli Regis Scotie, cujus anime propicietur Deus, in hec verba; OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris Walterus filius Alani domini Regis Scotie ſeneſcallus ſalutem. Sciatis nos, divine caritatis intuitu, dediſſe, conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe, Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, eccleſiam de Dundonald, eccleſiam de Sanchar, eccleſiam de Awchinlec, cum omnibus earundem pertinentiis; Tenendas et habendas in puram, liberam et perpetuam elemoſinam, adeo libere ſicut alique eccleſie ex donatione comitis vel baronis in regno Scotie liberius et quietius tenentur et poſſidentur. Hiis teſtibus, domino Malcolmo comite de Fyff, domino Malcolmo filio comitis de Lennax, Eymero de Maxwell, Thoma Crok, Ada Walanſ', Galfrido Marſchell, Wilelmo Scoto, Wilelmo de Parthik, Laurentio clerico, et multis aliis. Nos igitur donationem, conceſſionem, confirmationem predictas, ratas et gratas habentes, ipſas pro nobis et heredibus noſtris dictis monachis et eorum ſucceſſoribus ibidem ſervituris concedimus et confirmamus, et ſigilli noſtri appoſitione preſenti ſcripto corroboramus. Hiis teſtibus, dominis Waltero fratre noſtro, Thoma filio Ray, Thoma Crok, Alano de Hormiſton, Roberto de Strikland, Eurardo de Monte acuto, Symone Flandrenſ', militibus, dominis Roberto de Heiglffam et Johanne, capellanis, magiſtro Antonio medico, Gilberto clerico, Johanne portario, et multis aliis.

Confirmatio eccleſiarum de Dundonald, Sanchar et Awchinlec cum pertinentiis.

OMNIBUS Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Wilelmus permiſſione divina Glaſgwenſis epiſcopus ſalutem in Domino. Noverit univerſitas veſtra nos de capituli noſtri aſſenſu, divine pietatis intuitu, dediſſe,

conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe Abbati et conventui de Paſſelet, eccleſiam de Dundonald cum duabus capellis ſuis ſcilicet Croſſebi et Ricardiſton et cum omnibus aliis pertinentiis ſuis, eccleſiam de Sanchar, et eccleſiam de Awchinlec, cum terris, libertatibus et omnibus juſtis pertinentiis earundem ; Salva in eccleſia de Dundonald vicaria viginti octo marcarum ſecundum taxationem noſtram aſſignata perpetuo ejuſdem eccleſie vicario nobis et ſucceſſoribus noſtris a dictis Abbate et conventu de Paſſelet pro tempore preſentando ; qui vicarius per miniſtros idoneos tam eccleſie matrici quam duabus capellis predictis honeſte faciet deſerviri, et de epiſcopalibus et aliis oneribus ordinariis reſpondebit in omnibus ; Salvis inſuper nobis et ſucceſſoribus noſtris in eccleſiis de Sanchar et de Awchinlec epiſcopalibus, de quibus dicti Abbas et conventus perpetuo reſpondebunt, et eiſdem eccleſiis honeſte facient deſerviri per miniſtros idoneos ſine preſentatione vicariorum ; Salva etiam poſſeſſione magiſtri Wilelmi Edynham in eccleſia de Sanchar, et poſſeſſione Wilelmi capellani in eccleſia de Awchinlec temporibus eorundem. Actum apud Glaſgw anno gratie milleſimo ducenteſimo triceſimo nono die ſabbati proxima poſt nativitatem beate Marie Virginis. In cujus rei teſtimonium tam nos quam capitulum noſtrum huic ſcripto ſigilla noſtra appoſuimus.

Confirmatio de Dundonald, de Sanchar, de Awchinlec et de Kyllinan.

INNOCENTIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui monaſterii de Paſſelet, ordinis Sancti Benedicti, Glaſgwenſis dioceſis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod juſtum eſt et honeſtum, tam vigor equitatis quam ordo exigit rationis ut id per ſolicitudinem officii noſtri ad debitum perducatur effectum. Eapropter dilecti in Domino filii, veſtris juſtis poſtulationibus grato concurrentes aſſenſu, de Dundonald, de Sanchar, de Awchinlec et de Kyllinan eccleſias veſtras, Glaſgwenſis dioceſis, cum juribus et pertinentiis ſuis, ſicut juſte ac pacifice poſſidetis, vobis et per vos monaſterio veſtro auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſto-

lorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Aſiſii iiii Idus Maij pontificatus noſtri anno decimo.

Carta diviſionis terrarum domus de Paſſelet, et Wilelmi de Sanchar.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Wilelmus de Sanchar filius et heres quondam Hugonis janitoris ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra quod cum controverſia ſepius mota eſſet inter dominos Abbatem et conventum de Paſſelet ex parte una, et me ex altera, ſuper limitibus et diviſis inter terram meam de Sanchar, et terras ipſorum tam eccleſie ſue de Sanchar quam de Dalmolyn ; ad dictam contentionem imperpetuum ſopiendam et ad perpetuam pacem ac diviſarum memoriam de cetero habendam, per viros fideles communi conſenſu utriuſque partis electos et ad ſancta Dei evangelia juratos recognite fuerunt et declarate diviſe inter predictas terras, videlicet a diviſis de Achincro per quandam foſſam factam inter terram meam et terram predicte eccleſie, et aſcendendo per foſſas alicubi factas et cruces erectas uſque ad vadum quod dicitur Croſſeford, et ſic de illo vado deſcendendo per quendam vaſcellum deſcendentem in mariſco uſque ad quandam foſſam factam in eodem mariſco, et ſic per alias foſſas factas, deſcendendo uſque in rivulum qui dicitur Muclathburn : Preterea, inter terram meam de Sanchar et terram de Dalmolyn, a diviſis de Achincro per quendam vaſcellum deſcendentem ad diviſas de Achincro, et per eundem vaſcellum aſcendendo per foſſas factas et cruces alicubi erectas uſque ad quandam crucem que vocatur crux Walteri filii Rogerii, et ſic deſcendendo uſque ad magnam moſſam. Preterea conceſſum eſt tam pro me et heredibus meis quam pro predictis Abbate et conventu et eorum ſucceſſoribus quod a feſto Sancti Martini in yeme nullum fiet parcagium inter dominicum meum et alias terras meas a prenominato rivulo verſus occidentem, et terram predicte eccleſie, uſque ad feſtum purificationis beate Virginis, ſed libere paſcantur animalia dictorum Abbatis et conventus et eorum hominum in terra mea, et viceverſa animalia mea, heredum meorum et hominum noſtrorum in terra eccleſie prenominate ; ita tamen quod in domibus meis foſſis et terra mea ſeminata medio tempore nullum mihi vel heredibus meis fiet diſpendium : ex parte vero alia predicti rivuli, per quindenam poſtquam bladum de ſolo fuerit

cariatum, et etiam alibi per totam terram meam ex eadem parte rivuli, libere animalia hominum terram predicte ecclesie inhabitantium pascentur ; nec per me vel per heredes meos aut assignatos impedientur quominus ubi tempore confectionis hujus scripti alibi extra terram meam communam habuerunt, quatenus in nobis est vel fuerit, sine calumpnia depascant. Ad quas divisas supradictas sic cognitas et declaratas necnon ad alia omnia et singula prescripta fideliter tenenda ac futuris temporibus rata et firma incunctanter habenda, pro me et heredibus meis ac successoribus, fidem meam in manu Officialis curie Glasgwensis prestiti corporalem ; et predicti Abbas et conventus eadem grata habuerunt et accepta et bona fide tenere promiserunt. Ceterum per predictos Abbatem et conventum est mihi et heredibus meis concessum quod semitam peditum pro nobis et familia nostra omni tempore habeamus de domo nostra ad ecclesiam prenominatam per terram ipsius ecclesie. In cujus rei testimonium presens scriptum sigillo meo unacum sigillo officialitatis curie Glasgwensis feci roborari. Actum apud Senchar die Veneris proxima post festum Sancti Martini in yeme anno gratie millesimo CC° octuagesimo. Hiis testibus, magistro Alexandro Kenedy, Waltero Kemblock, Johanne filio Alani, Johanne Calvo, Wilelmo de Knoc, Waltero Piknoc, Ricardo filio Osanne, et multis aliis.

Carta obligationis ne impediantur fosse faciende vel cruces erigende apud *le* Sanchar.

UNIVERSIS sancte matris ecclesie filiis ad quos presentes littere pervenerint Wilelmus de Sanchar filius et heres Hugonis janitoris salutem in Domino sempiternam. Notum vobis facio quod ego, non vi, non dolo nec metu inductus, sed mera et spontanea voluntate mea, consentio et volo pro me, heredibus meis et assignatis, quod per divisas terrarum dominorum religiosorum Abbatis et conventus de Passelet, tam ecclesie de Sanchar quam de Dalmolyn, ex parte una, et terram meam ex altera, per probos viros de partium consensu electos et juratos, die Veneris proxima post festum Sancti Martini anno gratie millesimo ducentesimo octuagesimo, recognitas et declaratas, fiant fosse et cruces erigantur ; ita tamen quod una medietas fossarum fiat infra solum meum, altera vero medietas infra solum Abbatis,

et quod foſſe ſint latitudinis ſex pedum : Promittens fide media, ſub pena decem librarum fabrice eccleſie de Paſſelet ſolvendarum, quod per me vel meos nullum fiet impedimentum quominus foſſe et cruces ut dictum eſt erigantur et perficiantur prout in inſtrumento inter predictos Abbatem et conventum ac me ſuper hiis et aliis confecto plenius continetur. In cujus rei teſtimonium ſigillum meum hiis litteris appoſui, et ad majorem rei evidentiam ſigillum officialitatis Glaſgwenſis eiſdem apponi procuravi. Datum apud Paſſelet die Martis proxima poſt feſtum Sancte Katerine virginis et martiris anno gratie M° CC° octuageſimo.

Scriptum ſententie late ſuper eccleſia de Preſtwic.

UNIVERSIS ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris Henricus et Galfridus, Dunkeldenſis et Dunblanenſis archidiaconi et Adam magiſter ſcolarum de Pert, ſalutem in Domino. Noverit univerſitas veſtra nos mandatum domini Pape in hec verba ſuſcepiſſe ; INNOCENTIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Dunkeldenſi et Dunblanenſi archidiaconis et Magiſtro ſcolarum de Pert ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Wilelmo clerico accepimus conquerente, quod monachi de Paſſelet et quidam alii Glaſgwenſis dioceſis capellam de Preſtwic ad eccleſiam ſuam de Sanchar de jure ſpectantem ſibi vendicare preſumunt, in aliis eidem graves injurias inferentes ; ideoque diſcretioni veſtre per apoſtolica ſcripta mandamus, quatinus, partibus convocatis, et auditis hinc inde propoſitis, quod canonicum fuerit, appellatione poſtpoſita, ſtatuatis, facientes quod ſtatueritis per cenſuram eccleſiaſticam firmiter obſervari, teſtes autem qui fuerint nominati, ſi ſe gratia, odio vel timore ſubtraxerint, per cenſuram eandem, appellatione ceſſante, cogatis veritati teſtimonium perhibere. Quod ſi non omnes hiis exequendis potueritis intereſſe duo veſtrum ea nichilominus exequantur. Datum Laterani xiiii kalendas Junii pontificatus noſtri anno tertio decimo. Hujus auctoritate mandati apoſtolici, partibus in preſentia noſtra conſtitutis, cum predictus Wilelmus intentionem ſuam nullatenus probare poſſet et in probatione ſua penitus deſeciſſet, et nobis de jure monachorum predictorum tam per vivas voces quam per inſtrumenta epiſcoporum et veri Patroni quam per confirmationes ſummorum pontificum plene et ſufficienter conſtaret ; cum etiam ipſi monachi pre-

dictam eccleſiam de Preſtwic tanquam matricem eccleſiam per quadraginta annos et amplius continue et inconcuſſe poſſediſſent, nos, habito conſilio cum viris prudentibus et peritis, ipſam eccleſiam monachis ipſis auctoritate apoſtolica perpetuo adjudicavimus, ipſi vero Wilelmo et ejus ſucceſſoribus auctoritate apoſtolica perpetuum imponentes ſilentium. Ut autem hec ſententia noſtra in poſterum perpetue commendetur memorie, et ne aliquis in poſterum preſcripte ſententie noſtre diffinitioni obviare poſſit, ſigilla dominorum Glaſgwenſis et Dunkeldenſis Epiſcoporum cum ſingnis noſtris ei apponi fecimus. Hiis teſtibus, Nigello abbate de Kilwynnin, Roberto archidiacono Glaſgwenſi, magiſtro Wilelmo de Grenlaw, Magiſtro Yſaac de Ferteviet, Thoma monacho de Abyrbroit, magiſtro Wilelmo de Melroiſs, magiſtro Henrico, et multis aliis.

Bulla de Sanchar, et de Awchinlec, pro preſentatione.

CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui monaſterii de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, Glaſgwenſis diocefis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Inducunt nos veſtre devotionis merita ut vos proſequamur benevolentia gratioſa. Sane petitio veſtra nobis exhibita continebat quod bone memorie Gulielmus epiſcopus Glaſgwenſis, ſui capituli ad id accedente conſenſu, de Sanchar et de Awchinlec eccleſias, Glaſgwenſis diocefis, cum juribus et pertinentiis ſuis in quibus jus patronatus habetis vobis in proprios uſus conceſſit; ita tamen quod vos epiſcopalia et alia onera incumbentia ipſis eccleſiis ſuſtineatis, et per miniſtros idoneos ſine preſentatione vicariorum faciatis in eiſdem eccleſiis deſerviri, prout in litteris inde confectis plenius dicitur contineri; voſque predictas eccleſias ſine lite in uſus hujuſmodi detinetis; nos itaque veſtris ſupplicationibus inclinati, conceſſionem hujuſmodi ab eodem Epiſcopo provide factam ratam et firmam habentes, eam auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripto patrocinio communimus. Nulli ergo hominum omnino liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Peruſii Nonis Maii pontificatus noſtri anno primo.

De eodem.

CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei, *&c. ut prescribitur de eodem, hucusque,* Datum Perufii x Kalendas Junii pontificatus noſtri anno primo.

De eodem.

CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei, &c. Meritis veſtre religionis inducimur ut quam digne poſſumus vobis gratiam faciamus. Sane petitio veſtra nobis exhibita continebat, *&c. ut prescribitur alio loco de eodem, hucusque,* in uſus hujuſmodi detinetis. Cum autem conceſſionem predictam ab eodem Epiſcopo provide factam ratam et firmam habentes, eam prout afferitis auctoritate apoſtolica duxerimus confirmandam, nos veſtris ſupplicationibus inclinati, veris exiſtentibus ſupradictis, auctoritate vobis preſentium indulgemus, ut ſicut hactenus juxta conceſſionem hujuſmodi ſic et in poſterum poſſitis per capellanos hujuſmodi in prefatis eccleſiis facere deſerviri. Nulli ergo, *&c.* Datum Perufii v Kalendas Julii pontificatus noſtri anno primo.

Donatio eccleſie de Cragyn per Walterum Hoſe de Cragyn.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis et fidelibus Walterus Hoſe ſalutem. Sciant preſentes et futuri me, pro anima patris et matris mee, et pro ſalute anime mee et heredum meorum et fratrum meorum, conſilio amicorum meorum, dediſſe et conceſſiſſe et hac mea carta confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino et Sancte Milburge et monachis de Paſſelet, in liberam et quietam ac puram elemoſinam, eccleſiam de Cragyn de terra mea ſcilicet in Kyle, cum omnibus pertinentiis ſuis cum una carrucata terre, dimidia videlicet quam dedit pater meus predicte eccleſie, et dimidia carrucata terre quam ego poſtea eidem eccleſie in liberam dedi elemoſinam, per eaſdem diviſas per quas Johannes Hoſe frater meus perſona ejuſdem eccleſie eandem dimidiam carrucatam terre a me tenuit. Ipſe vero predictus Johannes ſicut prius ita nunc eandem eccleſiam quamdiu vixerit

libere et quiete tenebit ; et ſi vitam ſuam mutare voluerit, predicti monachi eum monachum facient, et tunc vel in morte ejus ſi abſque habitu religionis obierit, prenominata eccleſia monachis de Paſſelet cum omnibus appendiciis ſuis libera et quieta remanebit. In recognitione vero hujus elemoſine predictus Johannes dabit annuatim prefatis monachis tres nummatas ferri. Hiis teſtibus, Waltero filio Alani, Roberto capellano de Renfru, et Nicholaio filio ejus, Luca capellano de Paſſelet, Radulfo de Kent, Waltero de Coſtinten, Nicholaio de Coſtinten, Nigello de Coſtinten, Radulfo de Inſula, Radulfo portore, Raginaldo coco, et aliis multis.

Confirmatio eccleſie de Cragyn per Thomam de Cragyn.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Thomas de Cragyn filius et heres Johanne Hoſe ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me, divine caritatis intuitu, et pro ſalute anime mee, anteceſſorum meorum et ſucceſſorum, conceſſiſſe et preſenti carta mea confirmaſſe Deo et Sanctis Jacobo et Mirino de Paſſelet et Abbati et conventui ejuſdem loci, donationem illam quam quondam dominus Walterus Hoſe verus dominus et patronus eccleſie de Cragyn fecit, dedit et carta ſua confirmavit prenominatis loco et monachis, ſuper collatione eccleſie predicte cum pertinentiis ſuis, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam eis tenende et habende. Quare volo et pro me et heredibus meis concedo et preſenti ſcripto meo confirmo quod prenominati Abbas et conventus habeant, teneant et poſſideant predictam eccleſiam cum omnibus pertinentiis, libertatibus et aſimentis ſuis, ſine omni perturbatione, gravamine vel moleſtia imperpetuum, tam ex conceſſione mea et confirmatione quam ex collatione predicti domini Walteri, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam, adeo libere, quiete, plenarie, honorifice et pacifice ſicut carta predicti quondam domini Walteri Hoſe eiſdem Abbati et conventui ſuper dicta eccleſia confecta plenius proportat et teſtatur. In cujus rei teſtimonium, quia ſigillum meum non eſt autenticum, gratia majoris teſtimonii, ſigillo domini Alexandri ſeneſcalli Scotie preſens ſcriptum ad inſtantiam meam una cum ſigillo meo feci roborari. Hiis teſtibus, domino Waltero Seneſcallo comite de Menteth, domino Symone vicario de Innerkyp, domino David capellano de Nigra aula, domino Mauricio capellano de Paſſelet,

Lamberto rectore ecclefie de Dunhon, Gilberto de Hameldun clerico, Wilelmo Logan clerico, Nicholaio filio Alani, Ricardo de Merlei, Johanne de Knoc, Wilelmo de Innerwyc, Waltero Pycknoc, et aliis multis. Datum apud Paffelet die lune proxima ante feftum Sancte Lucie virginis anni gratie milleſimi ducenteſimi ſeptuageſimi ſecundi.

Alia confirmatio de Cragyn per Walterum de Lyndeſay et Matild' Hoſe.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Walterus de Lyndeſay miles filius et heres quondam Chriſtiane Hoſe, et Matildis ſoror ejuſdem Chriſtiane, heredes quondam domini Johannis Hoſe militis, ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra nos, divine caritatis intuitu, et pro ſalute animarum noſtrarum, anteceſſorum noſtrorum et ſucceſſorum, conceſſiſſe et preſenti carta noſtra confirmaſſe Deo, Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſſelet et Abbati et conventui ejuſdem loci, donationem illam quam quondam dominus Walterus Hoſe verus dominus et patronus ecclefie de Cragyn fecit, dedit et carta ſua confirmavit prenominatis loco et monachis, ſuper collatione ecclefie predicte cum pertinentiis ſuis, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam eis tenende et habende. Quare volumus et pro nobis et heredibus noſtris concedimus et preſenti ſcripto noſtro confirmamus quod prenominati Abbas et conventus habeant, teneant et poſſideant predictam eccleſiam cum omnibus pertinentiis, libertatibus et ayſiamentis ſuis, de nobis et heredibus noſtris, ſine omni perturbatione, gravamine vel moleſtia imperpetuum, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam, adeo libere, quiete, plenarie et honorifice et pacifice ſicut carta predicti quondam domini Walteri Hoſe eiſdem Abbati et conventui ſuper dicta eccleſia confecta plenius proportat et teſtatur. In cujus rei teſtimonium, quia ſigilla noſtra non ſunt autentica, gratia majoris teſtimonii, ſigillo domini Radulfi vicarii de Are tunc decani de Kyle ad inſtantiam et preces noſtras, una cum ſigillis noſtris, preſens ſcriptum fecimus roborari. Hiis teſtibus, dominis Thoma Crok, Wilelmo Locard, Ricardo Waleyſſ, militibus, Roberto Waleyſſ, Waltero de Boht, Ricardo de Merlay, Fynlaio de Clouchrocherg, Waltero Pyknoc, Johanne filio Alani, Bartramo de Preſtwyc, et aliis.

Confirmatio Jocellini epiſcopi Glaſgwenſis, de eccleſia de Cragyn.

JOCELLINUS Dei gratia Glaſgwenſis epiſcopus univerſis ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris ſalutem in Domino. Sciatis nos, divine caritatis intuitu, conceſſiſſe et epiſcopali auctoritate et hac carta noſtra confirmaſſe, Deo et eccleſie de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, eccleſiam de Cragyn quam Walterus Hoſe gratia devotionis contulit eis in liberam et quietam et perpetuam elemoſinam, cum terris in ipſius Walteri carta nominatis, et cum decimis et ceteris obventionibus eccleſiaſticis et omnibus aliis que ad ipſam eccleſiam de Cragyn juſte pertinere noſcuntur. Quare volumus ut ipſi monachi teneant et poſſideant predictam eccleſiam de Cragyn cum omnibus juſtis pertinentiis ſuis ita libere, quiete, plenarie et honorifice ſicut aliquas alias eccleſias in epiſcopatu Glaſgwenſi liberius, quietius et honorificentius tenent et poſſident; Salvis epiſcopalibus. Hiis teſtibus, Hugone abbate de Neubotil, Herberto decano, Symone archidiacono noſtro, Helia, Beda, Wilelmo, canonicis Glaſguenſibus, Petro decano de Cludeſdal, Wilelmo perſona de Drumſyrgar, Waltero, Johanne, clericis noſtris, et pluribus aliis.

Inſtitutio eccleſie de Cragyn.

OMNIBUS Chriſti fidelibus has litteras viſuris vel audituris Ricardus perpetuus vicarius eccleſie de Kylmauroſſ, decanus de Kyl, ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me litteras venerabilis patris domini Roberti Dei gratia Glaſgwenſis epiſcopi recepiſſe, in hec verba; ROBERTUS miſeratione divina eccleſie Glaſgwenſis epiſcopus humilis miniſter dilecto ſibi in Chriſto Decano de Kyle ſalutem, gratiam et benedictionem. Mandamus vobis firmiter injungentes quatinus viros religioſos Abbatem et conventum de Paſſelet vel procuratorem ſuum nomine eorundem in eccleſia de Cragyn, vice et auctoritate noſtra, inſtituatis, et in corporalem ejuſdem poſſeſſionem inducatis, cujuſlibet jure ſalvo; Salva etiam portione perpetui vicarii quem dicti Abbas et conventus nobis duxerint preſentandum. Datum apud Kylwynin in craſtino inventionis ſancte crucis anno milleſimo CC° LXX° ſexto. Qua propter univerſitati veſtre preſentibus duxi ſigni-

ficandum me, auctoritate predicti mandati, predictos Abbatem et conventum in predicta eccleſia inſtituiſſe et in corporalem poſſeſſionem ejuſdem induxiſſe per dominum Henricum de Ruthglen commonachum ſuum, dominica proxima ante feſtum Sancti Dunſtani archiepiſcopi anni preſcripti. In cujus rei teſtimonium preſentibus litteris ſigillum meum appoſui. Datum apud Cragyn anno et die preſcriptis.

Bulla eccleſie de Cragyn.

CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui monaſterii de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, Glaſgwenſis diocefis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod juſtum eſt et honeſtum, tam vigor equitatis quam ordo exigit rationis ut id per ſollicitudinem officii noſtri ad debitum perducatur effectum. Sane petitio veſtra nobis exhibita continebat quod bone memorie Walterus Glaſgwenſis epiſcopus, ſui capituli ad id accedente conſenſu, eccleſiam de Cragyn, Glaſgwenſis diocefis, in qua jus patronatus habetis, vobis in uſus proprios deputavit, ita quod vos predictam eccleſiam cum eam vacare contigerit poſſitis in uſus hujuſmodi applicare, reſervata perpetuo vicario in predicta eccleſia ſervituro de ipſius proventibus congrua portione, ex qua commode ſuſtentari valeat ac epiſcopalia et alia incumbentia ſibi onera ſupportare, prout in litteris inde confectis plenius dicitur contineri; voſque in eadem eccleſia quandam annuam percipitis penſionem. Nos igitur, veſtris ſupplicationibus inclinati, conceſſionem hujuſmodi ab eodem Epiſcopo provide factam, ratam et firmam habentes, eam auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Peruſii v Idus Martii pontificatus noſtri anno ſecundo.

Alia bulla eccleſie de Cragyn.

CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et con-

ventui monaſterii de Paſſelet, ordinis Cluniacenſis, dioceſis Glaſgwenſis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Vobis ad hoc ſollicitis ut eterno regi per religioſe vite ſtudium placeatis, libenti animo illa concedimus que dinoſcuntur fore vobis et veſtro monaſterio profutura. Sane petitio veſtra nobis exhibita continebat quod bone memorie Walterus Glaſgwenſis epiſcopus, capituli ſui ad id accedente conſenſu, eccleſiam de Cragyn, Glaſgwenſis dioceſis, in qua jus patronatus habetis, vobis in proprios uſus [deputavit] ita quod predictam eccleſiam cum eam vacare contingeret poſſetis uſibus hujuſmodi applicare, portione congrua vicario perpetuo in eadem eccleſia ſervituro de ipſius proventibus reſervata, prout in litteris dictorum Epiſcopi et capituli confectis exinde dicitur plenius contineri. Poſtmodum vero, Johanne rectore ipſius eccleſie viam univerſe carnis ingreſſo, quondam Wilelmus predeceſſor tuus fili Abbas, et vos filii conventus, ad eandem eccleſiam, magiſtrum Wilelmum de Boſco clericum bone memorie Wilelmo Glaſgwenſi epiſcopo, prefati Walteri ſucceſſori, in leſionem predicti monaſterii, preſentaſtis, quem idem Wilelmus epiſcopus in rectorem inſtituit in eadem, reſervata tamen vobis de dicte eccleſie proventibus quadam annua penſione quam ab eodem clerico qui eandem eccleſiam adhuc detinet percepiſtis: Quare fuit ex parte veſtra nobis humiliter ſupplicatum ut, ne per hoc poſt prefati clerici obitum poſſit vobis ſeu dicto monaſterio parari nocumentum aliquod vel prejudicium generari, providere in hac parte vobis paterna diligentia curaremus; Nos igitur veſtris ſupplicationibus inclinati, auctoritate vobis preſentium indulgemus ut per preſentationem, inſtitutionem dicti Rectoris ac detentionem hujuſmodi, nullum vobis prejudicium generetur, quominus eandem eccleſiam, cedente vel decedente dicto clerico, in proprios uſus, juxta conceſſionem nominati Walteri epiſcopi de ipſa eccleſia ut predicitur vobis factam, convertere, ipſiuſque poſſeſſionem ingredi, dioceſani loci vel cujuſvis alterius irrequiſito aſſenſu, [adeo] libere ac ſi dicte preſentatio et inſtitutio nullatenus facte fuiſſent de memorato clerico, valeatis; reſervata perpetuo vicario eccleſie predicte de proventibus ejus congrua portione de qua poſſit commode ſuſtentari, et incumbentia ſibi onera ſupportare. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Peruſii iiii Nonas Aprilis pontificatus noſtri anno ſecundo.

Donatio eccleſie de Largyff per Walterum ſeneſcallum Scotie.

UNIVERSIS ſancte matris eccleſie filiis preſentem cartam viſuris vel audituris Walterus ſeneſcallus Scotie eternam in Domino ſalutem. Noveritis me caritatis intuitu, et pro ſalute anime mee et Marjorie quondam ſponſe mee, necnon et pro ſalute anteceſſorum meorum ac etiam omnium fidelium defunctorum, dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo, Sancto Mirino et Sancte Milburge de Paſſelet et Omnibus Sanctis, et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, eccleſiam de Largyff in puram et perpetuam elemoſinam, cum omnibus decimis, obventionibus, oblationibus et fructibus quibuſcunque ad dictam eccleſiam pertinentibus vel quoquo modo aut jure pertinere valentibus, a die obitus domini Wilelmi Lyndeſay rectoris ejuſdem eccleſie vel a die reſignationis, promotionis ſeu ceſſionis cujuſcunque et fine annalis ejuſdem uſque in ſempiternum, cum tota terra predicte eccleſie pertinente, in qua dicta eccleſia, a tempore a quo non extat memoria, erat dotata et fayſita, et cum omnibus aliis commoditatibus et aiſiamentis ad eandem eccleſiam juſte pertinentibus. Tenendam et habendam dictam eccleſiam, cum omnibus libertatibus et aiſiamentis tam non nominatis quam nominatis, predictis monachis et eorum ſucceſſoribus, imperpetuam et puram elemoſinam, adeo libere, quiete, pacifice et honorifice, a die obitus dicti domini Wilelmi, reſignationis, promotionis ſeu ceſſionis cujuſcunque et fine ſui annalis, ſicut aliqua eccleſia cum pretinentiis aliquibus religioſis in regno Scotie per aliquem patronum liberius, quietius et honorificentius in puram et perpetuam elemoſinam datur ſeu confertur vel dari poterit aliquo tempore vel confirmari. Ego Walterus et heredes mei prenominatam eccleſiam de Largyff cum omnibus ſuis juſtis pertinentiis tam non nominatis quam nominatis predictis religioſis et eorum ſucceſſoribus imperpetuum warantizabimus, acquietabimus et plenarie defendemus contra omnes homines et feminas. In cujus rei teſtimonium preſentem cartam ſigilli mei impreſſione munivi. Hiis teſtibus, videlicet dominis Jacobo de Cunyngham, Malcolmo Flandrenſi, et Alano de Glaſſurth, militibus, Giliſeo de Eſtwod, Roberto Sympill, et Adam filio Huthred, et aliis multis.

Inſtitutio eccleſie de Largyſſ per Decanum de Cunyngham.

CAPITULUM Glaſgwenſe, ſede vacante, Decano de Cunyngham ſalutem. Quia nobilis vir dominus Walterus ſeneſcallus Scotie religioſis viris Abbati et conventui monaſterii de Paſſeleto eccleſiam de Largyſſ intuitu contulit caritatis, et diſcretus vir dominus Wilelmus de Lyndyſay rector ejuſdem eandem nobis reſignaſſet, quam ex certis cauſis nos moventibus, caritatis intuitu, in proprios uſus dictis religioſis contulimus, vobis mandantes quatenus eoſdem religioſos vel eorum procuratorem in corporalem poſſeſſionem dicte eccleſie cum omnibus juribus et pertinentiis ſuis inducatis, et inductos auctoritate ordinaria defendatis, contradictores et rebelles ſi qui fuerint per cenſuram eccleſiaſticam compeſcentes. In ſignum vero inſtitutionis per vos facte, traditeque poſſeſſionis, ſigillum veſtrum preſentibus penes dictos religioſos perpetuo remanſuris apponatis. Datum apud Glaſgw ſub ſigillo capituli noſtri privato, tertio die Februarii anno gratie milleſimo CCC° decimo octavo.

Confirmatio eccleſie de Largyſſ per Johannem epiſcopum Glaſgwenſem.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis preſens ſcriptum viſuris vel audituris Johannes permiſſione divina epiſcopus Glaſgwenſis eternam in Domino ſalutem. Noverit univerſitas veſtra nos, habita conſideratione ad magna dampna que monaſterium de Paſſelet, noſtre dioceſis, ordinis Cluniacenſis, propter diram guerram inter regna Anglie et Scotie diutius habitam, ſuſtinuit, et ad juvamen fabrice eccleſie ſue per dictam guerram combuſte, dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra caritatis intuitu confirmaſſe, Deo et beato Jacobo, Sancto Mirino, ac monachis in dicto monaſterio Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, eccleſiam de Largyſſ in Cunyngham et capellam ejuſdem de Cumbraye, cum omnibus decimis, terris, fructibus et obventionibus tam minoribus quam majoribus ad dictam eccleſiam de jure vel de conſuetudine pertinentibus vel pertinere valentibus vel debentibus, in puram et perpetuam elemoſinam; Tenendam et habendam imperpetuum in uſus eorum proprios, adeo libere, quiete, pacifice et honorifice ſicut aliqua eccleſia in regno Scotie liberius, quietius

et honorificentius tenetur vel poſſidetur, et ſine etiam aliqua preſentatione vicarii ad eandem, ſed quod tantummodo per ſimplices preſbiteros ydoneos et ad eorum voluntatem ponendos et removendos eidem eccleſie in divinis ſerviatur, qui nobis de cura animarum et aliis ſpiritualibus reſpondeant : Salvis nobis et ſucceſſoribus noſtris ac archidiaconis qui pro tempore fuerint aliis juribus epiſcopalibus et archidiaconalibus. In cujus rei teſtimonium, ſigillum noſtrum preſentibus eſt appenſum. Hiis teſtibus, magiſtro Wilelmo de Lyndeſay archidiacono Sancti Andree, magiſtro Waltero de Fothes, officiali curie Glaſgwenſis, domino Roberto de Stratherne theſaurario eccleſie Glaſgwenſis, ac domino Hugone Ennerpefery, predicte eccleſie canonicis, domino David vicario eccleſie de Doryſder, et aliis.

Confirmatio domini Wilelmi epiſcopi Glaſgwenſis, eccleſie de Largyſſ.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis ad quos preſentes littere pervenerint Wilelmus permiſſione divina epiſcopus Glaſgwenſis eternam in Domino ſalutem. Noverit univerſitas veſtra nos cartam religioſorum virorum Abbatis et conventus de Paſſelet noſtre dioceſis, non raſam, non cancellatam, nec in aliqua parte ſui vitiatam, vidiſſe, legiſſe et ad plenum intellexiſſe, ſuper donationem et confirmationem eccleſie de Largyſſ in Cunyngham et capelle ejuſdem de Cumbray eis factam et conceſſam, caritatis intuitu, per venerabilem patrem bone memorie Johannem epiſcopum Glaſgwenſem predeceſſorem noſtrum et capitulum ejuſdem, ad reedificationem eccleſie ſue conventualis per gwerram inter regna Anglie et Scotie diutius habitam combuſte ; Cujus pietatis opera et exemplum nos in hac parte ſequi cupientes, dictam eccleſiam, cum dicta capella predicta, cum terris, decimis, oblationibus et omnibus aliis ipſarum eccleſie et capelle proventibus et juſtis pertinentiis ſuis, dictis religioſis in uſus proprios, auctoritate epiſcopali et hujus carte noſtre munimine concedimus, approbamus et imperpetuum confirmamus, ita libere, quiete, plenarie et honorifice ſicut in carta predeceſſoris noſtri antedicti dictis religioſis inde confecta in omnibus et ſingulis plenius continetur et teſtatur. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus fecimus apponi. Hiis teſtibus, domino Wilelmo de Curri canonico Glaſgwenſi, magiſtris Wilelmo Brone, Laurentio de Kyngorne, Johanne de Sproulſton, clericis, et multis aliis.

Alia confirmatio ecclefie de Largyff, per Johannem epifcopum et capitulum Glafguenfe.

OMNIBUS fancte matris ecclefie filiis prefens fcriptum vifuris vel audituris Johannes permiffione divina epifcopus Glafgwenfis eternam in Domino falutem. Noverit univerfitas veftra nos, de confenfu capituli noftri expreffo, habita conficleratione, *ut prescribitur*, *usque ad illam clausulam*, Et fine etiam aliqua prefentatione, *hucusque*, Salvis nobis et fucceffloribus noftris ac archidiaconis qui pro tempore fuerint aliis juribus epifcopalibus et archidiaconalibus. Et predicte ecclefie honefte facient deferviri per miniftros ydoneos fine prefentatione vicarii. In cujus rei, *ut prescribitur in eadem carta.*

Confirmatio capituli Glafgwenfis, fede vacante, ecclefie de Largyff.

OMNIBUS fancte matris ecclefie filiis prefentes litteras vifuris vel audituris capitulum Glafgwenfe, fede vacante, falutem in Domino fempiternam. Noverit univerfitas veftra quod cum nobilis vir dominus Walterus feneſchallus Scotie ecclefiam de Largyff in Cunigham religiofis viris Abbati et conventui de Paffeleto, Cluniacenfis ordinis, Glafgwenfis diocefis, in puram et perpetuam elemofinam conceffiffet, et difcretus vir dominus Wilelmus de Lyndefay rector ejufdem ecclefie eandem nobis pure, fponte, fimpliciter et fine omni conditione refignaffet; nos, conficlerato periculo quod mora effet dictis religiofis circa eandem ecclefiam verefimiliter allatura, fi non facto ipfis in hujufmodi maturius fubveniretur, uberiori dictorum monachorum in fancta religione communiter viventium utilitate, urgente neceffitate, cum non fit epifcopus ad quem poffit haberi recurfus, diligenter penfatis et intellectis, cum fumma fit ratio que pro religione facit, ipfos volentes favore quo poffumus profequi ampliori, damus et concedimus et hac prefenti carta noftra confirmamus Deo et ecclefie Sanctorum Jacobo et Mirini de Paffeleto et monachis ibidem Deo fervientibus et imperpetuum fervituris, dictam ecclefiam de Largyff et ipfius ecclefie perfonatum cum omnibus decimis, oblationibus, obventionibus, fructibus, exitibus, redditibus tam majoribus quam minoribus ad ipfam pertinentibus, et

omnibus aliis pertinentiis ſuis, in puram, liberam et perpetuam elemoſinam, ad proprios uſus et ſuſtentationem ipſorum monachorum imperpetuum : [Tenendam] dictam eccleſiam cum terris, decimis et aliis omnibus ſupradictis ad ipſam pertinentibus vel pertinere valentibus de jure vel conſuetudine, ita libere, quiete, plenarie et honorifice ſicut aliqua conventualis eccleſia aliquam parochialem eccleſiam in epiſcopatu Glaſgwenſi liberius, quietius, plenius et honorificentius tenet et poſſidet ; Salva portione vicario in eadem eccleſia, que talis erit, ſcilicet quod habeat decem et ſeptem marcas ſterlingorum cum ſex acris terre et quatuor plauſtratis feni. Et dicti religioſi ſolvent procurationes Epiſcopi, et ceram miniſtrabunt ad luminaria eccleſie, et vicarius de procurationibus Archidiaconi ſynodalibus et omnibus aliis oneribus ordinariis reſpondebit ; Salvis juribus eccleſie noſtre ac epiſcopalibus Epiſcopo venturo et ſuis ſucceſſoribus. In cujus rei teſtimonium, ſigillum commune capituli noſtri preſenti carte noſtre perpetuo robore durature fecimus apponi.

Bulla confirmationis eccleſie de Largyff.

CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilecto filio Officiali Glaſgwenſi ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Hiis que pro utilitate monaſteriorum quorumlibet ac perſonarum in eis degentium provide facta ſunt, ut illibata conſiſtant, libenter partes noſtre ſolicitudinis adhibemus. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Abbatis et conventus monaſterii de Paſſeleto, Cluniacenſis ordinis, Glaſgwenſis diocefis, petitio continebat, quod olim bone memorie Johannes epiſcopus Glaſgwenſis, conſiderans quod propter diram guerram que inter Anglie et Scotie regna viguerat, dictum monaſterium magna dampna ſuſtinuerat ac eccleſia ipſius monaſterii combuſta fuerat, de expreſſo conſenſu dilectorum filiorum capituli eccleſie Glaſgwenſis, parochialem eccleſiam de Largyff in Cunyngham dicte diocefis, et capellam de Cumbray in eadem eccleſia, cum omnibus decimis, terris, fructibus et obventionibus ad dictam eccleſiam de jure vel conſuetudine pertinentibus, in puram et perpetuam elemoſinam, monachis in dicto monaſterio Deo tunc ſervientibus et imperpetuum ſervituris, per eoſdem monachos tenendas et habendas imperpetuum in uſus eorum proprios, dedit et conceſſit, prout in quibuſdam patentibus litteris inde con-

fectis, ipſorum Epiſcopi et capituli ſigillis munitis, quarum tenorem de verbo ad verbum preſentibus inſeri fecimus, plenius dicitur contineri: idemque Abbas et conventus extunc eccleſiam et capellam predictas tenuerunt et poſſiderunt prout tenent et poſſident pacifice et quiete. Quare pro parte dictorum Abbatis et conventus nobis extitit humiliter ſupplicatum ut donationi et conceſſioni hujuſmodi robur confirmationis adicere de benignitate apoſtolica dignaremur. Cum autem, ſicut idem Abbas et conventus aſſerunt, originales littere ſuper donatione et conceſſione hujuſmodi confecte ad ſedem apoſtolicam non poſſint portari ſecure, et propterea de donatione et conceſſione predictis certam non habeamus notitiam, Nos volentes Abbatem et conventum ac monaſterium predicta, etiam conſideratione cariſſimi in Chriſto filii noſtri Roberti regis Scotie illuſtris, cujus predeceſſores Reges Scotie qui fuerunt pro tempore ut aſſerit dictum monaſterium fundaverunt et ipſius parochialis eccleſie patroni fuerunt, nobis ſuper hoc humiliter ſupplicantis, favore proſequi gratie ſpecialis; ipſorum Regis et Abbatis et conventus in hac parte ſupplicationibus inclinati, diſcretioni tue per apoſtolicam ſcriptam mandamus quatinus dictas originales litteras tibi facias exhiberi, et ſi eas veras eſſe et cum dicto tenore concordare reppereris, donationem et conceſſionem predictas et quecunque inde ſecuta auctoritate apoſtolica ratifices, approbes et confirmes; proviſo quod parochialis eccleſia et capella predicte debitis non fraudentur obſequiis, et animarum cura in dicta eccleſia nullatenus negligatur, ſed cura ipſa per aliquem ſecularem preſbiterum temporalem vel perpetuum ad hoc ydoneum extra cepta dicti monaſterii commorantem diligenter exerceatur, ac deſerviatur in parochiali eccleſia et capella prefatis laudabiliter in divinis. Tenor vero dictarum litterarum talis eſt; OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis preſens ſcriptum, *ut prescribitur in ejusdem cartis Johannis domini episcopi Glasgwensis usque huc,* Avinion' iii Idus Julii pontificatus noſtri anno tertio.

Confirmatio Johannis officialis Glaſgwenſis ſuper bullam domini Clementis pape vii, de privilegiis conceſſis poſt combuſtionem monaſterii de Paſſeleto, ſcilicet eccleſia de Largyff et capella de Cumray.

UNIVERSIS et ſingulis quorum intereſt et quos preſens tangit negotium Johannes officialis Glaſgwenſis ſalutem in omnium Salvatore. Noverit uni-

verſitas veſtra nos litteras ſanctiſſimi in Chriſto patris domini Clementis divina providentia pape ſeptimi, ejus vera bulla plumbea et cordula canapis more Romane curie bullatas, ſanas et integras omnique vitio et ſuſpicione carentes, nobis per venerabilem patrem dominum Johannem abbatem de Paſſeleto preſentatas, cum ea qua decuit reverentia recepiſſe; quarum tenor ſequitur et eſt talis; CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilecto filio officiali Glaſgwenſi, *ut prescribitur in bulla usque huc,* laudabiliter in divinis. Poſt quarum quidem litterarum lecturam et diligentem inſpectionem, fuimus per dictum dominum Abbatem cum inſtantia requiſiti ut ad earundem litterarum ſive mandati apoſtolici executionem procederemus juxta in ipſis traditam nobis formam. Nos vero officialis antedictus, volentes cum omni obedientia et humilitate mandatum apoſtolicum nobis directum exſequi ut tenemur, primo legi fecimus coram nobis quandam proviſionem factam dicto monaſterio de eccleſia parrochiali de Largyff in Glaſgwenſi dioceſi ſituata, et capella de Cumbray eidem eccleſie annexa, per bone memorie dominum Johannem quondam epiſcopum Glaſgwenſem, ſui pro tunc conſenſu capituli concurrente; ſuper qua quidem proviſione dicto monaſterio per prefatum dominum Epiſcopum facta ut premittitur, mandatum ſive littere dicti domini pape quoad hoc principaliter dependebant; cujus quidem proviſionis tenor ſequitur in hac forma; OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis preſens ſcriptum, *ut prescribitur in ejusdem cartis domini Johannis episcopi Glasgwensis, usque ad illam clausulam,* et aliis multis. *Data vero dicte bulle secundum ordinem in ipsa contentum annectitur sub hac forma,* Datum Avinion' iii Idus Julii pontificatus noſtri *dicti domini Clementis pape septimi* anno tertio. Tandem vero litteras originales antedictas prefati domini Johannis quondam epiſcopi Glaſgwenſis per notarium publicum, una cum tenore bulle apoſtolice antedicte nobis directe, coram nobis inſpici et perlegi fecimus diligenter, et tenorem conceſſionis prefati domini Epiſcopi una cum tenore mandati apoſtolici nobis in hac parte directi, quo ad informationem factam domino noſtro Pape antedicto, invenimus in omnibus et per omnia concordare, et cauſam in ipſa conceſſione aſſignatam in omnibus veram eſſe; unde nos, virtute et auctoritate dicti mandati apoſtolici nobis facti, donationem et conceſſionem de dicta eccleſia de Largyff et capella eidem annexa, ſicque et omnia inde ſecuta, auctoritate apoſtolica, ratificamus, approbamus et tenore preſentium confirmamus: Proviſo tamen quod parrochialis eccleſia et capella predicte

debitis non fraudentur obſequiis, et animarum cura in dicta eccleſia nullatenus negligatur. In quorum omnium teſtimonium preſentes litteras ratificationem, approbationem et confirmationem continentes hujuſmodi, ſigillo officii noſtri muniri fecimus, necnon ad majorem corroborationem, ſigno et ſubſcriptione magiſtri Dauid de Styrvelyn notarii publici tunc preſentis, prefato domino Abbate etiam ad hoc inſtante perſonaliter conſignari. Datum et actum in domo capitulari monaſterii de Paſſeleto predicti, viceſimo ſexto die menſis Aprilis anno Domini milleſimo treſcenteſimo octogeſimo ſeptimo.

Carta de Langlebank in parrochia de Largyſſ.

OMNIBUS Chriſti fidelibus hoc preſens ſcriptum viſuris vel audituris Johannes de Kelſou filius domini de Kelſouland ſalutem in Domino. Noverit univerſitas veſtra me, divine caritatis intuitu, et pro ſalute anime mee et animarum omnium anteceſſorum meorum et ſucceſſorum, ex conſenſu et aſſenſu Johannis de Kelſou patris mei, dediſſe, conceſſiſſe et hoc preſenti ſcripto meo confirmaſſe Deo omnipotenti, glorioſe Virgini Marie matri ejus, Sanctis Jacobo et Mirino de Paſſeleto, et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, omne jus et clameum, proprietatem et dominium que mihi, meis anteceſſoribus et ſucceſſoribus de jure vel de conſuetudine competunt, competierunt vel competere poſſunt in futurum, in quadam portione terre cum pertinentiis que vulgariter Langlebank nuncupatur [que] jacet in baronia de Cunigham infra vicecomitatum de Are, inter terram eccleſiaſticam ecclefie parrochialis de Largyſſ ex parte occidentali terre ejuſdem, et terram de Kelſouland ex parte orientali terre ejuſdem: Tenendam et habendam dictam terram cum pertinentiis, dictis viris religioſis et eorum ſucceſſoribus de [me] et heredibus meis imperpetuum, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam, per omnes ſuas rectas metas antiquas et diviſas, cum omnibus commoditatibus, libertatibus et aiſiamentis tam non nominatis quam nominatis, tam ſubtus terram quam ſupra, de jure vel de conſuetudine ad dictam terram ſpectantibus ſeu quoviſmodo ſpectare valentibus in futurum, adeo libere, quiete, plenarie, integre et honorifice, bene et in pace in omnibus et per omnia, ſicut aliqua elemoſina in toto regno Scotie cuicunque et per quemcunque datur, conceditur, tenetur ſeu poſſidetur. In cujus rei teſtimonium ſigillum meum huic meo preſenti

ſcripto eſt appenſum apud Paſſelay quinto die menſis Januarii anno Domini milleſimo quadringenteſimo tertio.

Sententia lata ſive inſtrumentum per Epiſcopum Glaſgwenſem, contra Robertum Boyd, ſuper eccleſia de Largyſſ.

JAMES be the grace of God kyng of Scottis till our lovid Robert Boid of Tynuald gretynge. Foralſmekill as we ar informit that yhe adres yhow tobe at the Kyrk of Largyſſ on Friday nextocum, with a multitude of our liegeſſ in feyre of were, in hurtyn and ſcath of our devote oratours the Abbot and convent of Paſſelay, brekyn of our crya and offens of our maieſtie. Our will is and ſtraitly we charge yhou gif it ſua be that ye deſiſt tharof and mak na ſyk gaderin, undyr all the hieſt payne and charge ye may inryne agane oure maieſtie, and gif ye haif ochut aganes our ſaid oratours, ſolond thame as law will. Gifwyn vndyr our pryue ſeill at Edinburgh the xxiiii day of Aprile and of oure regne xiiii yhers.

IN DEI NOMINE Amen. Dudum coram nobis Wilelmo Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopo Glaſgwenſi in judicio comparentibus venerabili in Chriſto patre domino Thoma permiſſione divina abbate monaſterii de Paſſeleto actore ex una, et nobili viro Roberto Boyd de Tynwald ſcutifero reo partibus ex altera, predictus dominus Abbas propoſuit contra dictum Robertum quod ipſe Robertus prefatum Abbatem in fructibus eccleſie de Largyſſ ad ipſum Abbatem et conventum pertinentibus vexabat et vexat, perturbabat et perturbat, ipſos fructus injuſte recipiendo et detinendo contra voluntatem et licentiam ipſorum Abbatis et conventus: quare petiit idem dominus Abbas predictum Robertum Boyd compelli ad deſiſtendum penitus et omnino ab occupatione et receptione dictorum fructuum, necnon ad ſatiſfaciendum dicto domino Abbati pro dictis fructibus per ipſum Robertum receptis, et ipſos fructus plenarie perſolvere Abbati et conventui ſupraſcriptis. Super qua quidem petitione lite conteſtata et juramento calumpnie preſtito coram venerabilibus viris magiſtro Thoma de Myrtone decano et capitulo eccleſie noſtre Glaſgwenſis, noſtris in hac parte commiſſariis, productiſque hinc inde quibuſdam evidentiis, litteris et inſtrumentis, necnon teſtibus ſuper premiſſis ſimiliter pro utraque parte diligen-

ter examinatis, et eorum teſtium atteſtationibus in ſcriptis redactis et de voluntate partium poſtmodum publicatis ; tandem ipſe partes, ulterioribus probationibus, juribus, rationibus et allegationibus impoſterum faciendis penitus renunciantes, in ipſa cauſa coram dictis commiſſariis noſtris unanimiter concluſerunt. Nos igitur Wilelmus epiſcopus prefatus, viſis et diligenter conſideratis omnibus et ſingulis premiſſis et aliis cauſe meritis, communicato ſuper hiis juriſperitorum conſilio et ſecuto, matura deliberatione prehabita, Dei nomine invocato, preſentibus dictis partibus in termino ad hanc noſtram ſententiam audiendam eiſdem partibus aſſignato, aſſedationem factam dictorum fructuum per dominum Ricardum Bothuil prefato Roberto Boyd pro terminis ſex annorum, qui complebuntur in feſto Sanctorum Philippi et Jacobi anni Domini milleſimi quadringenteſimi quinquageſimi, eſſe validam et ſuum debitum ſortiri effectum decrevimus et ſententialiter declaramus ; ac omnes alias litteras dicto Roberto Boyd ſuper aſſedatione dictorum fructuum factas per quoſcunque alios, decrevimus eſſe invalidas et nullius roboris vel momenti. Expenſas vero in hujuſmodi cauſa factas inter dictas partes equaliter decrevimus recompenſandas. Lecta lata et in ſcriptis promulgata fuit hec noſtra ſententia in eccleſia noſtra cathedrali Glaſgwenſi die Mercurii viceſima tertia Aprilis anno Domini milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo nono. In cujus rei teſtimonium preſentes litteras noſtram hujuſmodi ſententiam in ſe continentes fieri fecimus, ac per notarium publicum ſubſcribi et publicari mandavimus, noſtrique ſigilli apenſione juſſimus communiri. Datum et actum loco, die et anno ſupraſcriptis, indictione duodecima, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Nicholai divina providentia pape quinti anno ſecundo ; preſentibus ibidem nobilibus et circumſpectis viris dominis et magiſtris, Jacobo de Hamylton domino ejuſdem milite, Gilberto de Park vicario de Dundonald bachalario in decretis, Alexandro Stewart de Raiſſ, Waltero Stewart, ſcutiferis, et Johanne de Reſtown vicario de Kylbrid preſbitero, teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Et ego Johannes de Hawyk preſbiter Glaſgwenſis dioceſis, publicus auctoritate imperiali notarius, de mandato dicti domini Epiſcopi, preſentes litteras alterius manu ſcriptas publicavi et in hanc publicam formam redegi, ſignoque meo ſolito me ſubſcribendo ſignavi, qui cum prenominatis teſtibus preſens interfui in omnibus premiſſis, rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium omnium premiſſorum.

Indentura inter burgenſes de Reinfru, et Abbatem et conventum de Paſſeleto, de molendino juxta capellam Sancte Marie de Reinfru.

PRESENS indentura teſtatur quod anno ab incarnatione Domini milleſimo quadringenteſimo decimo quarto, die Martis primo die menſis Maii in feſtis Apoſtolorum Philippi et Jacobi facta eſt conventio talis, data fide ab utraque parte, inter venerabilem patrem dominum Wilelmum de Cheſhelme Dei gratia Abbatem et conventum de Paſſeleto, ordinis Cluniacenſis, dioceſis Glaſguenſis, ex una parte, et burgenſes et communitatem burgi de Renfrew ex parte altera, habito ſuper hoc prius diligenti tractatu, utriuſque partis utilitate undique penſata, de unanimi conſenſu et aſſenſu partium predictarum, ratificata pleniuſque ſtabilita in hunc modum qui ſequitur ; Quod idem Abbas et conventus mera et ſpontanea voluntate aſſedarunt et ad fewdofirmam dimiſerunt imperpetuum predictis burgenſibus et communitati et eorum ſucceſſoribus, illud illorum molendinum de Reinfrew ſitum juxta capellam beate Marie Virginis ex parte borientali ejuſdem : Habendum et tenendum dictum molendinum dictis burgenſibus et communitati et eorum ſucceſſoribus de prefatis Abbate et conventu et ſuis ſucceſſoribus qui pro tempore fuerint ex utraque parte ſucceſſive, cum omnibus ſuis pertinentiis, libertatibus, commoditatibus et aiſiamentis ad dictum molendinum ſpectantibus ſeu ſpectare valentibus in futurum, ac ſpecialiter cum omnibus juribus, libertatibus et aiſiamentis que in dictorum Abbatis et conventus reperiuntur vel reperire poterint evidentiis ad illud molendinum cum pertinentiis ſpectantibus ; ac etiam liberam licentiam ad querendos lapides et molares ad dictum molendinum in illis locis ubi dicti Abbas et conventus ſuos querunt molares ad eorum molendinum de Paſſeleto, libere, quiete, bene, integre et in pace, in feudo et hereditarie imperpetuum : Reddendo inde annuatim ballivi et burgenſes et eorum ſucceſſores dicti burgi de Renfrew conjunctim et diviſim, predictis Abbati et conventui et eorum ſucceſſoribus ſuccedendo qui fuerint pro tempore, apud Reinfrew, mediatim ad duos anni terminos debitos et conſuetos, videlicet feſta Pentecoſtes et Sancti Martini in yeme, unam marcam auri vel argenti legalis monete currentis infra regnum Scotie per equales portiones nomine feudofirme ; Renunciantes inſuper prefati Abbas et conventus pro ſe et ſuis ſucceſſoribus et pro perpetuo refutantes virtute iſtius ſcripti, omnes cartas,

evidentias, munimenta et reſcripta que ipſis Abbati et conventui eorumque ſucceſſoribus contra tenorem preſentium poterint in aliquo prevalere et dictis burgenſibus et communitati et eorum ſucceſſoribus in dampnum et prejudicium aliquod redundare. In quorum omnium et ſingulorum teſtimonium, parti vero hujus ſcripture per modum cyrografi confecte penes eoſdem Abbatem et conventum et eorum ſucceſſores remanenti ſigillum commune predicti burgi eſt appenſum, parti etiam alteri penes predictos burgenſes et communitatem et eorum ſucceſſores remanenti ſigillum commune capituli dicti monaſterii eſt appenſum, apud Paſſelay die et anno ſupradictis.

De eodem molendino.

UNIVERSIS pateat per preſentes litteras nos, ballivos, burgenſes et communitatem burgi de Reinfrew pro nobis et noſtris ſucceſſoribus teneri et firmiter obligari religioſis viris dominis Abbati et conventui monaſterii de Paſſelay et eorum ſucceſſoribus, ordinis Cluniacenſis, Glaſgwenſis dioceſis, in una marca bone et legalis monete pro molendino illorum de Reinfrew, ſolvenda eiſdem Abbati et conventui et eorum ſucceſſoribus ad feſta Pentecoſtes et Sancti Martini in yeme per equales portiones ſecundum quod proportat et teſtatur in evidentiis confectis inter nos et ipſos. Ad quod fideliter obſervandum, tenendum et faciendum modis in omnibus, prout in eorum evidentiis et noſtris plenius continetur, obligamus nos et noſtros ſucceſſores et omnia bona noſtra mobilia et immobilia ubicunque locorum fuerint inventa fore diſtringenda, namanda, capienda, et abducenda et ad voluntatem dictorum Abbatis et conventus et eorum ſucceſſorum, ſine licentia alicujus miniſtri eccleſiaſtici ſeu ſecularis vendenda, quouſque tam de dampnis quam expenſis et laboribus que, quos vel quas ipſi Abbas et conventus et eorum ſucceſſores, occaſione dicte ſumme pecunie forma premiſſa non ſolute, ſuſtinuerint, quam de principali, plenarie fuerit ſatiſfactum, nullo remedio juris canonici ſeu civilis in contrarium obſtante. In cujus rei teſtimonium ſigillum commune noſtri burgi de Reinfrw preſentibus eſt appenſum apud Reinfrew in feſtis Apoſtolorum Philippi et Jacobi anno Domini milleſimo quadringenteſimo decimo quarto.

Donatio Malculmi regis Scotie, de inſula juxta opidum Reinfrew, cum piſcatura inter inſulam et Perthec, et de quinque marcis argenti molendini de Innirwic, cum ejuſdem eccleſia.

MALCULMUS rex Scotorum epiſcopis, abbatibus, comitibus, baronibus, vicecomitibus, miniſtris, omnibuſque probis hominibus totius terre ſue tam clericis quam laicis ſalutem. Sciant tam poſteri quam preſentes me conceſſiſſe et hac mea carta confirmaſſe Deo et eccleſie Sancte Marie et Sancti Jacobi de inſula juxta opidum Reinfrew et Priori ejuſdem loci et monachis ibidem Deo ſervientibus ſecundum ordinem Cluniacenſem ſcilicet de Sancta Milburga de Weneloc, totam inſulam predictam cum piſcatura inter inſulam et Perthec, et eccleſiam de Paſſelet cum duabus carrucatis terre, et illam carrucatam terre quam Walterus capellanus tenuit in Heſteneſden, et eccleſiam de Innirwic cum omnibus appetentiis ſuis et quinque marcis argenti de molendino Innerwic, pro ſalute anime mee et anteceſſorum meorum, in perpetuam elemoſinam et ab omni ſeculari ſervitio liberam et quietam, ſicut carta Walteri filii Alani teſtatur. Teſtibus, Gregorio epiſcopo de Dunkeld, comite Duncano, comite Fertet de [Stradhern], Gillebrid comite de Angus, Malcolmo comite de Atheld, Ada comitiſſa, Wilelmo de Veteri ponte, Gileberto de Umfravill, Roberto Avenell, Gilberto filio Fergufii, Radulfo filio Dunegal, apud caſtellum puellarum.

Preceptum domini Roberti domini de Lyle honorabili viro ballivo meo in hac parte Wilelmo Sympyll ad tradendum ſaiſinam hereditariam de tertia parte piſcarie de Crukytſhot.

ROBERTUS dominus de Lyle honorabili viro Wilelmo Sympyll filio et heredi domini de Elyoeſton, ac ballivo meo in hac parte ſalutem in Domino ſempiternam. Sciatis me aſſedaſſe et ad fewdofirmam pro perpetuo conceſſiſſe venerabili in Chriſto patri ac domino, domino Thome miſeratione divina Abbati monaſterii de Paſſelet, conventui ejuſdem et ſuis ſucceſſoribus, tertiam partem totius piſcarie de Crukytſhot cum particulis terre, ex certis cauſis rationabilibus ad hoc animum meum moventibus, prout in carta eis deſuper confecta et conceſſa plenius continetur. Quare vobis precipio

et mando quatenus, viſis preſentibus, indilate dictis dominis Abbati et conventui vel eorum certo procuratori has litteras ſecum deferenti ſeu deferentibus, ſtatum, ſaiſinam hereditariam et perpetuam de dicta tertia parte piſcarie et particulis terre, ſecundum tenorem carte mee confecte et conceſſe dictis dominis Abbati, conventui et ſuis ſucceſſoribus: et ad hoc faciendum vobis meam plenariam poteſtatem committo ac mandatum ſpeciale. Et in ſignum hujuſmodi ſaiſine traditionis, veſtrum ſigillum in ſecunda cauda poſt meum preſentibus, apud predictos Abbatem et conventum pro perpetuo permanſuris, debite appendatis. In cujus rei teſtimonium ſigillum meum preſentibus eſt appenſum apud Paſſeley viceſimo quinto die menſis Septembris anno Domini milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo ſecundo. Teſtibus, Alexandro Lyle, Wilelmo Lyle, patruis meis cariſſimis, dominis Johanne Gardenar, Thoma de Forſyth, preſbiteris, Thoma de Preſton, notario, curato eccleſie parrochialis de Paſſeleto, Wilelmo Simpyll de Fowlwod, Alano Cochran, et Wilelmo Glen, armigeris, cum multis aliis.

Carta piſcarie de *le* Crukytſhot.

OMNIBUS hoc ſcriptum viſuris vel audituris Robertus de Lyle dominus ejuſdem ſalutem in Domino ſempiternam. Noveritis me aſſedaſſe et pro perpetuo ad feodifirmam dimiſiſſe et conceſſiſſe venerabili in Chriſto patri ac domino domino Thome permiſſione divina Abbati monaſterii de Paſſeleto, conventui ejuſdem, et eorum ſucceſſoribus, tertiam partem totius piſcarie de *le* Crukytſhot, cum mera et libera poteſtate piſcandi et recipiendi piſces quoſcunque in eadem ac in eorum proprios uſus convertendi; jacentis ſuper fluvium de Cluda, mihi hereditarie pertinentis ratione terrarum mearum de Achyntuerly et Dunnerbowk infra comitatum de Levenax et parrochiam de Kylpatrik; cum particula terre contigua et vicina prefate tertie parti piſcarie de *le* Crukytſhot, ad conſtruendum unam domum ſufficientem pro conſervatione piſcium et pro ſervitoribus inibi moram trahentibus dictorum Abbatis et conventus qui pro tempore fuerint; necnon locum aptum, vicinum et proximum ad *le* Crukytſhot, ad preparandum, reficiendum et ſiccandum rethia dictorum Abbatis et conventus, ubi piſcatores mei tempore piſcationis ſolebant reficere, preparare et ſiccare rethia ſua; unacum licentia capiendi lingna de nemore dictarum terrarum mearum de Achyn-

turly et Dunnerbowk ad ſuperpendendum dicta rethia. Pro quibus quidem aſſedatione et feodifirme conceſſione ſive dimiſſione fateor me Robertum predictum recepiſſe a dictis Abbate et conventu, centum et duodecim marcas uſualis monete regni Scotie in pecunia numerata, in mea urgenti neceſſitate, videlicet ad exponendum in proſecutione fienda terrarum de *le* Garviach mihi jure hereditario pertinentium. Tenendam et habendam predictam tertiam partem totius piſcarie, unacum particula terre, ac libertatibus prefatis reficiendi rethia, et capiendi ligna de nemore ut premittitur ad *le* Crukytſhot, dictis dominis Abbati, conventui et eorum ſucceſſoribus, de me, heredibus meis et aſſignatis in feodo et hereditate imperpetuum, per omnes rectas metas ſuas antiquas et diviſas, ac [cum] juſtis ſuis pertinentiis quibuſcunque tam non nominatis quam nominatis ad dictam tertiam partem totius piſcarie ſpectantibus ſeu juſte ſpectare valentibus quomodolibet in futurum, adeo libere, quiete, plenarie, integre et honorifice, bene et in pace, cum libero introitu et exitu ad dictam piſcariam, in omnibus et per omnia, ſicut ego vel aliquis predeceſſorum meorum ipſam piſcariam de *le* Crukytſhot cum pertinentiis liberius, quietius, plenius, integrius et honorificentius tenui ſeu poſſedi. Reddendo inde annuatim predicti domini Abbas, conventus et eorum ſucceſſores mihi et heredibus meis quinque marcas uſualis monete regni Scotie ad duos anni terminos conſuetos, videlicet ad feſta Pentecoſtes et Sancti Martini in yeme, per equales portiones, nomine albe firme, tantummodo pro omnibus aliis ſervitiis, curiis, exactionibus ſeu demandis que de dicta tertia parte totius piſcarie de *le* Crukytſhot et particula terre per me vel heredes meos ſive aſſignatos exigi poterint quoviſmodo ſeu requiri. Inſuper ego Robertus prefatus, pro me, heredibus meis et aſſignatis, omni juri et clameo totius piſcarie dicte tertie partis de *le* Crukytſhot cum pertinentiis renuncio, et ea dictis Abbati, conventui et ſuis ſucceſſoribus pro perpetuo reſigno. Quas quidem aſſedationem et feodifirme perpetue conceſſionem ſeu dimiſſionem totius tertie partis piſcarie de *le* Crukytſhot una cum particula terre et libertatibus ut premittitur, ego Robertus predictus, heredes mei et aſſignati, prefatis Abbati et conventui et eorum ſucceſſoribus contra omnes mortales varantizabimus, acquietabimus et imperpetuum defendemus. Et ut hec preſens aſſedatio et feodifirme perpetue dimiſſio ſive conceſſio, ſic prefatis dominis Abbati, conventui et eorum ſucceſſoribus per me facte, majoris habeant roboris firmitatem, ego Robertus predictus, non vi coactus nec dolo inductus, ſed mera

et ſpontanea voluntate mea, ſuper ſacroſanctis Dei evangeliis corporale preſtiti juramentum quod ipſas aſſedationem, feodifirme perpetue dimiſſionem et conceſſionem fideliter ſervabo in omnibus, et quod contra ipſas nunquam veniam verbo vel facto per me vel per aliquem alium nomine meo, directe vel indirecte, publice vel occulte. Et ſi contingat, quod abſit, me vel aliquem heredum meorum ſeu aſſignatorum vel aliquem alium nomine meo contra has aſſedationem, feodifirme perpetue dimiſſionem et conceſſionem venire vel facere, obligo me, heredes meos et aſſignatos quoſcunque, et ſpecialiter omnes terras dominii mei de Duchale et omnia bona mobilia in ipſis exiſtentia ubicunque locorum fuerint inventa, fore diſtringenda, capienda, namanda et vendenda, quouſque predictis dominis Abbati, conventui et eorum ſucceſſoribus ſive aſſignatis, ante aliquem litis ingreſſum, de dictis centum et duodecim marcis uſualis monete regni Scotie plenarie fuerit ſatiſfactum, et de aliis centum marcis uſualis monete regni Scotie fabrice eccleſie Sancti Mirini, pro violatione juramenti et nomine pene, totaliter applicandis; ſuper quibus ſubicio me, heredes meos et aſſignatos quoſcunque juriſdictioni et cohertioni domini Epiſcopi Glaſgwenſis et ſui officialis qui pro tempore fuerint, et capituli ejuſdem ſede vacante, quod ipſi et eorum quilibet poſſint me, heredes meos, ſucceſſores ſeu aſſignatos quoſcunque per cenſuram eccleſiaſticam compellere et coarcere, ſine cauſe cognitione, ex ſola inſpectione preſentis carte, omnia et ſingula premiſſa obſervare et fideliter perimplere, omni juris canonici et civilis ac ſtatutorum regni remedio in contrarium premiſſorum, pro me heredibus meis ſeu aſſignatis, pure et ſimpliciter renunciando, per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam, artiore modo quo poterimus, compellendos fore et compelli. In quorum omnium et ſingulorum fidem et teſtimonium premiſſorum, ſigillum meum preſentibus eſt appenſum unacum ſigillo officialitatis curie Glaſgwenſis a venerabili viro magiſtro Symone de Dalgleſche tunc officiali curie Glaſgwenſis per me cum inſtantia procurato, apud Paſley viceſimo quinto die Septembris anno Domini milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo ſecundo. Hiis teſtibus, nobilibus viris Wilelmo Sympyll filio et herede domini de Elyoeſton, Alexandro le Lyle, Wilelmo le Lyle, patruis meis cariſſimis, Wilelmo Sympyll de Fowlwod, Alano Cochran, Wilelmo Glen, armigeris, dominis Johanne Gardenar, Thoma de Forſyth, Thoma de Preſton notario et curato eccleſie parrochialis de Paſleto, preſbiteris, Wilelmo Cokkar capellano meo, et Johanne Michaelis preſbitero et notario, cum multis aliis.

Confirmatio Wilelmi regis Scotie, de Moniabrok et de piſcatura Loucwynhok.

WILELMUS Dei gratia rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciant preſentes et futuri me conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie Sancte Marie et Sanctorum Jacobi et Mirini de Paſſelet, et monachis ibidem Deo ſervientibus, terram de Moniabrok in Stragriff quam Alanus filius Walteri eis dedit, per eaſdem rectas diviſas que ſcripte ſunt et nominate in carta predicti Alani; Tenendam in liberam et perpetuam elemoſinam, cum dimidia piſcatura in exitu lacus de Loucwynhok, et cum libertate piſcandi in ipſo lacu de Loucwynhok quotiens ipſe Alanus ibi piſcari faciet, et cum omnibus aiſiamentis preſcripte terre, ita libere, quiete, plenarie et honorifice ſicut alias elemoſinas ſuas liberius, quietius, plenius et honorificentius tenent et poſſident, et ſicut carta predicti Alani teſtatur, Salvo ſervitio meo. Teſtibus, Hugone cancellario meo, Philippo de Valon' camerario, Roberto de Londe filio meo, Wilelmo de Haia, Wilelmo Gyffard, Alexandro vicecomite de Streuleyn, Wilelmo Flandref', Henrico de Graham, Henrico de Cormannok, Philippo de Lundun, apud Clacmannan viceſimo quinto die Maii.

Confirmatio domini Alexandri regis Scotie, terrarum de Moniabrok et de foreſto inter Machyt et Kalledouer.

ALEXANDER Dei gratia rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue ſalutem. Sciatis nos conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe monachis de Paſſelet, terram de Moniabrok, et terram inter Machyt et Keldouer, in foreſtum. Quare prohibemus firmiter ne quis in eis abſque predictorum monachorum licentia ſecet aut venetur, ſuper noſtram plenariam foriffacturam decem librarum. Teſtibus, Waltero Olifard juſticiario Laudonie, Henrico de Baill' camerario, Johanne de Maccueſwell, apud Edenbrug xi die Aprilis.

Carta Jacobi ſeneſcalli Scotie ſuper libero tranſitu aque de Loucwynhok.

SCIANT preſentes et futuri quod ego Jacobus ſeneſcallus Scotie dedi, conceſſi et hac preſenti carta mea confirmavi, divine caritatis intuitu, pro ſalute anime mee, Alexandri regis Scotie, omnium anteceſſorum meorum et ſucceſſorum, Deo et beate Marie Virgini et Sanctis Jacobo et Mirino, Abbati et conventui de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, liberum tranſitum aque de Kertloucwynhok inter meum *yar* de Hachindunan de exitu lacus mei de Loucwynhok et *ly yar* de Lyncleyft quod eſt dictorum monachorum, Abbatis et conventus, ſine impedimento ſeu obſtaculo quocunque ; ita quod [nec] ego nec heredes mei fieri permitteremus per nos ſeu alios quoſcunque aliquod *yar*, impedimentum, piſcariam, obſtaculum ſeu clauſuram, inter meum *yar* de Hachyndunan et *yar* de Lyncleyf ſupradictum, per quod commodum piſcarie de *ly yar* de Lyncleyf ſupradictum quod eſt dictorum Abbatis et conventus in aliquo poterit diminui ſeu dampnificari ; ita tamen quod licebit mihi et heredibus meis dictum *yar* de Hachindunan alibi ſuper aquam de Kertloucwynhok infra terram meam mutare et facere, ita quod nullum *yar* ſeu piſcariam preter unum tantum inter lacum Loucwynhok et dictum *yar* de Lencleyf habebimus ſeu fieri faciemus aut permittemus. Tenendum et habendum de me et heredibus meis in liberam, puram et perpetuam elemoſinam adeo libere, quiete et pacifice ſicut aliqua elemoſina in regno Scotie tenetur et poſſidetur. Quam quidem donationem, conceſſionem et confirmationem ego et heredes mei contra omnes homines et feminas warantizabimus, acquietabimus et imperpetuum defendemus. In cujus rei teſtimonium preſenti carte ſigillum meum feci apponi. Hiis teſtibus, dominis Alexandro de Lyndeſay, Reginaldo de Crauford, Waltero de Lyndſay, Dauid de Lyndeſay, militibus, magiſtro Gilberto de Tempilton rectore eccleſie Rotbyrſay, Johanne Morton vicario de Innerkyp, Fynlaio rectore eccleſie de Dunhon, et multis aliis.

Confirmatio Wilelmi regis, de terra Heſtenneſden.

WILELMUS Dei gratia rex Scottorum epiſcopis, abbatibus, comitibus, baronibus, juſticiariis, vicecomitibus, prepoſitis, miniſtris et omnibus probis

hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciant preſentes et futuri me dediſſe et conceſſiſſe et hac carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus, unam carrucatam terre in Haſteneſden, illam ſcilicet quam Edwardus abbas Melroſenſis et Philippus de Valon' et Walterus Corbet vicecomes meus eis precepto meo tradiderunt; cum communi paſtura in eadem villa quantum ad unam carrucatam terre pertinet: Tenendam in liberam et perpetuam elemoſinam ita libere, quiete, plenarie et honorifice ſicut alias terras et tenuras ſuas liberius, quietius, plenius et honorificentius tenent. Conceſſi etiam eis quoniam domum ſuam quietam habeant de multura ad molendinum meum. Et quando terram iſtam eis dedi, remiſerunt et quietam clamaverunt imperpetuum illam carrucatam terre que fuit Ricardi capellani, quam Walterus filius Alani in eodem manerio eis dederat quamdiu in manu ſua fuit. Teſtibus, Ricardo de Morvill conſtabulario, Alano filio Walteri dapifero, Waltero Corbet, Wilelmo de Morvill, Waltero de Berk' camerario, Adam de Standfort, Herberto de Maxwell, apud Selſchirch.

Donatio regalitatis per Jacobum ſecundum regem Scotie.

JACOBUS Dei gratia rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciatis nos approbaſſe, ratificaſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe illas donationem et conceſſionem quas quondam ſereniſſimus princeps Robertus rex Scottorum fecit Abbati et conventui monaſterii de Paſleto, de certis terris, redditibus et poſſeſſionibus in baronia de Reinfrew jacentibus infra vicecomitatum de Lanark; necnon de terris, redditibus et poſſeſſionibus jacentibus in baronia de Kyle infra vicecomitatum de Are; et de quinque marcatis terre de Molla et de Huntlau in terra de Haſtenden infra vicecomitatum de Roxburgh; et de terris de Orde jacentibus infra vicecomitatum de Peblis, in unam integram baroniam annexis, ac in puram et perpetuam elemoſinam, et in meram regalitatem ſeu regaliam dicto monaſterio alias pro perpetuo datis et conceſſis: Et quaſdam litteras confirmationis ſereniſſimi principis ejuſdem quondam Roberti regis anteceſſoris noſtri factas monaſterio ſupradicto de approbatione, ratificatione et confirmatione donationum et conceſſionum quas quondam Malcolmus et Malcolmus comites de Levenax fecerunt et conceſſerunt

Deo, beato Mirino ac Abbati et conventui monaſterii ſupradicti et ipſi monaſterio, de terris de Kylpatrik, de Cocynanach, de Edynbernan, de Backan, de Fymbalane, de Drynycrene, de Cragbrectholane, de Monankenran, de Druncteyglunan, de Cultbwyn, de Dalfenan, de Druncthoher, de Reynfoyde, et de Drumdynanys, cum pertinentiis, jacentibus in comitatu de Levenax infra vicecomitatum de Dunbertan, in unam liberam et integram baroniam annexis, ac in liberam regalitatem conceſſis. Tenendas et habendas totas et integras prefatas terras, necnon omnes et ſingulas baronias ſupradictas cum pertinentiis, in unam meram, integram et liberam baroniam, Baroniam de Paſleto perpetuis futuris temporibus nuncupandam, dictis Abbati et conventui monaſterii de Paſleto eorumque ſucceſſoribus, ac monaſterio ſupradicto, in puram et perpetuam elemoſinam, ac in meram regalitatem ſeu regaliam, in feodo et hereditate imperpetuum, per omnes rectas metas ſuas antiquas et diviſas, adeo libere, quiete, plenarie, integre, honorifice, bene et in pace, cum omnibus et ſingulis libertatibus, commoditatibus, aſiamentis ac juſtis pertinentiis ſuis quibuſcunque, ſicut alique terre, redditus aut poſſeſſiones in meram regalitatem ſeu regaliam alicui monaſterio aut perſonis religioſis infra regnum noſtrum quibuſcunque temporibus retroactis liberius dantur ſeu conceduntur aut dari vel concedi poterunt infuturum qualitercunque. Inſuper conceſſimus ac preſentis carte noſtre tenore concedimus dictis Abbati et conventui et eorum ſucceſſoribus ut ipſi perpetuis futuris temporibus habeant, teneant et poſſideant terras baronie de Kylpatrik ſupradictas in meram ut prefertur regalitatem ſeu regaliam, unacum quatuor punctis ad coronam regiam ſpectantibus et pertinentibus, videlicet raptu, rapina, murthir et incendio, quos quatuor punctus corone noſtre regie dictus quondam Robertus rex Scottorum ſibi ſuiſque ſucceſſoribus utique reſervavit; Salvis et reſervatis pro nobis et noſtris ſucceſſoribus de omnibus et ſingulis terris ſupradictis dictorum religioſorum virorum orationum ſuffragiis devotarum tantum pro omnibus ſervitiis ſecularibus, exactionibus, queſtionibus, demandis aut oneribus quibuſcunque que de totis et integris terris ſupradictis cum pertinentiis, nunc in unam liberam baroniam et regalitatem per nos pro perpetuo ut premittitur annexis, unitis et incorporatis, per quoſcunque juſte exigi poterunt ſeu requiri. In cujus rei teſtimonium preſenti carte noſtre confirmationis magnum ſigillum noſtrum apponi precepimus. Teſtibus, reverendis in Chriſto patribus Wilelmo et Thoma Glaſgwenſis et Candidecaſe eccleſiarum epiſcopis, cariſſimo con-

ſanguineo noſtro Wilelmo comite de Douglas de Wigton et de Avandale domino Galwidie, Wilelmo domino Creichton noſtro cancellario et conſanguineo predilecto, dilectis conſanguineis noſtris Wilelmo domino Somerwil, Andrea domino de Gray, magiſtris Johanne Arouſſ archidiacono Glaſgwenſi et Georgio de Schoriſwod rectore de Cultre, apud Edynbrugh decimo tertio die menſis Januarii anno Domini milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo primo et regni noſtri decimoquinto.

Carta replegiandi homines ab itinere camerarie, per Jacobum ſecundum conceſſa abbati Thome Terwes et conventui de Paſleto.

JACOBUS Dei gratia rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciatis nos ad laudem et honorem Dei et glorioſiſſime Virginis Marie matris ſue, et beati Mirini confeſſoris, et Omnium Sanctorum, ac pro ſalute anime quondam illuſtriſſimi principis domini Jacobi Scottorum regis genitoris noſtri, et ſereniſſime principiſſe domine Johanne regine Scotie genitricis noſtre, et pro noſtro ſalubri ſtatu, ac pro ſalute anime noſtre et inclitiſſime principiſſe domine Marie regine conſortis noſtre cariſſime, ac animarum anteceſſorum et ſucceſſorum noſtrorum, dediſſe et conceſſiſſe hereditarie pro perpetuo, Deo, beate Marie Virgini et Sancto Mirino et venerabili in Chriſto patri Thome abbati monaſterii de Paſleto ejuſdemque conventui et eorum ſucceſſoribus, ipſius monaſterii abbatibus et monachis, ac eorum ballivis, deputatis et miniſtris qui pro tempore fuerint, licentiam, auctoritatem, facultatem et plenariam poteſtatem replegiandi omnes et ſingulos ſuos tenentes, firmarios, incolas et inhabitantes terras dicti monaſterii infra limites et bondas vicecomitatuum noſtrorum de Are, Reinfrew et Dunbertan, quos quibuſcunque futuris temporibus contigerit indictari, attachiari ſeu arreſtari pro quibuſcunque maleficiis ſeu tranſgreſſionibus ad itinera noſtra camerarie in poſterum tenenda infra vicecomitatus ſupradictos vel aliquem eorundem, cum omnimoda et plenaria poteſtate tenendi itinera et curias camerarie de hominibus, incolis et tenentibus ſuis ſupradictis in fine cujuſlibet itineris noſtri camerarie locorum predictorum, dicto noſtro Camerario aut ejus deputato vocato per Abbatem vel ſuos ballivos pro ſuis aſſiſtentia, conſilio et auxilio; dictique Abbas et ſui officiarii et deputati qui pro tempore fuerint congruum juſtitie

complementum plenarie miniſtrabunt, unacum affiſa burgenſium burgi noſtri per Abbatem ſeu ſuos ballivos vocanda ubi dicta itinera noſtra tenebuntur. Et prefatus venerabilis in Chriſto pater ſuique ſucceſſores, officiarii et deputati recipient et levabunt de eorum tenentibus amerciamenta, exitus ſuorum itinerum abſque diſſimulatione quacunque, ita quod ob defectum executionis juſtitie noſtri burgenſes ſuo defectu dampnum minime patientur: que amerciamenta, proficua et exitus itinerum camerarie Abbatis de Paſleto prefato Thome abbati et dicto conventui ac ſuis ſucceſſoribus, pro dicti Thome benemeritis et reformatione dicti monaſterii per ipſum facta, ad fabricam ejuſdem monaſterii conceſſimus ac libere damus et concedimus pro perpetuo. Inſuper ob cauſas premiſſas damus et concedimus pro perpetuo officiariis, miniſtris et deputatis Abbatis de Paſleto qui pro tempore fuerint poteſtatem plenariam tabernandi et vendendi vina infra portas dicti monaſterii, ad ipſius Abbatis qui pro tempore fuerit beneplacitum et voluntatem, abſque impedimento vel perturbatione noſtrorum ligiorum quorumcunque. Quare univerſis et ſingulis noſtris camerariis et eorum deputatis pro tempore exiſtentibus ceteriſque officiariis, miniſtris, ligiis et ſubditis noſtris quorum intereſt vel intereſſe poterit, ſtricte precipiendo mandamus ne quis in contrarium premiſſorum aliquatenus devenire preſumat, ſub omni pena qua erga noſtram regiam incurrere poterit majeſtatem. In cujus rei teſtimonium preſenti carte noſtre magnum ſigillum noſtrum apponi precepimus. Teſtibus, reverendis in Chriſto patribus Wilelmo et Thoma Glaſgwenſis et Candidecaſe eccleſiarum epiſcopis, cariſſimo conſanguineo noſtro Wilelmo comite de Douglas de Wigton et de Avandal domino Galwidie, Wilelmo domino Creychton noſtro cancellario et conſanguineo predilecto, dilectis conſanguineis noſtris Wilelmo domino Somerwil, Andrea domino de Gray, magiſtris Johanne Arouſſ archidiacono Glaſgwenſi, et Georgeo de Schoriſwod rectore de Cultre, apud Edinburgh decimo tertio die menſis Januarii anno Domini milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo primo, et regni noſtri decimoquinto.

Commiſſio papalis ſuper aſſedatione terrarum circa monaſterium de Paſleto.

SIXTUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Precentori Glaſgwenſi et Prepoſito de Dunbertan, Glaſgwenſis dioceſis eccleſiarum, ſalutem et

apoſtolicam benedictionem. Ad ea ex apoſtolice ſervitutis officio libenter intendimus per que eccleſiarum et monaſteriorum omnium utilitati et indemnitati conſulitur; et propterea cum a nobis petitur quod in illorum commodum redundare valeat, illis quantum cum Deo poſſumus favorem benevolum impartimur. Dudum ſiquidem a felicis recordationis Paulo papa ſecundo predeceſſore noſtro emanarunt littere tenoris ſubſequentis; PAULUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Cum in omnibus judiciis ſit rectitudo juſtitie et conſcientie puritas obſervanda, id multo magis in commiſſionibus alienationum rerum eccleſiaſticarum convenit obſervari, in quibus de Chriſti patrimonio et diſpenſatione pauperum non de proprio cujuſque peculio agitur aut tractatur. Quapropter oportet ut in examinandis hujuſmodi alienationum cauſis que a ſede apoſtolica in forma *si in evidentem utilitatem cedant*, oneratis eccleſiaſticorum judicum conſcientiis, delegantur, nichil favor uſurpet, nichil timor extorqueat, nulla expectatio premii juſtitiam conſcientiamque ſubvertat. Monemus igitur et ſub interminatione divini judicii omnibus commiſſariis et delegatis hujuſmodi diſtricte precipimus ut caute et diligenter attendant cauſas in litteris apoſtolicis per ſupplicantes expreſſas, illaſque ſolicite examinent atque diſcutiant, teſtes et probationes ſuper narratorum veritate recipiant, et ſolum Deum pre oculis habentes, omni timore aut favore depoſitis, eccleſiarum indemnitatibus conſulant, nec in leſionem aut detrimentum earum decretum quomodolibet interponant. Si quis autem commiſſarius aut delegatus, conſcientie ſue prodigus, in gravamen aut detrimentum eccleſie, per gratiam, timorem vel ſordes, alienationi conſenſerit, aut decretum vel auctoritatem interpoſuerit, inferior quidem epiſcopo ſententiam excommunicationis incurrat, epiſcopus vero aut ſuperior ab executione officii per annum noverit ſe ſuſpenſum, ad extimationem detrimenti eccleſie illati, nichilominus condemnandus ſciturus quod ſi ſuſpenſione durante damnabiliter ſe ingeſſerit in divinis, irregularitatis laqueo ſe involvit, a quo non niſi per ſummum Pontificem poterit liberari. Is vero qui dolo vel fraude aut ſcienter in detrimentum eccleſiarum alienationem fieri procuraverit, aut per ſordes vel impreſſionem alienationis decretum extorſerit, ſimilem ſententiam excommunicationis incurrat, a qua non niſi per Romanum Pontificem abſolvi poſſit; ad reſtitutionem nichilominus rerum alienatarum cum fructibus, quandocunque de premiſſis conſtiterit, condemnandus. Volumus autem quod delegati et commiſſarii predicti de penis conſtitutionis noſtre

ſpecifice moneantur, et in quibuſcunque litteris commiſſionum hujuſmodi hoc ſtatutum noſtrum inſeratur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre monitionis, precepti et voluntatis infringere vel auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumſerit indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Rome apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominice milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo quinto, quinto Idus Maii pontificatus noſtri anno primo. Et deinde ſicut petitio pro parte dilecti filii Georgi abbatis monaſterii de Paſleto, Cluniacenſis ordinis, Glaſgwenſis dioceſis, nobis nuper exhibita, continebat, ſi ſibi et ſucceſſoribus ſuis abbatibus dicti monaſterii pro tempore exiſtentibus, quod nonnullas poſſeſſiones, terras et tenementa circa monaſterium predictum ad unum milliare, et in villagio de Paſleto acras ſive rodas nuncupata et ad dictum monaſterium legittime ſpectantia et pertinentia, ſub annuo cenſu in emphiteoſim perpetuam vel ad certum tempus concedere poſſent, licentia concederetur, profecto illud in evidentem dicti monaſterii cederet utilitatem : quare pro parte dicti Georgi abbatis, afferentis quod ex poſſeſſionibus, terris et tenementis hujuſmodi ultra viginti quinque ducatos non percipit annuatim, nobis fuit humiliter ſupplicatum ut ſibi et ſucceſſoribus ſuis predictis, poſſeſſiones, terras et tenementa predicta quiſvis perſonis, cum quibus ſuam et dicti monaſterii conditionem efficere poterit meliorem, ſub annuo cenſu convenienti et honeſto, cum evidenti utilitate dicti monaſterii, in emphiteoſim perpetuam vel certum tempus concedendi, licentiam et facultatem concedere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur qui de premiſſis certam notitiam non habemus, ac poſſeſſionum, terrarum et tenementorum hujuſmodi qualitates, quantitates, confines, et valores preſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, diſcretioni veſtre per apoſtolica ſcripta mandamus, quatinus, ſervata forma litterarum Pauli predeceſſoris hujuſmodi, ac ſpecificatis prius coram vobis poſſeſſionibus, terris et tenementis hujuſmodi, ſuper premiſſis omnibus et ſingulis ac eorum circumſtantiis univerſis, auctoritate noſtra, vos conjunctim diligenter informetis, et ſi per informationem hujuſmodi ea vera fore, ac conceſſionem hujuſmodi, ſi fiat, in evidentem utilitatem dicti monaſterii cedere reppereritis, et ad hoc dilectorum filiorum conventus dicti monaſterii expreſſus accedat aſſenſus, eidem Georgio abbati et ſucceſſoribus ſuis predictis, poſſeſſiones, terras et tenementa predicta quibuſvis per-

ſonis, cum quibus ſuam et dicti monaſterii conditionem efficere poterit meliorem, ſub annuo cenſu ſive canone convenienti et honeſto, in emphiteoſim perpetuam vel ad certum tempus concedendi, auctoritate noſtra, licentiam elargiri curetis: non obſtantibus conſtitutionibus et ordinationibus apoſtolicis necnon monaſterii et ordinis predictorum, juramento, confirmatione apoſtolica, vel quacunque firmitate alia, roboratis, ſtatutis et conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcunque. Datum Rome apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominice milleſimo quadringenteſimo octuageſimo tertio, ſextodecimo Kalendas Februarii pontificatus noſtri anno tertiodecimo.

Inſtrumentum commiſſariorum ſeu delegatorum domini noſtri Pape ſuper aſſedatione burgi de Paſleto.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter et ſit notum, quod anno ab incarnatione Domini milleſimo quadringenteſimo octuageſimo octavo, die vero decima menſis Novembris, indictione ſeptima, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri Innocentii divina providentia pape octavi anno quinto, in noſtrum notariorum et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtituti venerabiles et circumſpecti viri magiſtri Johannes Crechton precentor eccleſie Glaſgwenſis, et Walterus Abbirnethe prepoſitus eccleſie collegiate de Dunbartan, Glaſgwenſis dioceſis, commiſſarii et delegati ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini domini Sexti divina providentia pape quarti in hac parte ſpecialiter deputati, ad conſiderandum, aviſandum et ipſos informandum ſi venerabili patri Georgio abbati de Paſleto, ordinis Cluniacenſis, Glaſgwenſis dioceſis, et ſuis ſucceſſoribus abbatibus dicti monaſterii pro tempore exiſtentibus, quod nonnullas poſſeſſiones, terras et tenementa circa dictum monaſterium ad unum milliare, et in villagio de Paſleto acras ſive rodas nuncupata ad dictum monaſterium legittime pertinentia, ultra viginti quinque ducatos non excedentia, ſub annuo cenſu in perpetuam emphiteoſim [vel ad certum tempus concedere poſſent], licentia concederetur, illud profecto in evidentem dicti monaſterii cederet utilitatem; dicti vero commiſſarii et delegati pro tribunali ſedentes in dicto monaſterio de Paſleto, et legittime procedere volentes in premiſſis, juxta tenorem bulle apoſtolice deſuper directe, probationes legittimas, ſervata juris ſolemnitate ac ipſius bulle tenore ſpecificata, coram eis [de] poſſeſſionibus, terris ac tenementis prenominatis receperunt, ex quibus eis

luculenter conſtabat quod conceſſio dictarum poſſeſſionum, terrarum et tenementorum ſub annuo cenſu in emphiteoſim perpetuam, in dicti monaſterii utilitatem cederet evidentem. Quapropter prefati domini commiſſarii delegati, premiſſis conſideratis, intellectis et ad plenum diſcuſſis, de juriſperitorum conſilio habito et ſecuto, tractatu ſolenni prehabito, accedente ad hoc expreſſo conſenſu conventus prefati monaſterii, predicto venerabili patri Georgio abbati de Paſleto tunc preſenti et ſuis ſucceſſoribus, ad concedendum ſub annuo cenſu poſſeſſiones, terras et tenementa ad unum milliare circa dictum monaſterium exiſtentia et eidem pertinentia, extendentia ad ſummam viginti quinque ducatorum, ad utilitatem dicti monaſterii, in emphiteoſim perpetuam vel certum tempus, juxta tenorem bulle eis deſuper directe, auctoritate apoſtolica ipſis in hac parte commiſſa, expreſſe elargiti fuerunt et plenam facultatem tribuerunt. Super quibus omnibus et ſingulis, prefatus venerabilis pater Georgius abbas antedictus a nobis notariis publicis ſubſcriptis ſibi fieri petiit unum et plura publicum et publica inſtrumentum et inſtrumenta. Acta erant hec in dicto monaſterio de Paſleto, loco capitulari ejuſdem, ſub anno, die, menſe, indictione et pontificatu quibus ſupra; preſentibus ibidem venerabilibus et diſcretis viris, magiſtris Martino Wan cancellario Glaſgwenſi, Patricio Maſon rectore de Mynto, Alexandro Menteth clerico, Johanne Sympyll, Roberto Sympyll, et Johanne Ralſton laicis, teſtibus ad premiſſa vocatis pariter et rogatis.

Et ego Johannes Aurifabri artium magiſter, in decretis bacallarius, preſbiter Glaſgwenſis diocefis, publicus imperiali et regia auctoritatibus notarius, quia premiſſis omnibus et ſingulis, dum ſic ut premittitur dicerentur, agerentur et fierent, unacum prenominatis teſtibus, preſens interfui, eaque ſic fieri vidi, ſcivi et audivi ideoque in notam cepi, ex qua hoc preſens publicum inſtrumentum alterius manu ſcriptum confeci, publicavi et in hanc publicam formam inſtrumentalem redegi, ſignoque et nomine meis ſolitis et conſuetis me ſubſcribendo ſignavi, in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum, rogatus et requiſitus. Et ego Alexander Clugyſton preſbiter Candidecaſe diocefis, publicus auctoritatibus imperiali et regali notarius, quia premiſſis omnibus et ſingulis, dum ſic ut premittitur dicerentur, agerentur et fierent, unacum prenominatis teſtibus, preſens interfui, eaque omnia ſic fieri vidi, ſcivi et audivi ideoque in notam cepi, ſignoque et nomine meis ſolitis et conſuetis me ſubſcribendo ſignavi, in fidem premiſſorum, vocatus et requiſitus.

Carta libertatis burgi de Paſſay, de erectione ejuſdem.

JACOBUS Dei gratia rex Scotorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciatis quod ob ſingularem devotionem quam habemus glorioſo confeſſori Sancto Mirino et monaſterio noſtro de Paſleto per noſtros nobiliſſimos progenitores fundato, ubi plurima progenitorum noſtrorum corpora ſepeliuntur et requieſcunt, et ob ſingulares favorem et amorem quos gerimus venerabili in Chriſto patri Georgio Schaw moderno dicti monaſterii abbati noſtro conſiliario apprime dilecto, ac pro fideli obſequio per dictum venerabilem patrem nobis temporibus retroactis multipliciter preſtito, et precipue ob virtuoſam educationem et nutritionem cariſſimi fratris noſtri Jacobi ducis Roſſenſis in ſua tenera etate, fecimus, infeodavimus, ereximus et creavimus, ac tenore preſentis carte noſtre facimus, infeodamus, erigimus et creamus villam de Paſleto, jacentem infra vicecomitatum noſtrum de Reinfreu, liberum burgum in baronia. Conceſſimus etiam dictum burgum inhabitantibus et in poſterum inhabitaturis plenam et liberam poteſtatem emendi et vendendi in ipſo burgo vina, ceram, pannum laneum et lineum, amplum ſeu artum, et quecunque alia bona et mercimonia illuc advenientia; cum poteſtate et libertate habendi et tenendi ibidem piſtores, braſiatores, carnifices et tam carnium quam piſcium macellarios et artium quarumcunque operarios, ad libertatem burgi in baronia ſpectantes ſeu ſpectare valentes quomodolibet in futurum. Conceſſimus etiam burgenſibus et inhabitantibus dictum burgum de Paſleto ut in ipſo burgo habeant et poſſideant crucem et forum pro perpetuo ſingulis ebdomadis die lune, et duas nundinas publicas quolibet anno imperpetuum, unam videlicet in die Sancti Mirini et aliam in die Sancti Mernoci, cum theoloneis et aliis libertatibus ad hujuſmodi nundinas ſpectantibus ſeu ſpectare valentibus in futurum. Tenendam et habendam prefatam villam de Paſleto perpetuis futuris temporibus in merum et liberum burgum in baronia cum predictis privilegiis, libertatibus, conceſſionibus ac univerſis aliis libertatibus, proficuis, commoditatibus, aſiamentis et juſtis pertinentiis quibuſcunque tam non nominatis quam nominatis ad burgum in baronia ſpectantibus ſeu juſte ſpectare valentibus in futurum, et adeo libere, quiete, plenarie, integre, honorifice, bene et in pace, in omnibus et per omnia ſicut burgi de Dunfermleyn, Newburgh et Abirbrothok aut aliquis alius burgus in baronia in regno

noſtro quibuſcunque temporibus retroactis liberius infeodatur ſeu tenetur. Ac inſuper conceſſimus et tenore preſentis carte noſtre concedimus dicto venerabili patri et ſucceſſoribus ſuis abbatibus de Paſleto, facultatem et poteſtatem ad eligendum annuatim prepoſitum, ballivos et alios officiarios dicti burgi, et eoſdem totiens quotiens opus fuerit removendi, et alios in eorum locis de novo eligendi et imponendi, prout ſibi Abbati et ſucceſſoribus ſuis melius videbitur expediens, conveniens et opportunum, abſque aliqua alia electione burgenſium ſeu communitatis predicti burgi, et ſine aliqua revocatione aut contradictione noſtra aut ſucceſſorum noſtrorum ſuper premiſſis quoviſmodo facienda in futurum. Quare univerſis et ſingulis quorum intereſt vel intereſſe poterit ſtricte precipiendo mandamus ne quis in contrarium dictarum noſtrarum conceſſionum aut quorumcunque premiſſorum aliquatenus devenire preſumat, ſub omni pena quam erga noſtram regiam incurrere poterit majeſtatem. In cujus rei teſtimonium huic preſenti carte noſtre magnum ſigillum noſtrum apponi precepimus. Teſtibus, reverendis in Chriſto patribus Roberto epiſcopo Glaſgwenſi, Georgio epiſcopo Dunkeldenſi, dilectis conſanguineis noſtris Colino comite de Ergile domino Campbel cancellario noſtro, Archibaldo comite Anguſie domino de Dowglaſs &c, Patricio domino Halys magiſtro hoſpitii noſtri, Roberto domino de Lile juſticiario noſtro, Andrea domino le Gray, Laurentio domino Oliphant, Johanne domino Drummond, venerabili in Chriſto patre Johanne priore monaſterii noſtri Sanctiandree noſtri ſecreti ſigilli cuſtode, Wilelmo Knollis preceptore de Torfichin milite noſtro theſaurario, magiſtris Alexandro Inglis archidiacono Sanctiandree compotorum noſtrorum rotulatore ac clerico noſtri regiſtri &c, et Archibaldo Quhitelau ſubdecano Glaſgwenſi ſecretario noſtro, apud Striueling decimo nono die menſis Auguſti anno Domini milleſimo quadringenteſimo octuageſimo octavo et regni noſtri primo.

Indentura et erectio burgi de Paſleto.

OMNIBUS hanc cartam indentatam viſuris vel audituris Georgius Schaw abbas monaſterii de Paſleto et ejuſdem loci conventus, ordinis Cluniacenſis, Glaſgwenſis dioceſis, ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit veſtra univerſitas ex eo quod habemus villam de Paſleto in liberum burgum nobis

et ſucceſſoribus noſtris factam et creatam per excellentiſſimum dominum Regem, prout in carta ſub ſuo magno ſigillo deſuper confecta plenius continetur, ideo nos, habito ſuper hoc prius diligenti tractatu, utilitate dicti noſtri monaſterii undique previſa et penſata, cum conſenſu et aſſenſu totius capituli noſtri capitulariter congregati, dediſſe, conceſſiſſe, aſſedaſſe et ad feodifirmam dimiſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe, necnon dare, concedere, aſſedare et ad feodifirmam dimittere et hac preſenti carta noſtra confirmare, dilectis noſtris Prepoſito, ballivis, burgenſibus et communitati burgi noſtri de Paſleto, totum et integrum dictum noſtrum burgum in baronia cum pertinentiis, jacentem in regalitate noſtra de Paſleto et infra vicecomitatum de Reinfreu, infra bondas et limites infraſcriptas, videlicet incipiendo ad finem pontis de Paſleto ſuper aquam de Kert, et ſic extendendo per vicum regium verſus occidentem uſque ad venellam juxta *le* Welmedow, et ab hinc equaliter aſcendendo verſus boream per foſſam terrarum de Oxſchawſid uſque ad ſilvam de Oxſchaw inter predictam ſilvam necnon paſſuagium ad commune dicti burgi et *le* Bruymdyk, que extendit per terras de Snawdon a communi dicti burgi ad aquam de Kert ex parte boreali, et dictam aquam de Kert necnon torrentem de Eſpedar ex parte orientali, et *le* muſtard yard ac vicum extendentem ex auſtrali parte domus Johannis Murray et ſic per ſepem extendentem ſupra finem occidentalem de *le* Quhytfauld ex parte auſtrali, et dictum *le* Quhytfauld necnon partem communis dicti burgi ac dictum *le* Welmedow et foſſam dictarum terrarum de Oxſchawſid ex parte occidentali, partibus ab una et altera, pro tenementis, manſionibus et ortis dictis prepoſito, ballivis, burgenſibus et communitati edificandis et conſtruendis, prout ſingulis eorum per nos et dictum noſtrum conventum per cartas noſtras in feodifirma ſpecialiter aſſignatur ſeu in futurum aſſignabitur, unacum certis acris de propinquioribus terris infra limites et bondas predictas jacentibus cuilibet tenemento, manſioni et orto aſſignatis ſeu aſſignandis, juxta tenorem dictarum noſtrarum cartarum deſuper factarum ſeu conficiendarum. Inſuper anneximus et incorporamus toſtum, domos, edificia, manſiones et ortos terrarum de Sedhill ad libertatem et privilegium dicti noſtri burgi in baronia de Paſleto perpetuis futuris temporibus poſſidenda. Ac etiam dedimus et conceſſimus, aſſedavimus et ad feodifirmam dimiſimus, necnon damus, concedimus, aſſedamus et ad feodifirmam dimittimus dictis Prepoſito, ballivis, burgenſibus et communitati dicti noſtri burgi de Paſlay et eorum ſucceſſoribus qui pro tempore

fuerint, terras noſtras infraſcriptas, quarum una pars dictarum terrarum jacet ad finem occidentalem dicti noſtri burgi verſus auſtrum, inter terras de Calſayſid et terras Thome Leich vocatas *le bank* ex parte orientali, et terras de Caſtelhed, necnon terras domini Henrici Mows, Johannis Quhitfurd, et *le* Stobis de Ricardſbare ex parte auſtrali, et finem varde vocatum *the bodum of the ward* ex parte occidentali, et caudam de *le* Brumlandis necnon *le* Welmedow ac croftam Prioris ex parte boreali; et alia pars dictarum terrarum jacet ex parte boreali dicti burgi inter terras de Oxſchawhed ac ſilvam de Oxſchaw necnon croftam Roberti Caveris vocatam *le Sclattbank* ex parte auſtrali, et terras de Snawdone ac aquam de Kert necnon *le holmme* de Wardmedow ex parte orientali, et *le marchedik* de Inch ac communem moſſam de Paſleto ex parte boreali, et dictam moſſam ex parte occidentali, partibus ab una et altera; pro eorum communi dicti burgi ſeu communi paſtura animalium dictorum prepoſiti, ballivorum, burgenſium et communitatis pro perpetuo poſſidendas. Ac etiam dedimus et conceſſimus liberam licentiam et poteſtatem ipſis Prepoſito, ballivis, burgenſibus et communitati et ſuis ſucceſſoribus qui pro tempore fuerint ad lucrandum et capiendum ſua focalia in quibuſcunque noſtris petariis de Paſſay pro ſuſtentatione ipſorum Prepoſiti, ballivorum, burgenſium et communitatis et ſucceſſorum ſuorum imperpetuum, et ad lucrandum et capiendum lapides de noſtris lapicidiis pro conſtructione et edificatione dicti burgi totiens quotiens eis licebit [placebit?] in futurum, dummodo noſtra neceſſaria in eiſdem petariis et lapicidiis ubi nobis placuerit habeamus. Et ſi ipſi Prepoſitus, ballivi, burgenſes aut communitas dicti burgi inveniant ſeu lucrentur carbonarium ſeu carbonaria in eorum communi dicti burgi, volumus et ordinamus quod nos et ſucceſſores noſtri inde habeamus noſtra neceſſaria, faciendo expenſas ſuper lucratione dicti carbonarii ſeu carbonariorum pro parte noſtra ſicut ipſi Prepoſitus, ballivi, burgenſes et communitas dicti burgi pro eorum parte ejuſdem faciunt ſeu facere voluerint. Inſuper damus et concedimus dictis Prepoſito, ballivis, burgenſibus et communitati dicti burgi commune paſſagium, ex latitudine duodecim ulnarum ex boreali parte crucis Sancti Niniani, extendens a dicta parte terrarum communis predicti uſque ad alteram partem earundem. Tenendum et habendum totum et integrum dictum burgum de Paſſay in baronia, cum tenementis, manſionibus, ortis, acris terrarum, bondis et limitibus ejuſdem per nos eiſdem aſſignatis ſeu aſſignandis, cum communi paſtura animalium ſuper moſſam noſtram de

Paſſay, et licentia in petariis et lapicidiis noſtris ſupradictis, in longitudine et latitudine prout jacent, dictis Prepoſito, ballivis, burgenſibus et communitati predicti burgi et ſuis ſucceſſoribus in feodifirma hereditarie imperpetuum, per omnes rectas metas ſuas et diviſas per nos eiſdem limitatas ſeu limitandas ; cum poteſtate emendi et vendendi in ipſo burgo vina, ceram, pannum laneum et lineum, amplum ſeu artum, et quecunque alia bona et mercimonia illuc advenientia ; cum parvis cuſtumis et tholoneis, ac cum omnibus aliis et ſingulis libertatibus, commoditatibus, proficuis et aiſiamentis ac juſtis pertinentiis quibuſcunque ad dictum burgum in baronia ſpectantibus ſeu juſte ſpectare valentibus in futurum ; Cum poteſtate burgenſes et ſtallangiatores eligendi et faciendi ſecundum conſuetudinem, jura et ſtatuta burgorum deſuper facta ; qui burgenſes et ſtallangiatores et eorum ſinguli ad eorum introitum jurabunt fidelitatem obſervare ſupremo domino noſtro Regi ſuiſque ſucceſſoribus regibus Scotie, necnon Seneſcallo Scotie ſuiſque heredibus et ſucceſſoribus, ac nobis Abbati et conventui et ſucceſſoribus noſtris, ac dictis ballivis et communitati et utilitati communi dicti burgi, prout burgenſes in aliis burgis faciunt ſeu facere conſueverunt. Inſuper damus et concedimus Prepoſito et ballivis dicti burgi per nos pro tempore eligendis et eorum ſucceſſoribus, liberam poteſtatem curias burgales dicti burgi tenendi, inchoandi, affirmandi et totiens quotiens opus fuerit continuandi, exitus et amerciamenta dictarum curiarum levandi, abſentes amerciandi, tranſgreſſores et delinquentes puniendi, ſecundum ſtatuta et leges burgorum, et ad eligendum ſerjandos, officiarios, miniſtros, guſtatores cerviſie et vini, ac appreciatores carnium, et alios ſervitores quoſcunque pro burgo neceſſarios, prout in aliis burgis ſtatuitur et ordinatur, ſecundum vim et formam et tenorem, quo ad extenſionem predictarum libertatum, ut in carta dicti ſupremi domini noſtri Regis de privilegio dicti burgi in baronia nobis et ſucceſſoribus noſtris conceſſa plenius continetur. Inſuper damus et concedimus ballivis dicti burgi per nos et ſucceſſores noſtros eligendis plenariam poteſtatem ſeu facultatem capiendi et recipiendi reſignationes omnium et ſingularum terrarum acrarum et tenementorum infra ipſum burgum jacentium, et ſaiſinas ut moris eſt in burgo uxoribus ipſis poſſidentibus ſeu veris heredibus eorundem conferre et deliberare, dummodo nulle alie perſone ſaiſinam dent neque reſignationem recipient, noſtris ſine conſenſu et aſſenſu deſuper petitis et obtentis. Volumus etiam quod dicti Prepoſitus et ballivi dicti burgi annuatim ad terminum et curiam de

jure infra burgos limitatam per concilium noſtrum et ſucceſſorum noſtrum eligantur et totiens quotiens opus fuerit depriventur abſque obſtaculo quocunque. Inſuper volumus et concedimus quod dicti Prepoſitus, ballivi, burgenſes et communitas dicti burgi imperpetuum habeant, ad communem burſam et proficuum dicti burgi ſuſtinendum, financias omnium burgenſium et ſtallangiatorum dicti burgi temporibus futuris faciendorum unacum dictis parvis cuſtumis et tholoneis burgi predicti, prout conſuetum eſt in aliis burgis pertinere. Reddendo annuatim dicti Prepoſitus, ballivi, burgenſes et communitas dicti burgi eorumque heredes et ſucceſſores, nobis et ſucceſſoribus noſtris de dictis tenementis, manſionibus, ortis et acris terrarum infra bondas et limites burgi preſcripti, firmam burgalem et ſervitia curiarum debita et conſueta, cum annuis redditibus inde debitis, ſecundum tenorem noſtri rentalis et regiſtri et prout plenius continetur in cartis noſtris predictis ſuper aſſedatione feodifirme dictorum tenementorum, manſionum, ortorum et acrarum deſuper confectis et conficiendis; et quod dicti Prepoſitus, ballivi, burgenſes et communitas dicti burgi et eorum ſucceſſores venient cum ſuis granis quibuſcunque in quantum molent ad molendinum noſtrum de Paſleto et non ad aliud molendinum quodcunque, ſolvendo nobis inde multuram ad triceſimum unum vas, ſicut homines extra terras noſtras manentes, tantum, pro omni alio onere, exactione, queſtione, demanda ſeu ſervitio ſeculari que de dicto burgo in baronia, tenementis, manſionibus, ortis et acris infra dictum burgum jacentibus cum pertinentiis per quoſcunque juſte exigi poterunt quomodolibet vel requiri. In cujus rei teſtimonium parti hujus carte indentate cum dictis Prepoſito, ballivis, burgenſibus et communitate dicti burgi remanenti ſigillum commune capituli dicti monaſterii eſt appenſum, et parti predicte carte indentate cum dictis Abbate et conventu remanenti ſigillum commune dicti burgi de Paſlay eſt appenſum. Apud monaſterium et burgum predictum ſecundo die menſis Junii anno Domini milleſimo quadringenteſimo nonogeſimo. Coram hiis teſtibus, videlicet Jacobo Schaw de Sawchy, David Schaw ejus filio, Thoma Stewart de Craginfeoch, Roberto Sympyll, Johanne Ralſton de eodem, Johanne Schaw, domino Alexandro Clugſton, et Jacobo Young, notariis publicis, cum multis aliis.

Preceptum et carta domini regis Scotie Jacobi quarti, pro Abbate et conventu ejuſdem loci et burgo de Paſleto.

JACOBUS Dei gratia rex Scotorum reverendiſſimo in Chriſto patri Alexandro Sanctiandree archiepiſcopo cancellario noſtro ſalutem. Quia nos in minori etate noſtra creavimus, fecimus et infeodavimus villam de Paſlay pertinentem venerabili in Chriſto patri ac conſiliario noſtro dilecto abbati Roberto noſtri monaſterii de Paſleto et conventui ejuſdem, necnon ipſi monaſterio noſtro antedicto, in liberum burgum in baronia, cum omnibus privilegiis et libertatibus eidem pertinentibus, per cartam noſtram ſub magno ſigillo noſtro eis deſuper confectam: et nunc nos ad perfectam noſtram etatem exiſtentes, et poſt omnes revocationes noſtras generales et ſpeciales factas de omnibus donationibus et infeodationibus per nos in minori etate noſtra factis, nolumus quod prejudicium aliquod, gravamen vel interruptio prefate noſtre infeodationi per revocationes noſtras aut alias quoviſmodo generetur ſeu inferatur, ſed potius in corroborationem et fortificationem ejuſdem, et pro ſingulari devotione quam gerimus erga glorioſum confeſſorem Sanctum Mirinum ac monaſterium noſtrum antedictum per quondam nobiliſſimos progenitores noſtros fundatum, in quo multa ipſorum corpora ſepeliuntur et requieſcunt, necnon pro ſpeciali favore quem gerimus erga dictum venerabilem patrem, nos motu proprio et ex certa ſcientia creamus, facimus et infeodamus de novo per preſentes dictam villam de Paſleto, cum bondis et pertinentiis ejuſdem, jacentem infra vicecomitatum noſtrum de Reinfrow, liberum burgum in baronia dicto venerabili in Chriſto patri et conventui eorumque ſucceſſoribus necnon burgenſibus et inhabitantibus dictum burgum imperpetuum. Concedimus etiam inhabitantibus et impoſterum inhabitaturis dictum burgum plenariam poteſtatem et liberam facultatem emendi et vendendi in eodem vinum, ceram, pannum laneum et lineum, latum et artum, et quecunque alia marcantiarum genera eidem venientia, cum poteſtate et libertate habendi et tenendi in eodem piſtores, braſiatores, carnifices et tam carnium quam piſcium venditores et macellarios, omneſque alios artium operarios ad libertatem liberi burgi in baronia ſpectantes ſeu quoviſmodo ſpectare valentes in futurum. Concedimus etiam burgenſibus et inhabitantibus dictum burgum quod habeant et poſſideant in eodem crucem foralem et forum die lune ſingulis ebdomadis, nec-

non nundinas publicas bis in anno videlicet die feſti Sancti Mirini et in die Sancti Marnoci et per octo eorundem imperpetuum, cum tholoneis, cuſtumis, omnibuſque aliis libertatibus ad prefatas nundinas ſpectantibus ſeu quoviſimodo ſpectare valentibus imperpetuum. Tenendam et habendam predictam villam de Paſleto, cum bondis et pertinentiis ejuſdem, dictis venerabili in Chriſto patri et conventui, necnon burgenſibus et inhabitantibus ejuſdem eorumque ſucceſſoribus in liberum burgum in baronia imperpetuum, cum omnibus privilegiis et conceſſionibus ſupraſcriptis, ac cum omnibus aliis libertatibus, commoditatibus, proficuis, aiſiamentis ac juſtis pertinentiis quibuſcunque ad liberum burgum in baronia ſpectantibus ſeu juſte ſpectare valentibus quomodolibet in futurum, et adeo libere in omnibus et per omnia ſicut burgus et civitas Glaſgwenſis, burgi de Dunfermling et Abirbroyth ſive aliquis alius burgus in baronia infra regnum noſtrum liberius infeodatur ſeu tenetur, infeodari ſeu teneri poterit in futurum. Inſuper concedimus plenariam poteſtatem ac liberam facultatem et libertatem dicto venerabili in Chriſto patri et ſucceſſoribus ſuis Abbatibus de Paſleto elegendi annuatim prepoſitum, ballivos alioſque dicti burgi officiarios, ipſoſque totiens quotiens opus fuerit removendi, et alios in ipſorum locis de novo eligendi et imponendi, prout dicto Abbati et ſuis ſucceſſoribus expediens, conveniens et oportunum videbitur, ſine aliqua alia electione burgenſium vel communitatis dicti burgi, et ſine aliqua revocatione ſeu contradictione noſtri aut ſucceſſorum noſtrorum quorumcunque ſuper premiſſis ſeu premiſſorum aliquo facienda in futurum. Vobis precipimus et mandamus quatenus cartam noſtram ſub magno ſigillo noſtro cum mandato in eiſdem, omnibus et ſingulis ligeis et ſubditis noſtris, et tam cuſtumariis burgi noſtri de Edinburgh eorumque deputatis, prepoſitis et ballivis ejuſdem quam aliis quorum intereſt vel intereſſe poterit, ne ipſi vel ipſorum aliquis contra premiſſa ſeu premiſſorum aliquod quoquomodo devenire preſumant vel preſumat, nec burgenſes et inhabitantes dictum burgum de Paſleto vel eorum aliquem ad ſolutionem alicujus minute cuſtume aliorumve denariorum pro marcantiis ſuis aut bonis quoquomodo compellant aut diſtringant, compellat vel diſtringat quomodolibet, niſi quomodo ſolutum extat per burgenſes et inhabitatores civitatis et burgi Glaſgwenſis, burgorumque de Dunfermling et Abirbroyth ſeu alicujus burgi in baronia infra regnum noſtrum, et a premiſſorum perpetratione omnino deſiſtant et ceſſent temporibus affuturis, ſub omni pena &c, dictis Abbati et conventui

ſuper premiſſis fieri faciatis. Datum ſub ſecreto ſigillo noſtro apud Edinburgh viceſimo quarto die menſis Februarii anno regni noſtri viceſimo quinto.

Commiſſio &c, juſticiarie &c.

JACOBUS Dei gratia rex Scotorum omnibus probis hominibus ſuis ad quos preſentes littere pervenerint ſalutem. Sciatis quod ex deliberatione dominorum noſtri conſilii fecimus, conſtituimus et ordinavimus, ac tenore preſentium facimus, conſtituimus et ordinamus dilectos conſanguineos noſtros Johannem comitem Lennax, Wilelmum dominum Sympill, necnon Georgium Schaw de Knokhill, Wilelmum Schaw de Thornbeg, Alanum Stewart, Johannem Edmonſton, et Robertum Spreule, et eorum quemlibet conjunctim et diviſim juſticiarios noſtros in hac parte et ad infraſcripta duntaxat, dantes et concedentes dictis juſticiariis noſtris et eorum cuilibet conjunctim et diviſim noſtram plenariam poteſtatem et mandatum ſpeciale curiam ſeu curias juſticiarie infra terras regalitatis monaſterii noſtri de Paſleto ſtatuendi, inchoandi, affirmandi et tenendi, ſectas vocandi, abſentes amerciandi, et ſingulos et omnes tranſgreſſores et delinquentes, ubicunque infra bondas dictarum terrarum regalitatis dicti noſtri monaſterii poterint inveniri, capiendi, et pro ſuis homicidiis, murthuris, rapinis, furtis et aliis criminibus et offenſis per ipſos perpetratis convocandi, accuſandi et juſtificandi, ac barones et liberetenentes ad procedendum ſuper eorundem aſſiſas vocandi et eligendi, ac officiarios et miniſtros curie neceſſarios faciendi, creandi et ordinandi et jurari faciendi, et omnia alia et ſingula faciendi, gerendi et exercendi que in premiſſis et circa ea neceſſaria fuerint ſeu quomolibet oportuna; Ratum et gratum habentes et habituri totum et quicquid dicti noſtri juſticiarii aut eorum aliquis conjunctim et diviſim aut ſui officiarii vel miniſtri in premiſſis juſte duxerint aut duxerit faciendum. Quare univerſis et ſingulis quorum intereſt vel intereſſe poterit ſtricte precipimus et mandamus quatenus dictis noſtris juſticiariis in hac parte conjunctim et diviſim in omnibus et ſingulis premiſſa tangentibus prompte reſpondeant, pareant et intendant, ſub omni pena que competere poterit in hac parte; preſentibus pro noſtra voluntate in ſuo robore duraturis. Datum ſub teſtimonio magni ſigilli noſtri apud Perth viceſimo quarto die menſis Novembris anno regni noſtri primo.

Littera eſt viſa pro omnibus hominibus in iſta regalitate de Paſlay per Ricardum Lauſon.

JAMES be the grace of God king of Scottis to oure juſticis on ſouthalf the watter of Forth, and to oure ſchireffis of Are, Renfrw and Dunbretane, and to oure Juſtice Clerk, crounaris and to thair lieutennantis and deputis, and all uther or officiaris quham it efferis, to quhais knaulage thir our lettrez ſalcum greting. Forſamekle as we of befor of oure ſpeciale grace, in the honour of God and of the glorious confeſſor Sanct Meryne to quham we haue ſpeciale devotione, remittit and forgaif to a venerable fader in God George abbot of Paſlay all the wnlawis and amerciamentis that his tennentis, ſervandis and all perſonis inhabitantis his regalite and landis pertening to oure ſaid abbay war adjugit in, in oure laſt juſtice aire of Renfrw; we have in likewis now in the honour of God and Sanct Merine grantit to the ſaid venerable fader fre remiſſioun to all his ſaidis tennentis, ſervandis and inhabitantis the landis of oure ſaide abbay, for the action of forthocht felone committit be thaim in the cuming apon oure liegis of our burgh of Remfrew, and for the intercommoning in tymes bigain with ony perſonis being oure rebellis and at oure horne and ſupporting and reſetting of thaim, and be thir oure lettres remittis thaim frely the ſaid actions; comandand yow oure ſaid juſticis, ſchireffis, crounaris and vtheris oure officiaris that nane of yow tak apon hand to arreſt, vex or truble or to call or accuis in jugement ony perſon or perſons pertening to the ſaid venerable fader, ſervandis, tenentis or inhabitantis his regalite and landis forſaid for the actions abone writtin, vnder the charge that eftir ma folow; anent the quhylkis we diſcharge yow of your power and officis be thir oure lettrez. And attour we charge oure Juſtice Clerk that he reſſave na dittay of the perſonis forſaid for the ſaid actionis, and gif he has reſſavit ony of before that he putt the ſamyn furth of oure rollis, that ther be na accuſatioun maide thairthrow in tyme tocum: and thir oure lettrez be yow ſene and underſtand deliveris thaim agane to the berar. Gevine under oure prive ſele at Edinburgh the laſt day of Aprile the yere of God i^{m} iiii^{c} lxxxvij yeris and of oure regne the xxvij yere.

Littera domini Regis, confirmationis.

JAMES be the grace of God king of Scottis to oure juſticis on ſowthalf the watir of Forth, and to oure ſchireffis of Are Reinfrew and Dunbertane, thair lieutennantis and deputis, and to oure juſtice clerkis, crownaris and all vtheris oure officiaris, liegis and ſubditis quam it efferis [to] quhais knaulage thir oure lettrez ſalcum greting. Forſamekle as umquhile oure fader quham God affolye, in honor of God and of the glorious confeſſor Sanct Meryne, and for the ſpeciale devotioun he had to the ſaid confeſſor patrone of oure Abbay of Paſſay remitit and forgaiſe to a venerable fader in God and oure welbelovit orator George abbot of oure ſaid abbay, all the amerciamentis and unlauis in the quhylkis the ſaid venerable faderis tennandis, ſervandis and all perſonis inhabitantis his regalite and landis pertenyn to oure ſaid abbay war adjugit in the laſt juſtice ayre of Renfrew, and gaif alſua his fre remiſſioun to thaim for the actioun of forthochtfelone done be thaim in the cummyn apone oure liegis of our burgh of Renfrew, and for the intercommonyng in tymes bigane with ony perſons being his rebellis and at the horne, and for the ſupporting and reſetting of thaim, as is mar largely contenit in umquhyle oure ſaid faderis lettrez under his prive ſele maide therapon. And we have now in likewiſe of oure propir motive remitit and remittis the ſaid unlawis, and grantis and gevis be thir oure lettrez oure fre remiſſioun to all perſons tenandis, ſervandis and inhabitantis the ſaid venerable faderis regalite and landis for the ſaid actions of forthochtfeloune, intercommonyn, ſupporting and reſetting of ony perſons being rebelt and at the horne, as ſaid is; chargeing herefore ſtrately and commandand yow oure juſticis, ſchireffis, juſtice clerkis, crounaris, your lieutennandis and deputis, and all utheris oure officiaris, liegis and ſubditis forſaidis, that nane of yow tak apoun hand to arreſt, vex, truble, call or accuſe in jugement ony perſon or perſons pertenent to the ſaid venerable fader, tenandis, ſervandis or inhabitantis his regalite and landis forſaidis for the actions abonewrittyn, under all payn and charge that eftir may folow, anent the quhilkis we diſcharge yow of your power and officis be thir our lettrez. And attour we charge oure ſaid juſtice clerkis, that thai reſſave na dittay of the ſaid perſons for the actions abone expremyt, and geif ye have reſſavit ony

of befor, that ye put the ſamyn furth of our rollis, that thar be na accuſatioun maide therthrow in tyme tocum : Delivering thir oure lettrez be yow or ony of yow ſene and underſtandin agane to the berar, under the charge forſaid. Gevin under oure priue ſele at Are, the xxiiii day of March the yer of God i^m iiii^c lxxxviii yeris, and of our regne the firſt yere.

Preceptum ſub ſigillo privato, penes libertatem burgi.

JAMES be the grace of God king of Scottis to all and ſindry oure liegis and ſubditis quham it efferis to quhais knaulage thir oure lettrez ſalcum, and in ſpeciale to all and ſindry oure liegis, burgeſſis, fremen and inhabitantis of oure burrowis of Are, Erwyne, Renfrew, Dunbartan, Ruglene and Glaſgw, greting. Forſamekle as we have now of laite grantit to ane venerabile fader in God and oure traiſt conſalour and oratour George abbot of Paſſay and convent of the ſamyn, the toune of Paſſay in a fre burgh in barony in all tyme tocum, with all and ſyndri fredomez and libertez pertenyng thar to, lik as our charteris maid thar uppone mair fullely proportis ; quharfor we charge yow all and ſindry oure liegis and ſubditis forſaid, and in ſpeciale the burgeſſis, fremen and inhabitantis of oure ſaid burrowis, that nane of yow tak apon hand to vex, trubill or inquiet the ſaid venerabill faider and his convent in the peceabill broiking and jouſſing of the ſaid burgh and the privilegis of the ſamyn, as ye and ilkayn of yow will anſuer to ws ther uppone, and under all payn and charge that efter may folow, and as ye will eſchew oure hie indignatioun. Gevin under oure prive ſele at Edinburgh the xviii day of October, and of oure regne the firſt yere.

Privilegia approbata et conceſſa per Officialem et curiam Pariſienſem.

UNIVERSIS preſentes litteras inſpecturis Officialis curie Pariſienſis ſalutem in Domino. Notum facimus quod coram nobis perſonaliter conſtitutus venerabilis et religioſus vir frater Petrus de Sancto Martiali prior beate Marie de Longoponte, Cluniacenſis ordinis, ac camerarius Francie in ordine ſupradicto, tam ſuo quam dicti ordinis Cluniacenſis nominibus, no-

bis exhibuit et oſtendit quaſdam litteras apoſtolicas vera bulla plumbea ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Johannis divina providentia pape xxii in filo canapis bullatas, quarum tenor ſequitur in hec verba ; JOHANNES epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Sancti Germani de pratis, Pariſienſis, ac Caſedei et Sancti Rigaudi, Claromontenſis et Matiſconenſis dioceſum monaſteriorum Abbatibus ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Ad audientiam apoſtolatus noſtri pervenit quod nonnulli abbates monaſterii Cluniacenſis, ad Romanam eccleſiam nullo medio pertinentis, Matiſconenſis dioceſis, interdum cum conventu ſuo, interdum ejuſdem conventus aſſenſu minime requiſito, non nullos prioratus, decanatus, officia et beneficia eccleſiaſtica cum cura vel ſine cura, necnon caſtra, villas, poſſeſſiones, cenſus, redditus, juriſdictiones et jura, aliaque bona immobilia et mobilia ipſius monaſterii, datis ſuper hiis litteris, confectis inde publicis inſtrumentis, interpoſitis juramentis, factis renunciationibus, et penis adjectis, necnon et diverſis aliis obligationibus, et confirmationibus ſedis apoſtolice in forma communi etiam ſubſecutis, in gravem ipſius monaſterii leſionem, nonnullis archiepiſcopis, epiſcopis et aliis eccleſiarum prelatis, necnon capitulis et conventibus et eccleſiarum rectoribus et clericis, univerſitatibus quoque civitatum, caſtrorum, terrarum et aliorum locorum et aliis perſonis ſingularibus, eccleſiaſticis et mundanis, aliquibus eorum ad vitam, quibuſdam vero ad nonmodicum tempus, et aliis perpetuo, ad firmam vel ſub cenſu annuo conceſſerunt ; quorum aliqui ſuper hiis litteris confirmationis ab eadem ſede in forma communi predicta impetraſſe dicuntur. Quia vero ad officium noſtrum pertinet ſuper hiis eidem monaſterio de oportuno remedio providere, diſcretioni veſtre per apoſtolica ſcripta mandamus quatinus vos vel duo aut unus veſtrum, per vos vel per alium ſeu alios, etiam ſi ſint extra loca in quibus eſtis judices deputati, hujuſmodi prioratus, decanatus, officia et beneficia, caſtra, villas, poſſeſſiones, cenſus, redditus, jura et juriſdictiones et alia bona immobilia et mobilia quecunque dicti monaſterii que ſummarie et de plano, ſine ſtrepitu et figura judicii, per conceſſiones, donationes, locationes ſeu commiſſiones hujuſmodi dictorum abbatum et conventus, ſeu aliorum quorumcunque adminiſtratorum dicti monaſterii communiter vel diviſim alienata inveneritis illicite vel diſtracta, vel [ab] aliis injuſte quomodolibet occupata, ad jus et proprietatem dicti monaſterii legittime revocare curetis, contradictores per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato ad hec ſi opus fuerit auxilio brachii ſecularis, non

obſtantibus litteris, inſtrumentis, juramentis, penis, renunciationibus, obligationibus et confirmationibus ſupradictis, ſeu tam felicis recordationis Bonifacii Pape viii qua cavetur ne quis extra ſuam civitatem et dioceſem niſi in certis exceptis caſibus ad judicium evocetur, ſeu ne judices a ſede deputati predicta extra civitates et dioceſes in quibus deputati fuerint contra quoſcunque procedere, ſive alio vel aliis vices ſuas committere, aut aliquos ultra unam dietam a fine dioceſis eorundem trahere preſumant, et tam de duabus dictis in conſilio generali, dummodo ultra tertiam dietam aliquis extra ſuam civitatem et dioceſem auctoritate preſentium non trahatur, quam aliis quibuſcunque conſtitutionibus a predeceſſoribus noſtris Romanis pontificibus editis, tam de judicibus delegatis quam perſonis ultra certum numerum per litteras apoſtolicas ad judicium non vocandis, aut aliis editis, que veſtre poſſent in hac parte juriſdictioni aut poteſtati ejuſque libero exercitio quomodolibet obviare ; ſeu ſi aliquibus communiter vel diviſim a dicta ſit ſede indultum quod excommunicari, ſuſpendi vel interdici ſeu extra vel ultra certa loca ad judicium evocari non poſſint per litteras apoſtolicas non facientes plenam et expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi et eorum perſonis, locis, ordinibus et nominibus propriis mentionem, et qualibet alia dicte ſedis indulgentia generali vel ſpeciali, cujuſcunque tenoris exiſtat, per quam, preſentibus non expreſſam vel totaliter non inſertam, veſtre juriſdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, vel de qua cujuſque toto tenore de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis. Ceterum volumus et apoſtolica auctoritate decrevimus quod quilibet veſtrum proſequi valeat articulum etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento canonico impeditus, quodque a data preſentium ſit vobis et unicuique veſtrum in premiſſis omnibus et eorum ſingulis, ceptis et non ceptis, perpetua poteſtas et juriſdictio attributa ut in eo vigore eaque firmitate poſſitis in premiſſis omnibus et eorum ſingulis ceptis et non ceptis et pro predictis procedere, ac ſi premiſſa omnia et ſingula coram vobis cepta fuiſſent et juriſdictio veſtra et cujuſlibet veſtrum in predictis omnibus et ſingulis per citationem vel modum alium perpetuata legittimum extitiſſet ; conſtitutione quacunque contraria non obſtante. Datum Avinion' v Kalendas Maii pontificatus noſtri anno octavo. Afferens idem dominus Prior de Longoponte et coram nobis tunc proponens quod cum predictas litteras apoſtolicas per plures et diverſas et valde

remotas mundi partes, exigente ipſius Prioris et ordinis Cluniacenſis ſingulariumque perſonarum ejuſdem utilitate ſeu neceſſitate, habeat facere portari et publicari, et in portandis ſeu mittendis dictis litteris papalibus originalibus ut premittitur, propter viarum diſcrimina, incurſus predonum, raptorum, aquarum ſeu fluvium impetus, ſeu alios caſus fortuitos et periculoſos, ſuper perditione, deſtructione ſeu amiſſione dictarum apoſtolicarum litterarum timeat ſibi et dicto ordini Cluniacenſi ac ſingulis perſonis ejuſdem, et non immerito formidet inde ſibi et ordini magna et diverſa pericula provenire ; nobis ut Ordinario ville et diocefis Pariſienſis humiliter ſupplicavit, ut eidem ſuper hiis de oportuno remedio providentes, prefatis litteris apoſtolicis prius per nos viſis, palpatis et diligenter examinatis, dignaremur eas ex cauſis predictis mandare auctoritate ordinaria exemplari, et per tabellionem publicum in formam publicam et ſub ſigillo curie Pariſienſis redigi, ut per hec eandem auctoritatem ipſa exemplaria cum originalibus obtinerent. Nos vero attendentes petitionem et ſupplicationem prefatas eſſe conſonas rationi, prefatis litteris apoſtolicis per nos cum diligentia prius viſis, palpatis et examinatis, eiſque indubitanter repertis veris, integris, non vitiatis, non abolitis, non corruptis, nec in aliqua ſui parte ſuſpectis, ipſas litteras apoſtolicas, cauſe cognitione ſuper hac precedente, mandavimus et fecimus auctoritate ordinaria et ſub ſigillo curie Pariſienſis per Guilelmum Marpaudi clericum, notarium publicum, ſolempniter exemplari et in formam publicam redigi. Quod quidem exemplar eandem ut premittitur auctoritatem et firmitatem perpetuam per hec cum originalibus obtinere et habere decrevimus, auctoritate ordinaria in hiis ſcriptis. In quorum omnium teſtimonium, predictas litteras apoſtolicas per Guilelmum Marpaudi notarium publicum infraſcriptum exemplari et tranſcribi ut premittitur mandavimus, et ſigilli curie noſtre Pariſienſis, una cum ſigno et ſubſcriptione dicti notarii, fecimus appenſione muniri. Acta fuerunt hec Pariſiis, in loco ubi cauſas poſt prandium audire conſuevimus, anno Domini milleſimo CCC xxiiii, die lune poſt feſtum beati Petri ad vincula, indictione ſeptima, et pontificatus ſanctiſſimi patris et domini noſtri domini Johannis pape predicti anno octavo.

Et ego Guilelmus Marpaudi clericus, Abrincenſis diocefis, publicus, ſacroſancti Romani imperii auctoritate, ac Pariſienſis, conſervationiſque privilegiorum univerſitatis ejuſdem loci curiarum, notarius juratus, qui predictum exemplar ſeu tranſcriptum de dictis litteris apoſtolicis origi-

nalibus fideliter ſumpſi, et de mandato dicti domini Officialis Pariſienſis tranſcripſi et publicavi, nil addens vel diminuens quod ſenſum immutet aut vitiet intellectum, et poſtmodum facta collocatione de eiſdem, ea adinvicem concordare inveni, ideo hic me ſubſcripſi ſignumque meum, unacum ſigillo curie Pariſienſis appenſo, preſentibus rogatus appoſui conſuetum, ſub anno, indictione, die et pontificatu quibus ſupra.

Copia previlegii Cluniacenſis cum membris ſuis.

UNIVERSIS preſentes litteras [viſuris vel audituris] Officialis curie Pariſienſis ſalutem in Domino. Notum facimus quod ex parte venerabilis et religioſi in Chriſto patris domini Abbatis Cluniacenſis, ſuo et totius ordinis Cluniacenſis nomine nobis fuerunt exhibite et oſtenſe quedam littere apoſtolice vera bulla plumbea ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini bone memorie domini Calixti pape ſecundi in filo de ſerico bullate, non vitiate, non cancellate, non abolite, non abraſe, nec in aliqua ſui parte ſuſpecte ut prima facie apparebat, quarum tenor noſcitur eſſe talis; CALIXTUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei cariſſimo in Chriſto filio Pontio Cluniacenſi abbati ejuſque ſucceſſoribus regulariter ſubſtituendis imperpetuum. Religionis monaſtice modernis temporibus ſpeculum, et in Galliarum partibus documentum, beati Petri Cluniacenſis monaſterium, ab ipſo ſue fundationis exordio ſedi apoſtolice in jus proprium eſt oblatum. Proinde patres noſtri ſancte recordationis Johannes undecimus, item Johannes duodecimus, Agapitus ſecundus, Benedictus ſextus, item Benedictus ſeptimus, Leo ſeptimus, item Leo nonus, Gregorius ſextus, item Gregorius ſeptimus, Alexander ſecundus, Stephanus, Victor tertius, Urbanus ſecundus, Paſcalis ſecundus et Gelaſius ſecundus, eccleſie Romane pontifices, locum ipſum ſingularis dilectionis ac libertatis prerogativa donarunt et univerſa ei pertinentia privilegiorum ſuorum ſanctionibus munierunt. Statutum eſt enim ut eccleſie omnes, cimiteria, monachi, clerici et laici univerſi, infra terminos habitantes qui ſunt a rivo de Salnay et ab eccleſia Ruſiaci et cruce de Lornant, a termino quoque molendini de Tornaſac, per villam que dicitur Varrentia cum nemore Burſeio; a termino etiam qui dicitur Periois ad rivum uſque Salnay, ſub apoſtolice tantum ſedis jure et tuitione permaneant, neque ipſius Cluniacenſis loci preſbiteri aut etiam parrochiani ad cujuſlibet niſi

Romani Pontificis et Cluniacenſis Abbatis cogantur ire ſynodum vel conventum. Sane pro abbatis, monachorum ſeu clericorum infra predictos terminos habitantium ordinatione, pro criſmatis confectione, pro ſacri olei, eccleſiarum, altarium et cimiteriorum conſecratione, Cluniacenſe monaſterium quem maluerit antiſtitem convocet; Cluniacenſes monachos ubilibet habitantes nulla omnino perſona preter Romanum Pontificem et Legatum qui ad hoc miſſus fuerit excommunicet aut etiam interdicat; Porro ſi monachus, clericus aut laicus ſive cujuſlibet ordinis profeſſionisve perſona, niſi forte certa de cauſa excommunicata ſit, Cluniacenſium clauſtrorum manſiones elegerit, abſque alicujus contradictione ſuſcipiatur, et que de ſuo jure attulerit libere a monaſterio habeantur; Altaria, cimiteria et decime Cluniacenſium monachorum et quecunque juris eorum ſunt a nemine auferantur vel minuantur; De monachis aut monaſteriis Cluniacenſibus nulli epiſcoporum, ſalvo jure canonico ſi quod in eis habent, liceat judicare, ſed ab Abbate Cluniacenſi juſtitia requiratur, quam ſi apud eum invenire nequiverit, ad ſedem apoſtolicam recurratur; In abbaciis que cum ſuis abbatibus ordinationi Cluniacenſis monaſterii date ſunt, videlicet Sancti Martialis Lemovicenſis, Sancti Eparchi Engoliſmenſis, monaſterii novi Pictavenſis, Sancti Johannis Angeriacenſis, monaſterii Leſatenſis, Moyſiacenſis, Figiacenſis, Sancti Egidii Nemauſenſis; In Arvernia, Mauziacenſis, Tiernenſis, Menatenſis; In epiſcopatu Eduenſi, Vizeliacenſis; In Autiſiodorenſi, Sancti Germani; In Cameracenſi, Hunulcurtenſis; In Rothomagenſi, abbatia apud Pontiſaram; In Tarvennenſi, Sancti Bertini et Sancti Wlmari; In Italia, Sancti Benedicti ſuper Padum, ſine Cluniacenſis Abbatis precepto abbas nullatenus eligatur. Pro altaribus et eccleſiis ſive decimis veſtris, nulli epiſcoporum facultas ſit gravamen vobis aliquod aut moleſtias irrogare; ſed ſicut, promiſſione, quedam eorum ex parte, quedam ex integro habuiſtis, ita et in futurum habeatis; Eccleſiarum veſtrarum decimas que a laicis obtinentur, ſi ſecundum Deum eorum poteſtati ſubtrahere veſtre religionis reverentia poterit, ad veſtram et pauperum gubernationem vobis liceat poſſidere; Decimas laborum veſtrorum pro quibus tam vos quam alios monaſtice religionis viros inquietare epiſcopi conſuerunt, illorum videlicet quos dominicaturas appellant qui veſtro ſumptu a monachis et cellarum veſtrarum clientibus excoluntur, ſine omni epiſcoporum et epiſcopalium miniſtrorum contradictione, deinceps quietius habeatis, qui veſtra peregrinis fratribus et pauperibus erogatis; Eccleſie omnes que ubilibet poſite ſunt ſeu capelle veſtre et cimiteria, libera

ſint et omnis exactionis immunia preter conſuetam Epiſcopi paratam, et juſtitiam in preſbiteros ſi adverſus ſui ordinis dignitatem offenderint; Liceatque vobis ſeu fratribus veſtris in eccleſiis veſtris preſbiteros eligere, ita tamen ut ab epiſcopis vel epiſcoporum vicariis animarum curam abſque venalitate ſuſcipiant; quam ſi committere illi, quod abſit, ex pravitate noluerint, tunc preſbiteri ex apoſtolice ſedis benignitate officia celebrandi licentiam conſequantur; Eccleſiarum veſtrarum conſecrationes, ſi diocesani ipſi gratis noluerint exhibere, a quolibet catholico ſuſcipietis epiſcopo: Nec cellarum veſtrarum ubilibet poſitarum fratres, pro qualibet interdictione vel excommunicatione, divinorum officiorum ſuſpenſionem patiantur; ſed tam monachi ipſi quam et famuli eorum et qui ſe monaſtice profeſſioni devoverunt, clauſis eccleſiarum januis, non admiſſis diocesanis, divine ſervitutis officia celebrent, et ſepulture debita peragant; Percuſſuram quoque proprii numiſmatis vel monete quandocunque vel quamdiu vobis placuerit habeatis. Hec igitur omnia ſicut a noſtris predeceſſoribus conſtituta ſunt, ita et nos auctoritate apoſtolica conſtituimus et preſentis privilegii pagina confirmamus. Preterea fili in Chriſto cariſſime Ponti, quem nos in Viennenſis eccleſie regimine poſiti noſtris per Dei gratiam manibus in Abbatem conſecravimus, et perſonam tuam et locum cui Deo auctore preſides totis dilectionis viſceribus amplectentes, et quieti veſtre attentius providentes, hec adjicienda cenſuimus, ut abbatiarum veſtrarum electis nullus epiſcoporum, ſine commendatitiis Cluniacenſis Abbatis litteris, conſecrationis vel ordinationis manus imponat; alioquin, et conſecrator, tanquam conſtitutionis apoſtolice prevaricator, graviori ſubjaceat ultioni, et conſecrati electio ſive ordinatio, donec apoſtolice ſedi et ejus Cluniacenſi monaſterio ſatiſfiat, irrita habeatur. Porro preſbiteris parrochialum eccleſiarum Sancte Marie et Sancti Odonis Cluniacenſium, ejiciendi et ſuſcipiendi in eccleſiam, ex antiqua conſuetudine, penitentes, et nuptiales cartas faciendi, licentiam indulgemus; prohibentes tam Matiſconenſem Epiſcopum quam et alios ſuper hoc vel ſuper aliis que ſtatuta ſunt vobis moleſtias impoſterum irrogare. Si quis igitur auſu temerario impiaque preſumptione contra Deum et ſanctos ejus apoſtolos, contraque animam ſuam, hoc noſtre apoſtolice auctoritatis privilegium in aliquo infringere temptaverit, incunctanter ſe noverit noſtre apoſtolice maledictionis aculeo tranſpunctum, noſtre apoſtolice excommunicationis telo perfoſſum, noſtri etiam apoſtolici anathematis gladio tranſverberatum, nec niſi per dignam ſatiſfactionem ſaluti priſtine reparandum. Ei vero qui

conſervator extiterit ſit pax Domini noſtri Jeſu Chriſti, quatenus et hic fructum bone actionis percipiat et apud diſtrictum judicem premia eterne pacis inveniat. Amen, Amen, Amen. Datum Valentie per manus Chriſogoni ſancte Romane eccleſie diaconi cardinalis et bibliothecarii, viii Kalendas Martii, indictione xiii, incarnationis Dominice anno milleſimo centeſimo viceſimo, pontificatus autem domini Calixti ſecundi pape anno ſecundo. Quibus quidem litteris apoſtolicis nobis ut premittitur exhibitis et oſtenſis, nobis ut ordinario ville et dioceſis Pariſienſis, ex parte ipſius domini Abbatis Cluniacenſis, ſuo et dicti ordinis Cluniacenſis nominibus, fuit humiliter ſupplicatum ut cum predictas litteras apoſtolicas per plures et diverſas ac remotas valde partes, exigente ipſius et ordinis Cluniacenſis ſingulariumque perſonarum ejuſdem utilitate ſeu neceſſitate, habeat facere portari ac etiam publicari, et in portandis ſeu mittendis eiſdem originalibus litteris, propter viarum pericula, incurſus predonum, raptorum, ſeu fluminum impetus ſeu alios caſus fortuitos et periculoſos, ſuper perditione, deſtructione ſeu amiſſione ipſarum, ac etiam propter vetuſtationem earundem, timeat ſibi et dicto ordini Cluniacenſi ſingulariterque perſonis ejuſdem, et non immerito formidet magna et diverſa pericula provenire, quatenus eidem de oportuno remedio providentes, eiſdem litteris apoſtolicis, prius per nos viſis, palpatis et diligenter examinatis, dignaremur eas ex cauſis predictis mandare auctoritate ordinaria exemplari, et per tabellionem publicum in formam publicam et ſub ſigillo curie Pariſienſis redigi, ut per hec ipſa emplaria eandem auctoritatem et firmitatem ut ipſa originalia obtinerent. Nos vero attendentes ſupplicationem prefatam eſſe conſonam rationi, prefatis litteris apoſtolicis per nos cum diligentia prius viſis, palpatis et examinatis, eiſque indubitanter repertis veris, integris, non viciatis, non corruptis, nec in aliqua ſui parte ſuſpectis, ipſas litteras apoſtolicas, cauſe cognitione ſuper hec precedente, mandavimus et fecimus auctoritate ordinaria et ſub ſigillo curie noſtre Pariſienſis per Guillermum Marpaudi notarium publicum infraſcriptum ſollempniter exemplari et in formam publicam redigi; quod quidem exemplar eandem ut premittitur auctoritatem et firmitatem perpetuam per hec ut ipſa originalia obtinere decrevimus auctoritate ordinaria in hiis ſcriptis. In quorum omnium teſtimonium preſentes litteras per dictum notarium publicum ſcribi et in publicam formam redigi mandavimus et ſigillo curie Pariſienſis una cum ſigno et ſubſcriptione dicti notarii fecimus appenſione muniri. Acta ſunt hec Pariſiis anno Domini

milleſimo trecenteſimo viceſimo ſeptimo, die ſabbati poſt feſtum beati Martini hyemalis menſe Novembris, indictione xi, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Johannis divina providentia pape viceſimi ſecundi anno duodecimo.

Et ego Guillermus Marpaudi clericus Abrincenſis dioceſis, publicus apoſtolica et imperiali auctoritate notarius, qui predictum exemplar ſeu tranſcriptum de dictis litteris apoſtolicis originalibus fideliter ſumpſi, et de mandato dicti domini Officialis Pariſienſis tranſcripſi et publicavi, nil addens vel minuens quod ſenſum immutet aut vitiet intellectum, et de eiſdem diligentem collectionem feci, preſentibus et aſcultantibus Roberto Mangeri et Stephano de Superaquam, clericis, notariis publicis, et quia ea ad invicem concordare inveni ideo hic me ſubſcripſi ſignumque meum unacum ſigillo curie Pariſienſis rogatus appoſui conſuetum.

Tranſcriptum ſive copia quarundam litterarum apoſtolicarum ſub forma inſtrumenti.

IN DEI NOMINE Amen. Hoc eſt tranſumptum ſive copia quarundam litterarum apoſtolicarum in filo ſerico bulla plumbea more Romane curie ſigillatarum, quas religioſus vir dominus Wilelmus de Cheſhelme monachus monaſterii de Paſſeto, ordinis Cluniacenſis, Glaſgwenſis dioceſis, nomine monaſterii ſui predicti, Abbatis et conventus ejuſdem et ſuo, mihi tradidit copiandas, non raſarum, non abolitarum, non cancellatarum, ſanarum et integrarum, omni prorſus vitio et ſuſpicione carentium, quarum litterarum tenor de verbo ad verbum ſequitur et eſt talis. CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui monaſterii Cluniacenſis ad Romanam eccleſiam nullo medio pertinentis, Matiſconenſis dioceſis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Sacroſancta Romana eccleſia, mater cunctorum fidelium et magiſtra, in agro virtutum veſtri ordinis cui altiſſimus benedixit, et in decore ſancte religionis ſub qua virtutum Domino devotum et gratum impenditis famulatum, exultat et jubilat, preſertim dum proſpicit quod vos ad alta, virtutum gradibus, per exercitium bonorum operum et preclara ſanctitatis merita conſcendentes, trahitis ad divine majeſtatis obſequium alios per exemplum, vitam ducendo puriſſimam, hoſpitalitatem ſer-

vando, et divine laudis frequentie celebriſque venerationis inſtantie, ex qua gloria divine majeſtatis attollitur, devotiſſime inſiſtendo ; Propter que nos ordinem veſtrum prefatum quem erga nos et eandem eccleſiam devotionis claritate prelucere conſpicimus, infra clauſtra noſtri pectoris paternis affectibus complectentes, circa bonum ſtatum ipſius totis ſtudiis vigilamus, ut Deo propitio protegatur a noxiis, ſalubria ſemper incrementa ſuſcipiat, necnon pacis et tranquillitatis affluat ubertate, ipſumque, ut perſone ipſius ab omni ſint perturbatione ſecure, ac a jugo cujuſlibet oppreſſionis ſerventur illeſe, prerogativa libertatis apoſtolice communimus. Sane petitio veſtra nobis exhibita continebat quod licet veſtrum monaſterium, cum abbaciis, prioratibus, decanatibus et aliis membris ſuis eidem immediate ſeu mediate ſubjectis ubilibet conſtitutis, abolim reputatum fuerit et adhuc etiam reputetur communiter fore a juriſdictione quorumlibet judicum ordinariorum exemptum, ac ſoli immediate ſedi apoſtolice ſubjacere, cum perſonis degentibus in eiſdem, tamen nobis humiliter ſupplicaſtis ut ad vitandam cujuſlibet moleſtie ac inquietationis materiam que vobis contra hujuſmodi exemptionis libertatem poſſet inferri, et ut cujuſlibet propterea tollatur contra vos occaſio malignandi, monaſterium veſtrum, cum abbatiis, prioratibus, decanatibus, membris et perſonis predictis, pro incremento boni ſtatus monaſterii et membrorum, ac pace et tranquillitate perſonarum degentium in eiſdem, de novo eximere totaliter auctoritate apoſtolica dignaremur. Nos igitur qui in monaſterio veſtro plene novimus premiſſa et alia multa bona opera et ſanctitatis clarere inſignia, cultumque divinum, regularem obſervantiam et religionis normam inter alia monaſteria relucere, illudque multipliciter reflorere in ſpiritualibus, volentes paci et tranquillitati veſtre perpetue ac membrorum et perſonarum eorundem providere ſalubriter, vos ac monaſterium et alia membra veſtra prerogativa ſpecialis favoris et gratie inſignire, illaque decorare ſingularis privilegii titulo intendentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, prefatum veſtrum monaſterium, cum omnibus et ſingulis aliis monaſteriis, prioratibus, decanatibus et aliis quibuſcunque membris ſuis utriuſque ſexus ipſi veſtro monaſterio immediate vel mediate ſubjectis, habitis et habendis, cum omnibus perſonis regularibus veſtrorum ordinis et religionis degentibus in eiſdem, preſentibus et futuris, ab omni ordinaria juriſdictione, dominio, viſitatione et poteſtate qualibet omnium et ſingulorum patriarcharum, archiepiſcoporum, epiſcoporum et aliorum quorumlibet judicum ordinariorum eccleſiaſticorum, plene, de ſpecialis dono gratie, de

novo eximimus et totaliter liberamus, illaque in jus et proprietatem beati Petri et ſedis ejuſdem, et ſub eorum ſpeciali et immediata protectione ſuſcipientes et noſtra, decrevimus monaſterium veſtrum et omnia et ſingula alia monaſteria, prioratus, decanatus et alia membra et perſonas predicta ſoli et immediate ſedi apoſtolice ſubjacere, quodque locorum ordinarii dioceſani vel alia quevis perſona eccleſiaſtica, in vos, monaſterium, prioratus, decanatus et alia membra et perſonas prefata, utpote prorſus exempta, non poſſint auctoritate ordinaria excommunicationis, ſuſpenſionis aut interdicti ſententias promulgare, vel alias, etiam ratione delicti ſeu contractus vel rei de qua agetur, ubicunque committatur delictum, ineatur contractus aut res ipſa conſiſtat, poteſtatem ſeu juriſdictionem aliquam quomodolibet exercere; felicis recordationis Innocentii pape iiii predeceſſoris noſtri circa exemptos edita que incipit, *Volentes*, et omnibus aliis conſtitutionibus apoſtolicis in contrarium editis non obſtantibus quibuſcunque. Nos enim quaſlibet excommunicationum, ſuſpenſionum et interdicti ſententias et quoſcunque proceſſus quaſvis penas et ſententias continentes, quas et quos contra vos, monaſteria, prioratus, decanatus et alia membra et perſonas predicta, contra tenorem et formam exemptionis hujuſmodi, quomodolibet promulgari et haberi contigerit, irritos decrevimus et inanes. Volumus autem quod vos, in ſignum percepte ab eadem Romana eccleſia libertatis et exemptionis hujuſmodi, unam unciam auri dicte Romane eccleſie in feſto beatorum apoſtolorum Petri et Pauli ſolvere teneamini annuatim; quodque per preſentem exemptionem et alia ſupradicta, libertatibus, privilegiis et immunitatibus aliis veſtris et ordinis veſtri nullum prejudicium generetur, quinimmo volumus quod illa in ſua plena remaneant firmitate. Ceterum non intendimus alicui vel aliquibus, per exemptionem et libertatem prefatas, in veſtrorum ac monaſteriorum, prioratuum, decanatuum et membrorum predictorum, eccleſiarum parochialium viſitationibus, necnon in perceptionibus tam earum que ratione viſitationis predicte debentur, quam aliarum antiquarum et ſolitarum procurationum ſeu alias abſque viſitatione debitarum, aliquatenus derogare. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrarum exemptionis, liberationis, ſuſceptionis, conſtitutionum et voluntatum infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Avinion' Kalendis Aprilis, pontificatus noſtri anno primo. Quas quidem litteras vidi, tenui,

legi et de verbo ad verbum fideliter feci copiari, nichil addens vel minuens quod ſenſum variet aut intellectum tranſmutet, ſub anno Domini milleſimo quadringenteſimo quarto, menſis Julii die quartadecima, indictione tertiadecima, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Benedicti divina providentia pape tertiidecimi anno decimo. Super quibus omnibus et ſingulis idem dominus Wilelmus, vice ſui Abbatis, conventus et monaſterii ſupradicti, petiit per me ſubſcriptum notarium ſibi fieri publicum inſtrumentum. Acta fuerunt hec in civitate Glaſgwenſi prope crucem fori ejuſdem, ſub anno, indictione, menſe, die et pontificatu predictis. Preſentibus diſcretis viris dominis Waltero Wan vicario Glaſgwenſi, Waltero Bricii vicario de Kylpatrik, Glaſgwenſis dioceſis, Nigello Wyſchard vicario de Erſckyn, Glaſgwenſis dioceſis, et Magiſtro Chriſtofero Pontfret clerico Glaſgwenſis dioceſis, teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Et ego Thomas de Barry preſbiter Sanctiandree dioceſis, auctoritate apoſtolica et imperiali notarius, predictas litteras apoſtolicas ſive bullam vidi, tenui, ac in preſentia teſtium preſcriptorum de verbo ad verbum perlegi, preſens inſtrumentum de ejuſdem vera confectum copia, per alium de mandato meo certa ſcientia ſcriptum, publicavi, et in hanc formam publicam redegi, hic me propria manu ſubſcripſi, ſignumque meum conſuetum appoſui rogatus, in teſtimonium premiſſorum.

Aliud tranſumptum ſive copia quarundam litterarum apoſtolicarum ſub forma inſtrumenti.

UNIVERSIS preſentes litteras inſpecturis nos frater Oddo de Protia humilis major prior monaſterii Cluniacenſis, notum facimus quod nos vidimus, palpavimus et tenuimus ac per notarium publicum infraſcriptum legi, teneri et palpari fecimus, quaſdam litteras apoſtolicas dominorum Clementis pape ſexti et Innocentii pape quarti eorum veris bullis plumbeis in filis ſericeis crocei et rubei coloris more Romane curie bullatas, ſanas, integras, non vitiatas, non cancellatas nec in aliqua ſui parte ſuſpectas, ſed omni prorſus vitio et ſuſpicione carentes, tenores qui ſequuntur continentes, CLEMENS Epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui monaſterii Cluniacenſis ad Romanam eccleſiam nullo medio perti-

nentis, Matiſconenſis dioceſis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Sacroſancta Romana eccleſia, mater cunctorum fidelium et magiſtra, in agro virtutum veſtri ordinis cui altiſſimus benedixit, et in decore ſancte religionis ſub qua virtutum Domino devotum et gratum impenditis famulatum, exultat et jubilat, preſertim dum proſpicit quod vos ad alta, virtutum gradibus, per exercitium bonorum operum et preclara ſanctitatis merita conſcendentes, trahitis ad divine majeſtatis obſequium alios per exemplum, vitam ducendo puriſſimam, hoſpitalitatem ſervando, et divine laudis frequentie celebriſque venerationis inſtantie, ex qua gloria divine majeſtatis attollitur, devotiſſime inſiſtendo ; Propter que nos ordinem veſtrum prefatum que erga nos et eandem eccleſiam devotionis claritate prelucere conſpicimus, infra clauſtra noſtri pectoris paternis affectibus complectentes, circa bonum ſtatum ipſius totis ſtudiis vigilamus ut Deo propitio protegatur a noxiis, ſalubria ſemper incrementa ſuſcipiat, necnon pacis et tranquillitatis affluat ubertate, ipſumque, ut perſone ipſius ab omni ſint perturbatione ſecure, ac a jugo cujuſlibet oppreſſionis ſerventur illeſe, prerogativa libertatis apoſtolice communimus. Sane petitio veſtra nobis exhibita continebat quod licet veſtrum monaſterium, cum abbaciis, prioratibus, decanatibus et aliis membris ſuis eidem immediate ſeu mediate ſubjectis, ubilibet conſtitutis, abolim reputatum fuerit et adhuc etiam reputetur communiter fore a juriſdictione quorumlibet judicum ordinariorum exemptum, ac ſoli immediate ſedi apoſtolice ſubjacere, cum perſonis degentibus in eiſdem, tamen nobis humiliter ſupplicaſtis ut ad vitandam cujuſlibet moleſtie ac inquietationis materiam que vobis contra hujuſmodi exemptionis libertatem poſſet inferri, et ut cujuſlibet propterea tollatur contra vos occaſio malignandi, monaſterium veſtrum cum abbaciis, prioratibus, decanatibus et aliis membris et perſonis predictis, pro incremento boni ſtatus monaſterii et membrorum, ac pace et tranquillitate perſonarum degentium in eiſdem, de novo eximere totaliter auctoritate apoſtolica dignaremur. Nos igitur qui in monaſterio veſtro plene novimus premiſſa et alia multa bona opera et ſanctitatis clarere inſignia, cultumque divinum, regularem obſervantiam et religionis normam inter alia monaſteria relucere, illudque multipliciter reflorere in ſpiritualibus, volentes paci et tranquillitati veſtre perpetue ac membrorum et perſonarum eorundem providere ſalubriter, vos ac monaſterium et alia membra veſtra prerogativa ſpecialis favoris et gratie inſignire, illaque decorare ſingularis privilegii titulo intendentes, hujuſmodi ſuppli-

cationibus inclinati, prefatum veſtrum monaſterium, cum omnibus et ſingulis aliis monaſteriis, prioratibus, decanatibus et aliis quibuſcunque membris ſuis utriuſque ſexus ipſi veſtro monaſterio immediate vel mediate ſubjectis, habitis et habendis, cum omnibus perſonis regularibus veſtrorum ordinis et religionis degentibus in eiſdem, preſentibus et futuris, ab omni ordinaria juriſdictione, dominio, viſitatione et poteſtate qualibet omnium et ſingulorum patriarcharum, archiepiſcoporum, epiſcoporum et aliorum quorumlibet judicum ordinariorum eccleſiaſticorum, plene, de ſpecialis dono gratie de novo eximimus et totaliter liberamus, illaque in jus et proprietatem beati Petri et ſedis ejuſdem, et ſub eorum ſpeciali et immediata protectione ſuſcipientes et noſtra, decrevimus monaſterium veſtrum et omnia et ſingula alia monaſteria, prioratus, decanatus et alia membra et perſonas predicta ſoli et immediate ſedi apoſtolice ſubjacere, quodque locorum ordinarii dioceſani vel alia quevis perſona eccleſiaſtica, in vos, monaſterium, prioratus, decanatus et alia membra et perſonas prefata, utpote prorſus exempta, non poſſint auctoritate ordinaria excommunicationis, ſuſpenſionis aut interdicti ſententias promulgare, vel alias, etiam ratione delicti ſeu contractus vel rei de qua agetur, ubicunque committatur delictum, ineatur contractus aut res ipſa conſiſtat, poteſtatem ſeu juriſdictionem aliquam quomodolibet exercere ; felicis recordationis Innocentii pape quarti predeceſſoris noſtri circa exemptos edita que incipit *Volentes*, et omnibus aliis conſtitutionibus apoſtolicis in contrarium editis non obſtantibus quibuſcunque. Nos enim quaſlibet excommunicationum, ſuſpenſionum et interdicti ſententias, et quoſcunque proceſſus quaſvis penas et ſententias continentes, quas et quos contra vos, monaſteria, prioratus, decanatus et alia membra et perſonas predicta, contra tenorem et formam exemptionis hujuſmodi, quomodolibet promulgari et haberi contigerit, irritos decrevimus et inanes. Volumus autem quod vos, in ſignum percepte ab eadem Romana eccleſia libertatis et exemptionis hujuſmodi, unam unciam auri dicte Romane eccleſie in feſto beatorum apoſtolorum Petri et Pauli ſolvere perpetuo teneamini annuatim ; quodque per preſentem exemptionem et alia ſupradicta, libertatibus, privilegiis et immunitatibus aliis veſtris et ordinis veſtri nullum prejudicium generetur, quinimo volumus quod illa in ſua plena remaneant firmitate. Ceterum non intendimus alicui vel aliquibus, per exemptionem et libertatem prefatas, in veſtrorum ac monaſteriorum, prioratuum, decanatuum et membrorum predictorum, eccleſiarum

parochialium viſitationibus, necnon in perceptionibus tam earum que ratione viſitationis predicte debentur quam aliarum antiquarum et ſolitarum procurationum ſeu alias abſque viſitatione debitarum, aliquatenus derogare. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrarum exemptionis, liberationis, ſuſceptionis, conſtitutionum et voluntatum infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Avinion' Kalendis Aprilis, pontificatus noſtri anno primo. Tenor alterius littere apoſtolice de quibus ſupra fit mentio ſequitur et eſt talis. INNOCENTIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui Cluniacenſi ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Favore veſtre religionis inducimur ut de gratia in gratiam provehentes vos donis gratuitis et potioribus gratiis honoremus. Cum igitur vobis nuper duxerimus indulgendum ut ad nullius receptiones vel proviſiones compelli poſſitis per litteras apoſtolicas impetratas vel etiam impetrandas quomodocunque generales vel ſpeciales fuerint, niſi nominatim de ordine Cluniacenſi et ipſa indulgentia plenariam et expreſſam fecerint mentionem. Nos volentes vobis facere gratiam pleniorem, tuis fili Abbas precibus inclinati, vobis et ordini veſtro auctoritate preſentis indulgemus ut nulli deinceps per litteras apoſtolice ſedis vel legatorum ipſius impetratas, dummodo non ſit per eas jus alicui requiſitum vel etiam impetrandum, etiam ſi contineant in eis quod aliqua ipſius ſedis indulgentia non obſiſtat, poſſit de prioratibus, decanatibus, grangiis, eccleſiis, beneficiis, ſuis redditibus ad jus vel fratres ordinis veſtri ſpectantibus, provideri aut aſſignari, vel conferri penſiones in eis, niſi de verbo in verbum in eiſdem litteris totus tenor preſentis indulgentie ſit inſertus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Lugduni ix Kalendas Novembris, pontificatus noſtri anno octavo. In quorum viſionis teſtimonium, facta prius collectione diligenti de dictis litteris apoſtolicis originalibus ſuperius inſertis ad preſens tranſumptum, tranſcriptum ſeu vidimus per dictum notarium publicum ſubſcriptum prout nobis retulit, cujus relationi credimus et fidem plenariam adhibemus, ſigillum noſtrum quo in talibus utimur duximus apponendum. Datum, quo ad viſionem hujuſmodi, die

quinta menſis Februarii, anno Domini milleſimo quadringenteſimo decimo quarto, more Gallicano ſumpto.

Collatio facta eſt per me notarium publicum infraſcriptum de dictis litteris apoſtolicis originalibus ſuperius inſertis ad preſens tranſumptum, tranſcriptum ſeu vidimus, ſigno meo manuali fieri ſolito teſte.

J. Ginaneti.

Littera conſervatoria monaſterii de Paſleto quo ad privilegia, directa Abbatibus de Dunfermling, Cupro et Newbotill, ſub forma inſtrumenti.

IN NOMINE DEI Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno ab incarnatione Domini, ſecundum computationem regni Scotie, milleſimo quadringenteſimo triceſimo ſeptimo, menſis Martii die tertia, indictione prima, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Eugenii divina providentia pape quarti anno ſeptimo, in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtitutus religioſus vir dominus Andreas Stewart prior monaſterii de Paſleto, ordinis Cluniacenſis, Glaſgwenſis dioceſis, veniens coram venerabili viro magiſtro Stephano Ker officiali Glaſgwenſi in eccleſia ejuſdem pro tribunali ſedente, nomine et ex parte Abbatis et conventus dicti monaſterii, humiliter ſupplicavit et petiit inſtanter quatenus quaſdam litteras apoſtolicas quarum tenor infra ſequitur faciat ſua auctoritate publicari, et in publicam formam redigi, cum, ob diſcrimina viarum et difficultatem probationis, Abbas et conventus dicti monaſterii de Paſleto a jure ſuo cadere poſſent, dictis litteris ereptis penitus vel amiſſis. Quiquidem dominus Officialis volens probationibus ſubvenire, ne veritate occultata juſtitia valeat deperire, citatis generaliter omnibus et ſingulis quorum interfuit et qui ſua putabant intereſſe coram infraſcriptis, intervallo octo dierum eiſdem conceſſo ad opponendum ſi quid opponere vellent propter quod hujuſmodi publicatio fieri non deberet, quo die veniente et ipſis non comparentibus, cum nichil oppoſitum fuerit propter quod hujuſmodi publicatio debeat impediri, dictis litteris inſpectis et inventis non cancellatis nec in aliqua parte ſui ſuſpectis, mihi notario infraſcripto precepit ut earum tenorem in publicam formam redigerem ad fidem perpetuam faciendam. Ipſarum vero litterarum tenor ſequitur in hiis verbis. CLEMENS epiſ-

copus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis de Dunfermlyn et de Cupro et de Newbotil, Sanctiandree diocefis, *ut ſupra folio* 18 *usque huc*, Sigillabantur vero dicte littere apoſtolice ſigillo plumbeo in cordula canapis pendente more Romane curie in quo ſigillo ſculpta erant ex uno latere duo capita, unum cum barba prolixa et aliud cum barba curta, et ſupra dicta capita ſcripta erant hee littere, S. PAULUS, S. PETRUS, in alio vero latere dicti ſigilli ſcriptum ſive ſculptum fuit, CLEMENS PAPA SEXTUS. Cumque idem dominus Officialis cognoverit hoc exemplum per me notarium publicum infraſcriptum ſumptum ex dictis litteris autenticis cum illis omnino concordare, ad ipſius exempli plenam fidem et teſtimonium ſuam interpoſuit auctoritatem, mandans illud ſigilli ſui officii appenſione munire. Datum et actum loco, anno, menſe, die, indictione et pontificatu preſcriptis. Preſentibus venerabilibus et diſcretis viris, magiſtris et dominis, Johanne Gray decretorum doctore, Wilelmo Sympill vicario de Ennerkyp, Jacobo de Leyrmonth, notariis publicis, et Adam Stratherne vicario de Cadzow, dicte Glaſgwenſis diocefis, teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis: preſentibus etiam dicto die octavo prefato magiſtro Johanne Gray et domino Johanne Gardyner preſbitero, teſtibus ut ſupra rogatis ſpecialiter et vocatis.

Et ego Johannes de Hauuyk preſbiter Glaſgwenſis diocefis, publicus auctoritate imperiali notarius, ac ſcriba curie dicti domini Officialis, de ejus mandato et ipſo auctoritatem preſtante, predictas litteras apoſtolicas publicavi et in hanc formam publicam redegi, qui preſens fui in omnibus premiſſis ac ipſum originale vidi, ac indici et teſtibus ſupraſcriptis perlegi et oſtendi, et ideo iſtud tranſumptum per alium de mandato meo ſcriptum confeci, publicavi et in publicam hanc formam redegi ſignoque meo ſolito me ſubſcribendo ſignavi, unacum appenſione ſigilli officii domini Officialis ſupradicti, rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum.

Litera exemptionis monaſterii Cluniacenſis et membrorum ejuſdem, ab omni juriſdictione diocefani ac omnium archiepiſcoporum et quorumlibet ordinariorum.

CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui monaſterii Cluniacenſis ad Romanam eccleſiam nullo medio perti-

nentis, Matiſconenſis diocefis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Sacrofancta Romana eccleſia, *ut supra folio* 172 *usque huc.*

Et ego Anthonius Bonefidei de Cluniaco preſbiter, publicus imperiali et regia auctoritatibus notarius, qui preſens exemplar litterarum ſanctiſſimi in Chriſto patris noſtri domini Clementis pape ſexti ſuperius tranſcriptarum cum bullis ſeu litteris originalibus ejuſdem domini Clementis more Romane curie cum filis crocei et rubei coloris plumbeatis diligenter collationem [feci,] ipſaſque bullas vidi, tenui, palpavi, et ipſas ſanas et integras omnique vitio ſeu macula carentes reperi, hujuſmodi exemplar ſeu tranſcriptum de verbo ad verbum inibi per me ſcriptum ſigno et ſubſcriptione meis ſignavi in fidem et teſtimonium premiſſorum, die viii menſis Novembris anno Domini milleſimo CCCC quadrageſimo ſexto.

Proceſſus privilegiorum ordinis Cluniacenſis et aliorum membrorum.

ABBAS Regalis monaſterii Trenorchienſis, ordinis Sancti Benedicti, Cabilonenſis diocefis, ad Romanam eccleſiam nullo medio pertinentis, judex et conſervator a ſancta ſede apoſtolica deputatus privilegiorum et ſuper privilegiis ab eadem ſede conceſſorum et conceſſis, venerabilibus et religioſis viris Abbati et conventui monaſterii Cluniacenſis, Matiſconenſis diocefis, necnon abbatibus, prioribus, decanis, adminiſtratoribus et ceteris membris eidem monaſterio Cluniacenſi ſubditis, una cum quibuſdam aliis in hac parte noſtris collegis, cum illa clauſula, *quatinus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel alium seu alios, &c,* univerſis et ſingulis abbatibus, prioribus, decanis et monachis quorumcunque ordinum, adminiſtratoribus, officialibus, canonicis, predicatoribus, archipreſbiteris, curatis, capellanis, eccleſiarumque rectoribus aut eorum loca tenentibus, aliiſque probis notariis, tabellionibus, juratis et aliis perſonis publicis quibuſcunque ubilibet conſtitutis ad quos preſentes littere pervenerint vel fuerint preſentate et qui ſuper hoc fueritis requiſiti, ſalutem in Domino et mandatis noſtris ymmoverius apoſtolicis firmiter obedire. Litteras ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri domini Clementis divina providentia pape ſexti, ſanas et integras omnique vitio et ſuſpicione carentes, vera bulla plumbea more Romane curie in filo canapis ſigillatas nos cum qua decet reverentia noveritis re-

cepiſſe, formam que ſequitur continentes; CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Sancti Ruffi prope Valentiam et Trenorchienſis ac Sanctiandree, Cabilonenſis et Avinionenſis dioceſium, monaſteriorum Abbatibus ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Et ſi quibuſlibet religioſis perſonis et locis ex injuncte nobis ſervitutis officio aſſiſtere defenſionis preſidio teneamur, illis tamen ſpecialius et efficacius adeſſe nos convenit qui ſedi apoſtolice immediate ſubjecti non habent preter Romanum Pontificem alium defenſorem. Sane dilectorum filiorum Abbatis et conventus monaſterii Cluniacenſis ad Romanam eccleſiam nullo medio pertinentis, Matiſconenſis dioceſis, necnon abbatum, priorum et decanorum monaſteriorum, prioratuum et decanatuum Cluniacenſis ordinis et conventuum eorundem conqueſtione percepimus, quod nonnulli archiepiſcopi et epiſcopi, abbates, priores et alii clerici et eccleſiaſtice perſone tam religioſe quam
Gravamina. ſeculares, necnon duces, comites et barones, milites et univerſitates ac ſingulares perſone civitatum et dioceſium ac partium vicinarum in quibus dictum monaſterium et cetera monaſteria, prioratus, decanatus, domus et alia loca et membra eidem monaſterio Cluniacenſi ſubjecta conſiſtere dignoſcuntur, occuparunt et occupari fecerunt domos, eccleſias, grangias, molendina, decimas, obedientias, caſalia, terras, vineas, poſſeſſiones, cenſus, redditus et proventus, juriſdictiones et jura ac nonnulla bona mobilia et immobilia ad dictum Cluniacenſe et alia monaſteria ſibi ſubjecta necnon prioratus, decanatus et domos et alia prelibata ejus membra ſpectantia, et ea detinent indebite occupata, ſeu eadem detinentibus preſtant auxilium, conſilium et favorem: nonnulli etiam partium diverſarum qui nomine Domini in vacuum recipere non formidant, dictis abbatibus et prioribus ac decanis et conventibus monaſteriorum et prioratuum eorundem, in eccleſiis, grangiis, molendinis, decimis, caſalibus, caſtris, terris, juriſdictionibus, juribus, bonis et rebus aliis ad monaſteria, prioratus et domus predictas ſpectantibus, multiplices moleſtias et injurias inferunt et jacturas. Quare pro parte dictorum Abbatis et conventus ejuſdem monaſterii Cluniacenſis nobis extitit humiliter ſupplicatum ut cum valde difficile reddatur eiſdem et aliis abbatibus, prioribus, decanis et eorum membris pro ſingulis querelis ad apoſtolicam ſedem habere recurſum, providere eis ſuper hoc paterna diligentia curaremus, Nos igitur, conſideratione cariſſimi in Chriſto filii noſtri Philippi regis Francie illuſtris, ſuper hiis nobis humiliter ſupplicantis, illo volentes adverſus occupatores, detentores, preſumptores, moleſtatores et injuriatores hujuſmodi

eis remedio ſubvenire, per quod ipſorum compeſcatur temeritas et aliis aditus committendi ſimilia precludatur, diſcretioni veſtre per apoſtolica ſcripta mandamus quatinus vos vel duo aut unus veſtrum per vos vel per alium ſeu alios, etiam ſi ſint extra loca in quibus deputati eſtis conſervatores et judices, abbatibus, prioribus, decanis, conventibus et domibus ac membris predictis, efficacis defenſionis preſidio aſſiſtentes, non permittatis eoſdem ſuper premiſſis et quibuſlibet aliis bonis et juribus ad ipſos ſpectantibus ab eiſdem et quibuſcunque aliis ipſis gravamina ſeu dampna vel injurias irrogari ; facturi ipſis, cum ab eis vel eorum aliquo ſeu procuratore vel procuratoribus eorundem vel alicujus eorum fueritis requiſiti, de predictis et aliis perſonis quibuſlibet, ſuper reſtitutione prioratuum, decanatuum, eccleſiarum, grangiarum, caſtrorum, caſalium, terrarum, poſſeſſionum, juriſdictionum, jurium et bonorum immobilium et mobilium, reddituum quoque et proventuum et aliorum quorumcunque bonorum, necnon de quibuſlibet injuriis et moleſtiis, preſentibus et futuris, in perſonis et rebus ipſorum, in illis videlicet que judicialem requirunt indaginem ſimpliciter et de plano, ſine ſtrepitu et figura judicii, in aliis vero prout qualitas eorum exigerit, juſtitie complementum ; occupatores ſeu detentores, moleſtatores, preſumptores et injuriatores hujuſmodi, necnon contradictores quoſlibet et rebelles cujuſcunque ſtatus, ordinis vel conditionis, etiam ſi archiepiſcopalis vel epiſcopalis dignitatis extiterint, quandocunque expedierit, auctoritate noſtra, per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato ad hoc ſi fuerit opus auxilio brachii ſecularis ; non obſtantibus felicis recordationis Bonifacii pape octavi predeceſſoris noſtri in quibus cavetur ne aliquis extra ſuam civitatem aut dioceſim, niſi in certis exceptis caſibus, et in illis ultra unam dietam a fine ſue dioceſis, ad judicium evocetur ; ſeu ne judices et conſervatores a ſede deputati predicta extra civitatem et dioceſim in quibus deputati fuerint contra quoſcunque procedere, ſive alio vel aliis vices ſuas committere, aut aliquos ultra unam dietam a fine dioceſis eorundem trahere preſumant ; ſeu quod de aliis quam de manifeſtis injuriis et violentiis ac aliis que judicialem indaginem exigunt, penis in eos ſi ſecus egerint et in id procurantes adjectis, conſervatores ſe nullatenus intromittant ; et tam de duobus dietis in conſilio generali, dummodo ultra tertiam vel quartam dietam aliquis extra ſuam civitatem et dioceſim auctoritate preſentium ad judicium non trahatur, quam aliis quibuſcunque conſtitutionibus a predeceſſoribus noſtris Romanis pontificibus tam de judicibus, delegatis et con-

Conſervatorum facultas.

ſervatoribus quam perſonis ultra certum numerum ad judicium non vocandis, et aliis editis que veſtre poſſent in hac parte juriſdictioni aut poteſtati ejuſque libero exercitio quomodolibet obviare ; ſeu ſi aliquibus communiter vel diviſim a predicta ſit ſede indultum quod excommunicari, ſuſpendi vel interdici, ſeu extra vel ultra certa loca ad judicium evocari non poſſint per litteras apoſtolicas non facientes plenam et expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi et eorum perſonis, locis et nominibus propriis mentionem, et qualibet alia dicte ſedis indulgentia generali vel ſpeciali, cujuſcunque tenoris exiſtat, per quam, preſentibus non expreſſam vel totaliter non inſertam, veſtre juriſdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, et de qua cujuſcunque toto tenore de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis. Ceterum volumus et apoſtolica auctoritate decernimus quod quilibet veſtrum proſequi valeat articulum etiam per alium inchoatum quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento canonico prepeditus ; quodque a data preſentium ſit vobis et unicuique veſtrum in premiſſis omnibus et eorum ſingulis, ceptis et non ceptis, preſentibus et futuris, perpetuata poteſtas et juriſdictio attributa, ut eo vigore et ea firmitate poſſitis in premiſſis omnibus, ceptis et non ceptis, preſentibus et futuris, et pro predictis procedere, ac ſi predicta omnia et ſingula coram vobis cepta fuiſſent, et juriſdictio veſtra et cujuſlibet veſtrum in predictis omnibus et ſingulis per citationem vel modum alium perpetuata legittimum extitiſſet, conſtitutione predicta ſuper conſervatoribus et alia qualibet in contrarium edita non obſtante. Datum Avinione Idibus Aprilis, pontificatus noſtri anno ſecundo. Duplicata p. de Faiol'. Quibus litteris perlectis et nobis preſentatis, per noſque cum qua decuit reverentia receptis, ex parte dictorum religioſorum Abbatis et conventus monaſterii Cluniacenſis et membrorum ejuſdem eidem monaſterio ſubjectorum nobis extitit humiliter ſupplicatum ut contra occupatores, detentores, uſurpatores, moleſtatores, preſumptores, raptores et injuriatores dictorum religioſorum, perſonarum et bonorum omnium, mobilium et immobilium ipſorum et hominum ſuorum vellemus providere eiſdem de remedio condecenti. Nos vero Abbas, judex et conſervator in juſtitia eiſdem religioſis deficere nolentes, preſertim quia

Judicis peri[illegible]atio. mundi malitia intantum crevit quod niſi religioſi haberent defenſorem ad juſtitiam celeriter obtinendam contra moleſtatores, detentores et injuriatores hujuſmodi, multi homines Deum pre oculis non habentes, ſed ſue ſalutis immemores, non vererentur manu ſacrilega eorum ſubſtantias uſurpare ; et

ideo vobis et veſtrum cuilibet qui ſuper hoc fueritis requiſiti a dictis religioſis vel altero eorundem ſeu procuratore vel procuratoribus eorundem, apoſtolica auctoritate nobis in hac parte commiſſa, precipimus et mandamus, in virtute ſancte obedientie, et ſub penis ſuſpenſionis et excommunicationis, quas in vos et veſtrum quemlibet tenore preſentium ferimus niſi indilate feceritis quod mandamus, quatinus moneatis et moneri faciatis canonice, palam et publice, ex parte noſtra ymmoverius apoſtolica, in eccleſiis, capitulis et aliis locis publicis et honeſtis de quibus fueritis requiſiti, quos etiam et eorum quemlibet tenore preſentium eadem auctoritate monemus, omnes et ſingulos cujuſcunque ſtatus, ordinis vel conditionis exiſtant, etiam ſi archiepiſcopalis vel epiſcopalis, et ſi expedierit nominatim et ſingulariter, ad eorum perſonas vel alias prout fueritis debite requiſiti, quod ſi ſint aliqui qui monaſteria, abbacias, prioratus, decanatus, eccleſias, domos, grangias, molendina, obedientias, et caſalia, decimas, terras, vineas, cenſus, redditus et proventus, bordalagia, juriſdictiones, manumortuas et debita, penſiones, pecunias, blada, prata et nemora, ſtangna, piſcaturas, animalia cornuta et alia, porcos, gallinas, capones, terraria, receptas, regiſtra, munimenta, litteras autenticas, aurum, argentum, jocalia, libros, grana, vina, utenſilia et alia quecunque bona et jura ad ſupradictos religioſos et eorum monaſteria ſeu ordinem aut alterum membrorum ac perſonas ipſius monaſterii ſeu ordinis pertinentia et ſpectantia quoviſmodo, ceperint, occupaverint, detinuerint, uſurpaverint, non ſolverint, ſeu rapuerint et impediverint nec fatiffacerint, ſeu capi, occupari, detineri, uſurpari, occultari et impediri fecerint, ac eorum injuriatores et moleſtatores, aut ea facientes opem, favorem, conſilium et auxilium preſtiterint, eaque ſic nomine ſuo facta rata et grata habuerint, premiſſaque impedire potuiſſent ſi voluiſſent ; et adhuc dicta bona et jura penes ſe habeant et detineant, occupent, celent et occultant, ſeu dolo malo detinere, occupare, uſurpare, celare et occupare procuraverint indebite et injuſte et contra dictorum religioſorum voluntatem ; eadem eis religioſis ſupradictis ſeu eorum procuratoribus vel procuratori revelent, reddent, reſtituant, ſolvant, dent et deliberent et condignam fatiffactionem impendant, et faciant infra decem dies a die intimationis ſeu monitionis veſtre eiſdem faciende continue numerandos ; quorum dierum tres pro primo, tres pro ſecundo, et reliquos quatuor pro ultimo et perhibenti termino, dicta canonica monitione premiſſa, aſſignavimus. Alioquin ipſos detentores, occupatores, recelatores, uſurpatores, moleſtatores, preſumptores, occultatores, in-

juriatores et debitores quoſcunque, necnon fautores eorundem ſcientes et etiam conſentientes, quos et ipſorum quemlibet, dicta canonica monitione premiſſa, in hiis ſcriptis etiam exnunc prout extunc et extunc prout exnunc auctoritate noſtra ymmoverius apoſtolica excommunicamus, mandantes ipſos excommunicatos auctoritate apoſtolica predicta publice nunciari quouſque de emenda condigna fatiffecerint competenter et abſolutionis ſue beneficium meruerint obtinere. Et ſi forſan dictam excommunicationis ſententiam per quindecim dies ſuſtinuerint, animo ſuo nequiter indurato, dictam ſententiam excommunicationis auctoritate preſentium in ipſos et ipſorum quemlibet aggravamus, ipſoſque et quemlibet ipſorum excommunicatos et aggravatos auctoritate apoſtolica in veſtris eccleſiis, quotienſcunque vos divina contigerit celebrare, ter in miſſa excommunicatos et aggravatos, campanis pulſatis, candelis extinctis et in terram projectis, publice nuncietis et nunciari faciatis. Quas ſententias excommunicationis et aggravationis in ipſos et quemlibet ipſorum latas ſi per decem alios dies ſuſtinuerint, in juriſdictionis eccleſiaſtice contemptum et animarum ſuarum periculum, dictas ſententias excommunicationis et aggravationis in ipſos et ipſorum quemlibet latas ut premittitur, auctoritate apoſtolica nobis in hac parte commiſſa, inquantum fortius et ſolennius poſſumus, tenore preſentium reaggravamus. Archiepiſcopos vero et epiſcopos et eorum quemlibet, quibus ob pontificalis dignitatis reverentiam deferre volumus, dicta canonica monitione premiſſa, in hiis ſcriptis eiſdem ingreſſum eccleſie interdicimus. Si vero hujuſmodi interdictum ab ingreſſu eccleſie per alios ſex dies immediate dictos decem dies ſequentes ſuſtinuerint, dicta trina et canonica monitione premiſſa, a divinis ſuſpendimus. Verum ſi prefatas hujuſmodi interdicti et ſuſpenſionis ſententias per alios ſex dies antedictos ſexdecim dies immediate ſequentes, quos etiam eiſdem et eorum alteri, trina et canonica monitione premiſſa, pro omnibus dilationibus aſſignamus, animo, quod abſit, ſuſtinuerint indurato, in hiis ſcriptis excommunicamus ; vobis mandantes et precipientes ſub penis predictis quatinus ipſos ſic per nos excommunicatos, aggravatos et reaggravatos ut premiſſum eſt, palam et publice nuncietis et nunciari faciatis, inhibentes omnibus parrochianis et ſubditis veſtris ſub penis ſuperius latis, ne molendo, coquendo, mercando, vel alias quoviſmodo, cum ipſis et quolibet ipſorum participent, niſi in caſibus a jure premiſſis. Quod ſi contrarium aliqui facere reperti fuerint, ipſos dictas ſententias incurriſſe denuncietis. Et ſi adhuc tanquam heretici, Deum pre oculis non habentes, pre-

Excommunicationis fulminatio.

Aggravationes.

dictas ſententias per ſpatium duodecim dierum ſuſtineant, tanquam deſperati de ſua ſalute, ipſis duodecim diebus elapſis, a notificationis et publicationis tempore per vos ſibi facte ſemper computandis, eccleſias in villis in quibus moram trahunt quamdiu ibi fuerint tenore preſentium eccleſiaſtico ſupponimus interdicto. Univerſos autem et ſingulos reverendos patres archiepiſcopos, epiſcopos, officiales et prepoſitos tenore preſentis noſtri proceſſus monemus, requirimus et rogamus, eiſque et cuilibet ipſorum inſolidum auctoritate precipiendo mandamus, quatinus omnes et ſingulos quos eis et eorum cuilibet per patentes litteras vel alio legitimo teſtimonio conſtabit in noſtras ſententias predictas incediſſe, ipſas ſententias, in ſingulis eccleſiis, civitatum et dioceſum eorundem, publice habeant promulgare. Si vero ſint aliqui qui cauſas pretendere voluerint quare predicta contra eos fieri non debeant ſeu ad ea minime teneantur, aſſignetis eiſdem et eorum cuilibet coram nobis vel altero ſubdelegatorum noſtrorum de quo fueritis requiſiti, ad locum ſeu loca in quo ſeu quibus degunt, certam et competentem diem non feriatam proceſſuris coram nobis aut ſubdelegatis noſtris cum dictis religioſis domino Abbate et conventu monaſterii ſeu eorum procuratore vel procuratoribus in dictis oppoſitionibus, cauſis, ſimpliciter et de plano, juxta tenorem apoſtolicarum litterarum ſuperius inſertarum. Ceterum quia pluribus et arduis noſtris et noſtri monaſterii negotiis occupati, ad exequutionem premiſſorum de preſenti vacare non poſſumus, vobis venerabilibus patribus et dominis Sancti Petri foris portam, Sancti Andree Viennenſis, Inſule Barbare Athanacenſis et Ambroniacenſis Lugdunenſis, Sancti Andree Avinionenſis, Sancti Criſpini Sueſſionenſis, Sancte Columbe Senonenſis, Sancti Petri et de Firmitate Cabilonenſis, Sancti Stephani de Caen Baiocenſis, de Sancto Cruando Vivarienſis, Sancti Benigni et Sancti Stephani Divionenſis, Sancti Rigaudi Matiſconenſis, Sancti Martini Eduenſis et Muernenſis, Sancti Secani Lingonenſis, Sancti Yllidii Claromontenſis Sancti Germani Autiſiodorenſis, Sancti Germani de pratis Pariſienſis, de Magniloco Claromontenſis dioceſum, monaſteriorum Abbatibus, necnon vobis venerabilibus et diſcretis viris dominis Viennenſi, Lugdunenſi, Senonenſi, Bituricenſi, Matiſconenſi, Eduenſi, Biſontinenſi, Cabilonenſi, Bellicenſi, Mimatenſi, Tholoſano, Gronopolitano, Lingonenſi, Tarentaſienſi, Sancti Flori, Avicienſi, Avinionenſi, Uticenſi, Vapincenſi, Aptenſi, Dienſi, Gebennenſi, Narbonenſi, Pariſienſi, Vivarienſi, Vallenſi, Nivernenſi, Magalolenſi, Claromontenſi, Autiſiodorenſi Officialibus, necnon omnibus et ſingulis deca-

nis, prepoſitis, cantoribus, archidiaconis, ſacriſtis omnium et ſingularum eccleſiarum cathedralium, dioceſum predictarum, et omnibus aliis dignitates vel perſonatus in dictis eccleſiis cathedralibus necnon collegiatis continentibus, quo ad premiſſa omnia et ſingula in predictis litteris apoſtolicis contenta, et emergentia ſeu dependentia ex eiſdem, juxta et ſecundum ipſarum litte-
Judex committit vices. rarum apoſtolicarum exigentiam ſeu continentiam et tenorem debite exiquenda, vobis et cuilibet veſtrum inſolidum tenore preſentium committimus vices noſtras, donec eas ad nos duxerimus revocandas. Per predicta vero nequaquam intendimus noſtris prejudicare collegis quominus ipſi et quivis ex ipſis ſuper premiſſis procedere valeant juxta predictarum formam et ſeriem litterarum, quandocunque ipſis videbitur expedire. Premiſſis etiam pareri volumus et jubemus, non obſtante quod originale privilegium, propter viarum pericula et inimicorum incurſus, mittere, et plures alios caſus fortuitos quibus mediantibus predictum poſſet amitti privilegium, non audemus ; ſed petentibus privilegium ipſum videre, exhiberi in tuto loco et convenienti prout fuerit rationis faciemus. Volumus autem juxta tenorem apoſtolicarum litterarum ſuperius inſertarum nos aut ſubconſervatores ſeu ſubdelegatos noſtros ſupradictos certificari competenter de aſſignatione diei et opponentium nominibus ſub ſigillis veſtris vel aliis. Quia autem laborioſum exiſteret ſi dicti religioſi, procurator ſeu procuratores eorundem, et quam plurimum ſumptuoſum, pro qualibet citatione virtute dictorum privilegiorum a nobis ſeu ſubconſervatoribus vel ſubdelegatis noſtris impetranda, ad nos ſeu ſubdelegatos noſtros perſonaliter accederent, nos volentes ipſis religioſis ſuper hoc parcere laboribus et expenſis, auctoritate apoſtolica vobis et veſtrum cuilibet inſolidum diſtricte precipimus et mandamus, in virtute ſancte obedientie et ſub penis ſuſpenſionis et excommunicationis quas in perſonas curatorum, capellanorum, rectorum eccleſiarum, tabellionum et notariorum ſupradictorum et veſtrum quemlibet per preſentes ferimus ſi mandatum noſtrum ymmo verius apoſtolicum diſtuleritis ſeu neglexeritis adimplere, quatinus citetis perhemptorie coram nobis aut altero ſubconſervatorum ſeu ſubdelegatorum noſtrorum predictorum de quo fueritis requiſiti, ad diem ſeu dies competentes, non feriatos, de quibus diebus et adordinandorum ſeu citandorum nominibus aut cognominibus nos et ſubdelegatos noſtros certificetis competenter, omnes illos et illas quos vel quas lator preſentium vobis duxerit nominandos et nominandas, querelis et petitionibus dictorum religioſorum ſeu alterius ipſorum vel eorum procu-

ratorum quo juſtum fuerit reſponſuris et alterius proceſſuris ut fuerit rationis ; vobis enim et cuilibet veſtrum inſolidum quo ad hoc tenore preſentium committimus vices noſtras donec eas ad nos duxerimus revocandas. Et quoniam intelleximus quod multi malefactores, Deum non timentes, nec ſedi apoſtolice reverentes, dicta privilegia ſeu proceſſus eorundem rapiunt, occupant et detinent et violenter auferunt, necnon quos dicta privilegia ſeu proceſſus eorundem portant vel exequuntur capiunt, verberant, impediunt et alias multipliciter injuriantur, in obprobrium dicte ſedis apoſtolice et dampnum dictorum religioſorum non modicum, Nos autem ut tenemur volentes in hac parte apoſtolicam juriſdictionem et noſtros proceſſus ſuper hec emanatos defendere, rapientes, occupantes, detentores dictorum privilegiorum et noſtrorum proceſſuum contra voluntatem dictorum nuntiorum, necnon capientes, verberantes et impedientes occaſione premiſſorum dictos nuntios et eorundem exequutores, et eiſdem circa premiſſa preſtantes auxilium, conſilium vel favorem in premiſſis, quos nos propter hec omnes et ſingulos apoſtolica auctoritate et noſtra in hiis ſcriptis excommunicamus, tanquam excommunicatos palam et publice in parrochiis veſtris nuncietis et nuntiari faciatis. In quorum omnium et ſingulorum premiſſorum teſtimonium, nos Abbas et conſervator predictus ſigillum noſtrum litteris preſentibus duximus apponendum. Datum et actum in caſtro Priſtiaco dicte Cabilonenſis dioceſis, die ſecunda menſis Septembris anno Domini M° CCCC° quinquageſimo primo, indictione xiiii, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri Nicolai divina providentia pape quinti anno quinto, preſentibus ibidem egregio viro domino Franciſco de Fitigniaco legum doctore prepoſito Gebennenſi germano noſtro, religioſo viro domino Johanne Chalant priore prioratus noſtri Florentii, ordinis Sancti Benedicti, diſcretiſque viris Johanne Mathei juriſperito burgenſi Cluniacenſi, Humberto Lapieti burgenſi ville noſtre Trenorchii, Natali de Cortigny clerico, et Petro Stephani, Gebennenſis, Claromontenſis, Carnutenſis et Biſontinenſis dioceſum, teſtibus ad premiſſa vocatis.

Impedientes proceſſum hunc, excommunicantur.

Privilegia monaſterii Cluniacenſis.

NOS Judex major curie Cluniacenſis notum facimus univerſis preſentes litteras inſpecturis, quod nos vidimus, tenuimus, legimus et palpavimus, et

per dilectos et fideles noſtros dominos Anthonium Roſſeti et Johannem de Vinea, de Cluniaco preſbiteros, notarios publicos et dicte curie noſtre juratos, videri, legi, teneri et palpari ac de verbo ad verbum collationari fecimus quaſdam originales litteras felicis recordationis domini Pauli pape ſecundi, cum filis fericis crocei et rubei colorum more Romane curie ſigillatas, et plumbeatas, ſanas et integras, non vitiatas, non cancellatas nec in aliqua ſui parte ſuſpectas, ſed omni prorſus vitio et ſuſpicione carentes, formam que ſequitur continentes, PAULUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui monaſterii Cluniacenſis, Matiſconenſis diocefis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod juſtum eſt et honeſtum tam vigor equitatis quam ordo exigit rationis ut id per ſolicitudinem officii noſtri ad debitum perducatur effectum. Eapropter dilecti in Domino filii, veſtris juſtis poſtulationibus grato concurrentes aſſenſu, omnes libertates et immunitates a predeceſſoribus noſtris Romanis pontificibus, ſive per privilegia vel alia indulta vobis et monaſterio veſtro conceſſas, necnon libertates et exemptiones ſecularium exactionum a regibus et principibus aut aliis Chriſti fidelibus vobis et eidem monaſterio rationabiliter indultas, ſpecialiter autem decimas, primitias, cenſus, fructus, redditus, proventus, agros, terras, vineas, prata, paſcua, ſilvas, nemora, domos, grangias, piſcarias, molendina, ſtagna, lacus, jura, juriſdictiones, aliaque mobilia et immobilia bona ad dictum monaſterium legittime ſpectantia, ſicuti ea omnia juſte et pacifice poſſidetis, vobis et per vos eidem monaſterio apoſtolica auctoritate confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus; Salva in predictis decimis moderatione concilii generalis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis et communitionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Rome apud Sanctum Marcum anno incarnationis dominice milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo ſeptimo, quarto decimo Kalendas Maii, pontificatus noſtri anno tertio. *Sic signatur supra apostolicam*, Jo: de Tartarinis. In cujus viſionis teſtimonium, facta prius diligenti collatione de dictis originalibus litteris ad preſens tranſumptum, tranſcriptum ſeu vidimus per dictos curie noſtre juratos, quibus ſuper hiis et aliis majoribus credimus et fidem adhibemus indubiam, ſigillum dicte curie noſtre litteris preſentibus duximus apponendum. Datum quo ad viſionem hujuſmodi, Cluniaci,

die viceſima prima menſis Januarii anno Domini milleſimo quatercenteſimo octuageſimo ſecundo.

Collatio facta eſt de preſenti tranſumpto, tranſcripto ſeu vidimus ad ſuperius inſertas originales litteras per nos notarios et juratos predictos, ſignis noſtris manualibus ſolitis fieri ſequentibus. A. Roſſeti. J. De Vinea.

Bulle privilegiorum Clementis, Honorii et Nicholaii, ſuper diverſis privilegiis &c ordini Cluniacenſi et membris.

NOS Judex major Cluniacenſis notum facimus univerſis preſentes litteras inſpecturis, quod nos vidimus, tenuimus, legimus et palpavimus, ac per dilectos et fideles noſtros dominos Anthonium Roſſeti et Johannem de Vinea, de Cluniaco preſbiteros, notarios publicos et curie noſtre juratos videri, teneri, legi et palpari fecimus, quaſdam originales litteras felicis recordationis dominorum Clementis ſexti, Honorii quarti et Nicholaii tertii quondam Romanorum pontificum cum filis ſericeis crocei et rubei colorum more Romane curie plumbatas ſeu ſigillatas, ſanas et integras, non vitiatas, non cancellatas, nec in aliqua ſui parte ſuſpectas, ſed omni prorſus vitio et ſuſpicione carentes, quarum tenores ſecuntur et ſunt tales.

[Hanc bullam Clementis VI vide ſupra p. 282 et p. 285.]

HONORIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui Cluniacenſi ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Religionis veſtre in qua de die in diem laudabiliter Domino cooperante proficitis meretur honeſtas ut veſtris petitionibus a ſede apoſtolica favorabiliter annuatur, et illis precipue que ſic pulſant cum moderamine animum preminentis quod intra exauditionis januam meretur admitti. Veſtra ſane petitio nobis exhibita continebat quod cum monaſterium veſtrum, quod ejuſdem ſedis ſpecialiter juris exiſtit, a primo ſue fundationis exordio uſque ad moderna tempora multis et diverſis Romanorum pontificum privilegiis et indulgentiis ſit munitum, et dotatum libertatibus ab eiſdem, nonnulli archiepiſcopi et epiſcopi et officiales eorum aliique eccleſiarum prelati, non attendentes quod vobis principaliter injuriari probantur qui privilegia ſedis apoſtolice vel irreverenter impugnant vel ſuperficialiter eorum verba tenentes contra ipſorum geſtiunt intellectum, et privilegiatos privilegiorum commodis privare conan-

tur, contra eadem privilegia et indulgentias ad ſynodos et conventus forenſes vos ire compellunt, ad domos veſtras cauſa ordines celebrandi, cauſas tractandi aliquas, conventus publicos convocandi et miſſa celebrandi, interdum accedunt, ab Abbate vel priore veſtri monaſterii nullatenus invitati; a fratribus etiam Cluniacenſis ordinis obedientiam et reverentiam exigere vel extorquere, ac in ipſos ubilibet commorantes juriſdictionem excercere, interdicti et excommunicationis ſententias perferre, in prioratibus et cellis ejuſdem ordinis que nunc, ſine abbate, Cluniacenſi monaſterio ſunt ſubjecti, abbates ordinare infra parrochias locorum eidem monaſterio ſubdictorum abſque Cluniacenſis Abbatis aſſenſu, eccleſias et capellas conſtruere, cimiteria benedicere, de veſtris monachis et monaſteriis judicare, ad judicia ſua eos invitos protrahere, ac pro controverſiis veſtris in parrochianos homines et ſervientes veſtros animadvertere preſumentes, quanquam archiepiſcopi et epiſcopi in quorum dioceſibus facultates veſtre conſiſtunt, ſi contra eadem
Parultas. monaſteria vel monachos ipſos aliquid queſtionis habuerunt, te fili Abbas tuoſque ſucceſſores ex indulto ſedis apoſtolice debeant appellare, ac ſi lis per vos diffiniri nequierit, ad eandem ſedem referri ejus ſolius judicio terminanda. Cum autem ſit a predicta ſede ſtatutum ut omnes eccleſie, capelle et cimiteria veſtra libera et immunia ab omni exactione conſiſtant, et fratres cellarum ſeu locorum veſtrorum ubilibet poſitorum, pro interdicto et excommunicatione quibuſlibet, ſuſpenſione divinorum officiorum minime patiantur, et tam monachi predictorum locorum quam eorum famuli et qui ſe monaſtice profeſſioni devoverint divine ſervituti officia celebrent et debita peragant ſepulture; Iidem Prelati vos uti libere ſtatutis hujuſmodi non permittant, nec dioceſani epiſcopi aut officiales eorum preſentatos ſibi a vobis ad parrochiales eccleſias quas habetis ſacerdotes admittunt, nec celebrare in eis divina officia patiuntur eoſdem, prout vobis eſt ex apoſtolice ſedis benignitate conceſſum ſi dicti epiſcopi vel officiales preſentatos eoſdem malitioſe non duxerint admittendos. Preterea cum ex indulgentia ſedis ejuſdem, eccleſiarum veſtrarum decimas que a laycis detinentur, ſi ſecundum Deum ab eorum poteſtate ſubtrahere veſtre religionis reverentia poterit, ad veſtram et pauperum gubernationem vobis et ordini veſtro liceat retinere, ac laicos vel clericos ſeculares per loca veſtra ad converſionem ſive ad ſepulturam ſuſcipere, niſi pro certis criminibus fuerint excommunicationis ſententia innodati, iidem ſuper hiis vobis temere ſe opponunt, alium quam Cluniacenſem ordinem in parochiis ad jus veſtrum ſpectantibus de novo creare nichil-

ominus preſumentes, licet ab eadem ſede id fieri cuilibet inhibitum ſit expreſſe. Ad hec, cum vos et fratres veſtri ubilibet commorantes conveniri vel ultra duas dietas a monaſteriis veſtris ad judicium pertrahi ſeu ad cujuſlibet proviſionem compelli per litteras apoſtolicas non poſſitis, nec alicui liceat auctoritate ipſarum in fratres ipſos juriſdictionem aliquam exercere, niſi eedem littere plenam de ordine veſtro et indulgentia vobis ſuper hiis ab eadem ſede conceſſa fecerint mentionem, ipſi prelati et alii a ſede apoſtolica delegati indulgentiam hujuſmodi voluntate propria non ſervantes, ſuper hiis vos ſepius aggravant et perturbant. Audivimus preterea, quod non mediocriter movet nos nec modicum derogat libertati, quod aliqui prelati eccleſiarum et officiales eorum licet in vos et alios ordinis Cluniacenſis monachos vel converſos ubilibet commorantes, pro eo quod eſtis Apoſtolice ſedis privilegiis et indulgentiis communiti, eis non liceat excommunicationis aut interdicti ſententiam promulgare, in molentes tamen in molendinis et coquentes in furnis, in contrahentes vobiſcum quibuſcunque contractibus, in ſervientes et familias veſtras, in locantes eis operas ſuas, in illos etiam qui miſſas et horas veſtras audiunt, decimas, redditus et oblationes ac alia vobis debita reddunt, ſeu alias vobis communicant, et excommunicationis et interdicti ſententias fulminare ac conceſſiones tam ab eorum predeceſſoribus quam aliis Chriſti fidelibus liberalitate pia et provida ordini veſtro factas revocare voluntate propria, ne dicamus potius temeritate, preſumunt, bona que in eorum continentur dioceſibus arreſtari vel detineri tamdiu per violentiam facientes, donec ſuper hiis eorum voluntati fuerit ſatiffactum, alias vobis gravamina et injurias multipliciter inferendo ; ſicque fit ut exemptio conceſſa vobis cauſa ſolatii et quietis pariat vobis diſpendium et laborem : quare nobis humiliter ſupplicaſtis ut tantis veſtris gravaminibus et jacturis providere miſericorditer curaremus. Nos itaque, ad inſtar felicis recordationis Alexandri iiii^ti^, Clementis iiii^ti^, Urbani iiii^ti^ et Nicholaii tertii, predeceſſorum noſtrorum, Romanorum pontificum, nolentes de cetero tam abuſivas enormitates ſeu tam enormes abuſus, non abſque apoſtolice ſedis excogitatos injuria, ſuſtinere, hujuſmodi excommunicationis et interdicti ſententias et alia ſupradicta contra ejuſdem ſedis indulta in veſtrum prejudicium fieri auctoritate preſentium diſtrictius inhibemus, decernentes irritum et inane ſi quid contra inhibitionem hujuſmodi ſuper premiſſis fuerit attemptatum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre inhibitionis et conſtitutionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis

Exemptio.

autem hoc attemptare preſumpſerit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Rome apud Sanctam Sabinam Nonis Maii pontificatus noſtri anno primo. NICOLAUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui Cluniacenſi ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod juſtum eſt et honeſtum, tam vigor equitatis quam ordo exigit rationis ut id per ſollicitudinem officii noſtri ad debitum perducatur effectum. Sane ad audientiam apoſtolatus noſtri pervenit quod archiepiſcopi, epiſcopi, decani, archidiaconi et alii eccleſiarum prelati, tam vos quam priores et preſbiteros veſtros tailliis, exactionibus et procurationibus quas extra domos ſibi poſtulant exhibere, domos etiam ipſas contra Lateranenſe conſilium, equitaturarum et perſonarum numerum excedentes, immiſericorditer aggravare preſumunt, inſuper eccleſias ad vos ſpectantes ſubjiciunt interdicto, et preſbyteros ipſos ſuſpendunt, nullam rationabilem cauſam ſicut dicitur pretendentes, ſed tantum proprie voluntatis arbitrium profecuti. Volentes igitur vobis in hoc patrocinium apoſtolicum impartiri, ad inſtar felicis recordationis Celeſtini pape iii predeceſſoris noſtri auctoritate vobis apoſtolica indulgemus ut eiſdem in tailliis et procurationibus indebitis non teneamini de cetero reſpondere, ſententiam vero quam in eccleſias aut preſbiteros veſtros, niſi pro manifeſta et rationabili cauſa et ordine debito ventilata, duxerint promulgandam, decernimus non tenere. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre conſtitutionis et conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus noverit ſe incurſurum. Datum Rome apud Sanctum Petrum x° Kalendas Februarii pontificatus noſtri anno ſecundo. In cujus viſionis teſtimonium, facta prius diligenti collatione de preſenti tranſumpto, tranſcripto ſeu vidimus ad originales litteras ſuperius inſertas per dictos curie noſtre juratos, quibus ſuper hiis et aliis majoribus credimus et fidem adhibemus indubiam, ſigillum dicte curie noſtre litteris preſentibus duximus apponendum. Datum quo ad viſionem hujuſmodi, Cluniaci, die viceſima ſexta menſis Novembris anno Domini milleſimo quatercenteſimo octuageſimo tertio.

Collatio facta eſt de preſenti tranſumpto, tranſcripto ſeu vidimus ad originales litteras ſuperius inſertas, per nos notarios et juratos predictos, ſignis noſtris manualibus hic appoſitis.

A. Roffeti. J. De Vinea.

Privilegia Honorii, Gregorii, Nicholai et Alexandri, pro ordine Cluniacenſi et membris ejuſdem.

NOS Judex major Cluniacenſis et nos Archidiaconus judex ordinarius ſpiritualis dicti loci notum facimus univerſis preſentes litteras inſpecturis quod nos vidimus, tenuimus, legimus et palpavimus, ac per dilectos noſtros et fideles dominos Anthonium Roſſeti et Johannem de Vinea, probos notarios publicos et curiarum noſtrarum juratos, videri, legi, palpari ac de verbo ad verbum collationari fecimus quaſdam originales litteras felicis recordationis dominorum Honorii quarti, Gregorii noni, Nicholai tertii, Alexandri quarti, cum filis ſericeis rubei et crocei colorum, necnon Urbani quarti, quondam Romanorum pontificum cum cordula canapis more Romane curie impendenti bullatas ſeu plumbatas, ſanas quidem et integras, non cancellatas, non vitiatas nec in aliqua ſui parte ſuſpectas ſed omni prorſus vitio et ſuſpitione carentes, quarum tenores ſequuntur et ſunt tales.

[Bullam Honorii Quarti vide ſupra p. 301.]

GREGORIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui Cluniacenſi ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod juſtum eſt et honeſtum, tam vigor equitatis quam ordo exigit rationis ut id per ſollicitudinem officii noſtri ad debitum perducatur effectum. Ea propter dilecti in Domino filii, veſtris juſtis poſtulationibus grato concurrentes aſſenſu, vobis et fratribus veſtris auctoritate preſentium indulgemus ut infra parrochias veſtras, pro ea portione pro qua veteres decimas ibi habetis atque percipitis, de novalibus reddactis noviter ad culturam que a tempore cujus non extat memoria non fuerunt exculta, decimas percipere valeatis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Aſiſii ij° Kalendas Junii pontificatus noſtri anno ſecundo. NICOLAUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui Cluniacenſi ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod juſtum eſt et honeſtum, tam vigor equitatis quam ordo exigit rationis ut id per ſollicitudi-

Perceptio decimarum novalium.

nem officii noſtri ad debitum perducatur effectum. Ea propter dilecti in
Novalium perceptio. Domino filii, veſtris juſtis poſtulationibus grato concurrentes aſſenſu, ad inſtar felicis recordationis Gregorii pape noni predeceſſoris noſtri, vobis et fratribus veſtris auctoritate preſentium indulgemus ut infra parrochias veſtras, pro ea portione, pro qua veteres decimas ibi habetis atque percipitis, de novalibus redactis noviter ad culturam que a tempore cujus non extat memoria non fuerunt exculta, decimas percipere valeatis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Rome apud Sanctum Petrum x° Kalendas Februarii pontificatus noſtri anno ſecundo. ALEXANDER epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui Cluniacenſi ſalutem
Libertatis preſervatio. et apoſtolicam benedictionem. Cum felicis recordationis Innocentius papa predeceſſor noſter olim duxerit ſtatuendum, ut exempti, quantacunque gaudeant libertate, nichilominus, ratione delicti ſeu contractus aut rei de qua contra ipſos agitur, rite poſſint coram locorum ordinariis conveniri, et illi quo ad hoc ſuam in eos valeant juriſdictionem prout jus exigit exercere ; vos, dubitantes ne per hujuſmodi conſtitutionem libertatibus et immunitatibus veſtris, vobis et ordini veſtro per privilegia et indulgentias ab apoſtolica ſede conceſſis, prejudicari valeat, nobis humiliter ſupplicaſtis ut providere ſuper hoc indempnitati veſtre paterna ſollicitudine curaremus. Quia vero ejuſdem ordinis ſacra religio ſic apud nos favore vos dignos conſtituit ut nobis votivum exiſtat vos ab omnibus per que poſſent vobis provenire diſpendia immunes libenti animo preſervare ; auctoritate vobis preſentium indulgemus ut occaſione conſtitutionis hujuſmodi nullum eiſdem libertatibus et immunitatibus prejudicium generetur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit indignatione omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Laterani Nonis Martii pontificatus noſtri anno ſecundo. URBANUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabilibus fratribus archiepiſcopis et epiſcopis ad quos littere iſte pervenerint ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Illum ad apoſtolicam ſedem gerere debetis devotionis affectum quod conſervatoribus vel executoribus a ſede deputatis eadem, negotiis eis commiſſis nullum interponatis obſtaculum, ſed potius cum ab

eis fueritis requiſiti impendatis conſilium, auxilium et favorem. Sed ſicut ex parte dilectorum filiorum Abbatis et conventus Monaſterii Cluniacenſis fuit propoſitum coram nobis vos rectoribus eccleſiarum et clericis veſtrarum civitatum et dioceſum, ne mandata conſervatorum privilegiorum ſuorum apoſtolicorum, eiſdem Abbati et conventui ac perſonis Cluniacenſis ordinis per litteras apoſtolicas deputatorum, rationabiliter facta eis, auctoritate litterarum hujuſmodi, in favorem perſonarum ejuſdem ordinis exequantur, inhibuiſtis, pro veſtre libito voluntatis, in eorundem Abbatis et conventus et perſonarum ipſarum prejudicium et gravamen; quare nobis humiliter ſupplicarunt ut providere ſibi ſuper hoc paterna ſollicitudine curaremus. Quia vero vos non decet procedere ad inhibitionem hujuſmodi faciendam, fraternitati veſtre per apoſtolica ſcripta mandamus quatinus, ſi eſt ita, ſinguli veſtrum inhibitionem revocetis eandem, et ſimilem de cetero facere minime attemptetis. Alioquin dilecto filio Abbati Pultariarum, Lingonenſis dioceſis, damus noſtris litteris in mandatis ut vos univerſos et ſingulos ad id, monitione premiſſa, auctoritate noſtra, appellatione remota, compellat; non obſtante ſi vobis vel alicui veſtrum a ſede apoſtolica ſit indultum quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſitis per litteras apoſtolicas que de indulto hujuſmodi plenam non fecerint mentionem, ſive qualibet alia indulgentia ſedis ejuſdem, de qua cujuſque tenore opporteat in noſtris litteris plenam et expreſſam mentionem fieri, et per quam effectus preſentium impediri valeat vel differri. Datum Viterbii vj Idus Martii pontificatus noſtri anno primo. In cujus viſionis teſtimonium, facta prius diligenti collatione de preſenti tranſumpto, tranſcripto ſeu vidimus ad originales litteras ſuperius inſertas per dictos curie noſtre juratos, quibus ſuper hiis et aliis majoribus credimus et fidem adhibemus indubiam, ſigilla dictarum curiarum noſtrarum litteris preſentibus duximus apponenda. Datum quo ad viſionem hujuſmodi, Cluniaci, die viceſima octava menſis Aprilis anno domini milleſimo quadringenteſimo octuageſimo quarto.

Collatio facta eſt de preſenti tranſumpto, tranſcripto ſeu videmus ad ſuperius inſertas originales litteras apoſtolicas per nos notarios et juratos predictos, ſignis noſtris manualibus his appoſitis teſtibus.

A. Roſſeti. J. De Vinea.

Tranſſumptum Clementis pape quarti, omnium eccleſiarum, terrarum et aliorum privilegiorum, &c.

UNIVERSIS et ſingulis preſentes litteras inſpecturis Symon de Dalgleſſ precentor officialiſque curie Glaſguenſis generalis ſalutem in Domino. Notum facimus quod ex parte venerabilis in Chriſto patris Henrici permiſſione divina abbatis monaſterii de Paſleto, ſuo et conventus dicti monaſterii nomine, nobis fuerunt exhibite et oſtenſe quedam littere apoſtolice vera bulla plumbea ſanctiſſimi in Chriſto patris et Domini recolende ſancteque memorie domini Clementis pape quarti in filo de ſerico rubeo et ceruleo bullate, non vitiate, non cancellate, non abolite, non abraſe, nec in aliqua ſui parte ſuſpecte, ut prima facie apparebat, quarum tenor noſcitur eſſe talis. CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati Monaſterii Sancti Jacobi et Sancti Mirini confeſſoris de Paſſelet eiſque fratribus tam preſentibus quam futuris regularem vitam profeſſis imperpetuum. Religioſam vitam eligentibus apoſtolicum convenit adeſſe preſidium ne forte cujuſlibet temeritatis incurſus aut eos a propoſito revocet aut robur, quod abſit, ſacre religionis infringat. Ea propter dilecti in Domine filii, veſtris juſtis poſtulationibus clementer annuimus, et monaſterium Sancti Jacobi apoſtoli et Sancti Mirini confeſſoris de Paſſelet, Glaſguenſis diocefis, in quo divino eſtis obſequio mancipati, ſub beati Petri apoſtoli et noſtra protectione ſuſcepimus, et preſentis ſcripti privilegio communimus: In primis ſiquidem ſtatuentes ut ordo monaſticus, qui ſecundum Deum ac beati Benedicti regulam atque inſtitutionem Cluniacenſium fratrum in eodem monaſterio inſtitutus eſſe dinoſcitur, perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter obſervetur. Preterea quaſcunque poſſeſſiones, quecunque bona idem monaſterium impreſentiarum juſte et canonice poſſidet aut infuturum, conceſſione pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, ſeu aliis juſtis modis preſtante Domino poterit adipiſci, firma vobis veſtriſque ſucceſſoribus et illibata permaneant. In quibus hec propriis duximus exprimenda vocabulis; Locum ipſum in quo prefatum monaſterium ſitum eſt cum omnibus pertinentiis ſuis; Et capellam de Lochwynoc, cum pertinentiis ſuis; de Innerwyc, de Lygadwod, de Katcart, de Rughglen, de Curmannoc, de Polloc, de Merneſſ, de Neilſton, de Kylberhan, de Heſtwod, de Howſton, de Kylhelan, de Harſkyn, de Kylmacolm, de Innerkyp, de

Largyſſ, de Preſtwic burgo, de altera Preſtwic, de Cragyn, de Turnebery, de Dundonald, de Schanher, de Haucynlec, de Kylpatrik, de Neyt, de Kyllynan, de Kylkeran, et Sancti Colmaneli de Scybinche eccleſias, cum capellis, terris et aliis pertinentiis earundem; Capellam de Kylmor apud Kenlochgilpe cum pertinentiis ſuis; Et terram cum pertinentiis ſuis quam quondam Duncanus filius Ferkchardi et Laumam conſanguineus ipſius Duncani monaſterio veſtro contulerunt ibidem; Et totam illam terram que jacet ex utraque parte de Kert aque ſicut quondam Walterus filius Alani dapifer Regis Scotie, fundator monaſterii veſtri, ipſi monaſterio contulit pia devotione; Et carucatam terre cum pertinentiis ſuis quam quondam Grimketil tenuit que nunc dicitur Arkylliſton; Et carucatam terre cum pertinentiis ſuis quam habetis inter Kert et Grif que nunc Inſula appellatur; Et totam terram de Drumloy et de Swynſchawis; Et *le* Graynis que nunc Drumgrane vocatur; Et totam terram de Hakhyncog de Dalmulyn cum pertinentiis ſuis; Et terram quam habetis in villa de Polloc; Et totam terram de Drepſſ quam quondam Guilelmus filius Maduſe a veſtro monaſterio tenuit ad firmam; Et carucatam terre apud Hunteley cum pertinentiis ſuis quam quondam Wilelmus rex Scotie vobis cambivit cum terris quam habuiſtis in villa que dicitur Haſtaniſden; Et carucatam terre cum pertinentiis ſuis quam quondam Eſchena de Molla mulier monaſterio veſtro contulit ibidem; Et piſcariam quam habetis ſuper aquam de Clude inter Perthec et inſulam que de Renfrw vulgariter nominatur; Et annuum redditum dimidie marche argenti quem percipitis ex firma de burgo Renfrw; Et molendinum quod in tenemento ejuſdem burgi obtinetis, cum aquarum decurſibus et omnibus pertinentiis ſuis. Et unum toftum plenarium in villa que nominatur Renfru; Et unum rete ad ſalmonem quod apud Renfru habetis in fluvio qui dicitur Clude; Et terram quam ibidem juxta molendinum veſtrum obtinetis; Et terras de Hyllington et de Caſtelſide cum pertinentiis ſuis; Et totum molendinum de Innerwyc cum aquarum decurſibus et omnibus pertinentiis ſuis; Et totam terram de Preſtwic cum pertinentiis ſuis que nunc Villa monachorum vulgariter nominatur; Et terram de Moniabroc ſicut in inſtrumentis donatoris dicitur contineri; Et terram de Cnoc; Et molendinum de Paſſelet cum ſua plenaria ſecta quod ex collatione quondam Walteri filii Alani ſeneſcalli Regis Scotie, monaſterii veſtri patroni, tenetis; Et medietatem piſcarie in exitu lacus de Lochwinoc, cum ea libertate piſcandi quam predictus quondam Walterus funda-

tor monaſterii veſtri vobis in ipſo lacu contulit; Et totam terram de Penuld cum pertinentiis ſuis que dicitur Fulton, ſicut eam quondam Henricus de Sancto Martino de aſſenſu domini ſui monaſterio veſtro dicitur contuliſſe; Et terram ſitam inter Mach et Caldouer cum pertinentiis ſuis; Et partem illam terre ubi molendinum de Paſſelet ſitum eſt, per certas metas a dicto Seneſcallo vobis pia libertate conceſſam; Et terram ultra Kert inter Eſpedar et Aldpatrik ſicut idem Seneſcallus vobis illam dedit, cum omnibus libertatibus et aſiamentis in foreſtis ipſius de Paſſelet et de Seneſchathir prout in ipſius donationis litteris dicitur contineri; Et terram apud Carnebro quam habetis ex dono quondam Uctredi filii Pagani; Et terram cum pertinentiis ſuis quam monaſterio veſtro contulit apud Orde quondam Walterus dictus Murdhac; Et annuum redditum unius celdre frumenti quem percipitis ex donatione quondam Patricii comitis de Dumber; Et annuum redditum unius celdre frumenti et dimidie marche argenti quem apud Cadiow ex dono quondam Roberti de Londoniis fratris quondam Regis Scotie obtinetis; Et annuum redditum unius marche argenti quem percipitis apud Kilbride ex dono quondam Philippi de Valons; Ex dono quondam Maldoveni comitis de Lennax piſcariam ſuper aquam de Lewyn que Linbren vocatur, cum terra que jacet inter predictam piſcariam et magnam viam per quam itur apud Dumbertan ſicut vobis eam aſſignavit, cum pertinenciis ſuis; Et terras cum pertinentiis ſuis quas habetis in comitatu de Lennax que Coupmanach, Edinbernan, Bacchan, Finbelach, Cragbrectalach, Druncrene, Dallenenach, Drumtoucher, Drumteyglunan, Drumdeynanis, Cultbwy et Reynfod vulgariter nuncupantur, ſicut in litteris inde confectis plenius dicitur contineri; Et totam terram quam habetis in loco qui dicitur Monachkenran cum pertinentiis ſuis; Et terram cum pertinentiis ſuis quam monaſterio veſtro contulit apud Moydirual quondam Thomas filius Tankardi; Et terram cum pertinentiis ſuis que vocatur Garyn quam monaſterio veſtro contulit quondam Rodulfus de Cler; Ex dono quondam Duncani comitis de Karric totam terram de Croſragmol et Sutheblan cum pertinentiis ſuis; Ex dono nobilis viri Alexandri monaſterii veſtri patroni duas celdras farine quas percipitis de farina de Inchinan pro excambio multure de *le* Raff; Et annuum redditum duarum marcharum argenti quem percipitis pro molendino de Thornton, prout in litteris inde confectis dicitur contineri, cum terris, pratis, vineis, nemoribus, uſuagiis, et paſcuis, in boſco et plano, in aquis et molendinis, in viis et ſemitis, et omnibus aliis

libertatibus et immunitatibus ſuis. Sane novalium veſtrorum que propriis manibus aut ſumptibus colitis de quibus aliquis hactenus non percepit, ſive de veſtrorum animalium nutrimentis, nullus a vobis decimas exigere vel extorquere preſumat. Liceat quoque vobis clericos vel laicos liberos et abſolutos e ſeculo fugientes ad converſionem recipere, ac eos abſque contradictione aliqua retinere. Prohibemus inſuper ut nulli fratrum veſtrorum poſt factam in monaſterio veſtro profeſſionem fas ſit ſine abbatis ſui licentia de eodem loco, niſi artioris religionis obtentu, diſcedere; diſcedentem vero abſque communium litterarum cautione nullus audeat retinere. Cum autem generale interdictum terre fuerit, liceat vobis, clauſis januis, excluſis excommunicatis et interdictis, non pulſatis campanis, ſuppreſſa voce, divina officia celebrare, dummodo cauſam non dederitis interdicti. Criſma vero, oleum ſanctum, conſecrationes altarium ſeu baſilicarum, ordinationes clericorum quorum ordines fuerint promovendi, a dioceſano ſuſcipietis epiſcopo, ſiquidem catholicus fuerit et gratiam et communionem ſacroſancte Romane ſedis habuerit et ea vobis voluerit ſine pravitate aliqua exhibere. Prohibemus inſuper ut infra fines parrochiarum veſtrarum ſi eas habetis nullus ſine aſſenſu dioceſani epiſcopi et veſtro capellam ſeu oratorium de novo conſtruere audeat, ſalvis privilegiis pontificum Romanorum. Ad hec novas et indebitas exactiones ab archiepiſcopis et epiſcopis, archidiaconis ſeu decanis aliiſque omnibus eccleſiaſticis ſecularibuſve perſonis a vobis omnino fieri prohibemus. Sepulturam quoque ipſius loci liberam eſſe decernimus, ut eorum devotioni et extreme voluntati qui ſe illic ſepelliri deliberaverint, niſi forte excommunicati vel interdicti ſint aut etiam publice uſurarii, nullus obſiſtat, ſalva tamen juſtitia illarum eccleſiarum a quibus mortuorum corpora aſſumuntur. Decimas preterea et poſſeſſiones ad jus eccleſiarum veſtrarum ſpectantes que a laicis detinentur redimendi et legittime liberandi de manibus eorum et ad eccleſias ad quas pertinent revocandi libera ſit vobis de noſtra auctoritate facultas. Obeunte vero te nunc ejuſdem loci Abbate vel tuorum quolibet ſucceſſorum, nullus ibi qualibet ſubreptionis aſtutia ſeu violentia proponatur niſi quem fratres communi conſenſu vel fratrum major pars conſilii ſanioris, ſecundum Deum et beati Benedicti regulam, providerint eligendum. Paci quoque et tranquillitati veſtre paterna in poſterum ſollicitudine providere volentes, auctoritate apoſtolica prohibemus ut infra clauſuras locorum ſeu grangiarum veſtrarum nullus rapinam ſeu furtum facere, ignem apponere, ſanguinem fundere, hominem temere capere vel

interficere, ſeu violentiam audeat exercere. Preterea omnes libertates et immunitates a predeceſſoribus noſtris Romanis pontificibus monaſterio veſtro conceſſas, necnon libertates et exemptiones ſecularium exactionum a regibus et principibus vel aliis fidelibus rationabiliter vobis indultas, auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti privilegio communimus. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat prefatum monaſterium temere perturbare aut ejus poſſeſſiones auferre vel ablatas retinere, minuere ſeu quibuſlibet vexationibus fatigare, ſed omnia integra conſerventur eorum pro quorum gubernatione ac ſuſtentatione conceſſa ſunt uſibus omnimodis pro futura ; ſalva ſedis apoſtolice auctoritate et diocefani epiſcopi canonica juſtitia. Si qua igitur in futurum eccleſiaſtica ſecularifve perſona, hanc noſtre conſtitutionis paginam ſciens, contra eam temere venire temptaverit, ſecundo tertiove commonita, niſi reatum ſuum congrua ſatisfactione correxerit, poteſtatis honoriſque ſui careat dignitate, reamque ſe divino judicio exiſtere de perpetrata iniquitate cognoſcat, et a ſacratiſſimo corpore ac ſanguine Dei et redemptoris noſtri Jheſu Chriſti aliena fiat, atque in extremo examine diſtricte ſubjaceat ultioni. Cunctis autem eidem loco ſua jura ſervantibus ſit pax Domini noſtri Jeſu Chriſti quatinus et hic fructum bone actionis percipiant et apud diſtrictum Judicem premia eterne pacis inveniant. Amen. Quibus quidem litteris apoſtolicis nobis ut premittitur exhibitis et oſtenſis, nobis fuit pro parte dictorum Abbatis et conventus de Paſleto humiliter ſupplicatum quatinus dictas litteras apoſtolicas inſpicere deberemus et inſpectas tranſcribi et publicari publicamque in formam redigi faceremus, auctoritate ordinaria dignaremur eas exemplari mandare, cum ob diſcrimina viarum, incurſus forte predonum ſeu fluminum impetus aut alios caſus fortuitos et difficultatem probationis, Abbas et conventus dicti monaſterii de Paſleto a jure ſuo cadere poſſint ac diſpendium et jacturam incurrere, dictis litteris perditis, ereptis, deſtructis, balneatis vel amiſſis. Enimvero nos Symon cantor et officialis predictus, attendens ſuplicationem prefatam eſſe conſonam rationi, volens probationibus veridicis ſubvenire ne juſtitia depereat, citatis generaliter omnibus et ſingulis quorum interfuit et [qui] ſua putaverant intereſſe in valvis eccleſie cathedralis Glaſguenſis tanquam in albo pretorio, intervallo octo dierum eis prefixo ad objiciendum ſi quid objicere vellent quare hujuſmodi littere publicari aut exemplari non deberent, cum intimatione publica et expreſſa ; quo die adveniente et ipſis non comparentibus, cum nichil objectum fuerit

propter quod hujuſmodi publicatio litterarum apoſtolicarum et tranſſumptio fieri non debeat, dictis litteris apoſtolicis per nos inſpectis, prius viſis, palpatis, cum omni diligentia examinatis et intellectis, eiſque indubitanter repertis veris et integris, non vitiatis, non corruptis nec in aliqua ſui parte ſuſpectis, ut hec ipſa exemplaria ex ipſis litteris apoſtolicis auctoritate noſtra ordinaria aſſumpta, ubique terrarum, tam in judicio quam extra, [eandem] auctoritatem, fidem et firmitatem ut ipſa originalia obtinerent, cauſe cognitione ut premittitur ſuper hoc precedente, digeſta et matura deliberatione prehabita, ſub ſigillo curie noſtre officialatus Glaſguenſis per circumſpectum virum magiſtrum Johannem de Reſton vicarium perpetuum eccleſie parochialis de Dunlop, notarium publicum noſtrum ſcribam infraſcriptum, ſolenniter exemplari et in publicam formam redigi mandavimus. Quod quidem exemplar ſive tranſſumptum in omnibus cum ipſis originalibus litteris conformiter concordans, nichil addito vel remoto quod ſenſum mutet vel intellectum vitiet, eandem auctoritatem, fidem et firmitatem per hoc ut ipſa originalia, Dei nomine invocato, decernimus in hiis ſcriptis. In quorum omnium et ſingulorum fidem et teſtimonium premiſſorum, preſentes litteras per dictum notarium publicum tranſcribi, exemplari et publicari mandavimus et ſigilli noſtri officialatus Glaſgwenſis, una cum ſigno et ſubſcriptione dicti notarii noſtri ſcribe, fecimus appenſione muniri. Acta erant hec infra eccleſiam cathedralem Glaſguenſem, nobis pro tribunali ſedentibus, anno Domini milleſimo CCCC^{mo} ſexageſimo nono, menſis vero Decembris die prima, indictione tertia, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Pauli divina providentia pape ſecundi anno ſexto.

Preſcripte vero littere apoſtolice vera bulla plumbea ipſius domini Pape, in qua ex altera parte impreſſa erant duo capita et deſuper he littere, s. PAULUS, S. PETRUS, et ex altera parte CLEMENS PAPA QUARTUS, et ipſius domini Pape et ſui almi collegii cardinalium ſignis et ſubſcriptionibus manualibus prout infra inferius patet munite et roborate erant ad perpetuam fidem. Preſentibus ibidem egregiis, venerabilibus et circumſpectis viris magiſtris Wilelmo Arthurle decretorum doctore, Patricio de Houſton, Roberto de Houſton, Johanne de Fauſide vicario de Kilbride, dominis Malcolmo de Durand rectore de Kirkgunzean, Johanne de Roberton, Johanne de Mousfald vicario de Kilmauris, et Johanne Reſton preſbiteris, teſtibus ad premiſſa auſcultanda vocatis ſpecialiter et rogatis.

Ego Clemens catholice eccleſie epiſcopus ſubſcribo.

+ Ego Guillelmus tituli Sancti Marchi preſbiter cardinalis. + Ego Odo epiſcopus. + Ego Octavianus diaconus cardinalis. + Ego Stephanus epiſcopus cardinalis. + Ego Johannes diaconus cardinalis. + Ego Ubertus diaconus cardinalis. + Ego Jordanus Sanctorum Coſme et Damiane diaconus cardinalis. + Ego Jacobus diaconus cardinalis. + Ego frater Ambaldus baſilice Duodecim Apoſtolorum preſbiter cardinalis. + Ego Jacobus diaconus cardinalis. Datum Peruſii per manum magiſtri Michaelis Romane eccleſie vicecancellarii, anno gratie M^mo^ cclxv^to^.

Et ego Johannes de Reſtone preſbiter Glaſguenſis dioceſis, publicus auctoritate imperiali notarius, prefatique domini Judicis ſcriba, premiſſis litterarum apoſtolicarum preſentationi, receptioni, inſpectioni, exemplationi, citationi, publicationi et decreto, ceteriſque omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur, dicerentur et fierent, unacum prenominatis teſtibus, preſens interfui, eaque ſic fieri vidi, ſcivi et audivi et in notam ſumpſi, ac inde preſentes litteras ſeu preſens publicum inſtrumentum manu alterius ſcriptum publicavi et in hanc publicam formam redegi, ſignoque et nomine meis ſolitis et conſuetis, unacum ſigilli officii dicti domini Officialis appenſione, me ſubſcribendo ſignavi, rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium omnium premiſſorum. Jo. de R.

Littera conſervatoria optima.

[Hanc bullam Clementis VI vide ſupra in p. 33 et p. 38.]

Littera conſervatoria principalis.

SIXTUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis de Melros et de Cupro ac Culros monaſteriorum, Sanctiandree et Dumblanenſis dioceſium, Abbatibus ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Militanti eccleſie, licet immeriti, diſponente Domino, preſidentes, circa curam eccleſiarum et monaſteriorum omnium ſolertia reddimur indefeſſe ſoliciti ut juxta debitum paſtoralis officii eorum occurramus diſpendiis, et profectibus, divina cooperante clementia, ſalubriter intendamus. Sane dilectorum filiorum Abbatis et conventus monaſterii de Paſleto nuncupati, Cluniacenſis ordinis, Glaſ-

guenſis dioceſis quod a monaſterio Cluniacenſi ſedi apoſtolice immediate ſubjecto, Matiſconenſis dioceſis, dependet, conqueſtione percepimus, quod nonnulli locorum ordinarii aliique eccleſiarum prelati et clerici ac eccleſiaſtice perſone tam religioſe quam ſeculares, etiam ſi dux aut marchio fuerint, necnon comites, barones, nobiles, milites, communia civitatum, univerſitates opidorum, caſtrorum, villarum et aliorum locorum, et alie ſingulares perſone civitatum et aliarum partium diverſarum ut dicitur, occuparunt et occupari fecerunt villas et alia loca, terras, domos, poſſeſſiones, jura et juriſdictiones, decimas, piſcarias necnon fructus, cenſus, redditus et proventus dicti monaſterii et nonnulla alia bona mobilia et immobilia, ſpiritualia et temporalia, ad Abbatem et conventum monaſterii de Paſleto predictos ſpectantia, et ea detinent indebite occupata ſeu ea detinentibus aut occupare et detinere volentibus preſtant auxilium, conſilium vel favorem. Nonnulli etiam civitatum dioceſis et partium predictarum qui nomine Domini invacuum recipere non formidant eiſdem Abbati et conventui de Paſleto ſuper predictis villis et locis aliis, terris, decimis, piſcariis, domibus, poſſeſſionibus, juribus et juriſdictionibus, fructibus, cenſibus, redditibus et proventibus eorundem et quibuſcunque aliis bonis mobilibus, et immobilibus, ſpiritualibus et temporalibus, et aliis rebus ad eoſdem Abbatem et conventum monaſterii de Paſleto ſpectantibus multiplices moleſtias et injurias inferunt ac jacturas et indies inferre non verentur. Quare dicti Abbas et conventus de Paſleto cupientes indemnitatem dicti monaſterii et ne impoſterum indebite ſuper premiſſis et aliis moleſtentur, injurientur et graventur providere, nobis humiliter ſupplicarunt ut cum eiſdem valde reddatur difficile pro ſingulis querelis, damnis, gravaminibus, injuriis et eorum privilegiis et indultis, tam apoſtolica quam alia auctoritate eis conceſſis, ad apoſtolicam ſedem habere recurſum, providere ipſis ſuper hoc paterna diligentia curaremus. Nos igitur adverſus occupatores, detentores, preſumptores, moleſtatores, privilegiorumque eorum violatores, ac eis quomodolibet injurias inferentes, illo volentes eiſdem Abbati et conventui remedio ſubvenire per quod ipſorum compeſcatur temeritas et aliis aditus committendi ſimilia precludatur, diſcretioni veſtre per apoſtolica ſcripta mandamus quatinus vos vel duo aut unus veſtrum per vos vel alium ſeu alios, etiam ſi ſint extra loca in quibus deputati eſtis conſervatores et judices, prefatis Abbati et conventui efficacis defenſionis preſidio aſſiſtentes, non permittatis eoſdem ſuper premiſſis et quibuſlibet aliis bonis, rebus et

juribus ad Abbatem et conventum monaſterii de Paſleto predictos ſpectantibus ab eiſdem vel quibuſvis aliis perſonis indebite moleſtari vel eis gravamina ſeu damna vel injurias irrogari ; facturi dictis Abbati et conventui de Paſleto, cum ab eis vel procuratoribus ſuis aut eorum aliquo fueritis requiſiti, de predictis et aliis perſonis quibuſlibet, ſuper reſtitutione hujuſmodi villarum, terrarum et aliorum, juriſdictionum, jurium, decimarum, piſcariarum et bonorum mobilium et immobilium, reddituum quoque ac proventuum et aliorum quorumcunque bonorum quocunque nomine nuncupatorum, necnon de quibuſlibet moleſtiis, injuriis tam verbalibus quam realibus atque damnis preſentibus et futuris, in perſonis et rebus ipſorum illatis, in illis videlicet que judicialem requirunt indaginem ſummarie, ſimpliciter et de plano, ſine ſtrepitu et figura judicii, in aliis vero prout qualitas eorum exegerit, juſtitie complementum, occupatores ſeu detentores, preſumptores, moleſtatores, et injuriatores hujuſmodi ac manus violentes in eos injicientes necnon contradictores quoſlibet et rebelles cujuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis, etiam ſi archiepiſcopali vel epiſcopali vel alia quavis dignitate prefulgeant, quandocunque et quotienſcunque expedierit, auctoritate noſtra, per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſeculari ; non obſtantibus tam felicis recordationis Bonifacii pape viii predeceſſoris noſtri in quibus cavetur ne aliquis extra ſuam civitatem et dioceſim niſi in certis exceptis caſibus et in illis ultra unam dietam a fine ſue dioceſis ad judicium evocetur, ſeu ne judices et conſervatores a ſede deputati predicta extra civitatem et dioceſim in quibus deputati fuerint contra quoſcunque procedere ſive alio vel aliis vices ſuas committere, aut aliquos ultra unam dietam a fine dioceſis eorundem trahere preſumant, dummodo ultra duas dietas aliquis auctoritate preſentium non trahatur, ſeu quod de aliis quam de manifeſtis injuriis et violentiis et aliis que judicialem requirunt indaginem, penis in eos ſi ſecus egerint et in id procurantes adjectis, conſervatores ſe nullatenus intromittant, quam aliis quibuſcunque conſtitutionibus a predeceſſoribus noſtris Romanis pontificibus, tam de judicibus delegatis et conſervatoribus quam perſonis ultra certum numerum ad judicium non vocandis, aut aliis editis que veſtre poſſent in hac parte juriſdictioni aut poteſtati quomodolibet obviare ; ſeu ſi aliquibus communiter vel diviſim a predicta ſit ſede indultum quod excommunicari, ſuſpendi vel interdici ſeu extra vel ultra certa loca ad judicium evocari non poſſint per litteras apoſtolicas

non facientes plenam et expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi et eorum perſonis, locis ordinibus et nominibus propriis mentionem, et qualibet alia dicte ſedis indulgentia generali vel ſpeciali cujuſcunque tenoris exiſtat per quam, preſentibus non expreſſam vel totaliter non inſertam, veſtre juriſdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, et de qua cujuſque toto tenore habenda de verbo ad verbum ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis. Ceterum volumus et auctoritate apoſtolica decernimus quod quilibet veſtrum proſequi valeat articulum etiam per alium inchoatum quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento canonico prepeditus, quodque a data preſentium ſit vobis et unicuique veſtrum in premiſſis omnibus et eorum ſingulis, ceptis et non ceptis, preſentibus et futuris, perpetuata poteſtas et juriſdictio attributa ut eo vigore eaque firmitate poſſitis in premiſſis omnibus, ceptis et non ceptis, preſentibus et futuris, et pro predictis procedere ac ſi predicta omnia et ſingula coram vobis cepta fuiſſent et juriſdictio veſtra et cujuſlibet veſtrum in predictis omnibus et ſingulis per citationem vel modum alium perpetuata legittime extitiſſet, conſtitutionibus et ordinationibus predictis et aliis etiam a locorum ordinariis et quibuſvis aliis perſonis ſub quacunque verborum forma et quibuſvis claufulis conceſſis ſuper conſervatoribus et alia qualibet in contrarium edita non obſtante. Preſentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Datum Rome apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominice milleſimo quadringenteſimo octuageſimo tertio, decimo nono Kalendas Februarii, pontificatus noſtri anno tertiodecimo.

Ut monaſterium Paſleti habeat omnia privilegia ordini et monaſterio Cluniacenſi conceſſa.

SIXTUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui monaſterii de Paſleto, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis dioceſis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Sacre religionis ſub qua in humilitatis ſpiritu devotum et ſedulum exhibere ſtudetis Deo famulatum promeretur honeſtas ut ſuper hiis que vobis proſperi ſtatus incrementum afferre valeant gratioſum apoſtolici favoris preſidium liberaliter impendamus. Hinc eſt quod nos volentes vos, quibus ut afferitis dilecti filii Abbas et conventus monaſterii Cluniacenſis, Matiſconenſis dioceſis, a quo monaſterium veſtrum de Paſ-

leto Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis diocefis, Romane eccleſie immediate ſubjectum, dependet, ut omnibus et ſingulis privilegiis, exemptionibus et immunitatibus dicto monaſterio Cluniacenſi tam pro ſe quam membris ejus conceſſis, et apoſtolica auctoritate confirmatis, uti, potiri et gaudere valeretis, per eorum litteras quantum in eis fuit quamvis de facto conceſſerunt, favore proſequi gratioſo; ac veſtrum quemlibet a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis et interdicti aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris et penis a jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus veſtrum quilibet innodatus quomodolibet exiſtit, ad effectum preſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes et abſolutos fore cenſentes; veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, vobis et monaſterio veſtro quod omnibus et ſingulis privilegiis, exemptionibus et immunitatibus prefato monaſterio Cluniacenſi hujuſmodi tam in genere quam in ſpecie quacunque apoſtolica, et dummodo alias licita et honeſta ac ſacris canonibus et regularibus inſtitutis ordinis predicti veſtroque ſtatui non contraria exiſtant, etiam regia auctoritate conceſſis, quorum omnium tenores preſentibus haberi volumus pro expreſſis, perpetuis futuris temporibus uti, potiri et gaudere libere et licite valeatis in omnibus et per omnia, perinde ac ſi vobis et dicto monaſterio de Palleto ſpecialiter conceſſa fuiſſent; Conſtitutionibus et ordinationibus apoſtolicis ac Cluniacenſis et de Paſleto monaſteriorum ac ordinis predictorum, juramento, confirmatione apoſtolica vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis et conſuetudinibus, ceteriſque contrariis nequaquam obſtantibus, auctoritate apoſtolica, tenore preſentium de dono gratie ſpecialis indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si autem quis hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Rome apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominice milleſimo quadringenteſimo octuageſimo tertio, decimo octavo Kalendas Februarii pontificatus noſtri anno tertiodecimo. J. L. de Suno.

Tranſſumptum taxationum eccleſiarum ſive vicariarum Paſleti.

UNIVERSIS et ſingulis tam preſentibus quam futuris preſens tranſcriptum publicum inſpecturis Symon de Dalgleſſ precentor et officialis Glaſguenſis

ſalutem generalis in ſalutis auctore et fidem preſentibus adhibere. Noveritis quod in preſentia noſtra religioſus vir dominus Johannes Mouff monachus monaſterii de Paſleto, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis diocefis, et dominus Johannes Murynton preſbiter, ſindici et procuratores venerabilis in Chriſto patris Henrici Dei patientia abbatis de Paſleto et ejuſdem loci conventus, perſonaliter conſtituti, procuratorio nomine quo ſupra, pro eiſdem humiliter petierunt quatinus quoddam ſirographum ſive litteras in modum indenture inter colende memorie Valterum quondam epiſcopum Glaſguenſem ex una et Vilelmum abbatem monaſterii de Paſleto ex altera, ſuper taxatione vicariarum eccleſiarum ad monaſterium de Paſleto ſpectantium confectas, et ſigillis dicti Epiſcopi et capituli Glaſguenſis et taxatorum hujuſmodi quibus utraque pars predicta ſe compromiſerat ſigillatas, coram nobis exhibitas, non vitiatas, non abolitas, non abraſas nec in aliqua ſui parte ſuſpectas ut prima facie apparebat, nos inſpicere deberemus, et inſpectas tranſcribi et publicari publicamque in formam redigi faceremus, auctoritateque ordinaria dignaremur eas exemplari mandare, cum ob diſcrimina viarum, incurſus forte predonum ſeu fluminum impetus aut alios caſus fortuitos, et difficultatem probationis, Abbas et conventus dicti monaſterii de Paſleto a jure ſuo cadere poſſint ac diſpendium et jacturam incurrere, dictis litteris perditis, ereptis, deſtructis, balneatis vel amiſſis. Enim vero nos Symon cantor et officialis predictus, volens probationibus veridicis ſubvenire ne juſtitia depereat, citatis generaliter omnibus et ſingulis quorum interfuit et ſua putaverint intereſſe in valvis eccleſie Glaſguenſis tanquam in albo pretorio, intervallo octo dierum eis aſſignato et conceſſo ad obponendum ſi quod opponere vellent quare hujuſmodi littere publicari aut exemplari non deberent ; quo die adveniente et ipſis non comparentibus, cum nichil objectum fuerit vel oppoſitum propter quod hujuſmodi publicatio literarum et tranſumptio fieri non debeat, dictis litteris inſpectis et palpatis et ipſis inventis non vitiatis, per notarium et ſcribam noſtrum infraſcriptum publicari, tranſcribi et exemplari mandavimus, ad fidem perpetuam faciendam, quarum tenor eſt in hunc modum qui ſequitur et cetera. UNIVERSIS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum audituris vel inſpecturis magiſter Hugo archidiaconus, Robertus precentor Glaſguenſis, Radulfus domini Regis Scotie capellanus, magiſter Criſtianus clericus, Philippus de Perthec rector eccleſie de Ruchglen eternam in Domino ſalutem. Cum controverſia mota eſſet inter venerabilem patrem Walterum epiſcopum Glaſguenſem ex parte una et

Vilelmum abbatem et conventum de Paſleto ex altera, ſuper taxatione vicariarum eccleſiarum ad monaſterium de Paſleto ſpectantium in dioceſi Glaſguenſi, auctoritate litterarum domini Pape quas dicti monachi de Paſſelet impetraverunt ad certos taxatores, in hec verba; HONORIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabili fratri Epiſcopo Leſmorienſi et dilectis filiis de Kilwinnyn et de Dercongal Abbatibus, Glaſguenſis dioceſis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Dilectus filius Abbas de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, in noſtra propoſuit preſentia conſtitutus quod venerabiles fratres noſtri Sancti Andree et Glaſguenſis epiſcopi, occaſione cujuſdam conſtitutionis in generali conſilio promulgate, qua continetur ut, conſuetudine qualibet epiſcopi vel patroni ſeu cujuſlibet alterius non obſtante, parrochialium eccleſiarum preſbiteris de ipſarum proventibus portio ſufficiens aſſignetur, eccleſiis monaſterii ſui per eorum dioceſes conſtitutis graves exiſtunt plurimum et moleſti, taxationem portionis eiſdem preſbiteris aſſignande ſibi, cum ex tenore conſtitutionis ejuſdem non habeant, uſurpantes. Unde predictus Abbas humiliter petiit ut providere ſuper hoc ipſi monaſterio et eiſdem eccleſiis dignaremur. Quocirca diſcretioni veſtre per apoſtolica ſcripta mandamus quatenus, Abbate prefato vocato ut per ſe vel procuratorem interſit, et qualitatibus perſonarum ac ſupradictarum eccleſiarum facultatibus provida deliberatione penſatis, de ipſarum eccleſiarum proventibus ſufficientem portionem juxta ipſius ſtatuta conſilii auctoritate noſtra earum preſbiteris aſſignetis. Quod ſi non omnes hiis exequendis potueritis intereſſe tu frater Epiſcope cum eorum altero ea nichilominus exequaris. Datum Reati xv Kalendas Januarii pontificatus noſtri anno decimo. Tandem predictus dominus Epiſcopus de capituli ſui aſſenſu et Abbas et conventus de Paſſelet in nos amicabiliter compromiſerunt ut, facultatibus eccleſiarum ejuſdem monaſterii provida deliberatione penſatis, idoneas vicarias earundem eccleſiarum vicariis, ſecundum mandati apoſtolici tenorem, cum omni diligentia taxare deberemus. Nos autem in nomine Domini noſtri Jheſu Chriſti, anno ejuſdem incarnationis milleſimo ducenteſimo viceſimo ſeptimo, menſe Novembris, die Martis proxima ante feſtum ſancti Martini, in eccleſia de Peblis, ad firmam pacem et ſtabilitatem perpetuam inter eccleſiam Glaſgwenſem et monaſterium de Paſſelet, omnes in unum concordantes providimus et ordinavimus ac etiam arbitrando pronunciavimus ut omnes eccleſie ad ipſum monaſterium tunc ſpectantes in dioceſi Glaſgwenſi perpetuo cedant in uſus monaſterii adeo libere et quiete ſicut alique reli-

gioſe perſone liberius et quietius habent vel poſſident eccleſias in dioceſi ſupradicta, ſalva vicariarum taxatione ſubſcripta, de qua [poſt] longam deliberationem ſuper eſtimatione ſic duximus providendum : Videlicet ut vicarius eccleſie Sancti Cuthberti de Preſtwic habeat nomine vicarie ſex celdras farine cum altaragio ; vicarius de Cragin habeat alteragium cum tribus celdris farine vel centum ſolidos ; vicarius de Turneberie habeat centum ſolidos in alteragio vel in decimis bladi ſi alteragium non ſufficiat ; vicarius de Invirkip habeat centum ſolidos in alteragio ; vicarius de Kilmacolme habeat centum ſolidos in alteragio ; vicarius de Kilhelan habeat totum alteragium et unam celdram farine ; vicarius de Houſton habeat alteragium et tres celdras farine ; vicarius de Kilberchan habeat totum alteragium nomine vicarie ; vicarius de Polloc habeat alteragium et duas celdras farine et quinque acras terre juxta eccleſiam, reſiduum vero terre cedat in uſus monachorum ; vicarius de Kathkert habeat alteragium cum tribus celdris farine ; vicarius de Curmannoc habeat alteragium cum tribus celdris farine ; vicarius de Mernes habeat centum ſolidos vel alteragium cum duabus bovatis terre juxta eccleſiam, reſiduum vero terre cedat in uſus monachorum ; vicarius de Ruthirglen habeat decem marchas vel alteragium preter decimas piſcium, reddendo inde monachis annuatim duas marcas ; vicarius de Kilpatrik duodecim marchas habeat in alteragio vel in decimis bladi ſi alteragium non ſufficiat. Eccleſia Sancti Nicholai de Preſtwic, eccleſia de Neliſton, et eccleſia de Neueth cedant in uſus monachorum, dummodo monachi preſentent epiſcopo idoneos capellanos qui de epiſcopalibus reſpondeant. In aliis autem ſupradictis eccleſiis, cum eas vacare contigerit, ſecundum preſcriptam taxationem domino epiſcopo Glaſguenſi repreſentent vicarios idoneos, qui tam de procurationibus quam de aliis omnibus ad que prenominate eccleſie de jure tenentur reſpondeant, et vicariis ſuprataxatis ſint contenti, et honeſtam et debitam faciant reſidentiam, alioquin cadant a jure ſuo et alii de novo preſententur. Si vero dicti monachi de vicariis ſic taxatis aliquid ſubtraxerint vel ſibi retinuerint et ſuper hoc convicti fuerint, cadant a jure preſentandi ea vice, et epiſcopus ordinet ea vice prout viderit ordinandum. Hanc ſiquidem taxationem ſeu proviſionem per nos factam dominus Epiſcopus et capitulum Glaſguenſe et Abbas et conventus predicti acceptaverunt et perpetuam habere promiſerunt. Et ut preſens ordinatio, ab utraque parte fideliter approbata et gratis recepta, firma maneat et imperpetuum inconcuſſa, dominus Epiſcopus et capitulum Glaſguenſe et Abbas et conven- nota.

tus ſupradicti huic ſcripto in modum cyrographi confecto ſigilla ſua alternatim appoſuerunt, et nos predicti taxatores ſigilla noſtra apponi fecimus utrique parti ejuſdem cyrographi. Actum anno, menſe, die et loco preſcriptis; Preſentibus magiſtro Ricardo de Brade et Ricardo de Eiwdde canonicis Glaſguenſibus, Ada et Hugone capellanis domini Epiſcopi Glaſguenſis, Stephano capellano Archidiaconi Glaſguenſis, Johanne capellano vicario de Peblis, magiſtro Radulfo Bradde, magiſtro Engelramo, Warino, Waltero et Andrea, clericis ejuſdem Epiſcopi, Alexandro de Smalham clerico, Johanne de Perthec et multis aliis. Quibus quidem litteris nobis exhibitis et oſtenſis ut premittitur, nos attendentes ſupplicationem prefatam eſſe conſonam rationi, prefatis litteris prius per nos cum omni diligentia viſis, palpatis, examinatis et intellectis, eiſque indubitanter repertis veris, integris, non vitiatis, non corruptis, nec in aliqua ſui parte ſuſpectis, ut hec ipſa exemplaria eandem auctoritatem et firmitatem ut ipſa originalia obtinerent, cauſe cognitione ſuper hoc precedente, mandavimus et fecimus auctoritate ordinaria ſub ſigillo curie noſtre officialatus, per circumſpectum virum magiſtrum Johannem de Reſton vicarium perpetuum de Dunloip noſtrum ſcribam infraſcriptum ſolemniter exemplari et in publicam formam redigi. Quod quidem exemplar ſive tranſumptum in omnibus cum ipſis originalibus litteris conformiter concordans, nichil addito vel mutato quod ſenſum mutat, eandem auctoritatem et firmitatem per hoc ut ipſa originalia obtinere decernimus in hiis ſcriptis. Sigillabantur vero dicte littere, ut prelibatum eſt, ſigillis dicti Walteri epiſcopi et capituli Glaſguenſis una cum ſigillis preſcriptorum quinque taxatorum, ſigillo prefati domini Epiſcopi in medio in cera viridi omnimodo depenſo, aliis ſex ſigillis hinc inde dependentibus; in quo ſigillo Epiſcopi ſculpta erat ex utraque parte imago epiſcopi, una major et altera minor, habens mitrale et alia inſignia epiſcopalia et in circumferentia utriuſque partis hujuſmodi ſigilli ſculptum erat litteris legibilibus SIGILLUM WALTERI DEI GRATIA GLASGUENSIS EPISCOPI. In quorum omnium et ſingulorum fidem et teſtimonium premiſſorum, preſentes litteras per dictum notarium publicum ſcribi, exemplari, tranſſumi et publicari mandavimus et ſigilli curie officialatus noſtri Glaſguenſis, unacum ſigno et ſubſcriptione dicti notarii, noſtri tabellionis et coram nobis in cauſis ſcribe, fecimus appenſione muniri. Acta erant hec infra eccleſiam cathedralem Glaſguenſem in loco conſiſtoriali, nobis pro tribunali ſedentibus, anno Domini milleſimo cccc^{mo} ſexageſimo nono, die vero xxiii^{o} menſis Novem-

bris, indictione tertia, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Pauli divina providentia pape ſecundi anno ſexto; Preſentibus ibidem egregiis, venerabilibus et circumſpectis viris magiſtris et dominis Vilelmo de Arthurle decretorum doctore almeque univerſitatis Glaſguenſis rectore, Vilelmo Sympil, Andrea Steuart, canonicis Glaſguenſibus, Jacobo de Crechton [eccleſie] collegiate de Linclowdan, Dauid Grai, Henrico Nwton in artibus magiſtris, Dominis Johanne Fenyſon vicario de Eſtwod, et Patricio Bunch preſbiteris Glaſguenſis diocefis, cum diverſis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis et ſpecialiter requiſitis.

Et ego Johannes de Reſton preſbiter Glaſguenſis diocefis, publicus auctoritate imperiali notarius prefatique domini Judicis ſcriba, premiſſis litterarum preſentationi, receptioni, inſpectioni, exemplationi, citationi, publicationi et decreto, ceteriſque omnibus et ſingulis dum ſic per fatum dominum Judicem ut premittitur agerentur, dicerentur et fierent, unacum prenominatis teſtibus preſens interfui, eaque ſic fieri vidi, ſcivi et audivi et in notam ſumpſi, ac inde preſentes litteras ſeu preſens publicum inſtrumentum manu alterius ſcriptum de mandato ipſius domini Officialis confeci, publicavi et in hanc publicam formam redegi, ſignoque et nomine meis ſolitis et conſuetis, unacum ejuſdem domini Judicis ſigilli officii appenſione, me ſubſcribendo ſignavi, rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum.

De procurationibus eccleſiarum infra diocefim Glaſguenſem.

UNIVERSIS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum audituris vel inſpecturis magiſter Hugo archidiaconus, Robertus precentor Glaſgwenſis, Radulfus domini Regis Scotie capellanus, magiſter Chriſtianus clericus, Philippus de Perthec rector eccleſie de Ruthreglen, eternam in Domino ſalutem. Cum controverſia mota eſſet inter venerabilem patrem Walterum Glaſguenſem epiſcopum ex parte una et Wilelmum Abbatem et conventum de Paſſelet ex altera, ſuper procurationibus exigendis de eccleſiis ad monaſterium de Paſſelet in diocefi Glaſguenſi [ſpectantibus,] tandem dictus dominus Epiſcopus, de capituli ſui aſſenſu, et idem Abbas et conventus de Paſſelet in nos amicabiliter compromiſerunt ut certas procurationes de ejuſdem monaſterii eccleſiis, ad pacem utriuſque partis perpetuam, provida deliberatione taxare

ac moderari deberemus. Nos autem in nomine domini noſtri Jheſu Chriſti, anno incarnationis ejuſdem milleſimo ducenteſimo viceſimo ſeptimo, menſe Novembris die Martis proxima ante feſtum Sancti Martini, in eccleſia de Pebbles, ad firmam pacem et ſtabilitatem perpetuam inter eccleſiam Glaſgwenſem et monaſterium de Paſſelet, poſt longam deliberationem ſuper eſtimatione dictarum eccleſiarum habitam, omnes in unum concordes, et ſolum Deum pre oculis habentes, providimus et ordinavimus ac etiam arbitrando pronunciavimus moderando: Videlicet quod de omnibus eccleſiis ad predictos monachos in Strathgrif tunc ſpectantibus Epiſcopus Glaſgwenſis et ejus ſucceſſores duo tantum hoſpitia nomine procurationis recipiant in loco Epiſcopis competentiori; de eccleſia de Kilpatrik unum habeant hoſpitium nomine procurationis; de eccleſiis vero de Curmannoc et Merneſſ unum habeant hoſpitium nomine procurationis; de eccleſiis vero de Ruthreglen, de Kathkert, de Polloc unum habeant hoſpitium nomine procurationis; de eccleſiis vero de Cragyn et de Preſtwic monachorum unum hoſpitium habeant nomine procurationis; de eccleſia vero Turnberi habeant unum hoſpitium nomine procurationis; eccleſia autem de Preſtwic burgi, eccleſia de Nelſton et eccleſia de Neuith a procurationibus ſint exempte. De predictis vero procurationibus et de omnibus oneribus ad que ipſe eccleſie tenentur de jure, earum vicarii reſpondeant. Et quia videbatur nobis in hujuſmodi moderatione in aliquibus Epiſcopo deperire [depejorare?], in recompenſationem hujuſmodi detrimenti ordinavimus ut eccleſia de Yrſkin que tunc ad dictum monaſterium de Paſſelet pertinebat in uſus cedat Epiſcopi Glaſguenſis et ejus ſucceſſorum, et penſionem duarum marcarum que ex ipſa eccleſia monaſterio ſolvebatur percipiet Epiſcopus donec eadem eccleſia vacaverit. Hanc ſiquidem ordinationem ſeu proviſionem per nos factam dominus Epiſcopus et capitulum Glaſgwenſe et predicti Abbas et conventus acceptaverunt et perpetuam habere promiſerunt. Et ut preſens ordinatio, ab utraque parte fideliter approbata et gratis recepta, firma maneat et imperpetuum inconcuſſa, dominus Epiſcopus et capitulum Glaſgwenſe et Abbas et conventus ſupradicti huic ſcripto in modum cyrographi confecto ſigilla ſua alternatim appoſuerunt, et nos predicti taxatores ſigilla noſtra apponi fecimus utrique parti ejuſdem cyrographi. Actum anno, menſe, die et loco preſcriptis; Preſentibus magiſtro Ricardo de Brade et Ricardo de Eywde canonicis Glaſguenſibus, Ada et Hugone capellanis domini Epiſcopi Glaſguenſis, Stephano capellano Archidiaconi Glaſguenſis, Johanne

capellano et vicario de Pebbles, magiſtro Engelrino, Warino, Waltero, Andrea, clericis dicti Epiſcopi, et multis aliis.

Quod prefatum monaſterium a procurationibus et ſinodalibus ſemper fuit exemptum.

VALTERUS miſeratione divina eccleſie Glaſguenſis miniſter omnibus Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris eternam in Domino ſalutem. Cum Abbas et conventus de Paſſelet nos et noſtros hoſpitandi gratia caritative receperint in ſuo monaſterio; ne per nos vel ſucceſſores trahi poſſit in conſuetudinem quod nobis fecerunt intuitu caritatis et non jure epiſcopali, hanc cartam noſtram eis fecimus de adquietatione et exemptione, proteſtantes quod prefatum monaſterium ab adventu monachorum ibidem, noſtris et predeceſſorum noſtrorum temporibus, a procurationibus et ſinodalibus ſemper fuit exemptum. Conceſſimus etiam ut vicarii ſui nobis vel ſucceſſoribus noſtris non niſi alternis annis teneantur procurationes exhibere de aliis eccleſiis ſuis in dioceſi Glaſguenſi conſtitutis que ſatis pauperes ſunt et exiles. De ſingulis tamen eccleſiis illis ſolvent annuatim quatuor ſolidos nomine ſinodalium ſicut hactenus reddiderunt. Actum apud Paſſelet anno gratie M° CC° XX°, die dominica proxima ante aſcenſionem Domini, coram multis.

Conventio inter Epiſcopum Glaſguenſem et Abbatem de Paſſelet, penes taxationes eccleſiarum.

OMNIBUS Chriſti fidelibus has litteras viſuris vel audituris Wilelmus miſeratione divina eccleſie Glaſguenſis miniſter et Wilelmus Abbas et conventus de Paſſelet eternam in Domino ſalutem. Noverit univerſitas veſtra nos de communi conſenſu elegiſſe magiſtrum Hugonem Archidiaconum Glaſguenſem, Ricardum capellanum domini Regis, Robertum precentorem Glaſguenſem, magiſtrum Criſtianum, dominum Philippum de Perthec, quorum proviſioni et ordinationi nos ſubjecimus ſub pena centum librarum ſuper eccleſiis ſpectantibus ad monaſterium de Paſſelet ut pax perpetua inter monaſterium Glaſguenſe [eccleſiam Glaſguenſem] et monaſterium

de Paſſelet per proviſionem et ordinationem illorum obſervetur: pars vero reſiliens ad ſolutionem predictarum centum librarum tenebitur parti conſentire volenti. In cujus rei teſtimonium ego Wilelmus epiſcopus Glaſguenſis huic ſcripto ſigillum meum appoſui, et ego Wilelmus abbas de Paſſelet ſigillum meum privatum appoſui et de ratihabitione conventus pro predicta pena tam fidejuſſore per R. capellanum domini Regis et dominum Philippum de Perthec et Wilelmum perſonam de Ireſkyn.

Taxatio procurationis confirmatur per capitulum et Decanum Glaſguenſem.

UNIVERSIS Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Hugo decanus et capitulum Glaſguenſe eternam in Domino ſalutem. Univerſitati veſtre volumus eſſe notum quod olim orta eſt contentio inter venerabilem patrem noſtrum Walterum epiſcopum Glaſguenſem ex parte una, et Abbatem et conventum monaſterii de Paſſelet ex altera, ſuper procurationibus recipiendis de eccleſiis quas idem monaſterium obtinet in dioceſi Glaſguenſi; Tandem de utriuſque partis voluntate et de noſtro aſſenſu, ad pacem perpetuam inter noſtram eccleſiam et idem monaſterium reformandam, in diſcretos viros magiſtrum Hugonem archidiaconum et Robertum precentorem Glaſguenſem, dominum Radulfum domini Regis Scotie capellanum, magiſtrum Criſtianum clericum et Philippum de Perthec rectorem eccleſie de Ruthirglen fuit amicabiliter compromiſſum, ut certas procurationes de ejuſdem monaſterii eccleſiis, penſatis earum facultatibus, provida deliberatione taxare ac moderari deberent; qui ad eandem taxationem ſicut viri providi procedentes, procurationes ipſas cum maxima diligentia taxaverunt: quam taxationem in eccleſia de Peblis per eos rationabiliter promulgatam et in ſcriptis redactam utraque pars acceptavit et perpetuo ratam habere promiſit. Nos autem taxationem et moderationem ipſam provide per eos factam et ab utraque parte gratis receptam et fideliter approbatam, ſicut plenius continetur in autentico inſtrumento per eoſdem taxatores confecto, cui ſigillum noſtrum tanquam auctoritatem preſtantes apponi fecimus, tam pro eccleſia Glaſguenſi quam pro nobis et ſucceſſoribus noſtris preſenti pagina confirmamus. Ad cujus rei perpetuam firmitatem hanc noſtre conceſſionis et confirmationis cartam ſigillo capituli noſtri fecimus communiri. Hiis teſtibus, domino Waltero epiſcopo Glaſguenſi, magiſtro Hugone

archidiacono Glaſguenſi, domino R. domini Regis Scotie capellano, magiſtro Chriſtiano de Stradhern, domino Philippo de Perthec, magiſtro R. de Brade, Warino, Benjamin, et Waltero, clericis domini Epiſcopi Glaſguenſis, Radulfo, Petro, Simone, capellanis, et aliis vicariis Glaſguenſibus, cum multis aliis.

Taxatio procurationum inter nos et Glaſgw.

OMNIBUS Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Wilelmus permiſſione divina Glaſguenſis epiſcopus ſalutem in Domino. Noverit univerſitas veſtra quod cum, tempore bone memorie domini Walteri epiſcopi anteceſſoris noſtri, ordinatio facta fuiſſet inter eccleſiam Glaſguenſem ex parte una et monaſterium de Paſſelet ex altera per viros idoneos ex utraque parte ad hoc electos, ſuper procurationibus que Epiſcopo debebantur de eccleſiis in inſtrumento ipſius ordinationis nominatis, videlicet de eccleſiis de Kilpatrik, de Neuit, de Innirkip, de Kilmalcolm, de Kilelan, de Houſton, de Kilberchan, de Neliſton, de Polloc, de Mernis, de Ruthirglen, de Catkert, de Curmannoc, de Preſtwic monachorum, de Preſtwic burgi, de Cragin et de Turnebirie, tandem dicti ordinatores ad perpetuam pacem inter partes habendam moderando providerunt ſeptem hoſpitia nomine procurationum dicto Epiſcopo et ejus ſucceſſoribus de dictis eccleſiis exhiberi; et in hujus moderationis recompenſationem ordinaverunt ut proventus eccleſie de Irſkyn que tunc fuit monachorum perpetuo cederent in uſus dicti Epiſcopi et ejus ſucceſſorum. Poſtmodum vero, tempore noſtro, cum dicta ſeptem hoſpitia nobis nomine procurationum ſingulis annis fieri peteremus, ipſis monachis reclamantibus et renitentibus pretextu cujuſdam inſtrumenti a predicto anteceſſore noſtro optenti per quod dicebant ſe non niſi alternis annis ad dictas procurationes faciendas teneri, ad ſopiendam omnem contentionem inter eccleſiam Glaſguenſem et dictum monaſterium de Paſſelet, de auctoritate noſtra et ſolempni aſſenſu capituli noſtri, in hunc modum convenit, videlicet quod omnes predicte eccleſie imperpetuum erunt immunes et exempte omnino a preſtatione procurationum ad nos et ſucceſſores noſtros pertinentium, et nos et ſucceſſores noſtri cum expedire viderimus predictas eccleſias propriis ſumptibus noſtris viſitabimus de proventibus predicte eccleſie de Irſkyn et de redditu viginti [marcarum ?] annuarum

quas dicti Abbas et conventus nobis et ſucceſſoribus noſtris aſſingnaverunt percipiendas perpetuo per manum vicarii de Kilpatrik, primo termino ſolutionis incipiente anno gratie M° ducenteſimo quadrageſimo in feſto Sancti Johannis, ſub pena unius marce quolibet die quamdiu ceſſatum fuerit in ſolutione. Et dicti Abbas et conventus tam ad penam quam ad redditum proventus eccleſie de Kilpatric nobis et ſucceſſoribus noſtris [ſe] obligaverunt. Et ſi forſan nos vel aliqui ſucceſſorum noſtrorum voluerimus, duo hoſpitia nobis providebunt in Stragrif et in Levenax apud aliquas predictarum eccleſiarum ad mandatum Epiſcopi tempeſtivum; dummodo nos vel Epiſcopus qui pro tempore fuerit promiſerimus quatuor marcas pro quolibet hoſpitio, quod ſi non fecerimus volumus eos ad hoc providendum non teneri. Volumus etiam ut vicarie predictarum eccleſiarum ſicut per ordinatores prius taxate fuerunt, in robore ſuo perpetuo conſiſtant ſine aliqua [diminutione] et a procurationibus ad nos et ſucceſſores noſtros pertinentibus omnino ſint exempte. Et Abbas et conventus ratione ipſius exemptionis de dictis vicariis nichil exigent vel diminuent vel extorquere preſument. In quorum omnium teſtimonium ſtabile et perpetuum tam nos quam capitulum noſtrum preſens ſcriptum ſigillorum noſtrorum appoſitione et manuum noſtrarum ſubſcriptione corroboravimus. Actum apud Glaſgw anno gratie M° CC° xxxix°, die Sabbati proxima poſt nativitatem beate Marie Virginis.

Inſtrumentum de oſtenſione privilegiorum noſtrorum domino Epiſcopo Glaſguenſi.

IN DEI NOMINE Amen. Anno ab incarnatione ejuſdem M° CCC° lx° viii° die vero tertiodecimo menſis Januarii, indictione ſeptima, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Urbani divina providentia pape quinti anno ſeptimo, in eccleſia cathedrali Glaſguenſi ante altare beate Katerine Virginis, coram venerabili in Chriſto patre ac domino domino Waltero Dei gratia epiſcopo Glaſguenſi, preſentibus me notario publico et teſtibus infraſcriptis, venerabiles et religioſi viri Johannes eadem gratia abbas monaſterii de Paſleto, dominus Adam de Joniſton et Ricardus de Sperkeling, ejuſdem monaſterii monachi, perſonaliter conſtituti et ſe [procuratores ejuſdem monaſterii?] ordinis Cluniacenſis dicte Glaſguenſis diocefis, afferentes, dixerunt quod cum alias ipſi religioſi in prefati domini Epiſcopi preſentia

erant conſtituti, ab eis extentas eccleſiarum et capellarum ſuarum quas in dioceſi Glaſguenſi ipſi religioſi tenebant et poſſidebant ſub eorum juramento petebat, ut de fructibus dictarum eccleſiarum ſive capellarum, ad ſubſidium de dicta dioceſi pro ſolutione camere apoſtolice debitum, prout rectores et vicarii tam religioſi quam ſeculares de beneficiis eccleſiaſticis que in dicta dioceſi optinent contribuunt, ita ipſi contribuant; ad quod juramentum dixerunt ſe non teneri nec [ad] illud preſtandum per ipſum Epiſcopum poſſe coartari, pro eo quod erant de ordine Cluniacenſi et quod ordo ille Cluniacenſis cum ſuis membris, cujus unum ſe eſſe dicebant et clamabant, quibuſdam privilegiis papalibus et aliis in tantum eſt exemptus quod ad talia juramenta preſtanda per ipſos dioceſanos cogi non poſſet nec deberet, prout ipſi parati erant oſtendere; prefatus enim Epiſcopus illum quintumdecimum diem prefate menſis et anni quo ad privilegia ſua ſibi oſtendenda duxit aſſignandum ut dixerunt in prefata Glaſguenſi eccleſia. Quibus die et loco quedam privilegia et exemptiones ut mihi prima facie videbatur oſtenderunt, que idem Epiſcopus publice perlegi fecit, et copie eorundem penes eundem Epiſcopum a prefatis religioſis tradite remanſerunt. Tunc prenominatus Epiſcopus dixit quod ſuper illis voluit aviſare et deliberare et prout juſtum eſſet reſpondere. Inſuper ipſi religioſi dixerunt quod Decanus de Ruglen, dicte Glaſguenſis dioceſis, fructus, redditus eccleſiarum ſuarum quas in dicto decanatu optinuerunt, virtute cujuſdam littere ab ipſo Epiſcopo emanente, ſequeſtraverat, cujus littere copiam ab ipſo Decano dixerunt ſe petiviſſe ſed non optinuiſſe, propter quod copiam littere prefate eis tradi poſtularunt. Prenominatus tunc Epiſcopus dixit quod copias privilegiorum ſuorum per ipſos ſibi traditas maturo volebat deliberare, et in caſu quo ipſos exemptos prout eſſe ſe dicebant per privilegia ſua inveniret, dictam ſequeſtrationem relaxaret, et ipſos ulterius ubi quatenus jura permitterent non moleſtaret, et ſicut copia illius littere non indigerent. Nichilominus tamen ſuper petitione copie dicte ſequeſtrationis a me publicum petierunt inſtrumentum. Acta ſunt hec anno, die, menſe, indictione, pontificatu et loco predictis, preſentibus reverendiſſimis viris et diſcretis magiſtris et dominis Michaeli de Monimuſk decano, Johanne de Peblis, Johanne de Lindeſay, Johanne Loche, Wilelmo de Botheuil, canonicis Glaſguenſibus, Rogerio Gerland rectore eccleſie de Eglilham, dicte Glaſguenſis dioceſis, et multis aliis clericis et laicis.

Et ego Nicholaus de Burri clericus Glaſguenſis dioceſis, publicus apoſ-

tolica auctoritate notarius, premiſſe copie petitioni preſens interfui, ipſam peti audivi, et ideo preſens inſtrumentum manu mea ſcripſi et in hanc publicam formam redegi, et ſigno meo ſolito et confueto ſignavi, rogatus in fidem et teſtimonium premiſſorum.

Inſtrumentum inter Epiſcopum Glaſguenſem et Abbatem de Paſleto, de viſitatione.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis appareat evidenter quod anno gratie M° CCC° lxxx° iiii°, indictione ſeptima, menſis Junii die ſecundo, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Clementis pape ſeptimi anno ſexto, coram excellentiſſimo principe domino Roberto rege Scottorum illuſtri, ejuſque primogenito Johanne comite de Carrec et Roberto comite de Fyf militibus, reverendus in Chriſto pater Walterus Dei gratia epiſcopus Glaſguenſis ex parte una et venerabilis pater dominus Johannes de Lithqw abbas monaſterii de Paſleto, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis diocefis, ex altera, perſonaliter conſtituti, idem dominus Epiſcopus aſſeruit ſe de jure communi juriſdictionem ordinariam habere in Abbatem et conventum dicti monaſterii de Paſleto, et [per] conſequens quemlibet canonice electum ejuſdem ab ipſo et ſucceſſoribus ſuis qui pro tempore fuerint debere confirmari et benedici et non alibi, ipſorum licentia ſuper hoc non petita et obtenta, in cujus juriſdictionis poſſeſſione fui predeceſſores notorie fuerunt ut dicebat: Prefatus vero Abbas contrarium aſſerens, dixit ſe, conventum ſuum et monaſterium predictum ab omni juriſdictione ordinaria fuiſſe et eſſe exemptum per certa privilegia dicto monaſterio et ordini Cluniacenſi ſpecialiter conceſſa et indulta, ac in ipſius libertatis poſſeſſione ſemper exiſtere a tempore hominum quorum memoria non exiſtit, ſine interruptione cujuſcunque. Et ſuper hujuſmodi queſtione ſive controverſia inter ipſos Epiſcopum et Abbatem ſic diu ventilata, pro bono utriuſque partis, ipſis Rege et Comitibus in hac parte diligenter tractantibus, ac conſiderato quod dictus dominus Epiſcopus in arduis Regis et regni negotiis ad partes remotas tunc erat in legatione ordinatus, de ipſorum Epiſcopi et Abbatis conſenſu, in forma que ſequitur extitit concordatum, videlicet quod dicta queſtio ſive cauſa in ſtatu quo tunc erat integre remaneret uſque ad redditum de remotis domini Epiſcopi predicti,

ita quod interim nulla dictarum partium in prejudicium juris alterius aliquid impetraret ſeu attemptaret in Romana curia vel alibi ubicunque, et in caſu quo medio tempore aliquid fuerit impetratum pro dictis Abbate et conventu illud non cederet in derogationem juris aut cauſe inter eoſdem ut premittitur mote ; et iſta firmiter et inviolabiliter obſervare tam dictus dominus Epiſcopus quam dominus Abbas prefatus manu levata et fide preſtita fideliter promiſit. Et ſuper premiſſis petierunt dicte partes et earum quelibet per me notarium ſubſcriptum ſibi conficere publicum inſtrumentum ſeu publica inſtrumenta conſimilis ſubſtantie, tenoris atque forme. Acta ſunt hec apud eccleſiam parrochialem de Dunbertan anno, indictione, menſe et pontificatu predictis ; preſentibus venerabilibus viris et diſcretis dominis et magiſtris, Symone de Ketenes decano, et Wilelmo Adymſym canonico eccleſie Aberdonenſis, Johanne de Glaſgu cancellario eccleſie Dunkeldenſis, Nicholaio de Yrwyne et Johanne Wyſſard canonicis eccleſie Glaſguenſis, ac Thoma de Barry notario publico, cum multis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis et ſpecialiter rogatis.

Et ego David de Streuelyn clericus Sanctiandree diocefis, publicus apoſtolica et imperiali auctoritate notarius, premiſſis omnibus et ſingulis dum fierent et agerentur ut ſupraſcribuntur, unacum prenominatis teſtibus, prefatis die et loco, preſens fui, eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi et audivi, in hanc publicam formam redegi, et ſigno meo conſueto ſignavi, per predictos Epiſcopum et Abbatem rogatus et requiſitus, in teſtimonium predictorum.

Inſtrumentum ſuper petitione copiarum proceſſuum.

IN NOMINE DOMINI Amen. Anno gratie M° CCC° octogeſimo octavo, indictione undecima, die xiiii menſis Septembris, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Clementis pape ſeptimi anno decimo, in preſentia mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum, religioſus vir dominus Alanus de Cowale monachus monaſterii de Paſſelet, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis diocefis, ut procurator et yconomus monaſterii predicti, ad eccleſiam cathedralem Glaſguenſem perſonaliter acceſſit, et ibidem dominum Walterum de Roule rectorem eccleſie de Torbolton corporaliter repertum requiſivit primo, ſecundo et tertio cum

inſtantia, ut copias omnium proceſſuum per ipſum factorum contra Abbatem ſeu monachos dicti monaſterii, etiam juriſdictionis ſue ad ipſos proceſſus faciendos ſibi faceret atque daret ſuis ſumptibus et expenſis. Et quia ipſas copias ſic petitas ſibi non conceſſit nec dare voluit, idem dominus Alanus petiit per me notarium ſubſcriptum ſibi fieri publicum inſtrumentum, afferens quod de ipſius procurationis officio eidem domino Waltero plena extitit facta fides, et quod per ipſum Walterum ſtetit ſi ipſius copiam non habuerit, cum alias ad ipſius petitionem copia ejuſdem ſibi fuerit decreta et per notarium facta. Acta fuerunt hec in loco conſiſtoriali eccleſie Glaſguenſis, die, menſe et anno ſupraſcriptis, preſentibus diſcretis viris dominis Johanne Leche canonico Glaſguenſi, Thoma de Balcaſky et Wilelmo Ancornays, rectoribus eccleſiarum de Culture et de Kylbride, ac Alano Home vicario eccleſie de Ruthirglen, cum multis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis et ſpecialiter rogatis.

Et ego David de Streuelyn clericus Sanctiandree dioceſis, publicus apoſtolica et imperiali auctoritate notarius, dum dictus dominus Alanus copias dictorum proceſſuum petierat ut predicitur ac omnia alia diceret ut ſuperius eſt dictum, unacum prenominatis teſtibus, preſens fui, eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi et audivi et, me legittime occupato, per alium ſcribi feci, in hanc publicam formam redegi, et ſigno meo conſueto ſignavi, rogatus et requiſitus, in teſtimonium predictorum.

Inſtrumentum de appellatione contra Matheum epiſcopum Glaſguenſem.

IN NOMINE DOMINI Amen. Anno gratie M° CCC° LXXX° viii° indictione undecima, die duodecimo menſis Septembris, pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Clementis divina providentia pape ſeptimi anno decimo, in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia religioſi viri domini Alanus de Cowale et Wilelmus de Cheſelm, procuratores religioſorum virorum dominorum Abbatis et conventus monaſterii de Paſſelet deputati, prout per eorum procuratorium ſigillo communi ipſius monaſterii de Paſſelet patenter ſigillatum plenius apparebat, coram domino Waltero de Roule rectore parrochialis eccleſie de Torbolton perſonaliter conſtituti, quorum procuratorum dominus Wilelmus de Cheſehelm quandam papiri cedulam formam que ſequitur continentem michi tra-

didit legendam ac per me publice legi fecit, cujus tenor ſequitur et eſt talis. CUM procurationis et appellationis remedium in oppreſſorum ſubſidium ex utriuſque juris providentia ſit inventum, hinc eſt quod nos Johannes permiſſione divina abbas monaſterii de Paſſelet, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis dioceſis, et ejuſdem loci conventus, attendentes et conſiderantes quod vos domine Waltere de Roule rector parrochialis eccleſie de Torbolton, afferens vos commiſſarium in hac parte reverendi in Chriſto patris domini Mathei epiſcopi Glaſguenſis, contra nos Abbatem predictum et quoſdam commonachos noſtros dicti noſtri monaſterii, die Veneris quarto die preſentis menſis Septembris, ſine cauſe cognitione, per veſtras litteras patentes in eccleſia parrochiali de Ruthglen perlectas, inique et indebite ac contra juris formam, ſententiam excommunicationis fulminari feciſtis, in noſtri et totius ordinis Cluniacenſis prejudicium non modicum et gravamen, ac in contemptum et derogationem privilegiorum noſtro ordini Cluniacenſi et omnibus ejus membris conceſſorum, in quibus cavetur expreſſe quod non ratione delicti nec ratione contractus aut ratione rei de qua agitur poſſunt ſic privilegiati coram locorum ordinariis conveniri, nec ipſi ordinarii in hiis caſibus contra dictos exemptos poſſunt ſuam juriſdictionem exercere. Unde ad vos domine Waltere certos commonachos noſtros deſtinavimus ad petendam copiam commiſſionis veſtre, et omnium proceſſuum per vos et nomine veſtro ut predicitur factorum et quibus uti volueritis in cauſa fructuum eccleſie noſtre de Ruthglen. Vos tamen licet ſepius ſuper hoc requiſiti copiam de premiſſis non dediſtis nec etiam dare voluiſtis, auferentes nobis per conſequens, quatenus in vobis eſt, omnimodam facultatem et juris beneficium defendendi, et licet non ſit appellandum a non ſuo judice, nichilominus a veſtris proceſſibus factis ſeu faciendis et a veſtris ſententiis univerſis latis et ferendis, ne vos vel quivis alius nomine veſtro contra nos vel ordinem noſtrum predictum ulterius procedatis ſeu procedat de facto cum de jure non poſſitis neque poſſit, in hiis ſcriptis ad ſacroſanctam ſedem apoſtolicam et dominum noſtrum Papam provocamus, appellamus, et apoſtolos petimus, primo, ſecundo et tertio et cum inſtantia debita, ſubmittentes nos Abbatem et conventum predictos et omnes nobis adherentes et in hac parte adherere volentes, ac noſtra et eorum bona quecunque, et precipue omnes fructus noſtros eccleſie noſtre de Ruthglen, tuitioni, defenſioni et protectioni ſacroſancte ſedis apoſtolice ſupradicte; Proteſtantes quod propter premiſſa non intendimus in vos tanquam noſtrum judicem in aliquo conſentire, ſed hanc

noſtram appellationem ſeu provocationem velle innovare, corrigere et emendare, addere, minuere et in debitam formam redigere ac proſequi cum effectu quotiens et quando fuerit oportunum et nobis videbitur expedire, et ipſius copiam dare eam legittime petenti. Qua quidem cedula per me plene et alta voce perlecta, ipſius copiam Walterus de Roule prefatus fieri petiit ſibi atque dari, quam copiam ſibi per me fieri decrevit Dominus Walterus de Cheſhelm prefatus, petens per me notarium ſubſcriptum ſuper premiſſis ſibi conficere publicum inſtrumentum. Acta ſunt hec apud eccleſiam parrochialem de Ruthglen die, menſe et anno ſupradictis, preſentibus venerabilibus viris et diſcretis dominis et magiſtris Henrico de Wardelaw precentore eccleſie Glaſguenſis, Jacobo de Cochran canonico Dunkeldenſi, Alano de Home perpetuo vicario eccleſie de Ruthglen predicte, Johanne de Quhytford et Wilelmo de Glaſforde, domicellis, cum multis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis et ſpecialiter rogatis.

Et ego David de Streuelyn clericus Sanctiandree diocefis, publicus apoſtolica et imperiali auctoritate notarius, predictam cedulam hujuſmodi appellationem ſeu provocationem in ſe continentem, ac per me publice perlectam prout ſuperius continetur, circa alia legittime occupatus, per alium copiari et tranſcribi feci, in hanc publicam formam redegi et ſigno meo conſueto ſignavi, prefatis die et loco, coram prenominatis teſtibus, rogatus et requiſitus, in teſtimonium premiſſorum.

De taxatione eccleſiarum infra dioceſim Glaſguenſem.

UNIVERSIS et ſingulis ad quorum notitiam preſentes littere pervenerint Johannes permiſſione divina abbas monaſterii de Paſleto et ejuſdem loci conventus, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis dioceſis, ſalutem in omnium ſalvatore. Cum olim inter reverendum in Chriſto patrem dominum Walterum quondam epiſcopum Glaſguenſem ex parte una, et religioſos viros dominos Abbatem et conventum noſtri monaſterii de Paſleto ex altera, ſuper taxationibus vicariarum de eccleſiis infra dioceſem Glaſguenſem ad noſtrum monaſterium predictum pertinentibus, orta fuerit materia queſtionis; tandem dictus Epiſcopus de capituli ſui aſſenſu, et Abbas et conventus de Paſleto qui tunc erant, in venerabiles viros magiſtros Hugonem archiadiaconum et Robertum precentorem eccleſie Glaſguenſis et in alios collegas eorundem

amicabiliter compromiſerunt ut, facultatibus eccleſiarum ejuſdem monaſterii ſufficienter penſatis, ydoneas vicarias earundem eccleſiarum vicariis, ſecundum mandati apoſtolici tenorem in hac parte directi, cum omni diligentia taxare deberent. Illi vero compromiſſarii, certo termino ad hoc aſſignato, ad firmam pacem et ſtabilitatem perpetuam inter eccleſiam Glaſguenſem et nos, ordinaverunt et arbitrando pronunciaverunt ut omnes eccleſie ad noſtrum monaſterium ſpectantes in dioceſi Glaſguenſi perpetuo cedant in uſus monaſterii adeo libere et quiete ſicut alique religioſe perſone liberius et quietius habent et poſſident eccleſias in dioceſi predicta, ſalva vicariarum taxatione, de qua, ſuper eſtimatione dictarum eccleſiarum, ſolum Deum pre oculis habentes, duxerunt providendum ſingulis noſtris eccleſiis de penſionibus congruis et portionibus limitatis de quibus vicarii per nos ad eccleſias vacantes preſentati ſint contenti, et tam de procurationibus quam de aliis oneribus ad que prenotate eccleſie de jure tenentur reſpondeant, et honeſtam ac debitam faciant reſidentiam, alioquin cadant a jure ſuo et alii de novo per nos preſententur. Illas vero taxationes per dictos compromiſſarios factas dominus Epiſcopus et capitulum Glaſguenſe ac predicti Abbas et conventus acceptarunt et perpetuas habere promiſerunt. Et ut hujuſmodi ordinatio ab utraque parte approbata et gratis recepta firma maneat et imperpetuum inconcuſſa, dominus Epiſcopus et capitulum Glaſguenſe et Abbas et conventus ſupradicti cuidam ſcripto in modum cerographi confecto ſigilla ſua alternatim appoſuerunt, et prefati taxatores ſigilla ſua apponi fecerunt utrique parti dicti cerographi. Acta fuerunt hec certis die et loco et coram teſtibus fidedignis prout hec omnia per legittima documenta et per ſedem apoſtolicam confirmata plene poſſunt probari loco et tempore oportunis. Et quia quidem vicarii noſtrarum eccleſiarum de ratione non contenti, et hujuſmodi ordinationem non conſiderantes, a nobis exigunt et extorquent augmentationes dictarum penſionum eis non debitas, unde nos Abbas et conventus predicti, die ultimo menſis Septembris anno gratie M° CCC° octogeſimo octavo, in noſtro capitulo conventualiter congregati, ipſiuſque noſtri monaſterii utilitate penſata, concorditer et unanimi conſenſu donavimus et conceſſimus ac per preſentes damus et concedimus dilecto monacho noſtro domino Wilelmo de Cheſhelm omnes et ſingulos fructus in quibuſcunque conſiſtant quos dicti vicarii a nobis indebite et ultra ſuarum eccleſiarum taxationes recipere conſueverunt. Et ſi ipſe dominus Wilelmus ipſos vicarios contentari poterit de antiquis penſionibus eis ut pre-

mittitur aſſignatis, vel ipſos quovis alio modo reſtringere ut augmentationes hujuſmodi a nobis ulterius non petantur, volumus et concedimus quod prefatus dominus Wilelmus omnes quantitates ſic per ipſum aut ſuam procurationem detentas vel reſtrictas in uſus ſuos proprios habeat et convertat pro tempore vite ſue pro ſuis laboribus et expenſis in hujuſmodi negotio faciendis, et de eiſdem pro voluntatis ſue libito diſponat, ſtatutis et conſuetudinibus noſtri ordinis ac aliis in contrarium editis non obſtantibus quibuſcunque. Datum ſub ſigillo communi noſtri capituli apud monaſterium noſtrum predictum, die, menſe et anno ſupradictis.

Confirmatio capituli Glaſguenſis ſuper taxatione vicariarum.

[Vide ſupra, p. 326]

Notificatio et traditio appellationis.

IN NOMINE DOMINI Amen. Anno gratie M° CCC° octogeſimo octavo, die decimo nono menſis Septembris, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Clementis divina providentia pape ſeptimi anno decimo, religioſus vir dominus Alanus de Cowale monachus profeſſus monaſterii de Paſſeto, afferens ſe procuratorem et yconomum monaſterii predicti, coram domino Waltero de Roule rectore eccleſie de Torbolton, me notario preſente, perſonaliter conſtitutus, quandam appellationem in ſcriptis redactam ac ſigno et ſubſcriptione mei notarii infraſcripti roboratam eidem domino Waltero per me legi et notificari fecit, ac ſibi tradidit eandem ; cujus appellationis tenor poſt verba *mei notarii* ſic incipit. CUM procurationis et appellationis remedium in oppreſſorum ſubſidium ex utriuſque juris providentia ſit inventum, hinc eſt quod nos Johannes permiſſione divina abbas monaſterii de Paſſeto, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis dioceſis, et ejuſdem loci conventus, attendentes et conſiderantes quod vos domine Waltere de Roule, rector, *&c, et in ultimis dicte appellationis verbis ante* mei notarii *dicta, sic finit ;* ac proſequi cum effectu quotiens et quando fuerit oportunum et nobis videbitur expedire, et ipſius copiam dare eam legittime petenti. Qua appellatione per ipſum dominum Walterum recepta,

prefatus dominus Alanus procuratorio nomine quo ſupra petiit inſtanter apoſtolos ſibi dari vel terminum certum ſibi aſſignari pro apoſtolis recipiendis ; cui prefatus dominus Walterus terminum juris tantum aſſignavit apud eccleſiam cathedralem Glaſguenſem ad recipiendum apoſtolos in hujuſmodi cauſa neceſſarios. Et ſuper premiſſis petiit dictus dominus Alanus per me notarium ſubſcriptum ſibi fieri publicum inſtrumentum. Acta ſunt hec in cimiterio eccleſie parrochialis de Ruthglen die, menſe et anno ſupradictis, preſentibus nobili viro Johanne de Mungombry domino de Eglyſham, Wilelmo de Cheſhelm monacho monaſterii predicti, domino Thoma de Arthurly rectore eccleſie de Egliſham, domino Alano de Home vicario predicte eccleſie de Ruthglen, et domino Thoma de Lithgw capellano, cum multis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis et ſpecialiter requiſitis.

Et ego Dauid de Streuelyn clericus Sanctiandree dioceſis, publicus apoſtolica et imperiali auctoritate notarius, prefate appellationis littere et notificationi, ipſius traditioni et receptioni ac omnibus aliis ſupradictis, dum inter prefatos dominos Alanum et Walterum fierent et dicerentur, unacum prenominatis teſtibus, prefatis die et loco preſens fui, eaque in hanc publicam formam redegi, et ſigno meo conſueto ſignavi, rogatus et requiſitus, in teſtimonium predictorum.

De viſitatione monaſterii per Epiſcopum Glaſguenſem.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno ab incarnatione Domini M° CCCC° viii° indictione prima, menſis Maii die decima, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri domini Benedicti divina providentia pape xiii anno xiiii° in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtitutus reverendus in Chriſto pater dominus Matheus permiſſione divina epiſcopus Glaſguenſis ac delegatus a ſede ſacroſancta apoſtolica ad viſitationem exemptorum infra dioceſim Glaſguenſem ſpecialiter deputatus, ſubdelegavit nobilem virum dominum Symonem de Mundavilla, utriuſque juris doctorem, archidiaconum Glaſguenſem, ſibique commiſit poteſtatem ſuam plenariam tam ordinariam quam etiam delegatam ad cognoſcendam, decidendam et finaliter terminandam cauſam et controverſiam motam inter eundem reverendum in Chriſto patrem

et venerabiles ac religiosos viros Abbatem et conventum monasterii de Pasleto, ordinis Cluniacensis, Glasguensis [diocesis], occasione visitationis ipsorum et sui monasterii, necnon et processus ac sententias videlicet suspensionis, excommunicationis, interdicti, aggravationis, reaggravationis, sequestrationis ac fructuum subtractionis per dictum dominum Episcopum latas, sententias contra dictos Abbatem et conventum singulosque monachos et ipsum monasterium ac ecclesiam ejusdem, relaxandi, et ipsos Abbatem singulosque dictos monachos et conventum ejusdem monasterii ab eisdem processibus et sententiis absolvendi, ac omnia alia et singula faciendi que in premissis necessaria fuerint et oportuna. Super quibus omnibus et singulis dictus dominus Symon archidiaconus petiit a me notario publico infrascripto sibi fieri publicum instrumentum vel plura publica instrumenta. Acta fuerunt hec apud manerium predicti reverendi in Christo patris, de Lacu, in camera sua, sub anno, indictione, mense, die et pontificatu supradictis; presentibus venerabilibus et discretis viris magistro Laurentio de Lundoris, domino Wilelmo de Fayre, rectoribus ecclesiarum de Crech et de Torbolton, Sanctiandree et Glasguensis dioceſum, et domino Roberto Venatoris, capellano, cum multis aliis testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

Et ego Johannes de Hawyk presbiter Glasguensis diocesis, publicus auctoritate imperiali notarius, predictis subdelegationi et commissioni omnibusque aliis et singulis dum sic ut premittitur agerentur et fierent, unacum prenominatis testibus, presens fui, eaque sic fieri vidi et audivi et hoc presens publicum instrumentum inde confeci signoque meo consueto signavi, rogatus et requisitus, in fidem et testimonium omnium premissorum.

Aliud instrumentum de eodem.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc presens publicum instrumentum cunctis pateat evidenter quod anno ab incarnatione Domini M° CCCC° viii°, indictione prima, mensis Maii die x^a^, pontificatus sanctissimi in Christo patris ac domini nostri domini Benedicti divina providentia pape xiii^tii^ anno xiiii, in mei notarii publici et testium subscriptorum presentia personaliter constitutus venerabilis vir dominus Simon de Mundavilla utriusque juris

doctor, archidiaconus Glaſguenſis, ſubdelegatus et commiſſarius reverendi in Chriſto patris et domini domini Mathei permiſſione divina epiſcopi Glaſguenſis a ſacroſancta ſede apoſtolica ad viſitationem exemptorum infra dioceſim Glaſguenſem delegati, prout per publicum inſtrumentum de dicta commiſſione confectum apparet manifeſte, cognita cauſa et controverſia mota inter dictum reverendum in Chriſto patrem et venerabiles ac religioſos viros Johannem permiſſione divina abbatem et conventum monaſterii de Paſleto, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis diœceſis, occaſione viſitationis ipſorum et dicti ſui monaſterii ; et finaliter terminata, relaxavit penitus, omnino et imperpetuum omnes proceſſus et ſententias latas per dictum dominum Epiſcopum contra prefatos Abbatem, conventum et monaſterium ſupradictum occaſione viſitationis prenominate, videlicet excommunicationis in Abbatem et ſingulos monachos, ſuſpenſionis in conventum, et interdicti in ipſum monaſterium et eccleſiam ejuſdem, necnon aggravationis, reaggravationis, ſequeſtrationis et fructuum ſubtractionis, ac ipſos dominum Abbatem et conventum ab eiſdem proceſſibus abſolvit, auctoritate ſibi in hac parte commiſſa, ac prefatos Abbatem ſingulosque monachos et conventum ejuſdem monaſterii de Paſleto abſolutos eſſe decrevit, declaravit et publice pronunciavit. Super quibus omnibus et ſingulis tam dicti Abbas et conventus quam etiam dominus Archidiaconus prefatus petierunt a me notario publico infraſcripto ſibi fieri unum vel plura publicum inſtrumentum vel publica inſtrumenta. Acta fuerunt hec apud manerium de Lacu dicti reverendi in Chriſto patris, in capella ejuſdem, preſentibus venerabilibus et diſcretis viris magiſtris Laurentio de Lundoris rectore eccleſie de Crech, Sanctiandree diœceſis, Chriſtofero Pontfret perpetuo vicario de Eſtwode, Glaſguenſis diœceſis, et domino Roberto Huntar capellano, cum multis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis, ſub anno, indictione, menſe, die et pontificatu ſupradictis.

Et ego Johannes de Hawyk preſbiter Glaſguenſis diœceſis, publicus auctoritate imperiali notarius, premiſſis omnibus et ſingulis, dum ſic ut premittitur agerentur et fierent, unacum prenominatis teſtibus preſens fui, eaque ſic fieri vidi et audivi et hoc preſens publicum inſtrumentum propria manu ſcriptum inde confeci, hic me ſubſcripſi ſignoque meo ſolito ſignavi rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium omnium premiſſorum.

Inſtrumentum ſeptimum.

IN NOMINE DOMINI Amen. Anno gratie M° CCC° octogeſimo octavo, indictione undecima, die decimo nono menſis Octobris, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Clementis divina providentia pape ſeptimi anno decimo, in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia religioſus vir dominus Alanus de Cowale monachus et procurator monaſterii de Paſleto, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis dioceſis, apud eccleſiam cathedralem Glaſguenſem ante inceptionem majoris miſſe, comparuit, et pro domino Waltero de Roule rectore eccleſie de Torbolton petiit, et ipſa miſſa majori celebrata, congregatis teſtibus ſubſcriptis, aſſeruit ſe dictum dominum Walterum non poſſe invenire nec ipſius preſentiam habere, nichilominus petiit inſtanter ſi tunc eſſet aliquis preſens habens poteſtatem ſibi dandi apoſtolos ad quandam appellationem a prefato domino Waltero et ejus proceſſibus alias interpoſitam, et quia talem non invenit, ipſum dominum Walterum uſque ad pulſationem hore none in dicta eccleſia expectavit, et pulſante campana cum eiſdem teſtibus ad locum habitationis dicti domini Walteri prefatus dominus Alanus acceſſit et ibidem dictos apoſtolos cum debita inſtantia petiit, ſed neminem invenit qui ipſos ſibi dare voluit. Et ſuper premiſſis petiit idem dominus Alanus per me notarium ſubſcriptum ſibi conficere publicum inſtrumentum. Acta fuerunt hec in locis quibus ſupra, die, anno et hora ſupradictis; Preſentibus nobili viro Johanne de Roſſ milite, et diſcretis viris, dominis et magiſtris Johanne de Glaſgw canonico Aberdonenſi, Thoma de Barry canonico Glaſguenſi, et Johanne de Spenſa layco, cum multis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis et ſpecialiter rogatis.

Et ego David de Streuelyn clericus Sanctiandree dioceſis, publicus apoſtolica et imperiali auctoritate notarius, premiſſis omnibus et ſingulis dum per dictum dominum Alanum fierent et dicerentur ut ſuprafcribuntur, unacum prenominatis teſtibus, prefatis die et locis preſens interfui, ac inſtrumentum ex hujuſmodi geſtis feci, in hanc publicam formam redegi, et ſigno meo conſueto ſignavi rogatus, in teſtimonium predictorum.

Bulla de ſequeſtratione.

CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui monaſterii de Paſſeleth, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis diocefis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Deſideriis veſtris in hiis affectu benivolo debemus annuere que vos digne poſſint a diſpendiis preſervare. Sane petitio veſtra nobis exhibita continebat quod ſepe contingit quod locorum ordinarii ad lucrum proprium inhiantes, et pretendentes aliquando quod eccleſie quas in uſus proprios obtinetis defectum in edificiis, ornamentis et rebus aliis patiuntur, proventus earundem eccleſiarum ad vos ſpectantes, occaſione hujuſmodi et alias in caſibus non conceſſis, a jure ſequeſtrari faciunt pro ſue libito voluntatis, proventus ipſos durante tempore ſequeſtrationis non in utilitatem dictarum eccleſiarum ſeu circa correctionem aut emendationem defectuum earum ſed in uſus proprios convertentes, et interdum hujuſmodi ſequeſtratum, etiam poſtquam correcta ſeu emendata ſunt ea quorum occaſione proventus hujuſmodi ſequeſtrarunt, relaxare nolunt, niſi prius eis ſolveritis emende nomine non modicam pecunie quantitatem. Nos itaque veſtris ſupplicationibus inclinati, auctoritate vobis preſentium indulgemus ut predicti proventus occaſione hujuſmodi ſeu alias in caſu non permiſſo a jure per ordinarios ipſos nequeant ſequeſtrari, et ſi forte dicti ordinarii eos contra hujuſmodi indultum ſequeſtraverint, illos vobis poſtquam correcta fuerint ea propter que ſequeſtratio ipſa fiet, nulla hujuſmodi eis ad ipſorum lucrum emenda preſtita, reſtituere libere teneantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Peruſii Idibus Junii pontificatus noſtri anno primo.

Bulla contra procurationes indebitas.

GREGORIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis diocefis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Ut prelatorum conſuleretur modeſtie ac gravamini ſubditorum, certus fuit perſonarum et evectionum numerus in con-

filio Lateranenſi taxatus quo prelati in eccleſiarum viſitationibus ſint contenti. Ea propter dilecti in Domino filii veſtris ſupplicationibus inclinati, providere volentes ne contingat eccleſias veſtras contra ſtatuta ejuſdem concilii aggravari, auctoritate preſentium diſtrictius inhibemus ut epiſcopi et alii prelati quibus eedem eccleſie in ſpiritualibus ſunt ſubjecti predictum numerum in perſonis et evectionibus cum illas viſitant non excedant, neque vos teneamini eis procurationes ultra dictum numerum exhibere. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre inhibitionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Spoleti Nonis Junii, pontificatus noſtri anno ſexto.

Bulla de confirmatione, ſuper vicariis et procurationibus.

GREGORIUS [epiſcopus] ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis dioceſis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod juſtum eſt et honeſtum, tam vigor equitatis quam ordo exigit rationis ut id per ſolicitudinem officii noſtri ad debitum perducatur effectum. Ex veſtra ſiquidem parte ſuit propoſitum coram nobis quod cum inter vos ex parte una et venerabilem fratrem noſtrum Epiſcopum et capitulum Glaſguenſe ex altera, ſuper taxandis vicariis in eccleſiis quas in Glaſguenſi dioceſi obtinetis, coram bone memorie Hugone Leſmorenſi epiſcopo et conjudicibus ſuis auctoritate apoſtolica queſtio verteretur; tandem de ipſorum aſſenſu judicum fuit ſuper hoc, necnon ſuper procurationibus ac aliis eccleſiarum ipſarum oneribus, hinc inde in magiſtrum Hugonem archidiaconum Glaſguenſem et ejus collegas tanquam in arbitros compromiſſum, qui equum ſuper hiis arbitrium protulerunt. Nos ergo veſtris juſtis ſupplicationibus inclinati, arbitrium ipſum, ſicut eſt equum et a partibus ſponte receptum ac in confectis inde litteris dicitur contineri, auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Spoleti iiii Idus Junii, pontificatus noſtri anno ſexto.

Bulla contra procurationes indebitas.

HONORIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui monaſterii de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Cum membrorum gravamini caput condoleat et ex illorum afflictionibus perturbetur, nos quieti veſtre in veſtrorum tranquillitate membrorum providere volentes, auctoritate preſentium diſtrictius inhibemus ne aliqui epiſcopi vel officiales eorum ſubditas vobis eccleſias audeant in recipiendis procurationibus, ultra taxatum in Lateranenſi concilio perſonarum et evectionum numerum, aggravare. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre inhibitionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Reate ix Kalendas Februarii, pontificatus noſtri anno decimo.

Bulla confirmationis omnium privilegiorum conceſſorum monaſterio de Paſleto.

SIXTUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui monaſterii Sancti Mirini de Paſleto in Scotia, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis dioceſis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod juſtum eſt et honeſtum, tam vigor equitatis quam ordo exigit rationis ut id per ſolicitudinem officii noſtri ad debitum perducatur effectum. Ea propter dilecti in Domino filii veſtris juſtis poſtulationibus grato concurrentes aſſenſu, omnes libertates et immunitates a predeceſſoribus Romanis pontificibus ſive per privilegia vel alia indulta vobis et monaſterio conceſſas, necnon libertates et exemptiones ſecularium exactionum a regibus et principibus aut aliis Chriſti fidelibus vobis et eidem monaſterio rationabiliter indultas, ſpecialiter autem decimas, primitias, cenſus, fructus, redditus, proventus, agros, terras, vineas, prata, paſcua, ſilvas, nemora, domos, grangias, piſcarias, molendina, ſtagna, lacus, pheuda, jura, juriſdictiones, aliaque mobilia et immobilia bona ad dictum monaſterium legittime ſpectantia, ſicuti ea omnia juſte et pacifice poſſidetis, vobis et per vos eidem monaſterio apoſtolica auctoritate confirmamus, et preſentis ſcripti patrocinio communimus ; ſalva in predictis decimis moderatione concilii generalis. Nulli ergo om-

nino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis et communitionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumſerit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Rome apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominice milleſimo quadringenteſimo octuageſimo tertio, tertio Idus Januarii, pontificatus noſtri anno tertiodecimo.

Tranſſumptum confirmationis taxationum eccleſiarum de Paſleto.

UNIVERSIS Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris preſens tranſcriptum publicum inſpecturis Symon de Dalgleſſ precentor et officialis generalis Glaſguenſis ſalutem in ſalutis auctore et fidem indubiam preſentibus adhibere. Noveritis quod in preſentia noſtra religioſus vir dominus Johannes Mouſſ monachus monaſterii de Paſleto, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis dioceſis, et dominus Johannes de Murington preſbiter ejuſdem dioceſis, ſyndici et procuratores venerabilis in Chriſto patris Henrici Dei patientia abbatis de Paſleto et ejuſdem loci conventus, perſonaliter conſtituti, procuratorio nomine quo ſupra humiliter petierunt quatenus litteras confirmationis apoſtolicas a nonnullis Romane et univerſalis eccleſie ſummis pontificibus videlicet Gregorio ix° et Clemente quarto, vera bulla plumbea more Romane eccleſie bullatas, ſanas et integras, ſucceſſive conceſſas, et Decani et capituli eccleſie Glaſguenſis, ſuper taxatione vicariarum quas idem monaſterium de Paſleto obtinet in dioceſi Glaſguenſi, occaſione materie queſtionis deſuper inter colende memorie Walterum Glaſguenſis eccleſie epiſcopum ex una, et quondam Wilelmum abbatem dicti monaſterii et ejuſdem loci conventum exorte, partibus ab altera, per certos taxatores ex compromiſſo et unanimi conſenſu utriuſque partis predicte provide limitatarum et taxatarum, quam taxationem utraque pars predicta ſponte ut equum arbitrium recepit et ratam habuit, coram nobis exhibitas, non cancellatas, non vitiatas, non abolitas, non abraſas, nec in aliqua ſui parte ſuſpectas, ut prima facie omnino apparebat, nos inſpicere deberemus et inſpectas tranſcribi, tranſcriptaſque in publicam formam redigi faceremus, auctoritateque ordinaria exemplari mandare dignaremur, cum ob diſcrimina viarum et incurſus forte predonum ſeu fluminum impetus aut alios caſus fortuitos, et difficultatem probationis, Abbas et conventus dicti monaſterii de Paſleto a jure ſuo ca-

dere poſſit, et exinde diſpendium, jacturam et leſionem non modicam incurrere, dictis litteris ereptis, perditis, deſtructis, balneatis vel amiſſis. Quarum litterarum tenores ſucceſſive infra ſequuntur de verbo ad verbum et ſunt tales. GREGORIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui de Paſſeleth, Cluniacenſis ordinis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Ea que judicio vel concordia terminantur firma debent et illibata perſiſtere, et ne in recidive contentionis ſcrupulum relabantur, apoſtolico convenit preſidio communiri. Sane porrecta nobis veſtra petitio continebat quod cum inter vos ex parte una et venerabilem fratrem noſtrum Epiſcopum Glaſguenſem ex altera, ſuper taxatione vicariarum eccleſiarum quas habetis in dioceſi Glaſguenſi queſtio fuiſſet exorta, tandem in Precentorem Glaſguenſem et ſuos collegas fuit a partibus tanquam arbitros concorditer compromiſſum, qui equum tulerunt arbitrium inter partes, quod apoſtolico petiiſtis munimine roborari. Nos igitur veſtris juſtis precibus inclinati, arbitrium ipſum ſicut eſt equum et a partibus ſponte receptum et in litteris eorundem arbitrorum plenius dicitur contineri, auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Peruſii v Kalendas Septembris, pontificatus noſtri anno ſecundo. Sequitur alia littera confirmationis hujuſmodi ſub hac forma. CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui monaſterii de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis dioceſis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Meritis veſtre devotionis inducimur ut vos illa proſequamur gratia quam vobis fore cognoſcimus oportunam. Sane petitio veſtra nobis exhibita continebat quod olim inter bone memorie Walterum Glaſguenſem epiſcopum ex parte una et quondam Guilelmum Abbatem monaſterii veſtri ac vos filii conventus ex altera, ſuper taxatione vicariarum eccleſiarum ad monaſterium ipſum ſpectantium, Glaſguenſis dioceſis, et ſtatu eccleſiarum ipſarum, materia queſtionis exorta; tandem quondam Hugo archidiaconus Glaſguenſis ejuſque college, quorum ordinationi partes ſub certa pena ſe ſuper hoc ſubmiſerunt, in quibuſdam eccleſiarum ipſarum, penſatis earum facultatibus, diligenter taxaverunt perpetuas vicarias, et ordinaverunt, de conſenſu partium et capituli Glaſguenſis, quod Sancti Nicolai de Preſtwic burgo, de Nelſton

et de Ruſnith eccleſie, predicte dioceſis, ad ipſum monaſterium ſpectantes juris patronatus veſtri, in uſus veſtros cederent, ita quod in eis poſſetis per capellanos ydoneos facere deſerviri, prout in litteris inde confectis plenius dicitur contineri; ſicque vos in predictis Sancti Nicolai, de Nelſton et de Ruſnith eccleſiis feciſtis per triginta quinque annos et amplius per ſeculares capellanos, abſque preſentatione vicariorum, et adhuc ſine lite facitis deſerviri. Nos itaque veſtris ſupplicationibus inclinati, ordinationem hujuſmodi provide factam et a partibus ſponte receptam ac pacifice ſicut premittitur obſervatam, ratam et firmam habentes, eam auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Peruſii x Kalendas Junii, pontificatus noſtri anno primo. Demum ſequitur littera confirmationis Decani et capituli Glaſguenſis hujuſmodi ſub tenore.

[Hanc confirmationem vide ſupra, p. 326.]

Quibus quidem litteris nobis exhibitis et oſtenſis ut premittitur, Nos Symon cantor et officialis predictus, attendentes ſupplicationem prefatam eſſe conſonam rationi, prefatis litteris per nos cum omni diligentia viſis, palpatis, examinatis et intellectis, illiſque indubitanter repertis veris, integris, non vitiatis, non corruptis nec in aliqua ſui parte ſuſpectis, volentes probationibus veridicis ſubvenire ne juſtitia pereat et veritas ſuccumbat falſitati, citatis omnibus et ſingulis quorum interfuit et ſua putaverant intereſſe in valvis eccleſie Glaſguenſis tanquam in albo pretorio, intervallo octo dierum eis aſſignato et conceſſo ad opponendum ſi quid opponere vellent quare hujuſmodi littere exemplari non deberent; quo die adveniente cum nichil per quempiam objectum vel oppoſitum fuit propter quod hujuſmodi publicatio litterarum et tranſſumptio fieri non deberet, ut hec ipſa exemplaria eandem auctoritatem, fidem indubiam et firmitatem ut ipſa originalia obtinerent, cauſe cognitione ut premittitur ſuper hoc precedente, mandavimus, et fecimus auctoritate ordinaria ſub ſigillo curie noſtre officialatus per circumſpectum virum magiſtrum Johannem de Reſton vicarium perpetuum eccleſie parrochialis de Dunlop noſtrum ſcribam infraſcriptum ſolemniter

exemplari et in publicam formam redigi; quod quidem exemplar ſive tranſcriptum in omnibus cum ipſis originalibus litteris conformiter concordans, nichil addito vel mutato quod cartam vitiet aut ſenſum mutet, eandem auctoritatem, fidem et firmitatem per hoc ut ipſa originalia, Chriſti nomine invocato, obtinere decernimus et in hiis ſcriptis declaramus, ubique terrarum ubicunque forſan dicte littere pro juſtitia tuenda allate fuerint. Bullata ſiquidem more Romane curie erat prima littera apoſtolica Gregorii Noni vera bulla plumbea in qua ex altera parte impreſſa erant et inſculpta duo capita et deſuper hee littere, SANCTUS PAULUS, SANCTUS PETRUS, et ex altera parte GREGORIUS NONUS. In ſecunda bulla vero plumbea littere apoſtolice Clementis quarti imprimebantur ex una parte plumbi duo ſimiliter capita cum deſuper eiſdem litteris, et in altera parte CLEMENS PAPA QUARTUS. Sigillabatur autem littera confirmationis Decani et capituli ſigillo communi ipſius Decani et capituli omnino in cera viridi, in quo ex parte anteriori erat ſculpta et impreſſa imago videlicet Agnus Dei, et in circumferentia habebatur ſcriptum SIGILLUM COMMUNE ECCLESIE GLASGUENSIS, et in altera parte erat deſuper imago beate Marie Virginis et ſubtus imago hominis oratoris, et in circumferentia hic verſus, ORA PRO FAMULO VIRGO MARIA TUO. In quorum omnium et ſingulorum fidem et teſtimonium premiſſorum, preſentes litteras per dictum notarium publicum tranſcribi, exemplari et publicari mandavimus et ſigilli noſtri officialatus Glaſguenſis, una cum ſigno et ſubſcriptione dicti notarii noſtri ſcribe, fecimus appenſione muniri. Acta erant hec infra eccleſiam cathedralem Glaſguenſem, nobis pro tribunali ſedentibus, anno Domini milleſimo cccc° ſeptuageſimo, menſis vero Junii die antepenultima, indictione tertia, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Pauli divina providentia pape ſecundi anno ſexto, preſentibus ibidem egregiis, venerabilibus et circumſpectis viris, magiſtris Thoma Luddale decretorum doctore, Vilelmo Sympil, Roberto Leys, eccleſiarum cathedralium Glaſguenſis et Dunblanenſis canonicis, Johanne de Falſyde, Johanne Fenyſon, Johanne Ȝong, eccleſiarum de Kylbrid, de Eſtwod et Curmannok vicariis, cum diverſis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Et ego Johannes de Reſtone preſbiter Glaſguenſis dioceſis, publicus imperiali ac regali auctoritatibus notarius, predictarum litterarum preſentationi, receptioni, inſpectioni, auctoritatis et decreti interpoſitioni, ſigilli judicis appenſioni, ceteriſque omnibus et ſingulis premiſſis

dum ſic ut premittitur agerentur, dicerentur et fierent, unacum prenominatis teſtibus, preſens perſonaliter interfui, eaque ſic fieri vidi, ſcivi et audivi et in notam ſumpſi, ac inde preſentes litteras ſeu preſens publicum inſtrumentum manu aliena ſcriptum confeci, publicavi et in hanc publicam formam redegi, ſignoque et nomine meis ſolitis et conſuetis me ſubſcribendo ſignavi, rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium veritatis omnium et ſingulorum premiſſorum.

Exoneratio Epiſcopi Glaſguenſis, Abbati de Paſleto.

UNIVERSIS pateat per preſentes nos Robertum Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopum Glaſguenſem, prius viſis, diſcuſſis et ad plenum intellectis exemptionum litteris et aliis munimentis coram nobis per venerabilem in Chriſto patrem Georgium permiſſione divina abbatem monaſterii de Paſleto productis et oſtenſis, per ea que vidimus et intelleximus, ipſum prefatum Abbatem ejuſque monaſterium ac etiam eccleſias infra noſtram dioceſim Glaſguenſem ſituatas dictis Abbati et monaſterio ſpectantes ſeu pertinentes, ab omni ſubſidio caritativo nobis preſtando ſeu perſolvendo penitus et omnino exoneraſſe, prout in hiis ſcriptis exoneramus, ipſumque dominum Abbatem, ejus conventum, monaſterium et eccleſias, ad preſtationem et ſolutionem hujuſmodi ſubſidii nobis minime teneri debere declaramus per preſentes. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum rotundum preſentibus eſt appenſum cum noſtra ſubſcriptione manuali apud civitatem noſtram Glaſguenſem, decimotertio menſis Marcii anno Domini M° CCCC° lxxxiiii.

Robertus Glaſguenſis Epiſcopus.

Inſtrumentum inter Robertum epiſcopum Glaſguenſem et nos Abbatem et conventum, penes ſuam juriſdictionem et noſtram exemptionem.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter et ſit notum quod anno Incarnationis dominice M° CCCC° lxxxv° die vero viceſimo octavo menſis Auguſti, indictione tertia, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris domini noſtri domini Innocentii divina providentia pape octavi anno primo, in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtitutus venerabilis in

Chriſto pater Georgius permiſſione divina abbas monaſterii de Paſleto, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis dioceſis, habens et tenens in ſuis manibus unam litteram exonerationis et declarationis venerabilis in Chriſto patris Roberti Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopi Glaſguenſis pergameno ſcriptam [ſub] ſuo ſigillo rotundo ut apparet in alba cera rubea impreſſa continente ymaginem Sancti Kentigerni preſulis, patroni ſue eccleſie cathedralis Glaſguenſis antedicte, factam Abbati et conventui dicti monaſterii, non cancellatam aut vitiatam ſed omni prorſus vitio et ſuſpicione carentem, michi notario publico ſubſcripto tradidit perlegendam, copiandam et in publicam formam inſtrumentalem per modum tranſſumpti redigendam ; cujuſquidem littere tenor ſequitur in hec verba. UNIVERSIS pateat per preſentes, *ut supra in eodem folio, usque huc.* Acta erant hec in eccleſia capitulari monaſterii antedicti, hora quaſi undecima ante meridiem vel eocirca, anno, die, menſe, indictione et pontificatu quibus ſupra ; preſentibus ibidem venerabilibus et diſcretis viris videlicet Jacobo Schaw de Sawquhy, Thoma Stewart de Mynto, Dauid Blayr de Adamton, Petro Brun, armigeris, et dominis Vilelmo Portar, Roberto Morſon capellanis, cum multis aliis ad premiſſa vocatis et requiſitis.

Et ego Henricus Mouſſ preſbiter Sanctiandree dioceſis, publicus imperiali et regali auctoritatibus notarius, premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur, dicerentur et fierent, una cum prenominatis teſtibus, prefatam litteram exonerationis luculenter perlegi et in preſenti forma inſtrumentali copiavi ac manu mea propria tam ſubtus quam ſupra perſcripſi et in hanc publicam formam redegi ſignoque et nomine meis ſolitis et conſuetis ſignavi, in fidem et teſtimonium veritatis omnium et ſingulorum premiſſorum, rogatus et requiſitus.

Henricus Mouſſ.

Renunciatio ſubſidii Roberti epiſcopi Glaſguenſis.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter et ſit notum quod anno ab incarnatione Domini m° cccc° lxxx° vii° die vero xxiiii menſis Septembris, indictione quinta, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini domini noſtri Innocentii divina providentia pape octavi anno quarto, in noſtrorum notariorum publicorum et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtitutus rever-

endus in Chriſto pater ac dominus Robertus Dei et apoſtolice ſedis gratia epiſcopus Glaſguenſis, ob amicitiam cordialem, caritatem et dilectionem et alia ſuam paternitatem moventia, palam aſſeruit ſuamque mentem ut infraſcribitur expoſuit et declaravit ſe contentum eſſe quod venerabilis in Chriſto pater Georgius abbas de Paſleto et ejuſdem loci conventus, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis diocefis, ac etiam religioſus vir Colinus abbas de Corſraguel cum cella ſua, ejuſdem diocefis, pertinenti dictis Abbati et conventui, ac eorum monaſteria et loca cum ſuis libertatibus, immunitatibus et privilegiis, univerſis futuris temporibus integraliter et pacifice remanerent ita libere, quiete et honorifica pace ſicuti tempore recolende memorie Andree olim epiſcopi Glaſguenſis et aliorum predeceſſorum ſuorum priſcis temporibus remanſerunt, ſuiſque privilegiis, immunitatibus et libertatibus gaviſi ſunt, non obſtantibus bullis apoſtolicis et proceſſibus deſuper fulminatis aliiſque per ipſum reverendum patrem incontrarium habitis, et in Romana curia per eundem impetratis, ſuper ſubſidii caritativi ſolutione, viſitatione et procurationum exactione ac aliis impetrationibus quibuſcunque. Quibuſquidem impetrationibus et bullis omnibus ac proceſſibus deſuper fulminatis, in quantum prefatos Abbatem de Paſleto et ſuum conventum ac Abbatem de Corſragwel et ſuam cellam prefatis Abbati et conventui pertinentem ac ſuos ſucceſſores eorumque loca et monaſteria ſeu privilegia ordinis Cluniacenſis ac dirigationem eorundem quoviſmodo tangere viderentur, idem reverendus pater Robertus epiſcopus Glaſguenſis, ex ſua mera liberalitate et pro bono pacis et concordie, expreſſe et voluntarie renunciavit; proteſtando tamen quod dicte ſue bulle et impetrationes quo ad alios ſalve et illeſe ac in ſuo robore permanerent. Super quibus omnibus et ſingulis dictus venerabilis pater Georgius abbas de Paſleto, pro ſe et ſuo conventu ac dicto Abbate de Corſragwel et ſua cella, a nobis notariis publicis infraſcriptis petiit ſibi fieri unum et plura publicum et publica inſtrumentum et inſtrumenta. Acta erant hec in eccleſia Glaſguenſi, loco capitulari ejuſdem, hora xi ante meridiem vel eocirca, ſub anno, die, menſe, indictione et pontificatu quibus ſupra; preſentibus ibidem venerabilibus et circumſpectis viris magiſtris Johanne Crechton precentore, Martino Wanne cancellario, Gilberto Rerik archidiacono, Patricio Leythe canonico ac officiali Glaſguenſi et Ricardo Gybſon notario publico, teſtibus ad premiſſa vocatis pariter et rogatis.

Et ego Johannes Aurifabri artium magiſter, in decretis bacallarius,

preſbiter Glaſguenſis diocefis, publicus imperiali et regia auctoritatibus [notarius] quia premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur dicerentur, agerentur et fierent, unacum prenominatis teſtibus preſens interfui, eaque ſic fieri vidi, ſcivi et audivi, ideoque in notam cepi, ex qua hoc preſens publicum inſtrumentum manu alterius ſcriptum unacum notariis publicis ſubſcriptis confeci, publicavi et in hanc publicam formam inſtrumentalem redegi ſignoque et nomine meis ſolitis et conſuetis me ſubſcribendo ſignavi, in fidem et teſtimonium premiſſorum, rogatus et requiſitus. J. Aurifabri.

Et ego Johannes Reſton preſbiter Glaſguenſis diocefis, publicus imperiali et regali auctoritatibus notarius, quia premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur, dicerentur et fierent, unacum prenominatis teſtibus ac notariis preſcripto et infraſcripto, preſens interfui, eaque ſic fieri vidi, ſcivi et audivi ac in notam ſumpſi, ex qua hoc preſens publicum inſtrumentum manu alterius ſcriptum publicavi ſignoque et nomine meis ſolitis et conſuetis hic me ſubſcribendo ſignavi, rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium veritatis omnium premiſſorum. J. Reſton.

Et ego Johannes de Thornton, Glaſguenſis diocefis preſbiter, publicus auctoritate imperiali et regali notarius, quia premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur dicerentur, agerentur et fierent, unacum prenominatis teſtibus et notariis preſcriptis, preſens interfui, eaque omnia et ſingula premiſſa ſic fieri, dici vidi, ſcivi et audivi ac in notam cepi, ex qua hoc publicum inſtrumentum manu alterius ſcriptum publicavi ſignoque nomine meis ſolitis ſubſcripſi et ſignavi, rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium omnium premiſſorum.

J. de Thornton.

Inſtrumentum Abbatis et conventus de Palleto, inter eoſdem et magiſtrum Dauid Cunygham decanum ruralem, ad inſtantiam eorum excitatum.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter et ſit notum quod anno dominice incarnationis M° CCCC° LXXXIX, die vero ultimo Januarii, indictione octava, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini domini noſtri Innocentii divina pro-

videntia pape octavi anno quinto, in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia circumſpectus clericus magiſter Dauid Cwnygham, decanus ruralis decanatus Chriſtianitatis de Ruglen, equitans in viſitatione dicti decanatus, veniens ad monaſterium de Paſleto, Glaſguenſis diocefis, acceſſit perſonaliter ad portam dicti monaſterii et petiit introitum et ſe cum familiaribus tunc ibidem ſecum exiſtentibus in dicto monaſterio recipi. Et interim comparuit diſcretus et religioſus vir dominus Johannes Mouſſ tunc camerarius dicti monaſterii, miſſus a venerabili patre Georgio permiſſione divina abbate dicti monaſterii de Paſleto et conventu ejuſdem, ordinis Cluniacenſis et diocefis Glaſguenſis antedicte, et aſſeruit, quod dicti Abbas et conventus noluerunt recipere ipſum Decanum ratione viſitationis aut ex debito, ex et pro eo quod ipſi Abbas et conventus ſunt exempti et privilegiati ab omni viſitatione quorumcunque ordinariorum, et etiam eccleſie ſue et loca ubilibet ſunt conſtituta, ut clare patet intuentibus exemptiones et privilegia ſua eis de hujuſmodi viſitationibus et multis aliis a diverſis ſummis pontificibus indulta et conceſſa. Et ſic dictus Decanus, videns quod non poterat tunc recipi in dicto monaſterio ratione viſitationis, contentus extitit recipi in eodem ex favore dictorum Abbatis et conventus. Super quibus omnibus et ſingulis ſupranotatis idem dominus Johannes Mouſſ a me notario publico infraſcripto ſibi fieri petiit ex parte dictorum Abbatis et [conventus] unum ſeu plura publicum ſeu publica inſtrumentum ſeu inſtrumenta. Acta erant hec apud portam dicti monaſterii, hora tertia poſt meridiem, ſub anno, die, menſe, indictione et pontificatu ſupranotatis, preſentibus ibidem probis et diſcretis viris, videlicet domino Roberto Quhytfurd monacho ac tunc cellerario dicti monaſterii, magiſtro Henrico Newton, domino Cuthberto Mulykyn et Johanne Makquhen layco, cum multis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Et ego Alexander Clugſton preſbiter Candidecaſe diocefis, publicus auctoritatibus imperiali et regali notarius, premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur et fierent una cum prenominatis teſtibus preſens perſonaliter interfui, eaque omnia et ſingula dum ita erant geſta ſic fieri vidi et audivi ac in notam ſumpſi, ex qua hoc preſens publicum inſtrumentum manu mea ſcriptum inde confeci, ſignoque nomine meis ſolitis et conſuetis ſignavi, rogatus et requiſitus, in teſtimonium veritatis omnium et ſingulorum premiſſorum.

Alexander Clugſton.

Quoddam tranſumptum Abbatis et conventus de Paſleto.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum ſive preſens publicum tranſumptum cunctis pateat evidenter et ſit notum quod anno dominice incarnationis M° CCCC° XC° tertio, die vero XI^a^ Februarii, indictione xii, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini domini noſtri Alexandri divina providentia pape ſexti anno ſecundo, ac regni regis noſtri Jacobi quarti anno ſexto, in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia [perſonaliter conſtitutus] venerabilis in Chriſto pater Georgius abbas monaſterii de Paſleto, habens et tenens in manibus ſuis, in loco capitulari dicti monaſterii, unam litteram pergameneam concordie ſive contractus, ſigillatam ſigillo quondam Wilelmi epiſcopi Glaſguenſis cera viridi impreſſo, continente ex parte anteriori ymaginem unius epiſcopi et in parte poſteriori ymaginem Sancti Kentigerni, in cujus circumferentia ſcripta ſunt hec verba, ORA PRO NOBIS BEATE KENTIGERNE, necnon et cum ſigillo capituli Glaſguenſis, in cujus medio ut mihi notario conſtabat in viridi cera imprimitur ymago Agni Dei, et in ejus circumferentia ſcripta ſunt hec verba, SIGILLUM CAPITULI GLASGUENSIS, ſanam et integram, non raſam, non abolitam nec aliqua parte ſuſpectam ſed omni prorſus vitio et ſuſpicione carentem, mihi notario publico preſentavit et exhibuit perlegendam, publicandam et tranſſumendam ac ad perpetuam futuram rei memoriam per modum tranſſumpti copiandam et in publicam formam redigendam, ita quod tanta fides exhibeatur huic tranſſumpto, tam in judicio quam extra judicium, ſicut principali. Cujus quidem littere tenor talis eſt. OMNIBUS Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Wilelmus permiſſione divina Glaſguenſis epiſcopus ſalutem in Domino, *ut ſupra folio cc° iiii^o^ uſque huc.* Super quibus omnibus et ſingulis idem Georgius dominus abbas a me notario publico infraſcripto ſibi copiam ad modum tranſſumpti in forma publica ſub inſtrumento ſibi fieri petiit. Acta erant hec apud dictum monaſterium in loco capitulari ejuſdem, ſub anno, die, menſe, indictione, pontificatu et regno quibus ſupra; preſentibus ibidem nobilibus et diſcretis viris, videlicet Alano Stewart de Cardonalde, Johanne Stewart de Henreſton, Jacobo Crawfurd de Kennynyt, Georgio Crawfurd, Petro Broun, domino Alexandro Anyſle, et Thoma Strathy ſubdiacono, cum multis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Et ego Alexander Clugſton preſbiter Candidecaſe diocefis, publicus auctoritatibus imperiali et regali notarius, premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur et fierent, una [cum prenominatis teſtibus interfui,] coram preſcriptis litteram predictam perlegi et in preſenti forma inſtrumentali copiavi ac manu mea propria tam ſubtus quam ſupra ſcripſi et in hanc publicam formam redegi ſignoque nomine meis ſolitis et conſuetis ſignavi, rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium veritatis ſingulorum premiſſorum, &c. Alexander Clugſton.

Appellatio inter dominum Robertum abbatem de Paſleto et dominum Robertum Archiepiſcopum de Glaſgw, ſub forma inſtrumenti.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter et ſit notum quod anno dominice incarnationis M° CCCCC° die vero menſis Auguſti decimo quarto, indictione tertia, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri domini Alexandri divina providentia pape ſexti anno nono, in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia, perſonaliter conſtitutus venerabilis in Chriſto pater Robertus permiſſione divina abbas monaſterii de Paſleto, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis diocefis, habens et tenens in manibus ſuis quandam cedulam papiream formam appellationis in ſe continentem quam mihi notario publico ſubſcripto tradidit perlegendam, copiandam et in publicam inſtrumenti formam redigendam: vigore et virtute cujus cedule prefatus venerabilis pater pro ſe, ſuo conventu et ſuo monaſterio realiter et effective provocavit et appellavit. Cujus cedule tenor eſt talis. CUM appellationis ſeu provocationis remedium ab utroque jure ſit ſalubriter introductum ut non ſolum leſis, gravatis et oppreſſis, verum etiam ſe ledi, gravari et opprimi in futuro timentibus, ejus preſidio ſuccurratur; hinc eſt quod nos Robertus permiſſione divina abbas monaſterii de Paſleto, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis diocefis, ſentientes nos, noſtrum conventum et noſtrum monaſterium leſos, gravatos, injuriatos et multipliciter oppreſſos, timenteſque nos, noſtrum conventum et noſtrum monaſterium plus poſſe ledi, gravari, injuriari et opprimi in futuro per vos reverendiſſimum in Chriſto patrem ac dominum Robertum Dei et apoſtolice ſedis gratia Glaſguenſem archiepiſcopum veſtrumque officialem generalem et veſtros commiſſarios: Tum primo, quia

paternitas veſtra reverendiſſima, in magnum diſpendium, gravamen et prejudicium noſtrum, noſtri conventus et noſtri monaſterii, fructus eccleſiarum et firmas terrarum nobis et monaſterio noſtro ſpectantium per veſtras litteras patentes ſequeſtravit et ſub arto ſequeſtro poſuit, prout adhuc de preſenti detinet, non obſtante quod nos per procuratores noſtros videlicet magiſtrum Jacobum Schaw rectorem de Kirkcriſte in villagio de Drumfreiſſ, et dominum David Guthre confratrem ejuſdem monaſterii, in palatio veſtro de Glaſgw, veſtre reverendiſſime paternitati reformare quoſcunque defectus noſtrarum eccleſiarum infra tempus quo commodius fieri poterit, ſecundum quod de jure et conſuetudine in conſimilibus defectibus in aliis eccleſiis fieri conſuevit, ac cautionem ad hujuſmodi defectus reformandos per eoſdem noſtros procuratores optulimus : nichilominus tamen veſtra reverendiſſima paternitas relaxationem veſtre pretenſe ſequeſtrationis minus juſte premiſſis autenticis facere recuſavit : Tum ſecundo, cum fructuum eccleſiarum ſequeſtratio fieri debeat ob defectuum hujuſmodi eccleſiarum reparationem et in illorum defectuum quantitatem, et ex eis alie eccleſie ledi non debent, nec fructus aliarum eccleſiarum ſubtrahi debent ubi pro reformandis defectibus eccleſiarum reformandarum fructus ſufficiunt ; nichilominus tamen veſtra reverendiſſima paternitas non ſolum fructus eccleſiarum reformatione egentium, ſed etiam aliarum eccleſiarum necnon firmarum et annuorum reddituum terrarum nobis ſpectantium ſequeſtravit, unde quotidianus victus nobis, noſtro conventui et noſtro monaſterio minus juſte ſubtrahitur, ac quantum in vobis eſt officium divinum impeditur, cum ſpiritualia ſine temporalibus ſubſiſtere nequeant : Tum tertio quia in prejudicium noſtrum, noſtri conventus, noſtri monaſterii et exemptionis ejuſdem, necnon ſedis apoſtolice, veſtra reverendiſſima paternitas negat nobis litteras juſtitie contra detinentes noſtras decimas, fructus et alia nobis et noſtro monaſterio ſpectantia, ea occaſione quod vobis tanquam ordinario bullas apoſtolicas noſtre promotionis non oſtendimus, nec nos uſque ad oſtenſionem dictarum bullarum abbatem dicti monaſterii admittere [voluit, et etiam] nunc renuit, ſeu nobis tanquam abbati ſuper decimis, fructibus et aliis redditibus prefati monaſterii reſpondere etiam de preſenti recuſat, quod de jure veſtra reverendiſſima paternitas facere non debuiſſet, cum nos, noſter conventus et noſtrum monaſterium exempti ſumus, nec bullas proviſionis noſtre aliis quam noſtro capitulo in ſpiritualibus oſtendere debuimus, quia eaſdem veſtre reverendiſſime paternitati de neceſſitate offerre vel preſentare eſſet tacite nobis et noſtre exemp-

tioni prejudicare, quod nobis nec noſtro monaſterio congruerit ; veſtra etiam reverendiſſima paternitas de noſtra promotione certa erat anno retroacto, cum nobis ante preſentem litem per veſtras litteras et veſtri officialis reſponderi per veſtros dioceſianos de fructibus nobis debitis fecit ; et qui certus eſt certiorari amplius non oportet : Tum quarto, quia non obſtante quod exempti ſumus, conventus noſter et noſtrum monaſterium, ob omni veſtra ordinaria juriſdictione per privilegia Clementis ſexti, Honorii quarti, Alexandri tertii, et Sixti quarti, etiam cum derogatione capituli *Volentes*, quam exemptionem veſtra reverendiſſima paternitas approbavit et admiſit, necnon quibuſcunque indultus ſeu privilegiis contra prefatam noſtram exemptionem quoviſmodo faciendis renunciavit, ut clare diverſorum notariorum inſtrumentis publicis necnon veſtre reverendiſſime paternitatis litteris ſigillatis veſtro ſigillo rotundo et ſubſcriptione manuali munitis claret ; verumptamen in noſtre exemptionis prejudicium, ſedis apoſtolice contemptum, et veſtre reverendiſſime paternitatis honeſtatis diſpendium, contra nos et confratres noſtros et alias perſonas ſub exemptione noſtra cadentes, litteras veſtras ſub cenſuris mittit et exequi facit de facto cum de jure minime debeat. Hiis igitur cauſantibus gravaminibus et aliis forſan gravioribus, loco et tempore ſuis congruis coram judice ad quem [appellatur] latius exprimendis, ſentientes nos, noſtrum conventum et noſtrum monaſterium leſos, gravatos, injuriatos ac multipliciter oppreſſos a vobis reverendiſſimo in Chriſto patre Roberto Dei et apoſtolice ſedis gratia Glaſguenſi archiepiſcopo, veſtro officiali, commiſſariis et aliis judicibus quibuſcunque per vos deputatis ſeu deputandis, datis aut dandis, a veſtriſque et eorum citationis, ſuſpenſionis, excommunicationis, aggravationis, reaggravationis aut interdicti ſententiis, cenſuris et penis quibuſcunque per vos aut eos latis ſeu ferendis, fulminatis ſeu fulminandis, comminatis ſeu comminandis, ad ſanctiſſimum in Chriſto patrem et dominum noſtrum dominum Alexandrum divina providentia papam ſextum et ejus ſacroſanctam ſedem apoſtolicam in hiis ſcriptis provocamus et appellamus, ac apoſtolos petimus primo, ſecundo, tertio, per vos nobis dari et concedi ; quos ſi denegaveritis, iterum et ex hoc provocamus et appellamus et apoſtolos petimus debita cum inſtantia et vicibus repetitis ; ſubicienteſque nos, dominum Georgium dicti noſtri monaſterii penſionarium, noſtrum conventum et noſtrum monaſterium et omnes alios ſub noſtra exemptione cadentes, ac omnes in hac parte nobis adherentes ſeu adherere volentes, cum diverſis noſtris et eorum bonis mobilibus et immobilibus, tui-

tioni, protectioni et omnimode defenſioni ſanctiſſimi domini noſtri Pape et ejus ſacroſancte ſedis apoſtolice predicte ; Proteſtantes tamen ſpecialiter et expreſſe hanc noſtram appellationem ut premittitur interjectam nos velle corrigere, addere, diminuere et reformare totiens quotiens nobis videbitur expediens et oportunum atque de jure licebit, cum ceteris proteſtationibus neceſſariis et requiſitis. Super quibus omnibus et ſingulis prefatus venerabilis pater Robertus abbas monaſterii de Paſleto, pro ſe, ſuo conventu et ſuo monaſterio, a me notario publico ſubſcripto ſibi fieri petiit unum aut plura publicum aut publica inſtrumentum aut inſtrumenta. Acta erant hec in capella Sancti Mirini ſituata in eccleſia prefati monaſterii, hora quarta poſt meridiem vel eocirca, ſub anno, die, menſe, indictione et pontificatu predictis ; preſentibus ibidem diſcretis et providis viris, Alexandro Muncreif vicario de Mennewin, Alexandro Steward vicario de Kyllenane, Patricio Schaw rectore de Scanakyr, magiſtris domino Andrea Panter vicario de Fyve, Roberto Caveris, Andrea Payntor et Ricardo Brigtone, cum multis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis pariter et rogatis.

Et ego magiſter Wilelmus Steward preſbiter Glaſguenſis dioceſis, publicus ſacra auctoritate apoſtolica notarius, quia prefate appellationis interjectioni, perlectioni cedule, copiationi ac in forma inſtrumenti redactioni, ceteriſque omnibus et ſingulis, dum ſic ut premittitur dicerentur, agerentur et fierent, unacum prenotatis teſtibus, preſens interfui atque omnia et ſingula ſupraſcripta ſic fieri vidi, dici ſcivi et audivi ac in notam cepi, ex qua hoc preſens publicum inſtrumentum manu mea propria ſcriptum exinde confeci et in hanc publicam [formam] redegi ſignoque nomine ac ſubſcriptione meis ſolitis et conſuetis ſubſcripſi et ſignavi, rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium veritatis omnium et ſingulorum premiſſorum. Wilelmus Steward.

Facultas conceſſa ab Andrea archiepiſcopo Sanctiandree, legato a latere, de non viſitando monaſterium de Paſleto nec quicquid aliud eidem ſubjectum.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter et ſit notum, quod anno incarnationis dominice M° CCCCC° XV°, menſis vero Februarii die quinto, indictione quarta, pontificatuſque ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Leonis divi-

na providentia pape decimi anno tertio, in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtitutus reverendiſſimus in Chriſto pater et dominus dominus Andreas Dei et apoſtolice ſedis gratia archiepiſcopus Sanctiandree, totius regni Scotie primas et apoſtolice ſedis ſupraſcripte legatus natus cum poteſtate legati de latere, a ſanctiſſimo domino noſtro Papa ejuſque ſacroſancta ſede apoſtolica ad Regem et regnum Scotie nuntius ſpecialiter deſtinatus, expoſuit qualiter [per] prefatum ſummum Pontificem ad omnia monaſteria tam exempta quam non exempta viſitanda, exceſſuſque et enormitates fratrum inibi commorantium caſtigandos infra prefatum regnum ſibi ſpecialis fuit conceſſa facultas; et quod viceſimo quinto Januarii ultimo elapſi, in villa de Leth, venerabilem in Chriſto patrem Robertum permiſſione divina abbatem monaſterii de Paſleto, ipſum monaſterium, monachos, eorumque ſervitores et familiares, ac monaſterium de Corſraguell ab ipſo monaſterio de Paſleto dependens, et religioſos ibidem degentes, et eccleſias dictis monaſteriis pertinentes et ſubjectas, de hujuſmodi facultate exonerare promiſit et revera ut aſſeruit exoneravit; et coram me notario publico et teſtibus infraſcriptis prefatus reverendiſſimus in Chriſto pater memoratam ſuam permiſſionem et exonerationem ratam habuit, approbavit et confirmavit, et ex ſua certa ſcientia, motu proprio ut aſſeruit et ob ſingularem favorem quem gerit erga prelibatum venerabilem in Chriſto patrem et alias quam plurimas gratitudines ſibi multiphariam impenſas, ipſum venerabilem in Chriſto patrem ac monaſteria et monachos, eorumque ſervitores et familiares et eccleſias de Paſleto et Corſraguel antedictas, tenore preſentis publici inſtrumenti de preſcripta facultate exoneravit et quiete clamavit; promittens, obligans fide media ſe firmiter nullatenus in contrarium devenire, nec dictum monaſterium de Corſraguel, monachos ac familiares et ſervitores eorundem, ac eccleſias dictis monaſteriis ſubjectas viſitare aut reformare, procurationes aut ſubſidium ratione viſitationis aut quocunque alio modo, titulo vel cauſa ab illis ſeu eorum aliquo per ſe, commiſſarios delegatos vel aliam quamvis intermediam perſonam, petere vel exigere aut privilegiis ſibi conceſſis quoquomodo in premiſſis locis uti, niſi accedente expreſſo conſenſu dicti Abbatis. Et quoad premiſſa expreſſe renuntiavit omnibus et ſingulis privilegiis ſibi conceſſis ac ſi de verbo in verbum in preſenti inſtrumento inſerentur. Super quibus omnibus et ſingulis prefatus venerabilis in Chriſto pater a me notario publico ſubſcripto ſibi fieri petiit hoc preſens publicum inſtrumentum. Acta erant hec in

camera hoſpicii memorati reverendiſſimi in Chriſto patris infra burgum de Edinburgh, ex parte boreali vici regii ejuſdem ſituati, hora circa quartam poſt meridiem, ſub anno, die, menſe, indictione et pontificatu quibus ſupra; preſentibus ibidem probis et diſcretis viris, Hugone Moncrefe, magiſtro Johanne et Niniano Douglas, cum univerſis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis pariter et rogatis.

Et ego magiſter Johannes Chepman Glaſguenſis dioceſis, publicus apoſtolica auctoritate notarius, quia premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur, dicerentur et fierent, unacum prenominatis teſtibus, preſens et perſonaliter interfui, eaque omnia et ſingula ſic fieri vidi et audivi ac in notam ſumpſi, ideo hoc preſens publicum inſtrumentum manu meo propria conſcriptum inde confeci, ſubſcripſi et publicavi, ſignoque, nomine et ſubſcriptione meis ſolitis et conſuetis ſingnavi, rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium veritatis omnium et ſingulorum premiſſorum. M. Johannes Chepman.

Carta donationis viginti ſolidorum ſterlingorum annui redditus per dominum de Auchinlek, pro violatione cujuſdam monachi.

OMNIBUS hoc ſcriptum viſuris vel audituris Johannes de Auchinlek dominus ejuſdem ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie beati Mirini et beati Jacobi de Paſſeleth et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, pro contemptu et violatione eis factis, occaſione injurie cuidam monacho ipſius monaſterii, vaſa ſua ſeminaria amputando, per me et complices meos alias illatis, viginti ſolidos ſterlingorum annui redditus de firmis et proventibus terrarum mearum videlicet infra regnum Scotie jacentium annuatim percipiendos, et ſolvendos per me, heredes meos et aſſignatos ipſis viris religioſis apud Paſſay, mediatim ad duos anni terminos ſubſcriptos videlicet decem ſolidos ad feſta Sancti Martini in yeme et reliquos decem ſolidos ad feſta Pentecoſtes immediate inde ſequentia. Tenendum et habendum dictis viris religioſis et eorum ſucceſſoribus ac ipſorum monaſterio de Paſſeleth ſupradicto, libere, pacifice et quiete ab omni exactione ſeculari [et] demanda, quouſque ego vel heredes mei aut aſſignati fecero vel fecerint ipſos religioſos tutos et ſecuros per cartas noſ-

tras cum clauſulis warantizationis, una cum confirmatione domini illius feodi qui pro tempore fuerit, de viginti ſolidatis terre cum pertinentiis infra dominium noſtrum de Auchinlek vel alibi loco competenti, adjacentibus ; tenendis et habendis ipſis religioſis viris et eorum monaſterio libere, pacifice et quiete ab omni exactione ſeculari et demanda extunc, in feodo et hereditate imperpetuum ; termino vero prime ſolutionis dicti annui redditus incipiente in feſto Sancti Martini in yeme datam preſentium proxime ſequenti. Item volo et pro me et heredibus meis ac aſſignatis tenore preſentis ſcripti concedo quod ſi hujuſmodi annuus redditus ſic per me datus et conceſſus, ſcilicet viginti ſolidorum ut predicitur ſterlingorum, terminis ſtatutis modo quo ſupra totaliter vel in parte remanſerit inſolutus, bene licebit dictis viris religioſis et eorum miniſtris quibuſcunque ſine contradictione, impedimento vel perturbatione aliquali mei, heredum meorum vel aſſignatorum, et abſque licentia cujuſcunque judicis vel miniſtri eccleſiaſtici vel ſecularis, nos et quemlibet noſtrum, terras noſtras et quaſcunque alias poſſeſſiones ac omnia bona mobilia et immobilia ubicunque locorum exiſtentia diſtringere, prout proprios huſbandos pro firmis ſuis ad terminos ſibi non ſolutis diſtringere voluerint, videlicet capiendo, namando et abducendo ac detinendo vel vendendo, quouſque eis de tota et integra ſolutione dicti annui redditus de quolibet termino retroacto non facta plenarie fuerit ſatiſfactum. Et ſi contingat me, heredes meos vel aſſignatos aut ipſorum aliquem ſeu quemvis alium nomine noſtro contra preſens ſcriptum meum venire vel contradicere ſeu ejus tenorem in aliquo puncto vel articulo infringere aut violare ſeu lites aliqualiter inde movere dolo vel fraude ſeu malo ingenio, cavillatione vel exceptione quacunque, quod abſit, obligo me, heredes meos et aſſignatos, terras noſtras et quaſcunque alias poſſeſſiones ac omnia bona noſtra mobilia et immobilia ubicunque fuerint inventa, in decem libris ſterlingorum fabrice eccleſie Glaſguenſis, necnon et decem libris ſterlingorum fabrice dicti monaſterii de Paſleto, ante cujuſcunque litis ingreſſum nomine pene applicandis, qualibet vice qua per nos vel aliquem noſtrum ut premittitur queſtio inde moveatur ; preſenti ſcripto nichilominus in ſuo robore et virtute permanſuro. Et ad majorem hujus ſcripti ſecuritatem ſuppoſui et ſubpono me, heredes meos et aſſignatos juriſdictioni et cohercioni domini Epiſcopi Glaſguenſis qui pro tempore fuerit, et capituli ſi ſedes vacaverit, ut alter eorum poſſit nos et quemlibet noſtrum tam ad ſolutionem dicti annui redditus viginti ſolidorum modo quo ſupra ſa-

ciendam quam ad ſolutionem pene predicte ſi committatur ut premittitur applicande, necnon et ad obſervationem preſentis ſcripti in omnibus ejus punctis et articulis, ex ſola inſpectione hujus inſtrumenti, ſine alterius cauſe cognitione, compellere, nullo impedimento vel proponendo juris canonici et civilis obſtante vel valituro. Et ad hec omnia et ſingula bene et fideliter perficienda et obſervanda, tactis ſacroſanctis evangeliis, fidem meam preſtiti corporalem. In cujus rei teſtimonium ſigillum meum, unacum ſigillo officialitatis curie Glaſguenſis gratia majoris teſtimonii et evidentie per me diligenter procurato, huic ſcripto preſenti meo eſt appenſum. Datum apud Glaſgw xvii° die menſis Julii anno Domini M° CCC° lxxx° quinto.

Ratificatio et confirmatio Johannis de Auchinlek, de donatione annui redditus viginti ſolidorum de Auchinlek percipiendi.

OMNIBUS Chriſti fidelibus hoc preſens ſcriptum viſuris vel audituris Johannes de Achinlek dominus ejuſdem ſalutem in Domino ſempiternam. Noveritis me vidiſſe, legiſſe et ad plenum intellexiſſe cartam religioſorum virorum Abbatis et conventus monaſterii de Paſleto, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis dioceſis, eis factam per honorabilem Johannem de Awchinlek dominum ejuſdem quondam patrem meum, ſuper hereditabili donatione et conceſſione annui redditus viginti ſolidorum de terris ſuis infra regnum Scotie exiſtentibus, per predictos viros religioſos aut eorum miniſtros annuatim percipiendi, prout in dicta carta inde confecta plenius continetur, cujus quidem carte tenor ſequitur de verbo in verbum et eſt talis. OMNIBUS hoc ſcriptum viſuris vel audituris Johannes de Auchinlek dominus ejuſdem ſalutem in Domino ſempiternam, *ut supra in folio cc° xxv° usque huc ;* Quam vero donationem et conceſſionem et ipſam cartam inde confectam ſigillo dicti Johannis Auchinlek quondam patris mei, una cum ſigillo officialitatis curie Glaſguenſis, roboratam et ſigillatam, non raſam, non abolitam, non cancellatam, ſanam et integram, omni prorſus vitio et ſuſpicione carentem, in omnibus ejus clauſulis, punctis et articulis in ipſa carta contentis, forma pariter et effectu, in omnibus et per omnia, ego prefatus Johannes de Auchinlek pro me, heredibus meis, ſucceſſoribus et aſſignatis, approbo, ratifico et imperpetuum confirmo per preſentes. In cujus rei

teſtimonium ſigillum meum preſentibus eſt appenſum apud Auchinlek decimo die menſis Februarii anno Domini M° CCCC° quarto.

Inſtrumentum de xx ſolidis annui redditus de Auchinlek.

IN DEI NOMINE Amen. Univerſis preſens publicum inſtrumentum inſpecturis vel audituris pateat manifeſte quod anno a nativitate Domini M° CCCC° octavo, indictione prima, menſis Julii die viceſima prima, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Benedicti divina providentia pape tertiidecimi anno quintodecimo, in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtitutus venerabilis in Chriſto pater Johannes permiſſione divina abbas monaſterii de Paſleto, quandam confirmationem Johannis de Auchinlek filii et heredis Johannis de Auchinlek quondam patris ſui domini ejuſdem ſub ſigillo ſuo ſigillatam, ſuper hereditabili donatione et conceſſione annui redditus viginti ſolidorum monaſterio de Paſleto et monachis ibidem Deo ſervientibus, mihi tradidit perlegendam, cujus tenor ſequitur et eſt talis.

[Vide ſupra, p. 361.]

Quam quidem confirmationem ſic traditam et perlectam predictus dominus Abbas per me notarium ſub ſigno publico petiit copiari. Acta ſunt hec in eccleſia fratrum predicatorum de Are anno, indictione, menſe, die et pontificatu premiſſis; preſentibus ibidem validis viris et diſcretis, domino Wilelmo Strayte capellano Glaſguenſis dioceſis, domino Mauricio capellano Ergadienſis dioceſis, fratre Roberto priore dicte domus, Matheo de Eclys domino ejuſdem, et multis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Et ego Valterus de Are clericus Glaſguenſis dioceſis, publicus apoſtolica et imperiali auctoritate notarius, premiſſe confirmationis traditioni et perlectioni una cum prenominatis teſtibus preſens interfui, ipſamque perlegi et in hunc modum copiavi, nil addens vel minuens quod ſenſum mutare poterit [aut] variare intellectum, hoc inſtrumentum manu propria ſcripſi et in hanc publicam formam redegi, hicque me ſubſcripſi et ſigno meo ſolito ſignavi, requiſitus ſpecialiter et rogatus, in teſtimonium omnium premiſſorum.

Carta Ade Fullarton de Corſby, annui redditus xl[a] denariorum de Ruſſalland.

OMNIBUS hanc cartam viſuris vel audituris Adam Fullerton miles, dominus ejuſdem et de Croſby, eternam in Domino ſalutem. Noverit univerſitas veſtra me dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et beate Marie Virgini, beato Jacobo et Sancto Mirino de Paſleto et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, pro ſalute anime mee et animarum anteceſſorum meorum et ſucceſſorum, annuum redditum quadraginta denariorum argenti de illo annuo redditu dimidie marce argenti mihi jure hereditario competenti de tenemento quod vocatur Ruſſalland in dominio meo de Croſſeby, levandum et percipiendum annuatim integraliter ad quoſlibet terminos Pentecoſtes. Tenendum et habendum eiſdem viris religioſis dicti monaſterii de Paſleto et eorum ſucceſſoribus, libere, quiete et pacifice, in liberam puram et perpetuam elemoſinam, abſque omni ſervitio ſeculari, exactione ſeu demanda. Et in caſu quod dictus annuus redditus, ſic per me conceſſus de predicto annuo redditu dimidie marce argenti de tenemento de Ruſſalland ut premittitur mihi debito, levari vel percipi quoquomodo non poterit, quod abſit, volo et pro me et heredibus meis concedo quod hujuſmodi annuus redditus quadraginta denariorum levetur et percipietur per ipſos viros religioſos et eorum ſucceſſores vel ipſorum in hac parte procuratores ſeu aſſignatos ad hoc ſpecialiter deputatos, et liceat eis et ipſorum cuilibet diſtringere pro eodem annuo redditu ſi neceſſe fuerit, ſine licentia vel impedimento mei vel heredum meorum aut alicujus miniſtri eccleſiaſtici vel ſecularis, omnes terras noſtras de Croſby ſupradictas, quouſque eis inde plenarie fuerit ſatiſfactum, nullo proponendo juris canonici vel civilis obſtante [vel] valituro. Et ſi contingat me vel heredes meos aut ipſorum aliquem contra has donationem et conceſſionem aliquo tempore in futurum totaliter vel in parte venire ſeu contradicere, aut litem ſeu queſtionem inde movere, quod abſit, volo et tenore hujus ſcripti concedo me et heredes meos firmiter teneri et fideliter obligari dictis viris religioſis et eorum ſucceſſoribus in decem marcis ſterlingorum ad fabricam ſui monaſterii nomine pene applicandis pro qualibet vice qua contra premiſſa vel aliquod premiſſorum ego vel heredes mei [aut] aliquis alius nomine noſtro per nos vel pro nobis duxero, duxerint vel

duxerit veniendum ; pro qua quidem pena cum contigerit, licitum erit eis diſtringere terras noſtras de Croſſeby, ſicut ſupra pro principali, in omnibus et per omnia, modo, forma pariter et effectu ; ita quod et ſoluta hujuſmodi pena ſic et percepta, predicte donatio et conceſſio in ſuo robore nichilominus et virtute perſeverent imperpetuum. Et ego vero predictus Adam et heredes mei dictum annuum redditum quadraginta denariorum argenti ſic per me datum et conceſſum in omnibus et per omnia ut predictum eſt dictis viris religioſis et eorum ſucceſſoribus contra omnes mortales manutenebimus, warantizabimus, acquietabimus et defendemus imperpetuum. In cujus rei teſtimonium huic preſenti carte mee ſigillum meum appoſui apud manerium noſtrum de Croſſeby, die Jovis in feſto aſſumptionis beate Marie Virginis, anno Domini M° CCC° XC° ſecundo ; hiis teſtibus, nobilibus viris, dominis Johanne Roſſ domino de Hawkhed, et Johanne de Blare domino de Adamton, militibus, Johanne Symple domino de Elioiſton, Roberto Symple ejus avunculo, et Johanne Schaw domino de Haylee, ac multis aliis.

Carta licentie trahendi aquam per Adamton.

SCIANT preſentes et futuri quod ego Johannes Blare miles, dominus de Adamton in Kyl Seneſcalli, cum conſenſu et aſſenſu Johannis filii mei et heredis apparentis, do et concedo ac preſenti carta mea confirmo pro ſalute anime mee et pro ſalute anime patris mei et matris et pro ſalute anteceſſorum noſtrorum, Deo et beate Marie Virgini et beato Mirino et beato Jacobo de Paſſeleto et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, in liberam, puram, perpetuam elemoſinam, licentiam et plenariam poteſtatem trahendi aquam per dictam terram meam de Adamton ad eorum molendinum de Monkton per antiquum ductum aque infra terram meam conſtructum, et ipſum ductum aque quotiens opus fuerit reparandi, [et] ſine aliquo impedimento, conturbatione ſeu perturbatione aliquali mei, heredum meorum ſeu aſſignatorum noſtrorum, de novo conſtruendi. Tenendum et habendum hujuſmodi ductum aque infra terram meam dictis viris religioſis et eorum ſucceſſoribus de me et heredibus meis vel aſſignatis in feodo et hereditate imperpetuum, adeo libere et quiete ſicut aliqua conſimilis elemoſina liberius ac quietius infra regnum Scotie habetur, tenetur ſeu poſſidetur quoquomodo. Et ego vero dictus Johannes et heredes mei predictum ductum aque in

omnibus et per omnia ut predictum eſt dictis viris religioſis et eorum ſucceſſoribus varantizabimus, acquietabimus et imperpetuum defendemus. In cujus rei teſtimonium huic preſenti carte mee ſigillum meum appoſui. Datum apud Paſſelet xi° die menſis Decembris anno Domini M° CCC° XC°; Hiis teſtibus videlicet domino Ade Fowlarton domino de Croſby, et domino Wilelmo Cwnygam vicecomite de Are, militibus, Godfrido de Roff domino de Tarbart, et Johanne de Schaw domino de Hayle, ſcutiferis, et multis aliis.

Ratificatio et confirmatio Roberti regis Scotie de donatione Johannis Awchinlek de viginti ſolidis ſterlingorum; et confirmatio de donatione Ade Fullerton xl denariorum annui redditus; et etiam ratificatio et confirmatio de donatione Johannis Blare de licentia trahendi aquam per terras ſuas de Adamton.

ROBERTUS Dei gratia rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciatis nos ad honorem Dei omnipotentis, beatiſſime Virginis Marie genetricis ſue, beati Jacobi apoſtoli, beati Mirini et Omnium Sanctorum, approbaſſe, ratificaſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe donationem illam et conceſſionem quas fecit Johannes de Blare miles Deo et beate Marie Virgini et Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſleto et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, de licentia et poteſtate trahendi aquam per terras de Adamton predicti militis, ad molendinum dictorum monachorum de Monkton, per antiquum aqueductum infra terras predictas conſtructum, et ipſum aqueductum quotiens opus fuerit reparandi et de novo conſtruendi ſine impedimento vel perturbatione ipſius militis vel heredum ſuorum: Tenendum et habendum predictis religioſis predictum aqueductum in feodo et hereditate adeo libere et quiete ſicut carta predicti Johannis de Blare militis eis inde confecta in ſe plenius continet et proportat. Confirmavimus etiam donationem illam et conceſſionem quas Johannes Auchinlek fecit Deo et eccleſie beati Jacobi et beati Mirini de Paſleto et monachis ſupradictis, de viginti ſolidis ſterlingorum annui redditus de firmis et proventibus terrarum ſuarum ubicunque infra regnum jacentium, per ipſum Johannem, heredes ſuos vel aſſignatos annuatim ſolvendis apud Paſlet ad duos anni terminos, Sancti Martini videlicet et Pentecoſtes, per portiones equales: Tenendum habendum et

percipiendum predictum annuum redditum predictis viris religiosis et eorum successoribus et monasterio de Passeto supradicto quousque ipse Johannes vel heredes sui aut assignati fecerit vel fecerint ipsos viros religiosos tutos et securos per cartas suas, cum clausula warantizationis et confirmationis [domini superioris] dicti feodi, de viginti solidatis terre cum pertinentiis infra dominium de Awchinlek vel alibi in loco competenti, adeo libere et quiete, bene et in pace sicut carta Johannis de Awchinlek predictis monachis inde confecta in se juste continet et proportat. Confirmavimus etiam donationem et concessionem illas quas fecit Adam Foulerton miles Deo et beate Marie Virgini, beato Jacobo et Sancto Mirino de Passeto et monachis ibidem Deo servientibus et imperpetuum servituris de uno annuo redditu quadraginta denariorum argenti de illo anno redditu dimidie marce argenti dicto Ade jure hereditario competenti de tenemento quod vocatur Russalland in domino meo [suo] de Corsby: Tenendum et habendum predictum annuum redditum predictis viris religiosis et eorum successoribus imperpetuum adeo libere et quiete, plenarie, integre et honorifice, bene et in pace, in omnibus et per omnia sicut in carta dicti Ade Foulerton militis dictis religiosis inde confecta plenius continetur; Faciendo inde nobis et heredibus nostris dicti religiosi et eorum successores imperpetuum orationum suffragia tantum pro omni alio servitio seculari. In cujus rei testimonium presenti carte nostre confirmationis nostrum precepimus apponi sigillum. Testibus venerabilibus in Christo patribus Waltero et Matheo Dei gratia Sancti Andree et Glasguensis ecclesiarum episcopis, Roberto comite de Fyf et de Mentheth fratre nostro carissimo, Archibaldo comite de Dowglass domino Galwidie, magistro Duncano Petyt archidiacono Glasguensi cancellario nostro, Jacobo de Dowglas domino de Dalketh, et Domino Thoma de Erskyn, consanguineis nostris dilectis, militibus, apud Perth vicesimo sexto die mensis Aprilis anno gratie M° CCC° XC sexto, et regni nostri anno septimo.

Carta Johannis Blare domini de Adamton, pro summa quadraginta solidorum.

OMNIBUS hoc scriptum visuris vel audituris Johannes Blare dominus de Adamton in Kyl Senescalli, eternam in Domino salutem. Quia quondam Walterus filius Alani seneschallus Scotie dedit et concessit Deo et beato Jacobo et beato Mirino de Passeto, Glasguensis diocesis, et monachis ibidem

Deo ſervientibus, ordinis Cluniacenſis, et imperpetuum ſervituris, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam, quadraginta ſolidos annui redditus bone et legalis monete infra regnum Scotie concurrentis de terra de Adamton antedicta, tunc ad Seneſcallum Scotie pertinenti, nunc vero me jure hereditario concernente, annuatim imperpetuum percipiendos, quem annuum redditum quadraginta ſolidorum anteceſſores mei et ego uſque in hunc diem confectionis preſentium ad plenum perſolvimus : Noverit univerſitas veſtra me, cum conſenſu et aſſenſu Johannis filii mei et heredis apparentis, firmiter teneri et fideliter obligari prefatis viris religioſis et eorum monaſterio in dictis quadraginta ſolidis annui redditus bone et legalis monete, ſolvendis ſingulis annis imperpetuum eiſdem viris religioſis et eorum ſucceſſoribus per me et heredes meos ſeu aſſignatos prout eis ſolvi fuerat conſuetum, ſcilicet ad duos anni terminos uſuales per equales portiones, videlicet ad feſtum Sancti Martini in yeme viginti ſolidos, et ad feſtum Pentecoſtes proxime inde ſequens viginti ſolidos, et ſic de anno in annum et termino in terminum et imperpetuum. Et ſi contingat me vel heredes meos ſeu aſſignatos in ſolutione dicti annui redditus quadraginta ſolidorum vel aliqua ejuſdem parte terminis ſtatutis ut premittitur facienda deficere, quod abſit, obligo me, heredes meos et aſſignatos, terras noſtras et quaſcunque alias poſſeſſiones ac omnia bona noſtra mobilia et immobilia ubicunque locorum fuerint inventa, ſine licentia cujuſcunque judicis vel miniſtri eccleſiaſtici vel ſecularis, ad voluntatem dictorum religioſorum et eorum ſucceſſorum necnon eorum deputatorum in hac parte ſtatuendorum, fore diſtringenda, capienda, abducenda, vendenda et in uſus ſuos convertenda, quouſque de dicto annuo redditu quadraginta ſolidorum eis plenarie fuerit ſatiſfactum, nullo proponendo juris obſtante vel valituro. Inſuper vero ſi contingat me vel aliquem heredum meorum ſeu aſſignatorum contra preſens factum meum ſeu obligatorium aliquo tempore in futurum venire vel contradicere in toto vel in parte, quod abſit, volo et pro me et heredibus meis et aſſignatis concedo quod dominus Officialis curie Glaſguenſis qui pro tempore fuerit, ex ſola inſpectione preſentis obligatorii mei, ſine aliqua lite vel judicio, in me, heredes meos et aſſignatos, ſententias ſuſpenſionis, excommunicationis et interdicti poſſit promulgare, eoſdem ab ipſis ſententiis non relaxans quouſque decem libras legalis monete fabrice eccleſie Glaſguenſis nomine pene applicandas, et decem libras ejuſdem monete prefatis viris religioſis, nomine dampnorum ſuorum et expenſarum, perſolverimus, quotiens contra preſens factum meum

ſeu obligatorium preſumpſerimus venire vel contradicere ; preſenti ſcripto obligatorio nichilominus in ſuo pleno robore et virtute duraturo. Ad que omnia et ſingula premiſſa in preſenti obligatorio meo contenta, ego predictus Johannes pro me et heredibus meis et aſſignatis, fideliter imperpetuum obſervanda, tactis ſacroſanctis Dei evangeliis, prefatis viris religioſis fidem meam preſtiti corporalem. In cujus rei teſtimonium huic preſenti obligatorio meo ſigillum meum, unacum ſigillo officialitatis curie Glaſguenſis gratia majoris teſtimonii per me diligenter procurato, ſunt appoſita in monaſterio de Paſleto ſupradicto, die Mercurii in feſto decollationis beati Johannis Baptiſte anno Domini M° CCC° XC° VII°; Hiis teſtibus, nobilibus viris, domino Johanne Roſſ milite domino de Hawkhed, Johanne Sympill domino de Elyetſton, Roberto Sympill, Roberto Seneſcallo filio domini Alexandri Seneſcalli militis domini de Dernlee, et Waltero Clerico burgenſe de Are, ac multis aliis.

Carta dimidie petre cere debite per Ryſeholm.

UNIVERSIS Chriſti fidelibus hoc preſens ſcriptum viſuris vel audituris Hugo Boyl dominus de Ryſholm eternam in Domino ſalutem. Noverit univerſitas veſtra me divine caritatis intuitu, pro ſalute anime mee et uxoris mee et animarum omnium anteceſſorum et ſucceſſorum noſtrorum, dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et beate Marie Virgini et beatis Jacobo et Mirino de Paſleto et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſerviturıs, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam, dimidiam petram cere ad feſtum Sancti Mirini de firmis terrarum mearum de Ryſholm per me et heredes meos ſeu aſſignatos noſtros dictis monachis et eorum ſucceſſoribus annuatim perſolvendam et imperpetuum per ipſos percipiendam. Et ipſi monachi me et uxorem meam, in omnibus orationum ſuffragiis que per totum Cluniacenſem ordinem fuerint vel fient, in fratres ſuſceperunt et imperpetuum participare conſenſerunt. Et ſi aliquo caſu in ſolutione dicte dimidie petre cere ad terminos ut premittitur facienda et percipienda ceſſatum fuerit, quod abſit, volo et concedo pro me et heredibus meis ſeu aſſignatis quod bene licebit dictis viris religioſis et eorum ſucceſſoribus ſeu eorum ballivis qui pro tempore fuerint necnon et aliis quibuſcunque ſuis in hac parte deputatis, diſtringere totas terras meas de Ryſholme predictas ſine contradictione mea, heredum meorum ſeu aſſig-

natorum, quouſque de dicta dimidia petra cere eis plenarie fuerit ſatiſfactum ; omni juris canonici vel civilis remedio quod mihi, heredibus meis ſeu aſſignatis prodeſſe et eis obeſſe poterit quoquomodo non obſtante vel valituro. Et ad majorem hujus rei ſecuritatem fideliter obſervande, ſi neceſſe fuerit ſubmitto me, heredes meos et aſſignatos juriſdictioni et cohercioni domini Epiſcopi Glaſguenſis, vel decani et capituli ejuſdem ſi ſedes vacaverit, ut poſſent omnes ſeu eorum aliquem contradicentes huic donationi mee per cenſuram eccleſiaſticam ad ſolutionem dicte dimidie petre cere ut premittitur compellere faciendam. In cujus rei teſtimonium ſigillum meum huic preſenti carte mee eſt appenſum apud Paſleth ſeptimo die menſis Februarii anno Domini milleſimo CCC° nonogeſimo nono. Hiis teſtibus, Roberto Sympil, Johanne de Kelſow patre, Johanne filio ſuo, armigeris, diſcretis viris dominis Wilelmo de Gowan perpetue vicario eccleſie de Monkton et Johanne de Kyrkton capellano, ac multis aliis.

Donatio dimidie petre cere per Johannem dominum de Kelſwland.

UNIVERSIS Chriſti fidelibus hoc preſens ſcriptum viſuris vel audituris Johannes Kelſow dominus de Kelſowland ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me divine caritatis intuitu, pro ſalute anime mee et anime Chriſtiane Lewinſton uxoris mee et animarum omnium anteceſſorum et ſucceſſorum meorum, dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et beate Virgini Marie et beatis Jacobo et Mirino de Paſleth et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam, dimidiam petram cere ad feſtum Sancti Mirini de firmis terrarum mearum de Kelſowland per me et heredes meos ſeu aſſignatos noſtros dictis monachis et eorum ſucceſſoribus annuatim perſolvendam et imperpetuum per ipſos percipiendam. Et ipſi monachi me et uxorem meam ſupradictam et ſucceſſores meos, in omnibus orationum ſuffragiis que per totum Cluniacenſem ordinem fuerint vel fient, in fratres ſuſceperunt et ſuſcipient et imperpetuum participare conſenſerunt. Et ſi aliquo caſu in ſolutione dicte dimidie petre cere ad terminos ut premittitur facienda et percipienda ceſſatum fuerit, quod abſit, volo et concedo pro me et heredibus meis ſeu aſſignatis quod bene licebit dictis viris religioſis et eorum ſucceſſoribus ſeu eorum ballivis qui pro tempore fuerint necnon et aliis qui-

buſcunque ſuis in hac parte deputatis, diſtringere totas terras meas de Kelſowland predictas ſine contradictione mea, heredum meorum ſeu aſſignatorum, quouſque de dicta dimidia petra cere eis plenarie fuerit ſatiſfactum; omni juris canonici vel civilis remedio quod mihi heredibus meis ſeu aſſignatis prodeſſe et eis obeſſe poterit quoquomodo non obſtante vel valituro. Ad que omnia et ſingula fideliter obſervanda ſi neceſſe fuerit ſubmitto me, heredes meos et aſſignatos juriſdictioni et cohercioni domini Epiſcopi Glaſguenſis, vel Decani et capituli ejuſdem ſi ſedes vacaverit, ut poſſent omnes ſeu eorum aliquem contradicentes huic donationi mee per cenſuram eccleſiaſticam ad ſolutionem dicte dimidie petre cere ut premittitur compellere faciendam. In cujus rei teſtimonium ſigillum meum huic preſenti carte mee eſt appenſum, et ad majorem hujus rei ſecuritatem ſigillum officialatus curie Glaſguenſis a venerabili viro magiſtro David Cadzow tunc officiali dicte curie Glaſguenſis preſentibus cum inſtantia apponi procuravi, apud Paſleth ultimo die menſis Marcii anno Domini M° CCCC° XXXII°. Hiis teſtibus, venerabilibus viris dominis Andrea Stewart priore de Paſleto, magiſtro Wilelmo Gowan canonico Glaſguenſi, Roberto Kingorn monacho de Paſleto, domino Thoma Mur notario publico, Adam Tayt, et Johanne Walace de Elleriſlie, ſcutiferis, cum multis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis et requiſitis.

Confirmatio Roberti regis Scotorum de donationibus quondam Adam Fullerton de Corſby, de Ryſholme, et de Kelſowland.

ROBERTUS Dei gratia rex Scotorum reverendo in Chriſto patri Gilberto epiſcopo Abirdonenſi cancellario noſtro ſalutem. Sciatis quod caritatis intuitu confirmavimus donationem et conceſſionem illas quas quondam Adam Folerton de Corſby miles fecit et conceſſit caritative ſub ſigillo ſuo Deo et beate Marie Virgini, beatis Jacobo et Mirino de Paſleto et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, de annuo redditu quadraginta denariorum argenti de illo annuo redditu dimidie marce argenti ſibi jure hereditario competenti de tenemento quod vocatur Ruſſelland in dominio ſuo de Corſby. Confirmamus etiam caritatis intuitu donationem et conceſſionem illas quas Hugo Boyll de Ryſholm fecit et conceſſit caritative ſub ſigillo ſuo Deo, beate Marie Virgini, Sanctis Jacobo et Mirino de Paſleto et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervi-

turis, de dimidia petra cere ad feſtum Sancti Mirini de firmis terrarum ſuarum de Ryſholm per dictos religioſos annuatim percipienda imperpetuum. Confirmamus inſuper caritatis intuitu donationem et conceſſionem illas quas Johannes de Kelſow de Kelſculand filius fecit et conceſſit caritative ſub ſigillo ſuo Deo et beate Marie Virgini, beatis Jacobo et Mirino de Paſleto et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, de dimidia petra cere ad feſtum Sancti Mirini de firmis terrarum ſuarum de Kelſouland per dictos religioſos annuatim percipienda imperpetuum. Tenendum et habendum dictis monachis dicti monaſterii preſentibus et futuris ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, dictum annuum redditum quadraginta denariorum unacum dictis duobus dimidiis petris cere adeo libere et quiete, plenarie, integre et honorifice, bene et in pace, in omnibus et per omnia, ſicut in cartis dictorum Ade, Hugonis et Johannis dictis religioſis inde confectis plenius continetur ; Salvis nobis et heredibus noſtris, de dictis terris cum pertinentiis, ſervitiis debitis et conſuetis. Quare vobis precipimus et mandamus quatinus cartam noſtram ſub magno ſigillo noſtro, in forma capelle noſtre debita, dictis religioſis fieri faciatis ſuper ratificatione, approbatione et confirmatione noſtris antedictis. Datum ſub ſigillo noſtro ſecreto in caſtro noſtro Rotheſai decimo octavo die menſis Aprilis anno regni noſtri quartodecimo.

Confirmatio Roberti regis Scotorum de donationibus quas quondam Adam de Corſby donavit et de duobus dimidiis petris cere de Ryſholm et Kelſouland.

ROBERTUS Dei gratia rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciatis nos approbaſſe, ratificaſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe donationem et conceſſionem illas quas Adam Fulerton de Corſby quondam miles fecit et conceſſit caritative ſub ſigillo ſuo Deo et beate Marie Virgini, beatis Jacobo et Mirino de Paſleto et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, de annuo redditu xl^{a} denariorum argenti de illo annuo redditu dimidie marce argenti ſibi jure hereditario competenti de tenemento quod vocatur Ruffalland in dominio ſuo de Corſby. Confirmamus etiam caritatis intuitu donationem et conceſſionem illas quas Hugo Boyl de Ryſholm fecit et conceſſit caritative ſub ſigillo ſuo Deo et beate Marie Virgini, Sanctis Jacobo et

Mirino de Paſleto et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, de dimidia petra cere ad feſtum Sancti Mirini de firmis terrarum ſuarum de Ryſholm per dictos religioſos annuatim percipienda imperpetuum. Confirmamus inſuper caritatis intuitu donationes et conceſſiones illas quas Johannes de Kelſow de Kelſowland filius fecit et conceſſit caritative ſub ſigillo ſuo Deo et beate Marie Virgini, beatis Jacobo et Mirino de Paſleto et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, de quadam portione terre cum pertinentiis que *Langlebank* vulgariter nuncupatur, jacenti in baronia de Coningham infra vicecomitatum de Are, juxta terram eccleſiaſticam eccleſie parochialis de Largys, et de dimidia petra cere ad feſtum Sancti Mirini de firmis terrarum ſuarum de Kelſouland per dictos religioſos annuatim percipienda imperpetuum. Tenendum et habendum dictis monachis dicti monaſterii preſentibus et futuris ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, dictum annuum redditum quadraginta denariorum unacum duabus dimidiis petris cere predictis et dicta terra de Langlebank cum pertinentiis ad manum mortuam imperpetuum, adeo libere et quiete, plenarie, integre et honorifice, bene et in pace in omnibus et per omnia ſicut in cartis dictorum Ade, Hugonis et Johannis dictis religioſis inde confectis plenius continetur; ſalvis nobis et heredibus noſtris de dictis terris cum pertinentiis debitis ſervitiis et conſuetis. In cujus rei teſtimonium preſenti carte noſtre noſtrum precipimus apponi ſigillum, Teſtibus reverendo in Chriſto patre Gilberto epiſcopo Aberdonenſi cancellario noſtro, Roberto duce Albanie, comite de Fyfe et de Menteth, fratre noſtro germano, David Lyndeſay comite de Craufurde, Jacobo de Douglaſſ domino de Dalketh, Wilelmo Conyngham, militibus, et magiſtro Waltero Foreſter ſecretario noſtro apud noſtrum caſtrum Roſaye decimo octavo die menſis Aprilis anno Domini M° CCCC° quarto et regni noſtri anno quartodecimo.

Carta de dimidia marca de Hwſton.

ANNO gratie M° CC° XXV° facta eſt hec conventio inter dominum Wilelmum [abbatem] et conventum de Paſleto ex parte una, et inter Hugonem filium Reginaldi militem ex altera, ſuper controverſia mota inter ipſos de terra illa que vocatur Achinchoſſ in feudo ipſius Hugonis militis, quam predicti Abbas et conventus ad eccleſiam eorum de Kilhelan pertinere dice-

bant; ſcilicet quod predictus Hugo et heredes ſui preſcriptam terram, omni ſopita calumpnia, tenebunt imperpetuum de domo de Paſleto; Reddendo annuatim dimidiam marcam argenti ſupradictis monachis apud Paſleth ad luminare eccleſie ſue, ſcilicet medietatem ad Pentecoſtem et medietatem ad feſtum Sancti Martini. Predicti etiam monachi, pro ſe et Rogero tunc temporis predicte eccleſie de Kilhelan vicario et pro ſuis ſucceſſoribus imperpetuum, et prefatus Hugo pro ſe et heredibus ſuis, firmiter pepigerunt quod predicte compoſitioni ſtabunt imperpetuum. Supradicti etiam monachi predictam terram de Achinchos warantizabunt contra omnes vicarios eccleſie de Kilhelan dicto Hugoni et heredibus ſuis imperpetuum. Si vero dictus Hugo et heredes ſui terminis ſupradictis a ſolutione firme ceſſaverunt, dimidiam marcam nomine pene cum firma ad terminum non ſoluta perſolvent. Et ad majorem hujus rei ſecuritatem et ut ipſa compoſitio ex utraque parte firmius et ſtabilius teneatur, preſens ſcriptum ad modum cyrographi eſt confectum, cujus una pars ſigillo capituli auctentico de Paſleto ſignata penes dominum Hugonem militem et heredes ſuos, altera vero ſigillo ipſius militis impreſſa penes Abbatem et conventum de Paſleto remanet perpetuo reſervanda. Et etiam ut ipſa compoſitio munimine majori roboretur, venerabilis pater Walterus Dei gratia Glaſguenſis epiſcopus ad petitionem partium auctoritate epiſcopali compoſitionem eandem confirmavit. Hiis teſtibus, domino R. Tyndal theſaurario Glaſguenſi, domino Johanne de Kilberhan decano de walle Clud, domino Petro de Perthec, Roberto cancellario, Luca capellano, Johanne filio Petri de Perthec, Alexandro de Smalham clerico.

Carta confirmationis Epiſcopi Glaſguenſis de dimidia marca de Hwſton.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis ad quos preſentes littere pervenerint Robertus miſeratione divina Glaſguenſis eccleſie miniſter humilis ſalutem eternam in Domino. Noverit univerſitas veſtra nos conventionem factam inter dominum Wilelmum abbatem et conventum de Paſleto ex parte una, et Hugonem filium Reginaldi militem ex altera, non abolitam non cancellatam nec in aliqua parte ſui vitiatam, ſigillo venerabilis patris domini Walteri Dei gratia dudum Glaſguenſis epiſcopi et ſigillo dicti Hugonis ut prima facie videbatur ſignatam inſpexiſſe in hec verba; ANNO gratie M° CC° XXV° facta eſt hec conventio inter Wilelmum abbatem et con-

ventum de Paſleto, *ut ſupra folio precedenti usque huc.* In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus fecimus apponi. Datum apud Glaſgw die dominica proxima poſt feſtum purificationis beate Marie Virginis, anni gratie M^mi^ CCC^mi^ quinti.

Carta Roberti [domini de] Portarfeild de donatione xvi denariorum, et xii denariorum de donatione patris ſui in burgo de Renfrw.

SCIANT preſentes et futuri quod ego Robertus Portar dominus de Portarfeild do, concedo et hac preſenti carta mea confirmo Deo, beate Marie Virgini et beatis Jacobo et Mirino de Paſleto et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, pro ſalute anime mee, patris et matris mee et pro ſalute animarum omnium meorum anteceſſorum et ſucceſſorum, annuum redditum ſexdecim denariorum, de annuo redditu meo triginta denariorum exeunte de burgagio Johannis Walkar habendum, infra burgum de Renfrw jacente infra communem venellam verſus eccleſiam parochialem protendentem ex parte orientali, ex parte una, et burgagium Aymeri Johannis ex parte occidentali ejuſdem, ex parte altera, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam. Habendum et tenendum et plenarie percipiendum per prefatos viros religioſos ſingulis annis imperpetuum predictum annuum redditum ſexdecim denariorum ad duos anni terminos per equales portiones, videlicet octo denarios ad feſtum Pentecoſtes et octo ad feſtum Sancti Martini in hyeme. Inſuper vero ego prefatus Robertus pro me et heredibus meis ratifico, approbo et hac preſenti carta mea confirmo illas donationem et conceſſionem quas Stephanus Portar quondam pater meus fecit predictis viris religioſis de annuo redditu duodecim denariorum exeunte de burgagio quod Michael Sperlyn habet, tenet et poſſidet hereditarie infra dictum burgum de Renfrw, jacente infra burgagium meum ex parte una, et burgagium Wilelmi Urry ex parte altera. Habendum et tenendum dictum annuum redditum duodecim denariorum prefatis viris religioſis, de dicto burgagio ſingulis annis imperpetuum per ipſos percipiendum ad duos anni terminos per equales portiones ſcilicet ſex denarios ad feſtum Pentecoſtes et ſex denarios ad feſtum Sancti Martini in hyeme. Ego vero dictus Robertus, heredes mei et aſſignati noſtri, predictos annuos redditus, tam ſexdecim denariorum quam duodecim denariorum ut premittitur percipiendos

prefatis viris religioſis contra omnes mortales warantizabimus et imperpetuum defendemus. In cujus rei teſtimonium preſenti carte mee ſigillum meum eſt appenſum. Datum apud Paſleth decimo die menſis Maii anno Domini M° CCC° XC° IX.

Carta Johannis Smalwod burgenſis de Renfrw.

BE yt knawyn tyl al and ſyndry thrw thir preſent letterys, me Jon of Smalwod burges of Renfrw, tyl be fullely aſythyt and payt of thre pwndis achte to me, thrw the Abbot and the convent of Paſlay, for the landis beand in the burch of Renfrw callit Beltonland, betwex the landis of Thom Makyſon of the weſt parte of the ta parte, and the landis of Jon Watſon of the eſt parte of a nothir parte ; of the qwylk ſoum of thre pwndis, I the ſaid John, my ayris, exſequituris and aſſygnys, the ſaid Abbot and convent of Paſlay frely qwytclamys, alſweyl nowbeand as fortocum for ayleſtand. In wytneſynge of the qwylk thyngis, in defalte I haif na ſeyl of myn awyn, I haif procuryt wyth inſtans the ſeylis of worſchipful men.

Carta terre de villa Renfrw.

MEMORANDUM quod die Mercurii proxima poſt feſtum Sancti Johannis ante portam Latinam anni gratie M^mi^ CC^mi^ LXXX comparuit Eda quondam ſponſa Stephani de Lithquow in plena curia Abbatis et conventus de Paſleto apud Renfrw ; quo die ibidem in libera viduitate ſua, de mera et ſpontanea voluntate ſua, dedit, conceſſit et preſenti ſcripto ſuo reſignavit et quietam clamavit predictis Abbati et conventui, illam terram que jacet contigua domui quondam Stephani Marſchal verſus orientem in villa de Renfrw, quam prenominata Eda prius de predictis Abbate et conventu tenuit ad firmam, cum omni jure quod ſibi vel heredibus ſuis competit, competiit vel competere potuit, aliquo jure, caſu vel judicio contingentibus, et cum omnibus pertinentiis, libertatibus et aſiamentis ad predictam terram ſpectantibus ſeu de jure ſpectandis, infra burgum et extra, ſine aliquo retinemento, propter quandam pecunie ſummam ſibi ſolutam tam ad ſuſtentationem ſuam et liberorum ſuorum quam ad exonerationem debito-

rum. Et ad ſancta Dei evangelia ſacramentum preſtitit corporale quod in ſuo perpetuo, nec per ſe nec per aliquem nomine ſui, contra hanc donationem, conceſſionem, reſignationem, et quietam clamationem in aliquo foro ſuper dicta terra cum pertinentiis ſuis movebit queſtionem. Et ne ceca oblivione depereat quod predictis die et loco factum eſt, ad inſtantiam predicte Ede preſenti ſcripto commune ſigillum burgi de Renfrw unacum ſigillo ipſius Ede eſt appenſum. Hiis teſtibus.

Littera Johannis Pride de Renfrw.

UNIVERSIS ſancte matris eccleſie filiis preſentes litteras inſpecturis Johannes dictus Pride burgenſis de Renfrw ſalutem in Domino ſempiternam. Veſtra noverit univerſitas quod cum controverſie eſſent orte inter religioſos viros Abbatem et conventum de Paſleto diverſis ex cauſis ex parte una, et me ex altera, omnes ille controverſie inter nos ſunt ſopite et remiſſe; et nichilominus volo et concedo quod ſi aliqua littera ipſis nocitura aut mihi valitura, ante confectionem preſentium confecta, reperiatur, ex nunc viribus careat et effectu nec per eandem mihi et heredibus meis ſeu executoribus actio adquiratur. Datum apud Glaſgw die dominica proxima ante feſtum Sancti Petri quod dicitur ad vincula, anno Domini M° CCC° xiii°. Et in ſignum omnium premiſſorum ſigillum meum preſentibus eſt appenſum. Teſtibus hiis, Roberto Symple, Wilelmo Knoc, dominis Hugone de Sparchynge et Wilelmo de Luſſ vicariis. Datum ut ſupra.

Carta burgagii in Ruthglen.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Cecilia quondam ſponſa Johannis de Perthec ſalutem. Noverit univerſitas veſtra quod cum ego Cecilia et heredes mei ex predicto Johanne procreati gravi eſſemus paupertate oppreſſi, in libera viduitate mea, de conſenſu et bona voluntate mea, conceſſi, dedi et hoc preſenti ſcripto renunciavi et quietum clamavi Abbati et conventui de Paſleto totum jus quod mihi et heredibus meis competiit vel competere poterit imperpetuum in tota terra que jacet in villa de Ruthglen inter terram Wilelmi de Bygres ex parte una, et terram

Walteri filii Walteri Ruhe ex altera ex aquilonale parte, inter cimiterium ecclefie fancte Marie Virginis et aquam de Clud, in predicta villa de Ruthglen, quam quidem terram predictus Johannes maritus meus et ego aliquando poſſedimus et dictis Abbati et conventui pro magna paupertate et neceſſitate noſtra vendidimus, omnibus aliis terris noſtris prius expoſitis et venditis. Et pro hac renunciatione, conceſſione et quieta clamatione predicti Abbas et conventus mihi caritatis intuitu dederunt tres celdras farine avene in magna neceſſitate mea ad ſublevationem inopie mee et heredum meorum. Unde volo et concedo pro me et heredibus meis quod predictus Abbas et conventus totam terram predictam habeant, teneant et poſſideant libere et pacifice, ſine omni calumpnia, gravamine et moleſtia ex parte mea vel heredum meorum imperpetuum ; ita quod ego vel heredes mei ſeu aliquis nomine noſtro nichil juris ſeu hereditatis in predicta terra exigere vel vindicare poterimus aliquo tempore, nullo jure, judicio ſeu caſu intervenientibus. Et ad hanc conceſſionem et quietam clamationem fideliter obſervandam pro me et heredibus meis ſacramentum preſtiti corporale die Lune proxima poſt aſcenſionem Domini anni gratie M^{i} CC^{i} LX^{i} ii in plena curia burgi de Ruthglen. Et obligo me et heredes meos ad ſolutionem decem librarum ſterlingorum nomine pene predictis Abbati et conventui faciendam ante litis ingreſſum, ſi aliquo tempore contra hanc renunciationem et quietam clamationem venire preſumamus. Et ſubicio me et heredes meos juriſdictioni domini Epiſcopi Glaſguenſis vel ejus Archiadiaconi qui pro tempore fuerit, ut ambo vel alter eorum poſſint vel poſſit nos per cenſuram eccleſiaſticam compellere ad predicta omnia fideliter obſervanda et ſolvenda. In cujus rei teſtimonium preſenti ſcripto ſigillum meum appoſui ; Hiis teſtibus, domino Thoma Crock milite, domino Thoma vicario de Ruthglen, Wilelmo de Kathkert fratre meo, Ricardo de Mernes, Henrico Conſtabilario, prepoſitis de Ruthglen, Thoma Tinctore, Ada Pictore, et Philippo filio Henrici, Roberto Clerico et aliis.

Carta de Tendehowſ^{e} in Ruthglen.

UNIVERSIS ſancte matris eccleſie filiis ad quorum notitiam preſentes littere pervenerint Jacobus Seneſcallus dominus de Kylbrid ſalutem in Domino ſempiternam. Noveritis me, divine caritatis intuitu et pro ſalute anime

mee et anime Efabel uxoris mee et animarum omnium anteceſſorum et ſucceſſorum noſtrorum, reſignaſſe et ſurſum reddidiſſe pro me, heredibus meis executoribus et aſſignatis, religioſis viris Abbati et conventui monaſterii de Paſleto, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis diocefis, omne jus et clameum que mihi competunt, competierunt vel competere poterunt in futurum per heredes Thome de Freland quondam burgenſis de Ruthglen vel alias quoviſmodo, in illo tenemento quod vulgariter *Thendehowf'* nuncupatur, jacenti in villa de Ruthglen in vico qui dicitur *la* Watryraw inter terram que dicitur Gelyſland ex parte orientali ex parte una, et terram Roberti Thomſon ex parte occidentali parte ex altera. Tenendum et habendum predictum tenementum dictis viris religioſis et eorum ſucceſſoribus a me et heredibus meis, meis executoribus et aſſignatis imperpetuum, cum omnibus commoditatibus, libertatibus et aſiamentis ad dictum tenementum ſpectantibus ſeu quoviſmodo ſpectare valentibus in futurum, libere, quiete, integre et honorifice, bene et in pace, in omnibus et per omnia ; Nihil aliud mihi annuatim reddendo vel heredibus meis niſi orationum ſuffragia devotarum. In cujus rei teſtimonium, quia ſigillum meum proprium eſt minus cognitum, ſigillum commune burgi de Ruthglen cum inſtantia preſentibus apponi procuravi apud Ruthglen quartodecimo die menſis Octobris anno Domini M° CCCC° quinto.

Carta Roberti domini de Polloc, de duodecim denariis in terris ejuſdem.

UNIVERSIS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Robertus filius Roberti de Polloc ſalutem in Domino. Sciant tam preſentes quam futuri me, divine caritatis intuitu, et pro animabus Walteri filii Alani et Alani filii ſui, et pro animabus Petri de Polloc et Roberti filii Fulberti et pro animabus omnium anteceſſorum meorum, necnon et pro ſalute mei ipſius et uxoris mee et heredum meorum, cum conſenſu et bona voluntate ipſorum, dediſſe et conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino et Sancte Milburge de Paſleto et monachis ibidem Deo ſervientibus, in puram, liberam et perpetuam elemoſinam, duodecim denarios de firma terre mee de Polloc ſibi annuatim ad certos terminos percipiendos, ſcilicet ſex denarios ad Pentecoſten et ſex denarios ad feſtum Sancti Martini. Ipſi etiam monachi me et heredes meos in fratres ſuſceperunt et in omnibus bonis que per totum ordinem Cluniacenſem fiunt

vel fient imperpetuum participare nobis conceſſerunt. Hiis teſtibus, Luca capellano de Paſleto, Rogerio diacono de Renfrw, Waltero Ruſſell portario, Benedicto et Hugone clerico, cognatis Prioris de Paſleto, et multis aliis.

Carta de terra noſtra in *le* Mernes.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſens ſcriptum viſuris vel audituris Herbertus de Makiſwel miles ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et eccleſie Sancti Jacobi et Sancti Mirini de Paſleto et monachis ibidem Deo ſervientibus, in liberam, puram et perpetuam elemoſinam, et ab omni ſeculari ſervitio et demanda quietas et ſolutas, octo acras et dimidiam et viginti octo perticatas terre in Nova villa de Mernes quas menſurari feci et que jacent inter has diviſas, videlicet ſicut rivulus eccleſie tranſverſatur altam viam que tendit de eccleſia de *le* Mernes ad Novam villam, et ſic aſcendendo per illum rivulum ex parte aquilonali uſque ad quendam lapidem ſtantem qui eſt in quodam viridi radio terre in *le* Croftflat, et ſic per illum viridem radium terre verſus aquilonem uſque in quendam ſicum qui extendit ſe verſus occidentem uſque ad quendam lapidem ſtantem, et ab illo lapide directe verſus aquilonem uſque in decurſum ſub capite unius fontis, et ſic per decurſum illius fontis uſque in Paddocford, et abinde per altam viam uſque ad rivulum preſcriptum eccleſie tranſverſantem altam viam ; excepta terra ad domum de Torphechin pertinente infra predictas diviſas. Tenendas et habendas ſibi et ſucceſſoribus ſuis de me et heredibus meis imperpetuum, adeo libere, quiete et pacifice ſicut reſiduum terre eccleſie de *le* Mernes liberius et quietius tenent et poſſident, cum communibus aiſiamentis prout hactenus habuerunt : Propter octo acras et dimidiam et viginti octo perticatas terre quas habuerunt in territorio de *le* Alton, quarum quinque acre et dimidia et viginti octo perticate terre jacent inter ſicum qui eſt ad fines croftorum ex orientali parte ville de *le* Alton et inter ſicum qui eſt ex occidentali parte de *le* Thorniflat deſcendendo in Kirkilgat, et abinde in altam viam, et tres acre jacent juxta lacum de *le* Aldton ex parte orientali que vocatur Spraginiſſflat, quas mihi dederunt in permutatione octo acrarum et dimidie et viginti octo perticatarum terre preſcriptarum hereditarie tenendas et poſſidendas. Et obligo me et heredes meos et ſucceſſores ad

ſolutionem mille librarum ſterlingorum predictis Abbati et conventui et eorum ſucceſſoribus ſolvendarum pro dampnis ſuis et laboribus de plano et ſine ſtrepitu judiciali, ſi aliquo tempore per nos vel aliquem noſtrum ſuper hanc donationem et permutationem predictis Abbati et conventui queſtio moveatur. Et ego et heredes mei et ſucceſſores hanc donationem et permutationem predictis Abbati et conventui contra omnes homines et feminas warantizabimus, adquietabimus et imperpetuum defendemus. Et ad majorem ſecuritatem, ſubpoſui et ſubpono me, heredes meos et ſucceſſores perpetue juriſdictioni et cohercioni domini Epiſcopi Glaſguenſis qui pro tempore fuerit, et capituli ſi ſedes vacaverit, ut alter ipſorum poſſit nos et quemlibet noſtrum tam ad ſolutionem pecunie preſcripte faciendam quam ad obſervationem hujus ſcripti in quolibet articulo per omnimodam cenſuram eccleſiaſticam compellere, ex ſola inſpectione hujus inſtrumenti, ſine alterius cauſe cognitione, nullo impetrato vel proponendo obſtante vel valituro. In cujus rei teſtimonium preſens ſcriptum ſigillo meo unacum ſigillo venerabilis patris domini Roberti Dei gratia Glaſguenſis epiſcopi feci roborari. Hiis teſtibus, domino Johanne et Alexandro, fratribus meis, dominis Wilelmo et Bricio capellanis de Paſleto, Johanne dicto Prid burgenſi de Renfrw, Alano de Fulton, Wilelmo de Knoc, et aliis.

Carta noſtra de Stewardton.

OMNIBUS ſancte matris eccleſie filiis tam preſentibus quam futuris Godefridus de Ros miles filius et heres domini Godefridi de Ros ſalutem in Domino ſempiternam. Noverit univerſitas veſtra me conceſſiſſe et preſenti carta mea confirmaſſe Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſleto et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, illam terram in villa de Stewardton quam ex collatione bone memorie domini Jacobi de Ros tenent et poſſident; Tenendam et habendam eis de me et heredibus meis in liberam, puram et perpetuam elemoſinam imperpetuum, per eaſdem diviſas per quas predictam terram hucuſque tenuerunt et poſſiderunt, cum omnibus pertinentiis ſuis, et cum libero introitu et exitu ſibi et hominibus ſuis [inhabitantibus] predictam terram ſingulis annis in petaria ubi homines de Neuton petas ſuas fodiunt. Et ut hec mea conceſſio et confirmatio perpetue firmitatis robur optineat, preſentem cartam meam ſigillo meo feci ro-

borari. Datum apud Paſſeleth die Mercurii proxima ante purificationem beate Virginis Marie anno gratie M° CC° LXXX° primo; Hiis teſtibus, dominis Wilelmo et Chudberto, capellanis, Wilelmo de Ros, Johanne de Knoc, Wilelmo filio ejuſdem, Thoma de Fulton, Alano filio ejus, Johanne de Schaw, et aliis.

Reſignatio terre in Stewarton.

OMNIBUS Chriſti fidelibus ad quos preſentes littere pervenerint Rogerus filius Laurentii Clerici de Stewardton ſalutem in Domino. Cum ego ſepius interpellaſſem religioſos viros Abbatem et conventum de Paſſeto ſuper jure cujuſdam particule terre in tenemento de Stewardton quam pater meus de eiſdem tenuit pro tempore vite ſue ad feodifirmam; comperiens me, per fidedignos et ex conſcientia mea, ipſos ſuper jure dicte terre injuſte interpellaſſe et indebite gravaſſe, pro eo quod nullum jus poſt mortem patris mei in dicta terra habui; propter quod ſciatis me dediſſe, conceſſiſſe, per fuſtum et baculum reddidiſſe, omnino reſignaſſe et imperpetuum quietum clamaſſe dictis religioſis omne jus et totum jus ſi quod mihi competiit, competit ſeu aliquo tempore competere poterit in dicta terra cum pertinentiis. Tenendam et habendam dictis religioſis imperpetuum, libere, quiete, honorifice et pacifice, ita quod ego nec heredes mei ſeu aliquis nomine noſtro per nos ſeu pro nobis in dicta terra cum pertinentiis aliquod jus vel clameum de cetero exigere poterimus ſeu aliquo tempore exigemus. Contra quam reſignationem, donationem et conceſſionem pro me et heredibus meis dictis religioſis factas ego ſeu heredes mei ſeu aliquis nomine noſtro imperpetuum nunquam veniemus, ſed ipſas reſignationes, donationes et conceſſiones per me factas et pro heredibus meis ego et heredes mei ratificamus, confirmamus et contra omnes warantizabimus, acquietabimus et imperpetuum defendemus. Et nichilominus quod contra premiſſa nullo tempore ego vel heredes mei veniemus, tactis ſacroſanctis evangeliis, ſacramentum preſtiti corporale. In cujus rei teſtimonium has litteras meas ſigillo meo ſignatas eiſdem tradidi patentes. Datum apud Paſſeleth die Lune proxima poſt feſtum purificationis beate Marie Virginis, anno gratie M° CCC° tertio. Et quia ſigillum meum minus eſt notum, ſigilla magiſtri Gilberti de Tempilton rectoris eccleſie de Rothirſai, domini Hugonis de Sprakelyn vicarii eccleſie

de Kylmacolm, Wilelmi filii Dufgalli, et Johannis Stut prefentibus apponi procuravi. Datum ut fupra.

Carta Gilberti de Camera de uno tenemento in *le* Ratonraw de Glafgw.

OMNIBUS hanc cartam vifuris vel audituris Gilbertus dictus de Camera burgenfis de Glafgw eternam in Domino falutem. Quia me cogit neceffitas et inopia inevitabilis pro fuftentatione mea, prout probatum eft coram communitate burgi Glafguenfis fecundum legem et confuetudinem burgorum, quoddam burgagium meum cum pertinentiis fuis jacens infra burgum Glafguenfem, in vico qui dicitur Ratonraw, inter viam regalem ex parte orientali, et terram domini Mauricii capellani dicti Starine ex parte occidentali, vendere et alienare; Noverit univerfitas veftra me dictum burgagium cum pertinentiis legittime optuliffe vendendum, fecundum legem et confuetudinem burgorum, ad tria placita capitalia burgi Glafguenfis, propinquioribus parentibus meis et amicis; et quia nullus de parentibus meis et amicis apparuit qui dictum burgagium cum pertinentiis voluit emere vel facere mihi pro eodem quod lex dictat et confuetudo burgorum, ego vero Gilbertus predictus dictum burgagium cum omnibus pertinentiis per fuas rectas divifas conceffi et imperpetuum vendidi, ac venditionem meam prefenti fcripto meo confirmavi, Nicholao dicto Sprowll burgenfi de Glafgw pro quadam fumma pecunie quam mihi pre manibus idem Nicholaus integre folvit, tradidit et pacavit in mea magna neceffitate notoria et urgente inopia; Tenendum et habendum eidem Nicholao, heredibus fuis et affignatis, adeo libere, quiete, pacifice et honorifice, cum omnibus pertinentiis fuis, libertatibus et afiamentis, ficut ego vel predeceffores mei aliquo tempore dictum burgagium cum pertinentiis liberius, quietius et honorificentius de domino Epifcopo Glafguenfi tenuimus vel tenere potuimus. Ego vero Gilbertus et heredes mei dictum burgagium cum pertinentiis et libertatibus dicto Nicholao et heredibus et affignatis contra omnes homines et feminas warantizabimus, acquietabimus et imperpetuum defendemus. Et ad hanc venditionem et venditionis confirmationem fideliter obfervandam, tactis facrofanctis evangeliis, eidem Nicholao fidem meam preftiti corporalem. Si vero contingat, quod abfit, me vel aliquem heredum meorum contra prefens factum meum aliquo tempore venire, volo et concedo pro me et heredibus meis quod dominus

officialis curie Glaſguenſis qui pro tempore fuerit, per ſolam inſpectionem preſentis inſtrumenti, ſine aliqua lite vel judicio, in me et heredes meos ſententias ſuſpenſionis et excommunicationis poſſit promulgare, eaſdem non relaxans quouſque centum ſolidos ſterlingorum, nomine pene, fabrice eccleſie Glaſguenſis, et alios centum ſolidos eidem Nicholao et heredibus ſuis et aſſignatis, nomine dampnorum ſuorum et expenſarum, perſolverimus, quotiens contra iſtud factum meum et venditionem preſumpſerimus venire; preſenti nichilominus ſcripto in ſuo pleno robore duraturo. Et ad omnia premiſſa in omnibus articulis fideliter imperpetuum obſervanda, me, heredes meos et aſſignatos et omnia bona noſtra mobilia et immobilia, habita et habenda, predicto Nicholao, heredibus et aſſignatis ſuis per tenorem preſentium obligavi et obligo; renuncians in hoc facto pro me et heredibus meis et aſſignatis omni juris remedio tam canonici quam civilis, et privilegio cruce ſignato indulto vel indulgendo, et omni exceptioni, cavillationi, et maxime regie prohibitioni et omnibus aliis litteris a quacunque curia vel perſona impetratis vel impetrandis, et omnibus aliis et ſingulis que michi et heredibus meis contra premiſſa in aliquo poſſint prodeſſe et dicto Nicholao et heredibus ſuis vel ſuis aſſignatis obeſſe. In cujus rei teſtimonium, tam ad inſtantiam et petitionem meam quam dicti Nicholai, ſigillum commune burgi Glaſguenſis unacum ſigillo officialitatis Glaſguenſis et ſigillo domini Archidiaconi ejuſdem et ſigillo meo proprio, preſenti carte eſt appenſum. Hiis teſtibus, Johanne Dunber, Johanne de Gowan, Johanne Plumer, Johanne Scot, Johanne Heltrer, Waltero Pellipario, Johanne Aurifabro, et tota communitate burgi Glaſguenſis, et multis aliis.

De eodem in excambio.

UNIVERSIS ſancte matris eccleſie filiis preſentes litteras viſuris vel audituris Alexander filius quondam Ricardi nuntii de Glaſgw eternam in Domino ſalutem. Noverit univerſitas veſtra me recepiſſe et habuiſſe plenarie, per manus Gilberti dicti de camera domini R. Dei gratia epiſcopi Glaſguenſis, quinque marcas bonorum et legalium ſterlingorum in quibus idem Gilbertus mihi tenebatur ratione excambii facti inter nos de burgagiis noſtris, de quibus burgagiis carta ſuper dicto excambio inter nos confecta plenam ſpecificando facit mentionem. Pro quibus quinque marcis et etiam

pro burgagio quod a dicto Gilberto in excambio habeo, totum jus et clameum quod jure hereditario vel aliquo alio jure habui vel aliquo tempore habere potui seu aliquis heredum meorum habere poterit in burgagium quod dictus Gilbertus de me in excambio habet, memorato Gilberto et heredibus suis seu assignatis tenore presentium clamo quietum, et etiam de solutione dicte pecunie. In cujus rei testimonium commune sigillum civitatis Glasguensis unacum sigillo meo presentibus apponi procuravi. Datum apud Glasgw die Martis proxima post festum Sancti Ambrosii martiris anno gratie M° CC° LXXX tertio.

Resignatio burgagii in *le* Retonraw infra Glasgw.

OMNIBUS hoc scriptum visuris vel audituris Petrus de Castro filius Alexandri de Castro defuncti salutem in Domino. Noveritis me pro me et heredibus meis ac meis assignatis resignasse Nicholao Sproull et heredibus suis ac suis assignatis omne jus quod habui vel habeo seu habere potero in tribus perticatis terre cum pertinentiis jacentibus infra burgum de Glasgw in *le* Ratonraw, videlicet inter terram Mauricii dicti Starine capellani ex parte occidentali, et communem vicum ex parte orientali ; Et si contingat me aut heredes meos seu meos assignatos contra hanc resignationem venire, obligo me et heredes meos ac meos assignatos teneri in viginti libris bonorum et legalium sterlingorum fabrice ecclesie Glasguensis solvendis, ac in viginti libris sterlingorum bonorum et legalium Nicholao Sproull et heredibus suis et suis assignatis pro dampnis suis nomine pene solvendis. In cujus rei testimonium huic scripto sigillum ville de Glasgw unacum sigillo meo feci apponi. Hiis testibus, Johanne Dumber, Johanne de Gowan, tunc temporis ballivis de Glasgw, Johanne Scot, Johanne Heltrer, Ricardo Smaly, Hugone de Glasgw, et aliis.

Adhuc de eodem in excambio.

ANNO gratie M° CC° LXXXIII facta est hec conventio inter Alexandrum filium quondam Ricardi nuntii de Glasgw ex parte una, et Gilbertum dictum de camera domini R. Dei gratia Episcopi ex altera, videlicet quod dic-

tus Gilbertus in puro excambio burgagium ſuum quod dictus dominus Epiſcopus ſibi dedit vel donavit pro ſervitio ſuo, quod jacet inter burgagium tunc temporis Roberti vicarii ex parte auſtrali et burgagium quondam Ricardi dicti Borwman ex parte aquilonali, Alexandro predicto dedit et hereditarie feodavit, pro burgagio ſuo quod fuit quondam burgagium Criſtiane Briane defuncte, quod jacet inter terram Alexandri filii Ricardi quondam conſtabularii de Glaſgw ex parte occidentali et viam regiam ex parte orientali; Ita tamen quod dictus Gilbertus et heredes ſui warantizabunt dicto Alexandro et heredibus ſuis vel ſuis aſſignatis burgagium ſuum prenominatum cum pertinentiis, et contra omnes homines et feminas defendent et quietabunt. Et dictus Alexander et heredes ſui eodem modo warantizabunt, defendent et quietabunt dicto Gilberto et heredibus ſuis vel ſuis aſſignatis burgagium ſuum prenominatum. Salvis hinc inde debitis firmis burgi et ſervitiis Epiſcopi et auxiliis. Et in hujus puri excambii teſtimonium, ſcripto reſidenti penes alterutram partem diviſim commune ſigillum Glaſguenſis civitatis eſt appenſum unacum ſigillis predicti Gilberti et Alexandri. Teſte communitate ejuſdem.

Carta noſtra burgagii in *le* Ratonraw burgi de Glaſgw.

PATEAT univerſis preſentes litteras inſpecturis quod ego Wilelmus de Bonkel burgenſis de Glaſgw pro me et heredibus meis conceſſi et vendidi religioſis viris Abbati et conventui monaſterii de Paſleto totam terram meam cum pertinentiis jacentem infra burgum de Glaſgw in vico qui vocatur Ratonraw, inter terram domini Mauricii Starine capellani ex parte occidentali et ſtratam regiam que dicitur *le Weynde* ex parte orientali, pro quadam ſumma pecunie mihi per dictos religioſos pre manibus totaliter perſoluta. Quam quidem terram cum pertinentiis Gilbertus de Camera, paupertate ſecundum legem burgorum probata coactus, optulit propinquioribus parentibus et amicis ad tria placita capitalia vendendam, et quam terram cum pertinentiis idem Gilbertus in defectu parentum et amicorum mihi vendidit ad opus meum et heredum meorum et aſſignatorum meorum. Cujus quidem terre cum pertinentiis ſaiſinam recuperavi pro me et heredibus meis et aſſignatis meis de conſenſu dicti Gilberti per prepoſitos et ballivos dicti burgi, hora diei legittima, cum *in tolle* et *oute tolle*, in preſentia duodecim

burgenſium et vicinorum dicti burgi ad hoc ſpecialiter vocatorum, et ipſa faiſina gaviſus fui pacifice per annum unum et diem ſine clameo alicujus. Et ego Wilelmus et heredes mei dictam terram cum pertinentiis dictis religioſis, ſecundum quod lex burgorum exigit et requirit, contra omnes homines et feminas warantizabimus et defendemus. Preterea obligo me et heredes meos et ſucceſſores meos quoſcunque ſolvere fabrice majoris eccleſie Glaſguenſis decem libras ſterlingorum nomine pene, et dictis religioſis alias decem libras ſterlingorum nomine dampnorum ſuorum et intereſſe, abſque aliquo ſtrepitu judiciali, nullo proponendo obſtante, quotienſcunque contigerit nos vel aliquem noſtrum contra preſentem venditionem ſive contra aliquem articulum in preſentibus litteris contentum, in foro eccleſiaſtico vel civili, in toto vel in parte, movere ſeu moveri facere queſtionem: preſenti nichilominus venditione mea in ſuo robore duratura. Renunciando pro me et heredibus meis et ſucceſſoribus noſtris quibuſcunque omni profecutioni et actioni, exceptioni, cavillationi, regie prohibitioni, litteris regiis impetratis ſeu impetrandis, omni privilegio cruceſignato vel cruceſignandis indulto vel indulgendo, et omni juris remedio tam canonici quam civilis que nobis vel alicui noſtrum in premiſſis vel aliquo premiſſorum prodeſſe et dictis religioſis obeſſe poterunt in futurum. Et ad omnia et ſingula in preſentibus litteris contenta fideliter et integre tenenda et perimplenda, fidem pro me et heredibus meis et ſucceſſoribus noſtris quibuſcunque preſtiti corporalem, ſubjiciendo nos et quemlibet noſtrum cohercioni Officialis curie Glaſguenſis qui pro tempore fuerit, quod poſſit nos et quemlibet noſtrum per cenſuram eccleſiaſticam, legittima monitione premiſſa, compellere ad tenendum et implendum omnia et ſingula que in preſentibus litteris continentur. In cujus rei teſtimonium ſigillum meum unacum communi ſigillo dicti burgi et ſigillo officialitatis curie ſupradicte ad requiſitionem meam, cauſa majoris evidentie, eſt appenſum. Teſte communitate burgi ſupradicti.

Ratificatio venditionis burgagii in *le* Ratonraw de Glaſgw.

PATEAT univerſis ad quos preſentes littere pervenerint quod ego Nicholaus Sprowll ratam habeo et gratam pro me et heredibus meis illam venditionem terre in ſuperiori parte ville Glaſguenſis quam Wilelmus de Bonkill

gener meus vendidit domino Rogero Dei gratia abbati de Paſleto et ejuſdem loci conventui pro quadam ſumma pecunie inter eos conventa et per dictos Abbatem et conventum dicto Wilelmo plenarie ſoluta. Et ſi contingat, quod ablit, [quod] aliqua vendicatio, contradictio vel motio altercationis ſive cujuſcunque interruptionis contra dictam venditionem fiat imperpetuum per me vel per aliquem ſucceſſorum meorum, volo et concedo pro me et heredibus meis et ſucceſſoribus quod nulla contradictio vel motio cujuſcunque perſone ſeu alicujus materie prolatio qualiſcunque obtineat robur firmitatis. In cujus rei teſtimonium ſigillum meum preſentibus eſt appenſum. Datum apud Glaſgw die Veneris proxima ante feſtum Sancti Luce evangeliſte anno gratie M° CCC° XXI°.

Indentura inter nos et Patricium Glowar burgenſem de Glaſgw.

ANNO ab incarnatione Domini M° CCCC° XIII°, die Martis proximo ante feſtum purificationis beate Virginis Marie facta eſt hec conventio modo quo ſequitur inter venerabilem patrem dominum Wilelmum de Cheſhelme Dei gratia abbatem et conventum de Paſleto, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis diocelis, ex una parte, et Patricium Glower burgenſem de Glaſgw ex parte altera ; videlicet quod idem Abbas et conventus mera et ſpontanea voluntate aſſedarunt et ad feodifirmam dimiſerunt eidem Patricio, heredibus ſuis et aſſignatis, illud eorum burgagium quod jacet infra burgum de Glaſgw in vico occidentali inter terram Johanne Pydde ex parte auſtrali, ex parte una, et terram Johannis Stewart quam burgenſes ejuſdem burgi eidem Johanni contulerunt ex parte borientali, extendentem in quadam parte ad orientem ex altera parte ; Habendum et tenendum dictum burgagium dicto Patricio et heredibus ſuis et aſſignatis de prefatis Abbate et conventu et eorum ſucceſſoribus qui pro tempore fuerint ſucceſſive, cum omnibus ſuis pertinentiis, libertatibus, commoditatibus et ayſiamentis ad dictum burgagium ſpectantibus ſeu quoquomodo ſpectare valentibus in futurum, libere, quiete, bene, integre et in pace, in feodo et hereditate imperpetuum. Reddendo inde annuatim dictus Patricius, heredes ſui et aſſignati preſcriptis Abbati et conventui et eorum ſucceſſoribus apud Glaſgw, mediatim ad duos anni terminos debitos et conſuetos ſcilicet feſta Pentecoſtes et Sancti Martini in yeme, triginta denarios per equales portiones de ſufficiente moneta concurrente

infra regnum Scotie, libere, nomine feudifirme ; et faciendo etiam inde annuatim ea que de jure vel conſuetudine alicui vel aliquibus debentur quoquomodo. Quod quidem burgagium cum omnibus ſuis pertinentiis ut predictum eſt dicti Abbas et conventus et eorum ſucceſſores prefato Patricio, heredibus ſuis et aſſignatis contra omnes mortales warantizabunt, acquietabunt et defendent imperpetuum. Ad que omnia et ſingula premiſſa bene et fideliter facienda, tenenda et obſervanda modis omnibus quibus ſupra, utraque partium premiſſarum iſtam conventionem antedictam alterutri irrefragabiliter promiſit obſervare. Parti vero hujus ſcripti indentati penes dictos Abbatem et conventum et eorum ſucceſſores remanenti ſigillum reverendi viri diſcretionis magiſtri Johannis Froſtar officialis curie Glaſguenſis, ad majorem evidentiam per prefatum Patricium cum inſtantia procuratum, in defectu ſigilli ſui proprii eſt appenſum, anno et die ſupradictis, in quorum omnium et ſingulorum teſtimonium premiſſorum ; hiis teſtibus Adam Maſon ballivo, Wilelmo Nicholao, Johanne Bochok et Thoma Labirdach, burgenſibus burgi de Glaſgw ſupradicti.

Inſtrumentum alienationis de tenemento Mariote Wilelmi in Glaſgw.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno incarnationis dominice M° CCCC° LXXVII° decimonono die menſis Maii, indictione decima, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini domini noſtri Sixti divina providentia pape quarti anno ſexto, in mei notarii publici et ſubſcriptorum teſtium preſentia perſonaliter conſtituta Mariota Wilelmi, non vi aut metu ducta nec errore lapſa, cum expreſſo conſenſu et aſſenſu Johannis Wilelmi mariti ſui et Patricii filii ſui, vendidit ac titulo venditionis a ſe et heredibus ſuis pro perpetuo alienavit magiſtro Johanni Akynhed, heredibus ſuis et ſuis aſſignatis totam et integram dimidietatem unius tenementi cum pertinentiis, cum una domo alterius partis dicti tenementi, jacentem ex parte boreali civitatis Glaſguenſis, ſibi jure hereditario ſpectantem, inter terras Helene Vilelmi ſororis ſue perſonarie dicti tenementi ex parte occidentali, et terras Roberti Browiſwald ex parte orientali, pro ſexdecem marcis et octo ſolidis uſualis monete regni Scotie ſibi pre manibus et ſuo marito in eorum urgenti neceſſitate plenarie et integre perſolutis in pecunia numerata per predictum magiſtrum

Johannem, ad eorum inopiam relevandam; de qua quidem ſumma xvi marcarum et viii ſolidorum tenuit ſe bene contentam penitus et ſolutam, ac dictum magiſtrum Johannem et omnes ſuos quorum intereſt vel intereſſe poterit in futurum quietos clamavit de eadem imperpetuum. Et dicti Mariota, Johannes Wilelmi, et Patricius eorum filius et heres, firmiter ſe fide media, tactis ſacroſanctis Dei evangeliis, obligaverunt ac juramentum preſtiterunt corporale quod ipſi aut eorum aliquis nunquam futuris temporibus, palam vel occulte, directe vel indirecte, in judicio aut extra judicium, devenirent verbo aut opere in contrarium dicte venditionis et alienationis ut premittitur facte, ſua utilitate et neceſſitate cauſante. Quam quidem dimidietatem dicti tenementi cum pertinentiis ac domum ſuam alterius partis ejuſdem dicta Mariota Wilelmi pure et ſimpliciter reſignavit in manibus Johannis de Foullarton unius ballivorum tunc dicte civitatis Glaſguenſis. Qua quidem reſignatione ſic facta, fecit ſtatum et ſaiſinam ac realem, actualem et corporalem poſſeſſionem dimidietatis dicti tenementi cum pertinentiis et dicte domus alterius partis dari prefato magiſtro Johanni Akynhed, heredibus ſuis et ſuis aſſignatis per dictum ballivum, per traditionem terre et lapidis ut eſt moris burgorum. Super quibus omnibus et ſingulis ſic premiſſis petiit dictus magiſter Johannes Akynhed per me notarium publicum infraſcriptum ſibi preſens publicum fieri inſtrumentum. Acta erant hec ſuper fundum dicti tenementi, anno, menſe, die, indictione et pontificatu quibus ſupra. Preſentibus diſcretis et providis viris magiſtro Wilelmo Sympill canonico Glaſguenſi, David Cunigham, Thoma Kerd, Alexandro Blak, Johanne Gardner et Johanne Wilſon, cum multis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis pariter et rogatis.

Et ego Johannes Kerd preſbiter Glaſguenſis dioceſis, publicus auctoritatibus imperiali et regali notarius, premiſſis omnibus unacum prenominatis teſtibus preſens interfui, eaque omnia et ſingula premiſſa vidi fieri et audivi ac in notam ſumpſi, inde preſens publicum inſtrumentum manu mea propria ſcriptum confeci, publicavi et in hanc publicam formam redegi, ſignoque et nomine meis ſolitis et conſuetis me ſubſcribendo ſignavi rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium veritatis omnium premiſſorum.

Inſtrumentum de eodem tenemento.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno incarnationis dominice M° CCCC° LXXVIII°, menſis vero Maii die XV°, indictione XI^a^, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini domini noſtri Sixti divina providentia pape quarti anno ſeptimo, in mei notarii publici et ſubſcriptorum teſtium preſentia perſonaliter conſtitutus providus vir Johannes Steward prepoſitus civitatis Glaſguenſis, tradidit, per terre et lapidis traditionem, ſaiſinam et ſtatum hereditarium magiſtro Johanni de Akynhed, heredibus ſuis et ſuis aſſignatis, totius et integre dimidietatis cum pertinentiis unius tenementi jacentis ex parte borientali dicte civitatis inter tenementum ipſius magiſtri Johannis ex parte occidentali, et aliam dimidietatem prefati tenementi que dimidieta- f it quondam Helene Wilelmi ex parte orientali, tanquam vero aſſignato Mariote Wilelmi filie et heredis antiquioris prefati tenementi, ratione venditionis et alienationis factarum per ipſam Mariotam predicto Johanni et heredibus ſuis et ſuis aſſignatis imperpetuum per reſignationem Jacobi Knox exiſtentis tunc in prefata dimidietate. Inſuper dictus Prepoſitus dedit ſaiſinam et ſtatum hereditarium prefato Jacobo Knox de alia dimidietate cum pertinentiis dicti tenementi, per terre et lapidis traditionem, tanquam aſſignato dicte Helene Wilelmi filie et heredis junioris dicti tenementi per reſignationem prefati magiſtri Johannis. Super quibus omnibus et ſingulis ſic premiſſis petiit dictus magiſter Johannes per me notarium publicum infraſcriptum ſibi preſens publicum fieri inſtrumentum. Acta fuerunt hec ſuper fundum dicti tenementi, anno, menſe, die, indictione et pontificatu quibus ſupra. Preſentibus domino Wilelmo Carruderis capellano, Symone Perdy, Johanne Scot, et David Akynhed, teſtibus ad premiſſa vocatis pariter et rogatis.

Et ego Johannes Kerd preſbiter Glaſguenſis diocefis, publicus auctoritatibus imperiali et regali notarius, premiſſis omnibus unacum prenominatis teſtibus preſens interfui, eaque omnia et ſingula premiſſa vidi fieri et audivi ac in notam ſumpſi, inde preſens publicum inſtrumentum manu mea propria ſcriptum confeci, publicavi et in hanc publicam formam redegi, ſignoque et nomine meis ſolitis et conſuetis me ſubſcribendo ſignavi rogatus, in teſtimonium veritatis omnium premiſſorum.

De eodem.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter et ſit notum quod anno ab incarnatione Domini M° CCCC° LXXXI°, XXI° die menſis Martii, indictione decima, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri domini Sixti divina providentia pape quarti anno undecimo, in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtitutus diſcretus vir Jacobus Knox exiſtens in ſtatu, ſaiſina et pacifica poſſeſſione dimidietatis cujuſdam tenementi Elene Willſon jacentis in civitate Glaſguenſi prius ſibi Jacobo aſſedati per dictam Elenam et Wilelmum Robiſon ſuum ſponſum pro certis terminis, ex parte occidentali magni vici extendentis ab eccleſia cathedrali Glaſguenſi uſque ad crucem fori ejuſdem, inter terras ſive tenementa magiſtri Johannis Akynhed ex parte auſtrali ab una, et terras ſive tenementa Roberti Brownſuald ex parte boreali partibus ab altera, quouſque ſibi ſolvatur plene et integre ſumma xx marcarum per predictam Elenam, ſuum ſponſum vel ſuos executores et aſſignatos. Et predictus Jacobus coram me notario publico et teſtibus infraſcriptis fatebatur ſe bene et fideliter perſolutum et contentum de dicta ſumma xx marcarum per dictam Elenam, et ipſam, ſuos heredes et aſſignatos quietos clamavit imperpetuum, et de dictis ſtatu et ſaiſina ſeipſum penitus denudavit, et in manibus Roberti Hal ballivi reſignavit pure et ſimpliciter. Qua reſignatione ſic facta per terras et lapides ut premittitur, Robertus Hal ballivus, ex ſpeciali mandato dicti Jacobi Knox, ſtatum, ſaiſinam hereditariam predicte dimidietatis tenementi prefate Elene, heredibus ſuis et aſſignatis tradidit et aſſignavit per terras et lapides ut moris eſt. Tunc ipſa ſepedicta Elena, non vi ducta aut metu nec errore lapſa neque per aliquem circumventa, ſed exiſtens in magna paupertate que legem non patitur, cauſa ſupportationis, ſuſtentationis et ſubſidii ſue vite et perſone, cum ſua mera, libera et ſpontanea voluntate, vendidit et titulo venditionis alienavit a ſe et heredibus ſuis imperpetuum predictum tenementum diſcreto viro magiſtro Johanni Akynhed vicario de Haſſenden, heredibus ſuis et aſſignatis, pro una certa ſumma pecunie ſibi Elene per prefatum magiſtrum Johannem in ſua magna urgente neceſſitate bene et fideliter perſoluta pro totali pretio predicti tenementi, prefatumque magiſtrum Johannem, ſuos heredes et aſſignatos quietos clamavit imperpetuum, juri, liti et cauſe

predicti tenementi renunciando imperpetuum. Cujuſquidem tenementi renunciatione per prefatam Elenam in manibus Roberti Hal unius ballivorum de Glaſgw per terras et lapides facta, ipſe Robertus Hal ballivus dictam renunciationem in manibus ſuis [tenens] per intervallum, de ſpeciali mandato predicte Elene, ſtatum, ſaiſinam hereditariam, realem, corporalem, necnon et pacificam poſſeſſionem dicti tenementi ut jacet in longitudine et latitudine, prefato magiſtro Johanni, heredibus ſuis et aſſignatis tradidit et aſſignavit per terras et lapides ut moris eſt burgorum in conſimilibus, cum omnibus commoditatibus et aiſiamentis et juſtis ſuis pertinentiis quibuſcunque predicto tenemento ſpectantibus ſeu ſpectare valentibus in futurum. Super quibus omnibus et ſingulis dictus magiſter Johannes petiit a me notario publico ſubſcripto ſibi fieri publicum inſtrumentum. Acta erant hec infra dictam civitatem Glaſguenſem ſuper ſolum prefati tenementi, anno, menſe, die, indictione et pontificatu quibus ſupra ; Preſentibus ibidem providis et diſcretis viris Henrico Burel, Johanne Burel, Patricio Swan, Johanne Cwnygam, Thoma Card, Roberto Hal, et domino Thoma Mertiſon, teſtibus ad premiſſa cum diverſis aliis vocatis ſpecialiter et rogatis.

Et ego Georgius Lorn preſbiter Glaſguenſis dioceſis, publicus auctoritate imperiali notarius, premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur, dicerentur ac fierent, unacum prenominatis teſtibus preſens interfui, eaque ſic fieri vidi, ſcivi et audivi, ac in notam ſumpſi, ex qua hoc preſens publicum inſtrumentum manu aliena ſcriptum confeci, publicavi et in hanc publicam formam redegi, ſignoque nomine meis ſolitis et conſuetis me ſubſcribendo ſignavi rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum.

Aliud inſtrumentum Thome Card de Glaſgw.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter et ſit notum quod anno ab incarnatione Domini M° CCCC° LXXXII°, XXII die menſis Maii, indictione decima quinta, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri domini Sixti divina providentia pape quarti anno undecimo, in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtitutus providus vir Thomas Card burgenſis civitatis Glaſguenſis vendidit ac titulo venditionis tradidit necnon pro perpetuo

a ſe et ſuis heredibus et aſſignatis alienavit v ſolidos annui redditus de tenemento ſuo jacente in civitate Glaſguenſi ex parte orientali magni vici extendentis ab eccleſia cathedrali Glaſguenſi uſque ad crucem fori ejuſdem, inter terras ſive tenementa Johannis Rankyn ex parte auſtrali ab una et terras ſive tenementa Golfridi ex parte boreali partibus ab altera, diſcreto viro magiſtro Johanni Akynhed vicario de Haſſenden, Glaſguenſis diocefis, heredibus ſuis et aſſignatis, pro una certa ſumma pecuniarum uſualis monete regni Scotie ſibi Thome Card per prefatum magiſtrum Johannem in ſua magna urgente neceſſitate bene et fideliter perſoluta. Quam ſummam dictus Thomas fatebatur ſe recepiſſe et in ſuos uſus convertiſſe, et prefatum magiſtrum Johannem et omnes ſuos quietos clamavit imperpetuum de eadem. Tenendos et habendos dictos v ſolidos uſualis monete regni Scotie de predicto tenemento cum ſuis pertinentiis dicto magiſtro Johanni, heredibus ſuis et ſuis aſſignatis, a dicto Thoma, heredibus ſuis et ſuis aſſignatis ad duos anni terminos conſuetos ſcilicet feſtum Penthecoſtes et Sancti Martini in yeme per equales portiones, in feodo et hereditate imperpetuum, adeo libere ſicut ipſe Thomas vel aliquis predeceſſorum ſuorum tenuit ſeu poſſedit. Cujus annui redditus v ſolidorum dictus Thomas Card tradidit et tradi fecit predicto magiſtro Johanni ſtatum, ſaiſinam hereditariam necnon realem et corporalem poſſeſſionem hujuſmodi per Robertum Hal tunc temporis unum ballivorum civitatis Glaſguenſis per *le heſp* et *ſtapil* necnon et denarium in manu, ut moris eſt in conſimilibus. Super quibus omnibus et ſingulis dictus magiſter Johannes petiit a me notario publico ſubſcripto ſibi fieri publicum inſtrumentum. Acta erant hec infra dictam civitatem Glaſguenſem ſuper ſolum prefati tenementi, anno, menſe, die, indictione et pontificatu quibus ſupra; Preſentibus ibidem providis viris Roberto Hal juniore, Thoma Thomſon, Marco Hal, et Johanne Gudwyn, cum diverſis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis ſpecialiter et rogatis.

Et ego Georgius Lorn preſbiter Glaſguenſis, publicus auctoritate imperiali notarius, premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur, dicerentur ac fierent unacum prenominatis teſtibus preſens interfui, eaque ſic fieri vidi, ſcivi et audivi ac in notam ſumpſi, ex qua hoc preſens publicum inſtrumentum manu aliena ſcriptum confeci, publicavi et in hanc publicam formam redegi ſignoque nomine meis ſolitis et conſuetis me ſubſcribendo ſignavi rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum.

Inſtrumentum reſignationis in manibus ballivorum de Glaſgw, in favorem venerabilis patris domini Roberti abbatis de Paſleto et conventus ejuſdem.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter et ſit notum quod anno incarnationis dominice M° CCCCC° IX°, menſis Novembris die vero viceſimo tertio, indictione tertia decima, pontificatuſque ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri domini Julii divina providentia pape ſecundi anno ſeptimo, in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtitutus diſcretus vir Johannes Akynhed burgenſis de Ruthglen ac heres indubitatus et eo nomine quondam magiſtri Johannis Akynhed, non vi aut metu ductus, coactus ſeu compulſus, ſuiſque utilitate et commodo penitus conſideratis et penſatis, omnibus melioribus modo, via, forma et jure quibus melius et efficacius potuit et debuit poteſtve aut debet, fecit, conſtituit, creavit, nominavit et ſolenniter ordinavit, prout preſentis publici inſtrumenti tenore facit, conſtituit, creat, nominat et ſolenniter et irrevocabiliter ordinat honorabilem virum Alanum Steward de Craghall, Johannem Steward ejus filium et apparentem heredem, magiſtrum Johannem Murray burgenſem Glaſguenſem et Jacobum Lidzat laicum, et eorum quemlibet in ſolidum conjunctim et diviſim, ſuos veros legittimos et indubitatos procuratores, actores, factores, et negotiorum ſuorum infraſcriptorum geſtores generales et ſpeciales, et precipue ad reſignanda ac per terre et lapidis traditionem dimittenda libera tenementa ſuarum terrarum ſive tenementorum contigue adjacentium in civitate Glaſguenſi ex parte occidentali magni vici tendentis ab eccleſia metropolitana Glaſguenſi ad crucem foralem ejuſdem inter terras ſive tenementa domini Dioniſii Auchinlek capellani capellanie eccleſie Sancti Kentigerni fundate extra muros Glaſguenſes ex boreali ab una, et terras ſive tenementa quondam magiſtri Andree Steward archidiaconi Candidecaſe et nunc domini Jacobi Houſton ratione ſue capellanie ex parte auſtrali, partibus ab altera; ac etiam nomine quo ſupra, ad reſignandum quinque ſolidos annui redditus de quodam tenemento quondam domini Johannis Card fundato capellanie Sancti Petri in Dwnbertan, jacente in dicta civitate Glaſguenſi ex parte orientali magni vici tendentis ad crucem foralem ejuſdem inter terras ſive tenementa Mathei Petigrew ex boreali ab una, et terras ſive tenementa fundata uni lecto in hoſpitali Sancti Nicholaii per venera-

bilem virum magiſtrum Michaelem Flemyn canonicum Glaſguenſem ex parte auſtrali, partibus ab altera, et hoc per *le heſp* et *ſtapill* ut eſt moris, in manibus ballivorum ſive unius ballivi ville et civitatis Glaſguenſis, in favorem venerabilis patris Roberti permiſſione divina abbatis de Paſleto et conventus ejuſdem, et hoc cum aſſenſu et conſenſu domini David Akynhed rectoris de Holdon filii et heredis ipſius Johannis Akynhed ibidem preſentis et premiſſa fieri cauſantis, et hoc pro certa pecunie ſumma ſibi Johanni et domino David per ipſos Abbatem et conventum aut eorum factores perſoluta. Promiſit inſuper dictus dominus, conſtituens mihi notario publico ſubſcripto ſtipulam, ſe ratum et gratum, firmum atque ſtabile habentem et habiturum totum id et quicquid per dictos ſuos procuratores aut eorum aliquem in premiſſis actum, dictum, geſtum ve procuratum fuerit, ſub ypotheca et obligatione omnium bonorum ſuorum mobilium et immobilium, preſentium et futurorum. Super quibus omnibus et ſingulis prefatus dominus David Akynhed petiit a me notario publico ſubſcripto ſibi fieri unum et plura publicum et publica inſtrumentum et inſtrumenta. Acta erant hec in domo ipſius Johannis ſituata infra burgum de Ruthglen, horam circa ſecundam poſt meridiem, ſub anno, menſe, die, indictione et pontificatu quibus ſupra; Preſentibus ibidem diſcretis viris Johanne Calderwod, domino Nicholaio Dwn capellano, Johanne Steward, Georgio Armowr, et Johanne Byrd, cum diverſis aliis teſtibus ad premiſſa vocatis pariter et rogatis.

Et ego Thomas Conygam preſbiter Glaſguenſis diocefis, ſacris auctoritatibus apoſtolica, imperiali et regali notarius publicus, quia premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur, dicerentur et fierent unacum prenominatis teſtibus preſens pariter interfui, eaque omnia et ſingula ſic fieri, dici, ſcivi, vidi et audivi ac in notam cepi, ideoque hoc preſens publicum inſtrumentum propria manu ſcriptum confeci et in hanc publicam formam inſtrumentalem redegi ſignoque et nomine meis ſolitis et conſuetis ſignavi et ſubſcripſi, in fidem, robur et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum, rogatus et requiſitus.

Procuratoria.

UNIVERSIS pateat per preſentes me dominum David Akynhed capellanum rectorem de Holdon feciſſe, conſtituiſſe et ordinaſſe, necnon per pre-

ſentes facere, conſtituere et ordinare circumſpectos et diſcretos viros Wilelmum Lang clericum parrochialem de Glaſgw, David Knox, Wilelmum Steward et Thomam Craufurd, cives civitatis Glaſguenſis, meos veros legittimos et indubitatos procuratores, actores, factores, et negotiorum meorum geſtores ac nuntios ſpeciales et generales, ita tamen quod ſpecialitas generalitati non deroget nec econtra, ſed quod unus eorum inceperit alter eorundem id valeat mediare et fine debito terminare, dans et concedens dictis meis procuratoribus et eorum cuilibet in ſolidum conjunctim et diviſim meam veram, legittimam et irrevocabilem poteſtatem et mandatum ſpeciale ad comparendum pro me et in nomine [meo] coram circumſpecto viro Johanne Schaw uno ballivorum civitatis Glaſguenſis ſeu quovis alio ballivo dicte civitatis poteſtatem habente, quibuſcunque diebus et locis oportunis, ibique pro me et in nomine meo ad reſignanda et ſurſum reddenda per fuſtem et baculum ut moris eſt, tota et integra mea duo tenementa ſibi invicem immediate jacentia in dicta civitate Glaſguenſi ex parte occidentali ejuſdem, inter tenementum quondam magiſtri Andree Steward archidiaconi Candidecaſe et nunc domini Jacobi Hoſton capellani Sancti Kentigerni ex parte auſtrali et tenementum quondam magiſtri David Conigham officialis Glaſguenſis et nunc domini Dioniſii Auchinlek capellani Sancti Kentigerni trans torrentem Molendinor ex parte boreali, que quidem tenementa ſupradicta nunc inhabitantur per Johannem Moriſon ſciſſorem et Andream Flemyn; inſuper ad reſignandum et ſurſum reddendum in manibus dicti ballivi, per traditionem denarii ut moris eſt, quinque ſolidos annui redditus annuatim levandos de terris ex tenemento quondam domini Johannis Card capellani jacenti in dicta civitate ex parte orientali vici communis ejuſdem inter tenementum magiſtri Michaelis Flemyn ex parte auſtrali et tenementum Mathei Pettegrew ex parte boreali; et generaliter omnia alia et ſingula facienda, gerenda et exercenda que ad officium procuratoris in ſimilibus pertinere dinoſcuntur ac que egomet facere potuiſſem ſi preſens perſonaliter interfuiſſem; ratum et gratum habens et habiturus totum id et quicquid per dictos meos procuratores ſeu eorum aliquem actum, factum, geſtum ve procuratum fuerit in premiſſis et quolibet premiſſorum, ſub ypotheca et obligatione omnium bonorum meorum mobilium et immobilium preſentium et futurorum. In cujus rei teſtimonium ſigillum meum proprium preſentibus eſt appenſum apud Glaſgw xviii die menſis Octobris anno Domini m° cccc° ix°; Coram hiis teſtibus, magiſtro Johanne Reid notario publico,

Jacobo Lewynſton, Nicholaio Lyndſay, ſcholaribus, et Johanne Akynhed, cum diverſis aliis.

Ultimum inſtrumentum trium tenementorum in Glaſgw.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter et ſit notum quod anno dominice incarnationis M° CCCCC° IX°, die vero menſis Novembris XXVIII°, indictione decimatertia, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri domini Julii divina providentia pape ſecundi anno ſeptimo, in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtitutus honorabilis vir Johannes Schaw unus ballivorum burgi civitatis Glaſguenſis, ex requeſtu diſcreti viri domini Johannis Scot, monachi, procuratoris, actornati et ſyndici monaſterii de Paſleto, acceſſit perſonaliter unacum teſtibus ad duo tenementa burgalia in dicta civitate Glaſguenſi ſimul et contigue adjacentia, jacentia in dicta civitate ex parte occidentali magni vici ejuſdem tendentis ab eccleſia metropolitana Glaſguenſi ad crucem foralem ejuſdem, inter terras ſive tenementa Sancti Kentigerni fundata et dotata eccleſie per quondam bone memorie magiſtrum Andream Steward archidiaconum Candidecaſe et nunc domini Jacobi Houſton ratione ſue capellanie ex parte auſtrali ex una, et terras ſive tenementum domini Dioniſii Achynlek ratione ſue capellanie fundatum per quondam bone memorie magiſtrum David Cunyngham quondam officialem Glaſguenſem ex parte boreali, ex altera partibus ; que dicta duo tenementa cum pertinentiis fuerunt primitus per fuſtem et baculum quantum ad feodum et per *heſp* et *ſtapyl* quantum ad liberum tenementum pure et ſimpliciter reſignata per honorabilem virum Johannem Steward, filium, heredem apparentem nobilis et elegantis viri Allani Steward de Cardonald, procuratorem et eo nomine quantum ad feodum domini David Akynheid, preſbiteri, rectoris de Holdon, veri heredis et venditoris eorundem, et Johannis Akynheid patris dicti domini David quantum ad liberum tenementum predictorum tenementorum ; de cujus procuratorio, ſigillato ſigillo prefati domini David et inſtrumentaliter confecto ex parte dicti Johannis Akynheid, roborato ſigno et ſubſcriptione domini Thome Cunyngham notarii publici, mihi notario ſubſcripto bene conſtabat ; et ibidem ſuper fundum dictorum duorum tenementorum inſimul et contigue adjacentium,

ſic primitus in manibus dicti ballivi ſurſum et juridice reſignatorum, prefatus Johannes Schaw ballivus dicte civitatis Glaſguenſis, ratione ſui officii balliatus et ut ſuperior dictis tenementis in officio recipiendi et dandi, totorum et integrorum dictorum duorum tenementorum ſimul et contigue adjacentium, cum eorundem pertinentiis, commoditatibus, proficuis, libertatibus, annexis et adjacentiis, ſtatum, ſaiſinam hereditariam et actualem, realem et corporalem poſſeſſionem pacificam et perpetuam, quantum ad feodum et liberum tenementum, prefato domino Johanni Scot, monacho, procuratori, actornato et ſyndico monaſterii de Paſleto, nomine, auctoritate, recto et ratione Abbatis et conventus ejuſdem, cum ipſis et eorum monaſterio in perpetuum patrimonium permanſurorum, per terre, lapidis et argenti traditionem, ut uſus burgi eſt, dedit, tradidit ac hereditarie imperpetuum deliberavit, contulit et donavit, ſalvo jure cujuſlibet. Inſuper, eodem die et eadem hora, prefatus Johannes Steward, procurator et eo nomine predictorum domini David Akynheid et Johannis Akynheid ſui patris, procuratorio nomine ut ſupra, ſurſum dedit in manibus ſupraſcripti Johannis Schaw ballivi Glaſguenſis ac per *le heſp* et *ſtapyl* pure et ſimpliciter reſignavit quinque ſolidos annui redditus annuatim percipiendos, recipiendos et levandos de quodam tenemento domini Johannis Card preſbiteri, fundato per eundem capellanie Sancti Petri in Dunbertan, jacente in dicta civitate Glaſguenſi ex parte orientali magni vici tendentis ad crucem foralem ejuſdem, inter terram ſive tenementum Mathei Pettigrw ex parte boreali ex una, et terram ſive tenementum fundatum uni lecto in hoſpitali Sancti Nicholaii per venerabilem virum magiſtrum Michaelem Flemyn canonicum Glaſguenſem ex parte auſtrali, partibus ab altera. Quibus [rite peractis] predictus Johannes Schaw ballivus dicte civitatis dictam reſignationem ſic juridice factam gratanter accipiens et ad ſpatium eandem tenens, parvo facto intervallo, acceſſit perſonaliter ad dictum tenementum et ibidem in principali domo anteriori ejuſdem, ſtatum, ſaiſinam et hereditariam poſſeſſionem quinque ſolidorum annui redditus annuatim percipiendorum et levandorum de dicto tenemento ad duos anni terminos conſuetos, prefato domini Johanni Scot monacho, actornato, procuratori et ſyndico monaſterii de Paſleto, ex parte, nomine et ratione Abbatis et conventus ejuſdem, per deliberationem *heſp, ſtapyl* et argenti, ut uſus annui redditus eſt, dedit, tradidit et in patrimonium et proprietariam poſſeſſionem dicto monaſterio in perpetuum permanſurorum contulit et donavit et liberavit. Super quibus

omnibus et ſingulis ſupraſcriptis ſepedictus dominus Johannes Scot monachus, actornatus, procurator et ſyndicus dicti monaſterii de Paſleto, nomine, ex parte, auctoritate et ratione dictorum Abbatis et conventus de Paſleto, petiit a me notario publico ſubſcripto ſibi et eis inde fieri unum et plura publicum et publica inſtrumentum et inſtrumenta. Acta erant hec in fundis et principalibus domibus dictorum tenementorum tam ex parte occidentali quam orientali magni vici dicte civitatis Glaſguenſis, infra primam et ſecundam horas poſt meridiem vel eocirca, ſub anno, die, menſe, indictione et pontificatu ſupraſcriptis; Preſentibus ibidem honorabilibus, providis et diſcretis viris, Allano Steward de Cardonald, Johanne Maxvel filio, herede apparenti Archibaldi Maxvel de Veſtirſtanle, Wilelmo Layng, Johanne clerico parrochiali de Glaſgw, domino Georgio Panter rectore de Mynto, Edwardo Jonſton in Ruglen, Andrea Flemyn, Johanne Moriſon, Patricio Steward, Wilelmo Walkar, Andrea Olifeir ſerjando burgenſi, domino Thoma Cunyngham notario publico, Wilelmo Vilſon, capellanis, et Rollando Reche, cum diverſis aliis teſtibus ad premiſſa audienda vocatis pariter, rogatis et requiſitis.

Et ego magiſter Wilelmus Steward preſbiter Glaſguenſis diocefis, publicus ſacra auctoritate apoſtolica notarius, quia premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur dicerentur, agerentur et fierent, unacum prefato ballivo et preſcriptis teſtibus preſens interfui, atque omnia et ſingula ſupraſcripta ſic fieri vidi, ſcivi et audivi ac in notam cepi, ex qua hoc preſens publicum inſtrumentum manu mea propria ſcriptum exinde confeci et in hanc publicam formam redegi ſignoque nomine ac ſubſcriptione meis ſolitis et conſuetis ſubſcripſi et ſignavi; et ad majorem omnium premiſſorum robur et firmitatem, ſigillum commune burgi et civitatis Glaſguenſis a ſupraſcripto ballivo ad hec concedenda ſubtus ſubſcriptione et ſigno mei notarii huic preſenti inſtrumento debita cum inſtantia coram preſcriptis teſtibus appendi procuravi, rogatus ac requiſitus, in fidem et teſtimonium veritatis omnium premiſſorum. Vilelmus Steward.

Carta de burgagio in *le* fiſchargait de Glaſgw.

OMNIBUS ad quorum aſpectum preſens ſcriptum pervenerit Adam dic-

tus de Cardelechan' quondam burgenſis ville Glaſguenſis ſalutem in Domino ſempiternam. Quoniam ex uſu venit et jura volunt ut ea que rationabiliter et debito modo fiunt in ſcriptis redigantur ad notitiam et memoriam poſterorum, hinc eſt quod univerſitati veſtre preſentibus notum facio et ſingnifico me ad tantam paupertatis inopiam deveniſſe quod, ſine venditione burgagii mei quod aliquo tempore in predicto burgo habui in vico qui dicitur vicus piſchatorum deprope pontem de Clud, de paupertate mea relevari non potui nec vitam competentem [habere], omnibus bonis mobilibus prius venditis et expoſitis, et ne factum meum aliquo tempore calumpniari poterit, forma juris in omnibus obſervata, burgagium meum prenominatum coram communitate burgenſium ville prenominate ſemel, ſecundo et tertio [poſt] intervalla dierum, heredibus meis pre omnibus legittime optuli venale, ſicut jura volunt et exigunt, qui cum non haberent unde predictum burgagium comparare poterant, ego Adam predictus neceſſitate compulſus que legem non patitur, cum aliunde non haberem unde vite mee alimenta niſi mendicando adquirere, predictum burgagium, coram communitate ville predicte, in placito ſuo habito die Martis proxima ad feſtum Sancti Cuthberti epiſcopi et confeſſoris in quadrageſima anni gratie M^{i} CC^{i} lxxx^{i} v^{i}, pro me et heredibus meis, religioſis viris Abbati et conventui de Paſleto conceſſi, vendidi et quietum clamavi imperpetuum cum omni jure quod mihi vel heredibus meis vel alicui alio in predicto burgagio cum pertinentiis nomine noſtro competit, competiit vel aliquo tempore competere poterit impoſterum aliquo jure vel judicio contingentibus, propter quandam pecunie ſummam mihi ſolutam ; quam quidem pecunie ſummam fateor me plene et integre recepiſſe, et in utilitatem meam et heredum meorum eſſe converſam. Et renunciavi expreſſe pro me et heredibus meis et quolibet noſtrum in hoc facto omnibus litteris generalibus et ſpecialibus a quocunque foro impetratis vel impetrandis, et omni beneficio juris canonici et civilis, et omnibus aliis que contra tenorem hujus inſtrumenti obici poterunt vel opponi. Inſuper ſubpoſui et ſubpono me et heredes meos et quemlibet noſtrum juriſdictioni et cohercioni domini Epiſcopi Glaſguenſis et ejus officialis qui pro tempore fuerit, ut ambo vel alter ipſorum poſſint vel poſſit nos et quemlibet noſtrum ad obſervationem hujus inſtrumenti in quolibet articulo per cenſuram eccleſiaſticam de plano et ſine ſtrepitu judiciali compellere, ex ſola inſpectione hujus inſtrumenti. Et ne ceca oblivione depereat quod coram communitate predicta factum eſt et recognitum, gratia majoris teſ-

timonii, ad inſtantiam meam, quia ſigillum meum non eſt autenticum nec eſt notorium, preſens ſcriptum communi ſigillo predicti burgi et ſigillo officialitatis curie Glaſguenſis unacum ſigillo meo roborari procuravi. Hiis teſtibus.

Carta Walteri filii Alani domini Regis Scotie ſeneſcalli, de redditu trium marcarum.

OMNIBUS Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris Walterus filius Alani domini Regis Scotie ſeneſcallus ſalutem. Noverit univerſitas veſtra me divine pietatis intuitu, et pro ſalute anime mee et patris et matris mee et anteceſſorum et ſucceſſorum meorum, conceſſiſſe, dediſſe et hac preſenti carta mea confirmaſſe Deo et beate Marie et conventui de Syxle in puram et liberam et perpetuam elemoſinam, redditum trium marcarum argenti de redditu meo quem Adam de Neſſ et heredes ſui michi et heredibus meis annuatim ſolvere tenebantur pro terra quam Henricus Walenſis quondam tenuit, quam etiam eidem Ade et heredibus ſuis de me et heredibus meis hereditarie tenendam per cartam meam contuli. Aſſignavi etiam predictum Adam et heredes ſuos predicto conventui de Syxle ad predictum redditum trium marcarum annuatim ad duos terminos imperpetuum ſolvendum, ſcilicet ad feſtum Pentecoſtes viginti ſolidos et ad feſtum Sancti Martini xx ſolidos. Et ego Walterus et heredes mei predictum redditum predicto conventui imperpetuum de omnibus ſicut puram elemoſinam contra omnes homines warantizabimus et defendemus. Et ut hoc donum meum ratum et ſtabile imperpetuum permaneat preſentis ſcripti paginam ſigilli mei impreſſione corroboravi ; Hiis teſtibus, domino Ada abbate de Melros, Hugone ſuppriore in eadem domo, Rogero filio Glay, Hectore, Johanne de Montegumeri, militibus meis, Nicholao perſona de Dundonald, Wilelmo fratre ſuo, Wilelmo, Luca, Roberto, capellanis, Malcolmo filio Maldoveny comitis de Levenax, Wilelmo de Pertheyc, Roberto de Egleſham, Alano de Wynelingham, clericis, Wilelmo Scot, et aliis.

Carta Adam de Neſſ de tribus marcis ſupradictis.

OMNIBUS Chriſti fidelibus preſentibus et futuris Adam de Neſſ ſalutem. Noverit univerſitas veſtra me et heredes meos poſt me obligatos fuiſſe

Deo et beate Marie et Conventui de Sixle, per aſſignationem domini mei domini Walteri filii Alani domini Regis Scotie ſeneſcalli, ad ſolvendum eiſdem annuatim redditum trium marcarum ad duos anni terminos ſcilicet medietatem ad feſtum Pentecoſtes et medietatem ad feſtum Sancti Martini; quem idem dominus meus eis in puram et perpetuam elemoſinam pro ſalute anime ſue et ſuorum per cartam ſuam contulit de redditu ſuo quem ego et heredes mei illi et heredibus ſuis annuatim ſolvere tenebantur pro terra quam idem dominus meus mihi et heredibus meis de ſe et heredibus ſuis hereditarie tenendam per cartam ſuam contulit, quam etiam Henricus Walenſis quondam tenuit. Et ad hujus rei majorem ſecuritatem, eis hanc cartam meam ſigilli mei appoſitione munitam contuli. Hiis teſtibus, Domino Ada abbate de Melros, Hugone ſuppriore in eadem domo, Rogero filio Glay, Hectore, Johanne de Montegummeri, militibus, Wilelmo, Luca, Roberto, capellanis, Malcolmo filio Maldoveny comitis de Levenax, Wilelmo de Pertheyc, Roberto de Egleſham, Alano de Wynelingham, clericis, Wilelmo Scoto, et aliis.

Carta confirmationis domini Alexandri regis Scotie ſuper dictis tribus marcis.

ALEXANDER Dei gratia rex Scottorum omnibus probis hominibus totius terre ſue clericis et laicis ſalutem. Sciant preſentes et futuri nos conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe donationem illam quam Walterus filius Alani ſeneſcallus noſter fecit Deo et beate Marie et conventui de Syxle, de tribus marcis annuis percipiendis per manus Ade de Neſſ et heredum ſuorum de terra quam Henricus Walenſis quondam tenuit, quam quidem terram dictus Seneſcallus dicte Ade et heredibus ſuis tenendam hereditarie per cartam ſuam contulit. Aſſignavit etiam dictus Walterus ſeneſcallus predictum Adam et heredes ſuos predicto conventui de Syxle ad predictum redditum trium marcarum annuatim ad duos terminos imperpetuum ſolvendum, ſcilicet medietatem ad feſtum Pentecoſtes et aliam medietatem ad feſtum Sancti Martini; percipiendum, tenendum et habendum ita libere et quiete, plenarie et honorifice ſicut carta predicti Walteri filii Alani predicto conventui inde confecta juſte teſtatur, Salvo fervitio noſtro de predicta terra. Teſtibus, magiſtro Matheo cancellario, Waltero Olifard juſticiario Laudonie, Patricio filio Comitis, Rogero de Mubray,

Thoma de Haya, Thoma de Normanvill, Waltero de Wudeford, apud Pebles ſexto die Novembris anno regni noſtri quartodecimo.

De Renfrw. Confirmatio acti.

JACOBUS Dei gratia rex Scotorum omnibus probis hominibus ſuis ad quos preſentes littere pervenerint ſalutem. Sciatis nos quoddam actum ſive decretum per dominos Auditores cauſarum et querelarum in noſtro parliamento per tres regni noſtri ſtatus electos et inferius deſcriptos datum et promulgatum utique intellexiſſe, ſub hac forma; IN oure Soverant lordis parliament haldin at Edinburgh the xiii day of Juyn the ȝere of God J^{o} cccc xciii ȝeris, the lordis Auditouris of cauſis and complayntis, choſyn be the thre eſtaitis of the realme in the ſaid parliament, that is to ſay, for the clergy reverend and venerabeyl faderis in God, Wilȝaim biſchop of Abirden, Robert abbot of Kelſo, maiſter Alexander Inglis archden of Sanctandros, maiſter Richard Murhed dene of Glaſgw; for the baronis noble and michti lordis, Archibald erle of Erghile, Laurence lord Oliphant, Wilȝaym lord of Sanctjohns, Johne Ogilby of Fyngaſk; and for the commiſſaris of burowis Steyn Lokart of Cleghern knicht, maiſter Richard Lawſon, Henry Preſton and Johne Stewart: In the action and caus perſewit on the behalf [of] oure Soverane Lord, and the balȝeis, burgeſs and comunite of Renfrew one the ta parte, aganis Alane Stewart and Johne of Quihitefurde, balȝeis for the tyme to a venerable faider in God George abbot of Paſſay on the tothir parte, for the defrauding of our Soverane Lord in his cuſtumys, and uſurping apon the privilegis and fredomes of the ſaid burgh, and taking fra the cuſtumaris and officiaris of the ſaid burgh of the gudis poyndit and takyn be thaim for thar cuſtumys in the toun of Paſſay, that is to ſay, a quartar of beyf takyn for a penny of cuſtume, ane cabok of cheyſs takyn for a halfpenny of cuſtum, a wynde of quhitclaith for a penny of cuſtum; baith the ſaidis partiis beand preſent be thaim ſelf and thar procuratouris, and the ſaid Abbot of Paſſay comperand for his intereſs, the charteris, richtis and reſſonis of the ſaidis partiis at lenth ſene, herd and underſtandin, the lordis Auditouris tharwith ryply avyſit, decretis and deliveris that the ſaidis Alane and Johne has done na fraude to our Soverane Lord, nor uſurpit apon the privilege of the ſaid burgh, in taking fra

the cuſtumaris and officiaris of the ſaid burgh of Renfrew of the ſaid poyndis takyn in Paſſay, becauſs the ſaid toun and landis of Paſſay ar create in a fre barony and regalite as vas previt be a charter under kyng Robertis grete ſele of the date precedand the infeftment made to the ſaid toun of Renfrew, and als becauſs the ſaid toun of Renfrew is privilegit bot of the landis within thar burgh and barony of Renfrew. Extractum de libro actorum parliamenti per me Johannem Freſale decanum de Reſtaulrig, clericum rotulorum et regiſtri ac conſilii ſupremi domini noſtri Regis, ſub meis ſigno et ſubſcriptione manualibus. Quodquidem actum ſive decretum ac omnia et ſingula in eodem contenta in omnibus ſuis punctis et articulis approbamus, ratificamus et per preſentes ut premiſſum eſt confirmamus. Datum ſub teſtimonio magni ſigilli noſtri apud Edinburgh viceſimo ſecundo die menſis Junii anno Domini M° CCCC° XC° tertio et regni noſtri ſexto.

Citation of the bailȝes and communite of Renfrew for the cuſtumys in the thown of Paſſay wrangufly thayn.

JAMES be the grace of God king of Scottis, till oure lovittis Johne the Royſ, Alane Stewart, Rolland Mure, Thomas Stewart, Johone of Quhitfeurd and Petir Brwn, oure ſchireffis in that parte, conjunctly and ſeveraly, ſpecialy conſtitute greting. Oure will is and we charge ȝow, that ye peremptourly ſummond, warne and charge the bailȝeis of the burgh of Renfrew, and the comunite of the ſamyn burgh for thame ſelf and as ſucceſſoris till the bailȝeis and comunite of the ſamyn burgh of the times bygane, to compeyr before ws and our counſale at Edinburgh, or quhar it ſall happin ws to be for the tyme, the xiiii day of May nixttocum gif that day be lauchfull, and failȝeing therof the nixt lauchfull day therefthyr folowing, in the hour of caus, with continuatione of days, to anſuer at the inſtance of a venerabile faider in God, George abbot of Paſſay and convent of the ſamyn for the wrangwis takyn and intromitting with the cuſtumez within the regalite and barony of Paſſay, and for the wrangwis detention and withaldyng fra the ſaidis Abbot and convent of the ſaidis cuſtumez takyng vp and intromittit with be the ſaidis baillies and comunite and thar predeceſſoris be the ſpace of J^{c} yeris laſt by paſt, extending yerely to ane mark; quhilk cuſtum pertenys to the ſaidis Abbot and

convent and thar predicefforis, and [thai] ar infeft tharof and exempit fra all cuſtum or wthir dewittez pertenyng to the ſaid burgh and regalite of Paſſay; and als the coſtis, ſcaithtis, dampnage, expenſis and interes that the ſaidis Abbot and convent has ſuſtenit in the defalt of the ſaidis baillies and comunite and thar predeceſſoris, in the cauſing of thame to cum to oure burgh of Edinburgh be thar ſummondis raiſit apon the ſaidis Abbot and convent for the ſaid cuſtumez, and raiſing of decretis and utheris lettres in the ſaid mater at thre ſyndry times, extending ilk tyme to the ſoume of thre ſkor of pwndis; and als for the wrangwis ſtoppyn and lattyn of the ſaidis Abbot and convent till haif comon paſtour in the mure of Renfrew, in the quhilk thai are heretabilly infeft; and als for the wrangwis diſtruction and caſtine doune of ane market cros of thar toune of Paſſay, extending to the ſaidis Abbot and convent dampnage and ſchait to the ſoume of ſex markis; and als for the wrangwis fiſcheing and ſettyng of nettis in thar wattyr and landis of the Bernis liand within our ſchirefdome of Dunbertane be the ſpace of xx^ti yeris bygane, extendyng be gud eſtimatione to thar dampnage and ſchait to tayn markis; and als for the maiſtyrfull douncaſtyng of ane howſs pertenyng to the ſaidis Abbot and convent liand in the thoun of Arkilſton within the ſaid barony of Renfrew, and the dampnage and ſchait ſuſtenyt be thame therthrow, extendyng be eſtimation to the ſoume of xx pwndis; and als to here and ſe thar comone landis and gudis of the ſaid burgh of Renfrew to be adjugit to be priſit to the ſaidis Abbot and convent for the ſaidis ſoumes, becaus that the ſaidis ſoumes of money ar awand to the ſaidis Abbot and convent be the ſaidis bailliez, comunite and thar predeceſſoris, and wer turnit and diſponit apone the thingis concernyng to the ſaid burgh as is allegiit, and apon the coiſtis, ſchatis, dampnage and expenſis ſuſtenit and maid be the ſaidis Abbot and convent therthrou; and forther to anſuer in the ſaid mater inſafer as law will, making intimatione to the ſaidis bailliez and comunite of the ſaid burgh of Renfrew as efferis. The quhilk to do, we committe to yow conjunctly and ſeveraly our full power be thir oure lettrez deliuering thame be yow deuly execut and indorſit agane to the berar. Gevin vndere our ſignet at Pertht the ſecund day of December, and of our regnne the viii yere. Inchecok.

Indenture maid betuixs ws Abbot and convent of Paſlay, and the bailliez and comunite of Renfrew, in the redding of the richt marchez at the landymeris.

At Paſlay the xiiii day of the moneth of Februar the yere of oure Lord J^{m} cccc auchti and aucht yeris, it is appoyntit, concordit and compromittit betuix ane rycht venerable fadir in Criſte George be the permiſſione of God abbot of Paſlay and the convent of that ilk on that a part, and worſchipful men balliez and hale comunite of the burgh of Renfrew on that other part; that anentis the debatis and contrauerſyis movit betuix the ſaidis partis tuiching the redding of the landymeris, richt marchez and ald diuiſis betuix the landis of the regalite and fredome of Paſlay pertenyng to the ſaidis Abbot and convent on that a part, and the common landis of the burgh of Renfrew pertenyng to the ſaidis bailliez and comunite on that other part, and anentis the fredome in the common of Renfrew; baith the ſaidis partis for thaim and thare ſucceſſouris byndis, oblifs and compromittis thaim to ſtand to the decrete, conſale, delyuerance and ſentence of thir perſons vndir writtyn, that is to ſay, William Flemeyng of Barrochan, Uchtrede Knok of Cragyns, Johne Simpill of Fullewod, Robert Morton of Walkynſchaw, Johne of Knok of that ilk, Robert Montgummery of Scottiſton, and Johne Raleſton of that ilk; and gif thir perſons thinkis expedient to cheſe other twa perſons to thaim, thai ſal have leyffe to ches thaim with conſent of baith the partis, to gif thaim conſale anentis the redding, perambuling and marching of the ald rycht markis, marchez and diuiſis betuix the ſaidis landis with the pertinentis, and the fredome of the common; and baith the ſaidis partis ſal compere be thaim ſelf or thare lachful procuratouris apon the grund of the ſadis landis on Weddynniſday the xxv day of the moneth of Februar now inſtant be nyne houris before none, and caus the ſaidis perſons tobe thar the ſaid day, and to tak the ſaid deliuerance on thaim and tobe ſworn therto leyllily and thrwly to delyueyr at thare cumyng in the ſaid action; and the ſaidis partis ſal bryng with tham al charteris, euidentis, documentis and rychtis as thai wil uſe for the declaration of the verite in the ſaidis caus, and as the ſaidis jugis delineris, decretis and ſentencis in the reddyng, perambuling and marching of the ald rycht merkis, marcheys and diuiſis betuix the ſaidis landis and the fredome of the common forſaid, the ſaidis partis

byndis and oblifs thaim for thaim and ther fucceffouris tyl hald, kepe and obſerue ferm and ſtabil for evyr in tyme tocum, but revocation or agayn callyng. In witnes of the quhilk theyng, the common ſeyle of the chaiptour of the ſaid abbay of Paſſay, and the common ſeyle of theſaid burgh of Renfrew enterchangeabli ar copijt [ar toput] day, yere, moneth and place forſaid.

Of the ſamyng deliuerans and decrete.

THIS is the decrete, conſale, deliuerance and ſentence of us, Williame Flemyng of Barrochane, Uchtrede Knok of the Cragyns, Johnne Simpil of Fowlewod, Robert Morton of Walkynſchaw, Johne of the Knok of that ilk, Robert Montgummery of Scottiſtone, and Johne Raliſton of that ilk, with conſale of Williame Conyngham of ovyr Cragayns, and Robert of Crauford of Auchynnamys, choſeyn be us, with conſent of baith the partis vndyrwrittyn, jugis, arbitratouris choſyn betuix a richt venerable fadir in Criſte George be the permiſſione of God abbot of Paſſay and convent of that ilk on that a part, and worſchipful men bailliez, and haile comunite of the burgh of Renfrew on that other part, eftir the tenor and furm of a compromiſs made betuix the ſaidis partis ; the quhilk followis in thir wordis.

[Vide supra, p. 406.]

The quhilk compromiſs beand ſchawn and red til us apon the grund of the ſaidis landis, the ſaidis partis beand preſent, and we beand obliſit and ſworn and takand the deliuerance one us as jugis in the ſaid [caus], the richtis, documentis, charteris, evidentis, witnes of baith the partis at lynth herde, ſeine, undirſtand and conſiderit, we beand diligently and riply auiſit, havand God before [oure eyes] decretis, deliueris, counſalis and ſentencis in this maner. In the freſt we fynd the marchez and diuiſis betuix the ſaidis landis clere fra the Knok dike to the heide dike nuke at the fuite of the Hadryhil, and frayine tobe kepit intyme tocum as the marchez and merkis ar ſet be us of the new, and the ald dike tobe remufit and ſet as the new marchez proportis, and frayine furth to folow the ald dike to the lard of Raliſtons marche ald vſit of befor, and als at the cors of Paſſays ſide of

the dike maide be the bailliez and comunite of Renfrew to be adnullit and put away, and the dike to be the marche new and ald; and this our deliuerance, decrete and ſentence we have gevyn with conſent of baith the ſaidis partis. To the quhilkis we have ſet to our ſeilis at Paſlay the xxv day of the moneth of Februar, the yer of oure Lord J^{m} fourehundyr auchti and aucht yeris.

Confirmatio Alexandri pape.

ALEXANDER epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Oſberto priori eccleſie Sancte Marie, Sancti Jacobi et Sancti Mirini de Paſleto, ejuſque fratribus tam preſentibus quam futuris regularem vitam profeſſis imperpetuum. Effectum juſta poſtulantibus indulgere et vigor equitatis et ordo exigit rationis, preſertim quando petentium voluntatem et pietas adjuvat et veritas non relinquit. Quapropter dilecti in Domino filii, veſtris juſtis poſtulationibus clementer annuimus, et prefatam eccleſiam in qua divino eſtis obſequio mancipati ſub beati Petri et noſtra protectione ſuſcipimus et preſentis ſcripti privilegio communimus. In primis ſiquidem ſtatuentes ut ordo monaſticus qui ſecundum Deum et beati Benedicti regulam atque inſtitutionem Cluniacenſium fratrum inſtitutus eſſe dinoſcitur, perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter obſervetur. Preterea, quaſcunque poſſeſſiones, quecunque bona idem monaſterium impreſentiarum juſte et canonice poſſidet aut in futurum, conceſſione pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, ſeu aliis juſtis modis, preſtante Domino, poterit adipiſci, firma vobis veſtriſque ſucceſſoribus et illibata permaneant; in quibus hec propriis duximus exprimenda vocabulis; Locum ipſum in quo prefata eccleſia ſita eſt cum omnibus pertinentiis ſuis; Et duas carucatas terre menſuratas circa aquam Kert juxta eandem eccleſiam; Et illam terram ultra Kert ex parte nemoris per eaſdem diviſas per quas Walterus filius Alani advocatus veſter et Alanus filius ejus cum probis hominibus eam perambulaverunt; Et illam portionem terre que eſt ſub dormitorio veſtro intra foſſam; Eccleſiam de Innerwic cum omnibus pertinentiis ſuis; Et molendinum ejuſdem ville totum preter unam marcam argenti quam predictus Walterus dedit in eodem molendino Radulfo de Kent; Eccleſiam de Legardwod cum omnibus pertinentiis ſuis; Unam carucatam terre in Haſteneſden quam Walterus

capellanus tenuit per eaſdem diviſas per quas idem capellanus tenuit; Eccleſiam de Ketkert cum omnibus pertinentiis ſuis; Omnes eccleſias de Stragryf cum pertinentiis ſuis excepta ecclefia de Inchennan; Et illam carucatam terre quam Grinketel tenuit; Et duas marcas argenti de Threp quam tenet Wilelmus annuatim vobis reddendas, et ſi ipſe Wilelmus vel heredes ſui eam ſponte dimiſerint, terra vobis imperpetuam elemoſinam remanebit; Omnes decimas ejuſdem Walteri de vaſto; Et totam inſulam juxta oppidum ejus de Renfrew cum piſcatura inter ipſam inſulam et Perthic; Et unam carucatam terre que eſt juxta oppidum de Raynfrew; Unum toftum plenarium in Raynfrew; Et dimidiam marcam argenti de firma ejuſdem Renfrew; Et unum rete ad ſalmonem; Et molendinum de Raynfrew; Et terram juxta illud molendinum ubi quidam veſtrum prius habitaverunt; Unam carucatam terre que eſt inter Kert et Gryf; Eccleſiam de Preſtwic cum tota illa terra quam Donaldus filius Iwin vobis deſignavit inter terram Symonis Locart et terram de Preſtwic uſque Pulpreſtwic, et ſecundum Pulpreſtwic uſque ad mare, et a mari ſecundum torrentem inter terram Arnaldi et terram de Preſtwic uſque ad diviſas Symonis Locart; Eccleſiam de alio Preſtwic de burgo cum pertinentiis ſuis; Et duas celdras ſalis de Kalantir annuatim vobis reddendas; Integram quoque decimam de venatione prefati Walteri, cum coriis; Coria cervarum que idem Walterus ceperit in Forineiſun; Quatuor ſolidos ad luminare eccleſie veſtre de molendino de Paſſeleth; Ut molatis ibi abſque multura proximi illi quem molentem inveneritis preter ſupradictum Walterum de blado quod exierit de proprio granario ſuo; Plenariam etiam decimam de ipſo molendino de Paſleto et de omnibus molendinis que idem Walterus habet ſeu habere poterit; Omnia aiſiamenta foreſte ipſius Walteri de Paſſelet, et paſturam in ea domui veſtre et animalibus et porcis veſtris propriis ſicut animalibus ipſius Walteri; ſi autem contigerit quod idem Walterus vel aliquis ſucceſſorum ſuorum pecora infra foreſtam ipſam habere voluerit, providebitur vobis una pars de foreſta que vobis et animalibus veſtris ſufficere poſſit ſine ipſius nimio detrimento, ſicut in carta ejuſdem Walteri continetur; Sak et ſoch, tol et theme et infangandthefe, cum libertatibus et dignitatibus ſuis vobis conceſſis. Liceat quoque vobis clericos vel laicos e ſeculo fugientes, liberos et abſolutos ad converſionem veſtram recipere et in veſtram eccleſiam abſque contradictione aliqua retinere. Prohibemus inſuper ut nulli fratrum veſtrorum poſt factam in loco veſtro profeſſionem fas ſit de eodem loco abſque licentia

Prioris ſui diſcedere ; diſcedentem vero abſque communi litterarum veſtrarum cautione, niſi ad artiorem religionem voluerit tranſmigrare, nullus audeat retinere. Cum autem interdictum generale terre fuerit, liceat vobis, clauſis januis, non pulſatis tintinabulis, excluſis interdictis et excommunicatis, ſuppreſſa voce, divina officia celebrare. Sepulturam quoque ipſius loci liberam eſſe concedimus ut eorum devotioni et extreme voluntati qui ſe illic ſepeliri deliberaverint, niſi forte excommunicati vel interdicti ſint, nullus obſiſtat ; ſalva tamen juſtitia illarum eccleſiarum a quibus mortuorum corpora aſſumuntur. Obeunte vero te nunc ejuſdem loci Priore vel tuorum quolibet ſucceſſorum, nullus ibi qualibet ſubreptionis aſtutia ſeu violentia proponatur niſi quem fratres communi conſenſu vel fratrum pars conſilii ſanioris, ſecundum Deum et beati Benedicti regulam et inſtitutionem Cluniacenſium fratrum, providerint eligendum. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat prefatam eccleſiam temere turbare aut poſſeſſiones ejus auferre vel ablatas retinere, minuere ſeu quibuſcunque vexationibus fatigare, ſed omnia integra conſerventur eorum pro quorum gubernatione ac ſuſtentatione conceſſa ſunt uſibus omnimodis profutura ; Salva ſedis apoſtolice auctoritate et dioceſani epiſcopi canonica juſtitia. Si qua igitur in futurum eccleſiaſtica ſeculariſve perſona hanc noſtre conſtitutionis paginam ſciens, contra eam temere venire temptaverit, ſecundo tertiove commonita, niſi reatum ſuum digna ſatiſfactione correxerit, poteſtatis honoriſque ſui dignitate careat, reumque ſe divino judicio exiſtere de perpetua iniquitate cognoſcat, et a ſacratiſſimo corpore et ſanguine Dei et domini redemptoris noſtri Iheſu Chriſti aliena fiat, atque in extremo examine diſtricte ultioni ſubjaceat. Cunctis autem eidem loco ſua jura ſervantibus ſit pax domini noſtri Iheſu Chriſti, quatinus et hic fructum bone actionis percipiant, et apud diſtrictum Judicem premia eterne pacis inveniant. Amen. Datum Signie per manum Gratiani ſancte Romane eccleſie ſubdiaconi et notarii, viii Kalendas Aprilis, indictione vj, incarnationis dominice anno M° C° LXXII°, pontificatus vero domini Alexandri pape iii anno xiiii°.

Confirmatio Honorii pape de omnibus eccleſiis et terris.

HONORIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Wilelmo abbati monaſterii Sancti Jacobi apoſtoli et Sancti Mirini confeſſoris de Paſſelet

ejuſque fratribus tam preſentibus quam futuris regularem vitam profeſſis imperpetuum. Religioſam vitam eligentibus apoſtolicum convenit preſidium, ne forte cujuſdam temeritatis incurſus aut eos a propoſito revocet, aut robur, quod abſit, ſacre religionis infringat. Eapropter dilecti in Domino filii veſtris juſtis poſtulationibus clementer anuimus, et monaſterium Sancti Jacobi apoſtoli et Sancti Mirini confeſſoris de Paſſelet in quo divino mancipati eſtis obſequio ſub beati Petri et noſtra protectione ſuſcipimus et preſentis ſcripti privilegio communimus: In primis ſiquidem ſtatuentes ut ordo monaſticus qui ſecundum Deum et beati Benedicti [regulam] atque inſtitutionem Cluniacenſium fratrum in eodem monaſterio inſtitutus eſſe dinoſcitur, perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter obſervetur. Preterea quaſcunque poſſeſſiones, quecunque bona idem monaſterium impreſentiarum juſte ac canonice poſſidet aut in futurum, conceſſione pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, ſeu aliis juſtis modis, preſtante Domino, poterit adipiſci, firma vobis veſtriſque ſucceſſoribus et illibata permaneant; in quibus hec propriis duximus exprimenda vocabulis: Locum ipſum in quo prefatum monaſterium ſitum eſt; Cum capella de Louchwinnoc et aliis pertinentiis ſuis; De Innirwic, de Legerdwod, de Kathkert, de Ruthglen, de Curmannoc, de Polloc, de Mernes, de Neliſton, de Kilbarchan, de villa Hugonis, de Kilhelan, de Kilmacolme, de Innirkeyp, de Preſtwic, de altera Preſtwic, de Daliel, de Cragyn, de Turnberige eccleſias, cum capellis et aliis pertinentiis ſuis; Et totam illam terram que jacet ex utraque parte aque Kert ſicut bone memorie Walterus filius Alani dapifer Regis Scotie, fundator monaſterii veſtri, veſtris predeceſſoribus aſſignavit; Et carucatam terre quam quondam Grimketel tenuit que nunc dicitur Arcliſton; Et carucatam terre inter Kert et Gryfe que nunc Inſula appellatur; Et totam terram de Drep quam quondam Wilelmus filius Maiduſe a veſtro monaſterio ad firmam tenuit; Et carucatam terre apud Hunreberie quam bone memorie Wilelmus rex Scotie vobis cambivit cum terra quam habuiſtis in Haſthamſden; Et carucatam terre quam nobilis mulier Echina de Molla vobis contulit intuitu pietatis; Et piſcariam ſuper aquam Clude inter Perthic et inſulam; Et annuum redditum dimidie marce argenti quem percipitis ex firma de burgo de Raynfrew; Et molendinum ejuſdem burgi; Et unum toſtum plenarium de Raynfrew; Et unum rete ad ſalmonem; Et terram apud Raynfrew juxta molendinum veſtrum ubi olim quidam veſtrum habitaverunt; Et unam

carucatam terre apud Innirwic cum communi paſtura ejuſdem ville; Et totum molendinum de Innirwic preter annuum redditum unius marce argenti quem redditis ex eodem; Et unam ſalinam in Kalentir; Et totam terram de Preſtwic cum pertinentiis ſuis que nunc dicitur villa monachorum; Et terram de Moniabroc ſicut in inſtrumentis donatorum dicitur contineri; Et annuum redditum quinque marcarum argenti quem percipitis apud Machlin; Et molendinum de Paſſelet cum ſua plenaria ſecta, quod a nobili viro Waltero filio Alani ſeneſcallo Regis Scotie, monaſterii veſtri patrono, tenetis ad perpetuam firmam; Et annuum redditum duarum celdrarum farine ex firma ejuſdem molendini quem idem Seneſcallus vobis contulit intuitu pietatis; Et medietatem piſcarie in exitu lacus de Louchwinnoc, cum libertate piſcandi in ipſo lacu quotiens idem Seneſcallus vel heredes ejus ibidem piſcari [voluerint] prout in inſtrumento inde confecto dicitur contineri; Et totam terram de Pennuld que nunc dicitur Foulton cum pertinentiis ſuis quam vobis quondam Henricus de Sancto Martino de aſſenſu domini ſui vobis contulit intuitu pietatis; Et terram inter Mach et Kaldouer cum ſuis pertinentiis; Et partem illam terre ubi molendinum de Paſſelet ſitum eſt per certas metas a dilecto [dicto?] Seneſcallo vobis aſſignatam; Et terram ultra Kert inter Eſpdar et Aldpatrik ſicut idem Seneſcallus vobis dedit, cum omnibus libertatibus et aſiamentis in foreſta ipſius de Paſſelet et Senecathir prout in ipſis litteris dicitur contineri; Et terram apud Carnebro quam habetis ex dono quondam Uctredi filii Pagani; Et terram apud Orde ex dono quondam Valteri Murdac; Et annuum redditum unius celdre frumenti quem percipitis ex donatione nobilis viri Patricii comitis de Dumbar; Ex dono bone memorie Roberti de Londoniis fratris Regis Scotie, annuum redditum unius celdre frumenti et dimidie marce argenti apud Cadiow; Ex dono bone memorie Philippi de Valons, annuum redditum unius marce argenti apud Kilbride; Ex dono nobilis viri Malcolmi comitis de Levenax, piſcariam ſuper Leven ſicut in ejuſdem litteris dicitur contineri; Et ex dono quondam Thome filii Thancardi terram apud Moderual quam vobis contulit intuitu pietatis; Ex dono quondam Radulphi de Clere terram que vocatur Garin; Ex dono nobilis viri Duncani comitis de Carreik totam terram de Croſragmol, et Suthblan cum pertinentiis ſuis, et unam carucatam terre in Hibernia apud Dumals que vocatur Tibiror, et omnes decimas menſe, reddituum et eſcaetorum ejuſdem nobilis prout in litteris ejus dicitur contineri; Preterea ſach et ſoch, tol et

theme et infangandthefe, et alias libertates a prefatis Wilelmo rege Scotie et Waltero feneſcallo et eorum ſucceſſoribus juſte vobis conceſſas, cum pratis, terris, nemoribus, uſuagiis et paſcuis, in boſco, in plano, in aquis, et molendinis, in viis, ſemitis, et omnibus aliis libertatibus et immunitatibus ſuis. Sane novalium veſtrorum que propriis manibus aut ſumptibus colitis, ſive de veſtrorum animalium nutrimentis, nullus a vobis decimas exigere vel extorquere preſumat. Liceat quoque vobis clericos vel laicos, liberos et abſolutos e ſeculo fugientes ad converſionem recipere ac eos abſque contradictione aliqua retinere. Prohibemus inſuper ut nulli fratrum veſtrorum poſt factam in monaſterio veſtro profeſſionem fas ſit ſine Abbatis ſui licentia, niſi arctioris religionis obtentu, de eodem loco diſcedere; diſcedentem vero abſque communium litterarum veſtrarum cautione nullus audeat retinere. Illud diſtrictius inhibentes ne terras ſive quodlibet beneficium eccleſie veſtre collatum liceat alicui perſonaliter dari ſive alio modo alienari abſque conſenſu totius capituli vel majoris aut ſanioris partis ipſius. Sique vero donationes vel alienationes aliter quam dictum eſt facte fuerint, eas irritas eſſe cenſemus. Licitum preterea ſit vobis in cauſis propriis, ſive civilem ſive criminalem contineant queſtionem, fratrum veſtrorum teſtimoniis uti, ne pro defectu teſtium jus veſtrum valeat in aliquo deperire. In parochialibus vero eccleſiis quas habetis liceat vobis ſacerdotes dioceſano epiſcopo preſentare, quibus ſi ydonei fuerint epiſcopus curam animarum committat, ut ei de ſpiritualibus, vobis vero de temporalibus debeant reſpondere. Cum autem generale terre interdictum fuerit, liceat vobis, clauſis januis, excluſis excommunicatis et interdictis, non pulſatis campanis, ſuppreſſa voce, divina officia celebrare. Criſma vero, oleum ſanctum, conſecrationes altarium ſeu baſilicarum, ordinationes clericorum qui ad ſacros ordines fuerint promovendi, a dioceſano ſuſcipietis epiſcopo ſiquidem catholicus fuerit et communionem ſacroſancte Romane ſedis habuerit, et ea vobis voluerit ſine aliqua pravitate exhibere. Prohibemus vero ut infra fines parochiarum veſtrarum nullus, ſine aſſenſu dioceſani epiſcopi et veſtro, capellam ſeu oratorium de novo conſtruere audeat, ſalvis privilegiis pontificum Romanorum. Sepulturam quoque ipſius loci liberam eſſe decernimus ut eorum devotioni et extreme voluntati qui ſe illic ſepeliri deliberaverunt, niſi forte excommunicati vel interdicti ſint, nullus obſiſtat, ſalva tamen juſtitia illarum eccleſiarum a quibus mortuorum corpora aſſumuntur. Obeunte vero te nunc ejuſdem loci Abbate vel tuorum quolibet ſucceſſorum, nullus ibi qualibet ſubreptionis

Nota quod non poſſumus alienare aliquid ſine conſenſu capituli.

aſtutia ſeu violentia preponatur, niſi quem fratres communi conſenſu vel fratrum pars conſilii ſanioris ſecundum Deum et beati Benedicti regulam providerint eligendum. Libertates quoque et immunitates antiquas et rationabiles conſuetudines a regibus, principibus vel aliis fidelibus rationabiliter vobis indultas auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti privilegio communimus. Paci quoque et tranquillitati veſtre paterna in poſterum ſolicitudine providere volentes, auctoritate apoſtolica prohibemus ut infra clauſuras locorum ſeu grangiarum veſtrarum nullus rapinam ſeu furtum facere, ignem apponere, ſanguinem fundere, hominem temere capere vel interficere, ſeu violentiam audeat exercere. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat prefatum monaſterium temere perturbare aut ejus poſſeſſiones auferre vel ablatas retinere, minuere ſeu quibuſlibet vexationibus fatigare, ſed omnia integra conſerventur eorum pro quorum gubernatione et ſuſtentatione conceſſa ſunt uſibus omnibus profutura ; Salva ſedis apoſtolice auctoritate et dioceſani epiſcopi canonica juſtitia, ac de decimis moderatione concilii generalis. Siqua igitur in futurum eccleſiaſtica ſeculariſve perſona hanc noſtre conſtitutionis paginam ſciens, contra eam temere venire temptaverit, ſecundo, tertiove commonita, niſi reatum ſuum congrua ſatiſfactione correxerit, poteſtatis honoriſque ſui careat dignitate, reumque ſe divino judicio exiſtere de perpetua iniquitate cognoſcat, et ſacratiſſimo corpore et ſanguine Dei et domini redemptoris noſtri Iheſu Chriſti aliena fiat, atque in extremo examine diſtricte ſubjaceat ultioni. Cunctis autem eidem loco ſua jura ſervantibus ſit pax domini noſtri Iheſu Chriſti, quatinus et hic fructum bone actionis percipiant et apud diſtrictum Judicem premia eterne pacis inveniant. Amen. Amen. Amen.

De violentia.

Ne aliqui invadant bona monaſterii.

BONIFACIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui monaſterii de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis dioceſis ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Ex parte veſtra fuit propoſitum coram nobis quod nonnulli clerici et laici afferentes ſe in vos aliquid queſtionis habere, aliquando monachos, interdum converſos et nonnunquam animalia et alia bona monaſterii veſtri, pretextu cujuſdam parve conſuetudinis, temeritate propria, vadiare, invadere ac tamdiu detinere preſumunt

donec ſit eis de ejuſmodi queſtionibus juxta ipſorum beneplacitum ſatiſfactum, quamvis juriſdictionem qua hoc poſſint in vos non habeant ordinariam ſeu etiam delegatam. Cum itaque judicialis vigor ſit ideo in medio conſtitutus ut nemo ſibi ſumere audeat ultionem, et id tanquam nullo jure ſubnixum non ſit aliquatinus tolerandum, nos volentes quieti veſtre conſulere ac predictorum malitiis obviare, auctoritate preſentium diſtrictius inhibemus ne quis, occaſione predicte conſuetudinis, vobis memoratas inferre moleſtias ac bona monaſterii antedicti abſque juris ordine occupare, vadiare, invadere ſeu quomodolibet detinere preſumat. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre inhibitionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Laterani xii Kalendas Januarii pontificatus noſtri anno ſeptimo.

De eodem.

BONIFACIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis, *&c. ut ſupra, huc-uſque ;* Datum Laterani vii Kalendas Januarii pontificatus noſtri anno ſeptimo.

De officiis revocandis.

HONORIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. A nobis humiliter poſtulaſtis ut cum nemo ſentire debeat ſue liberalitatis incommodum, ne ſit munificentia captioſa, de noſtra poſſitis licentia redditus quoſdam monaſterio veſtro ad ſuſtentationem fratrum et hoſpitum deputatos, quos quibuſdam familiaribus veſtris quoad viverent liberaliter conceſſiſtis, ad uſus hujuſmodi revocare. Nos autem veſtris ſupplicationibus inclinati, devotioni veſtre preſentium auctoritate concedimus ut eiſdem familiaribus decedentibus id efficere valeatis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indigna-

tionem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Laterani xiiii Kalendas Junii pontificatus noſtri anno decimo.

Ut bona monaſterii injuſte affedata poſſint revocari.

EUGENIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabilibus fratribus Glaſguenſi et Dunkeldenſi Epiſcopis ac dilecto filio Wilelmo Turnbul canonico eccleſie Glaſguenſis ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Ad audientiam noſtram pervenit quod plerique abbates et alie ſingulares perſone ex dilectis filiis conventu monaſterii de Paſleto, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis diocefis, qui fuerunt pro tempore, decimas, cenſus, fructus, redditus, proventus, terras, domos, poſſeſſiones, prata, paſcua, nemora, lacus, piſcarias, molendina et quedam alia bona ad dictum monaſterium et ejus membra legittime ſpectantia, datis ſuper hoc litteris, confectis exinde publicis inſtrumentis, interpoſitis juramentis, factis renunciationibus et penis adjectis, in gravem eorundem monaſterii et membrorum leſionem, nonnullis clericis et laicis, aliquibus eorum ad vitam, quibuſdam vero ad nonmodicum tempus, et aliis perpetuo, ad firmam vel ſub cenſu annuo conceſſerunt; quorum aliqui ſuper hiis confirmationum litteras in forma communi dicuntur a ſede apoſtolica impetraſſe. Quia vero noſtra intereſt ſuper hoc de opportuno remedio providere, diſcretioni veſtre per apoſtolica ſcripta mandamus quatinus ea que de bonis monaſterii et membrorum predictorum per conceſſiones hujuſmodi alienata inveneritis illicite vel diſtracta, non obſtantibus litteris, inſtrumentis, renunciationibus, juramentis, penis et confirmationibus ſupradictis, ad jus et proprietatem eorundem monaſterii et membrorum legittime revocare curetis; contradictores per cenſuram eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo. Teſtes autem qui fuerint nominati, ſi ſe gratia, odio vel timore ſubtraxerint, cenſura ſimili, appellatione ceſſante, compellatis veritati teſtimonium perhibere. Quod ſi non omnes hiis exequendis potueritis intereſſe, duo aut unus veſtrum ea nichilominus exequantur. Datum Rome apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominice M° CCCC° xlvi°, octavo Kalendas Octobris, pontificatus noſtri anno ſextodecimo.

Ne trahamini ultra duas dietas a monaſterio veſtro.

GREGORIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis diocefis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Apoſtolice ſedis benignitas conſuevit interdum juris rigorem, ſi trahatur ad iniquum diſpendium, quodam equitatis moderamine temperare. Unde cum, ſicut ex parte veſtra fuit propoſitum coram nobis, nonnulli clerici et laici frequenter et malitioſe vos ad judicium in locis remotis citari procurent, ut fatigati laboribus et expenſis vel cogamini litibus cedere vel componere in enorme detrimentum veſtri monaſterii cum eiſdem; nos devotionis veſtre ſupplicationibus inclinati, auctoritate vobis preſentium indulgemus, ut ultra duas dietas a proprio monaſterio ſuper hiis que infra ipſas habetis, per litteras apoſtolicas que non fecerint de hac indulgentia mentionem, non compellamini alicui reſpondere. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam noſtre conceſſionis [infringere] vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Spoleti Nonis Junii pontificatus noſtri anno ſexto.

Ut nullus in perſonas veſtras vel in vicarios veſtros vel in eccleſias veſtras interdicti ſententiam audeat promulgare.

INNOCENTIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Priori et conventui Sancti Jacobi de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Sacroſancta Romana eccleſia devotos et humiles filios ex aſſuete pietatis officio propenſius diligere conſuevit, et ne pravorum hominum illicitis gravaminibus moleſtentur eos protectionis ſue munimine tanquam pia mater eſt ſolita conſovere, quatinus erga Romanam eccleſiam tanto devotiores exiſtant quanto majorem ab ea gratiam ſe noverint affecutos. Eapropter dilecti in Domino filii, devotionem quam erga beatum Petrum et noſipſos habere dinoſcimini attendentes, monaſterium Sancti Jacobi de Paſſelet in quo divino mancipati eſtis obſequio ac perſonas veſtras, cum omnibus que impreſentiarum juſte ac rationabiliter poſſidetis aut infuturum juſtis modis Deo propitio poteritis adipiſci, ſub beati Petri et noſtra

protectione ſuſcipimus. Specialiter autem eccleſiam de Cathkert, eccleſiam de Ruthglen, eccleſiam de Curmannoc, eccleſiam de Kelberchan, eccleſiam de Mernes, eccleſiam de Polloc, cum terris et decimis et omnibus ipſarum eccleſiarum proventibus ſicut eas juſte et pacifice poſſidetis et ſicut vobis eas bone memorie Jocelinus Glaſguenſis eccleſie epiſcopus in uſus proprios contulit et carta ſua confirmavit, vobis et per vos monaſterio veſtro auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus. Statuimus etiam ut nullus in perſonas veſtras vel in vicarios veſtros excommunicationis vel ſuſpenſionis, aut in eccleſias veſtras vel in capellas ad eas ſpectantes interdicti ſententiam, niſi ordine juris obſervato, audeat promulgare. Quod ſi ſecus a quoquam in vos auſu temerario fuerit promulgata, eam a vobis obſervari diſtricte prohibemus. Inhibemus inſuper ne epiſcopo veſtro, archidiacono, decano vel eorum officialibus monaſterium veſtrum vel eccleſias veſtras aliquibus conviviis vel exactionibus ſeu talleis vel equitaturis, preter quam ſtatutum eſt in Lateranenſi concilio, [liceat] pergravare. Nulli ergo omnino hominum liceat perſonas veſtras vel miniſtros eccleſiarum veſtrarum vel bona veſtra temere perturbare vel vobis ſine inſcriptione crimen imponere, ſeu hanc paginam veſtre protectionis, confirmationis, conſtitutionis, inhibitionis infringere vel ei aliquatenus auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Rome apud Sanctum Petrum vii Idus Decembris pontificatus noſtri anno nono.

Super taxationibus eccleſiarum.

CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis, *ut ſupra folio ccxvi de eodem hucuſque ;* Datum Peruſii v Kalendas Julii pontificatus noſtri anno primo.

Ne conveniantur coram judicibus ſecularibus.

CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui monaſterii de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis diocefis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Deſideriis veſtris in hiis affectu bene-

volo libenter annuimus per que, materia ſubmota gravaminis, ſtatus veſtri tranquillitas procuretur. Hinc eſt quod nos veſtris ſupplicationibus inclinati, ut nullus ſuper terris, poſſeſſionibus et aliis bonis vobis et monaſterio veſtro in liberam et perpetuam elemoſinam collatis, contra ſanctiones canonicas vos coram ſeculari judice convenire preſumat, vobis auctoritate preſentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Peruſii v Kalendas Aprilis Pontificatus noſtri anno primo.

De eodem ut ſupra immediate.

URBANUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis, *ut ſupra.*

Si aliqua bona fuerint alienata ab uſu monaſterii.

EUGENIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabili fratri epiſcopo Dunblanenſi et electis filiis Decano eccleſie Glaſguenſis ac Officiali Glaſguenſi ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Ad audientiam noſtram pervenit quod abbates et adminiſtratores qui fuerunt, necnon conventus monaſterii de Paſleto, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis diocefis; *cetera ut ſupra folio cc° lx° hucuſque;* Datum Rome apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominice M° CCCC° XLIIII° quinto decimo Kalendas Auguſti pontificatus noſtri anno quartodecimo.

De eodem.

URBANUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilecto filio Priori de Kylwynyn, Glaſguenſis diocefis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Ad audientiam noſtram pervenit quod tam dilecti filii Abbas et conventus monaſterii de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis diocefis, quam predeceſſores eorum, decimas, terras, domus, maneria, redditus, grangias, poſſeſ-

ſiones, jura, juriſdictiones et quedam alia bona ejuſdem monaſterii, datis ſuper hoc litteris, factis renunciationibus, et interpoſitis juramentis, necnon et penis adjectis, in enormem leſionem ipſius monaſterii, nonnullis clericis et laicis, aliquibus eorum ad vitam, quibuſdam vero ad non modicum tempus, et aliis perpetuo, ad firmam vel ſub cenſu annuo conceſſerunt, quorum aliqui ſuper hiis litteras confirmationis in forma communi dicuntur a ſede apoſtolica impetraſſe. Quia vero intereſt noſtra leſis monaſteriis ſubvenire, diſcretioni tue per apoſtolica ſcripta mandamus quatinus ea que de bonis dicti monaſterii per conceſſiones hujuſmodi alienata inveneris illicite vel diſtracta, non obſtantibus predictis litteris, renunciationibus, juramentis et penis ſeu confirmationibus, ad jus et proprietatem ipſius monaſterii ſtudeas legittime revocare ; contradictores per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Teſtes autem qui fuerint nominati, ſi ſe gratia vel timore ſubtraxerint, cenſura ſimili, appellatione ceſſante, compellas veritati teſtimonium perhibere. Datum Viterbii iiii Idus Maii pontificatus noſtri anno primo.

De eodem.

URBANUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabili fratri Epiſcopo Candidecaſe et dilectis filiis Abbati et Priori de Lundors, ordinis Sancti Benedicti, Sanctiandree dioceſis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. *&c, ut ſupra folio cclxii° hucuſque ;* Datum apud Urbemveterem Idibus Decembris pontificatus noſtri anno ſecundo.

De eodem.

NICOLAUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei venerabili fratri [Epiſcopo] Glaſguenſi et dilecto filio Precentori eccleſie Glaſguenſis ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Ad audientiam, *et cetera ut ſupra folio cclx° hucuſque ;* Datum Rome apud Sanctum Petrum anno incarnationis dominice M° CCCC° L°, iii° Idus Maii pontificatus noſtri anno quarto.

De firmariis eccleſiarum.

CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui de Paſſelet, *et cetera.* Et ſi ſuperfluum videatur precibus poſtulari quod conceditur a jure communi, interdum tamen ipſa quoque juſtitia non inutiliter indulgetur ut eo ſit a contraria potentia tutior quo magis fuerit de gratia ſpeciali firmata. Hinc eſt quod nos veſtris ſupplicationibus inclinati auctoritate vobis preſentium indulgemus ut, dioceſani epiſcopi ſtatuto contrario non obſtante, proventus decimarum ad vos et monaſterium veſtrum ſpectantium illis perſonis ad firmam concedere libere valeatis cum quibus monaſterii ejuſdem conditionem poteritis facere meliorem, ita tamen quod hujuſmodi conceſſio ad feudum vel alienationem nullatenus extendatur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Peruſii v Idus Maii pontificatus noſtri anno primo.

Ne bona monaſterii obligentur pro alicujus debito.

CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui monaſterii de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis dioceſis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Volentes vos et monaſterium veſtrum a futuris diſpendiis preſervari, vobis ſub anathematis pena auctoritate preſentium diſtrictius inhibemus, ne pro alienis debitis ſeu negotiis vos vel dictum monaſterium aut ejus bona obligare aliquatenus preſumatis. Nulli ergo omnino hominum, *et cetera ut ſupra.* Datum Peruſii x Kalendas Julii pontificatus noſtri anno primo.

Confirmatio terre de Petglaſſy.

HONORIUS epiſcopus ſervus ſervorum, *&c.* Juſtis petentium deſideriis dignum eſt nos facilem prebere aſſenſum, et vota que a rationis tramite non

diſcordant effectu proſequente complere. Eapropter dilecti in Domino filii veſtris juſtis precibus inclinati, perſonas veſtras et locum in quo divino mancipati eſtis obſequio, cum omnibus bonis que impreſentiarum rationabiliter poſſidet aut infuturum juſtis modis preſtante Domino poterit adipiſci, ſub beati Petri et protectione noſtra ſuſcipimus. Specialiter autem terram que dicitur Petglaſſy, poſſeſſiones et alia bona veſtra ſicut ea omnia juſte, canonice ac pacifice poſſidetis vobis et per vos monaſterio veſtro auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo, *&c.* Datum Laterani x Kalendas Februarii pontificatus noſtri anno octavo.

Contra Abbatem de Croſragmol.

CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum [Dei] venerabili fratri Epiſcopo Dunblanenſi et dilectis filiis Abbati monaſterii de Driburg, Sanctiandree diocefis, et magiſtro Rogero de Derby precentori eccleſie Aberdonenſis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Sua nobis dilecti filii Abbas et conventus monaſterii de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis diocefis, petitione monſtrarunt quod cum quondam Duncanus comes de Karric jus patronatus eccleſie Sancti Oſwaldi de Turnbery et quarundam aliarum eccleſiarum terras, poſſeſſiones et alia bona ad ipſum ſpectantium in Glaſguenſi dioceſi eis intuitu pietatis imperpetuam elemoſinam contuliſſet; conſtructo in ipſis poſſeſſionibus quodam oratorio in quo idem Abbas et conventus fecerunt per multa tempora per quoſdam de ſuis monachis deſerviri; poſtmodum dicto Comite afferente quod ipſe ipſarum patronatus jus, terras, poſſeſſiones et bona predicta eiſdem Abbati et conventui ſub ea conditione contulerat ut in dictis poſſeſſionibus conſtrueretur monaſterium ordinis ſupradicti, cui eccleſie, terre, poſſeſſiones et bona aſſignarentur predicta, et movente ſuper hiis ipſis Abbati et conventui queſtionem; tandem partes ordinationi bone memorie Glaſguenſis Epiſcopi, loci diocefani, ſuper hiis ſe totaliter ſubmiſerunt, eiſdem Abbate et conventu renunciantibus beneficio reſtitutionis in integrum et omni juris auxilio canonici et civilis et litteris a ſede apoſtolica impetrandis; dictus vero Epiſcopus, de partium ipſarum et capituli Glaſguenſis aſſenſu, ordinavit quod in hujuſmodi poſſeſſionibus conſtrueretur monaſterium quod Croſragmol voca[re]tur,

de monachis monaſterii ſupradicti, qui ſibi per canonicam electionem libere poſſint abbatem eligere, et quod predictum monaſterium taliter conſtruendum a poteſtate et juriſdictione Abbatis et conventus dicti monaſterii de Paſſelet in omnibus ſit exemptum, niſi in ordinis et habitus conformatione et obſervatione, et quod Abbas de Paſſeleto qui pro tempore fuerit predictum monaſterium de Croſragmol ſemel viſitet annuatim. Ordinavit etiam quod omnia bona que aliquando Abbas et conventus prefati monaſterii de Paſſelet habuerunt in Karric perpetuo cederent in uſus predicti monaſterii taliter conſtruendi, et quod Abbas et conventus qui eſſent pro tempore in hujuſmodi monaſterio eiſdem Abbati et conventui de Paſſelet, pro omnibus predictis, ſingulis annis decem mercarum ſterlingorum annuum redditum ſolverent; et quod ipſe Epiſcopus et ſucceſſores ſui partes ad obſervationem ordinationis hujuſmodi poſſent de plano et ſine ſtrepitu judicii, monitione premiſſa, per cenſuram eccleſiaſticam coartare. Quare dicti Abbas et conventus monaſterii de Paſſelet nobis humiliter ſupplicarunt ut cum hujuſmodi ordinatio redundet in ipſius monaſterii de Paſſelet leſionem enormem, providere ſuper hiis ipſis per beneficium reſtitutionis in integrum paterna ſolicitudine curaremus. Ideoque diſcretioni veſtre per apoſtolica ſcripta mandamus quatenus, vocatis qui fuerint evocandi, ſi vobis conſtiterit prefatum monaſterium de Paſſelet ex ordinatione hujuſmodi enormem ſuſtinere jacturam, eo et dictis Abbate et conventu adverſus ordinationem eandem, hujuſmodi renunciationibus ac inſtrumentis ſuper hoc confectis et aliis premiſſis nequaquam obſtantibus, ſicut juſtum fuerit in integrum reſtitutis, audiatis cauſam, et eam infra annum judicio, vel concordia ſi de partium voluntate proceſſerit, terminare curetis, facientes quod decreveritis per cenſuram eccleſiaſticam firmiter obſervari; alioquin cauſam ipſam inſtructam vel non inſtructam remittatis ad apoſtolice ſedis examen, prefixo partibus termino peremptorio competenti quo per ſe vel procuratores ydoneos, cum omnibus munimentis et rationibus ſuis cauſam hujuſmodi contingentibus, apoſtolico ſe conſpectui repreſentent, facture ac recepture ſuper hiis quod ordo dictaverit rationis. Teſtes autem qui fuerint nominati, ſi ſe gratia, odio vel timore ſubtraxerint, per cenſuram eandem, appellatione ceſſante, cogatis veritati teſtimonium perhibere; non obſtante ſi aliquibus a ſede ſit indultum eadem quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per litteras apoſtolicas non facientes plenam et expreſſam de indulto hujuſmodi mentionem, ſive qualibet alia dicte ſedis indulgentia

per quam effectus preſentium impediri valeat vel differri, et de qua in noſtris litteris fieri debeat mentio ſpecialis. Diem vero prefixionis hujuſmodi et quicquid feceritis in premiſſis nobis per veſtras litteras harum ſeriem continentes fideliter intimetis. Quod ſi non omnes hiis exequendis potueritis intereſſe, duo veſtrum ea nichilominus exequantur. Datum Peruſii viii Idus Februarii pontificatus noſtri anno primo.

De eodem.

CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei, *etcetera de verbo ad verbum ut ſupra uſque huc;* Datum Peruſii iii Idus Junii pontificatus noſtri anno primo.

Scriptum de Corſragmol.

VILELMUS permiſſione divina eccleſie Glaſguenſis miniſter omnibus Chriſti fidelibus tam preſentibus quam futuris preſentes litteras inſpecturis vel audituris eternam in Domino ſalutem. Noverit univerſitas veſtra quod cum inter nobilem virum Duncanum comitem de Karrec ex parte una et Abbatem et conventum de Paſſelet ex altera, ſuper domo religioſa ordinis de Paſſelet in Carrik apud Corſragmol fundanda, et ſuper bonis que dicti Abbas et monachi ex collatione predicti Comitis poſſederunt in Karrec, coram nobis queſtio moveretur, tandem partes ſe noſtre ordinationi voluntate ſpontanea ſubjecerunt. Nos vero Deum habentes [pre] oculis, in favorem et augmentum religionis et ordinis, de unanimi conſenſu partium et aſſenſu capituli Glaſguenſis, ordinavimus in hunc modum, Videlicet quod in predicto loco ad honorem Dei et beate Virginis Marie domus religionis conſtruatur de monachis ordinis de Paſſelet, qui ibidem perpetuis temporibus habeant [habitent?], plenaria gaudeant libertate, et libere poſſint per electionem canonicam abbatem perficere qui ad monaſticam vitam tranſire volentes libere poſſit ad monachalem habitum et profeſſionem recipere et omnia facere que de jure pertinent ad abbatem; ita etiam quod dicta domus de Corſragmol a poteſtate et juriſdictione Abbatis et conventus de Paſſelet in omnibus ſit exempta, niſi tantum in ordinis recognitione; quam ſic duximus declarandam. Ut monachi de Corſragmol in ordine et habitu et

aliis regularibus obſervantiis domui de Paſſelet penitus conformentur, et ut Abbas de Paſſelet qui pro tempore fuerit dictam domum de Corſragmol viſitet ſemel per annum cum moderata familia et ſine expenſarum gravamine ; in qua viſitatione ſi quid arduum vel grave invenerit corrigendum, ut maturius et conſultius cuncta procedant, per nos et ſucceſſores noſtros una cum ipſo viſitatore canonice corrigatur. Ordinavimus etiam ut omnia dicta bona que aliquando in Karrec Abbas et conventus de Paſſelet poſſederunt in uſus dicte domus de Corſragmol cedant perpetuo ; Solvendo domui de Paſſelet decem marcas argenti annuatim ad Pentecoſten. Et ſi aliquo tempore dicti Abbas et monachi de Paſſelet vel dictus Comes ſeu heredes ſui vel Abbas et monachi de Corſragmol contra ordinationem noſtram in aliquo venire voluerint, nos et ſucceſſores noſtri ipſos ad obſervationem omnium predictorum, de plano et abſque ſtrepitu judicii, monitione premiſſa, contravenientes per cenſuram eccleſiaſticam compellamus. Ita quod eis non valeat quantum ad ſupradicta infirmanda aliquod impetratum vel impetrandum, vel aliquod juris canonici vel civilis remedium, vel aliquod privilegium ordinis Cluniacenſis competens vel competiturum, vel ſpecialiter beneficium reſtitutionis in integrum, vel aliquod ſtatutum vel ſtatuendum. Et in hujus rei teſtimonium nos et capitulum Glaſguenſe et dictus Comes de Carrek preſens ſcriptum ſigillis noſtris roboravimus. Actum apud Glaſgw quintodecimo Kalendas Auguſti anno gratie M° CC° xliiii°.

Inſtrumentum viſitationis et reſignationis abbatie de Croſragmol.

IN DEI NOMINE Amen. Anno a nativitate ejuſdem M° CCC° lxx°, die vero xx° vii° menſis Septembris, indictione octava, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Urbani divina providente clementia pape quinti anno octavo, apud abbatiam de Croſragmol, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis dioceſis, in mei notarii publici et teſtium infraſcriptorum preſentia, religioſi viri domini Johannes et Rogerus abbates monaſteriorum de Paſſelet et Croſragmol ordinis Cluniacenſis ut aſſerunt, dicte Glaſguenſis dioceſis, perſonaliter conſtituti, prefatus dominus Johannes abbas de Paſſelet petiit ſibi exhiberi quamdam litteram citatoriam dicto Abbati de Croſragmol per ipſum primitus deſtinatam ; quam litteram ſic ſibi traditam ibidem publice legi fecit ; cujus tenor talis eſſe dinoſcitur.

JOHANNES Dei gratia abbas monaſterii de Paſſelet Abbati monaſterii de Croſragmol ſalutem in omnium Salvatore. Quia alias viſitavimus ſtatum monaſterii veſtri unacum monachis ibidem adtunc exiſtentibus, et plura delicta ac defectus invenimus, que quidem delicta ſive defectus propter diverſas cauſas ad plenum non correximus ; quapropter vobis precipimus firmiter et mandamus quatenus moneatis ſeu moneri faciatis omnes commonachos veſtros tam infra monaſterium quam extra exiſtentes ubicunque poterunt reperiri, quod compareant coram nobis apud monaſterium veſtrum de Croſragmol die Veneris proxima ante feſtum Sancti Michaelis archangeli proximum futurum, hora capituli, ad audiendum et perficiendum ea que ad officium noſtrum pertinere noſcuntur. Et vos domine Abbas citamus per preſentes quod interſitis dictis die et loco ad audiendum et perficiendum ea que ad officium noſtrum pertinere noſcuntur, ut predicitur. Et in ſignum hujus mandati noſtri per vos plenius executi reddite nobis preſentes dictis die et loco ſigillo veſtro ſignatas. Datum ſub ſigillo noſtro apud monaſterium noſtrum de Paſſelet die lune in feſto Sancti Niniani anno Domini M° CCC° LXX°. Que littera fuit ſigillata duobus ſigillis oblongis de cera alba ; in primo ſigillo continebatur ymago cujuſdam abbatis ad quoddam altare celebrantis, baculum paſtorale in manu ſuo tenentis, in cujus circumferentia ſcriptum fuit, SIGILLUM ABBATIS MONASTERII DE PASSELET. In ſecundo ſigillo ſculpta fuit ymago beate Marie filium ejus in manu ſua tenentis, in cujus circumferentia ſcriptum fuit SIGILLUM ABBATIS MONASTERII DE CROSRAGMOL. Poſt cujus littere lecturam, prefatus dominus Rogerus ipſius monaſterii de Croſragmol, in preſentia ſui conventus, non vi, dolo aut circumventione qualicunque inductus ut mihi apparebat, omnem dignitatem ac prelationem ſtatus abbatis monaſterii de Croſragmol antedicti, quas uſque tunc gubernaverat, in manus ipſius domini Abbatis de Paſſelet tunc preſentis, ſua libera, pura et ſpontanea voluntate, pure et ſimpliciter, ſine cujuſcunque conditionis adjectione, extunc reſignavit. Queſitus tunc ab eo cauſam ipſius reſignationis, dixit quod ſenio ac debilitate gravatus, infirmitate corporea ſic continue vexabatur quod gregem a Deo ſibi commiſſum, eorum terras et poſſeſſiones ac alia bona temporalia, prout incumbit officio boni paſtoris, ad eorum utilitatem regere non valebat : mallet enim ut dixit honore prelatie ſe prorſus eximere quam ſub nomine paſtoris lupo rapaci gregem deſolatum dimittere devorandum. Quibus cauſis ſic per ipſum oſtenſis ac [per] predictum dominum Abbatem

de Paſſelet et ejus conſilium rationabilibus judicatis, ipſam reſignationem liberam et ſpontaneam in manibus ſuis ſic factam recepit, ipſum dominum Rogerum ab ipſo officio abbatis de Croſragmol tunc penitus abſolvendo, ipſis monachis dicti monaſterii de Croſragmol precepit ut aliquem diem certum pro futuro paſtore eis eligendo inter ſe ſtatuerent, ne eccleſia diu vidueretur paſtore in ſpiritualibus, et [in] temporalibus patiatur detrimentum. Acta ſunt hec anno, die, menſe, indictione, pontificatu et loco predictis; Preſentibus religioſis viris et dominis, Alano monacho monaſterii de Paſſelet, Wilelmo et Nicholao monachis monaſterii de Croſragmol ac diſcretis viris et dominis Wilelmo Adiſon, Rogero Garland, rectoribus eccleſiarum de Luſſ et de Egliſham, Glaſguenſis dioceſis, et aliis ad premiſſa vocatis et ſpecialiter rogatis.

Et ego Nicholaius de Burn clericus Glaſguenſis dioceſis, publicus apoſtolica auctoritate notarius, premiſſis dicte littere lecture, reſignationi, teſtium receptioni et aliis prout ſupra ſcribuntur et recitantur, unacum prenominatis teſtibus preſens interfui, eaque ſic fieri vidi, audivi, et interlineare horum vocabulorum, *tunc* et *abbatis*, inſertorum inter lineas decimam octavam et decimam nonam et viceſimam tertiam et viceſimam quartam approbo, quia ipſa manu propria ſcripſi; ideo preſens inſtrumentum manu propria ſcripſi et ſigno meo ſolito et conſueto ſignavi rogatus, in fidem et teſtimonium premiſſorum.

Confirmatio Alexandri regis Scotie, de tribus eccleſiis de Karryc, videlicet de Tornbir', de Stratton' et de Dalmakeran, et de donatione denariate terre de Croſragmol, et de Sutblan' in Carrek.

ALEXANDER Dei gratia rex Scotorum omnibus probis hominibus totius terre ſue ſalutem. Sciant preſentes et futuri nos conceſſiſſe et hac carta noſtra confirmaſſe donationem illam quam Duncanus filius Gilberti comes de Carrek fecit caritatis intuitu Deo et Sancto Jacobo et Sancto Mirino de Paſſelet et monachis ibidem Deo ſervientibus et imperpetuum ſervituris, de eccleſiis de Turnbere, de Straton et de Dalmakeran cum omnibus earundem juſtis pertinentiis; Et preterea de quinque denariatis terre de Croſragmol et de Sutblan, per rectas diviſas ſuas: Tenendam et habendam eiſdem monachis in liberam, puram et perpetuam

elemoſinam, ita libere, quiete, plenarie et honorifice ſicut carta predicti Duncani inde plenius confecta eiſdem monachis juſte teſtatur, ſalvo ſervitio noſtro. Teſtibus Alexandro epiſcopo Moravienſi, Philippo de Mubray, Rogero Avenel, David Marſcall', Wilelmo de Lyndeſay, Wilelmo de Mar', Adam de Logan, apud Edinburg viceſimo quinto die Auguſti, anno regni domini Regis xxii°.

Confirmatio eccleſiarum de Turnbery, Cragyn et de Dalyell.

INNOCENTIUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Priori et conventui de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Solet annuere ſedes apoſtolica piis votis, et honeſtis petentium precibus favorem benevolum impertiri. Eapropter dilecti in Domino filii veſtris juſtis poſtulationibus grato concurrentes aſſenſu, conceſſionem quam bone memorie Jocelinus Glaſguenſis epiſcopus et dilectus filius Florentius quondam Glaſguenſis electus, dum curam gereret eccleſie Glaſguenſis, ſuper eccleſiis de Turnbery, de Cragyn et de Dalyell, cum decimis, redditibus et poſſeſſionibus ſuis, et quam Alanus filius Walteri ſuper terra de Moniabroc, et Henricus de Sancto Martino ſuper duabus carucatis terre, monaſterio veſtro, ad ſuſtentationem veſtram, hoſpitum veſtrorum et pauperum, feciſſe dicuntur, ſicut pie ac provide facta eſt, et in eorum autenticis dicitur contineri, auctoritate apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Laterani Idibus Maii pontificatus noſtri anno decimo.

Ut nulli ſeculares infra ſepta monaſterii tenere placita vel congregationes [preſumant].

CLEMENS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Abbati et conventui monaſterii de Paſſelet, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis diocefis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Deſideriis veſtris in hiis affectu benevolo

libenter annuimus per que, materia ſubmota gravaminis, ſtatus veſtri tranquillitas procuretur. Hinc eſt quod nos paci et tranquillitati veſtre providere volentes, veſtris ſupplicationibus inclinati, ut nulli ſeculares infra ſepta monaſterii veſtri tenere placita vel facere congregationes preſumant, auctoritate preſentium diſtrictius inhibemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre inhibitionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Perulii vii Idus Maii pontificatus noſtri anno primo.

Ut Abbas uti poſſit mitra et annulo.

BENEDICTUS epiſcopus ſervus ſervorum Dei dilectis filiis Johanni abbati et conventui monaſterii de Paſleto, Cluniacenſis ordinis, Glaſguenſis dioceſis, ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Expoſcit veſtre devotionis ſinceritas et religionis promeretur honeſtas ut tam vos quos ſpeciali dilectione proſequimur quam monaſterium veſtrum dignis honoribus attollamus. Hinc eſt quod nos veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, ut tu fili Abbas, et ſucceſſores tui abbates dicti monaſterii qui erunt pro tempore, mitra, annulo et aliis pontificalibus inſigniis libere poſſitis uti, et in dicto monaſterio ac prioratibus et aliis locis eidem monaſterio ſubjectis, necnon parochialibus et aliis eccleſiis ad vos communiter vel diviſim pertinentibus, quamvis vobis pleno jure non ſubſint, benedictionem ſolennem poſt miſſarum ac veſperorum et matutinorum ſolennia, dummodo in benedictione hujuſmodi aliquis antiſtes vel ſedis apoſtolice legatus preſens non fuerit, elargiri ; felicis recordationis Alexandri pape iiii predeceſſoris noſtri que incipit *Abbates*, et aliis quibuſcunque conſtitutionibus apoſtolicis incontrarium editis nequaquam obſtantibus, vobis et eiſdem ſucceſſoribus auctoritate apoſtolica de ſpeciali gratia tenore preſentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Avinione iiii Idus Auguſti pontificatus noſtri anno primo.

C. P. de Paueillione.

Alexander papa tertius, de erectione monaſterii.

ALEXANDER epiſcopus ſervus ſervorum Dei &c. [*ut ſupra*] *folio cclvi°, uſque huc ;*

Ego Alexander catholice eccleſie epiſcopus + Ego Wilelmus cardinalis tituli Sancti Petri ad vincula + Ego Boſo preſbiter cardinalis Sancte Pudentiane tituli paſtoris + Ego Johannes preſbiter cardinalis tituli Sancti Marci + Ego Hubaldus Hoſtienſis epiſcopus + Ego Galterus Albanenſis epiſcopus + Ego Oddo diaconus cardinalis Sancti Nicholai in carcere Tulliano + Ego Cynthius cardinalis diaconus Sancti Adriani + Ego Manfredus Sancti Georgii ad velum aureum diaconus cardinalis + Ego Hugo diaconus cardinalis Sancti Euſtachii juxta templum Agrippe + Ego Vitellius diaconus cardinalis Sanctorum Sergii et Bacchi + Ego Petrus diaconus cardinalis Sancte Marie in Aquiro.

Inſtrumentum limitum de Caldorhawch et Bar in Lochquhynzok.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter et ſit notum quod anno dominice incarnationis M° CCCCC° IX°, die vero menſis Aprilis XXVI°, indictione duodecima, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Julii divina providentia pape ſecundi anno ſexto, in mei notarii publici et teſtium ſubſcriptorum preſentia perſonaliter conſtituti erant quidam judices electi et jurati pro diviſione limitum et diviſarum certarum terrarum inter venerabilem in Chriſto patrem Robertum permiſſione divina abbatem de Paſleto et ſuum conventum ex parte una, et Robertum Symple de Fowlwod et Ricardum Brown de Cultermayns, dominos de Caldorhawch in Lochquhynzok, parte ex altera, videlicet pro parte dictorum Abbatis et conventus electi Wilelmus Jameſone et David Blackburn et pro parte dictorum Roberti et Ricardi electi Wilelmus Luf et Johannes Luf. Qui judices ſic inter partes electi, in ſua conſcientia, magno juramento interveniente, ipſas terras ſuper quibus lis orta erat fideliter diviſerunt et limitarunt. Incipiendo ad aquam de Calder ubi intrat lacum de Lochquhynzok, et ſic aſcendendo qñz ext^{a} qñz dčam aquā ex adūſo int^{a} inter terras de Bar et Caldor-

hawch uſque torrentem de Garpollburn, et ſic aſcendendo a Wattyrholme *wp* per dictam aquam de Caldyr uſque torrentem de Clook, et ſic aſcendendo dictum torrentem de Clook uſque terras domini Symple de Mechelton prout lapides et antique foſſe per dictos judices deſuper extente et erecti in ſignum perpetue deambulationis fuerunt; et hos limites ſic diviſos ad remanendum imperpetuum abſque contradictione partium dicti judices ordinaverunt et finaliter decreverunt. Super quibus omnibus et ſingulis ſupraſcriptis Jacobus Cor procurator dictorum Abbatis et conventus et eorum cliens et ſerjandus, nomine et ex parte dictorum Abbatis et conventus, a me notario ſubſcripto ſibi et eis fieri petiit unum et plura publicum et publica inſtrumentum et inſtrumenta. Acta erant hec apud limites dictarum terrarum ſic diviſarum infra decimam et undecimam horas ante meridiem, anno, die, menſe, indictione et pontificatu ſupraſcriptis; Preſentibus ibidem providis viris Wilelmo Glen, Wilelmo Brydyng, Thoma Archbald, Thoma Lwif, Wilelmo Henriſon et Johanne Sympile in Caldorhauch, cum diverſis aliis teſtibus ad premiſſa audienda vocatis pariter et rogatis.

Et ego Jacobus Glen clericus, ac notarius imperiali et regali auctoritatibus, quia premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur dicerentur, agerentur et fierent, una cum prenominatis teſtibus, preſens interfui, ac omnia et ſingula ſupraſcripta ſic fieri vidi, dici ſcivi et audivi ac in notam cepi, ex qua hoc preſens publicum inſtrumentum manu alterius, me aliis occupato negotiis, fideliter ſcriptum exinde confeci et in hanc publicam formam redegi ſignoque nomine et ſubſcriptione meis ſolitis et conſuetis ſubſcripſi et ſignavi, rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium omnium et ſingulorum premiſſorum.

Jacobus Glen.

Inſtrumentum annui redditus novem ſolidorum et octo denariorum pro una roda terre jacente in Longa crofta de Glaſgw cum pertinentiis.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens publicum inſtrumentum cunctis pateat evidenter quod anno Domini M° CCCCCXI°, die vero penultimo menſis Julii, indictione decimaquarta, pontificatuſque ſanctiſſimi in Chriſto patris et domini noſtri domini Julii divina providentia pape ſecundi anno octavo, in mei notarii publici et teſtium infraſcriptorum preſentia perſonaliter acceſſit honorabilis vir Johannes Schaw ballivus burgi et civitatis

Glaſgw, ad unam rodam terre cum pertinentiis quondam Johannis Bothok patris Johannis Bothok preſentis ad infraſcripta, et eo nomine, jacentem infra territorium dicti burgi in Longa croſta inter terras quondam Wilelmi Valcar ex orientali parte [ab una] et terras dicti Johannis Schaw ex occidentali ab altera partibus ; necnon ad tenementum Abbatis de Paſleto jacens in dicta civitate in communi via ejuſdem ex occidentali parte, inter terram dicti Abbatis ex auſtrali parte [ab una] et terras quondam magiſtri David Cunynghame ex boreali, partibus ab altera, et de dicto tenemento novem ſolidos et octo denarios annui redditus debitos ſibi quondam Johanni ; et ibidem dictus ballivus ſtatum et ſaiſinam hereditarios necnon actualem, realem et corporalem poſſeſſionem predicte rode terre cum pertinentiis necnon de hujuſmodi annuo redditu novem ſolidorum et octo denariorum de predicto tenemento cum pertinentiis prefato Johanni Bothok filio et heredi propinquiori et legittimo ipſius Johannis ſui patris decedentis in ſtatu et ſaiſina dictarum terrarum et hujuſmodi annui redditus, ut in plana curia Glaſgw tenta in pretorio ejuſdem per aſſiſam et vardam condignam maturam inventum fuit, heredibuſque et aſſignatis dicti Johannis per terre et lapidis ac *le heſp* et *ſtapill* deliberationem dedit, donavit et pro perpetuo deliberavit. Inſuper dictus Johannes preſcriptam rodam terre cum pertinentiis necnon predictos novem ſolidos et octo denarios annui redditus de dicto tenemento cum pertinentiis in manibus ſupraſcripti ballivi per hujuſmodi terre et lapidis ac *le heſp* et *ſtapill* redeliberationem, pure et ſimpliciter reſignavit ac dimiſit in favorem Egedie Flemyng ſue cariſſime ſponſe et heredum inter eos legittime procreatorum et procreandorum et ſuorum aſſignatorum quorumcunque. Qua reſignatione ſic facta idem Ballivus ſibi Johanni Bothok de novo, dicte Egedie ſue ſponſe et eorum alteri diutius viventi et heredibus inter eoſdem legittime procreatis et procreandis, in conjuncta infeodatione, et ſuis aſſignatis, de hujuſmodi roda terre cum pertinentiis, et dicto annuo redditu novem ſolidorum et octo denariorum, per hujuſmodi terre, lapidis, ac *le heſp* et *ſtapill* deliberationem, dedit et deliberavit ſtatum et ſaiſinam pro perpetuo. Super quibus premiſſis prefatus Johannes a me notario ſubſcripto petiit inſtrumentum et inſtrumenta. Acta erant hec ſuper ſolum dictarum terrarum circa decimam horam ante meridiem, anno, die, menſe, indictione et pontificatu prenotatis ; Preſentibus ibidem diſcretis viris, Thoma Law, David Knox, Georgio Crawfurd, et Wilelmo Stewart, cum diverſis aliis.

Et ego Thomas Hugonis clericus Glaſguenſis dioceſis, publicus aucto-

ritate regali notarius, quia premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur dicerentur, agerentur et fierent [interfui] eaque ſic fieri vidi, ſcivi et audivi ac in notam cepi ex qua hoc preſens publicum inſtrumentum manu alterius fideliter ſcriptum confeci, publicavi et in hanc publicam formam inſtrumentalem redegi, ſignoque et nomine meis hic me ſubſcribendo ſignavi, in fidem, robur et teſtimonium veritatis omnium et ſingulorum premiſſorum, rogatus et requiſitus.

Carta Alani Steward de Cardonald de uno tenemento in *le* Stokwell de Glaſgw.

OMNIBUS hanc cartam viſuris vel audituris Robertus permiſſione divina abbas monaſterii de Paſleto et ejuſdem loci conventus, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis diocefis, ſalutem in Domino ſempiternam. Noveritis nos, noſtris et noſtri monaſterii utilitate et commodo ac proficuis undique proviſis, et in noſtro unanimi pleno capitulo capitulariter congregato predictis conſideratis, dediſſe, conceſſiſſe et ad feodifirmam dimiſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe, necnon ipſas donationem, conceſſionem ac feodifirme dimiſſionem hac preſenti carta noſtra pro firmo imperpetuum habuiſſe, confirmaſſe et ratificaſſe eleganti et honorabili viro Alano Steward de Cardonald, heredibus ſuis et aſſignatis, totam et integram noſtram terram ſive noſtrum tenementum jacens in burgo et civitate Glaſgwenſi prope vicum vocatum *le* Stokwell, in ſe continens unam rodam terre burgalis, videlicet ſex ulnas terre burgalis in fronte anteriori ſuper communem viam regiam prope *le* Stokwell ex parte occidentali ex una, et terram ſive tenementum dicti Alani Steward ex parte auſtrali, et terram ſive tenementum Thome Hall ex parte boreali, et terram ſive tenementum Alexandri Scot ex parte orientali, partibus ab altera. Tenendum et habendum totum et integrum predictum tenementum jacens in burgo et civitate Glaſgw, cum pertinentiis, prefato Alano Steward, heredibus ſuis et aſſignatis, de nobis Abbate et conventu de Paſleto et ſucceſſoribus noſtris in feodifirma hereditarie imperpetuum, prout jacet in longitudine et latitudine, per omnes rectas ſuas metas antiquas, novas et diviſas, cum libero introitu et exitu, ac cum omnibus aliis et ſingulis libertatibus, commoditatibus, proficuis et aiſiamentis ac juſtis ſuis pertinentiis quibuſcunque tam non nominatis quam nominatis, tam ſubtus

terra quam ſupra terram, tam procul quam prope, ad dictum tenementum cum pertinentiis ſpectantibus ſeu juſte ſpectare valentibus quomodolibet in futurum, libere, quiete, plenarie, integre, honorifice, bene et in pace, ſine perturbatione, inquietatione, retinemento, revocatione aut contradictione noſtri, noſtrorum ſucceſſorum aut aliquorum noſtrorum aſſignatorum. Reddendo inde annuatim dictus Alanus Steward de Cardonald heredes ſui et aſſignati nobis Abbati et conventui de Paſleto et ſucceſſoribus noſtris quinque ſolidos uſuales monete regni Scotie ad duos anni terminos conſuetos, videlicet ad feſtum Pentecoſtes et Sancti Martini in yeme per equales medias portiones, nomine annui redditus feodifirme, ſine ulteriori temporis prorogatione, pro omni alio onere, exactione, queſtione, demanda ſeu ſervitio ſeculari que de predicto tenemento cum pertinentiis per quoſcunque inde exigi poterunt vel requiri. Et ſi contingat dictum annuum redditum dicti tenementi, per noſtros officiarios ad hoc per nos et ſucceſſores noſtros ordinatos, a dicto Alano Steward, heredibus ſuis et aſſignatis juridice et ſecundum uſum burgi in terminis preſcriptis exigi et requiri, et poſt dictam exactionem aut requiſitionem et terminos ſupraſcriptos ad ſpatium quadraginta dierum per ipſum Alanum, heredes ſuos et aſſignatos minime perſolvi, tunc volumus quod dicta conceſſio feodifirme tenementi nullius ſit roboris aut vigoris, ſed quod dictum tenementum cum pertinentiis ad nos et noſtrum monaſterium libere revertatur in feodo et hereditate imperpetuum, abſque obſtaculo, impedimento et contradictione quibuſcunque. Et nos vero dicti Abbas et conventus monaſterii de Paſleto et ſucceſſores noſtri totum et integrum dictum tenementum burgale cum pertinentiis jacens in burgo et civitate Glaſgw et in limitibus ut predicitur, prout jacent in longitudine et latitudine, prefato Alano Steward, heredibus ſuis et aſſignatis, adeo libere, quiete in omnibus et per omnia, modo, via, forma, jure et cauſa ut premiſſum eſt contra omnes mortales varantizabimus, acquietabimus et imperpetuum defendemus. In cujus rei teſtimonium ſigillum commune capituli huic preſenti carte noſtre eſt appenſum apud monaſterium noſtrum antedictum, xx° die menſis Octobris anno m° cccc° v°, coram hiis teſtibus, magiſtro Patricio Schaw, domino Thoma Scot, capellanis, Roberto Caveris et Georgio Crawfurd, cum diverſis aliis.

Commiſſio regalitatis de Paſleto.

UNIVERSIS pateat per preſentes nos Johannem permiſſione divina abbatem monaſterii de Paſleto et ejuſdem loci conventum feciſſe, conſtituiſſe et ordinaſſe nobiles et potentes viros

veros, legittimos et indubitatos procuratores, ballivos, commiſſarios, actores, factores et negotiorum noſtrorum geſtores ac nuntios ſpeciales et generales omnium et ſingularum terrarum noſtrarum noſtre regalitatis de Paſleto ubicunque infra regnum Scotie jacentium; dantes et concedentes dictis noſtris ballivis, commiſſariis et procuratoribus et eorum cuilibet inſolidum, conjunctim et diviſim, noſtram veram, plenariam, omnimodam et indubitatam poteſtatem ac mandatum ſpeciale pro nobis et nomine noſtro curias noſtras predictarum noſtrarum terrarum noſtre regalitatis tenendi, inchoandi, prorogandi et ſecundum exigentiam cauſe continuandi, officiarios deſuper creandi et conſtituendi, eſchaeta et amerciamenta earundem ad uſum et utilitatem noſtram exigendi, levandi et importandi, omnes et ſingulos homines noſtros tenandos et inhabitatores et eorum familiares ſervos et ſervitores, ac eorum omnia et ſingula bona mobilia et immobilia, et eorum catella ubicunque locorum infra regnum Scotie per quoſcunque excellentiſſimi domini noſtri Regis officiarios vel miniſtros attachiatos ſeu attachiandos, arreſtatos ſeu arreſtandos, vel per quoſcunque alios, ad curias noſtras noſtre regalitatis de Paſleto replegiandi, et ad libertates et privilegia earundem reducendi et reduci petendi, ac querelantibus uni aut pluribus in quibuſcunque curiis terminos juris et jure competentes pro juſtitia fienda et miniſtranda aſſignandi et promittendi, unum quoque vel plures loco ſui et cujuſlibet ipſorum deputandi et ſubſtituendi, qui ſimilem in premiſſis habeat ſeu habeant poteſtatem, et generaliter omnia alia et ſingula faciendi, gerendi et exercendi que in premiſſis et circa ea neceſſaria fuerint ſeu etiam opportuna, vel que nos conſtituentes faceremus ſi premiſſis perſonaliter intereſſemus; Ratum et gratum habentes et habituri totum id et quicquid dicti noſtri ballivi, commiſſarii et procuratores ſeu eorum deputati aut ſubſtituti, in premiſſis ſeu aliquo premiſſorum, conjunctim et diviſim, nomine noſtro duxerit ſeu duxerint faciendum, ſub ypotheca et obligatione omnium bonorum noſtrorum mobilium et immobilium, preſentium et futurorum, preſentibus noſtris voluntatibus poſt datum preſentium duraturis. In cujus rei teſtimonium ſigillum com-

mune capituli noſtri preſentibus eſt appenſum apud monaſterium noſtrum de Paſleto antedictum, vigeſimo die menſis Januarii anno Domini M°CCCCC°XXIX.

Citatio ſuper Epiſcopum Glaſguenſem.

JOHANNES abbas monaſterii de Cupro, ordinis Ciſtercienſis, Sanctiandree diocefis, judex et conſervator a ſede apoſtolica deputatus privilegiorum et ſuper privilegiis ab eadem ſede conceſſis venerabilibus et religioſis viris Abbati et conventui de Paſleto, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis diocefis, una cum quibuſdam aliis in hac parte noſtris collegis, cum illa clauſula, *Quatenus vos vel duo aut unus veſtrum*, prout in litteris apoſtolicis deſuper confectis plenius continetur, curatis eccleſiarum de Paſleto et Glaſgw necnon univerſis et ſingulis eccleſiarum rectoribus, vicariis, perpetuis capellanis, curatis et non curatis infra regnum Scotie ubilibet conſtitutis et ſuper executione preſentium debite requiſitis, ſalutem in Domino, et noſtris ymmoverius apoſtolicis firmiter obedire mandatis. Vobis et veſtrum cuilibet, in virtute ſancte obedientie et auctoritate apoſtolica nobis in hac parte commiſſa, ſub pena ſuſpenſionis a divinis quam in vos et quemlibet veſtrum ferimus in hiis ſcriptis ſi noſtris in hac parte mandatis non parueritis, ſtricte precipiendo mandamus quatenus citetis legittime, ſeu alter veſtrum citet, primo, 2°, 3°, unico tamen contextu, ſub triplici edicto et peremptorie, reverendiſſimum in Chriſto patrem, N. archiepiſcopum Glaſgwenſem quem nos tenore preſentium citamus quod compareat coram nobis ſeu ſubdelegatis aut commiſſariis noſtris pluribus aut uno apud Sanctumandream in eccleſia Sancti Salvatoris, die decimaquinta juridica diem executionis preſentium prope et immediate ſequente, hora cauſarum conſueta ante meridiem, prefatis Abbati et conventui de Paſleto vel ſuis procuratoribus ſuper ſibi objiciendis reſponſurus et juri pariturus, ſub pena ſuſpenſionis a divinis. Et preſentes debite executas, diem, locum, formam et nomina teſtium ſubſcribentium earundem reddite latori. Datum ſub ſigillo noſtro apud monaſterium noſtrum de Cupro, die

Subdelegatio Abbatis de Cupro.

abbas Dei patientia monaſterii de Cupro, ordinis Ciſtercienſis, Sanctiandree diocefis, judex et conſervator a ſede apoſtolica deputatus ſuper

privilegiis conceſſis Abbati et conventui de Paſſeto et monaſterio eorundem, ordinis Cluniacenſis, Glaſgwenſis dioceſis, una cum quibuſdam aliis noſtris in hac parte collegis, cum illa clauſula, *Quatenus vos, duo aut unus veſtrum*, venerabilibus et circumſpectis viris magiſtris Johanni Drummond decano eccleſie Dunblanenſis, Duncano Bulle archidiacono ejuſdem, Jacobo Beanyte canonico Brechinenſi et domino Alexandro Cant canonico Moravienſi ſalutem in Chriſto. Quia in cauſa mota coram nobis per predictos Abbatem et conventum de Paſſeto contra et adverſus reverendiſſimum in Chriſto patrem N. archiepiſcopum Glaſgwenſem, et in aliis movendis per eoſdem contra quoſcunque alios, in omnibus terminis judicialibus judicialiter obſervandis, ſenio confracti et aliis prepediti negotiis, commode intereſſe non poſſimus ; de veſtris igitur prudentiis, ſcientiis et diſcretionibus plurimum confidentes, ad miniſtrandum juſtitie complementum, juxta vim, formam et tenorem litterarum apoſtolicarum nobis directarum, in dicta cauſa ſic ut premittitur coram nobis mota, inter dictum Abbatem et conventum de Paſſeto ac prefatum reverendiſſimum in Chriſto patrem N. archiepiſcopum Glaſgwenſem, et aliis cauſis quibuſcunque per eos Abbatem et conventum contra quaſcunque perſonas movendis, cognoſcendi, procedendi, teſtes ad partium inſtantiam vocandi, et jurare faciendi, examinandi, et ſi ſe odio vel amore ſubtraxerint per cenſuram eccleſiaſticam teſtimonium perhibere veritati compellendi, ſingulos terminos judiciales obſervandi, necnon omnia alia et ſingula faciendi, gerendi et excercendi ſecundum formam dictarum litterarum apoſtolicarum que in premiſſis neceſſaria fuerint et oportuna et que noſmet faceremus ſi preſentes perſonaliter intereſſemus, uſque ad ſententie diffinitive prolationem excluſive, quotiens nos abeſſe contigerit, auctoritate apoſtolica nobis commiſſa, *ac ceteris clauſulis neceſſariis et requiſitis*. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus eſt affixum apud monaſterium noſtrum de Cupro.

Citatio ſuper ſeculares perſonas.

abbas Dei patientia monaſterii de Culros, ordinis Ciſtercienſis, Dunblanenſis dioceſis, judex et conſervator a ſede apoſtolica deputatus privilegiorum et ſuper privilegiis ab eadem ſede conceſſis venerabilibus et religioſis viris Abbati et conventui monaſterii de Paſſeto ordinis Cluniacenſis,

Glaſgwenſis dioceſis, unacum quibuſdam aliis in hac parte noſtris collegis, cum illa clauſula, *Quatenus vos vel duo aut unus veſtrum*, prout in litteris apoſtolicis deſuper confectis plenius continetur, curatis eccleſiarum de Paſleto necnon univerſis et ſingulis eccleſiarum rectoribus, vicariis, perpetuis capellanis, curatis et non curatis, infra regnum Scotie ubilibet conſtitutis et ſuper executione preſentium debite requiſitis, ſalutem in Domino et noſtris ymmoverius apoſtolicis firmiter obedire mandatis. Vobis et veſtrum cuilibet, in virtute obedientie ac auctoritate apoſtolica nobis in hac parte commiſſa, ſub pena ſuſpenſionis a divinis quam in vos et quemlibet veſtrum ferimus in hiis ſcriptis ſi noſtris in hac parte mandatis non parueritis, ſtricte precipiendo mandamus quatenus citetis legitime, ſeu alter veſtrum citet, primo, 2° 3°, unico tamen contextu, ſub triplici edicto et peremptorie,

nos tenore

preſentium citamus quod compareat [coram] nobis ſeu ſubdelegatis aut commiſſariis noſtris pluribus aut uno apud N. vel N.

die juridica diem executionis preſentium prope et immediate ſequente, hora cauſarum conſueta ante meridiem, prefatis Abbati et conventui de Paſleto vel ſuis procuratoribus ſuper ſibi objiciendis reſponſurus, et juri pariturus, ſub pena excommunicationis majoris. Et preſentes debite executas, diem, locum, formam et nomina teſtium ſubſcribentium earundem reddite latori. Datum ſub ſigillo noſtro apud monaſterium noſtrum de Culros die anno Domini M° CCCCC°.

Subdelegatio.

JOHANNES Dei patientia abbas monaſterii de Cupro, ordinis Ciſtercienſis, Sanctiandree dioceſis, judex et conſervator a ſede apoſtolica deputatus ſuper privilegiis conceſſis Abbati et conventui de Paſleto et monaſterio eorundem, ordinis Cluniacenſis, Glaſgwenſis dioceſis, una cum quibuſdam aliis noſtris in hac parte collegis, cum illa clauſula, *Quatenus vos duo aut unus veſtrum*, venerabili patri Vilelmo abbati de Kylwynnyng necnon circumſpectis viris magiſtris Johanni Crechton precentori, Martino Wan cancellario, Gilberto Rerik archidiacono, Thome Forſyt, canonicis eccleſie cathedralis Glaſgwenſis, et [Wilelmo] Forbas prepoſito eccleſie collegiate

beati Egidii de Edinburgh, ſalutem in Domino. Quia in cauſis motis et movendis per prefatum dominum Abbatem et conventum de Paſleto contra quaſcunque perſonas eorum privilegia infringentes et contra eadem devenientes, diverſis negotiis et utilitatibus noſtri monaſterii prepediti commode intereſſe non poſſumus, ac laborioſum et ſumptuoſum eſſet dictis Abbati et conventui de Paſleto in eiſdem cauſis et litibus ad nos perſonaliter accedere; de veſtris igitur prudentiis, ſcientiis, et diſcretionibus plurimum confidentes, ad miniſtrandum juſtitie complementum, juxta vim, formam et tenorem litterarum apoſtolicarum nobis directarum, in cauſis motis et movendis per ipſos Abbatem et conventum de Paſleto contra quaſcunque perſonas, ac ſi eorum nomina et cognomina preſentibus inſererentur, ad cognoſcendum et procedendum, dictaſque perſonas quaſcunque ad inſtantiam dictorum Abbatis et conventus ad judicium citandum et vocandum, teſteſque ad partium voluntatem ut de jure congruit citandum, et jurare faciendum ac examinandum, et ſi odio vel amore [ſe] ſubtraxerint per cenſuram eccleſiaſticam teſtimonium perhibere veritati compellendum, ſigilloſque terminos obſervandum, &c.

Littera licentie ſub inſtrumenti forma.

IN DEI NOMINE Amen. Per hoc preſens inſtrumentum cunctis pateat evidenter et ſit notum quod anno domnice incarnationis M° CCCCC° XIX, die vero menſis Septembris primo, indictione ſeptima, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris ac domini noſtri domini N. divina providentia pape decimi anno in mei notarii publici et teſtium infraſcriptorum preſentia perſonaliter conſtitutus venerabilis in Chriſto pater N. permiſſione divina abbas monaſterii de Paſleto, cum conſenſu et aſſenſu conventus ejuſdem, dedit, conceſſit et libere donavit ſuo dilecto religioſo domino N. monacho monaſterii ſui de Paſleto, licentiam ſpecialem, auctoritatem, facultatem et libertatem commorandi in curia Romana vel extra in partibus tranſmarinis ubicunque dictus N. voluit pro ſpatio immediate futurorum, gratia agendi, tractandi et promovendi eorum cauſas et negotia infra predictam curiam et alibi [qua] contigerit eadem ſeu eaſdem agitari et tractari, necnon ſe removendi de loco in locum ac revertendi et remeandi quotiens ſibi videbitur expediens et opportunum. Super quibus omni-

bus et ſingulis predictus petiit dominus N. a me notario publico ſubſcripto ſibi inde fieri unum et plura publicum et publica inſtrumentum et inſtrumenta. Acta erant hec infra monaſterium de Paſleto hora capitulari ejuſdem, ſub anno, die, menſe, indictione et pontificatu ſupraſcriptis ; Preſentibus ibidem diſcretis et providis viris, dominis Johanne Quhit fuppriore, Johanne Paſſay, Ricardo Watſon, monachis, Johanne Stewart, Roberto Fork et Thoma Lowri ſecularibus, cum diverſis aliis ad premiſſa vocatis pariter et rogatis.

Et ego vero magiſter Wilelmus Stewart preſbiter Glaſgwenſis diocefis, publicus ſacra auctoritate apoſtolica notarius, quia premiſſis omnibus et ſingulis dum ſic ut premittitur dicerentur, agerentur et fierent, unacum prenominatis teſtibus preſens interfui, atque omnia et ſingula ſic fieri vidi, dici ſcivi et audivi ac in notam cepi, ex qua hoc preſens publicum inſtrumentum mea manu propria ſcriptum exinde confeci, in hanc publicam formam redegi ſignoque nomine ac ſubſcriptione meis ſolitis et conſuetis ſubſcripſi et ſignavi rogatus et requiſitus, in fidem et teſtimonium veritatis omnium et ſingulorum premiſſorum.

APPENDIX.

I.

CARTA HEREDITARII OFFICII SENESCALLATUS SCOTIE ET DE DIVERSIS TERRIS.

MALCOLMUS rex Scottorum, epiſcopis, abbatibus, comitibus, baronibus, juſticiis, vicecomitibus, prepoſitis, miniſtris, cunctiſque aliis probis hominibus clericis et laicis, Francis et Anglis, Scotis et Gallowidenſibus totius terre ſue tam preſentibus quam futuris, ſalutem. Notum ſit vobis omnibus quod priuſquam arma ſuſcepi, conceſſi et hac mea carta confirmavi Waltero filio Alani dapifero meo et heredibus ſuis de feodo et hereditate donationem quam rex David avus meus ei dedit, ſcilicet Renfrew et Paſſeleth et Polloc et Talahec et Kerkert et le Drep et le Mutrene et Egliſham et Lochinauche et Innerwick, cum omnibus iſtarum terrarum pertinentiis ; et ſimiliter ei hereditarie dedi et hac mea carta confirmavi ſeneſcalliam meam, tenendam ſibi et heredibus ſuis de me et heredibus meis liberaliter in feodo et hereditate ita bene et ita plenarie ſicut rex David ei ſeneſcalliam ſuam melius et plenarius dedit et conceſſit, et ſicut ipſe eam melius et plenarius ab eo tenuit. Preterea ego ipſe eidem Waltero in feudo et hereditate dedi et hac eadem carta confirmavi, pro ſervitio quod ipſe regi David et mihi

fecit, Prethe quantum rex David in manu ſua tenuit, et Inchienun et Steintum et Haleſtonefdene et Legardſuode et Birchinſyde; Et preterea in unoquoque burgo meo et in unaquaque dominica giſta mea per totam terram meam, unum plenarium toftum ad hoſpitia ſibi in eo facienda, et cum unoquoque tofto viginti acras terre. Quare volo et precipio ut idem Walterus et heredes ejus in feodo et hereditate teneant de me et heredibus meis in capite omnia prenominata, tam illa que ipſe habet ex donatione regis David quam illa que ex mea habet donatione, cum omnibus eorum pertinentiis et rectitudinibus, et per rectas diviſas omnium prenominatarum terrarum, libere et quiete, honorifice et in pace, cum ſacca et ſocca, cum tol et them et infangtheeffe, in villis, in ſcallingis, in campis, in pratis, in paſcuis, in moris, in aquis, in molendinis, in piſcariis, in foreſtis, in boſco et plano, in viis, in ſemitis, ſicut aliquis ex baronibus meis liberius et quietius feudum ſuum de me tenet: Faciendo mihi et heredibus meis de illo feudo ſervitium quinque militum. Teſtibus Erneſto epiſcopo Sancti Andree, Herberto epiſcopo de Glaſgow, Johanne abbate de Kelkow, Willielmo abbate de Melros, Waltero cancellario, Willielmo et David fratribus regis, comite Goſpatrick, comite Duncano, Richardo de Morweill, Gilberto de Umphraweill, Roberto de Bruis, Radolpho de Soulis, Philipo de Colueill, Willielmo de Sumervilla, Hugone Riddell, Davide Olifard, Valdevo filio comitis Goſpatrick, Willielmo de Morweill, Baldwino de la Mar, Liolfo filio Maccus, &c. Apud arcem de Roxburgh, in feſto Sancti Johannis Baptiſte, anno regni noſtri v^to^.

II.

CARTA ROBERTI SYMPILLE MAGISTRI DE EODEM.

OMNIBUS hanc cartam viſuris vel audituris Johannes permiſſione divina abbas monaſterii de Paſleto et ejuſdem loci conventus, ordinis Cluniacenſis, Glaſguenſis diocefis, ſalutem in Domino ſempiternam. Hiis nimirum diebus tanta invaleſcit hominum malitia ut [nihil] magis cordi ſit quam monachorum poſſeſſiones invadere ac cenobia funditus evertere; neque ab ea clade ſalvi evaſiſſemus, niſi ope et auxilio nobilis viri Roberti Sympille magiſtri de eodem,

filii et apparentis heredis Villelmi domini de Sympille, obviam itum fuiſſet: Nos itaque imbelles et quos arma abhorrere decet, ipſe idem magiſter armis, nedum ab hereticorum infania verumetiam a potentiſſimorum tyrannorum inſultibus validiſſime tutatus est; et niſi etiam poſthac in noſtra defenſione, armis, amicis, conſilio et ope graviter et invictus perſiſtat, procul dubio nihil prorſus nobis tutum manebit. Verum pro noſtra parte non eſt id omittendum quod in poſterum reddat ad noſtram tutelam fortiorem, enim veteri proverbio, *non est minor virtus tueri parta quam parare nova.* Noveritis nos igitur, unanimi conſenſu et aſſenſu [capituli noſtri] capitulariter congregati, noſtris ſucceſſorumque [commodo et] utilitate undique previſis et conſideratis, ac longo et diligenti tractatu maturaque deliberatione prehabitis, dediſſe, conceſſiſſe et hac preſenti carta noſtra confirmaſſe, necnon dare, concedere et hac preſenti carta noſtra confirmare prefato Roberto Sympill ejuſdem magiſtro, heredibus ſuis et ſucceſſoribus maſculis in feodo et hereditate imperpetuum, totum et integrum officium juſticiarie et balleatus totius et integre noſtre regalitatis et omnium et ſingularum terrarum, dominiorum et poſſeſſionum monaſterii noſtri de Paſſay ubilibet exiſtentium, preter dominium de Kyill et terras noſtras que jacent infra vicecomitatum de Ayre; pro ſua mercede et ſtipendio dicti officii tres celdras farine avenatice ſingulis annis recipiendas et percipiendas ex noſtro granario aut ex alio loco quocumque ſeu locis per nos noſtroſve ſucceſſores nominando ſeu nominandis, et quadraginta tres ſolidatas et quatuor denariatas terrarum noſtrarum de Glen vocatas *lie Locheid* cum pertinentiis, heredibus ſuis et aſſignatis in feodo et hereditate, ſicut idem Robertus et ſui anteceſſores pacifice habuerunt; dantes et concedentes et committentes dicto Roberto, heredibus ſuis et ſucceſſoribus antedictis, noſtram puram, liberam et omnimodam poteſtatem et mandatum ſpeciale et generale, pro nobis et noſtro nomine, juſticiarie et balleatus curias noſtre regalitatis ſuper terris noſtris et poſſeſſionibus antedictis cum pertinentiis, tenentibus, incolis et earundem inhabitatoribus et aliis quibuſcunque quorum intereſt affigendi, inchoandi, tenendi, prorogandi et quotiens opus fuerit continuandi, ſectas vocare faciendi, abſentes amerciendi, tranſgreſſores puniendi, exitus, amerciamenta, bluduita, et prefati balleatus curiarum eſcheta tuendi, percipiendi et ad noſtros uſus applicandi et importandi, et pro eiſdem ſi opus fuerit diſtringendi, ac pro noſtris firmis, proficuis et devoriis, quotiens pro hujuſmodi per nos requiſiti fuerint, namandi et diſtringendi, noſtros tenentes et incolas

et inhabitatores noſtrarum terrarum et poſſeſſionum, coram quibuſcumque judicibus ſpiritualibus et temporalibus attachiati ſeu arreſtati fuerint, ad previlegium et libertatem noſtre regalitatis replegiandi et reducendi, cautionemque de *collerach* pro juſtitia partibus conquerentibus infra juris terminum miniſtrandi et inveniendi, dandi et preſtandi: Reſervando nobis et ſucceſſoribus noſtris antedictis poteſtatem nominandi et creandi et faciendi, ordinandi, ſubſtituendi, imponendi et removendi et jurari faciendi, deputatos unum vel plures, indictatorem, clericum, ſerjandum, coronatorem et alios officiarios juſticiarie quoſcunque, quotiens nobis et ſucceſſoribus noſtris opus fuerit viſum, et generaliter omnia alia et ſingula gerendi et exercendi que ad officium predictum in premiſſis ſeu ſimili de jure vel conſuetudine regni dinoſcitur pertinere, etiam ſi mandatum exigat magis ſpeciale quam preſentibus eſt expreſſum: Tenendum et habendum totum et integrum predictum officium juſticiarie, balleatus omnium et ſingularum terrarum noſtrarum et poſſeſſionum et tenentium et tenendriarum antedictarum cum pertinentiis, et pro ſtipendio dicti officii tres celdras avenatice, ac etiam omnes et ſingulas predictas quadraginta tres ſolidatas et quatuor denariatas terrarum noſtrarum de Glen vocatas *lie Locheid*, cum omnibus et ſingulis libertatibus, commoditatibus, proficuis et aiſiamentis et juſtis ſuis pertinentiis ad prefatum officium et ad predictas terras ſpectantibus ſeu juſte ſpectare valentibus quomodolibet in futurum, libere, quiete, plenarie, integre honorifice, bene et in pace, ſine aliquo impedimento, revocatione, contradictione aut obſtaculo aliquali. Inſuper volumus quod dictus magiſter, heredes ſui et ſucceſſores nos noſtroſve ſucceſſores et monaſterium noſtrum antedictum omni tempore futuro defendant et extremam, exactam diligentiam faciant ut ſinguli tenentes et occupatores omnium terrarum annuatim perſolvant camerario, granatario ſeu ſellario dicti noſtri monaſterii, eorum firmas, proficua et devoria, et quod intromiſſores omnium decimarum garbalium prefati monaſterii ſimiliter annuatim eorum juſtas decimas garbales perſolvant; et pro eiſdem ſi opus fuerit diſtringant et ad uſus noſtros realiter et cum effectu inducant et important; et quod nos noſtroſque ſucceſſores et monaſterium antedictum aut noſtros tenentes, alios noſtros amicos, conſanguineos et familiares, cum eorum amicis, conſanguineis, bonis et aſſiſtentibus contra omnes invadere conantes defendant ad exactam diligentiam. Necnon, caſu (quod abſit) quod dicti Magiſter et ſui heredes et ſucceſſores dictum monaſterium, nos noſtroſque ſucceſſo-

res, tenentes, alios noſtros amicos, conſanguineos, ſervos et familiares contra juris ordinem invaſerint, lederint, ſeu quoquomodo perturbaverint ſeu in aliquo premiſſorum contravenerint, volumus quod preſens infeodatio nullius ſit momenti, valoris aut efficacie. Volumus etiam et pro nobis et ſucceſſoribus noſtris imperpetuum concedimus quod traditio virge dicto Roberto, ſuis heredibus et ſucceſſoribus per nos aut noſtros ſucceſſores aut alios quoſcumque, nomine et mandato noſtris, ſpeciale mandatum noſtrum ad hoc habentes, ſive in curia ſive extra curiam, ſtabit et erit ſufficiens, realis et vera ſaiſina et poſſeſſio ac juſtus titulus pro dicto officio et ejus ſtipendio pro imperpetuo infuturum. Volumus inſuper quod ſtante minori etate heredum et ſucceſſorum dicti Roberti, poſſit, poterit ſeu poterint dictum officium exercere, miniſtrare per ſuos tutores aut alios ſuorum tutorum autoritate uſque ad legittimam etatem eorundem. Preterea volumus quod licitum ſit nobis, granatario vel ſellario noſtro ſeu cuicumque alio noſtro nomine deputato, tenere noſtras curias in noſtro monaſterio ſive in quocunque alio loco infra noſtras dictas terras quotienſcunque opus fuerit, pro noſtris firmis, annuis redditibus, arragiis et careagiis aliiſque debitis et ſervitiis, abſente tamen Ballivo et extra capitales curias noſtras: Reddendo inde annuatim dictus magiſter et heredes ſui nobis et ſucceſſoribus noſtris pro dictis terris, quadraginta tres ſolidos et quatuor denarios et in augmentationem noſtri rentalis, ſex ſolidos cum octo denariis. Et ultra pro predictis tribus celdris farine ſervitia preſcripta tantum pro omni alio onere, exactione, queſtione, demanda que de dictis officio et terris per nos et ſucceſſores noſtros quomodolibet exigi poterunt. In cujus rei teſtimonium ſigillum commune capituli dicti noſtri monaſterii huic preſenti carte manibus noſtris ſubſcripte eſt appenſum apud dictum noſtrum monaſterium de Paſleto decimo ſexto die menſis Aprilis anno Domini milleſimo quingenteſimo quadrageſimo quinto.

III.

ANE OBLIGATIOUN OF THE LORD SYMPILL AND ROBERT SYMPILLE MAISTER OF THE SAMYN.

BE IT KEND til al men be thir preſent lettres, us William Lord Sympill, and Robert Sympill my ſone, That forſamekill as ane venerabill fader in God Jhone abbot of Paſſay and convent of the ſamyn, hes gevin to my ſone the ſaid Robert and his airis, in few and heritage, all and haill the bailzery of all the landis pertenand to the ſaid abbay, the landis of Kyill and Ayre excepit, with certane landis as is contenit at mayr lentht in ane charter maid be thame to my ſone Robert, his airis and aſſignayis therupon; Tharfor we bind and obliſſ ws, our airis and ſucceſſouris, in the ſikeraſt ſtyill and forme [of] obligatioun that can be deviſit be the faithis and treuthis in our bodyis, that we and ilkane of us ſall tak ane awfull, trew, and plane part with the ſaidis Abbot and convent, thair tenandis and inhabitantis within thair boundis, and ſall defend thame at our power aganis quhatſumever perſone or perſonis, our allegians to our ſoverane lady and hir ſucceſſouris allanerlie excepit, and ſall [ſupply] and aſſiſt to nane wthir perſone nor perſonis in the contrary,[2] and als ſall cauſſ the ſaidis Abbot and conwent and thair ſucceſſouris to be really and with effeck anſeryit, obeyit and thankfully payit of all maner of teyndis, fermes, maillis, gerſſummes, proffittis, dueteis, eſchetis, and all wthir dueteis within the boundis of the ſaid bailzery, and ſall not wptak nor withald malis, deuiteis, firmis, nor cayne foullis pertenand the conventis aſſignatioun, bot allanerlie the inbringin to the profit of thame, and gif neid be ſall poynd and diſtrenze thairfor and inbring the ſamyn to the wſe, profit, and utilite of the ſaidis Abbot and convent and thair ſucceſſouris. And als bindis and obliſis ws, our airis and ſucceſſouris, that we nor thai ſall mak na moleſtatioun, inquietatioun, nor trublans to the tenandis within the ſaid bailzery, nor ſall not appryſſ thame with arrage and cariage nor ony wthir maner of ſervice except to the utilite of the ſaid place and to thair awne beſynes or thair awne leſull ſervice, and ſall not put at thame nor deſyre thair malyngis injuſtlie be na maner of way: And quitclamis and diſchargis all

rychtis maid to me the ſaid Robert and myn airis be the ſaid Jhone abbot, of the landis of the Glen in Loytquhinzok, except the landis and fermis contenit in ane charter to the day and dayt of thir preſents. And gif we the ſaid Villiam Lord Sympill and Robert maiſter of Sympill, our airis or ſucceſſouris, failȝeis in ony of the poyntis or clauſis abone writtyne *directe vel indirecte*, or ony wthir maner of way cumis in the contrary therof, than and in that cais, for ws, our airis and ſucceſſouris, villis and grantis the ſaid infeftment of few ferme maid be the ſaidis Abbot and conwent to me the ſaid Robert, myn airis and ſucceſſouris, ſalbe tynt and forfaltit in the ſelf for ever, and to haif na fordar ſtrynth nor effek mayr than it had never beyng giffin, but ony proces judiciall to be led therupoun. And for the obſerwyng and kepyng of all and ſyndry thir premiſis, we ar content that this preſent obligatioun be inſerit in the bukis of [our] ſoverane ladyis conſall, and the lordis to interpone thair authoritie tharto, and to haif the ſtryntht of thair decreit, and ſiclek to be inſert in the Officialis bukis of Glaſgow. And to thir preſents ſubſcrivit with our handis, our ſeillis ar hungin at Paſlay the ſextene day of the moneth of Aprill in the ȝeir of God ane thouſand fywe hundreth and fourty fywe ȝeris.

INDEX

LOCORUM CODICIS VEXATORUM,

Tum eorum quæ emendare placuit quum illorum in quibus, quanquam error apparuit, nihil omnino mutatum est, propterea quod nulla veræ lectionis valde probabilis conjectura sensum satis convenientem subministrabat.

P. v. l. 10. Post hunc in M.S. sequitur iste titulus,—"*Et confirmatio Alexandri pape iiii. fo. l.*" qui ad p. ix. tabulæ in justo ordine ponitur.

x. l. 5. *Littera obligatoria.*] M.S. *Littera obligatoris.*

P. 1. l. 12. *Olauo.*] Sic M.S. mendose ut videtur pro *Alano.*

5. l. 18. *pertinentiis.*] M.S. *petienciis.*

6. l. 14. *luminare.*] M.S. *lumire.*

7. l. 23. *ita libere, quiete et pacifice.*] M.S. *ita libere et quiete pacifice.*

8. l. 14. *quotidiana.*] M.S. *quotidina.*

13. l. 21. *laicis.*] M.S. *laisis.*

14. l. 6. *lacus.*] M.S. *laci.*

l. 18. *adquietationes.*] M.S. *adquietationem.*

l. 22. *de decimo denario.*] M.S. *de decimo denarii.*

l. 26. *monachis de Passelet tantum denarios quos ego* [*a*] *dictis monachis de Melros percepi imperpetuum recepturis.*] M.S. *monachis de Passelet tantum denariis quos ego dictis monachis de Melros percepi imperpetuum recepturis.*

P. 15. l. 15. *ecclesiam de Kengaif.*] Sic M.S. Hodie *Kingarth.*

16. l. 25. *Cluniacensis.*] Sic M.S. hic et alibi; forte ex industria, pro *Cluniacensis ordinis.*

17. l. 29. *tempore de pessun.*] M.S. *tempore de pessim,* mendose sine dubio pro *pesson* vel *pessun,* Anglice *mast.*

l. 26, 30, &c. *meremium.*] Hic et alibi passim M.S. *merenum.*

l. 27, 30, &c. *focalium.*] Sic M.S. vitiose ut apparet pro *focale.*

18. l. 5. *wassellus.*] M.S. hic *wassellum.* vox eadem sæpius in Registro occurrit scripta *wascellus* et *vacellus.* Denotat forte *valliculum,* Scotice *a den.*

l. 18. *quietam clamaverunt insulam.*] M.S. *quietam clamaverunt in insulam.*

19. l. 2. *alique ecclesie . . . tenentur et posidentur.*] M.S. *tenetur et possidetur.*

20. l. 6. *Rogerio Avenell.*] M.S. perperam *Rogerio Arienello;* verum cum satis constet et citra omne dubium positum sit qui vir denotetur, nomen emendare nulla fuit religio.

P. 21. l. 23. *communiam.*] M.S. *communam* mendose, verum recte in carta confirmationis, p. 47.

23. l. 13. *Barbeth et Cnoccheyad.*] M.S. *Barbethe Cnoccheyad.*

25. l. 5. *detentione cujusdam summe.*] M.S. *intentione,* &c. contra sensum loci; in quo tamen adhuc restat aliquid corrigendum.
l. 9. *medietatem . . . quietam remittentes.*] M.S. *quietorum.*
l. 23. *ordinis nostri, &c.*] verba in M.S. prætermissa suppleta sunt collatis lineis 13 et ultima paginæ sequentis.

26. l. 3. et l. 25. *enervari.*] M.S. his locis, atque iterum in sequenti pagina, *enarrari.* Vox occurrit eodem sensu ad p. 45. l. 16.; eadem licet barbara, a nostris videtur pro normali recepta, inque nostram linguam ab eruditis translata, vide *Stair's Institutions,* lib. iii. tit. ii. § 14.

27. l. 31. *transignandum.*] Sic M.S. forte pro *transigendum.* Lacuna hujus lineæ continere debet verba, *obligavit se,* aut his similia.

28. l. 19. *arbitros.*] M.S. *arbitratos.*

29. l. 24.] M.S. lacuna verba *cohercioni domini Senescalli* videtur desiderare.

30. l. penult.] vox in charta originali quam scriba legere non potuit, forsan fuit *oneroso.*

31. l. 3. *ipsos.*] M.S. *ipsis.*

32. l. antepen. *deminutionem.*] M.S. *denuntiationem* mendose sine dubio. *Diminutio,* sæpe scripta *deminutio,* in hac formula plerumque occurrit.

33. l. 6. *quatenus dictum monasterium nostrum de Passelet.*] ubi charta originalis forte addidit vocem *tangit* vel *spectat.*
l. 21. *remansuris.*] M.S. *remansurum.*
l. 28. *deputati.*] M.S. *deputatis.*

34. l. 8. *decanorum.*] M.S. *decanatorum.*
l. 19. *Cluniacense.*] M.S. et hic et p. 38. l. 23. *Cluniacensem.*

35. l. 4. *assistentes non permittatis super premissis, &c.*] M.S. *assistentibus non permittatis eosdem super premissis, &c.* locus vexatissimus; cujus sanandi, verique originalis divinandi, ne periculum quidem factum est: id modo allaboratum, ut quam minima mutatione, textus, quem auctor velut ex industria ambagibus involvit, scriba vero sua imperitia adhuc obscuriorem reddidit, quadantenus aperiretur.

P. 35. l. 26. *deputati.*] M.S. *deputatis.*

36. l. 2. *libero.*] M.S. *libere.*
l. 32. *namando.*] Ita sine dubio M.S. et hic et postea, p. 40. l. ult. quanquam in utroque loco manu recentiori mutatum in *minando.*

37. l. 24. *deputatorum.*] M.S. *deputati* mendose, ut apparebit collata hujus paginæ l. ult.
l. 26. *per dioceses . . . Glasguensem et Dunblanensem.*] M.S. *per dioceses Glasguenses et Dunblanenses.*
l. 27. *mandatis.*] M.S. *ex mandatis,* et hic et p. 38. l. 3. Sed confer p. 33. l. antepenult.

38. l. 32. *nobis extitit humiliter supplicatum ut cum, &c.*] M.S. *nobis extitit humiliter ut cum supplicatum valde difficile, &c.* Emendatum ad fidem, p. 34 l. 28. ubi eadem bulla invenitur.

39. l. 9. *assistentes, &c.*] M.S. *assistentibus, &c.* ut supra ad p. 35. l. 4. iidem in utroque exemplari errores obvii.
l. 26. *brachii secularis.*] M.S. *seculares.*

40. l. 3. *a predecessoribus.*] M.S. *et predecessoribus:* confer p. 35. l. penult.
l. 4. *ultra.*] M.S. *vel,* mendose: vide p. 35. l. ult.

41. l. 3. *legitima inquietando.*] M.S. et hic et p. 36. l. penult. *legitima et inquietando,* omisso ut videtur in commissione alio verbo ejusdem fere sensus ac *inquietando.*
l. 16. *quotienscunque.*] M.S. *quocunque,* mutatum ex collatione p. 37. l. 12.
l. 23. *movendis.*] M.S. *movendi.*

42. l. 23. *Wilelmum magistrum ordinis de Simpringhame.*] M.S. *magistrum Wilelmum ordinis, &c.*

43. l. 1. *ratione vel occasione.*] M.S. *ratione occatione.*

P. 43. l. 21. *nostriordinis.*] M.S. *nostris ordinis.*
46. l. 22. *monasterium.*] M.S. *monasteriorum.*
47. l. 1. *Compositio.*] M.S. *Deposicio.* Rubrica manu recentiori scripta est; sed confer chartam ipsam ad l. 6.
50. l. 6. *predictam terram.*] M.S. *predicta terra.*
l. 11. *innovare.*] M.S. *omare.*
l. 13. *affidavi.*] M.S. *affedavi.*
l. 26. *marcarum.*] M.S. *marcas.*
l. 27. *annuatim*] M.S. *annutim.*
l. ult. *nomine.*] M.S. *nominis.* Emendatum collatione l. 4. et l. 5. sequentis paginæ, et hujus formulæ passim in chartis usitatæ.
51. l. 25. *utilitatem.*] M.S. *utilitate.* Emendatum collata l. 12. p. 55. et eadem formula alibi passim obvia.
l. antep. *revertentur.*] M.S. *reverenter.*
53. l. 12. *pars.*] M.S. *pras.*
l. 24. *annuoredditu.*] M.S. *annoredditu.*
54. l. 8. *michi firmario suo.*] M.S. *michi firmare suo.*
l. 10. *exheredationis.*] M.S. *exeradationis.*
l. 18. *obligare.*] MS. *oligare.*
56. l. 13. *observandam.*] M.S. *observanda.*
57. l. 4. *Et dicti abbas et conventus assedabunt, sub sigillo communi capituli sui et etiam sub sigillo ipsius Abbatis.*] M.S. *Et dicti abbas conuentus assedabunt suo sigillo communi capituli sui et eciam sub sigillo ipsius abbatis.*
58. l. 30. *Wilelmo comite de Menteth.*] Sic M.S. sine dubio pro *Waltero.*
61. l. 26. *vicecomitibus.*] M.S. hic et alibi sæpissime *vicecomitatibus.* Hoc quidem emendatum pluribus in locis absque ulla correctionis nota.
62. l. 27. *juri perituros.*] Sic M.S. semel atque iterum, ut videtur pro *parituros.*
64. l. 7. *Kilpatric ad Gaugi.*] Sic M.S. quod notavimus si forte aliquis, nomina regionum Scotiæ occidentalium melius quam nos callens, veram nos lectionem doceat, vel hanc interpretetur.
66. l. antepen. *misticas possessiones.*] Sic M.S. errore quodam ut videtur, et si conjicere licet, pro *investitas possessiones.*
67. l. 6. *millesimo trecentesimo sexagesimo primo.*] M.S. *millesimo trecentesimo decimo primo,* mirus error quem vel nomen chartæ donatoris prohibuisse debuit. Sequens charta, quam eodem die et loco concessam satis constat, veram præbuit lectionem.
P. 67. l. 18. *violentia.*] M.S. *violenti.*
71. l. 1. Nomina Walteri et Alani Senescallorum ita in M.S. signis notantur.
73. l. 3. *Beynfoyde.*] Sic M.S. mendose ut videtur pro *Reynfoyde.*
l. 5. *Virgini.*] M.S. *virginis.*
78. l. 5. *Herberto Decano.*] M.S. *Herberto de Cano.* De emendatione vix dubitabitur cum compertum habeamus Herbertum tempore hujus chartæ decanum Glasguensem fuisse. Non tamen prætermittendum videtur vocem hanc ita scriptam *(de Cano)* in diplomatibus quibusdam vetustissimis deprehendi; quod semel atque iterum in Registro munimentorum de Melros mox proditurо conspicietur.
88. l. 6. *Thome de Bosco, baronie de Renfru, salutem.*] Sic M.S. omissa forte voce *ballivo* post nomen.
89. l. 8. *baronibus .... vicecomitibus.*] Præter errorem creberrimum nostri scribæ, *vicecomitatibus* posito pro *vicecomitibus,* hic in M.S. habemus *baroniis* pro *baronibus.*
90. l. 29. *attingantur.*] Sic M.S. pro *attingant.*
91. l. antepen. *fabrinis.*] Sic M.S. pro *fabricinis* ut videtur.
92. l. 5. *reges.*] M.S. *regis.*
l. 6. *baronia ... concessa ... teneri debet.*] M.S. *... concessam ... temere debet.*
93. l. 21. *husbandrie.*] M.S. *husbandare,* quod, quanquam non potest verum vocabulum censeri, vix tamen mutatum fuisset nisi M.S[i] negligentia, multis in locis manifesta, religionem excutisset substituendi vocem raro quidem usitatam, sensui loci tamen satis congruentem.
95. l. 2. *molendina sua.*] M.S. *molendinā suā.*
l. 10. *in inviolabilem ... elemosinam.*] vox *in* deleta est in M.S.
l. 11. *concessionibus.*] M.S. *concessionis.*

P. 98. l. 27. *episcopo Glasguensi.*] M.S. *Glasguensis.*

115. l. 28. *teneant.*] M.S. *tenant,* omisso quoque ut videtur verbo quodam quod tamen supplere non placuit cum loci sensus in aperto sit.
l. antepen. *Waltero filio Alani.*] M.S. *Waltero filio Alano.*

116. l. 7. *illam.*] M.S. *illa.*

118. l. 21. *ad sustentationem.*] M.S. *ad sustentationibus.*

119. l. 23. *testibus domino Alexandro senescallo.*] M.S. *testibus dominus Alexander senescallus.*

121. l. 21. *Ada de Lochmaban.*] M.S. *Lochmabran.* Sed vide l. penultimam paginæ sequentis.

122. l. 1. *ecclesia Sancti Colmaneli.*] M.S. *Sancti Colmali.* Emendatum collata charta præcedente et tribus chartis sequentibus.
l. 11. *Dunslene.*] Sic sine dubio M.S. forte pro *Dunsleve.*

123. l. 11. *signatas.*] M.S. *signatis.*

124. l. 29. *filo.*] M.S. *filio.*

126. l. 10. verba parenthesi inclusa, cum sensu chartæ congruentia, suggeruntur ex charta præcedente et sequente.

128. l. 15. *in terra mea* [*que*] *Kentyir appellatur.*] *que* deest in M.S. At hoc verbum vel supplere necesse fuit vel pro *appellatur* legere *appellata.*
l. 26. *rasam.*] M.S. *ratam.*

130. l. 4. *De pensione, &c.*] In M.S. hujus chartæ rubrica manu recentiore scripta est, *De eodem episcopo tractando,* absurde ut videtur.

131. l. 5. *judicis.*] M.S. *judices.*

133. l. 1. *Waltero filio Alani.*] M.S. *Waltero filio Alano.*

134. l. 2. *depereat.*] M.S. *depareat.* Formula vero usitatissima.
l. 3. *sigillum.*] M.S. *sigillo.*
l. 20. *proventuum.*] M.S. *proventium.* Incertum an sic legenda sit vox sine dubio corrupta, an *provenientium,* an forte *proventionum,* ad instar *obventionum,* l. 30. p. sequentis.

136. l. 9. *domini.*] M.S. *domino.* Charta originalis forte habuit *dominorum.*

139. l. 7. *capellano parochiali.*] M.S. *parochialis.* Forte legendum erat *capellano parochialis ecclesie.*

P. 144. l. ult. *responsur' etiam juriparitur'.*] M.S. et hic et ad l. 22. p. 145. habet *responsuri* et *juriperituri,* quanquam de uno, scilicet Episcopo, dictum. Legendum ut videtur *responsurus, juriparitурus,* et sic impressum fuisset, nisi tam multis in locis eadem dictio deprehenderetur.

145. l. 8. *sequentes.*] M.S. *sequentis.*
l. 16. *citantes.*] M.S. *citantis.*

148. l. 24. *ipsos manuteneant.*] M.S. absurde *ipsos manutenemento.* emendatur collata eadem charta antea scripta, p. 125.

149. l. 12. *ideo.*] M.S. *deo.*
l. 15. *valere.*] Sic M.S. at mendose ut videtur pro *variare.*

150. l. 5. *transcripti ... judicibus ... directi.*] M.S. *directis.*

151. l. 5. *competere.*] M.S. *competi.*

153. l. antepen. *universis ... ubilibet constitutis, nostris in hac parte ... obedire mandatis et salutem in Domino.*] In M.S. vox *et* inter *constitutis* et *nostris* immissa, deest ante salutem. Emendatio si non omnino placet, quam minime tamen textum immutans formulam notissimam satis exprimit.

154. l. 16. *precipiendo.*] M.S. *preciendo.*

156. l. 4. *prescriptarum litterarum.*] M.S. *prescripturarum.*

160. l. 10. *Warino et Baldrico burgensibus.*] M.S. *burgensis.*

164. l. 23. *extrosionem.*] Sic M.S. forte pro *extorsionem.*
l. 8. *quicquid sic inter partes factum est.*] M.S. *quicquid sunt partes factum est.*

168. l. 11. *patri Wilelmo.*] M.S. *patri et Wilelmo.*

169. l. 14. *contradictores ... compescendo.*] M.S. *contradictorum.* Emendatum collata eadem bulla ad p. 164.

171. l. 29. *scalinga.*] Sic M.S. incertum an pro *scalingam* an *scalingas.* vox sonat Scotice *a shealing.*

173. l. 8. *vicecomite.*] M.S. *vicecomitatu.*
l. 23. *testibus ... Dufgallo.*] M.S. *Dufgallus.*

P. 173. l. 14. *imponentes.*] M.S. *imponẽtes,* absurdum plane. incertum tamen quid substituendum. Sensus loci satis apparet.
l. 27. *concesse.*] M.S. *concessis.*
182. l. 1. *alias quas.*] M.S. *alia quas.*
189. l. 7. *Resingnatio.*] Sic M.S. nec placuit literam *n* abjicere, hic et alibi passim in Registro, sicut in quamplurimis chartis vetustioribus, verbis *singnatio, singnare, lingna,* &c. insertam.
195. l. 2. *consuetudinibus, judiciis, statutis et statuendis.*] M.S. *...judicibus, statutibus,* &c. vide p. 200. l. 28.
l. 24. *ut...compareamus.*] M.S. *et* &c. Emendatum collata eadem formula ad l. 19. p. 183.
198. *Predictis Abbate et conventu sufficienter comparentibus, ostenderunt &c.*] Sic in M.S. quod non visum est mutare cum sensus pateat et ipsa verba possint fuisse originalis chartæ.
208. l. 5. *autem.*] In M.S. *ante,* facile pro *autem* originalis chartæ a scriba negligenti positum, literis *n* et *u* vix inter se differentibus, et *m* plerumque superscripta.
209. l. 16. *Waltero filio Alani senescalli Scotie.*] Sic M.S. Eadem charta in Registro de Levenax, cura Macfarlan transcripto, habet *Waltero filio Alani senescallo Scotie:* rectius forte.
l. 17. *Wilelmo capellano Senescallo.*] In transcripto Registri de Levenax, *Senescalli.*
214. l. 3. *Magistro Marschell (Matheo) cancellario.*] constat Matheum Scot cancellarium Scotie factum fuisse anno 1227 sive anno Regis Alexandri secundi quarto decimo. *(Chron. de Mailros,* p. 200.) Quo pacto, hic atque iterum ad l. 5. paginæ sequentis, nomen *Marschell* irrepserit, frustra quæremus.
217. l. 15. *Galloduf.*] Sic M.S. Idem postea in eadem charta dicitur *Dufgallus.*
233. l. 9. *Walterus de Lyndesay filius et heres quondam Christiane Hose, et Matildis soror ejusdem Christiane, heredes quondam domini Johannis Hose.*] In M.S. sensus loci amittitur, voce *soror,* sicut prius scriptam fuisse constat, in *sororis* manu recentiori mutata.
P. 234. l. 3. *futuris.*] M.S. *turis.*
237. l. 24. *confertur.*] M.S. *confirtur,* forte pro *confirmatur: confertur* tamen in hoc sensu sæpissime in chartis invenimus.
238. l. 21. *Johannem...predecessorem nostrum.*] M.S. *predecessorum nostrorum.*
l. 29. *predecessoris nostri.*] M.S. *nostre.*
240. l. 19. *nobis.*] In M.S. et hic et in priori charta, l. 6. p. 238. scribitur *vobis,* ibi intentioni scriptoris vix consentaneum, hic plane absurdum.
241. l. 10. *procurationes.*] M.S. *procuratores,* mendose sine dubio.
—— *luminaria.*] M.S. *liminaria.*
l. 11. *synodalibus.*] M.S. *senodalibus.*
242. l. 30. *de privilegiis concessis.*] M.S. *de previligia concessa.*
244. l. 26. *tenendam...de me et heredibus meis.*] M.S. *...de jure et heredibus meis.*
246. l. 7. *jurisperitorum.*] M.S. *jurisperitoris.*
247. l. 11. *ratificata pleniusque stabilita.*] M.S. *ratificant.*
l. 27. *ballivi et burgenses.*] M.S. *ballivis.*
249. l. 4. *comitibus, baronibus, vicecomitibus.*] M.S. *baronis vicecomitatibus.*
l. 17. *comite Fertet de Stradhern, Gillebrid comite de Angus.*] M.S. *Comite fertet de gillebrid, Comite de Angus,* nec alius in toto codice error magis demonstrat scribam nostrum vel ignorantem vel negligentissimum. Curiosa verborum distinctione constat eum æstimasse *Gillebrid* nomen comitatus esse. Emendatio tantum non certa videtur. Gillebrid comes de Angus et Ferchardus sive Ferthet comes de Strathern ejusdem fere ætatis tempore Malcolmi IV. vixerunt. Non alius *Ferthet* comes in Scotia unquam fuisse noscitur.
255. l. 9. *concessi etiam eis quoniam domum suam quietam habeant de multura, &c.*] M.S. *concessi etiam eis dniam domum*

suam quietam habeant, &c. ubi constat verbum *ut* sive *quod* omissum, et *dniam* contracte pro *dominicam* scriptum,—vel, quod magis placet, literam *d* susque deque versam pro *q* scriptam, quo fit vox *quoniam*, sæpissime a scriptoribus medii ævi posita pro *quòd*. Hanc ipsam literæ inversionem sine dubio patravit scriba noster postea in l. antepenult. p.308. scripto *lydadwod* pro *Lygadwod* hodie *Legerwood*.

P. 259. l. 12. *in examinandis.*] M.S. *examinandi.*
l. 27. *detrimenti ecclesie illati.*] M.S. *illatis.*

260. l. 8. *sicut petitio pro parte dilecti filii Georgi abbatis monasterii de Pasleto, Cluniacensis ordinis, Glasgwensis diocesis, nobis nuper exhibita continebat, si sibi, &c.*] M.S. *sicut exhibita nobis nuper pro parte dilecti filii Georgi abbatis monasterii de Pasleto Cluniacensis ordinis Glasgwensis diocesis nobis nuper exhibita petitio continebat si sibi, &c.*

263. l. 27. *tenendam et habendam.*] M.S. *tenendi et habendi.*

267. l. 4. *divisas...limitatas seu limitandas.*] M.S. *limitatis seu limitandis.*

272. l. 25. *discharge yow of your power and officis.*] M.S. *officiaris.*

277. l. 28. *Parisiis.*] M.S. *parisio.*

282. l. 30. *prospicit.*] M.S. *prospicio.* Emendatum est ad exemplar ejusdem bullæ, p. 286. l. 5.

285. l. 24. *Oddo de Protia.*] Sic M.S. mendose forte pro *Odo Dei patientia.*

285. l. penult. *Abbati.*] M.S. *Abbatis.* (Aliaquædam parvi momenti mutantur collatis duobus hujus bullæ exemplaribus, ad p. 282, et p. 285.)

290. l. 27. *domini officialis supradicti.*] M.S. *supradictis.*

291. l. 7. *cum filis crocei et rubei coloris.*] M.S. *cum filis de croceis et Rubei coloris.*
l. 10. *transcriptum...per me scriptum.*] M.S. *per me scriptis.*

292. l. 6. *specialius et efficacius.*] M.S. *specialibus.*

P. 293. l. 8. *irrogari.*] M.S. *irrigori.*
l. 18. *injuriatores.*] M.S. *iuratores.* Formula semel atque iterum occurrit.

303. l. 6. *eedem littere.*] M.S. *eadem littere.*
l. 33. *decernentes.*] M.S. *decrementes.*

304. l. 6. *tam vigor equitatis quam ordo exigit rationis.*] M.S. *vigore:* formula autem notissima.

307. l. 6. *auctoritate literarum.*] M.S. *entrocitate.* quod nec sensu gaudet nec valde probabilem conjecturam veræ vocis præbet.

308. l. antepen. *Lygadwod.*] Ita sæpissime in Registroscriptum; hic tamen M.S. *Lydadwod,* inversa litera *g.* Hodie *Ledgerwod.*

315. l. 1. *a monasterio Cluniacensi sedi apostolice immediate subjecto.*] M.S. *subjecti.*

316. l. 27. *dummodo...aliquis...non trahatur.*] M.S. *non trahere.* Formula usitatissima.

322. l. 23. *sigillis.*] M.S. *sigillum.*
l. 28. *circumferentia.*] M.S. *cumferentia.*

323. l. 22. *procurationibus.*] M.S. *procuratoribus.*

325. l. 22. *Wilelmus...ecclesie Glasguensis minister.*] Sic M.S. et postea in eadem conventione, *Wilelmus episcopus Glasguensis.* vix tamen dubitari potest quin episcopus hic *Walterus* fuerit qui floruit æqualis Wilelmo abbati Pasletensi, et cujus nomen, initiali forte litera designatum, scribam nostrum fefellit. Vide ipsorum arbitrorum decretum ad p. 323. et p. 334.

326. l. 18. *Radulfum domini Regis Scotie capellanum.*] Sic M.S. sed mendose ut videtur vel hic vel ad l. 26. p. precedentis ubi idem *Ricardus* dicitur.

329. l. 9. *cujus unum se esse dicebant.*] M.S. *cujus unum se esse unum dicebant.*
l. 16. *copie eorundem ... tradite remanserunt.*] M.S. *copias eorundem... traditas remanserunt.*

330. l. 1. *premisse...petitioni.*] M.S. *premissis.*

P. 340. l. 14. *appellationem...alias interpositam.*] M.S....*at interpositam*, sine dubio mendose. Non tamen sine scrupulo vox *alias* pro *at* substituta est. Forte in originali instrumento scripta fuit *aꝫ*.

359. l. 2. *situati.*] M.S. *situant.*
l. penult. *quiete ab omni exactione seculari* [*et*] *demanda.*] M.S. *quiete ab omni exactione secularis demanda.*

361. l. 18. *cartam...eis factam.*] M.S. *eis factis.*
l. 25. *in folio cc° xxv°.*] M.S. *filio.*

362. l. 19. *ecclesia fratrum predicatorum.*] M.S. *predicatoris.*

363. l. 28. *totaliter vel in parte.*] M.S. *vocaliter.*

364. l. 7. *annuum redditum...datum et concessum.*] M.S. *datis et concessis.*
l. 27. *heredum meorum.*] M.S. *heredis.*
l. 28. *tenendum et habendum.*] M.S. *tenendi et habendi.*

370. l. 14. *apponi procuravi.*] M.S. *apposui procuravi.*

371. l. 29. *de annuo redditu xl*ˢ *denariorum argenti de illo annuo redditu dimidie marce,* &c.] M.S. *argenti et de illo, &c.* interposita *et*, contra sensum chartæ. Vide donationem ipsam atque priores confirmationes ad pp. 363, 365, & 370.

374. l. 5. *xvi denariorum.*] M.S. *xviii.*
l. 15. *ecclesiam parochialem.*] M.S. *parochialis.*

378. l. 8. *inter terram...ex parte una, et terram...ex altera.*] M.S. *in terrā, &c.*

385. l. 10. et iterum l. 12. *defendent et quietabunt.*] M.S. utroque loco *defendunt.*

389. l. 2. *contentam penitus et solutam.*] M.S. *contentum...solutum.*
l. 12. *domum...dicta Mariota...resignavit.*] In M.S. ante vocem *dicta* interponitur *de.*

402. l. ult. *Patricio filio Comitis, Rogero de Mubray.*] M.S. *Patricio filio comitis Rogeri de Mubray.* Satis constat "Patricium filium comitis," in chartis Scoticis istius temporis, neminem alium quam filium Comitis de Dunbar denotare.

P. 407. l. ult. *ald usit of befor, &c.*] Ita M.S. nec in tali loco aliquid ex conjectura mutare licuit.

408. l. 10. *regularem vitam professis.*] M.S. *regularis vita.*

409. l. 5. *si ipse Wilelmus.*] M.S. *sic ipse Wilelmus.*

411. l. 12. *observetur.*] M.S. *obsequetur.* Sed confer l. 19. p. 408.
l. 16. *vobis vestrisque successoribus.*] M.S. *vobis videlicet successoribus,* male intellecta abbreviatura. Confer l. 23. p. 408.
l. 29. *carucatam terre apud Hunreberie.*] Sic M.S. sine dubio pro *Hunteley;* confer bullam Clementis IV. ad p. 308.

413. l. 11. *discedentem.*] M.S. *discendentem.*

416. rubrica. *Ut bona monasterii injuste assedata possint revocari.*] M.S....*assedant possunt,...&c.*

417. l. 28. *erga beatum Petrum et nos ipsos.*] M.S. *vosipsos.*

421. l. 6. *vestris supplicationibus inclinati, auctoritate vobis presentium indulgemus,*] formula in bullis frequentissima. In M.S. interponitur vox *aut* ante *auctoritate.*

424. l. 24. *et libere possint per electionem canonicam abbatem perficere.*] M.S. *et libere possint per electionem canoniacam et abbatem perficere.*

428. l. 3. *Alexandro episcopo Moraviensi.*] Sic M.S. Legendum est forte *Andrea.* Alexandro rege, nullus hujus nominis episcopus Moraviæ fuit.

430. l. 9. *Cynthius cardinalis diaconus Sancti Adriani.*] M.S. *Crathxus cardinalis, &c.* Constat *Cynthium* cardinalem diaconum titulo Sancti Adriani creatum fuisse anno 1158.

INDEX

NOMINUM ET LOCORUM.

Abbirnethe, Walterus, (Prepositus ecclesie collegiate de Dunbartan,) p. 261.
Aberden, (Aberdene,) Thomas de, 183, 185, 186, 187, 195, 197; officialis Glasguensis, 201, 202, 203.
——— Wylame, bishop of, 60, 403.
——— ecclesia de, 331.
——— Gilbertus Episcopus de, (cancellarius,) 82, 370, 372.
Absalon, 161, 217.
Abirbroith, Bernardus, Abbas de, 217.
——— Thomas, monachus de, 230.
——— burgus de, 263, 270.
Achinche, terre de, 70.
Achincloch, terra de, 162.
Achincro, (Hachencrw,) 21, 227.
Achinhoss, terra de, 372, 373.
Achyngoun, 69. Vide Petihaucingown.
Achyntuerly, terra de, 250, 251.
Ada Comitissa, 249.
Adam, capellanus, 322, 324.
——— filius Alani, 206, 237.
Adamton, terra de, 69, 364, 365, 367.
Adison, Wilelmus, (Rector de Luss,) 427.
Akynheid, David, 390, 397, 398.
——— ——— Rector de Holdon, 395, 397.
Akynhed, Johannes, 394, 395, 397.
Alanus, Camerarius, 12.
——— filius Rolandi, 48.
——— filius Walteri (dapifer Regis, Senescallus Scotie.) Vide Senescalli Scotie.
——— Magister Scolarum de Are, 168, 169.
Albanie, Robertus Dux, 82, 372.
Aldhingliston, (Haldehingleston,) terra de, vide Ingliston.
Aldhus, Johannes de, 64, 65, 66.
——— Reginaldus de, 63.
——— Rogerius de, 64, 65.
——— terre de, 63, 64, 65, 66, 67, 69.
Aldpatrick, (Haldpatric,) 17, 67, 69, 89, 310, 412.
Aldton, lacus de, 379.
——— territorium de, 102, 379.
——— villa de, 379.
Alernbarhe, torrens de, 75.
Alexander II, Rex Scotorum, 8, 9, 128, 172, 213, 214, 216, 218, 253, 402, 427, 217.
——— III. Rex, 215, 217, 254.
——— filius Hugonis, 23, 166.
——— frater Angusii de Insulis, 127.
——— Senescallus Scotie, vide Senescalli Scotie.
Allerdes, Sir James, (provost of Sanctandrois,) 60.
Alpinus, filius Dovenaldi, 139.
Alwin, Magister, 14.
Alwinus, 180, 192, 198.
——— comes, vide Levenax.
——— filius Domini Ameledy, 203*.
Ambroniacensis ecclesia, 297.
Amelech, frater M. comitis de Levenax, vide Levenax.
——— junior, 172.
Ameleus, filius Gilcolmi, 125, 126, 148.

Ancornays, Wilelmus, (rector ecclesie de Kilbryde,) 332.
Andreas clericus Episcopi Glasguensis, 322, 325.
——— capellanus de Passelet, 163, 176.
Anecol, (Anekol,) 167.
Angeriacensis diocesis, 279.
Anglicus, Dominus Robertus miles, 129.
Anguss, Archibaldus comes de, 85, 264.
——— Gilbertus comes de, 249.
——— Jacobus, 224.
Angusius, (Engus,) filius Dovenaldi, 127, 129, 130, 136.
Antonius, Magister, physicus, 53.
——— medicus, 225.
Anslee, (Anysle,) dominus Alexander, 363.
——— Wilelmus de, (canonicus Glasguensis,) 1.
Aptensis officialis, 297.
Aran, Dominus Maricius vicarius de, 129.
Arasech, Elia Persona de, 134.
Archbald. Thomas, 431.
Ardecapel, 28.
——— Mauricius de, 203*.
——— rivulus de, 23.
Are, 21, 48, 274.
—— burgh of, 274.
—— castrum de, 48.
—— Coningham in, 372.
—— conventus fratrum predicatorum de, 137.
—— ecclesia de, 166, 175, 362.
—— iter apud, 177.
—— Magister Scolarum de, 164, 173, 174.
—— Radulfus, vicarius de, 233.
—— vicecomitatus de, 244, 255, 257.
—— Walterus de, clericus, 362.
—— Wilelmus Cwnygam, vicecomes de, 365.
Argyll. Vide Ergadia.
Arkylliston, (Arcliston, terra de Grimketil,) 5, 11, 67, 69, 309, 405, 409, 411.
Armour, Georgius, 395.
Arnaldi terra, 12, 409.
Arous, Magister Johannes, (archidiaconus Glasguensis,) 74, 257, 258.
Arthurly, (Arthurle,) Thomas de, (Rector de Eglisham,) 337.
——— Thomas de, (vicarius de Dalyel,) 144.
——— Wilelmus de, (decretorum doctor,) 313, 323.
Arthurus, Capellanus, 214.
Arvernia, episcopatus, 279.
Athanacensis diocesis, 297.
Atheld, (Athol,) Malcolmus comes de, 249.
Auchinlec, (Auchinlek, Haucynlec,) Dionisius, (capellanus,) 394, 396, 397.
——— dominium de, 366.
—— —— ecclesia de, 18, 225, 226, 230, 309.
——— Johannes de, 359, 361, 362, 365, 366.
Auchynnames, Robert of Crauford of, 407.
Aurifaber, Johannes, 262, 350, 351, 383.
Autisiodorensis episcopatus, 279, 297.
Avandale, comes de, vide Douglas.
Avenell, Robertus, 249.
——— Rogerus, 18, 20, 428.
Aviciensis officialis, 297.
Avinionensis officialis, 297.
Aymerus Johannis, 374.
Ayton, Thomas de, clericus, 118.

Baccan, (Backan, Bakchan,) terra de, 157, 160, 161, 165, 171, 176, 180, 183, 185, 186, 192, 195, 197, 198, 201, 203, 204, 202*, 205, 207, 256, 310.
Balcasky, Thomas de, 332.
——— Johannes de, 68, 69.
Baldricus, burgen. de Dunberthan, 160, 173.
Baldwinus, vicecomes de Lanharc, vide Bigres, Baldwinus de.
Baill', (Baliol,) Henricus de, (Camerarius.) 48, 253.
—— Ingeramus de, 48.
Baiocensis diocesis, 297.
Baly, Wilelmus, 119.
Bar, terra de, 430.
Barbeth, 23.
Bard, Robertus, 119.
Barpennald, 49.
Barrochan, 406, 407.
Barton, Rogerius de, 106.
Beanyte, Jacobus, (canon. Brechinensis,) 423.
Beda, canonicus Glasguensis, 101, 487.
—— Ferdan, 166, 167.
Beg, Malcolmus, 167.
—— de Carric, Rotheric, 168.
Belach, [*hodie Balloch,*] 161, 171, 205.
Belhous, Joannes, 149.
Bellicensis officialis, 297.
Beltonland, in Renfrw, 375.
Benedictus, serviens de Passeleth, 211.
——— cognatus Prioris de Pasleto. 379.

Benjamin clericus, 327.
Berk' (Berkelai,) Walterus de, Camerarius, 255.
—— Robertus de, 76, 106, 107.
Bernis, lands of, 405.
Bertolf, (Bertulfus, Bercolf, Berthmow,) 50, 159, 170, 210.
Berwycum, 28.
Betherus MacAnecol, 203*.
Beverach, Henry, 63.
Beynfoyde, 73, *recte Reinfod, q. v.*
Bigir, Robertus, persona de, 86.
Bigres, Baldwinus de, (vicecomes de Lanharc,) 6, 7, 112.
—— Wilelmus de, 376.
Bisontinensis officialis, 297.
Bisseth, vide Byset.
Bituricensis officialis, 297.
Blachedane, 75.
Blackburn, 75.
—— David, 430.
Blacklyn, 67, 69.
Blak, Alexander, 389.
Blanus, Sanctus, 15.
Blayr de Adamton, David, 349.
—— Joannes, miles, 364, 365, 366, 367.
Bluet, Ricardus, 77.
Boht, Walterus de, 233.
Bondington, Wilelmus de, 105.
Bonefidei, Anthonius, 291.
Bonkel, Wilelmus de, 385, 386.
Borwman, Ricardus dictus, 385.
Bosco, Thomas de, 87, 88, 89, 113.
—— Wilelmus de, 90, 236.
Bochok, Johannes, 432.
—— Wilelmus, 388.
Bohtlul, (Buchlul, *hodie Bonhill,*) 212, 216, 220.
Bothuil, Dominus Ricardus, 246.
—— Patrik, erle of, 60.
—— Wilelmus de, 329.
Boyd de Tynwald, Robertus, scutifer, 245, 246.
Boyl, Hugo, Dominus de Rysholm, 368, 370, 371.
Brada, (Brade,) David de, 212.
—— Magister Radulfus de, 114, 115, 322, 327.
—— Ricardus de, 322, 324, 327.
Brechin, Wilelmus de, baro et miles, 119.
—— Jacobus Beanyte canonicus de, 437.
Briam, Bernardus filius, 89, 106, 107.
Briane, Cristiana, 385.
Bricius capellanus, 380.
Bricii, Walterus, rector de Glasfurd et vicarius de Kilpatrik, 57, 285.
Brigton, Ricardus, 61, 357.
Britt', (Brittone,) Gaufridus, 12.
Brone, Wilelmus clericus, 239.
Browiswald, Robertus, 388, 391.
Brown, Ricardus de Cultermayns, 430.
Brun, Petrus, 349, 353, 404.
Brunnlandis, 266.
Bruymdyk, 265.
Brydyng, Wilelmus, 431.
Buchan, Wilelmus Cumin comes de, 172.
—— James, erle of, 60.
Bulle, Duncanus, Archidiaconus Dunblanensis, 152, 153, 437.
Bunch, Patricius, 223.
Burel, (Bwrel,) Henricus, 392.
—— Joannes, 392.
—— Wilelmus de, 180.
Burg', Thomas de, 64.
Burn, Adam, 7.
—— Nicholaius de, notarius, 427.
Burri, Nicholaus de, notarius, 329.
Burseium nemus, 278.
Bute, (Buit, Bote,) insula de, 15.
—— Ferchardus filius Nigelli de, 128.
—— Ferchardus de, 127.
—— Duncanus frater ejus, 127.
Bryd, Johannes, 395.
Byset, (Bisseth,) Thomas de, 54.
—— Walterus, 48.
—— Wilelmus de, 215, 218.

Cabilonensis officialis, 297.
Cadiow, (Cadgow, Kadehou,) 218, 290, 310, 412.
—— David, officialis Glasguensis, 370.
—— Wilelmus de, clericus, 132, 140, 176.
Caldcot, Galfridus de, clericus, 96.
Calder, (Caldouer, Kaledoure,) aqua de, 13, 17, 90, 253, 310, 412, 430, 431.
Calderhawch, 430, 431.
Calderwod, Johannes, 395.
Caldwell, terra de, 94.
Calenter, vide Kalantir.
Calkel, Thomas, 210.
Calsaysid, terra de, 266.
Calvus, Joannes, 228.

Camceskane, 29, 30.
Camera, Gilbertus de, 382, 385.
——— Herbertus de, 90.
Cameracensis diocesis, 279.
Campbell, Domini, vide Ergadia.
——— Dovenaldus, 203*.
——— de Lowdon, Joannes, 151.
——— Jacobus, 151.
——— Nicholaius, 96.
Camsi, (Camsy,) Finlaus de, 191.
——— terra de, 183, 195, 201.
Camyslang, ecclesia de, 107.
Cancia, Gilbertus de, 195.
Candidecase, Andreas Steward Archidiaconus, 394, 397.
——— Episcopus, 420.
——— Thomas Episcopus, 73, 256, 258.
Cant, Alexander, 152, 153, 154, 437.
Card, Thomas, 392, 393.
—— Joannes, 394, 396, 398.
Cardelachan, Adam dictus, 400.
Carmelcolme, 94.
Carnebro, terra de, 310, 412.
Carnis, Henricus, 61.
Carpentarius, Adam dictus, 58, 59.
——— Laurentius, 55.
Carric, 423, 425.
——— Decanus de, 164, 165, 217.
——— Duncanus comes de, 310, 412, 422, 424.
——— ——— filius Gilberti Comitis de, 427.
——— Gillekonel Manthac frater Comitis de, 168.
——— Hector de, 22, 23, 24.
——— Laurentius, Decanus de, 168, 169, 173, 174.
——— Robertus de, 122.
——— ——— Brus comes de, 129.
——— Joannes Comes de, 43, 330.
——— Johannes de, (canonicus Glasguensis cancellarius Scotie,) 43, 47.
Carrotherys, (Carruderis, Carrutheris,) Nigellus de, 140.
——— Simon de, 108.
——— Wilelmus, 390.
Castelhed, terra de, 266.
Castelside, 306.
Casteltaris, 204.
Castro, Alexander de, 384.
——— Petrus de, 384.
Cateconnan, (Kachconnan,) terra de, 157, 167.
Cathenes, (Ketenes,) Symon de, 331.
Catkert, (Cathkert, Katkert,) Alanus, 175, 176, 180.
——— ecclesia de, 5, 7, 11, 106, 109, 110, 111, 112, 114, 115, 302, 308, 324, 327, 409, 411, 418, 427.
——— Ranulfus, 14.
——— Reinaldus de, 12.
——— vicarius de, 201, 321.
——— Wilelmus de, 180, 377.
Caveris, Robertus, 266, 434.
Cellar de Wardun, Simon, 2.
Charitate, Sauaricus Prior de, 2, 3.
Chepman, Johannes, 359.
Cheshelme, Walterus de, 334.
——— Wilelmus de, 332, 335, 336, 337.
——— Wilelmus de, Abbas de Pasleto, vide Passelet.
——— Wilelmus de, monachus de Pasleto, 282.
Clacmannan, 218, 253.
Claromontensis officialis, 297.
Cleandaghallagan in Knapadale, 156.
Cler, Radulfus de, 310, 412.
Clericus, Walterus, burgensis de Are, 368.
Cloghodric, 14.
Clohhary, 90.
Clook, aqua de, 430.
Clouchrocherg, (Clourotrich,) Finlaus de, 138, 186, 233.
Clud, amnis de, 166, 174, 250, 309, 377, 411.
—— pons de, 400.
—— vallis de, 179, 373.
Cludesdal, (Clydesdal, Valle Clud,) Johannes decanus de, 1.
——— Petrus Decanus de, 99, 101, 234.
Clugston, Alexander, 155, 156, 262, 268, 352, 354.
Cluniacensis, Stephanus abbas, 3.
Cluny, 67, 68.
Cnoc, vide Knock.
Cochet, Nicholaus, 158, 209.
Cochinach, (Cochmanach, Coupmanach, Cochynnach, *hodie Cochnoch,*) terre de, 72, 157, 160, 161, 162, 164, 165, 166, 167, 180, 183, 185, 186, 192, 195, 197, 198, 201, 203, 204, 202, 205, 207, 256, 310.
Cochlebock, (recte forsan Lochleboc,) lacus de, 94.
Cochran, Alanus, 250, 252.

Cochran, Jacobus de, 334.
Cokkar, Wilelmus, 252.
Colmanell in Kentyir, ecclesia de, vide Kilcolmanel.
Colquhoun, Patricius, 155.
Comyn, vide Cuming.
Conigburg, (Cunygisburg',) Gilbertus de, 66, 96.
Coningham, baronia de, 372, (vide Cuningham.)
Cor, Jacobus, 431.
Corbet, Walterus, 89, 255.
Crosby, dominium de, 365, 370, 371.
Cormannok, (Curmannoc,) ecclesia de, 105, 106, 109, 110, 111, 112, 308, 323, 327, 347, 411, 418.
——— Henricus de, 12, 13, 14, 101, 253.
——— ——— vicarius de, 201, 321.
Cornenade, aqua de, 171.
Corsraguel, (Crosraguel, Crosragal, Corsragmol,) 424.
——— abbas de, 425.
——— abbatia de, 425.
——— Colinus, abbas de, 350.
——— domus de, 425.
——— ecclesia de, 358.
——— monasterium de, 422, 358, 426, 427.
——— Nicholaus monachus de, 129.
——— Patricius abbas de, 129.
——— Rogerus, abbas de, 425, 426, 427.
——— ——— terra de, 310, 412, 427.
Cosnor, Dungallus, 154.
Costentin, Gaufridus de, 6, 15, 116.
——— ——— Nicholaius de, 116, 232.
——— ——— Nigellus de, 6, 15, 74, 112, 232.
——— Robertus de, 2, 6, 7, 12, 49, 112, 116.
——— Walterus de, 6, 12, 15, 49, 74, 112, 116, 232.
Cowale, Alanus de, 331, 332, 336, 337, 340.
Cowdane, 29, 30.
Cowell, 29.
Coweran, (Cowran,) Glosmus de, 31.
——— Johannes de, 10.
Cragbayth, Wilelmus de, 192.
Cragbrecholach, (Cragbrecholan, Cragbrentalach, Craguentalach, Graguentalach,) terre de, 157, 160, 162, 163, 165, 167, 204, 205, 207, 256, 310.
Craghenbroc, 13, 14.
Cragin, 114, 115.
Cragenfeoch, Thomas Steward de, 268.
Cragmenan, (Gragmenan,) 13.
Cragy, castrum de, 83.
Cragyn, ecclesia de, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 309, 324, 387, 411, 428.
——— Joannes, Rector de, 236.
——— Thomas de, 232.
——— vicarius de, 83, 321.
Crakan, 213.
Cram, Wilelmus de, 163.
Crauford, Archibaldus de, 155.
——— David Lindsay, Comes de, 372.
——— Georgius, 61, 353, 432, 434.
——— Jacobus de Kennynet, 353.
——— Reginaldus de, (vicecomes de Are,) 22, 23, 24, 65, 66, 96, 254.
——— of Auchynnamys, (Hauinnamyss,) Robert, 407.
——— Thomas, 57, 396.
Crech, ecclesia de, 338, 339.
Crechtoun, Wilelmus dominus, (Cancellarius,) 74, 257, 258.
——— Jacobus de, 323.
——— Joannes, 438.
——— ——— (Precentor Glasguensis,) 261, 350.
Crispin, dominus Ricardus, 91.
Cristin filius Ferdan, 213.
Cristianus, clericus, 319, 326.
Cristinus filius Bede, 166.
Croc, Alanus, 158, 209.
—— Alanus filius Roberti, 13, 18, 20, 50, 86.
—— Dominus Thomas, 136, 170, 171, 180.
—— Robertus (de Neliston,) 6, 12, 18, 14, 15, 17, 18, 20, 23, 49, 50, 71, 75, 77, 100, 105, 112.
—— Simon, 209.
—— Thomas, 19, 24, 91, 225, 233, 377.
Crooketshot (Crukytshot,) piscaria de, 249, 250, 251.
Crosbei, (Crosseby,) capella de, 22, 48, 226.
——— ——— dominium de, 363.
——— manerium de, 364.
——— ——— terre de, 363, 364.
Crosseford, vadum quod dicitur, 227.
Crosteflat, 102, 379.
Crumenan, Thomas de, 203*.
Culchon, Robertus de, 191.
Culros, abbas de, 314.

Culros, Jacobus abbas de, 152.
——— Joannes abbas de, 152.
——— monasterium de, 155.
Cultbuoy, (Cultbwyn, Cultbuche, Cultbuthe, Cuiltebut, *f. Culbowie,*) terra de, 157, 166, 173, 174, 175, 204, 205, 207, 256.
Cultensuthe, 159, 160.
Cumbraye, capella de, 238, 239, 241, 242, 243.
Cumin, (Cumyn,) Nicholaus, 217.
——— Walterus de, 48, 214, 215.
——— Walterus, Comes de Menteth, 172.
——— Wilelmus Comes de Buchan, 172, 173.
——— de Kylbrid, Wilelmus, 183, 195, 201.
Cuningham, (Coningham, Cunyngham,) 23.
——— baronia de, 244, 372.
——— de Kylmauris, Wilelmus de, 82.
——— David, 155, 351, 352, 389, 396, 397, 432.
——— Decanus de, 164, 165, 238.
——— Ricardus Decanus de, 168, 169, 173, 174.
——— Fergus, 173.
——— Jacobus de, 237.
——— Joannes, 392.
——— Magister Wilelmus de, 119, 144.
——— Robertus de, 59.
——— Thomas, 395, 397, 399.
——— Wilelmus, miles, 372.
——— vicecomes de Are, 365.
——— William of over Cragayns, 407.
Cupar, (Cupro,) abbas de, 290, 314, 436.
——— monasterium de, 34, 38, 436, 437.
——— Joannes abbas de, 436, 438.
Curri, (Curry,) Petrus de, 71, 144.
——— Wilelmus de, 239.
Cuthbertus, capellanus, 381.
Cuthquen, Magister Hund de, 71.
——— ——— Henricus rector ecclesie de, 129.

Dalcru, Sumerledus de, 172.
Dalgarnoc, Magister Wilelmus de, (canonicus de Dunkeld,) 43, 47.
Dalglesche, Symon de, 252, 308, 318, 344.
Dalketh, Jacobus de Douglas, Dominus de, 366, 372.
Dallefenane, (Dallefnan,) terra de, 73, 204, 205, 207, 256.
Daliel, (Dalyel,) ecclesia de, 113, 411, 428.
Dallenlenrath, (Dalleuerach, Dollenlenrach, *hodie forsan Dalmonach,*) terra de, 157, 160, 164, 165, 212, 214, 310.
Dalmakeran, in Carric, ecclesia de, 427.
Dalmolyn, (Dalmulin,) ecclesia de, 227, 228.
——— terra de, 21, 22, 23, 26, 47, 67, 69, 227, 309.
Daniotston, dominus Johannes de, 31.
David, Rex Scotie, 177.
——— filius Ferkardi, 134.
——— frater Regis Wilielmi, 106, 167.
——— capellanus de Nigra aula, 232.
Daurog, Ricardus, rector et vicarius de Kyrkmichael, 144.
Derby, Rogerus de, 422.
Dercongal, abbas de, 320.
Dernle, Alexander Dominus, 368.
——— Joannes Dominus, 219. Vide Lennox.
Dickeson, Herbertus, 99.
Diensis officialis, 297.
Dolfinston, Joannes Rector de, 135.
Donald, Wilelmus, 224.
Donaldus, filius Iwin, 409.
Donnon, (Donwne, Dunhon, Dunhoven, Dunnon.)
——— Alexander de, 191.
——— Arthurus de, 65, 66, 96.
——— ecclesia de, 153.
——— Finlaius rector de, 254.
——— Joannes constabularius de, 133.
——— Lambertus rector de, 186, 233.
Dorscath, 19.
Douglas, Archibaldus comes de, 69, 92, 97.
——— ——— de, 209.
——— ——— dominus de, 264.
——— Jacobus, 218, 222.
——— ——— de, 28, 70, 92, 97.
——— ——— de, Dominus de Dalketh, 366, 372.
——— Joannes, 359.
——— de Wigton, et Avandall, Wilelmus comes de, et Dominus Galwidie, 43, 47, 73, 257, 258, 366.
Dovenaldus, filius Reginaldi, filii Somerled, 126.
——— filius Yweni, 6, 12, 112.
Dowlargis, 29, 30.
Drep, (Drepss, Threp,) terra de, 5, 11, 309, 409, 411.
Driburc, (Driburg,) abbas de, 422.

Driburc, domus de, 25.
——— Magister Petrus de, 18, 20.
Drumcreue, (Drynycreue, Dumcreve, *Duncryne?*) terra de, 73, 157, 160, 162, 163, 164, 165, 180, 183, 185, 186, 192, 195, 197, 198, 201, 203, 204, 202*, 205, 207, 256, 310.
Drumdinanes, (Drundynanys,) terra de, 73, 159, 160, 173, 204, 205, 207, 256, 310.
Drumley, (Drumloy,) terra et pastura de, 23, 48, 309.
Drummond, (Drumman, Drummyne, Drummund,) Joannes dominus, 153, 264, 437.
——— ——— Gilcristus de, 157.
——— ——— Gilbertus de, 206.
——— ——— Malcolmus de, 191, 192, 201*, 203*, 216.
Drumry, Gilbertus de, 148.
Drumsirgar, Wilelmus persona de, 99, 101.
Drumtechglunan, (Druncteyglunane, *hodie Duntiglennan,*) terra de, 73, 157, 158, 159, 166, 172, 204, 207, 256, 310.
Drumtoker, (Drumtocker, Druncthoker, *hodie Duntocher,*) terra de, 73, 158, 159, 172, 204, 205, 207, 256, 310.
Drumyd, (Drummynd?) Malcolmus de, 204, 201*.
Drunlosset, (*hodie Lussit,*) terra de, 163.
Duchale, (Duchyl,) Dominus de, 58.
——— Dominium de, 252.
Dufgallus, filius comitis, vide Levenax.
——— ——— Cristini, 174, 175, 178.
——— ——— Moysi, 133.
——— ——— Syfin (Syvin) 121, 122, 133, 136.
——— patronus ecclesie Sancti Colmaneli, 123.
Dulfinston, ecclesia de, 129.
Dumals, in Hibernia, 412.
Dumfreis, (Drumfreis,) 355.
Dunbar, (Dumbar, Dunber,) Adam de, 116.
——— Patricius Comes de, 311, 412.
——— Johannes, 383, 384.
Dunbeger, 203.
Dunbertan, Adam capellanus castri de, 192.
——— burgh of, 274.
——— capellania in, 394.
——— castrum de, 177, 208.
——— Clemens de, 192.
——— ecclesia de, 153, 331, 398.
——— Leven juxta, 215.
Dunbertan, molendinum de, 218.
——— placita Regis apud, 176.
——— Prepositus de, 258.
——— sheriffdom of, 405.
——— via versus, 212, 215, 220.
——— vicecomitatus de, 207, 223, 256, 257.
——— villa de, 155.
Dunblane, ecclesia de, 437.
——— Decanus et Archidecanus de, 176.
——— Episcopus de, 422.
——— Galfridus Archidiaconus de, 229.
Duncanus, comes, 249.
——— filius Ameledy, 191, 203*.
——— filius Dungalli de Ergadia, 217.
——— filius Gilchrist, 151, 191, 192.
——— filius Ferkardi, 132, 133, 136.
——— Gilberti, 151.
Dundonald, (Dundouenald,) 80, 81.
——— ecclesia de, 18, 22, 48, 225, 226, 309.
——— Gilbertus Park, vicarius de, 246.
——— Nicholaus persona de, 19, 401.
——— Ricardus clericus de, 99, 101, 113.
Dunfermlyne, Alanus abbas de, 100.
——— Johannes abbas de, 33, 37, 140, 144.
——— ——— prior de, 89.
——— abbas de, 290.
——— burgus de, 263, 270.
Dungalli, Matilda sponsa, 178, 180.
Dungelesmore, 94.
Dungrain, (Drumgrain,) 26, 47, 67, 69, 309.
Dunkeldensis, Georgius Episcopus, 85, 264.
——— Gregorius Episcopus, 294.
——— Henricus Archidiaconus, 229.
——— Joannes Episcopus, 208.
Dunlop, ecclesia de, 313, 346.
——— Johannes, 61, 62, 63.
Dunnerbowk, terra de, 250, 251.
Dunnotyr, terra de, 176.
Dunnydover, (Dumdomur,) Ricardus de, 134, 192.
Dunslene frater Murchardi, 122.
Duochnan, Alanus de, 216.
Durand, Malcolmus de, 313.
Durrisdeer, David vicarius ecclesie de, 239.
Dwn, Nicholaus, 395.

Eadgari, Gilbertus filius, 99, 101.
Eastwod, (Estwod,) capella de, 308.
——— Christopherus Ponfret, vicarius de, 339.
——— Gilisius de, 96, 237.
——— Joannes Fenyson, vicarius de, 323, 347.
Eboraci, Wilelmus prior de Sancto Andrea, 25.
Eclys, Matheus de, 362.
Edenanernan, (Edinbernach, Edinbernam, *hodie Edinbarnet*,) terra de, 157, 160, 161, 162, 164, 165, 167, 180, 183, 185, 186, 192, 195, 197, 198, 201, 203, 204, 202*, 205, 207, 256, 310.
Edgerus, vicarius de Glasgow, 140.
Edinburg, (Edynburg,) 215, 218, 245, 253, 257, 258, 271, 272, 274, 359, 404, 428.
——— Alexander de, 119.
——— Ecclesia beati Egidii de, 439.
——— Robertus de, 139.
Edmonston, Joannes, 271.
Edoc, (Edok,) 21, 48.
——— Walterus filius, 21.
Edolf, 172.
Eduensis episcopatus, 279, 297.
Edynham, Wilelmus, 226.
Eglisham, (Eglysham,) Johannes de Mungombry, Dominus de, 337.
——— Magister Wilelmus de, (Archidiaconus Laudonie,) 118.
——— Robertus de, 225.
——— Rogerius Gerland, Rector de, 329, 427.
Eglynton, Dominus Hugo de, 31, 43, 47.
——— Robertus de, 401, 402.
——— Thomas de Arthurly Rector de, 337.
Eiwdde, Ricardus de, 322, 324.
Elia, clericus, 6.
Ellesham, Robertus de, 136.
Ellerislie, (Elyrisle,) Georgius Walessˉde, 151.
——— Joannes Walace de, 370.
Ellisham, Robertus de, 19, 22, 23, 24.
Elyotston, Dominus de, 249, 364.
Engelranus Cancellarius Scotie, 2, 6—Glasguensis Episcopus, 6, 7.
——— Clericus, 322, 325.
Engolismensis diocesis, 279.
Ennerpeffery, vide Innerpeffrey.
En nyrwic, vide Innerwic.
Ergadia, (Ergile, Erghile, Argadia, Argyll,) Duncanus filius Dungalli de, 217.
Ergadie Comites
——— Colinus, (Cancellarius,) 60, 85, 264.
——— Archibaldus, 403.
——— Episcopi, (sive Episcopi Lesmorenses,) Hugo, 342.
——— Alanus, 4, 128, 129, 130, 134, 136.
——— Laurentius, 128, 129, 131, 134, 136.
——— Andreas, 137.
——— Martinus, 143, 144, 145, 146.
——— Gilbertus archidiaconus, 122, 138.
——— Mauricius officialis, 134.
——— Stephanus, (Episc. Sodor.) cure gestor ecclesie, 135.
Erskyn, (Harskyn, Irskyne, Eskyn,) Dominus Johannes de, miles, 58, 122, 192.
——— Dominus Thomas miles, 70, 92, 97, 366.
——— Ecclesia de, 113, 308, 324, 327.
——— Henricus de, 210.
——— Parcus de, 122.
——— Nigellus Wyschard vicarius de, 285.
——— Walterus Rwl vicarius de, 144.
——— Wilelmus persona de, 326.
Erth Bernardus de, et Helena sponsa ejus, 184, 185, 186, 191, 192, 195, 197, 201, 203.
Eschina uxor Walteri filii Alani, 15, 74.
Espedar, torrens de, 17, 67, 69, 88, 89, 90, 95, 113, 265, 310, 412.
Eugenius, capellanus, 201, 204, 216.
——— filius Duncani, 203.
——— filius Michaelis Gross, 203*.
Euphemia, 204.
Ewarnerdus filius Gilescop, 157.
Ewgenius, aurifaber, 191.
Ewyn, Dovenaldus filius, 49.

Falahe, Radulfus, 75.
Fauside, Johannes de, 313, 347.
Fayre, Wilelmus de, 338.
Ferdan, 213.
Ferdan, Beda, 166, 167.
Fergus filius Cuning, 160, 197, 213.
——— vide Gilbertus, 249.
Ferkardus, 133.
Fenyson, Dominus Joannes, (vicarius de Estwod) 323, 347.

Ferur, Nicholaus, 10.
Figiacensis ecclesia, 279.
Fif, (Fyf,) Malcolmus comes de, 225.
—— Robertus comes de, 69, 92, 97, 208, 330, 366, 372.
—— Willielmus, 140.
Fimbelach, (Finbealach, Fymbalene,) terre de, 73, 157, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 171, 180, 183, 185, 186, 192, 195, 197, 203, 204, 202*, 205, 207, 256, 310.
Fingask, John Ogilby of, 403.
Finlaus capellanus Jacobi Senescalli Scotie, 139.
Fintref, Adam de, 157.
Firmitate, abbas de, (diocesis Cabilonensis,) 297.
Flandrensis, (de Flandre, Flamench, Flemyng,) Andreas, 396, 399.
———— Duncanus, 58.
———— Egidia, 432.
———— Hugo, 176, 191.
———— Malcolmus, 177, 206, 237.
———— Matheus, 104.
—— —— Michael, 395, 396, 398.
———— Symon, 65, 66. 75, 225.
———— Wilelmus, 253.
———— of Barrochan, William, 406, 407.
Fonia, uxor Reginaldi Domini de Inchegal, 125, 148.
Forbas, Wilelmus, 438.
Forest, (Forester, Forstar) Adam, (aldirmannus de Edynburgh,) 43, 47.
——— Johannes, 70, 388.
——— Magister Walterus, 82.
——— Walterus (Secretarius Regis,) 372.
Forineisun, (Fereneisun, Forineson,) foresta de, 6, 12, 17, 95, 409.
Fork, Robertus, 440.
Forsyth, Thomas de, 250, 252, 438.
Forteviet, Ysaac de, 230.
Forth, water of, 272, 273.
Fothes, Walterus de, 239.
Foulton, terra de Pennuld que nunc dicitur, 412.
Francie, Philippus Rex, 141, 292.
Francigena, (Franc, Frans,) Andreas, 95.
———— Wilelmus, 88, 99, 101, 109.
Freland, Thomas de, 378.
Frepebaldus filius Hometancardi, 98.
Fresale, (Fresel, Fricheel, Freser, Fraser,) Bernardus, vicecomes de Strevelyn, 172, 173, 218.
——— Dominus Simon, 66.
———— Joannes decanus de Restalrig, 404.
———— Wilelmus, 195.
Frostar, Joannes, (officialis Glasguensis,) 388.
Fulberti, Helias clericus filius, 100.
———— Petrus filius, 99.
———— Petrus frater, 15, 100.
———— Robertus filius, 6, 7, 12, 15, 75, 100, 378.
Fulconus, Camerarius, 14.
Fullarton, de Crosby, Adam, 363, 364, 365, 366, 370, 371.
———— Joannes de, 389.
Fulton, Alanus de, 65, 103, 204, 201*, 216, 380, 381.
——— Nicholaius de, 51, 53.
——— terra de, 50, 52, 53, 55, 56, 57, 67, 310.
——— Thomas de, 51, 52, 53, 55, 58, 66, 201*, 204, 201, 216, 381.
Fulwod, (Fowlwod,) Sempills of. Vide Sempill.
Fyvie, Andreas Panter vicarius de, 357.

Gaderar, Johannes, 250, 252, 290, 389.
Galbrat, (Galbrath,) Gillescopus, 213, 217.
———— Rodericus frater ejus, 213, 217.
—— —— Patricius, 206.
———— Arthurus, 203*.
———— Wilelmus, 89.
Galfridus, nepos Roberti Hertford, 212.
Galgon, Adam, 178.
Galwidie, comes de Douglas, dominus, 69, 257. Vide Douglas.
Gardner, Johannes, 389.
Garland, (Gerland,) Rogerus, 329, 427.
Garloch, 210, 211.
Garpolburn, torrens de, 431.
Garviach, terra de, 251.
Garyn, (Garin,) terra de, 310, 412.
Gaskell, Thomas, 167.
Gebennensis officialis, 297.
Gelysland, terra de, 378.
Georgius, pensionarius Monasterii de Pasleto, 356.
Germanus, clericus, 160, 173.
Gern, Ricardus, 77.
Gestinger, Matilda, 48.

Gibson, Ricardus, 350.
Gifford, (Gyffard,) Wilelmus, 253.
Gilberti, Walterus filius, 96, 104.
Gilbertus, 159, 160, 161, 162, 163, 170, 171, 173.
——— Archidiaconus Ergadie, 138.
——— filius Absolonis, 191, 204, 201.
——— clericus, 225.
——— filius Fergusii, 249.
——— filius Samuelis, 127 166, 167, 168, 169, 170, 171.
——— vide Duncanus, 151.
Gilbothec, 167.
Gilcolmus, filius Gilmichael, 125, 126, 148.
——— filius Dovenaldi Macbref, 203*.
Gilcrist, filius David, 217.
Gilescop, 157.
Gillemor, 168.
Gilmehesseoch, 138.
Gilmodyn, Michael, (persona de Nenet,) 157.
Gilmothan, (filius sacriste de Neueth,) 211.
Gilon, 167.
Gilpatrik, filius Gilcrist, 133.
Ginaneti, J. 289.
Giwrth, Robertus de, 77.
Glaius, 158, 212.
Glasforde, Wilelmus de, 334.
Glasfruth, Robertus persona de, 77.
Glasfurth, Alanus de, 237.
Glasgw, Episcopi de, 170, 179, 196, 252, 320.
——— Herbertus, 100.
——— Ingerannus, (Engelramus,) 6, 7, 115.
——— Jocelinus, 12, 98, 99, 100, 101, 157, 234, 418, 428.
——— Florentius Electus, 428.
——— Walterus, 1, 8, 9, 16, 18, 20, 22, 24, 235, 236, 319, 322, 323, (dictus Wilelmus, 325, 326,) 327, 328, 330, 334, 344, 345, 373.
——— Wilelmus, 4, 15, 215, 225, 230, 236, 327, 353, 424.
——— Robertus, 85, 95, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 194, 195, 197, 199, 200, 201, 203, 201, 204, 206, 234, 264, 349, 350, 380, 383.
——— Joannes, 238, 239, 240, 242, 243.
——— Wilelmus, 239.
——— Matheus, 69, 92, 97, 333, 337, 339, 366.
Glasgw, Episcopi de.
——— Wilelmus, 73, 245, 246, 256, 258.
——— Andreas, 350.
——— Robertus Archiepiscopus de, 354.
Glasgw, archidiaconatus de, 203.
——— burgenses de, 217.
——— burgh of, 42, 145, 270, 274.
——— capitulum de, 194.
——— ecclesia cathedralis de, 144, 145, 155, 185, 186.
——— Joannes de, 331, 340.
——— Joannes Crichtoun, Precentor de, 261.
——— Joannes officialis de, 242.
——— Longa crofta de, 431.
——— Magister Hugo Archidiaconus de, 114, 115, 319, 325, 326, 327, 334, 342, 345, 384.
——— Magister Thomas Nicholay, subdecanus ecclesie de, 127.
——— Archiepiscopus de, 436, 437.
——— nundine de, 171, 185.
——— officialis Curie de, 228.
——— palatium de, 355.
——— Precentor de, 255.
——— R. Tyndal Thesaurarius de, 373.
——— Ratonraw de, 383, 384, 385
——— Ricardus constabularius de, 385.
——— Ricardus nuntius de, 383.
——— Alexander ejus filius, 383.
——— Robertus Precentor, 319, 323, 325, 326, 334.
——— Robertus thesaurarius ecclesie de, 127, 131, 195.
——— Simon Archidiaconus, 99, 100, 101.
——— Stokwell de, 433.
——— Willelmus capellanus Episcopi de, 197.
——— Willelmus decanus Episcopi de, 195.
Glen, Jacobus, 431.
——— Wilelmus, 250, 252, 431.
Glasrod, decanus christianitatis de, 124.
Glendunwyne, Thomas de, 108.
Glennay, Wilelmus, 61, 62, 63.
Glower, Patricius, 387.
Goldsmyt, Joannes, rector universitatis Glasguensis, 155.
Golfridus, 393.
Gourlay, Hugo, 119.

Gowan, Johannes de, 383, 384.
——— Wilelmus de, 369, 370.
Graham, David de, 119.
——— Henricus de, 353.
——— Patricius de, 203*.
Grai, David, 323.
Granger, Gocelinus frater Hugonis, 100.
Gray, Andreas Dominus, 74, 257, 258, 264.
——- Joannes, 290.
——- Wilelmus, 72.
Graynis, terra de, 67, 309.
Greif, (Grif, Gryf,) amnis de, 6, 49, 67, 178, 309, 409, 411.
Grenlaw, Wilelmus de, 230.
Grimhysby, Walterus de, 195.
Grimketil, 5, 11, 309, 409, 411.
Gronopolitanus officialis, 297.
Gross, Eugenius filius Michaelis, 203*.
Gudwyn, Johannes, 393.
Gulielmus, filius Maduse, 309.
Guthre, David, 355.
Guvan, capellanus de, 175.

Hachindunan, (Hathindonnam,) *le yair* de, 94, 254.
Hadryhill, 407.
Hakhyncog, terra de, 309.
Hal, (Hall,) Marcus, 393.
—— Robertus, 391, 392, 393.
—— Thomas, 433.
Halis, (Halys,) Patricius dominus, 85, 264.
Halkheid, (Hawkhed,)dwelling place of, 63.
——— terre de, 62.
Hameldun, Gilbertus de, clericus, 233.
Hammylton, Jacobus de, Miles, 246.
——— Jacobus, de Torrens, 151.
——— Joannes, de Kyngishalche, 151.
Hastenden, (Hestenesden, Hastamsdan,) Joannes Akynhed vicarius de, 391, 393.
——— terra de, 249, 254, 255, 408, 411.
——— villa de, 309.
——— terra in, 5, 7, 11, 72, 91.
Hawyk, Johannes de, 57, 246, 290, 338, 339.
Haya, (Haia,) Johannes de, 214, 215.
——— Robertus de, 118.
——— Thomas de, 43.
——— Wilelmus de, 253.
Heclin', Dominus Radulfus, 66.
Hector, 19.
Heder, Magister Robertus de, 78.
Hedun, Magister Robertus de, 106.
Helen Wilelmi, 388, 390.
Helia, canonicus Glasguensis, 101, 234.
Heltrer, Johannes, 383, 384.
Hendbode, Henricus, 180.
Henricus, Magister, 230.
——— constabularius, 377.
——— filius Eufemie, 204, 201*, 216.
——— filius Reginaldi, 136.
Henrison, Wilelmus, 431.
Herbertus, Camerarius, 6, 12.
——— Decanus, 12, 13, 234.
Hertford, Robertus, 211, 212, 213, 214, 220.
——— Willielmus de, 104, 105.
Heselensahe, 75.
Hesting, Alexander de, 6.
Hibernia, terra in, 412.
Hilarius, 167.
Hillington, terra de, 20, 309.
Hirdmanistun, Alexander de, 99, 101.
Hobolan, Malmor dictus, 139.
Hoge, Malmor, 203*.
Holdon, David Akynhed, Rector de, 395, 397.
Home, Alanus, (vicarius ecclesie de Rutherglen,) 332, 334, 337.
Hometancardi, Frepebaldus filius, 98.
Honorius, Papa, 8, 9.
Hopprew, Robertus de, 149.
Hormiston, Alanus de, 225.
Hormysdall, terra de, 29, 30.
Horum, Johannes filius, 74.
Hose, Christiana, 233.
——— Joannes, 231, 232, 233.
——— Matilda, 233.
——— Walterus, 231, 232, 233, 234.
Houston, (Hwston, Huyston, villa Hugonis,) ecclesia de, 114, 115, 308, 327, 411.
——— Georgius, 219, 222, 223.
——— Jacobus, 394, 396, 397.
——— Patricius de, 219, 221, 222, 223, 313.
——— Patricius de, (Clericus Glasguensis,) 108.
——— Robertus de, 313.
——— terra de, 372, 373.
——— vicarius de, 321.
Hugo, burgensis de Dunberthan, 160.
——— cancellarius Scotie, 253.
——— capellanus, 322, 324.
——— clericus, 379.
——— filius Reginaldi, miles, 24, 372, 373.

Hugo, filius Simonis, 170, 171, 173.
——— Janitor, 227, 228.
——— vide Thomas, 432.
Huguonis, Ricardus filius, 90.
Hunreberie, (Turneberie?) terra apud, 411.
Huntar, Robertus, 339.
Huntindun, Johannes de, 100.
Huntlau, (Hunteley,) terra de, 72, 91, 255, 309.
Hunulcurtensis abbatia, 279.
Huse, Johannes, 71.

Ille, (Yle,) Wilelmus de, 18.
Inch, marchdike de, 266.
Inchegal, Reginaldus filius Sumerled Dominus de, 125, 147, 148, 149.
Inchennan, (Inchinan,) 88, 310.
———— ecclesia, 409.
Inglis, Alexander, 264, 403.
——— Magister Alexander, (Archdene of Sanctandrois,) 60, 85.
Ingliston, (Aldhingliston,) terra de, 58, 59, 60, 61, 67, 68, 69.
Innerkip, (Innerkyp,) 139, 290.
———— capella de, 308.
———— ecclesia de, 88, 112, 113, 114, 115, 116, 327, 411.
———— Joannes Morton vicarius de, 254.
———— Robertus vicarius de, 186.
———— Symon vicarius de, 232.
———— terra juxta ecclesiam de, 113.
———— vicarius de, 321.
Innerpefery, Dominus Hugo de, 239.
Innerwic, (Innerwyc,) 88.
———— capella de, 308.
———— ecclesia de, 5, 7, 11, 116, 117, 118, 119, 120, 249, 408, 410.
———— molendinum de, 5, 11, 259, 309, 408.
———— terra apud, 30, 412.
———— Wilelmus de, 233.
Innocentius Papa III, 4.
———— IV, 25.
Insula, vide Lyle.
Insule Barbare monasterium, (Athanacensis diocesis,) 297.
Insulis, (Isles, Ylle, Hyle, Inchegald,) Domini de, vide Reginaldus filius Sumerled, Dovenaldus filius Reginaldi, Angusius filius Dovenaldi, Alexander filius Angusii.
Irewin, (Irwin, Yrewin,) burgh of, 166, 274.
——— Henricus de, 137, 186.
——— Nicholaus de, 331.
——— villa de, 48.
Isaac, capellanus Sumerledi, 161.
Iwenus, Ywenus, filius Dovenaldi, 6, 7.

Jacobus Rex Scotorum, 218, 222, 245, 255, 257, 263, 269, 271, 273, 353, 403.
——— Senescallus Scotie, vide Senescalli Scotie.
——— capellanus, 14.
Jamesone, Wilelmus, 430.
Jedwrte, (Jeddewort,) 8, 10.
——— Osbertus abbas de, 6, 7.
Jesrych, ecclesia de, 197.
Joannes, clericus, 234, 399.
——— filius Alani, 186, 204, 201*. 216, 228, 233.
——— portarius, 225.
——— Senescallus Scotie, vide Senescalli Scotie.
——— Wilelmi, 388.
Jocelyn, Episcopus, vide Episcopi de Glasgw.
Johanna, Regina Scotie, 257, 272, 274.
Johannes Michaelis, notarius, 252.
———— burgensis de Lynlithqw, Johannis filius, 41.
———— capellanus de Passelet, 186.
Joniston, Adam de, 328.
———— Edwardus, 399.

Kachconnan, vide Catheconnan.
Kadiou, vide Cadiou.
Kalantir, (Calenter,) 70, 409.
———— Salina in, 6, 12, 412.
Karel, Walterus de, 87, 91.
Kelcou, (Kelsokt, Kelsou,) Andreas de, 27.
——— Henricus abbas de, 18.
——— Johannes abbas de, 6, 7.
——— Osbertus abbas de, 14.
——— Ricardus abbas de, 1, 8, 9.
——— Robert abbot of, 403.
——— Walterus prior de, 115.
Kelsou de Kelsouland, Johannes filius Johannis, 244.
——— Johannes, 369, 371, 372.
Kemblock, Walterus, 228.
Kendall, Johannes clericus, 83.
Kenedi, (Kennedy,) Alexander, 228.
——— Hugo, 119.

Kenedi, Magister Alexander, (canonicus Glasguensis,) 53, 127.
——— Malcolmus, 140.
Kengaif in insula de Bote, ecclesia de, 15.
Kenlochgilp, 309.
——————— Kilmor apud, 139.
Kenmor, Wilelmus de, 163, 176.
Kennynet, Jacobus Crauford de, 353.
Kent, Adam de, 20, 58.
——— Radulfus de, 5, 11, 116, 232, 408.
——— Robertus de, 12, 72.
——— Stephanus de, 139.
Ker, Stephanus, 289.
Kerd, Johannes, 389, 390.
——— Thomas, 389.
Kert, aqua de, 5, 6, 11, 17, 18, 20, 49, 67, 69, 94, 265, 266, 408, 411.
——— insula inter, &c. 178, 309, 409.
——— terra ultra, 210.
——— pons de, 51, 55.
Kertlochwinnoc, aqua de, 17, 67, 94, 178, 254.
Ketenes, vide Cathenes, 331.
Kethromecongal, (*Cowal?*) 135, 136.
Kilbarchan, (Kilberchan, Kylberhan,) 201.
——————— capella de, 308.
——————— ecclesia de, 109, 110, 111, 112, 114, 115, 327, 411, 418.
——————— Joannes de, 373.
——————— Rogerus vicarius de, 159, 162, 163, 210, 211.
——————— vicarius de, 321.
Kilbrid, (Kilbryd,) ecclesia de, 332.
——————— Johannes de Falsyd vicarius de, 347.
——————— Johannes de Houston vicarius de, 313.
——————— Johannes de Restown vicarius de, 246, 310.
——————— Johannes persona de, 99, 101, 109, 110.
——————— Robertus vicarius de, 373.
——————— Rogerus vicarius de, 210.
——————— vicarius de, 321.
——————— Wilelmus Ancornays, Rector de, 332.
Kilcolmanel, (Sancti Colmaneli ecclesia, ecclesia de Colmanell,) in Kintyr, 121, 122, 123, 124, 136, 137, 154, 309.
Kildufbenin, Douenaldus clericus de, 128.
Kilfynan, (Killinan, Killenan, Sancti Finani ecclesia,) in Kethromecongal, 113, 114, 115, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 146, 147, 150, 154, 156, 226.
Filfynan, Malmor vicarius de, 139.
——————— Rogerius vicarius de, 159, 209.
——————— Mauricius capellanus de, 124.
Kilkeran, (ecclesia Sancti Querani,) in Kintyr, 127, 128, 129, 131, 136, 137, 146, 147, 154, 156, 309, 327, 372, 373, 411
——————— Malcolmus rector de, 130.
Killivinor, Georgius Persona de, 134.
Kilmacolm, ecclesia de, 113, 114, 115, 157, 201, 308, 327, 382, 411.
——————— Wilelmus capellanus de, 122.
——————— vicarius de, 321.
Kilmaurs, (Kylmauris, Kilmauross,) Joannes de Mousfald vicarius de, 313.
——————— Ricardus vicarius de, 234.
Kilmodan, Johannes capellanus de, 134.
Kilmoir, (Kilmor, *Kilmory?*) apud Kenlochgilp, capella de, 309.
——————— terra de, 132, 133, 137, 138, 139, 146.
Kilmon, (Kylmon, Kilmun,) ecclesia de, 132, 133, 153.
——————— Humfridus de, 203*.
Kilpatrik, baronia de, 256.
——————— Dufgallus Rector de, 163, 164, 165, 180, 192, 198.
——————— ecclesia de, 113, 114, 115, 157, 158, 160, 161, 162, 163, 165, 166, 167, 170, 172, 173, 174, 175, 176, 180, 192, 204, 201*, 202*, 204*, 205, 206, 309, 324, 327, 328.
——————— Humfridus de, 172, 213, 220.
——————— parochia de, 168, 250.
——————— Patricius capellanus de, 163.
——————— terra de, 72, 73, 164, 207, 208, 256.
——————— territorium de, 173.
——————— vicarius de, 321, 328.
Kilwinning, (Kylwynyng,) 234.
——————— abbas de, 139, 320.
——————— Nigellus abbas de, 18, 230.
——————— Johannes abbas de, 22, 24.
——————— Prior de, 419.
——————— Robertus abbas de, 31, 33, 37.
——————— Wilelmus abbas de, 83, 438.
Kinardesleia, Stephanus de, 98, 100.
Kinclevyn, 191.
Kindrochyt, 208.
Kingorn, Laurentius de, 239.
——————— Robertus, 370.
Kintyre, (Kyntyre, Kantyir,) 121, 156.

Kintyre, Thomas de, 203*.
Kirkcriste, Jacobus Shaw Rector de, 355.
Kirkgunzean, Malcolmus de Durand Rector de, 313.
Kirkilgat, 102, 379.
Kirklandholme, 67, 69.
Kirkmichael, Ricardus vicarius de, 144.
Kirkton, (Kyrkton,) Joannes de, 369.
Klifton, 77.
Knapdal, 156.
Knoc, dike, 407.
—— Joannes de, 51, 53, 58, 59, 56, 65, 66, 151, 186, 204, 201*, 216, 228, 376, 380, 381, 406, 407.
—— of Cragyns, Uchtrede, 406, 407.
—— terra de, 178, 179, 309.
—— Wilelmus de, 65, 103, 204, 201*, 214, 228.
Knokhill, Georgius Shaw de, 218, 222, 271.
Knollis, Wilelmus, (Preceptor de Torfichin,) 88, 264.
Knox, David, 396, 432.
—— Jacobus, 390, 391.
Kulnehath, Johannes de, (notarius publicus,) 18.
Kyle, 7, 18, 29, 67, 69, 71, 72, 91.
—— Adamton in, 366.
—— baronia de, 255.
—— Decanus de, 233.
—— Johannes Senescallus dominus baronie de. Vide Senescalli Scotie.
Kyngishalche, Joannes Hammylton de, 151.
Kynkel, Johannes de, 118.
Kyrkham, prior de, 25.

Labirdach, Thomas, 388.
Lacu, manerium de, 338, 339.
Lamberton, Alexander de, 119.
Lanarc, Robertus de, 139.
——— vicecomitatus de, 255.
——— Wilelmus de, 74.
Lang, Wilelmus, 396, 399.
Langlebank, terra de, 244, 372.
Largyss, capella de, 309.
——— ecclesia de, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 372.
Lasmahagw, Dominus Wilielmus prior de, 33, 37.
Laudonie, Andreas archidiaconus, 116, 117.
Laumannus, filius Malcolmi, 132, 138.
Laurentius, clericus, 19.
——— clericus Abbatis, 161.
Laveran, 23, 93, 94.
Law, Thomas, 452.
Lawedre, Alanus de, 43, 47.
——— Robertus de, (Justiciarius Laudonie,) 28, 70.
Lawmund de eodem, Joannes, 150, 151.
——— Duncanus, 151.
——— Joannes, 149.
——— Patricius, 151.
Lawson, maistyr Richard, 60, 403.
Leche, Johannes, (canonicus Glasguensis,) 332.
—— Thomas, 266.
Lectun, Robertus de, 98.
Ledgerdwode, (Legardwod, Legertwod, Ligadwod,) ecclesia de, 5, 7, 116, 117, 118, 119, 120, 308, 408, 411.
Leia, Alanus de, 75, 89.
Lemovicensis diocesis, 279.
Lenbren, vide Linbren.
Lermonth, Jacobus, 151, 290.
Lesatense monasterium, 279.
Lesmorenses episcopi, canonici, &c. vide Ergadia.
Leth, villa de, 358.
Levenax, (Lennax,) Comites de.
——— Alwinus, 157, 160, 214.
——— Maldovenus, 159, 160, 161, 162, 163, 170, 171, 172, 173, 191, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 216, 219, 220, 310, 401, 402.
——— Malcolmus I. et II., 72, 84, 158, 180, 183, 186, 192, 195, 198, 201, 203, 204, 201*, 204*, 205, 207, 215, 255, 412.
——— Joannes, (Stewart,) 60, 155, 218, 221, 222, 223, 271.
Levenax, Comes de, 175, 181, 193, 198, 199.
——— Comitatus de, 73, 177, 201*, 204, 207, 223, 250, 256, 310.
——— Amalec, (Hamelen, Hauel,) frater Maldoveni comitis de, 159, 160, 161, 16 172, 173, 209, 210, 211, 212, 217, 220.
——— Duncanus frater Comitis de, 159, 172.
——— Dungallus, (Dufgallus,) frater Comitis de, 160, 162, 171, 173, 191, 211, 123, 217.
——— Dungallus filius Alwini Comitis de, 167, 214, 215.

Levenax, Elizabeth sponsa Maldoveni Comitis de, 158.
——— Gilcrist frater Comitis de, 172.
——— Malcolmus filius Maldoveni Comitis de, 19, 24, 157, 159, 161, 171, 212, 220, 225, 401, 402.
——— Malcolmus frater Comitis de, 159, 213.
——— Maldovenus filius Comitis de, 157.
——— Rodarcus nepos Comitis de, 157.
——— Dungallus filius Cristini quondam Judicis de, 174, 175, 178.
——— ecclesie decanatus de, 203*.
——— hospitium in, 328.
——— Laurentius decanus de, 176.
——— Maldovenus decanus de, 157.
——— Mauritius Capellanus Comitis de, 172.
——— Michael Decanus de, 159, 173.
——— terræ de, 170, 171, 172, 175, 180, 181, 182, 193, 194, 199, 203, 210, 211.
——— vicecomitatus de, 208, 219, 223.
Levyn, amnis de, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 222, 223, 224, 310.
——— lacus de, 212, 217, 220.
——— piscaria de, 221, 414.
——— *yare* de, 213.
Leys, Robertus, (canonicus Dumblanensis,) 347.
Leyth, Patricius, 350.
Liam, Hugo de, (prior de Lesmagw,) 1.
Liberton, Adam rector ecclesie de, 104.
Lidgat, Jacobus, 394.
Lile, vide Lyle.
Lillisclive, magister Stephanus de, 118.
Linbren, (Lenbren,) aqua de, 220, 310.
——— piscarie de, 211, 212, 215, 218, 219, 220, 222, 223, 224.
——— terre de, 212.
——— *yare* de, 205.
Linclowdan, ecclesia de, 323.
Lindesai, (Lindsay, Lyndsay,) Alexander de, 208, 254.
—— —— Wilelmus de, Archidiaconus Sancti Andree, 239.
——— David de, 21, 48, 54, 210, 254.
——— David comes de Crawfurde, 372.
——— Jacobus, 208.
——— Joannes de, 195, 197, 329.
——— Magister Wilelmus, (decanus Glasguensis,) 87, 113.
Lindesai, Nicholaus, 397.
——— Walterus de, 18, 16, 233, 254.
——— Wilelmus de, 18, 20, 48, 59, 68, 69, 71, 98, 100, 101, 428.
——— Wilelmus, Rector de Largs, 237, 238.
Lindores, Laurentius de, 338, 339.
——— Prior de, 420.
Lingonensis officialis, 297.
Linne, *le*, 17.
Linton, Rogerius de, 77, 209.
Lismor, David canonicus de, 134.
Lithqw, Joannes de, 178, 330.
——— Eda sponsa Stephani de, 375.
——— Thomas de, 337.
Livingstoun, (Levingstoun, Lewinstoun,) de Calenter, Alexander, 70.
——— Christiana, 369.
——— Jacobus, 397.
Locard, (Lockart, Lokart,) Malcolmus, 15, 18, 21, 22, 23, 24, 70, 87, 105.
——— of Cleghorn, Steyn, 403.
——— Symon, 6, 12, 76, 409.
——— Wilelmus, 233.
Loch, Johannes, 329.
Lochan, 213.
Lochbeth, 171.
Lochgilp, (Louchgilp,) 132, 133, 138, 139, 146.
Lochleboksyd, 94.
Lochmaban, Magister Adam de, 122, 134, 138.
Lochoc, rivulus de, 49.
Lochwinnoc, (Louchwyngoc,) capella de, 113, 308, 410.
——— lacus de, 14, 23, 253, 254, 309, 412, 430.
——— parochia de, 62.
Logan, Adam de, 428.
——— de Rass, Johannes, 57.
——— Wilelmus, 56, 233.
Londe, Robertus de, filius Regis, 253.
Londoniis, Johannes de, 76.
——— Robertus de, 101.
Longoponte, Petrus de Sancto Martiali prior beate Marie de, 274, 276.
Lorn, Georgius, 392, 393.
Lornant, Crux de, 278.
Louwell, Patricius de, 96.
Lowdon, Joannes Campbell de, 141.
Luca, capellanus de Passelet, 18, 20, 163, 211, 232, 401.

Luddall, Thomas, 347.
Luf, Joannes, 430.
—— Wilelmus, 430.
Lugdunensis diocesis, 279, 297.
Lugdunum, 16.
Lughor, 13.
Lumbardus, Dominus Antonius, miles, 50, 51.
Lundores, vide Lindores, 338.
Lundun, Philippus de, 253.
Lupell, (Luvell,) Mauricius, clericus, 110, 114.
Luss, Joannes de, 203*.
—— Mauricius de, 134, 172.
—— Wilelmus Adison Rector de, 427.
—— Wilelmus de, 376.
Lyle, (Lile, de Insula,) Alanus de, 21, 87, 91, 113.
—— Alexander, 250, 252.
—— Petrus de, 204, 201*.
—— Radulfus de, 232.
—— Robertus Dominus de, 68, 249, 250, 251, 264.
—— Wilelmus, 20, 250, 252.
Lyn, (Lin,) Wilelmus de, presbyter, 148.
Lyncroft, *yar* de, 254.

MacAnecol, Dovenaldus, 203*.
———— Betherus frater ejus, 203*.
Macbref, Dovenaldus, 203*.
MacDawy, (filius David,) Maldovenus, 191, 217.
Macdunsith, Gilhis, 128.
MacHedolf, Gilmychel, 191.
Machgal, Mauritius, 172.
Machlin, 412.
MacHudy, Maldovenus, 203*.
Mackennedy, Alexander, 134, 137, 138.
MacKessan, Nevyn, 191.
MacKore, Morthan, 203*.
MacMolbrid, Gilpatrik, 192.
———— Gilcrist, 203*.
MacNalbain, Gilismus, 203*.
MacSouhyn, Hector, 191.
Macqueen, Johannes, 352.
Magalolensis officialis, 297.
Magilruth, Kennauth, 128.
Magniloco, abbas de, (Claromontensis diocesis,) 297.
Maic, (Mach, Mauc, Machyt,) rivulus, 17, 20, 253, 310.
Maidus, (Maduse, Maidi, Meid',) Wilelmus filius, 13, 14, 17, 18, 20, 49, 100, 309, 411.
Mak, Dominus Wilelmus, 148.
Makgilcriste, Dominus de Tarbard, Donaldus, 157.
Makgilmothan, Johannes, 203*.
Makiswell, (Maxwell, Maccueswell,) Alexander, 380.
———— de Wester Stanle, Archibaldus, 399.
———— Johannes filius ejus, 399.
———— Dominus Herbertus de, 66, 89, 101, 103, 104, 255, 379.
———— Robertus de, (dominus de Caldarwod,) 57.
———— Eumerus de, 19, 14, 225.
———— Joannes de, 179, 214, 215, 35.
———— Johannes de, (dominus de Polloc) 31, 48, 104.
———— Robertus, 219, 223.
———— Robertus Rector de Terbolton, 221.
Makyson, Thom, 375.
Malcolmus, 167.
———— Beg, 158, 159, 161, 162, 167, 168, 209, 211, 217.
———— capellanus, 157.
———— filius Maldoueny, vide Levena
———— heres Fergusii filii Cu. ghan 173.
Maldovenus, filius David, 191, 217.
Maleverer, Galfridus, 77.
———— Henricus, 77.
———— Johannes, 77.
———— Robertus, 76.
———— Simon, 77.
Malleville, Hugo de, 14, 49.
Malmor, vicarius de Killinan, 139.
——— dictus Juvenis, 191.
Malmur, filius Laumanni, 134, 138.
Malotishok, Gilbertus de, 104.
Maltona, Wilelmus prior de, 25.
Manthac, Gillekonel, 168.
Maphelim, *f. Machlin, q. v.* 14.
Mar, Alexander comes de, 70.
—— Wilelmus de, 208, 428.
Maria, Regina Scotie, 257.
Mariota Wilelmi, 388, 390.
Mariscallus, (Marscallus,) David, 428.
———— Galfridus, 19, 20, 24, 27, 159, 176, 213, 220, 225.

Mariscallus, Henricus, 90.
——— Johannes, 224.
——— Walterus, 59, 72, 140.
Marjoria, sponsa Walteri Senescalli, 237.
Marpaudi, Gulielmus, 277.
Martinus, Medicus, 90.
Mason, Adam, 388.
——— Patricius, 155.
——— Patricius Rector de Mynto, 252.
Mathei, Robertus filius, 49.
Matheus, cancellarius Scotie, 172, 173, 214, 215, 402.
Matilda, sponsa Dungalli, 178.
Matisconensis officialis, 297.
Mauricius, capellanus, 148, 172, 195, 235, 362.
——— filius Gilmehesseoch, 138.
——— officialis Ergadie, 134.
——— vicarius, 135.
——— vicarius de Aran, 124.
Mauziacensis abbatia, 279.
Mechelton, 431.
Melros, abbas de, 314.
——— Adam abbas de, 18, 19, 22, 24, 401, 402.
——— Edwardus abbas de, 255.
——— Eraddus abbas de, 89.
——— Hugo subprior de, 19, 401, 402.
——— Jocelinus abbas de, 115.
——— Monachi de, 14.
——— Wilelmus de, 230.
Menatensis abbatia, 279.
Menewde, 3.
Mennewin, Alexander Moncreif vicarius de, 357.
Menteth et Fyf, Robertus de, 69, 208.
——— Mauricius comes de, 214.
——— Walterus Cumin comes de, 172.
——— Walterus Senescallus comes de, 121, 186, 187, 232.
——— Wilelmus comes de, 58.
——— Alexander, clericus, 262.
——— Wilelmus de, 215.
Merburen, 23.
Meringg', Wilelmus de, 1, 105.
Merlei, (Merley,) Ricardus de, 197, 233.
Merness, (Mernis,) Alanus vicarius de, 104.
——— capella de, 308.
——— ecclesia de, 98, 100, 102, 103, 104, 109, 110, 111, 112, 324, 327, 379, 411, 418.
Merness, nova villa de, 102, 379.
——— Ricardus de, 377.
——— Robertus de, 215.
——— Rolandus de, 49, 74, 116.
——— terra de, 21, 48.
——— vicarius de, 321.
——— villa de, 379.
Mertison, dominus Thomas, 392.
Merton, magister Johannes de, 107.
Meyffin, Dominus Robertus de, 119.
Michael filius Edolf, 172.
Mimatensis officialis, 297.
Minto, (Mynto,) Patricius Mason rector de, 155, 262.
——— Georgius Panter rector de, 399.
——— Thomas Stewart de, 349.
Miryngton, Joannes, 151.
Moderual, (Moyderual,) terra apud, 310, 412.
Molendinor, torrens de, 396.
Molla, (Molle,) Eschina domina de, 15, 74, 75, 309, 411.
——— terra de, 72, 74, 75, 76, 77, 91, 255.
——— vicarius de, 75.
——— Walterus clericus de, 74.
Moncreif, Alexander, 357.
——— Hugo, 359.
Moniabroc in Stragryf, terra de, 13, 62, 253, 309, 412.
Monimusk, Dominus Michael de, 329.
Monkton, molendinum de, 364, 365.
——— Wilelmus de Gowan vicarius de, 369.
Monnachkenneran, (Monanekenrane,) 73, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 204, 205, 207, 256, 310.
Monasterium novum, 279.
Monorgund, Norrinus de, 184, 185, 186, 191, 196, 197, 198, 201, 203.
——— Forueleth sponsa ejus, 184, 185, 186, 191, 196, 197, 198, 201, 203.
Monteacuto, Eurardus de, 225.
——— Hyngelramus de, 191.
Montealto, Rogerius de, 203.
Moravia, dominus Andreas de, 118.
——— magister Ricardus de, 118.
——— Thomas Ranulphus Comes de, 28.
Moraviensis, Alexander Cant canonicus, 437.
——— Alexander Episcopus, 428.
——— Wilelmus frater Episcopi, 98.
Mordach, filius Ferdan, 213.

More, de Abercorne, Wilelmus, miles, 29, 30, 33, 36, 40, 42, 43, 44, 46, 47.
——— Gilcristus frater Domini Wilelmi, 41.
——— Reginaldus, 27, 29, 30, 31, 33, 42, 44.
Morevill, (Moreville, Morvill,) Ricardus de, Constabularius, 89, 107, 255.
Morison, Johannes, 396, 399.
Morton, Johannes, 254.
——— of Walkynshaw, Robert, 406.
Mortuomari, Walterus de, 134.
Moubray, Philippus de, 428.
——— Rogerus de, 402.
Mous, (Mows,) Henricus, 266, 349.
——— Joannes, 319, 344, 352.
Mousfald, Joannes de, 313.
Moysiacensis diocesis, 279.
Moyses, 133.
Muclathburn, rivulus vocatus, 227.
Mukylrigis, 19.
——— Andro, 63.
Mulykyn, Cuthbertus, 352.
Muncreif, vide Moncrief, 357.
Mundavilla, (Mundevilla,) Henricus de, 140.
——— Symon de, 337, 338.
Munfichet, Wilelmus de, 75.
Mungombry, (Mongumbry, Mongumery,) Alanus de, (Olauus de ?) 1, 12, 14, 18, 49, 50, 71, 99, 101.
——— Joannes de, 337, 401, 402.
——— dominus Johannes de, 58.
——— Johannes, 19, 21, 22, 23, 24, 109.
——— of Scottiston, Robert, 406, 407.
——— Robertus de, 6, 7, 21, 49, 74, 86, 112, 116, 220.
Munkton, 67.
Mur, Thomas, 370.
Murchardus, filius Malcmur, (Malmur,) 122.
Murdac, Walterus, 412.
Mure, Rolland, 404.
Murehede, magister Ricardus, decanus Glasguensis, 61.
Murpac, Walterus, 98.
Murray, Johannes, 265, 394.
Murynton, Johannes, 319, 344.
Mushelbrucht, 214, 215.
Myrton, Thomas de, 245.

Naper, Joannes, 203*.
Narbonensis officialis, 297.
Neapolis, 86.
Neilston, (Neliston,) ecclesia de, 104, 105, 114, 308, 321, 324, 327, 345, 411.
Nemausensis diocesis, 279.
Nemias, 167, 168.
Nes, Adam de, 19, 100, 163, 401.
—— Alanus filius Henrici de, 13, 14.
—— dominus Alanus de, 128.
—— Eimert de, 53.
—— Henricus de, 13, 14, 17, 18, 20, 50, 71, 78, 98, 100.
—— Magister de, 22, 24.
—— Rogerius de, 6, 15.
—— Wilelmus de, 49.
Nesbit, Golfridus de, 70.
Neubotil, (Neubotle, Newbotil,) abbas de, 290.
——— Adam de, 98.
——— Andreas abbas de, 140, 144.
——— Hugo abbas de, 33, 37, 234.
Neueth, (Neuit, Neyt, Nenet, *forte Rosneth, q. v.*) ecclesia de, 114, 115, 309, 321, 324, 327.
——— Gilmothan filius sacriste de, 211.
——— Michael Gilmodyn persona de, 157.
——— Neuinus Persona de, 211.
Neuton, 388.
Neuyn, Patricius filius, 65.
Newburgh, burgus de, 263.
Newton, (Nwton,) Henricus, 323, 352.
——— de Are, 71.
Nichole, Ricardus de, 75, 77.
Nicholaus, capellanus, 157.
——— filius Adam, 75.
——— filius Alani, 233.
——— filius Germani, 192.
——— Wilelmus, 388.
Nidin, Wilelmus de, clericus, 105.
Nivernensis officialis, 297.
Nobilis, Wilelmus, 75.
Normanvill, (Normavilla,) Alexander de, 96.
——— Gwydo de, 54.
——— Magister Hugo de, 22, 23, 24.
——— Thomas de, 403.

Oddo, decanus christianitatis de Glasrod, 124.
——— major prior Cluniacensis, 285.
Ogilvy, of Fingask, John, 403.
Olifard, (Olifeir, Olifart,) Andreas, 399.
——— Fulcon, 12, 109.

Olifard, Walterus, (Justiciarius Laudonie,) 22, 23, 24, 106, 172, 173, 210, 214, 215, 253, 402.
——— David frater ejus, 22, 24.
——— Wilelmus, 203*.
Oliphant, Laurence lord, 60, 264, 403.
Or, Alanus, 61, 62, 63.
—— Johannes, 61, 62, 63.
—— Ninianus, 61, 62, 63.
Orde, terre de, 72, 91, 255, 310, 412.
Ormiston, Alanus de, 225.
Orreis, Walterus de, 192.
Osanna, 228.
Ose, Johannes, 50.
Ovid, Magister Adam, 118.
Oxeham, Osbertus capellanus de, 74.
Oxschaw, silva de, 265, 266.
Oxschawside, 265, 266.

Paddocford, (Poddocford,) 102, 379.
Pad'inan, Hugo de, 6, 49.
Padus, 279.
Pagani, Uctredus filius, 310.
Panter, (Payntor,) Thomas, 218, 222, 223, 224.
——— Andreas, 357.
——— Georgius, 319.
Patam, Adam de, 77.
Par, Radulfus de, (decanus de Are,) 137.
Parcliner, Hugo de, (vicarius de Kylmacolme,) 157.
Parisiensis officialis, 297.
Park, Gilbertus de, 246.
Parthec, (Pertheyc, Perthec,) 309.
——— Arnaldus (Ernaldus) de, 12, 98, 100, 409, 411.
——— Cecilia sponsa Johannis de, 376.
——— Helia de, 12.
——— Joannes de, 132, 322, 373, 376.
——— Jocelinus de, 217.
——— Petrus de, 373.
——— Philippus de, 1, 78, 105, 110, 114, 115: rector ecclesie de Rutherglen, 319, 323, 325, 326, 327.
——— Walterus filius Arnaldi, 98.
——— Wilelmus de, 19, 22, 23, 24, 225, 401, 402.
Passelet, (Passeleth, Pasla, Pasletum.)
——— Priores monasterii de, ante creationem Abbatis.
Osbertus, 408.
Passelet, Priores monasterii de, ante creationem Abbatis.
R. 77, 78.
Rogerus, 19.
——— Abbates monasterii de.
Wilelmus, 160, 170, 171, 319, 320, 323, 325, 326, 344, 345, 372, 373, 410.
Henricus, 308.
Stephanus, 51, 55.
Rogerus, 204*.
Johannes, 137, 429.
——— de Lithgw, 243, 330, 333, 334, 336, 362, 425, 426.
Wilelmus Cheshelme, 247.
Thomas Terwas, 245, 249, 250, 257.
Henricus, 149, 151, 344.
Georgius Schaw, 60, 84, 152, 260, 261, 262, 263, 264, 272, 273, 274, 348, 349, 350, 352, 353, 403, 404, 406, 407.
Robertus, 218, 222, 269, 354, 358, 394, 395, 430, 433.
Johannes, 435.
——— Andreas de Kelkou, prior monasterii de, 27.
——— frater Robertus prior de, 151, 362.
——— Andreas Sub-prior monasterii de, 151.
——— Rogerus Senescallus de, 163.
——— Robertus capellanus de, 51.
——— Johannes, monachus, 440.
——— Magister Johannes de, clericus, 10.
——— Patricius, clericus, 197.
——— (Passelew,) Wilelmus, 14, 49, 89.
——— burgus de, 263, 403, 404.
——— villagium de, 260, 261.
——— baronia de, 256.
——— foresta de, 6, 12.
——— terra de, 86.
——— pons de, 265.
——— granarium de, 178.
——— molendinum de, 6, 12, 13, 18, 86, 87, 247, 268, 309, 409, 412.
——— ecclesia de, 5, 11, 249. (monasterium de,) 242.
Patricius filius Comitis, (*de Dunbar*,) 402.
Peblis, 403.
——— ecclesia de, 324, 326.
——— Joannes capellanus de, 324.
——— Joannes vicarius de, 322.
——— Johannes de, 329.
——— vicecomitatus de, 255.

Pelliparius, Walterus, 383.
Penuld, 48, 50, 310, 412. Vide Foulton.
Penny, Johannes de, 140, 144.
Perdy, Symon, 390.
Periois, 278.
Perth, (Pert,) Adam Magister Scolarum de, 229, 271, 366, 405.
Petcon, dominus Robertus, 155.
Petglassy, terra de, 422.
Petigrew, Matheus, 394, 396, 398.
Petihaucingowin, terra et pastura de, 23, 48. Vide Achyngoun.
Petrus, capellanus, 327.
——— filius Malcolmi, 204, 201*, 216.
Petyt, Magister Duncanus, (cancellarius regis,) 366; (archidiaconus Glasguensis,) 70, 92, 97.
Philippus filius Henrici, 377.
Pictavensis diocesis, 279.
Pictor, Adam, 377.
Piknok, (Picnoc, Pytnot,) Walterus, 51, 65, 138, 228, 333.
Plumer, Johannes, 383.
Poddocford, vide Paddocford.
Polloc, (Pulloc, Pollok,) capella de, 63, 64, 98, 99, 110, 111, 114, 115,
——— ecclesia de, 308, 324, 327, 411, 418.
——— Petrus de, 98, 100, 176, 378.
——— Robin filius Roberti de, 98, 100.
——— Robertus de, 378.
——— Thomas de, 53, 64, 176, 180, 186.
——— terra de, 378.
——— vicarius de, 201, 321.
——— villa de, 309.
Pontisaram, abbatia apud, 279.
Pontifret, (Powmfret,) Christopherus, 57, 285, 339.
Portar, (Porter,) Johannes, 122.
——— Robertus, Dominus de Portarfeild, 374
——— Stephanus, 374.
——— Walterus de, 78.
——— Wilelmus, 349.
Porterfield, juxta Renfru, 67, 69.
Potton, magister Hugo de, (archidiaconus Glasguensis,) 77.
Preston, Henry, 403.
——— Thomas de, 250, 252.
Prestwic, Bartramus de, 233.
——— burgus de, 345.
——— capella de, 229, 309.
Prestwic, communia de, 21, 48.
——— ecclesia de, 6, 12, 113, 321, 324, 327, 409, 411.
——— molendinum de, 48.
——— terra de, 309, 309, 412.
Prid, (Pride,) Johannes, 65, 96, 103, 204, 201*, 216, 376, 380.
Pryde, Thomas, monachus de Passelet, 108.
Puellarum castellum, 249.
Pulprestwic, 6, 12, 409.
Pydde, Johannes, 387.

Quhitefurd, Johannes, 266, vide Whitefourd.
Quhitelaw, Archibaldus, (subdecanus Glasguensis,) 85.
Quhytfauld, 265.
Quinci, Robertus de, (Justiciarius,) 77, 106, 107.
Qwarell, 46.

Radulfus, capellanus, 18, 20, 327.
——— filius Dunegal, 249.
Raiss, Alexander Stewart de, 246.
Ralston, Johannes, 262, 268.
——— of that ilk, John, 406, 407.
Rankyn, Johannes, 393.
Ranulfi, (Randyl,) Dominus Thomas filius, 87, 113, 119.
Rass, 310.
Rathel, 168.
Ratonraw, vide Glasgow.
Raulston, Nicholaus de, 51.
Raulyston, Jacobus dominus de, 10.
Ray, 225.
Reche, Rollandus, 399.
Reddehow, (Redhuc,) Robertus, 174, 201*, 202*.
——— Johanna uxor ejus, 201*, 202*.
Reginaldi, Hugo filius, 21, 22, 105.
Reginaldus, cocu, 232.
——— filius Glay, 19, 21, 22, 24, 87.
——— filius Macrath, 138.
——— filiusSumerled, dominus Inchegal, 125, 148, 149.
——— videHenricus, 136.
——— vide Hugo, 372, 373.
Reid, Johannes, 396.
Reinfode, terra de, 151, 160, 173, 204, 205, 207, 211, 310.

Renfrew, (Renfru,) baronia de, 3, 6, 11, 18, 20, 67, 69, 79, 80, 81, 204, 209, 216, 255, 404.
——— burgenses de, 247, 248, 249, 406.
——— burgh of, 272, 273, 309, 374, 375, 376, 403, 404, 407, 409, 411.
——— capellanus de, 175, 247.
——— common of, 406.
——— community of, 406, 407, 408.
——— David de, 211.
——— foresta infra baroniam de, 93.
——— insula juxta, 19, 249, 309.
——— John of Smalwod, burges of, 375.
——— molendinum de, 247, 248, 409, 411.
——— muir of, 405.
——— Nicholaus de, 163.
——— Normanus de, 49.
——— Robertus capellanus de, 113, 232.
——— Rogerius decanus de, 379.
——— Samuel de, 168.
——— Stephanus prefectus de, 78.
——— vicecomitatus de, 257, 263, 265, 269.
Rerik, Gilbertus de, 350, 438.
Ressin, 168.
Restalrig, Joannes Fresale Rector de, 404.
Restown, Joannes de, 309, 313, 314, 322, 323, 346, 347, 351.
Ricardesbare, 266.
Ricardton, (Ricardiston,) capella de, 22, 48, 226.
Ricardus, capellanus, 255.
——— capellanus Regis, 2, 325.
——— clericus, 14.
——— clericus Walteri filii Alani, 6.
——— filius Osanne, 228.
Richerii, Gillebertus filius, 76.
Riclington, Alexander de, 118.
Riest, Ricardus, 49.
Rievall', Aielred abbas de, 2.
Roberti, Walterus filius, 64.
——— Wilelmus filius, 12, 49, 74.
Roberton, Joannes de, 313.
Robertus Rex Scotie, 206, 217, 255, 256, 330, 365, 370, 391, 404.
——— cancellarius ecclesie Glasguensis, 373.
——— capellanus, 401, 402.
——— capellanus de Renfru, 112.
——— clericus, 377.
——— filius Fulberti, 378.
——— Senescallus Scotie, vide Senescalli Scotie.
Robertus, thesaurarius Glasguensis ecclesie, 134.
——— vicarius, 385.
Robison, Elena, 391.
——— Wilelmus, 391.
Rocuber, (Roxburgh?) Robertus capellanus de, 115.
Rodarcus, nepos Comitis de Levenax, 157.
Rogerus, filius Glaii, 19, 21, 22, 24, 87, 158, 209, 212, 220, 401, 402.
——— filius Laurentii, 381.
Rolland, 12.
Rollandi constabularii, Alanus filius, 48.
Rossie, Joannes de Yle, comes, 156.
Ros, (Roys,) dominus Jacobus de, 380.
—— Godefridus de, miles, (filius et heres Godefridi de,) 380.
—— Godefridus de, dominus de Tarbart, scutifer, 365.
—— de Hawkhed, dominus Joannes, miles, 340, 364, 368.
—— of Hawkhed, Sir John, knight, 60, 61, (John Lord Ross of Hawkhed,) 61, 62, 63.
—— Joannes de, 68, 69.
—— Johne the, 404.
—— Robertus de, 215.
—— Stephanus de, 68, 69.
—— Wilelmus de, 381.
Rosneth, (Rusnith,) ecclesia de, 209, 210, 346, vide Neueth.
——— salina in, 210, 211.
Rossensis, Jacobus Dux, 84, 263.
Rothesai, (Rothyrsay, Rothirsai, Rothir', Raythysay,) castrum de, 33, 82, 371, 372.
——— Gilbertus Tempilton Rector de, 139, 254, 381.
——— ecclesia de, 139, 254.
Rothomagensis diocesis, 279.
Roule, Walterus, 331, 332, 333, 334, 336, 337, 340.
Roxburgh, vicecomitatus de, 255.
Ruchep, Johannes, 78.
Rughglen, (Rutheglen, Rutherglen,) Alexander de, 51, 138.
——— burgh of, 274, 377, 378, 395.
——— capella de, 308.
——— Dauid Cwnyngham decanus de, 352.
——— decanus de, 329.

Rughglen, ecclesia de, 106, 107, 109, 110, 319, 323, 324, 327, 332, 333, 334, 337, 411, 418.
——— Henricus de, 235.
——— Alanus Home, rector de, 332.
——— Philippus de Perthec rector de, 319.
——— terra in, 376.
——— Thomas vicarius de, 377.
——— Watryraw in, 378.
Ruhe, Walterus, 377.
Ruphus, Gilismus, 203*.
Rusiacensis ecclesia, 278.
Russalland, tenementum de, 363, 366, 370, 371.
Russell, Henricus, 127, 163.
——— Walterus, 87, 379.
Ruthvan, Alanus de, 204, 201.
——— Wilyame lord, 60.
Ruttanburn, 93.
Rysholm, terra de, 368, 371, 372.

Salnay, rivus de, 278.
Salomon, magister Marcus, decanus, 6, 7.
Salvari, 161.
Samuelis de Renfrw, Gilbertus filius, vide Gilbertus.
Sanchar, (Sanker, Sanakar, Senecher, Senecastre, Senecathir, Scanakyr, Scanccathre,) 29, 30, 227, 228, 309, 412.
——— ecclesia de, 18, 22, 48, 225, 226, 228, 229, 230.
——— foresta de, 18, 90, 310.
——— Patricius Schaw, rector de, 357.
——— Wilelmus de, 227, 228.
Sanct Alban, Robertus de, 212.
——— Johne, Williame lord of, 60, 403.
Sancta Cruce, Wilelmus abbas de, 116.
Sanctandrois, Alexander Inglis, archdean of, 403.
——— Andreas Archiepiscopus de, 357, 358.
——— Episcopus de, 320.
——— Jacobus episcopus de, 28.
——— Joannes Prior de, 10, 60, 264.
——— Matheus archidiaconus de, 117.
——— Ricardus episcopus de, 6, 7, 116, 117.
——— Walterus Episcopus de, 69, 92, 97, 366.
——— Wilelmus episcopus de, 13, 14, 18, 117, 208.
Sancti Andree abbas, (diocesis Avinionensis,) 297.
——— abbas, (diocesis Viennensis,) 297.
——— Benigni abbas, (diocesis Divionensis,) 297.
——— Crispini abbas, (diocesis Suessionensis,) 297.
——— Flori officialis, 297.
——— Germani de pratis, abbas, (diocesis Parisiensis, 297.
——— Martini abbas, (Eduensis diocesis,) 297.
——— abbas (Muernensis diocesis,) 297.
——— Michaelis cimiterium, 116.
——— Petri abbas, (diocesis Cabilonensis,) 279.
——— Rigaudi abbas, (diocesis Matisconensis,) 297.
——— Secani abbas, (diocesis Lingonensis,) 297.
——— Stephani abbas, (Divionensis diocesis,) 297.
——— de Caen abbas, (Baiocensis diocesis,) 297.
——— Yllidii abbas, (diocesis Claromontensis,) 297.
Sancte Columbe abbas, (diocesis Senonensis,) 297.
——— Marie, capella de, vide Kilmoir.
Sancto Cruando abbas de, (diocesis Vivariensis,) 297.
Sancti Benedicti super Padum, monasterium, 279.
——— Bertini abbatia, 279.
——— Colmaneli ecclesia, vide Kilcolmanel.
——— Egidii abbatia, 279.
——— Eparchi abbatia, 279.
——— Germani abbatia, (Autissiodorensis diocesis,) 279, 297.
——— Johannis abbatia, 279.
——— Martialis Abbatia, 279.
——— Petri foris portam abbatia, 297.
——— Wlmari abbatia, 279.
Sancto Claro, Dominus Henricus de, 118.
——— Martiali, Petrus Prior de, 274.
——— Martino, Gilbertus filius Henrici de, 49.
——— ——— Henricus de, 12, 15, 48, 49. 116, 310.
——— ——— Magister Alexander de, 119.

Scerlo, 5.
Schaw, (Shaw,) David, 268.
——— de Crago, Ricardus, 61.
——— de Gartuly, Henricus, 61.
——— de Haylee, Joannes, 364, 365, 396, 397, 398.
——— de Knokhyll, Georgius, 218, 222.
——— de Sauchy, Jacobus, 268, 349.
——— de Thornbeg, Wilelmus, 271.
——— Georgius, (abbas de Pasleto,) vide Passelet.
——— Jacobus (Rector de Kirkcriste,) 355.
——— Joannes, 85, 154, 268, 381.
——— Joannes (ballivus de Glasgow,) 431, 432.
——— Patricius, 357, 434.
——— Wilelmus de, 96.
Schoriswod, Georgius de, (rector de Cultir,) 74, 257, 258.
Sclattbank, 266.
Scolar, David, 145.
Scoll', Simon de, 12.
Scot, (Scott, Scoth, Scotus,) Alexander, 433.
—— Gilbertus, 75.
—— Joannes, 155, 383, 384, 390, 397, 398, 399.
—— Wilelmus, 19, 87, 225, 401, 402.
——— Thomas, 154, 434.
Scottiston, Robert Montgomery of, 406, 407.
Scybinche, *(Skipness,)* ecclesia de, 309.
Sedhill, terræ de, 265.
Selecrag, piscaria de, 21.
Selschirch, (Seleschirke, *Selkirk,*) 89, 255.
Selyman, Wdardus dictus, 192.
Sempill, (Sympill,) de Elyeoston, (Elioiston, Elyetston,) 249, 252, 364.
——— Joannes de, 57, 364, 368.
——— de Fowlwod, Wilelmus, 250, 252.
——— ——————— Robertus, 430.
——— ——————— Johne, 406, 407.
——— de Egliston, Thomas, 31.
——— de Knokhill, Georgius,
——— de Mechelton, Dominus,
——— in Caldorhauch, Joannes, 431.
——— Joannes, 151, 262.
——— Robertus, 237, 262, 268, 364, 368, 369, 376.
——— Wilelmus, 206, 249, 252, 290, 323, 347, 389.
——— Wilelmus Dominus, 218, 219, 221, 222, 223, 271.

Senescalli Scotie.
Walterus filius Alani, (Dapifer Regis, Regis Senescallus, Senescallus Scotie,) 2, 3, 5, 7, 15, 48, 71, 74, 84, 86, 90, 100, 112, 115, 207, 232, 249, 255, 309, 378, 408, 411, 413.
Alanus filius Walteri, 5, 6, 7, 11, 13, 14, 15, 49, 71, 74, 100, 106, 206, 253, 255, 309, 378.
Walterus filius Alani, 1, 17, 19, 20, 22, 23, 25, 26, 27, 71, 84, 89, 105, 133, 135, 158, 161, 162, 170, 171, 172, 209, 212, 213, 214, 215, 220, 225, 366, 401, 402, 412.
Alexander filius Walteri, 47, 86, 87, 88, 90, 119, 183, 195, 201, 210, 215, 225, 232, 310, 368.
Jacobus, 66, 67, 127, 139, 206, 254.
Walterus, 206, 237, 238, 240.
Robertus, (comes de Stratherne,) 29, 32, 66, 67, 68, 208, 368.
Johannes, (primogenitus Regis Roberti II.) 29, 68, 69, 208.
Senescallus de Castilmylk, Johannes, 57.
———————— de Crukston, Alexander, 31.
———————— de Kilbryd, Jacobus, 377.
———————— Johannes frater Jacobi Senescalli Scotie, 95.
———————— Johannes, 66, 67, 69, 70, 95.
———————— Thomas, filius comitis de Mar, 70.
———————— Walterus, dominus de Fyff, (filius Roberti III.) 68, 69.
Senonensis officialis, 297.
Seth, clericus de Kilpatrik, 64.
Seueglass, terra de, 213.
Simon, capellanus, 327.
——— cimentarius, 176.
——— filius Bertolf, (Bertulfi, Bercolf, Berthmow,) 50, 170, 171.
——— filius ejusdem Simonis, 136, 159, 210.
——— frater Engelrani Cancellarii, 2.
——— frater Walteri filii Alani, 2.
——— vide Symon.
Simpringham, (in Anglia,) Ordo de, 21, 24, 25, 26, 27, 29, 31, 32, 42, 46.
Smalham, (Smalholm,) Alexander, 159, 163, 210, 211, 222, 273.
Smalwod, Johannes, 375.
Smaly, Ricardus, 384.
Smyth, Robertus, 61.

Snawdon, terre de, 265, 266.
Snell, Wilelmus, presbiter, 83.
Sodorensis, Stephanus Episcopus, 135.
Somerwil, Wilelmus Dominus, 74, 257 258.
Soulys, (Sullis,) Dominus Johannes de, miles, 66, 96.
——— Nicholaius de, 54.
——— Wilelmus de, (Justiciarius Laudonie,) 65, 66.
Sparchynge, Hugo de, (vicarius,) 376.
Spensa, Johannes de, 340.
Sperkeling, Hugo de, 381.
——————— Ricardus de, 328.
Sperlyn, Michael, 374.
Spetelcrag, piscaria de, 21.
Spragunflatt, (Spraginisflat,) 102, 379.
Spreull, Nicholaus de, 382, 384, 386.
——— Robertus, 218, 219, 222, 224, 271.
——— Walterus, 201
Sprouliston, Johannes de, 239.
Stafflour, terra de, 29, 30.
Stampit, Robertus de, (canonicus Glasguensis,) 131.
Stanford, (Standfort,) Adam de, 89, 255.
Stanley, 94.
Starine, Mauricius dictus, 384, 385.
Stelenburne, 75.
Stephanus, capellanus, 322, 324.
——————— Episcopus Sodorensis, 135.
——————— filius Ricardi Thor, 180, 204, 201*.
Stewart, Alanus, 221, 271, 403, 404.
——— Alanus filius Comitis de Levenax, 155.
——— Andreas, (canonicus Glasguensis,) 323.
——— Andreas archidiaconus Candidecase, 396, 397.
——— Andreas, (Prior Pasleti,) vide Passelet.
——— de Cardonald, Alanus, 219, 223, 253, 399, 433, 434.
——— ——————— Joannes, 397.
——— de Craghall, Alanus, 394.
——— de Craginfeoch, Thomas, 268.
——— de Henreston, Joannes, 353.
——— de Mynto, Thomas, 349.
——— Joannes, 387, 395, 398, 403, 440.
——— ——————— (Prepositus Glasguensis,) 390.
——— Matheus, (filius Comitis de Levenax,) 60, 155.
Stewart, Patricius, 399.
——— de Raiss, Alexander, 246.
——— Walterus, scutifer, 246.
——— Wilelmus, 224, 357, 396, 399, 432, 440.
Stewarton, Laurentius clericus de, 381.
——————— villa de, 380.
Stirleyn, (Striueling, Striviling,) Alexander de, 210, 264.
——— Alexander vicecomes de, 253.
——— Andreas de, clericus Camerarii, 105.
——— David de, 244, 331, 332, 334, 337, 340.
——— Thomas de, (cancellarius Regis,) 210, 214.
——— Wilelmus, 219, 223.
Stobhou, (Stubhou,) David de, 99, 101.
Stobis de Ricardsbare, 266.
Stragrif, (Stragriff, Strathgrif,) Dominus Fynleius de, 122.
——— ecclesie de, 5, 7, 11, 112, 324, 328, 409.
——— Wilelmus de, 127.
Strathern, (Stratheren, Stradern,) Adam, (vicarius de Cadzow,) 290.
——————— Fertet Comes de, 249
——————— magister Cristinus (Christianus) de, 114, 115, 161, 327.
——————— Robertus de, (thesaurarius Glasguensis,) 239.
——————— Robertus, comes de, vide Senescalli Scotie.
Strathy, Thomas, 353.
Stratton, in Carric, ecclesia de, 427.
Stratyrum, 96.
Strayte, Wilelmus, 362.
Strikland, Robertus de, 225.
Stute, Thomas, 64.
Suessionensis diocesis, 297.
Sumerled, 125.
Sutheblan, terra de, 310, 412.
Swan, Patricius, 392.
Swein, filius Thori, 112.
Swyndford, (Synwefortd,) Wilelmus de, clericus, 186, 195, 197.
Swyneshales, (Swynschawis,) 23, 48, 309.
Syfyn, (Syvin,) Dufgallus filius, 133, 136.
Symmyngham, Adam, (rector ecclesie de Jesrych,) 197.
Symon, archidiaconus, 234.

Symonton, (Symonis villa,) de Kyl, 70, 71.
——— Andreas vicarius de, 137.
Syward, David, (clericus,) 72, 122.

Tait (Tayt) Adam, 370.
Tankardus, 13, 310, 412.
Tarbard, Donaldus Makgilcriste, Dominus de, 157.
Tarbat, 365.
Tarbolton, (Terbolton,) 221, 332.
——— Robertus Maxwell, rector de, 221.
——— Walterus de Roule, rector de, 331, 386, 340.
——— Wilelmus de Fayre, rector de, 338.
Tarentasiensis officialis, 297.
Tarvennensis diocesis, 279.
Tempiltoun, Gilbertus de, 139, 254, 381.
Terwes, Thomas, abbas de Pasleto, vide Passelet.
Teuidalie, Robertus archidiaconus, 13.
Thendehows, tenementum de, in Ruthglen, 378.
Thomas, filius Ranulfi, 87, 113, 119.
——— filius Ray, 225.
——— filius Somerledi, 191, 204, 201*.
——— filius Tankardi, 13, 310, 412.
——— Hugonis, 432.
Thomson, Robertus, 378.
——— Thomas, 393.
Tholosanus officialis, 297.
Thor, Ricardus, 204, 201.
——— vide Stephanus, 180.
Thornbeg, Wilelmus Shaw de, 271.
Thorniflat, 102, 379.
Thorne, terra de, 62, 79, 80, 81, 82.
Thornton, 104.
——— Joannes de, 351.
——— molendinum de, 310.
Thoyr, Stephanus filius Ricardi, 216.
Threp, 409. *forte Drep q. v.*
Threske, Walterus de, 87.
Thurnibery, (Turnebery, Tornbiri,) in Carric, ecclesia Sancti Oswaldi de, 113, 114, 115, 324, 327, 411, 422, 427, 428.
——— capella de, 309.
——— vicarius de, 321.
Tibiror, terra vocata, apud Dumals in Hibernia, 412.
Tiernensis abbatia, 279.
Tinctor, Thomas, 377.
Tinmut, magister Thomas de, 118.
Tornasac, molendinum de, 278.
Torphechen, (Torphichen, Torpheyn,) domus de, 162, 379.
——— Theobaldus magister de, 91.
Trauequair, (Trefquer, Traquair,) 107, 210.
Trost, Walterus de, 91.
Turnbul, Wilelmus, 416.
Tynwald, 245, 246.
Tyndal, R. Thesaurarius Glasguensis, 212, 373.
Tyri, Johannes de, 61.

Uctred, filius Pagani, 310, 412.
——— Rollandus filius, 101.
Udardus, 211.
——— dictus Selyman, 192.
Ulbrand, Ricardus filius, 12.
Ulfus, Senescallus, 75.
Ulkil, filius Swein filii Thori, 113.
Umfravill, Gilbertus de, 249.
Urri, (Wrry, Urry,) Wilelmus, 56, 57, 58, 374.
Uticensis officialis, 297.

Valle Clud, Decanus de, vide Cludesdal.
Vallensis officialis, 297.
Valloniis, Petrus de, 214, 172.
——— Philippus de, 76, 101, 106, 107, 253, 255, 310, 412.
——— Rogerus de, 106, 107.
——— Wilelmus de, 90.
Vapincensis officialis, 297.
Varrentia, villa de, 278.
Vas, Wilelmus de, 75.
Venatoris, Robertus, 338.
Veteri Ponte, Wilelmus de, 76, 249.
Viennensis officialis, 297.
Vivariensis officialis, 297.
Vizeliacensis abbatia, 279, 297.

Walas, (Walensis, Waleng, Waleys, Walans, Wal',) de Cragyne, (Cragy,) Hugo, miles, 79, 80, 81, 82, 83.
——— ——— Johannes, miles, 82.
——— de Elerisle, Georgius, 151.
——— ——— Joannes, 57, 370.
——— de Hachencrw, Ricardus, 21, 22, 24, 60.
——— ——— Henricus, 19, 401, 402.

Walas, Adam, 19, 24, 225
——— Alanus, 136.
——— Philippus de, 89.
——— Ricardus, 6, 233.
——— Robertus, 233.
——— Wilelmus, 79, 80, 81, 82.
Walkar, Johannes, 374.
——— Wilelmus, 399, 432.
Walkinshaw, 178.
——— Robert Morton of, 406.
Walterus, capellanus, 5.
——— clericus, 234, 322, 325, 327, 368.
——— dictus Murdhac, 310.
——— filius Gilberti, 206.
——— filius Rogeri, 227.
——— frater Alexandri Senescalli Scotie, 225.
——— Senescallus, de Menteth, 186, 187, 232.
——— Senescallus Scotie, vide Senescalli Scotie.
Wan, Martinus, cancellarius Glasguensis, 262, 350, 438.
——— Walterus, vicarius Glasguensis, 285.
Wardlaw, Magister Henricus de, 334.
Wardmedow, *holme* de, 266.
Wardroba, Joannes de, et Maria sponsa ejus, 180, 183, 185, 186, 187, 191, 196, 197, 201, 203.
Warinus, burgensis de Dunberthan, 160, 173.
——— clericus, 176, 322, 325, 327.
Waterholme, 431.
Watsone, Jon, 375.
——— Ricardus, 224, 440.
——— Robertus, 224.
——— Wilelmus, vicarius ecclesie de Moffat, 108.
Wattone, Prior de, 32.
Wedale, Adam de, 106.
Welmedow, 265, 266.
Wenloc, Humbaldus Prior de, 2, 3, 4, 5.
——— Prior et conventus de, 86.
Westerstanle, Archibaldus Maxvel de, 399.
White, (Quhit,) Joannes, 440.
——— Reinaldus de, 78.
Whitefourd, (Whiteforde, Quhytforde,) John of, 61, 62, 63, 334, 403, 404.
——— Robertus, 352.
Whitelaw, (Quhytlaw,) Archibaldus, 264.
Wigton, vide Douglas, 257.
Wilelmus Rex, 213, 253, 254, 309, 411.
——— 409.
——— canonicus, 234.
——— capellanus, 380, 381, 401, 402.
——— capellanus Senescalli, 209.
——— de Passelet, 180.
——— filius Bede, 158, 159, 209, 210, 211.
——— filius Dufgalli, 382.
——— filius Maiduse, 13, 14, 17, 18, 20, 49, 100, 309, 411.
Wilson, Helen, 391.
——— Johannes, 389.
——— Wilelmus, 399.
Wineligam, Alanus de, 19, 401, 402.
Wintonia, Godfridus de, 129, 135.
Wischart, Joannes, 331.
——— Nigellus, 285.
——— Wilelmus, 148.
Wokar, Piscaria de, 21.
Woodford, (Wudeford,) Walterus de, 403.

Young, (Yong,) Jacobus, (notarius,) 268.
——— Joannes, (vicarius de Curmannok,) 347.
——— Wilelmus, (vicarius de Cragy,) 83.

THE NATIONAL LIBRARY OF SCOTLAND